

ဇန်

ခါမီ

အနိစ္စ

လူထောက်များအတွက်

ရှိရှိရှိပသနာ အတွ(၈) ဖော်ရှင်

(မြေပြည်သာ)

လျယ်များအတွက် ဖွံ့ဖိုးသော အတွက်များအတွက် အတွက်များအတွက်

မေတ္တာရှင်(မြေပြည်သာ)

ပင်လယ်ပြင်သည်
လေအဟုန်ကြောင့်
အလွန်များသော
ရေမြှုပ်အစိုင်အခဲများ
ဖြစ်လိုနေပါသည်။
ဤခွဲကိုယ်သည်
ရေမြှုပ်ပမာ
ကာလမရှည်
ပုက်တတ်ပါပေတော့သည်။

ရှာကွဲနာ

ရှင်(၂)ပါး
ရေမြှုပ်နှင့်တူ၏။
ဘာမျှမသိတတ်၊
ဖောက်ပြန်တတ်၏။
မခိုင်မသောသဘော...။

GRAPHIC:KYAYTHAR

လူဝယ်ရျားအတွက်
ဝန္တိရပိပထာန

အတွဲ(၈)

မြန်ရီရေး

မန္တလေးကျောင်း

၆/၁၀ ရပ်ကုန်၊ ချမ်းတွင်းလမ်း

ရွှေပြည်သာမြို့၊ ရန်ကုန်

ဖုန်း/ ၀၁- ၆၁၁၆၂၂၂၊ ၀၁- ၆၁၄၄၇

စာမျက်နှာပြုချက်

၆၀၀၀၂၃၀၁၁၁

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်

၆၀၀၀၅၈၀၂၁၁

မျက်နှာဖုံးခွင့်အတွင်းပုံနှိပ်

ဦးစီးတင့်(ညီဖေတ္တာပုံနှိပ်တိုက်)၊ သူဒွါဝါပသာရိပ်သာ၊

ပြောသီဖြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ထုတ်ဝေသ

ဦးစီးတင့်(ရွှေပြည်သာစာပေ)၊ ဖန္တလေးကျောင်းတိုက်

၆/၁၀ ရပ်ကွက်၊ ချင်းတွင်းလုပ်း ရွှေပြည်သာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

စီစဉ်သူ

ဦးစီးတင့်၊ ဦးဆန်းထွန်း

မျက်နှာဖုံးပန်းချို့၊ ကွန်ပျူးတာစာစိတ်ပုံနှင့် ဒီဂိုင်း

ဝင်းမောင်မောင်၊ လွှဲကြီး၊ ကြေားသား

အတွင်းအလင်

စတားအင်ပါယာ

ထုတ်ဝေခြင်း

ပထမအကြိမ်၊ အောက်တို့ဘာလ၊ ၂၀၁၁

အုပ်ရေ

၃၀၀၀၀

တန်ဖိုး

၁၅၀၀ ကျပ်

စာအုပ်ကတ်တင်းလောက်အညွှန်း (CIP)

ပေတ္တာရှင်၊ ရွှေပြည်သာ၊

၂၀၁၃

လူငယ်များအတွက်ဂျီရိပိပသာရာအတွဲ(က)/မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)၊ ရန်ကုန်။

ရွှေပြည်သာစာပေ၊ ၂၀၁၁။

ရွှေ့၂ စာ၊ ၁၀ . ၁၆ X ၁၄ .၇၃ စင်တီ။

(က) လူငယ်များအတွက်ဂျီရိပိပသာရာအတွဲ(က)

အမှတ်မလိုသောတွင်

ပဋိမအဘိဇ္ဇ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှိစဉ်က၊ နာမည်
ကြီး ရိပ်သာဆရာတော်တစ်ပါးက စာအုပ်ရေးပြီး သူ့စာအုပ်အတွက်
မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှ အမှာစာ ရေးပေးရန် လျှောက်ထားဖူး၏။

မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက။ ။ ‘ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသဟာ
အငြကထာကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း (၃၀)ကျော် ရေးသားခဲ့တယ်။ ဘယ်
စာအုပ်မှာမှ အမှာစာ မပါ ပါ။ ရှင်ဗုဒ္ဓယောသ ပြုစုသော စာအုပ်
များက လေ့လာဖတ်ရှုသူတို့အား လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး
အမျိုးမျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့် လေ့လာဖတ်ရှုသူတို့ ပေါ်များ
လှပါသည်။ ယခု ဆရာတော်ရေးသည့်စာအုပ်လည်း လေ့လာဖတ်ရှု
သူများအတွက်၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး တစ်မျိုးမျိုး
ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့်ဟန်လှိုင် လေ့လာဖတ်ရှုသူ ပေါ်များပါလိမ့်မည်။
တပည့်တော်ထံမှ အမှာစာ မလိုပါ’ ဟု ပြောကြားခဲ့ဖူး၏။

ယခုလည်း မေတ္တာရှင်၊ အရှင်စေနက လူငယ်များအတွက် ဂုဏ်ရ
ဝိပသနာစာအုပ်အတွက် မိမိအား လျှောက်ထား၏။ ပဋိမ မစိုးရိမ်
ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း အမှာစာမလိုသော စာအုပ်
ဟု ထင်ပါသည်။

အနည်းငယ်ပြောရန်ရှိသည်ကား ဂုဏ်ရဟု နာမည်တပ်ထားသော်
လည်း အခမ်းအတိုင်း နက်နဲ့သည် မဟုတ်ပါ။ အချို့အခမ်းများ၌
ပေါ်ပေါ်ပါးပါး အကြောင်းအရာများသာဖြစ်သည်။ (ဂုဏ်ရဝိပသနာ အတွဲ
၏ နာ- ၆၆ ကြည့်)

ခေတ်လူငယ်များ မိဘကျေးဇူးကို သီပြီး ကျေးဇူးဆပ်ကြအောင်
ရွှေဟာသံ့ာတောရ စံကျောင်းဆရာတော်ကြီး၏ မိဘကျေးဇူးကဗျာ
ကလေးကို ကိုး၍၌မီးမောင်းထိုးပြထား၏(ဂုဏ်ရပ်ပသုနာ အတွဲ ၈ နာ-
ဒေ၊ ၆၉ ကြည့်)။ စံကျောင်းဆရာတော်ကြီး၏ကဗျာကလေးကား
အများစုနားလည်နေသည့် မဂ်လာကဗျာမျိုးပင်ဖြစ်သည်။

အနန္တဂိုဏ်းဝင် အဓိကထားရသည့်

မိဘနှစ်ပါး ကြီးကျေယ်စွာ

လက်ပြီးဆရာ ပြဟွာအလားသို့

ဘဂဝါဘုရား ဟောခဲ့တာ

သူတို့မွေးတဲ့ ကျေးဇူးအမြတ်ကို

ကြွေးအထူးဆပ်ဖို့ နားလည်ပါ

စွမ်းနိုင်လျက်သား အခိုမင်းပြား

ပစ်ထား လူယုတ်မာ

အဲဒီကြောင့် ဗုဒ္ဓထုတ်ဟော အယုတ်သဘော ကင်းစေရာ။

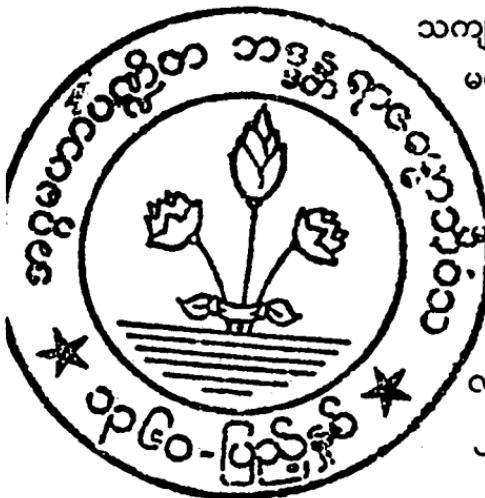
အထက်ကဗျာကလေးကား သုတ္တနိပါတ်၊ ပါဋ္ဌာတော် ဝသလ
သုတ်မှာ ဟောကြားထားချက်နှင့်အညီဖြစ်သည်။

- တော့နှင့်မြို့၊ ကွာဟာချက်နည်းအောင် -

ကျိုးမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး စသည့် အရေးအရာအား
လုံး တော့နှင့်မြို့၊ ကွာဟာချက်နည်းအောင် ဟု အစိုးရတိုင်း ကြုံးဝါး
ခဲ့ကြ၏။ ယနေ့အထိလည်း ကွာဟာချက်မှာ ကြီးမားနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။
ဓမ္မကထိက အကျော်အမော်များ တော့တရားပွဲနှင့် မြို့တရားပွဲ ဘယ်
သင်းက များသည်ကို စဉ်းစားကြည်ကြစေလို၏။ အရှင်စေနကူး

ဝေးလံ သိခေါင်လှသည့် တော့ရွာတရားပွဲများကို ဦးစားပေးလိုက်
ကြောင်း (ကိုယ်ပိသုနာစာအုပ် နှာ-၃၁၁)တွင် ရေးထား၏။ ဂုဏ်(နက်
နှာသည်)ဟူသော နာမည်နှင့်လိုက်အောင်၊ စာမျက်နှာ(၃၁၈)၌ လောဘ^၁
ကို လေးစိပ်-စိပ်၍ မင်လေးပါးက အသီးသီး ပယ်သတ်ရကြောင်း၊
လူပြီနဲ့များ နားလည်အောင် ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ သည့်ပြင်
သည့်ပြင် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် အကြောင်းအရာများကို စာ
အုပ်တွင် ရှာဖွေဖတ်ကြည့်ကြပါတော့ဟု တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

အရွင်ရာဇာဓမ္မဘိဝသ
သကျသီဟနှင့် အစိုးရဓမ္မစရိယ
မဟာနာယကဆရာတော်
ဓမ္မဒါယာဒကျောင်း
မစိုးရိမ်တိုက်သစ်
ပြုမဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊
မန္တလေး။
၁၃၇၂ ၄- ပြာသို့
လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက်။
၂၉-၁-၂၀၁၁(စနေနေ့)

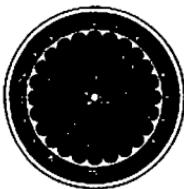

- စာပတ်ပရိသတ်သို့ပန်ကြေးဆွာ -

လူငယ်များအတွက် ကိုရိပ်သုနာ အတွေ့(၈)၏ ရောင်းရွေးနှစ်းနှင့် ပတ်သက်ပရိသတ်ကြီးသို့ အဖိုးရင်ခံအပ်ပါသည်။ စာဖတ်သူများကို အစဉ်လေးစားစေတနာထားသော ရွှေပြည်သာစာပေသည် စာဖတ်သူများ အရေးတကြီး သိသင့်သည်များကို သိစေလိုသော စေတနာဆန္ဒကြောင့် ယခု ထုတ်ဝေလိုက်သော လူငယ်များအတွက် ကိုရိပ်သုနာအတွေ့(၈)ပါ အကြောင်း အရာအချိုက် ထုတ်နှုတ်ပြီး စာအုပ်ငယ်တစ်အုပ်အဖြစ် ပြုစုကာ “ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါင်းဆောင်းထားသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏တပည့်များ”အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေ ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ထုတ်ဝေခဲ့သည့်အတွက် “ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါင်းဆောင်းထားသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏တပည့်များ”အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်ပါ အကြောင်း အရာများကို ခြင်းချမ်းထားခဲ့မည်ဆိုပါက လူငယ်များအတွက် ကိုရိပ်သုနာ အတွေ့(၈)ကို ဖတ်ရှုသူစာပရိသတ်များအနေနှင့် ဟာကွက်၊ လစ်လပ်ကွက်များ ဖြစ်ပြီး ဖတ်ရှု၍ အဆင်မပြုများ ကြံတွေ့ရမည်ထို့၍ ကိုရိပ်သုနာအတွေ့(၈)မှ ထုတ်နှုတ်၍ စာအုပ်ငယ်အဖြစ် ပြုစုခဲ့သော “ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါင်းဆောင်းထားသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏တပည့်များ” စာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည် ထည့်သွင်းဖော်ပြုအပ်ပါသည်။

ဤသို့ပြန်လည်ဖော်ပြုထားခြင်းကြောင့် သိရှိထားပြီးအကြောင်းအရာ တစ်ခုကို နှစ်ကြိမ် ထိန်းများထံမှ ပေါ်လေ့ရှိသော မသောက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဤလူငယ်များအတွက် ကိုရိပ်သုနာအတွေ့(၈)ထုတ်ဝေရာတွင် အူမှုန် တကယ် ကုန်ကျမှုညွှန်တန်ဖိုး ကျပ် ၂၀၀ဝ/ ကျပ်ဖြစ်ပြီး၊ ငါးတန်ဖိုး အစား ကျပ် ၅၀၀ဝ/ ကျပ်လျော့၌ ကျပ် ၁၅၀ဝ သတ်မှတ်ကာ အတွဲလိုက် ပယ်ယူ ဖတ်ရှု သိမ်းဆည်းထားလိုသူများ အဆင်ပြုစေရန် အစစအရာရာ စေတနာ ရွှေထားကာ စီစဉ်ထားသည့်အကြောင်း အဖိုးရင်ခံအပ်ပါသည်။

မာတိဂာ္

- ၁။ တစ်သက်လုံး စီတ်ပျမ်းသာလိုလျှင်
- ၂။ ရဟန္တာမ,ကို တပ်မက်သူ
- ၃။ သမင်မျက်လုံး အလုဆုံး
- ၄။ ဧရာဝတီရဲ့အပြစ်
- ၅။ သူတပါးကားနဲ့မာနတက်
- ၆။ မိုင်သုံးရာကျော် ဓမ္မလျှင်လျှောက်သူ
- ၇။ ဓမ္မပြင်ပေါ်က တရားဖွဲ့
- ၈။ ဝါရာစိကဏ္ဍခြင်းဟူသည်
- ၉။ လောဘကြောင့် မှသားပြောပုံ
- ၁၀။ ကွဲကွာခြင်းအစ ဆံပင်က
- ၁၁။ ပုဒ္ဓ၏စက္ခနှစ်စုံ
- ၁၂။ တစ်လောကလုံးနဲ့ ရန်ဖြစ်ချင်သူ
- ၁၃။ ကျောင်းများတိုင်း လောဘများသလော

၁၄။ ပါးပြတိ ဝေစ္စသည့်ရာ
၁၅။ ဉားမနစ်စေနှင့်
၁၆။ ခြေသံရေခြေသာ ပျောက်
၁၇။ စက်သီးနှင့်ရုံးတက်သာ သမ္မတ
၁၈။ သက်ပျောက်နှစ်ကန္တား
၁၉။ ရရှိသင့်သာ စာအပ်တစ်အပ်
၂၀။ အဝေးကရှာင်ကြလဲ?
၂၁။ မြေက်အိမ်နှင့်တိုက်အိမ်
၂၂။ သိ၍ မလောင်ကျမ်းခြင်း
၂၃။ ကျေးဇူးကို ရေ့ဖျက်သူ
၂၄။ အငတ်စံမှုအာင်ပွဲရ
၂၅။ ကျော်းခြင်း၏ အကြောင်းရင်း
၂၆။ ရဟန္တာ ဟုတ်-မဟုတ် တိုင်းတာနည်း
၂၇။ ဆိုက်ကားစီးသာ နိုင်ငံကျော်ဆရာတော်
၂၈။ မာနကို စွာရျသာ ဆရာတော်
၂၉။ ဘယ်ကောင် ဆာတာလဲ
၃၀။ ပါးပြကျတဲ့ မျက်ရည်
၃၁။ လက်ခုပ်သံနဲ့ တံတွေးပင်လယ်
၃၂။ အဟိုယောကို
၃၃။ အစားယောကိနှင့် တရားယောကိ
၃၄။ သစ်ပင်နှင့်အရိပ်

- ၃၅။ သုံးလှည့်တစ်လှည့်
- ၃၆။ တရားထူးမြင်သော ဦးဘဂျမ်း
- ၃၇။ ဘာသာကိုစွန်းမြင်း
- ၃၈။ အပြင်မိုးနှင့်အတွင်းမီး
- ၃၉။ နတ်သမီးလက်ညီးမြင်ရှုံးသူ
- ၄၀။ ရင်စုနှစ်မိတာ သေမလို့
- ၄၁။ အဆွဲထောင်နိုင်ဆုံးအနဲ့
- ၄၂။ မြေအောက်ခန်းစွာ ရှစ်၊ ရှစ်ဆယ်ကြာ
- ၄၃။ စိတ်သစင်နဲ့ စိတ်ကွွန်
- ၄၄။ မသိရင် မိက်မြင်း
- ၄၅။ အလုဆုံးအစောင်
- ၄၆။ ခေါင်းကွဲသော အပိုင်းမြင်း
- ၄၇။ သစ်ပင်တက်သော ကျွဲ
- ၄၈။ ပိန်းအတွက် အသက်စွန်းသူ
- ၄၉။ သိန်း-၆၀- အကြွေးရှိလျက် ဒါနဖြူသူ
- ၅၀။ ပါးပြေတွေ ဝေစွဲတဲ့မေရာ
- ၅၁။ ကားကြိုတ်စံမျင်သူ
- ၅၂။ မသေစုံဘုန်းကံရှိသူ
- ၅၃။ ရဟန်းဒကာနှင့် ရဟန်းတစ်ခါ
- ၅၄။ ဆင်းရဲသားရဲ့ သိန်း၂၀၀-အလှ။
- ၅၅။ အနာစံသူ- ၅ ဦး

တယာ နတိယာ ပုဂ္ဂိသော
ဒီယ မချိန် သံသာရုံး
လူတိ ဘာဝည်ယာဘုံ
သံသာရုံ နာတိ ဝတ္ထာတိ။

(အိတ်စိန်ပါ့ဌးတော် ၂၀၁ တရာ့သံယောဇနသုတေ)

တယာကို အဖော်ပုံသော ယောက်နှာသည်
ကာလရည်လျှော့ခွာ ကျွန်ုပ်ရတ်သောကြောင့်
လူ့သာ နတ်ဘာ အပါယ်ဘဝဆီသော သံသရာကို
မလွန်ပြောက်နိုင်

နှင်။ ။ မန္တာတုဇာတ်ဆိုတာ တိကန်ပါတ်မှာဟောတော်မူခဲ့တာ။ ဘုရား
ရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထာပြည် တောဝန်ကျောင်းမှာ
သီတင်းသုံးနေစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးဟာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်
ကို မြင်ပြီး တပ်မက်ပိတဲ့အတွက် သာသန္တသောင်မှာ မပျော်
နိုင်ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီမထောရ်ကို အခြားသောရဟန်းတွေက
ဘုရားရှင်ထံခေါ်ပြီး လာကြလို့ ဘုရားရှင်က အခု မန္တာတုဇာတ်
ကို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်တယ်။

ဘုရားရှင်က ကာမတကျာမည်သည် သမုဒ္ဓရာကဲ့သို့ ပြည့်
စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းဘူး။ ရှေးမင်းများဟာ ကျွန်ုင်းယ်နှစ်
ထောင် အရုံရှိတဲ့ ကျွန်ုင်းကြီးလေးကျွန်ုင်းတို့မှာ စကြေဝတေးမင်း
အဖြစ် စံစားရတာ အားမရဘူး။ ဒါ ကြောင့် စတုမဟာရာစ်ဘုံး

တာဝဝတိသာဘုံတို့မှာ စံစားရပြန်သော်လည်း အားရတင်းတိမ်
ခြင်းမရှိဘဲ ကွယ်လွန်ရတယ်လို့ မိန့်တော်မူပြီး အတိတ်ကို
ဆောင်တော်မူတယ်။

သန်း။ ၂၁၃ရားရှင်ရဲ့ စကားထဲက သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ ပြည့်စေခြင်းနှာ
မတတ်ကောင်းဘူးဆိုတာ ဘာကိုပြောတာလဲဘုရား။
နှပ်။ ၂၁၄။၀၀၀ အဲဒါက ဒီလိုက္ခာ။ လောကမှာ ရောင့်ရဲခြင်းမရှိတဲ့
အရာသုံးမျိုး ရှိသတဲ့။

အိုးက္ခာန္တာ သမုဒ္ဒရာ

မဟိုက္ခာ စား ပူးလေား

သကင့် ဖွေးထွေး

တယော ပေ တော် အတိုးယာ တဲ့

လိုရင်းပြန်လိုက်တော့ လောကမှာ မရောင့်ရဲနိုင်တဲ့ အရာ
သုံးမျိုးရှိတယ်တဲ့။ ဘာတွေလဲဆိုတော့ မီးပုံကြီးရယ်၊ သမုဒ္ဒရာ
ရယ်၊ အလိုလောဘကြီးတဲ့သူရယ်ပေါ့။ မီးပုံကြီးထဲကို လောင်
စာထင်းတွေ ဘယ်လောက်ပစ်ထည့်ထည့် တော်ပြောန်ပြီလို့
မရှိဘူး။ ထည့်သမျှ လောင်နေမှာပဲ။

သမုဒ္ဒရာကြီးထဲကို မြစ်ကြီးဝါးသွယ်၊ မြစ်ငယ်ဝါးရာ၊
ချောင်းပေါင်းများစွာက ရေတွေ ဘယ်လောက်ပင် စီးဝင်စီးဝင်
တော်ပြီ တန်ပြီလို့ မရှိဘူး၊ ဝင်လာသမျှလက်ခံနေမှာပဲ။ ထို့
အတဲ့ အလိုကြီးတဲ့သူကို ပစ္စည်းညစ္စတွေ ဘယ်လောက်ပေး
ပေး တော်ပြီ တန်ပြီလို့ မရှိဘူး။ ပေးသမျှယူနေမှာပဲ။ ဒီသုံးမျိုး
ထဲက သမုဒ္ဒရာကို ပြောတာပါပဲ။ ကဲ ၀၀၀ မန္တာတုံးအတ်ကို

ဆက်ကြရအောင်။

လွန်လေပြီးသော ကမ္မားကာလက မဟာသမ္မတလို့
အမည်ရတဲ့မင်းဟာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ခဲ့တယ်။ မဟာ
သမ္မတမင်းရဲ့ သားတော်က ရောဓမင်းတဲ့။ ရောဓမင်းရဲ့
သားတော်က ကလျာဏာမင်းတဲ့။

ကလျာဏာမင်းရဲ့ သားတော်က ဝရကလျာဏာမင်းတဲ့။
ဝရကလျာဏာမင်းရဲ့ သားတော်က ဥပါသထမင်းတဲ့။ ဥပါ
သထမင်းရဲ့ သားတော်ကိုတော့ မန္ဒာတုမင်းလို့ ခေါ်တယ်။
မန္ဒာတုမင်းဟာ ရတနာခုနှစ်ပါး၊ တန်ခိုးလေးပါးတို့နဲ့ ပြည့်စုံ
တယ်။ လက်ဝဲလက်ကိုခွဲ၊ လက်ယာလက်ဖြင့်ခတ်ပြီး
ကောင်းကင်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ဒုးဆစ်ပမာဏမြင့်တဲ့ ရတနာ
မိုးကို ရွာစေနိုင်တယ်။

အနှစ်နှစ်သောင်းလေးထောင် သူငယ်ဘဝနဲ့ ကြီးပြင်းခဲ့
တယ်။ နောက် အနှစ်နှစ်သောင်းလေးထောင် အီမာရှူးမင်း
အဖြစ် စံခဲ့တယ်။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင် စကြေဝတေး
မင်းအဖြစ် စံခဲ့တယ်။ ဒီအချိန်က စကြေဝတေးမင်းရဲ့သက်တမ်း
ဟာ အသချေယျာတန်းဆိုတော့ ဘယ်၍၍ဘယ်မျှလို့ သက်တမ်း
ကို သတ်မှတ်လို့ မရဘူး။ မန္ဒာတုမင်းဟာ လူ့ဘဝမှာ အမြင့်
ဆုံးကာမရှုတ်အာရုံးတွေကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ခံစားရသော်လည်း
အားရတင်းတိမ်ခြင်း မရှိဘူး။

လောင်းကာစား၊ သေအရက်၊ မေတ္ထ် ဒီသုံးမျိုးဟာ
ဘယ်သောအခါမှ ရောင့်ခဲ့ခြင်း မရှိနိုင်လို့ အင်္ဂါးရှိုင်း ပါ့၌တော်

တိကန်ပါတ်မှာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူထားတယ်။ မန္တာတု
မင်းကြီးဟာ လူကာမဂ္ဂထဲစည်းစိမ့်နဲ့ အားမရနိုင်တဲ့အတွက်
စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံထိတက်ပြီး နတ်စည်းစိမ့်ကို ခံစားတယ်။
စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံဟာ လူသက်နဲ့ဆိုရင် နှစ်ပေါင်းကိုးသန်း
အသက်ရှည်တယ်။

အဲဒီလို အနှစ်ကိုးသန်း နတ်ကာမဂ္ဂထဲတွေကို ခံစား
ရသော်လည်း အားရတင်းတိမ်ခြင်းမရှိတဲ့အတွက် ကျိုးတာဝတီ
သာနတ်သက်ဟာ လူသက်နဲ့တွေက်ရင် နှစ်ပေါင်းသုံးကုမ္ပါနဲ့
အနှစ်ခြောက်သန်းအသက်ရှည်တယ်။ နှစ်ပေါင်းသုံးကုမ္ပါနဲ့
အနှစ်ခြောက်သန်းအသက်ရှည်တဲ့ သိကြားမင်းပေါင်း ၃၉
ယောက် ပြောင်းတဲ့အထိ နတ်စည်းစိမ့်ကို ခံစားရသော်လည်း
မန္တာတုမင်းကြီးဟာ အားရတင်းတိမ်ခြင်း မရှိဘူး။

၃၆- ယောက်မြောက် သိကြားမင်းကို သတ်ပြီး
တာဝတီသာတော်ပြည်လုံးကို သိမ်းပိုက်ကာ ကာမဂ္ဂထဲ ခံစားဖို့
အားထုတ်လာတယ်။ ဒီအခါ သူ့သွောန်ဗုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
ဒေါသမီးကြောင့် နတ်ပြည်ကနေ လူပြည်ကို ပြန်ကျလာပြီး
သေဆုံးသွားခဲ့ရတယ်။ တကယ်ဆိုရင် မန္တာတုမင်းဟာ မသေ
ဘဲ နေမယ်ဆိုရင် နေနိုင်သေးတယ်။ သူ့သွောန်ဗုံးပေါ်လာတဲ့
ဂိသမလောဘဓာတ်နဲ့ ဂိသမဒေါသဓာတ်ကြောင့် သက်တမ်း
မြန်မြန်ဆုတ်ယုတ်ပြီး သေခဲ့ရတာပဲ့၊ ဒီအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်
ပြီး ဘုရားရှင်က ...

နကဗောဓာ ဝသယန
 တို့ကဗောဓာ ပိဋက္ခာ
 အသာဒီ ဒုကဗောဓာ
 လူတို့ညာယ ပုဂ္ဂိုတောာ
 အပိုဒုသာကဗောဓာ
 ရတ် သာနာစီ ကျွဲတိုး
 တဏေကျယ ရတောာ ဟောတိုး
 သမ္မာသမ္မာ သာဝဏော။

လို့ ဟောတော်မူခဲ့တာပေါ့။ အမိပ္ပါယ်က ...
 ရတာနာ ခုနှစ်ပါး ပို့ပြီးဆုံးပေးသော်လည်း
 ကာမရှင်တို့ ရောင့်ခဲ့ခြင်း ယဉ်သည် မရှိဘူး
 ဝါဌာနဘတော်များသည် အမှန်စိစ်
 သာယာဖွေ့ဖို့ မျှော်သင်ခဲ့ခြင်း ရှိခဲ့ဘူး
 အတွေးအချော် ပညာရှိသော ပုဒ္ဓာ တဟို့သည်
 နှစ်တို့၏ ကာမရှင်ကိုသော်လည်း စုံက်ပွဲပျော်ခြင်းဘူး
 မရောက်စေဘဲ တဏော၏ ကုန်ခုံးရှိနှစ်နှင့်သာ
 မွှေ့လျော်ကြုံးတဲ့ ...

ပညာမဲ့တွေဟာ လောဘနောက်ကို လိုက်တဲ့အတွက်
 အမြဲတမ်း ဆင်းရဲရတယ်။ ပညာရှိတွေကတော့ ရောင့်ရဲမူ
 နောက်ကို လိုက်တဲ့အတွက် အမြဲတမ်း ချမ်းသာရတယ်။
 လောဘ တဏောဆိုတာ အသူတစ်ရာနက်တဲ့ ချောက်ကြီးနဲ့
 တူတယ်။ ဒီချောက်ကြီးထဲကို မြေတွေ ဘယ်လောက်ထည့်

ထည့် မပြည့်နိုင်သလို လောဘန္ဒာက်လိုက်တဲ့သူအတွက်
ကာမဂ္ဂထ်အာရုံတွေ ဘယ်လောက်ခံစားခံစား အားရတင်းတိမ်
သွားတယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ ချမ်းသာချင်တဲ့သူတွေ ကျင့်သုံးဖို့
မမွှာသုနလေးတွေ ပြောပြီးမယ်။

ဘယ်လောက်ပဲ စားရ စားရ တစ်စိုး ၀. ရုံး
ဘယ်လောက်ပဲ ထိုရ ထိုရ အရေးပြုခံသုံး
ဘယ်လောက်ပဲ အိုံရ နေရ တစ်ကိုယ်စာလေးပဲ
ဘယ်လောက်ပဲ ဖွော်သွားရှိရှိ
သော့် ထားမဲ့ရောဘျားပဲ
ကုန်လုပ်ပြုပျော် ကိုယ့်ပို့ ကျိုးများပို့

တစ်သက်လုံးစီတ်ချမ်းသာလိုလျှင်
တော်သော့ စာရွှေ့ပျော် အစာအသဟ
လုံးလောက်ပြီးလို့ ခံယူထားပါ
အရှုံးလုံး ထိုရပျော် အထောက်အသာဟ
လုံးလောက်ပြီးလို့ ခံယူထားပါ
မိုးပုံးနေရပျော် နေစာဟ
လုံးလောက်ပြီးလို့ ခံယူထားပါ
နားကျင်ငယ်ရည်ရှိ သောက်ရပျော်
အေား လုံးလောက်ပြီးလို့ ခံယူထားပါ
နွားကျင်ငယ်ရည်ဆိုတာ ဘုရားပေးတဲ့အေးပါ။ ရောဂါ

မျိုးစုံကို ပျောက်ကင်းစေပါတယ်။

သန်း။ ။ ဒီနေရာမှာ ကာမဂ္ဂထုကိုတပ်မက်သူနဲ့ ကာမဂ္ဂထုကိုစက်ဆုပ် သူနှစ်ဦးလုံးပါတဲ့ အတ်တော်တစ်ခုလောက်ကို ထုတ်ပြုရင် တပည့်တော်တို့ လူငယ်တွေ ပိုပြီးနားလည်သွားမယ် ဆရာ တော်။

နှပ်။ ။ ဒါဆိုရင် ထောရိရိတာပါဌိုတော်၊ တို့သန့်ပါတ်က သုဘာတော်ရဲ ရဟန္တာမအကြောင်းကို ပြောပြုမယ်။ ဒီထောရိမလေးဟာ ရှုပ်အဆင်း အင်မတန် ချောမောလှပတယ်။ ပုလ္လားမျိုးကနေ ရဟန်းမဝတ်လာတာ။ ငယ်ငယ်ကတည်းက သာသနာဘောင် ဝင်ခဲ့တော့ ငယ်ဖြူဗျိုလိုပဲ ပြောရမှာပေါ့။ အသက်နှစ်ဆယ်ကျော် သုံးဆယ်အတွင်းမှာပဲ ရဟန္တာမ ဖြစ်ခဲ့တာဆိုတော့ အရွယ်ဆယ်ပါးနဲ့ ခွဲရင် အလုဆုံးဝဏ္ဏ အသကအရွယ်လို့ မှတ်ရမှာပေါ့။

သန်း။ ။ အရွယ်ဆယ်ပါးကို အကျယ်ပြောဦးမှပေါ့ ဘုရား။

နှပ်။ ။ အရွယ်ဆယ်ပါးအကျယ်နဲ့ တရားရှုပုံကိုတော့ တို့ရေးတဲ့ 'မင်တား ဖိုလ်တား အန္တရာယ်များ' စာအုပ်မှာ ဖတ်ပါ။ ဒီမှာ တော့ အကျိုးပဲ ပြောပြုမယ်။

အရွယ်ဆယ်ပါး

၁။ မန္တအသက	= ဉာဏ်ပညာနှင့်နှေးသောအရွယ်	- ၁ မှ ၁၀ ထိ
၂။ ဒီဇိုင်အသက	= မြို့တူးပျော်ပါးကစားသောအရွယ်	- ၁၀ မှ ၂၀ ထိ
၃။ ဝဏ္ဏအသက	= အဆင်းအလုဆုံးအရွယ်	- ၂၀ မှ ၃၀ ထိ
၄။ ဗလအသက	= ခွဲနှစ်အားအကြီးဆုံးအရွယ်	- ၃၀ မှ ၄၀ ထိ

- ၅။ ဉာဏ်အသက = ဉာဏ်ပညာအကြီးဆုံးအရွယ်-၄၀ မှ ၅၀ ထိ
 ၆။ ဟာနိဒသက = သွေအားလေအား-ဆုတ်ယုတ်သော အရွယ်-
     ၅၀ မှ ၆၀ ထိ
 ၇။ ပဘာရဒသက = ခန္ဓာကိုယ် ကိုင်းလာသောအရွယ်-
     ၆၀ မှ ၇၀ ထိ
 ၈။ ဝက်ဒသက = ခန္ဓာကိုယ်ကုန်းကောက်သွားသောအရွယ် -
     ၇၀ မှ ၈၀ ထိ
 ၉။ မောမူဟဒသက = မောလျော့တတ်သောအရွယ်-၈၀ မှ ၉၀ ထိ
 ၁၀။ သယနဒသက = အမြဲလဲလျောင်းနေရသောအရွယ် -
     ၉၀ မှ ၁၀၀ ထိ

ဒါကအရွယ်ဆယ်ပါးပေါ့။ အနိစ္စာနုပသုနာရွှေ့ပွားနည်း
 အကျဉ်းကတော့ မန္တဒသကအရွယ်မှာဖြစ်တဲ့ ရပ်နာမ်တရား
 တွေဟာ နိုင်ဒသကအရွယ်သို့ ပါမလာကြဘူး။ မန္တဒသက
 အရွယ်မှာပင် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသွားကြပြီ။ ဒါကြောင့် ပရမတ်
 ရပ်နာမ် တရားတွေဟာ အနိစ္စ-အမြဲမရှိပါတကားလို့ အရွယ်
 ဆယ်ပါးကုန်အောင် ရှုံးမှုပွဲမြင်ရတယ်။

အရွယ်ဆယ်ပါးကို ရှုံးမြို့ရင် ဉာဏ်သုံးပါးကို ဆက်လက်
 ရွှေ့ပွဲရတယ်။ ရွှေ့ပွဲနည်းအကျဉ်းကတော့ နေ့ညွှေ့မှာဖြစ်တဲ့
 ရပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် မိုးဉာဏ်သုံးပါမလာကြ။ နေ့ညွှေ့မှာပင်
 ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကြကုန်၏။ တို့ကြောင့် ရပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့
 သည် အနိစ္စ-အမြဲမရှိလို့ ပွဲမှုပွဲရတယ်။ ဒီနည်းအတိုင်း

ဥတုသုံးပါးလုံး စုအောင် ပူးပေါ့။

ဥတုသုံးပါးပြီးရင် လ ၁၂-ပါးနဲ့ ဆက်ပူးရတယ်။ အကျဉ်းကတော့ တန်ခူးလမှာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် ကဆုန်လသို့ ပါမလာကြ။ တန်ခူးလမှာပင် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကြကုန်၏။ သို့အတွက်ကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် အနိစ္စ-အမြေမရှိလို့ စိတ်ထဲက ရူပူးပေးရတယ်။

လဆယ့်နှစ်ပါးကို ရူပူးပြီးတဲ့အခါ နံနက်၊ နေ့လည်၊ ညဆိတဲ့ ကာလသုံးပါးကို ဆက်ပြီး ရူပူးရမယ်။ ရူပူးနည်းအကျဉ်းကတော့ နံနက်ကာလည်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် နေ့လည်ကာလသို့ ပါမလာကြ။ နံနက်ကာလမှာပင် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကြကုန်၏။ သို့အတွက်ကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်ကား အနိစ္စ-အမြေမရှိလို့ ရူပူးပေးရတယ်။

ကာလသုံးပါးကို ရူပူးပြီးရင် နာရီကို ရူပူးရတယ်။ ပထမနာရီ၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် ဒုတိယ နာရီသို့ ပါမလာကြ။ ပထမနာရီမှာပင် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကြကုန်၏။ သို့အတွက်ကြောင့် ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်ကား အနိစ္စ-အမြေမရှိလို့ ရူပူးပေးရတယ်။ ၂၄-နာရီအတွက် ရူပူးပြီးသွားရင် မိနစ်ခြောက်ဆယ်အတွက် ရူပူးရတယ်။ မိနစ်ခြောက်ဆယ်အတွက် ရူပူးပြီးရင် စက္ကန့်ခြောက်ဆယ်အတွက် ရူပူးပေးရတယ်။ အဲဒါ အနိစ္စာန်ပသာနာ ရူပူးနည်းအကျဉ်းပဲ။ ကဲ-သုဘာထေရီအကြောင်းကို ပြန်ဆက်ရအောင်။

သုဘာထေရီရဲ့ ဘွဲ့တော်အပြည့်အစုံက ‘သုဘာနီဝ

ကမွဝန်ကာထေရီတဲ့။ မြန်မာလိုဆိုရင် ဖိဝကရဲ့ သရက်
ဉာဏ်မှာနေသည့် တင့်တယ်လှပသော ထေရီမလို အမိဘယ်
ရတာပဲ့။ တစ်ရက် ထေရီမဟာ သရက်ဉာဏ်လမ်းအတိုင်း
သူသီတင်းသုံးရာ တောကျောင်းလေးရှိရာကို သွားနေတယ်။
ဒီအချင့်မှာ အရက်ထွေနေတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ဟာ ထေရီ
မရှုကနေ ပိတ်ရပ်ပြီး လူပျိုစကားပြောတယ်။

သန်း။ မိုက်ရှင်းလှချည်လား ဆရာတော် ... ဒီသူငယ်ဟာ ရဟန္တာမ
ကိုတောင် ချမ်းသာမပေးပါလား သူရား။

နှင်း။ ဒီလိပ်ကွဲ ... ပုထိဇုလှသားဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ တစ်ခုရ
ဦးစီးသွားပြီဆိုရင် ၃၁ -သုံးမှာ အယုတ်ညံးဆုံး ဖြစ်သွားတာပဲ။
တစ်ခါ မေတ္တာ ကရာဏာ ဦးစီးသွားပြီ ဆိုရင်လည်း ဒီလှသား
ဟာ ၃၁-သုံးမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ် သွားပြန်တာပဲ။ ဒီနေရာမှာ
မှန်ကန်တဲ့ အသိတို့ ကုသိုလ်စိတ်တို့ မေတ္တာစိတ်တို့ဆိုတာ
ဘာသာတစ်ခုနဲ့တင် သက်ဆိုင်တာမဟုတ်ဘဲ လူတိုင်းနဲ့ သက်
ဆိုင်ပုံကို ဓမ္မဘေးရီ အရှင်ဝိရိယ(တောင်စွန်း)က လောက
ကျက်သရေဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာ အခုလိုရေးထားတယ်။

မူပိုင်မနိုင်သော ကုသိုလ်စိတ်နှင့် မေတ္တာစိတ်

မှန်ကန်တဲ့အသိဆိုတာကို တချို့က မှန်ကန်တဲ့အယူဝါဒ
လို နားလည်မှုမှားနေတတ်ကြသလို ကုသိုလ်ဆိုတာကိုလည်း
ဘာသာဝါဒတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခုလို အထင်မှားနေ
ကြတာကိုလည်း မကြာခဏတွေ့ရတာတ်ပါတယ်။ အမှန်က

ကံနဲ့ ကံခဲ့အကျိုးကို သိတဲ့ အသိဆိုတာ ကောင်းမွန်တဲ့အလုပ်
ကိုလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အသိမှန်ကို ဆိုတာပါ။

ဒီလို ကောင်းကျိုးဖြစ်စေတဲ့အလုပ်ကို ဘယ်ဘာသာဝင်
က လုပ်မှသာ ကောင်းတဲ့အလုပ်ဖြစ်မယ်လို့ မူပိုင်လုပ်ထားလို့
မရပါဘူး၊ မိန့်ဖလာကိုးကွယ်တဲ့ အယူဝါဒအရ ဘယ်ဘာသာ
ဝင်ပဲ ဖြစ်ပါစေ။ ကောင်းတဲ့စိတ်ထားနဲ့ သူတစ်ပါးကို ကောင်း
ကျိုးပြုတဲ့ အလုပ်မျိုးကို လုပ်နေတာဟာ ကောင်းမှုပါပဲ။

ဒါကို ဗုဒ္ဓဘာသာအရင်အမှုကြီးများလို့ ပြောကြသူများ
ကိုယ်တိုင်ကတော် သဘောမပေါက်နိုင်ကြတာတွေ တွေ့ရအေး
ပါတယ်။ သရဏရုံး မဆောက်တည်ဘဲ ပြုလုပ်တာဟာ
ကုသိုလ်ဖြစ်ပဲမလားတဲ့။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်များရှိ ကဲ- ဝေသွှေရာ
မင်းကြီးရဲ့ ဆင်ဖြူတော်အလှူတို့ သားတော်သမီးတော်တို့ကို
လှူတဲ့ အလှူတို့ဟာ ကုသိုလ်ဖြစ်သလား၊ မဖြစ်ဘူးလား
ဆိုတော့ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

ဝေသွှေရာမင်းကြီးဟာ ဘယ်ဘာသာဝင်လဲ ဆိုတဲ့အခါ
ကျတော့ ‘အင်း’၊ ‘အဲ’ ဖြစ်ကုန်ကြရော့။ အမှန်က အလောင်း
တော်တို့ ပါရမီဖြည့်စဉ်ကာလတွေထဲမှာ သာသနာပ ကာလ
ကြီးက အရည်ဆုံးအများဆုံးပါ။ ဒီကာလတွေမှာ အလောင်း
တော်များဟာ ဘယ်ဘာသာဝင်မှ မဟုတ်သလို ဘယ်ဘာ
သာရေး အလုပ်မှလည်း လုပ်မနေကြပါဘူး။ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့
ကောင်းကျိုးကို စိတ်ကောင်းထားပြီး လုပ်ဆောင်နေတာ သက်
သက်ပါ။ ဒီလိုလုပ်နေတာကိုပဲ ပါရမီကုသိုလ် အလုပ်လို့

ဆိုရတာပါ။

အခဲလောလောဆယ် နာက်အလွန် ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာပဲ
နာက်ခုက္ခသည်တွေကို နိုင်ငံအသီးသီး အရပ်ဒေသအသီးသီး
က ဘာသာသာဝင်တွေအားလုံး စာနာစိတ်နဲ့ ပိုင်းဝန်းကျည်းကြတာ
တွေ၊ အလွန်ဝေးလံတဲ့ အရပ်တွေမှာနေကြပြီး ဘာလူမျိုး၊
ဘယ်ဘာသာသာဝင်မှန်း မသိကြပေမယ့် မေတ္တာနဲ့ယျဉ်တဲ့ စာနာ
စိတ်၊ ကြင်နာစိတ်အပြည့်နဲ့ ထောက်ပံ့ကျည်းကြတာတွေ၊
လူကိုယ်တိုင်လာရောက် အားပေးကြတာတွေ ကြည်ပေါ့။
ဒီလူတွေထဲမှာ ဘယ်ဘာသာသာဝင်တွေကသာ ကုသိုလ်ရတယ်၊
ဘယ်ဘာသာသာဝင်တွေကတော့ ကုသိုလ်မရနိုင်ဘူးလို့ ကန့်
သတ်လို့မရဘူး။

အားလုံးဟာ စိတ်ကောင်းနဲ့ ယျဉ်ပြီး ခုက္ခရောက်သူတို့ရဲ့
ကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်ကြသူများဖြစ်လို့ ကောင်းမူရင်စစ်
စစ်တွေချည်းပါပဲ။ ကုသိုလ်ကောင်းမူဆိုတာကိုက အများ
ကောင်းကျိုးအတွက် စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်းထားပြီး
အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်တဲ့ အလုပ်ကို ဆိုတာပါ။ ဘာသာ
ဝင် အသီးသီးတို့ရဲ့ ဘာသာရေးအလုပ်ကို ဆိုလိုတာမဟုတ်
သလို၊ ဘယ်ဘာသာသာဝင်ကမှ သီးသန့်ပိုင်တဲ့အလုပ်လည်း
မဟုတ်ပါဘူး- ဆိုတာ အမြင်ကျယ်ကျယ်၊ အသိကြီးကြီးနဲ့
သဘောပေါက်ကြဖို့လိုပါတယ်။

စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်းဆိုတာ ဘယ်လိုစိတ်ထား
မျိုးလဲဆိုတာကိုလည်း အားလုံးကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန့် သဘော

ပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်။ အတိုချုပ်ကတော့ ပြဟွှာစိရိစိတ်ထားလို့ လူသိများကြတဲ့ မိမိနဲ့ သူတစ်ပါးကို တစ်သားတည်းခံယူတဲ့ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်နဲ့ ဆင်းခဲ့ချမ်းသာကို မျှဝေခံစားတတ်တဲ့ မေတ္တာစိတ်၊ ဒုက္ခာရောက်သူကို တနာထောက်ထား ရိုင်းပင်း ကူညီတတ်တဲ့ ကရဏာစိတ်။

ချမ်းသာပြည့်စုံသူတို့အပေါ်မှာ မနာလိုဝန်တို့မဖြစ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ချမ်းသာခံစားရသလို ကျော်စိုးမြောက်တတ်တဲ့ မုဒ်တာစိတ်နဲ့ သူတစ်ပါးခဲ့အပြစ်နဲ့ ချွောတွေ့ယွင်းချက်များကို ခွင့်လွှာတ်လည်လျှော်တတ်တဲ့ ဥပေကွာစိတ်များကို စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်းလို့ ဆိုတာပါ။ စစ်မှန်တဲ့ မေတ္တာစိတ်ထား ဆိုတာ ပြဟွှာစိရိစိတ်ထား လေးမျိုးလုံးကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ စိတ်ထားဖြစ်ပါတယ်။

(ဝမှုစာရင်စိရိစား)

လောကကျက်သရေစာဖုန်း ၁၁ ၄၃၊ ၄၄)

ဒါက ဓမ္မဘေးရီဆရာတော်ရဲ့ ကုသိုလ်စိတ်ဆိုတာကို သဘာဝကျက် ဖွင့်ဆိုချက်ပေါ့ကွား။ ဒီဖွင့်ဆိုချက်ကို ထောက် ကြည့်ရင်လည်း လူသားခဲ့သန္တာန်မှာ လောဘာ၊ ဒေါသ တစ်ခု ခု ဦးစီးရင် ၃၁-ဘုံးမှာ အယုတ်မာဆုံးဖြစ်ပြီး မေတ္တာကရဏာ ဦးစီးပြန်ရင် ဒီလူသားပဲ အမြင့်မြတ်ဆုံး ပြန်ဖြစ်ရတယ်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ ပိုမိုထင်ရှားပါတယ်။ အခုအချိန်မှာ သုသာထောရီ ကို တပ်မက်နော်တဲ့ လောဘေးဦးစီးနောတဲ့အတွက် အရက်သမား ဟာ ၃၁-ဘုံးမှာ အယုတ်ညွှာဆုံး ဖြစ်နေတာပေါ့။

ပုဂ္ဂလမို့အနဲ့နဲ့ ကြည့်ရင် အရက်သမားက ယူတိမှတာ
ဖေါ့။ မွှေ့မို့အနဲ့နဲ့ကြည့်တော့ လောဘာတိက ယူတိမှတာပါ။
လူယုတ်မှာဖြစ်စေခြင်း၊ အမိကတရားခံအစ်ဟာ လောဘပါ။
ထောင်ကျေနေတဲ့ ရာဇဝတ်သားအားလုံးဟာ ပကတိစိတ်နဲ့
သဘောထားအတိုင်းဆိုရင် ဘယ်သူမှ ရာဇဝတ်မှုကို မကျိုး
လွန်ချင်ကြပါဘူး။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ တစ်ခုခု ဦးစီးသွားလိုသာ
ရာဇဝတ်မှုကို ကျူးလွန်မိကြတာပါ။

ပြစ်မှုကျူးလွန်တဲ့ ရာဇဝတ်သားက အကျိုးတရားပါ။ ပြစ်မှု
ကျူးလွန်တဲ့ အမိကတရားခံဟာ လောဘနဲ့ ဒေါသပဲ။ ဒဲ
ကြောင့်လောဘနဲ့ ဒေါသဟာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း၊ အကြောင်း
တရားပဲ။ မြို့ကြီးပြုကြီးတွေမှာ ခါးပိုက်နှုံးကိုတွေ
မွေးစားတဲ့သူငြေးကြီးတွေ ရှိတာတ်တယ်။ နှီးလို့ရသမျှ၊ နှုံးကိုလိုရ
သမျှ၊ သုံးပုံပုံနှစ်ပုံကို သူငြေးကြီးက ယူတယ်။

တကပယိုးသူက တစ်ပုံပဲ ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သက်ဆိုင်ရာ
က ဖမ်းမိသွားပြီဆိုရင် ဒီသူငြေးက ငွေထိုးပြီး ထောင်ကထုတ်
ယူတယ်။ ဒဲကြောင့် သူခိုးတွေ၊ ခါးပိုက်နှုံးကိုတွေဟာ အမြစ်
မပြတ်နိုင်ဖြစ်နေတာ။ အမြစ်ပြတ်ချင်ရင် သူခိုးဂိုဏ်းထောင်တဲ့
သူငြေးကြီးကို ဖမ်းပြီး ထောင်ချပစ်ရမယ်။ ဒါမှ သူခိုးနဲ့ ခါးပိုက်
နှုံးကို အမြစ်ပြတ်မှာ။

ထိုအတူပဲ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူကိုပဲ အပြစ်ပေးတာဟာ
အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ ခါးပိုက်နှုံးကိုတွေ၊ သူခိုးတွေကို ထောင်
ချတာနဲ့ တူတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသကို ပညာနဲ့ သတ်လိုက်

တာက သူနိုးတွေကိုမွေးထားတဲ့ သူငွေးကြီးကို ထောင်ချလိုက်
တာနဲ့ အတူတူပဲ။ ဒါကြောင့် ကမ္မာတစ်ဝန်းမှာ ဒုစရိုက်မှုတွေ
ပပောက်ချင်ရင် ဓမ္မချေပေးတဲ့ နည်းလမ်းအတိုင်း ဒါနာသီလ၊
ဘာဝနာဆိုတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို ပြုလုပ်ဖို့ပဲ ရှိတယ်။
အမိကကတော့ ပိပသာနာပေါ့။

က 。。。သုဘာထောရိနဲ့ အရက်သမားအကြောင်းကို ပြန်
ဆက်ရအောင်။ သုဘာထောရိဟာ သူရှေ့မှာ မားမားကြီးရှုပြီး
ရမ္မကိုစိုးလျှော့တဲ့ မျက်လုံးနဲ့ သူကို စိုက်ကြည့်နေတဲ့လူရွှေ့ယ်ကို
အခုလုံး အေးအေးသက်သာ လမ်းဖယ်နိုင်းတယ်။

“အမောင် 。。。သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ငါ၏ သွားရာ
လမ်းကို ပိတ်ထားပါသနည်း။ ငါသည် သင့်အား တစ်စုံတရား
နှောင့်ယုက်ခြင်းမရှိပါ။ ဒါ 。。。အမောင် ယောကျားသည်
ရဟန်းမိန်းမအား ထိပါသုံးသပ်ခြင်း မပြုကောင်းပါ။ လမ်းကို
ဖယ်ပေးပါလော့”

သန်း။ အဲလို့ ပြောတော့ ဖယ်ပေးရဲ့လား ဘုရား။

နှင်း။ ဘယ် ဖယ်မှာလဲ။ တော့လမ်းက လူပြေတဲ့နေရာလည်း
ဖြစ်နေတော့ လူရွှေ့ယ်ဟာ သုဘာထောရိခဲ့ကာမကို မရ အရယူဖို့
ဆုံးဖြတ်ထားပြီးသားကိုး။ သူအကြောစည်က နှုတ်နဲ့ရအောင်
မြှေ့ဆွယ်မယ်၊ နှုတ်နဲ့မြှေ့ဆွယ်လို့ မရရင် အတင်းကြောမယ်ဆိုတဲ့
အကြောစည်ပဲ။ ဒါကြောင့် သုဘာထောရိရဲ့ စကားကို ဂရမ်စိုက်
ဘဲ စိုက်ကြည့်ဖြူ စိုက်ကြည့်နေတယ်။ ထောရိက ထပ်မံပြီး
တောင်းပန်စကားပြောပြန်တယ်။

“အို အမောင်ယောက်ရား . . . ငါသည် မြတ်စွာဘုရား ၏သာသနတော်၌ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို စင်ကြယ့်စွာ စောင့်ထိန်းသူပါတည်း။ ရာဂ စသော ကိုလေသာ အည်စာကြေး ကင်းစင်းပြီးသူပါတည်း။ ရာဂ စသော ကိုလေသာ အည်စာကြေး ထူးပြောသူ သင်သည် အဘယ့်ကြောင့် လမ်းကို တားဆီးပိတ်ပင်ပါသနည်း”

ဒီအခါကျတော့မှ လူရွှေယ်က သူဆန္ဒကို ထုတ်ပြောလာတယ်။

ရဟန္တာမကိုမှ တပ်မက်သူ

“အို- နှမ သင်သည် ငယ်ရွှေယ်နှုပါလှပါသေး၏။ ရပ်အဆင်း လှပတင့်တယ်လှပါ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်း ဝတ်ရပါသနည်း။ လူဝတ်လဲလိုက်စမ်းပါ နှမရယ်။ သစ်ခေါက်ဆိုးအဝတ်ကြီးကို ခွာတ်ပစ်လိုက်စမ်းပါ။ ဒီဥယျာဉ်မှာ ပန်းပေါင်းစုံ လှပဖူးပွင့်နေကြတယ်။ မွေးကြိုင် သင်းပုံးနေကြတယ်။ ဒီဥယျာဉ်ထဲမှာ ငါတို့နှစ်ယောက် ပျော်ပျော်ပါးပါးနေကြဖို့လား”

“ဤမှ တိတ်ဆိတ်ပြီး သာယာကြည်နဲးဖွယ်ကောင်းလှတဲ့ ဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ နှမငယ်တစ်ယောက်တည်း နေလို့ဘာအကျိုးရှုမှာလဲ။ ငါတို့နှစ်ယောက် ဒီဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ စိတ်တူကိုယ်တူ ပျော်မွောက်ပါစို့လား နှမငယ်”

ထေရိဟာ ခန့်ချေချေတဲ့ ယောက်ရားပျို့ရဲ့ စကားကို ကြားရသော်လည်း တုန်လှပ်ခြင်းမရှိဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တရားကို နှလုံးသွင်းနေလိုပဲပေါ့။ ထေရိမက

သူတရားကို နှစ်လုံးသွင်းပြီး ဌ်မ်သက်နေတာကို လူချေယ်က သူဘက်ပါလာဖြေလို ထင်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အခုလို ပြောဆိပြီး ဆက်လက်စည်းရုံးပြန်တယ်။

“အို ချုစ်နှမ၊ လူသူကင်းမဲ့သော ဤတောအတွင်းဝယ် သင် နှမတစ်ယောက်တည်း သွားနေခြင်းမှာ ဘေးရှင်များလှ ပါတယ်။ ခြေသံ့၊ ကျေားစသော သားရဲတိရိစ္စာန်တို့သည် သင်နှမအား သတ်မြတ်ကိုက်ခဲကြလိမ့်မယ်။ သင် နှမသည် ရွှေစင်ရပ်ကဲ့သို့ လုပ်တင့်တယ် နှန်ယ်လှသို့။ စိတ္တာလတာ နတ်သယျာ၌ နတ်ဒေဝေးကဲ့သို့ နှိုင်းတုမရအောင် ရွှေမောလှပ ပေသော သင်ချုစ်နှမအား ငါသည်ချုစ်မြတ်နှီးလှပါ၏။ ငါသည် သင်ချုစ်နှမမှတစ်ပါး အခြားမည်သူကိုမျှ ယခုကဲ့သို့ ချုစ်မြတ်နှီး ခြင်းမရှိခဲ့ပါ”

“ချုစ်လှစွာသော အို နှမဝယ် ... ငါ၏ချုစ်ခွင့်ပန်ခြင်း ကို လက်ခံပါလော့၊ ချုစ်နှမအား ပြောသာဖို့ထက်ပွဲ ဟင့် တယ်ခမ်းနားစွာ စံစားပေါ်မည်။ ကာသိတိုင်းဖြစ် နှီးညံ့သော အဖိုးတန်အဝတ်အထည်များကိုသာလျှင် ဝတ်ဆင်မြန်းပေါ် မည်။ ရွှေငွေ ပတ္တာမြား ရတနာမျိုးစုံသည် သင် နှမအတွက် လိုတိုင်း ရပေါ်မည်။ ခြောက်သင်းပင်း အခိုင်းအစေတိဖြင့် ပြည့်စုံပေါ်မည်။ သင် နှမ၏ အလှကျက်သရေ မဆုတ်ယူတ် စေရအောင်၊ အလှကျက်သရေ တင့်ဖြူးဝေစည်ရအောင် အလို ကျ စီမံပြုစုပါမည်။ ချုစ်နှမ - ငါအား ချုစ်တွဲပြန်ပါလော”

“အို ... ချုစ်လှစွာသော နှမဝယ်။ လူသူမနီးသော

တော်ကြီးအလယ် ရေကန်၌ ပေါက်ရောက်သည့်ကြာပန်း
သည် မည်သူမျှ မသုံးစွဲရဘဲ ပျက်စီးလေဘီသကဲ့သို့ ရဟန်း
ဘဝဖြင့် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးသော သင်နှမတ်၊ ရှုမငြိုးဖွယ်
ရာ တင့်တယ်လှပသော ကိုယ်အဂါတို့သည် တစ်စုံတစ်
ယောက်မျှ အသုံးမပြုရလေဘဲ ဒုခြားဆို ရောက်ပေတော့အော့။
စဉ်းစားပါလော ချစ်နှမ၊ ပျော်ဆွင်ဖွယ်ရာ လူအဖြစ်သို့ ပြောင်းပြီး
ငါ၏အချစ်ကို လက်ခံပါလေလော့”

သန်း ။ ။ လူရွှေ့ယ်က တော်တော်အပြောကောင်းတာပဲ ဆရာတော်။
ပုထုဇ္ဈာ မိန့်ကလေးတစ်ယောက်သာဆိုရင် ပါသွားလောက်
ပြီ။ ထောရိမကရော ဘာပြန်ပြောလိုက်သလဲ ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ထောရိမက ... “ဒုခြားမောင်ယောကျေား သင်သည် ငါ၏
ရပ်ခန္ဓာအစုကို ဆီးမွမ်း၍နေ၏။ လိုချင်တပ်မက်၍ နေ၏။
စင်စစ်အားဖြင့် ဆံပတ်၊ အသား၊ အသွေး၊ မျက်လုံး၊ နှာခေါင်း၊
ပါးစပ်၊ လက်၊ ခြေစသော ဤရပ်အစုသည် ယိုယွင်းပျက်စီး
တတ်သည်သာတည်း။ ပုပ်သိုးညီးဟောင်သည်သာတည်း။
သချိုင်းသို့ မလွှဲမသွေ့ပို့ဆောင်ရမည့် အနိုင်ရာ၊ အသားစုတို့သာ
လျှင်တည်း။ ဒုခြားမောင် သင်သည် ငါ၏ ရပ်အစုကို
မှားယွင်းသောအမြင်ဖြင့် ကြည့်၍ လိုချင်တပ်မက်ဘိ၏။
အဘယ်ရပ်၊ အဘယ်အဂါကို သင် နှစ်သက်လေဘီသနည်း”
လို့ မေးလိုက်တယ်။ ဒီတော့ လူရွှေ့ယ်က ...

သမင်မျက်လုံး အလူဆုံး

“ဒုခြားချစ်နှမ သင်၏မျက်လုံးတို့သည် တင့်တယ်လွန်း

လုပါကုန်၏။ သမင်မငယ်၏မျက်လုံးပမာ ကြည်လင်တောက်ပပါပေ၏။ ရွှေစင်ယမင်းရုပ်၏ မျက်နှာပြင်နှင့်တူသောသင်နှုမ၏ မျက်နှာပြင်ပေါ်မှ ကြာနိပ္ပါးချုပ်များနှင့်တူသော မျက်တောင်ကော့အနီးရှိ ရွှေနှီးလဲလဲမျက်လုံး အစုသည် ရှုမဖြီးနိုင်အောင် ရှိပါဘ်၏”

“ကိုဇ္ဈာရီမယ်သို့ ညှင်းညှင်းသာသာ ကြည်ရှုသောသင်နှုမ၏ မျက်လုံးရွှေချွဲတို့သည် နှိုင်းတုမရအောင် လုပလွန်းပါ၏။ ထိုမျက်လုံးတို့ကို ငါသည် အမြတ်နီးဆုံးပါတည်း။ ထိုမျက်လုံးတို့သည် ငါ၏ ချုပ်သွေးအဟုန်ကို နီးကြွေစေကုန်၏။ ငါအခွဲမက်ဆုံးအရာသည် ချုပ်နှုမ၏ မျက်လုံးအလှတို့ပါတည်း”

လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ ထောရီမက အသုသတရားကို ဖော်တယ်။

“ဒါ အမောင် . . . သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သမီးတော်ကို လိုချင်တောင့်တနေချေ၏တကား၊ ဆူးငြောင့်ဘေးရန်ရှိသော လမ်းကို သွားလိုသကဲ့သို့ သင်သည် အမှားကြီးမှားလေပြီ။ လမ်းမာန်ကို ကစားရန် လုပ်းယူ၍ ရပါမည်လား။ မြင်းမြို့ရတောင်မင်းကို ခုန်ကျော်၍ ရပါမည်လား”

“ငါ၏သန္တနှင့် တပ်စွန်းမှုရာဂသည် မရှိတော့သည် သာတည်း၊ ထိုတပ်စွန်းမှုရာဂကို အဘယ်သို့ သဘောရှိသည်ဟူ၍ပင် မသိတော့သည်သာတည်း။ မီးကျိုးတွင်း၌ ပစ်ချေအပ်သော လောင်စာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မီးကျိုးတွင်း၌ ပစ်ချေ

လောင်ကျမ်းစေအပ်ပြီးသော အဆိပ်ခွက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း
တို့ စိတ်သန္တာနှင့် တပ်စွန်းမှုရာဂသည် အကြောင်းမဲ့ချုပ်ဖြစ်ပြီး
လေပြီး”

“အမောင် ... ဤခန္ဓာကိုယ်ရုပ်အစုကို မဆင်ခြင်
မသုံးသပ်ရသေးသော မိန့်မ၊ မြတ်စွာဘုရားကို မဆည်က်
ရသေးသောမိန်းမ၊ ထိုမိန်းမမျိုးကိုသာလျှင် သင်သည် ကာမ
ရုဏ်တို့ဖြင့် အြားယောင်းလေလေ့၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘော
တိုကို မဖောက်မပြန် သိပြီးသော ဤသုဘာတော် သိက္ခာနိမကို
အကြောင်းပြု၍ သင်သည် ပင်ပန်းဆင်းရဲလျချေသည်တကား”

“အို... အမောင်ယောက်ဗျား ငါပြောမည့် ဥပမာစကား
ကို ဆက်လက်၍ နာကြားဦးလေ့ ... လုပ်ဆန်းကြယ်သော
မိန်းမရပ်တစ်ရပ်ကို သင် သိထားပါလေလေ့၊ ထိုမိန်းမပျို့ရပ်
သည် လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ မျက်လုံး၊ မျက်ခုံး စသည်
အဂါကြီးငယ်တို့ဖြင့် စုလောင်လျက်ရှိပော်”

“သစ်သားစိုင်ယ်များဖြင့် ဖွဲ့စွဲလည်းကောင်း၊ ကြိုး
အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ချည်နောင်၍လည်းကောင်း၊ ပကတီ
လူကဲ့သို့ လူပ်ရှားခြင်း ရှိနိုင်သော အရပ်ဖြစ်ပော်။ လုပ်
တင့်တယ်အောင် ပြင်ဆင်မှမှုးမံထားသော အရပ်ဖြစ်ပော်။
ထိုမိန်းမပျို့ရှုပ်ကို ရှုမြင်၍ထားပါ အမောင်”

“အလိုက်သင့်အားဖြင့် ကြိုးကိုဆွဲလျှင် လူပ်ရှားကပြီ
သည်မဟုတ်ပါလား၊ ရှုချင်စွာယ်ဟု ထင်ရသည်မဟုတ်လား၊
အို ... အမောင် ထိုသစ်သားရပ်ကို ဖျက်ကြည့်စစ်းပါလေား”

အသီးသီးသော သစ်သားစိများနှင့် ကြီးများကို ဖြုတ်၍ ဖြေ၍ ကြည့်စမ်းလော့၊ ဦးခေါင်း ခြေ လက် စသည် အဂါကြီးငယ်တို သည် တစ်ခုစီ တွေ့ဗုံးစီ ပုံလျက်သားဖြစ်မသွားပေဘူးလား”

“အို အမောင် ... ထိုအစုအပုံထဲမှ လက်ကိုဖြစ်စေ ဦးခေါင်း၊ နားရွက် စသည်ကိုဖြစ်စေ ကောက်ယူ၍ ကြည့် ရှုလိုက်စမ်းပါ။ အရှပ်ဟု ဆိုနိုင်သေးရဲ့လား၊ လက်၊ ခြေ ဦးခေါင်းစသော အပိုင်းအစများသာလျှင် ဖြစ်ချေသည် မဟုတ် လား”

“အို အမောင် ... ဆက်လက်၍ နားဆင်ပါဦးလော့၊ တိုက်နံရံ၌ ဟသာပြဒါး၊ ဆေးဒါန်းတို့ဖြင့် ရေးခြေယ်၍ထားသော မိန်းမပျို့ရပ်ကို ရှုကြည့်စမ်းပါ။ ထိုဆေးရေးအရှပ်ကို မိန်းမဟု ထင်မှတ်ခြင်းသည် မှန်ကန်ပါမည်လား၊ မမှန်ကန်သည်သာ တည်း။ အချည်းနှီး အကျိုးမဲ့သာတည်း။

“ထိုအတူ ခန္ဓာတီးပါးစာတ်အစုဖြစ်သော ဤကိုယ် ကောင်ကြီးကို မိန်းမ၊ ယောကုံးဟု မှတ်ယူခြင်းသည် မှား ယွင်းပေါ်။ ဖောက်ပြန်ချွေတ်ချော်သော အသီအမြင် ဖြစ်ပေါ်။ ပညာမျက်စီမရှိသော အမောင်ယောကုံးသည် အနှစ်သာရ မရှိသော ဤခန္ဓာကိုယ်အကောင်ပုပ်ကြီးကို တပ်မက်လိုချင် ဘီသည်တကား”

အလှဆုံးက ချုံစရာအကောင်းဆုံး

“အို အမောင် ... သင် အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်သည့် ငါ၏မျက်လုံးတို့သည် သစ်သားအခေါင်းပြုထားအပ်သော ချိပ်

လုံးကဲ့သို့သာတည်း။ မျက်လွှာအလုပ်၌ မျက်ရည်တို့ဖြင့် ရောဖြစ်းလျက် တည်နေသည်သာတည်း။ မျက်ခမ်းတို့၌ မျက်ချောများလည်း ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမျက်ချောများသည် ညီစို့စို့အနဲ့ ရှိသည်သာတည်း”

အဲဒီလိုပြောပြီး ထေရိမဟာ သူရဲ့မျက်လုံးတစ်လုံးကို ဆွဲထုတ်ယူလိုက်တယ်။ နောက် သင်လိုချင်နှစ်သက်လှသော ငါ်မျက်လုံးကို ယူလေလေ့လို့ ပြောပြီး လုမ်းပေးလိုက်တယ်။ ဒီအခါကျမှ သေသောက်ကြွားဟာ သူရဲ့အမှားကို မြင်သွား တယ်။ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်တဲ့ သူရဲ့နှစ်လုံးသားဟာလည်း နဲ့ညံ့သွားတယ်။ ငါရဲ့ပြစ်မှားမှုကြောင့် ထေရိမရဲ့မျက်လုံးဟာ ပျက်စီးသွားရပြီ။ ငါတော့ ဒီအပြစ်တွေကို ရင်စည်းခံရတော့မှာပဲလို့ တွေ့ပြီး တိန်လှပ်စောက်ခြားသွားကာ အခုလိုပြန်ပြောတယ်။

“အို အရှင်မ . . . အကျွန်ုပ် မှားမိလေစွာ၊ အရှင်မ၊ အား အကျွန်ုပ် ရှိသေစွာကန်တော့ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား ခွင့်လွှတ်ပါ လော့၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သော မကောင်းမှုကို နောင်တွင် ဘယ်သောအခါမှ မပြုတော့ပါ။ အရှင်မသည် ချမ်းသာပါစေ သော်။ ဘေးရန်ကင်းပါစေသော်။ အကျွန်ုပ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရှင်မအား ပြစ်မှားမိသဖြင့် အကျွန်ုပ်သည် မီးပုံကြီးကို ပွဲဖက်ထားရသည်နှင့်မခြား ဆင်းရဲလှပါ၏။ ဖြောပြေး၊ ငြွှေ့ဟောက်ကို ဖမ်းကိုင်ထားရသည်နှင့် တူပါ၏။ အို . . . အရှင်မ အကျွန်ုပ် ရှိသေစွာကန်တော့ပါ၏။ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ စေ အရှင်”

သုဘာတော်ဟာ လူမျိုးကားထံမှ ဖယ်ခွာလာခဲ့ပြီး
မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချုပ်းကပ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြတ်
လျှက် တရားတော်ကို နာကြားပြီးတဲ့အဆုံးမှာ ထုတ်ယူခဲ့တဲ့
မျက်စိဟာ ပကတိနေရာမှာ ပြန်လည်တည်ရှိပြီး အကောင်း
ပကတိဖြစ်သွားတယ်။ ဒီလိုဖြစ်သွားတာဟာ သစ္ာတန်ခိုး၊
တရားတော်ရဲ့တန်ခိုး၊ အဘိညာဉ်ရဲ့ တန်ခိုးသုံးမျိုးအနက်
တစ်မျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ထောရိဂါထာပါဌိုတော်၊ ဝိသတိနိပါတ်မှာ သုဘာ
ကမ္မာရ ဒီတုထောရိ ဆိုတာ တစ်ပါးရှိသေးတယ်။ ရဟန္တာ
ထောရိမပါပဲ။ ရွှေပန်းထိမ်သည်ရဲ့ သမီးပေါ့။ အန္တပုထုဇ္ဈာတွေ
ကတော့ ရာထူး အာဏာ၊ စည်းစီမံစတဲ့ ကာမဂ္ဂတ်တွေမှာ
ယစ်မှုသာယာနေကြတယ်။ ရဟန္တာအစရှိတဲ့ အရိယာသူတော်
စင်များကျတော့ အဲဒီကာမဂ္ဂတ်တွေကို မစင်ကျင်းကြီးလို
ခဲ့ရှာကြတယ်။ အဲဒီကာမဂ္ဂတ်တွေရဲ့ အပြစ်ကို သုဘာကမ္မာရ
ဒီတုထောရိမက အခုလို ဟောခဲ့တယ်။ ရဟန္တာမတစ်ပါးရဲ့လက်
တွေ့အသိတရားဖြစ်လို့ သေချာစဉ်းစားပြီး နားထောင်ပါ။

ရွှေငွေတို့ရဲ့အပြစ်

ရွှေ ငွေ တို့သည် သစ္ာလေးပါးကို သိမြင်တတ်သော
မဂ်ညာတ်အကျိုးငှာ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ကိုလေသာဌို့မီးအေးရာ
နိုဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ရွှေ ငွေသော စုဆောင်းသိမ်း
ဆည်းအပ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့သည် အရိယာတို့၏ ဥစ္ာ
မဟုတ်ကုန်။ ရွှေ ငွေ စသော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ခံယူခြင်းသည်

ရဟန်းတို့အား မလောက်ပတ်ကုန်။ သိမ်းဆည်းအပ်သော ရွှေ၊ ငွေ စသည် ဝတ္ထုပစ္စည်းသည် တပ်မက်မူလောဘကို ဖြစ်စေတတ်၏။ မာန်ယုစ်ထောင်လွှားစေတတ်၏။ တွေ့ဝေစေ တတ်၏။ ကိုလေသာရာဂကို ပွားစေတတ်၏။ တွေးတော ရံရှာမှု၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု၊ ဘေးကျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင် စီမံ စောင့်ရောက်မှု စသည်ဖြင့် များစွာပင်ပန်းခြင်းရှိလေ၏။ သိမ်းဆည်းအပ်သော ရွှေ၊ ငွေ စသည်တို့သည် မြှုမြှုနိုင်ခန့်မှု မရှိပေ။ တည်တဲ့မှု မရှိပေ။

ရွှေငွေစသည်တို့ တပ်မက်ခြင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရား၌ မေ့လော့သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း ည်စုံည်းနောက်ကျ။သော စိတ်ရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့် များစွာသောသတ္တဝါတို့သည် အချင်း ချင်း ရန်လိမ့်န်းထားကြကုန်၏။ ဆန့်ကျင် ငြင်းခုန်ကြ၏။

ရွှေ၊ ငွေဖြင့် အာသရေးလေးပါးတို့ မကုန်ခမ်းနိုင်ကုန်။ ကာမဂ္ဂက်တို့သည် အဆွဲခင်ပွန်းမဟုတ်ကြကုန်။ သူသတ် ယောက်ရားနှင့် တူကုန်၏။ ရန်သူနှင့် တူကုန်၏။ ရာဂစ်သော ငြှောင့်တံ့သွင်း ငါးစင်းကို ဖွဲ့တတ်ကုန်၏။ ကာမဂ္ဂက်တို့ အကျိုးစီးပွားရေးကို စောင့်ရောက်တတ်သော သဘောတရားဟူ၍ တစ်ခုမှ မရှိ။ ထိုကာမဂ္ဂက်တို့သည် မီးပုံကြီးနှင့် တူကုန်၏။ ဆင်းခဲ့ ပင်ပန်း ကြီးမားကုန်၏။

ကာမဂ္ဂက်ဟူသည် ခွဲက်တတ်သောရောဂါအန္တရာယ် နှင့် တူလေသည်။ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်သဘောလည်း

ရှိသည်။ ဖြော်းခေါင်းနှင့်လည်း တူသည်။ ဖြော်းခေါင်းနှင့် တူသော ကာမဂ္ဂဏ်ကို ပညာမဲ့သော ပုထိုဒ်လူမျိုက်တို့သာ လျှင် နှစ်သက်ကြော်နှစ်၏။ ကာမဂ္ဂဏ်တို့သည် စီးရိပ်ခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ သတ္တဝါများကို နှိပ်စက်ပူပန် စေတတ်ကုန်၏။ မာရ်နတ်ထောင်ထားအပ်သော မြှုံးသမ္မယ် ပေတည်။ ကာမဂ္ဂဏ်တို့သည် မဆုံးနိုင်အောင် အပြစ်အနာ များပြားကုန်၏။ အဆိပ်နှင့် တူကုန်၏။ ရားသွားဖျား၌ တည်၍ နေသော ပျားရည်နှင့် တူကုန်၏။ သာယာမှုနည်းပါးလှကုန် သည်တကား။

(ထောရိရိထာပါဌိုတော်-ရိသတိနိပါတ်)
ကာမဂ္ဂဏ်အာရုံ စည်းစိမ် ဉာဏ်တွေကြောင့် မာန်ယ်ထောင် လွှားပုံအကြောင်းတွေကို နောက်အပတ်မှ ဆက်ရအောင်။

နိုတ္တန်ကို စီး ရှုလိုချုပ်း

ဒုက္ခနှင့် သမုဒ္ဓယဆိုတဲ့ ဝဋ်သစ္ဌာ၊ လောကီသစ္ဌာ နှစ်ပါး ၌သာ ဝိပသုနာရှုရတယ်။ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂဆိုတဲ့ ဝိဝဋ်သစ္ဌာ၊ လောကုတ္တရာ သစ္ဌာနှစ်ပါး၌ ဝိပသုနာမရှုရဘူး၊ မရှုကောင်းဘူး၊ ရှုလိုလည်း မဖြစ်ဘူး ...တဲ့။ အဲဒါကို နိုင်ခိုင်မြှုမြဲ မှတ်ထားကြရမယ်။ လောကုတ္တရာသစ္ဌာကို ဘာကြောင့် မရှုရ သလဲဆိုရင် အဝိသယတ္တာ = ပုထိုဒ်တို့ အာရုံမပြုနိုင်တဲ့ တရားဖြစ်သောကြောင့်ပါပဲတဲ့။ နိုကာက ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဟုတ်တယ်။ ပုထိုဒ်ပုဂ္ဂလိုပာ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို လုံးလုံး

အာရုံမပြုခိုင်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်တရားကိုလည်း ဂေါ်တွေဘူးဖြစ်ခိုက်မှ ရှုံးအဖွဲ့ လုံးလုံးအာရုံမပြုခိုင်ဘူး၊ ဂေါ်တွေဘူးစိတ်ဆိုတာက ဂိပသာနာဘာယ် ရင့်သနပြည့်စုံတဲ့အခါကျမှ အနုလောမဘာယ် ၏ အခြားမဲ့မှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီဂေါ်တွေဘူးစိတ်၏ အခြားမဲ့မှာ သောတာပဲ့ဖို့မင်္ဂလာတယ်။ ထိုလိုစိတ်ဖြစ်တော့တာပဲ။

ဒုကြောင့် နိဗ္ဗာန်အစစ်နဲ့ အရိယ်မင်္ဂလာလိုက် ပုထုဇွဲတို့ အာရုံမပြုခိုင်ဘူးဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားပြတ်သားပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကိုစပီး ရှုံးဖို့ အာရုံပြုဖို့ ဟောပြောည့်ပြတဲ့ နည်းလမ်းဆိုလျှင် အမှားစင်စစ်ပဲလို့ သေသေချာချာ မှတ် ထားကြ။ ဒီနေရာမှာ ဥပသမာနသာတိအနေနဲ့ မရှုကောင်း ဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။

သမာဓိရအောင် သမထကမ္မ္မာန်းအနေနဲ့ဆိုရင်တော့ ဝိရာဂ တပ်မက်မှုကောင်းခြင်း အစရှိသော နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်တွေကို ရှု ဆင်ခြင်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါက သမာဓိဖြစ်ရုံမှုအတွက် ရှု ဆင်ခြင်မှုဖြစ်ပါတယ်။ အရိယ်မင်္ဂလာလိုက် ချက်ချင်းရအောင် ရှုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ရှုတာကလည်း နိဗ္ဗာန်ကို သိ မြင်ပြီးဖြစ်တဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်သာ သင့်လျဉ်ပါတယ်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ သင့်လျဉ်တဲ့ ကမ္မ္မာန်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မင်္ဂရာကို ထိုလိုရောက်ကိစ္စပြီးစေရန်အနေနဲ့ နိဗ္ဗာန် ကို စပီး ရှုတာကတော့ အမှားစင်စစ်ပါပဲ။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏ - ဓမ္မစကြာတရားတော်မှု)
သန်း ။။ ကာာမဂုဏ်အာရုံတွေကြောင့် မာန်ယစ်ထောင်လွှားပုံတွေ

အကြောင်းကို ဆက်ပါဉ္စးသူရား။

နှပ် ။ ။ ဖတ်ထားတာ ကြာပြီခိုတော့ ဘယ်ကျမ်းဆိုတာတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကတ်လမ်းကိုတော့ မှတ်မိနေတယ်။ အဲဒီဝါတွေမှာ သူရားအလောင်းဟာ ပညာရှိ အမျိုးကောင်းသား တစ်ယောက်ဖြစ်နေတယ်။ သူတိမြို့မှာ အနေအထိုင် အေး ဆေးသိမ်မွေ့တဲ့ မိန့်မပျို့လေး တစ်ယောက်ရှိတယ်။ မာနကင်း ပြီး ဂါရဝန်ဝါတရှိတယ်ပေါ့။ တစ်မြို့လုံးကလည်း မာနကင်းတယ်ဆိုပြီး ချီးမွမ်းကြတယ်။ သူမဟာ ဆင်းရဲပါတယ်။ ရက္ခန်းခတ်ပြီး အသက်မွေးရတယ်။

ဒီအခါ ပညာရှိယောက်၍က ပြောတယ်။ သူမှာ မာန တက်စရာ ဥစ္စာပစ္စည်းမရှိသေးလိုပါ။ မာနတက်စရာ ဥစ္စာ ပစ္စည်းသာရှိလာရင် မာနတက်လာမှာပဲလို့ ပြောတယ်။ ဒီ စကားကိုတော့ အားလုံးက လက်ခံကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆက် ပြောတဲ့စကားကိုတော့ အားလုံးက လက်မခံကာဘူး။

သန်း ။ ။ ဘယ်လိုပြောလိုက်လို့လဲ သူရား။

နှပ် ။ ။ ဥစ္စာ ကြေး ငွေဟာ ဘယ်လောက်ထဲ မာနတက်စေသလဲ ဆိုရင် ဒီကလေးမ မသိအောင် သူ ရက္ခန်းထိုင်ခတ်တဲ့ ခုံ အောက် ပြောကြီးထဲမှာ ဥစ္စာထုပ်ကိုမြှုပ်ထားတာတောင် မာန က တက်သေးတာပဲတဲ့။ ဒီစကားကိုတော့ အားလုံးက မဖြစ် နိုင်ဘူးလို့ ပြောကြတယ်။ ဒါကြောင့် လက်တွေ့ စမ်းသပ်ကြ တာပေါ့။

ညသန်းခေါင် လူတွေအိပ်နေချိန်မှာ ဒီမိန်းကလေး

အမြတ်တိုင်တဲ့ ခုံအောက်မြေကြီးထဲမှာ ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို ဖြေပိတားလိုက်တယ်။ သိပ်အဲသုစရာကောင်းတာပဲ။ ဥစ္စာထုပ် မြှုပ်ပြီးတဲ့နောကစြီး ဒီမိန်းကလေးဟာ မာနတွေ ကြီးလာတော့ တာပဲ။ ဘယ်သူမှ တူတယ် တန်တယ် မထင်တော့ဘူးတဲ့။ လာသမျှလူတွေနဲ့ မသင့်မမြှတ်ဖြစ်တော့တာပဲ။

ရက်အတန်ကြာ စစ်သပ်ပြီးတဲ့အခါကျမှ မြေအောက်က ဥစ္စာထုပ်ကို ပြန်ယူလိုက်ကြတယ်။ ဥစ္စာထုပ်လည်း မရှိရော သူမာနတွေဟာ ပြန်ပောက်သွားပြီး အရင်လိုသဘောကောင်း သူလေး ပြန်ဖြစ်သွားပြန်ရောတဲ့။

သန်း ။။။ အဲဒါ ဘယ်လိုသဘောလဲ ဆရာတော် ... စိတ်က ဥစ္စာထုပ်ရှိတာ မသိဘဲနဲ့ မာနက ဘာလိုတက်လာတာလဲ ဘုရား။

သိမ်းမွှေ့သော မာန

နှင့် ။။။ စိတ်ပညာကျမ်းတွေအဆိုအရ စိတ်ဟာ အပြင်စိတ်နဲ့ အတွင်းစိတ်ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိသတဲ့။ ဒီနှစ်မျိုးမှာ အပြင်စိတ်က တန်ခိုးမရှိဘဲ အတွင်းစိတ်ကတော့ တန်ခိုးရှိသတဲ့။ အပြင် စိတ်က မမှတ်မိတာတွေကို အတွင်းစိတ်က မှတ်မိနေတတ်တယ်။ အပြင်စိတ်က မသိနိုင်တာတွေကို အတွင်းစိတ်က သိနေတတ်တယ်။ အတွင်းစိတ်ဆိုတာ မနောဒ္ဓါရမှာဖြစ်တဲ့ စိတ်ကို ဆိုလိုဟန်တူတယ်။

အပြင်စိတ်ဆိုတာကတော့ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ် စတာတွေပေါ့။ ဒီမိန်းကလေးရဲ့ အပြင်စိတ်က ဥစ္စာထုပ်လာထားတာကို မသိသော်လည်း အတွင်းစိတ်ကတော့ သိနေဟန်

တူတယ်။ ဒါကြောင့် မာနတက်တာနေမှာပါ။ ဒီ ဥစ္စာရွှေငွေ
ဟာ လူမပြောနဲ့။ တိရစ္စာန်ကိုတောင် မာနတက်စေသတဲ့။
အတိတော်တစ်ခုမှာ ဖတ်ရတယ်။ တစ်ခါတော့ စိဒောရာ၏
မင်းကြီးဟာ တိုင်းခန်းလျည်လည်ရင်း ဘုရင့်ဥယျာဉ်အနီးကို
ရောက်လာသတဲ့။

ဒီအခါမှာ ပုတ်သင်တစ်ကောင်ဟာ အုတ်တံတိုင်းပေါ်
တက်လာပြီး အခြားပြည်သူများနည်းတူ ဘုရင်ကို ခေါင်းလေး
ညိုတ်ညိုတ်ပြီး ကြိုလိုနေသတဲ့။ ဒီလို သူလာတိုင်း ပုတ်သင်က
ကြိုလိုနေတာကို မင်းကြီးက သဘောကျနေတာပေါ့။ ဒီ
အကြောင်းကို ဘုရားအလောင်း ပညာရှိအမတ်ကြိုးကို ပြော
လိုက်သတဲ့။ ဒီအခါပညာရှိအမတ်ကြိုးက ငွေဒါးပြားတစ်ပြား
ဆုချသင့်ကြောင်း လျှောက်တင်တဲ့အတွက် မင်းကြီးက ငွေ
ဒါရိုးကိုဖောက် ကြိုးထည့်ပြီး ပုတ်သင်ရဲ့လည်ပင်းမှာ ဆွဲပေး
လိုက်တယ်။

အဲဒီ ငွေဒါးဆွဲပြားရတဲ့နောက်ပြီး ပုတ်သင်ဟာဘုရင်
ကြိုး ဘယ်အချိန်လာလာ ထွက်မတွေ့တော့ဘူးတဲ့။ ဒီလိုဖြစ်
တာ ဘာကြောင့်လဲလို့ မင်းကြီးကမေးတဲ့အခါ ပညာရှိအမတ်
က ငွေဒါးပြားရှိ၍ မာနကြိုးသွားသောကြောင့် ထွက်မကြို့
ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထွက်ကြို့စေချင်ရင် ဆုချထားသော ငွေဒါး
ပြားကို ပြန်သိမ်းယူသင့်ကြောင်း လျှောက်တင်လိုက်တယ်။
ပညာရှိအမတ်ပြောသည့်အတိုင်း ငွေဒါးပြားကို ပြန်
သိမ်းလိုက်သတဲ့။ နောက်တစ်ကြိုမ် မင်းကြီးတိုင်းခန်း လျည်

လည်သောအခါ ပုတ်သင်ဟာ အရင်အတိုင်း ပြန်ထွက်လာပြီး
ကြိုသတဲ့။

သန်း။။ အုံသွစရာပါလား ဆရာတော် ... တပည့်တော်တို့
လူသားတွေဆိုရင် ပိုပြီး သတိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။ ဘာ
ကြောင့်လဲဆိုတော့ မာနတက်စရာ သက်ရှိသက်မဲ့တွေက
များလွန်းလိုပါဘုရား။

သုတၢပါးကားနဲ့ မာနတၢ

နှပ် ॥ ။ အေး- ဟုတ်တာပေါ့။ မင်းတို့ လူတွေမပြောနဲ့။ တို့ ရဟန်းတွေတောင် မာနကိုလေသာကို တော်တော်သတိထား ရတယ်။ နိုင်ငံကျို့ ဓမ္မကထိကတစ်ပါးကတော့ သူ့ကိုယ် တွေ့လေးတစ်ခု ဟောသွားတာ တော်တော်ကောင်းတယ်။ သူ နိုင်ငံခြားက ပြန်လာတဲ့အခါ လေဆိပ်မှာ ဝန်ကြီးခဲ့ကားနဲ့ လာကြိုတာခံရသတဲ့။ ကားပေါ်တက်ပြီး မောင်းထွက်လာတာ နဲ့ သူရဲ့မာနဟာ အလိုလိုတက်လာသတဲ့။ ငါမှတဲ့ဆိတဲ့ စိတ် မျိုး ဘယ်လိုကာဘယ်လို ဝင်လာမှန်းတောင် မသိလိုက်ဘူးတဲ့။

မာနရဲ့သဘောဟာ ထောင်လွှားတက်ကြခြင်း
သဘောရှိပေမယ့် သူကို လက်ခံထားသူ မှန်သမျှကိုတော့
အောက်တန်းအကျဆုံး သူတောင်းစားဘဝတို့၊ သူဘ
ရာဇာဘဝတိုကို ပိုပေးတတ်တယ်ဆိုတာ လူတိုင်း သတိ

ထားသင့်တယ်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်က သူ့ပိုယအမည်ရှိတဲ့ မထောရ်တစ်ပါးဟာ ဒီဘဝမှာ ရဟန္တာဖြစ်ရမယ့် နောက် ဆုံးဘဝပါ။ ဒါနဲ့တောင် သချိုင်းမှာနေရတဲ့ သူဘရာဇာ ကတော်ဝမ်းမှာ ပဋိသန္တနေ့ခဲ့ရတာဟာ မာနကို လက်ခံ မိခဲ့လိုပါပဲ။

ကိုလေသာဆယ်ပါးထဲမှာ လောဘ၊ မောဟ၊ မာနမှ တစ်ပါး ကျွန်ုက်လေသာတွေဟာ မင်္ဂလာစ်ပါးချင်း သတ်လို သေကြပေမယ့်၊ ဒီကိုလေသာသုံးပါးကတော့ ထုထည်ကြီးမား လွန်းလို မင်္ဂလားပါးက လေးပုံပြီး တစ်ပုံစီ သတ်ပစ်ရှုတယ်။ တရားစခန်းဝင်တဲ့အချိန်လေး မျက်စိမ့်တိတိုင်ရှုနဲ့ ဒီကိုလေသာ သုံးပါးက ကုန်မှာမဟုတ်ဘူး။ အပြင်မှာပါ လက်တွေ့သတ် ပစ်ဖို့ လိုတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီးဟာ ကမ္မာကျော်ဆရာတော် တစ်ပါးဖြစ်ပါလျှင်ကိုနဲ့ စာသင်သား သံယာတော်တွေ ရေချိုး ရအောင်၊ ကုန်းသုံးရအောင် ရေတွေခပ်လျှော့တာ။ ဝမ်းရောကို ဖြစ်နေတဲ့ ကိုယ်တော်တစ်ပါးရဲ့မစင်တွေ ပေကျံနေတဲ့ သက်နှုံး ကို ကိုယ်တိုင်လျှော်တာဟာ အလုပ်နဲ့ မာနကိုလေသာကို ပယ်သတ်နေတာပါ။

စစ်ကိုင်းက ပါးချက်မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးဟာ ရောဝတီမြစ်ထဲ ရေချိုးဆင်းတိုင်း ဆောင်းခါဆိုရင် အပြန်မှာ သံယာတွေ မီးလှုံးရအောင် မြစ်ထဲကထင်းတွေ ဆယ်ယူပြီး ထမ်းယူလာတာ။ နေ့ခါဆိုရင် မြစ်သဲတွေကို ကေသီနဲ့ထုပ်

ယူထစ်းပြီး ကျောင်းစိုင်းထဲ ခင်းပေးတာတွေဟာ မာနကိုလေ
သာကို အလုပ်နဲ့ ပယ်သတ်တာပါပဲ။

အလုပ်အကိုင်ကို ကြည့်ပြီး အမျိုးယုတ်တယ်၊ အမျိုး
မြတ်တယ်လို့ သတ်မှတ်တာဟာ ပိန္ဒြာဘာသာကာ လာတာပါ။
ပုဒ္ဓဘာသာမှာတော့ စိတ်ဓာတ်ကိုကြည့်ပြီး အမျိုးယုတ်တယ်၊
အမျိုးမြတ်တယ်ဆိုတာကို သတ်မှတ်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်
ယုတ်ညံ့ရင် ဘယ်လောက်ရာထူးကြီးကြီး ဘယ်လောက်စီးပွား
ဉာဏ် ချမ်းသာချမ်းသာ ယုတ်ညံ့သူလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။
စိဂ္ဗာကျူးသူပင်ဖြစ်ပါတော့၊ စိတ်ဓာတ်မြင့်မြတ်ရင် မြင့်မြတ်သူ
လိုပဲ သတ်မှတ်ပါတယ်။

အလောင်းကိုင်တာချင်း တူသော်လည်း

အလောင်းကိုင်တာချင်းအတူတူ သုဘရာဇာကို လူ
လောကက ဖယ်ထဲတိပြီး ဆရာဝန်ကိုတော့ သားမက်ဖမ်းပြီး
အိမ်ဦးခန်းမှာထားချင်တာဟာ သဘာဝမကျပါဘူး၊ ဝါးချက်
မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးဆိုရင် ဝမ်းလျှော်ပြီး ပုံလွန်တော်
မူသွားတဲ့ကျောင်းက ရဟန်းတော်တစ်ပါးရဲ့ အလောင်းကို
ပခံးပေါ်ထမ်းပြီး ဘယ်သူမှုမသိအောင် သချိုင်းမှာ ဖီးသြို့ဟု
ပေးတယ်။ အခြားတပည့်တွေ စာပေအလုပ်၊ တရားအလုပ်
ပျက်မှုစိုးလို့ တစ်ပါတည်းနဲ့ပြီးအောင် သပြု့ဟုခြင်း ဖြစ်ပါ
သတဲ့။ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ပုံလွန်တော်မူခါန်း အချိန်
ရောက်တော့ ဘယ်သူမှုမသိအောင် သချိုင်းထဲက အုတ်ရှုတွေ
ဘေးမှာ သွားပုန်းနေတယ်။

ဒကာတွေ၊ တပည့်တွေ အလုပ်ပျက်မှာစိုးလို့ ကိုယ့်
အလောင်းကို သပြုဟန်ခြင်းဖြစ်ပါသတဲ့။ ဒီအချက်ကို ကြည့်ရင်
သူတော်ကောင်းမှန်သမျှဟာ မိမိကိုယ်ကိုသာ လောက
အတွက် အသုံးချချင်တာ။ လောကကိုတော့ မိမိအတွက်
အသုံး မချချင်ဘူးဆိုတာ အသေအချာပါ။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း
သူတော်ကောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ်ဆိုတာ ဒီပေတံနဲ့ တိုင်းကြည့်
နိုင်ပါတယ်။

မန္တလေးတိုင်း၊ ကျောက်ဆည်မြှုနယ်က ဝေဘူးဆရာ
တော်ကြီးဆိုရင် ဉာဘက်လူခြေတိပြီဆိုတာနဲ့ ဝေဘူးတော်
တက်လမ်းတွေကို ကိုယ်တိုင် ကျောက်လုံးတွေထမ်းပြီး ပြုပြင်
ရှာပါတယ်။ ဒါတွေဟာ အလုပ်နဲ့ မာနကိုလေသာအပြင်
ခန္ဓာကိုယ်ကို တယ့်တယ်ထားချင်တဲ့ လောဘကိုလေသာကိုပါ
အလုပ်နဲ့ လက်တွေ့ပယ်သတ်နေခြင်းပါပဲ။

အလောင်းတော်မြတ်ကြီး ဗုဒ္ဓကယာမှာ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့
အခါ။ မိဂဒါဝိနှင့်မှာ ရောက်နေတဲ့ ပွွာဝိုင်းပါးကို ဓမ္မစကြား
တရားသွားဟောတဲ့အကြောင်း မင်းကြားဖူးတယ် မဟုတ်လာဘူး။
သန်း ။ ။ မှန်ပါ ၀၀၀ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား။
နှင်း ။ ။ ဗုဒ္ဓကယာနဲ့ မိဂဒါဝိနဲ့ မိုင်ပေါင်း ဘယ်လောက်ဝေးမယ်
ထင်သလဲ။

မိုင်သုံးရာကျော် ခြေလျှင်လျှောက်သူ
သန်း ။ ။ မြတ်စွာဘုရားက ခြေလျှင်ကြွာသွားပြီး တရားဟောတာ
ဆိုတော့ သိပ်မဝေးဘူးလို့ ထင်တာပဲ ဘုရား။

နုပါ ။။ မိုင်တော့ ဘယ်လောက်ဆိုတာ သေချာမသိဘူးကွာ။
ငါတို့ သွားတုန်းက ဗုဒ္ဓကယာကနေ မိဂိဒိဂုန်ရောက်အောင်
လေ အိတ်ကားအကောင်းစားကြီးနဲ့ လမ်းကောင်းတာတောင်
တစ်နောကုန်မောင်းရတယ်။ မိုင်ပေါင်းသုံးလေးရာထက်တော့
နည်းမယ် မထင်ဘူး၊ ကြည့်စမ်း။.. အဲသလောက်ဝေးတဲ့နေ့
ရာကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ခြေလျှင်ကြဖြီး တရားဟောသေး
တာ။ ခုခေတ် ဓမ္မကထိကတွေရော ဘာလို့မသွားနိုင်ရှိရမလဲ။

သံယုတ်ပါဌိုတော်ထဲမှာလို့ ထင်တယ်။ ဘုရားရှင်ပဲ့
တရားပဲ့ ကျင်းပပုံလေး တစ်ခုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အများစုက
မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းကံကြီးမားတော်မူတဲ့ အချိန်က တရားပွဲကြီး
တွေအကြောင်းသာ ကြားဖူးကြတာ။ ဟောတဲ့ ဆရာတော်
တွေကလည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ တရားပဲ့ကြီးတွေ
အကြောင်းသာ ဟောကြတာကိုး။ အခုပြောမှာက မြတ်စွာ
ဘုရား ဘုရားဖြစ်စက တရားပဲ့ကျင်းပပုံကို အောကြောင်လွှန်တဲ့
ဓမ္မကထိကတွေ သိအောင် ပြောချင်တာ။

မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်စအချိန်က ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုလို
ဘုရားရှင်တစ်ပါးတည်း ရှိတာ။ ကျန်တဲ့ အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံ
လုံးက ဟိန္ဒြာဘာသာဝင်တွေချည်းပဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓကို တရားပဲ့
ကျင်းပပေးမယ့်လူ တစ်ယောက်မှ မရှိပါဘူး။

သန်း ။။ ဟုတ်သားပဲ ဆရာတော် ... တပည့်တော်တို့ အဲဒီ
အချက်ကို တစ်ခါမှမတွေးဖူးဘူး။ ဒါဆိုရင် ဒီဘာသာခြားတွေ
အားလုံးနှီးပါးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လာအောင် ဘုရားရှင် ဘယ်

လိုနည်းနဲ့ တရားပွဲတွေကျင်းပပြီး ဟောခဲ့သလဲ ဆရာတော်။
 နှပါ ။ ။ အေး . . . အခု အဲဒါကို ပြောပြုချင်တာ။ တိုက ဖတ်စရာ
 တွေက များတယ်။ မှတ်စရာတွေကလည်း များတယ်။
 ဒါကြောင့် ဖတ်ပြီးတဲ့အခါ အရေးကြီးတဲ့ ဟောကြားချက်
 ကိုပဲ မှတ်နိုင်တော့တယ်။ ကျမ်းအမည်တို့ သုတ်အမည်တို့
 မြို့နာမည်၊ လူနာမည်တို့ကို အကုန်မမှတ်နိုင်တော့ဘူး။
 အခုပြောမယ့် အကြောင်းအရာမှာလည်း ဓမ္မချွဲဟောကြားချက်
 အချုပ်ကိုသာ မှတ်ထားတာ။ ကျန်တာတွေ မှတ်မထားနိုင်ဘူး။
 အချက်အလက်အပြည့်အစုံ လိုချင်ရင်တော့ သံယုတ်ပါဌ္မြတ်
 မြန်မာပြန်ကိုပဲ ပြန်ကြည့်ပေါ့။

အချိန်မရရင် ဓမ္မစရိယျိုးမောင်မောင်လေးရဲ့ အနှစ်
 ချုပ်သံယုတ္တနိကာယ်ကို ကြည့်ပါ။ အစိုးရက ပြန်တဲ့ စာအုပ်က
 ကျယ်လွန်းအားကြီးတယ်။ အဲဒီမှာ ဘယ်လို ပါသလဲဆိုတော့
 မြတ်စွာဘုရား ဒေသစရိကြုံရင်းနဲ့ ရွှေကြီးတစ်ရွှေကို ရောက်
 သွားတယ်။ ဘာသာခြားရွှေကြီးလည်းဖြစ်၊ အသိ အကျမ်း
 လည်း တစ်ယောက်မှ မရှိဆိုတော့ တရားပွဲ ကျင်းပပေးမယ့်လူ
 မပြောနဲ့။ တည်းနိုင့် အခန်းပေးမယ့်လူတောင် မရှိဘူး။

ကြည့်ရတာ နတ်ကွန်းတို့ ရေပ်တို့တောင် ရှိတယ်
 မထင်ဘူး။ ဘုရားရှင်ဟာ အရိပ်ကောင်းတဲ့ ရွှေထဲက ထွက်
 လာမယ့်သူတွေလည်း မြင်နိုင်တဲ့သိပင်ကြီးတစ်ပင်ကို ရွှေး
 လိုက်တယ်။ သိပင်ကြီးက ကြွေကျနေတဲ့ သစ်ရွှေက်တွေကို
 စုပြီး အိပ်ယာခင်းလုပ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့မှ နှစ်ထပ်သက်န်း

ကြီးကို လေးခေါက်ခေါက်ပြီး သစ်ချက်ခြောက်တွေပေါ် ငင်းတယ်။ အဲဒါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တည်းဆိုခန်းပဲ။

ပြီးတော့ သက်နှုန်းခေါက်ပေါ်ထိုင်ပြီး မေတ္တာပွား၊ အာနာပါနရှာ၊ သို့မဟုတ် ဖလသမာပတ်ဝင်စားပြီး ထိုင်တော်မူတယ်။ ရောက်စအချိန်ဟာ မိုးချျှပ်စဆိုတော့ ရွာပြင်မှာ လူတစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဘာဝနာတစ်ခုခုပွားရင်းနဲ့ ညာသန်းခေါင်ရောက်လာတဲ့အခါ ကျိုန်းစက်တော်မူတယ်။ သန်း။။။ အခန်းမရှိ၊ ကုတင်မရှိ၊ စောင်မရှိနဲ့ ဘယ်လိုများ ကျိုန်းသလဲ ဆရာတော်။

မြေပြင်ပေါ်က တရားပဲ

နှပ်။။ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ သစ်ချက်ပုံပေါ်မှာ ကိုယ်ကို လဲချပြီး နှစ်ထပ်သက်နှုန်းကို စောင်လုပ်ခြေလိုက်တာပဲ။ နှစ်ထပ်သက်နှုန်းဆိုတာ ဆောင်းတွင်းပိုင်းမှာ စောင်အဖြစ်ခြေလို့ရအောင် ဘုရားရှင်က ခွင့်ပြုထားတာ။ မန်ကိုလေးနာရီလောက်ဆိုရင် ဘုရားရှင်က ဘာဝနာအလုပ်ကို စလုပ်နေပြီး မိုးလင်းပြီးဆိုတာနဲ့ ရွာထဲကလူတွေ သူကိစ္စနဲ့သူ ရွာပြင်တွေက်လာကြပြီ။

တစ်ချို့ စိတ်ဝင်စားတဲ့လူက ဘုရားရှင်နားသွားပြီး သူတို့သိချင်တာကို မေးတတ်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရားရှင်က သူတို့စိတ်နှစ်လုံးထဲကို ရောက်သွားမယ့် တရားအော်နာကို ဟောတာပဲ။ ခုကြည့် ... ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားပဲတစ်ပဲ။ လူဘယ်လောက်စည်သလဲလို့။ ပရီသတ်ဆိုလို လူငယ် တစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ လူငယ်က သစ်ပင်အောက် သစ်ချက်

ပုံပေါ်မှာ တည်ကြည်စွာ ထိုင်နေတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုမြင်တော့
တော်တော်အဲသွားတယ်။ သူတို့ခေတ်က ခန္ဓာကိုယ်ကို
ညွှန်းဆောင်တဲ့ အတွက်လမထကျင့်စဉ်ကို သိပ်အထင်
ကိုးတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသွေးယောက် ဗုဒ္ဓကို အတွက်လ
မထအကျင့်ကို ကျင့်တဲ့သူထင်လို့ အခုလိုလာမေးတာ။

“အသင်ရဟန်း.. ယခုညာဟာ အလွန်အေးပါတယ်။
ကျွန်ုပ်တို့ဟာ တိုက်ခန်းနဲ့ ကုတင်နဲ့ မွေ့ရာနဲ့ စောင်နဲ့ နွေး
ထွေးအောင် သေချာပြုပြင်ပြီး အိပ်ကြပါတယ်။ ဒါနဲ့တောင်
အိပ်မပျော်တဲ့သူ တရာ့နှိပ်ပါသေးတယ်။ အသင်ရဟန်းမှာတော့
အခန်းမပါ၊ မွေ့ရာမပါ၊ စောင်မပါနဲ့ လွှင်တိုးခေါင်မှာ အိပ်
နေရတယ်။ ဘယ်လိုလဲ အသင်ရဟန်း.. အသင်ရဟန်း
ညာက အိပ်လိုပျော်ပါရဲ့လား”

လို့ မေးလိုက်တယ်။ ဒီအခါ ဘုရားရှင်က ...

“တပ်မက်တဲ့ စိတ်၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဖျက်ဆီးသော
စိတ်၊ အသိအမြင် မှားယွင်းသောစိတ်၊ ထောင်လွှား တက်ကြွာ
သောစိတ် စသည်တို့ နှိပ်စက်ခံနေရမယ်ဆိုရင် အခန်းထဲမှာ
မွေ့ရာနဲ့ စောင်နဲ့ အိပ်ခွင့်ရလည်း အိပ်ပျော်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။
ငါဘုရား၊ သန္တာန်မှာ အဲဒီစိတ်ဆုံး စိတ်ယုတ်(ကိုလေသာ)
တွေ မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အခုလို လွှင်တိုးခေါင်မြေကြီးပေါ်
မှာ အိပ်ရလည်း အိပ်ပျော်ပါတယ်”လို့ ဖြေလိုက်တယ်။

အဲဒီစကားကနေ စပြီး သွားလိုက်တာ။ တဖြည့်ဖြည်း
နဲ့ ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဃကထာ၊ မဂ္ဂကထာ စတာ

တွေထိ ရောက်သွားတယ်။ တရားအဆုံးများတော့ အဲဒီသူငယ်ဟာ အနည်းဆုံး ပုဒ္ဓဘာသာတော့ ဖြစ်သွားတယ်။ အများဆုံး ကတော့ မင်္ဂလာ၏ဖိုလ်ညာ၏ထိ ရသွားတာပဲ။ အဲဒါ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားပွဲကျင်းပပုံပဲ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ခေတ်ကို မပြောပါနဲ့။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းရှစ်ဆယ်ကျော်လောက်က လယ်တိဆရာတော်တို့ခေတ် တရားဟောပုံကို လေ့လာကြည့်ရင် ခုခေတ် ဓမ္မကထိကတွေဟာ အများကြီးသက်သာတာပဲ။

လယ်တိဆရာတော်တို့ခေတ်ကဆိုရင် အသံချွဲစက် မပေါ်သေးတော့ ဒီလူငါးထောင်ကျော်လောက် ကြားအောင် ပကတိအသံနဲ့ အော်ဟောနေရတာ ဘယ်သက်သာမလဲ။ တစ်ခါကများဆို လယ်တိဆရာတော်ကြီးခမျာ တရားဟောရင်း ပင်ပန်းလွန်းအားကြီးလို ပလွှဲငြပ်ပေါ်မှာ မူးမေ့တောင်လဲကျ သွားဖူးတယ်။ အသံချွဲစက် အကောင်းစားတွေနဲ့ ပါးစပ်လှပ်ရုံး ဟောနေရတဲ့ ဒီနေ့ခေတ် ဓမ္မကထိကတွေက ပင်ပန်းတယ်လို ညည်းရင် လယ်တိဆရာတော်တို့က ရယ်နေမှာပေါ့။

ချုပ်ပုံတဲ့မှ ရဟန္တများ

သံယုတ်ပါဌိုတော်ထဲမှာ ဒေဝဒဟောလို အမည်ရတဲ့ သုတ်တစ်သုတ် ရှိတယ်။ ဒေဝဒဟောမြို့အနီးမှာ ဟောလို ဒီအမည်ရတာပါ။ တစ်ခါတော့ ရဟန်းတစ်စုံဟာ မြို့တစ်မြို့ကို သာသနာပြုကြခါနီးမှာ ဘုရားရှင်ကို သွားကန်တော့ကြတယ်။ ဒီတော့ဘုရားရှင်က သင်တို့တစ်တွေ သာသနာပြု

မကြေခင် သင်တို့၏နောင်တော်ကြီး အရှင်သာရိပုတ္တရာကို သွား
ကန်တော့ကြပါလို့ မိန့်တော်မူတယ်။

သန်း ။ ။ မြတ်စွာဘုရားက ဘာဖြစ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို သွား
ရှိရှိနိုင်းတာလဲ ဘုရား ၀၀၀ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုခုတော့ ရှိမယ်
ထင်တယ်။

နှု ။ ။ ရှိတာပေါ့။ သာသနာပြုကြောမယ့် ရဟန်းတော်များ အရေး
တကြီး သိရမယ့်အချက်အချို့ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက
ဘုရားရှင်ကိုယ်စား ဆုံးမသွေ့ပေးနိုင်မယ်ဆိုတာကို သိလို့
အခုလို့ လွှတ်တာပါ။

ရဟန်းတွေ အရှင်သာရိပုတ္တရာရှိရာ မြို့ပုတ်ကြီးထဲ
ရောက်အောင်သွားပြီး ရှိသေစွာ ကန်တော့ကြတယ်။

သန်း ။ ။ ဆရာတော်စကားများ မှားသွားသလား ဘုရား။ အရှင်
သာရိပုတ္တရာဟာ နေစရာရှားလို့ မြို့ပုတ်ထဲ သိတင်းသုံးတာ
လား ဘုရား။

နှု ။ ။ ဟုတ်တယ်။ ဒီအချိန်က ဘုရားရှင်နဲ့ ရဟန်းများအတွက်
နေစရာ သိပ်ရှားတယ်။ ဘုရားရှင်သာသနာက အခုမှ အားယူ
စ အချိန်ပဲ ရှိသေးတာကိုး။ ဘုရားရှင်နဲ့ နောက်ပါရဟန်းတော်
တိုးရာတို့ ဒေသစာရီကြံချိတဲ့အကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓစာပေတွေမှာ မင်း
မကြာခဏ ဖတ်ရတယ်မဟုတ်လား။

သန်း ။ ။ မှန်ပါ ဖတ်ရတယ် ဘုရား။

နှု ။ ။ ဒော် ... အဲဒီလို့ ကြွေကြတဲ့အခါ ငါရေးမှာ ပြောခဲ့သလို
ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ အင်မတန်ရှားပါးသေးတဲ့အချိန်ပဲ။ ဒါ

ကြောင့် ဘုရားအမျိုးရှိတဲ့ သံယာတော်ငါးရာကျော်တို့ဟာ များသောအားဖြင့် ဒီ ဒေဝဒဟသုတ်မှာလို ခြုံပုတ်တွေထဲတို့၊ သစ်ပင်တွေအောက်မှာတို့၊ သီတင်းသုံးကြော်တာပဲ။ မိုးရွာရင် ရှိ၊ နေပူရင် ခြောက်ပေါ့ကွား။

ဒီအချက်တွေ ထောက်ထားပြီး ဒီနွေ့ခေတ် နိုင်ငံ ကျော် ဓမ္မကထိကတွေဟာ ဘယ်ကားနဲ့ပင့်မှာ၊ ဓမ္မပူဇာနွေ ဘယ်လောက်ရမှာ၊ ဘယ်လိုအခန်းနဲ့ နေရမှု တရား ဟောပေး နိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ကန်သတ်ချက်မျိုးတွေ လုပ်မထားသင့်ပါဘူး။ ခြေလျှင်ကြာ၊ ချံပုတ်ထဲနေ၊ မြေကြီးပေါ်အိပ်ပြီး တရားဟော ကြွေပေးကြတဲ့ ဘုရားရှင်နဲ့ ရဟန်အရှင်မြတ်တွေကို အားနာ ဖိုကောင်းပါတယ်။

က ၁၀၀ ဒေဝဒဟသုတ်ကို ပြန်ဆက်မယ်။ ရှိခိုးနေကြတဲ့ ရဟန်းတွေကို အရှင်သာရီပုဂ္ဂိုရာက အခုလို မေးတော်မူတယ်။

“ငါရှင်တို့ ဘယ်လိုအကြောင်းကိစ္စရှိလို လာကန်တော့ ကြတာလဲ”

“သာသနာပြု ခရီးကြခါနီးမှာ အရှင်မြတ်ကို သွားရှိခိုးကြဖို့ ဘုရားရှင်က စေခိုင်းတော်မူတဲ့အတွက် အခုလိုလာ ရောက်ရှိခိုးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

“ငါရှင်တို့ အရပ်တစ်ပါးသို့ ရောက်တဲ့အခါ အတွေး အခေါ်ရှိတဲ့ ဘာသာခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ငါရှင်တို့ကို အခုလိုမေးကြလိမ့်မယ်။ အရှင်မြတ်တို့ ဆရာဗုဒ္ဓဇာဝါဒသည် အဘယ်

ပါဒမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း၊ အရှင်မြတ်တိုက်ဆရာဗုဒ္ဓသည် တပည့်သာဝကတို့အား အဘယ်ကဲ့သို့ ဆုံးမသြတ်ပေးပါသနည်းဟု မေးခဲ့လျှင်... ငါရှင်တို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ အဘဘောကျအောင် ဖြေကြားနိုင်ပါသလော”

ဗုဒ္ဓရဲ့ပါဒ

“တပည့်တော်တို့ မဖြေကြားနိုင်ပါ ဘုရား”

“အေး... အဲဒီအချက်ကို သိစေချင်လို့ ဘုရားရှင်က ငါရှင်တိုကို တို့များဆီ လွှတ်လိုက်တာပဲ။ ကဲ- သေချာနာ ယူကြ။ တို့များ နားလည်အောင် ရှင်းပြုမယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ပါဒဟာ တဏ္ဍာပယ်သတ်ရေးပါဒဖြစ်တယ်။ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ဖို့ ဗုဒ္ဓဟာ ဆုံးမသြတ်ပေးတော်မူခဲ့တယ်”

“အဲသလို ဖြေလိုက်ရင် သူတို့က နောက်တစ်ဆင့် တက်ပြီး မေးလာကြလိုဖို့မယ်။ ဘယ်အရာမှာ စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်နိုင်းတာလဲလို့ ဆက်မေးလာရင် အခုလို ဖြေရမယ်။ သဘောတရားဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာဝါးပါးမှာ စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ဖို့နိုင်းပါတယ်လို့ ဖြေရမယ်။ တစ်ခါ တစ်ဆင့်တက်ပြီး မေးမှာက ဘယ်လို့ အကျိုးတရားတွေကို မြင်လို့ ဘယ်လို့အပြစ်တွေကို မြင်လို့ ခန္ဓာဝါးပါးမှာ စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ဖို့ ဆုံးမရတာလဲ ဆိုတာပဲ”

“ဒီအခါမှာ ခန္ဓာဝါးပါးအပေါ်မှာ စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ထားသူဟာ ဒီခန္ဓာဝါးပါးပျက်စီးချိန်ရောက်ပြီ၊ သို့ မဟုတ် သေဆုံးမယ့်အချိန် ရောက်လာပြီဆုံးရင် စီးရိပ်ပူဇွဲး

“ငိုကြီးခြင်း မရှိတော့ဘူး။ ဒီကောင်းကျိုးတရားတွေကို မြင်လို ခန္ဓာဝါးပါးအပေါ် စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ဖို့ ဆုံးမခဲ့တာ ပါလို ဖြေရမယ်”

“ခန္ဓာဝါးပါးအပေါ်မှာ စွဲလမ်းတပ်မက်တဲ့သူဟာ ဒီ ခန္ဓာဝါးပါး ပျက်စီးချိန်၊ သောမယ့်အချိန်ရောက်လာပြီဆုံးရင် စိုးရိမ်ပူဇေား ငိုကြီးပြီး ဒေါ်မနသု အကုသိုလ်နဲ့ သေရပါ တယ်။ (မကောင်းတဲ့စီးပိုးတွေကို သေတဲ့အတွက် မကောင်းတဲ့ဘုံ ကိုလည်း ရောက်ရပါတယ်) ဒီအပြစ်တွေကို မြင်တဲ့အတွက် ခန္ဓာဝါးပါးမှာ စွဲလမ်းတပ်မက်တဲ့ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ဖို့ ဟောကြားဆုံးမတာပါလို ဖြေရမယ်”

ဒီနေရာမှာ မင်းတို့လူငယ်တွေအတွက် လွယ်ကူတဲ့ စိတ္တာန်ပသုနာရှုနည်းတစ်ခုကို ပြပေးမယ်။ ဒါမှ အရှင်သာရိ ပုဂ္ဂိုရာ အမိန့်ရှိသလို ခန္ဓာမှာတပ်မက်တဲ့တဏ္ဍာ ကွာမှာပေါ့။ ပိုပြီးမှတ်မိအောင် ဓမ္မပဒကလာတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ခုကို ထုတ်ပြ မယ်။ ဆရာကြီးညီးရွှေအောင်ကလည်း ဒီဝတ္ထုကို ဆောင်းပါး အနေနဲ့ ဝိပသုနာကျိုးစဉ်တွေပါ ထည့်ရေးပေးထားတာ သိပ် ဖတ်လိုကောင်းတယ်။ မင်းတို့ လူငယ်တွေအနေနဲ့ ဝိပသုနာ ညာတ်အမြင်တွေ ကျယ်လာဖို့အတွက် ဆရာကြီး ညီးရွှေအောင် ရေးတဲ့ ဓမ္မပဒကို ဆုံးအောင်ဖတ်စေချင်တယ်။

ဆရာကြီးရဲ့ ဓမ္မအသုန်တွေကိုလည်း ဒီမှာ သက်ဆိုင် တဲ့ နေရာရောက်ရင် ပြည့်စုံအောင်ထုတ်ပြမယ်။ ဒီထက် ကျယ်ကျယ်ဝန်းစန်းသိချင်ရင်တော့ ဆရာကြီးရေးတဲ့ ဓမ္မပဒ

စာအုပ်ကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်ကြပေါ့။ တစ်ခါတော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ သာဝါဌီပြည်၊ ဖော်ဝန်ကော်ငါးတော်မှာ သို့တင်းသုံးနေတော်မူတယ်။ ဒီမြို့မှာ သူ့ငြေးသားတစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူ့ငြေးသားဆိုမှတော့ စား ဝတ်၊ နေရေး အဘက်ဘက်က ပြည်စုံတာပေါ့။ ဒါကြောင့် သူ့ကို အများက ချမ်းသာသူလို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက သူ့ကိုယ်သူ ချမ်းသာသူလို့ မသတ်မှတ်ဘူး။

သန်း ။ ။ စားဝတ်နေရေး ပြည်စုံနေပါလျက် သူ့ငြေးသားက သူ့ကိုယ်သူ ဘာဖြစ်လို့ ချမ်းသာသူလို့ မသတ်မှတ်တာလဲ ဘုရား။ နှပ် ။ ။ ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေ ကောင်းတယ်ဆိုတာ အဲဒါပေါ့။ သူ တစ်ပါး မမြင်တာကို မြင်အောင် ရေးတတ်တယ်။ သူတစ်ပါး မတွေးမိတာကို ဆရာကြီးက တွေးမိတယ်။ ကြည့်- ဆရာကြီး ဖွင့်ပြလိုက်တာ။

အမြဲဆင်းရဲနေသူများ

လောက၏ သတ်မှတ်ချက်အရဆိုလျှင် သူ့ငြေးသားသည် ချမ်းသာသူဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူ့ငြေးသားကမူ သူ့ကိုယ်သူ ချမ်းသာသူဟူ၍ မသတ်မှတ်။ အမြဲဆင်းရဲသူ ဟူ၍သာ သတ်မှတ်၏။ ဤသို့ သတ်မှတ်ချက်ချင်း ခြားနား၏။ လောကက ဗဟိုဒ္ဓကို ကြည့်၍ သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ သူ့ငြေးသားက အန္တာရှိ ကြည့်၍ သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကြည့်ပုံချင်းမတူသောအခါ မြင်ပုံချင်းလည်း ခြားနားသွားစေ၏။ ချမ်းသာခြင်းဟုသည်မှာ ဦးမြဲချမ်းခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက

လည်း အပြင်ဆုံးချမ်းသာကို သွဲနှီးသွားဟန်၏ သမတ်ထားခြင်း
ဖြစ်၏။ သွဲနှီးသွားအနက်မှာ ပြိုးချမ်းမှ ချမ်းသာဟန်၏ ဖြစ်၏။
အဘို ဓမ္မာဝါဟာရအရဆုံးလျှင် ချမ်းသာခြင်း ဟူသည်မှာ
သွားဆောင်နာ၏ အမည်ဖြစ်၏။ သွားဆောင် ဟူသည်မှာ
ချမ်းသာကို ခံစားခြင်းဟန်၏ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပဋိစ္စသမဂ္ဂပါ၌
ဒေသနာတော်အရဆုံးလျှင် ဆောင်၊ ပစ္စယာ၊ တဏ္ဍာဟန်၏
ဆိုခြင်းကြောင့် သွားဆောင်ဟန်သည် စစ်မှန်သော ချမ်းသာ
မဟုတ်။ တဏ္ဍာဖြင့် ခံစားရသော ချမ်းသာမျိုးသာဖြစ်၏။
ဆောင်နာပစ္စယာ တဏ္ဍာမဟုတ်တော့သူ ဆောင်နာပစ္စယာ ပညာ
သမ္မာဒို့ ဖြစ်ပါမှ စစ်မှန်သော ချမ်းသာသွဲနှီးသွားဟန်၏
ဖြစ်၏။ ဤသို့ သူငွေးသားက နားလည်၏ တဲ့။

ဆိုလိုရင်းကတော့ ဖိစိဒီ ဇာတ်လမ်းခွဲကြည့်ပြီး
အဆင်းအရသာနဲ့ အသံအရသာကို ခံစားတယ်လို့ ဆိုကြပါမို့
အများရဲ့ အမြင်ကအဆင်းနဲ့ အသံရဲ့ အရသာကို ငါက ခံစား
တာလို့ ပဟိဒ္ဒေ အပြင်ဘက်အမြင်နဲ့ မြင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်
ချမ်းသာတယ်လို့ သတ်မှတ်တာ့၊ သူငွေးသားက ငါ ခံစားတာ
မဟုတ်။ ဆောင်နာက ခံစားတာ့။ ဒီဆောင်နာက ဆိုတာ
နာမ်တရားလေးပဲ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတာလို့ အတွင်း
အမျှတွေထိ သိတယ်။ ဒါကြောင့် သူက သူဘဝကို ဆင်းရဲသူ
လို့ သတ်မှတ်တာပေါ့။

အဆင်း အသံး အနဲ့ အရသာ၊ အတွေ့အထိ ဘယ်
အာရုံပဲ ခံစား ခံစား၊ စွဲလမ်းတပ်မက်တဲ့ တဏ္ဍာက အမြဲပါနေ

တယ်။ တဏ္ဍာပါရင် ပူလောင်နေမှာပဲ။ ပူလောင်မူနဲ့ တွဲတဲ့ ချမ်းသာဟာ တကယ့်ချမ်းသာမဟုတ်ဘူး။ ချမ်းသာ တစ်ပဲ၊ ဆင်းရဲတစ်ပိဿာ ဆိုတာမျိုးဖြစ်တဲ့အတွက် တကယ့်ချမ်းသာ စစ် မဟုတ်သေးဘူးလို့ သူ့ဒွေးသားက နားလည်ထားတယ်။ ချမ်းသာစစ်မှန်ရင် ပူလောင်မူမပါဘဲ အမြှုပြုမ်းအေးနေရမယ်။ စာမှာတော့ ဒီချမ်းသာမျိုးကို သိနှိမ်သူခဲလို့ သုံးတယ်။ နိုဗ္ဗာန် ချမ်းသာလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ တစ်နည်း ပူလောင်တဲ့ လောဘာ၊ ဒေါသစတဲ့ ကိုလေသာတွေ ကုန်ခမ်းတဲ့နေရာလို့ ဆိုရမှာပေါ့။

ပူလောင်မူကင်းတဲ့ ချမ်းသာဆိုတာ ရှိနေတယ်လို့ တော့ သူ့ဒွေးသားက သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပူလောင်မူကင်း တဲ့ ချမ်းသာကိုရအောင် ဘယ်လို့ လုပ်ရမလဲဆိုတာကို သူ မသိဘူး။ ဒါကြောင့် သူအိမ်ကို ဆွမ်းခံကြောကျ ရဟန်းတစ်ပါး ကို ဘဝဒုက္ခမှ လွှတ်ပြောက်မယ့် နည်းလမ်းကို မေးတယ်။ ရဟန်းက သူသိသလောက် ပြောပြတယ်။ စာရေးတံဆွမ်း လူ၍ရင် ဘဝဒုက္ခက လွှတ်ပြောက်ပြီး ကိုလေသာအပူကင်းတဲ့ သိနှိမ်ခဲကို ရမယ်တဲ့။

ချမ်းသာကို ရှာဖွေခြင်း

စာရေးတံဆွမ်းဆိုတာ မဲချုပြီး ဆွမ်းလှုံးတာပါပဲ။ အဲသလို လှုံးပေမယ့် သူလို့ချင်တဲ့ သိနှိမ်ခဲကို မရဘူး။ ဒါကြောင့် ရဟန်းကို ထပ်မေးပြန်တယ်။ ဆရာရဟန်းက ဝါဆို သက်န်းလှုံးခိုင်းပြန်တယ်။ ပြောတဲ့အတိုင်း လှုံးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဆန္ဒမပြည့်ဝပြန်ဘူး။ ထပ်ခါထပ်လျောက်ပြန်တော့ မိမိ

ပိုင်ပစ္စည်းသုံးပုံတစ်ပုံလျှော့ပါလို့ အကြောပေးပြန်တယ်။ လိုက်လုပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရည်ရွယ်ချက် မပြည့်မြောက်ပြန်ဘူး။ နောက်တစ်ခါမေးပြန်တော့ သရဏာဂုဏ်ဆောက်တည်နိုင်းတယ်။ ဒါနဲ့ မရပြန်တော့ ငါးပါးသီလလုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်းတယ်။

ဒါလည်းပဲ သူရောက်ချင်တဲ့ ပန်းတိုင်မဟုတ်သေးဘူး ဆိုတော့ ရှုစ်ပါးသီလကို စောင့်နိုင်းတယ်။ အဲဒီကမှ တစ်ဆင့် ဆယ်ပါးသီလထိ ဆက်စောင့်တယ်။ နောက်ဆုံးကျမှ ရဟန်း ဝတ်ပါတော့လို့ပြောလိုက်လို့ ရဟန်းပါ ဝတ်လိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ ကမပြီး ရဟန်းပြုတဲ့အတိ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို အစဉ်အတိုင်း ပြုတဲ့အတွက် ဒီသူငြေးသားကို အနုပ္ပါးသူငြေးသားလို့ အများက နာမည်တပ်ကြတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဆရာကြီးက ရထားတဲ့ခန္ဓာအပေါ် အများက ငါလို့ မြင်တယ်။ သူငြေးသားက သူတစ်ပါးလို့ မြင်တယ်။ အဲသလို အမြင်မတူပဲ ဓမ္မအသုန်ကို ဆရာကြီးက အခုလိုရေးထားတယ်။

အမှန်အားဖြင့် သူငြေးသားသည် သူ၏ခန္ဓာကို ငါအဖြစ်မြင်သူ မဟုတ်။ သူတစ်စိမ်းအဖြစ်သာ မြင်သူ ဖြစ်၏။ ခန္ဓာကိုယ်သည် သူ၏အဖြစ်မြင်ပြတ်ဖြစ်လျှက် ခန္ဓာကိုယ်၏ ငေယာ ဝစ်ကို မည်ညားမည်။ ခကာမစဲ အမြဲလှပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးနေရ၏။ ဘာကြောင့်ပါနည်း အဖြစ်ကို သူငြေးသားသီချင်၏။ နံနက်မိုးလင်းလျှင် မျက်နှာသံပေးရ၏။ ထမင်းဆာလျှင် ထမင်းကျွေးရ၏။ ရေဝတ်လျှင် ရေတိုက်ရ၏။ ညာောင်းလျှင်

အလျောင်းပြောအောင် ရွှေပေးရတဲ့။ များပြားလှသည် ခနာကိုယ်၏ ထောက်စွာများပါတာကား။

ခနာကိုယ်၏ ထောက်စွာများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေရသည်နှင့်ပင် ဘဝသည်အခိုင်ကုန်ခဲ့တဲ့။ ဘာရာဟပေးကွဲခြား ဟူသည့်အတိုင်း ခနာင်းပါးသည် ကြီးလေးလှသော ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးဖြစ်သည်ကို သူငွေးသားသည် သဘောပေါက်၏။ အကယ်၍ ခနာင်းပါးကို ငါဟူ၍ မှတ်ထင်ထားသူများအတွက် ဆိုလျှင်တော့ အတွေသမံ ပေမံနတ္တီ ဟူသည့်အတိုင်း ခနာင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရသမျှ အားလုံးသည် သာယာဖွယ်ချည့်ဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် ခနာင်းပါးကို သူဟူ၍ မှတ်ထင်ထားသော သူငွေးသားအတွက်များမှ ခနာင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရသများအားလုံးသည် ဆင်းရဲခုကွဲစင်စစ် ဖြစ်လေ၏။ ထိုကြောင့် ထိုခနာဒုက္ခမ သူငွေးသားသည် လွတ်မြောက်လိုကြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သူငွေးသားသည် ခုကွဲသစာကို အနေမာနညာက်အနေဖြင့်တော့ စို့စားမိသူဖြစ်၏။ သို့ကရငဲ့ ညာက်အနေဖြင့်သာ သို့စို့လိုတော့၏။ သို့ဖြစ်၍သာ သူငွေးသားသည် ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ အခြားသူများနှင့် အမြှင်မတူခြင်း ဖြစ်၏။

ဒီစာပိုဒ်တွေရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ သူငွေးသားဟာ ဒီခနာကို ငါ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို မှန်းဆတဲ့ညာကိုနဲ့တော့သိ နေပြီ။ ဆရာကောင်းတရားကို နာကြားပြီး မျက်မောက်ပြီ

တဲ့ဘဏ်(မဂ်ဘဏ်)နဲ့ သိမ့်ပဲ လိုတော့တယ်လို့ ပြောချင်တာပါ။ ခန္ဓာအဖြစ်အပျက်ကို မဂ်ဘဏ်နဲ့ သိမ့်အတွက် အဂါလေးချက် လိုအပ်တယ်။ အဲဒီအကိုတွေက ...

-သူတော်ကောင်းကို မို့ဝဲဆည်းကပ်ခြင်း

-သူတော်ကောင်း ဟောတဲ့တရားကို နာကြားခြင်း

-သင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်းခြင်း

-တရားနင့် လျှပ်စွာကျင့်ကြံ့ပွားများခြင်း ထိုပါ။

သူငြေးသား ရဟန်းပြုတဲ့အခါ အနီးကပ်ဆုံးမမယ့် ဥပစ္စယ်ဆရာက စိနည်းစိုရိဖြစ်နေတော့ စိနည်းသိက္ခာဗုပ် တွေအကြောင်းချည်း ဒီဟောနေတာပေါ့။ စိနည်းသိက္ခာ ပုဒ်က အကျဉ်း ၂၂၇- ပုဒ်ရှိတယ်။ အကျဉ်းက ကုဇ္ဇာ ကိုးထောင်ကျော် ရှိတယ်။ အကျဉ်း ၂၂၇-ပုဒ်မှာ ၂၂၃-ပုဒ် က ကျူးလွှန်မိရင် ကုစားလို့ရတယ်။ ဖြေဖျောက်လို့ ရတယ်။ ကျုန်တဲ့လေးပုဒ်ကတော့ ကျူးလွှန်မိရင် ဖြေဖျောက်လို့ မရတော့ဘူး။ ပါရာမိကသိက္ခာပုဒ်လို့ ခေါ်တယ်။ အလွယ်ပြောရင် ပါရာမိကကျေသွားတယ်ပေါ့။

ပါရာမိကကျေခြင်းဟူသည်

ပါရာမိကကျေတယ်ဆုံးတာ ဘုရားရဲ့ သာသနာတော်က ဆုံးရုံးသွားတာပဲ။ သိက္ခာချစရာမလိုဘဲ တစ်ခါတည်းလူဖြစ်သွားတယ်။ ဒီဘဝမှာ တစ်သက်လုံး ရဟန်းပြန်ခံလို့ မရတော့ဘူး။ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်လေးချက် ...

-မိန်းမ စတဲ့ အမသတ္တဝါတစ်မျိုးမျိုးနဲ့ မေတုန်ကျူးလွှန်တာ

- ငွေတစ်မတ် သို့မဟုတ် ငွေတစ်မတ်ထက်တန်တဲ့ပစ္စည်းကို ခုံယူတာ
- လူသတ်တာ၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျတဲ့ ဆေးပေးတာ
- ရာန်မဂ်ဖိုလ်ကို မရမှန်းသိလျက်နဲ့ ရတယ်လို့ လိမ်ပြောတာ တို့ပဲ။

သန်း။။ ဒီအကြောင်းတွေ အကျယ်သိရရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ ဘုရား။

နှင်း။။ အကျယ်သိချင်ရင်တော့ မဟာဂန္ဓာရုံးဆရာတော် ရေးတဲ့ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီးဆိုတဲ့ စာအုပ်ကိုဖတ်ပါ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း နားလည်အောင် မြန်မာလို့ရေးထားတယ်။ သူ့ငွေးသားရဲ့ ကမ္မဝါစာဆရာက အသိဝမ္မာဆောင်ဆိုတော့ အကုသိုလ်စိတ် အကြောင်းတွေ ဖို့ဟောပြန်တာပေါ့။ ဒီတော့ သူ့ငွေးသား ရဟန်းလေးဟာ စိတ်တွေသိပ်ကျဉ်းကြပ်သွားတယ်။

ဒီလောက်များတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေ ငါ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်မှာလဲ။ လုံခြုံအောင် မစောင့် ရှောက်နိုင်ရင် အကုသိုလ်တွေဖြစ်ပြီး အပါယ်ကျတော့မှာ ပဲလို တွေးပြီး စိတ်ဆင်းရဲနေရှာတယ်။

သန်း။။ သူ စိတ်ဆင်းရဲမယ်ဆိုရင်လည်း ဆင်းရဲထိုက်တာပဲ ဆရာတော် ... ဘာဖြစ်လိုလဲ ဆိုတော့ မဂ်ဖိုလ်နိုဗ္ဗာန် ရဖို့အတွက် ဂါသုဒ္ဓခုန်စ်ပါး အစဉ်အတိုင်း ကျင့်ရမယ်လို့ တပည့်တော် မှတ်သားထားဖူးတယ်ဘုရား။ အဲဒီ ဂါသုဒ္ဓခုန်စ်ပါးက ...
သီလဝိသုဒ္ဓ = ကိုယ်ကျင့်သီလစင်ကြယ်ခြင်း

	(သီလရှိခြင်း)
စိတ္တဝိသုဒ္ဓါ	= စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း (သမာဓရှိခြင်း)
ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓါ	= အယူအမြင်စင်ကြယ်ခြင်း (ပညာ)
ကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓါ	= ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်မှုပြုစင်ကြယ်ခြင်း (ပညာ)
မရှိမရှိဘဏာဒသန- စိသုဒ္ဓါ	= မရှိဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို ဆုံးဖြတ် မှုပြု စင်ကြယ်ခြင်း (ပညာ)
ပဋိပဒါဘဏာဒသန- စိသုဒ္ဓါ	= ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်ကို တစ်ဖန်ပြန်လည် ရှုံးမှုပြုစင်ကြယ်ခြင်း (ပညာ)
ဘဏာဒသနဝိသုဒ္ဓါ	= မရှိဘဏ်ဖိုလ်ဘဏ်အပေါ်၌ ဘဏ်အမြင် စင်ကြယ်ခြင်း

တိုပါ။ အဲဒီခုနစ်ပါးမှာ သီလဝိသုဒ္ဓါက စထားတော့ သီလ
စင်ကြယ်မှ စိတ်စင်ကြယ်ပြီး သမာဓရမယ်။ သမာဓရမှ ပညာ
ပေါ်လာပြီး မရှိဘဏ်ရမှာဆိုတော့ သီလမှ မစင်ကြယ်ရင် မရှိ
ဖိုလ်မရနိုင်ဘူးဆိုတော့ ကုမ္ပဏီးတောင်ကျော်ရှိတဲ့ သိက္ခာပုဒ်
တွေကို လုံခြုံအောင် စောင့်ဖို့ဆိုတာ ပုထုဇူးရဟန်းတစ်ပါး
အနေနဲ့မလွယ်ဘူးလို့ တပည့်တော် ထင်တယ်ဘူရား။ အဲ
ရဟန္တာလောက်ပဲ ဒီလောက်များတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေကို လုံခြုံ
အောင် စောင့်နိုင်မယ်လို့ ထင်တယ် ဘူရား။

နှင် ။ ။ အဲဒီက မင်းအထင်ပါကျား။ မင်းပြောတဲ့စကားထဲမှာပဲ အဖြေ

ကပါနေပါပြီ။ ရဟန္တာဆိုရင်တော့ ဒီသိက္ခာပုဒ်တွေကို စောင့်နိုင် မယ်လို့ ထင်ပါတယ်တဲ့။ တကယ်တော့ အဲဒီ ရဟန္တာတွေက လည်း ပုထုဇူးရဟန်းဘဝက သွားကြတာပါပဲ။ မွေးကတည်းက ရဟန္တာဖြစ်လာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီရိသိဒ္ဓခန်ပါးကို အကျဉ်းချုပ်လိုက်ရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးပဲ ရပါတယ်။

ကျွော်းရေပါဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း ဂိပသုနာတရားကို စိတ်ဝင်တစား နာယူခြင်း၊ တရားရှုမှုတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ ပညာ အလုပ်ကို သေချာလုပ်နေမယ်ဆိုရင် သမာဓိနဲ့ သီလက တစ်ခါတည်း ပါပြီးသွားဖြစ်နေပါတယ်။ သီလဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ နှုတ်ကို ထိန်းသိမ်းတာပဲ။ ကိုယ်နဲ့နှုတ်ဟာ မနောက်လို့ ခေါ်တဲ့ စိတ်က သွားတာပါ။

အမိက၊ က မနောဒ္ဒါရ

ဥပမာ ... ခြင်တစ်ကောင်ကို ရိုက်သတ်လိုက် တယ်ဆိုပါတော့။ ဒါ ပါကာတိပါတက်ကို ကျူးလွှန်တာပဲ။ ကာယက်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒီကာယက်ဟာ သူဘာသာ ဖြစ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ မနောက်လို့ ခေါ်တဲ့ စိတ်ကြောင့် ကိုယ်က သတ်ဖြတ်လိုက်မိတာ၊ ခြင်က ကိုယ့်ကို လာကိုကိုပြီး သွေးစုပ်တယ်။ ဒီအခါ တဏ္ဍာက ဒီခန္ဓာကို ငါဟာလို့ စဲ လမ်းထားတယ်။ မာနက ငါလို့ တက်ကြွေနေတယ်။ ဒီဋ္ဌာက ငါအတွေလို့ အယူမှားနေတယ်။ တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီဋ္ဌာ ဒီသုံးပါးကို ပပွဲတတရားလို့ ခေါ်တယ်။ မြန်မာလို့တော့ သံသရာကို ခဲ့

ထွင်တတ်သော တရားသုံးပါးပေါ့။

ဒီအခါမှာ ငါတန်ဖိုးထားတဲ့ ငါကိုယ်ကောင်ကို ကိုက်တဲ့ ခြင်ကို သတ်ပစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဒေါသပေါ်လာတယ်။ အဲဒီဒေါသကို ဒါ ဒေါသပဲလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မသိလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် လက်ကရှိက်သတ်တဲ့ဆိုကို ရောက်သွားတာပဲ။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်တော့ ငါက သတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ငါဆိုတာက တကယ်ရှိတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အမှန်က ဒေါသစိတ်က သတ်လိုက်တာ။

အကယ်၍ ခြင်ကို သတ်ချင်တဲ့ ဒေါသစိတ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ဒါ ဒေါသစိတ်ပဲလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုသိပေးလိုက်ရင် ဒေါသစိတ်ရဲ့ မမြဲမှု အနိစ္စကို မြင်ရမှာပဲ။ သိတဲ့ စိတ်ပေါ်လိုက်တာနဲ့ ခြင်ကို ရှိက်သတ်ချင်တဲ့ ဒေါသစိတ်မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ခြင်ကိုလည်း မသတ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ လေနဲ့ အသာမှုတ်ထုတ်လိုက်မှာပါ။ ဒီအချက်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ပညာအလုပ်ကို လုပ်တာနဲ့ သမာဓိနဲ့ သီလဟာတစ်ခါတည်းပါသွားကြောင်း ထင်ရှားတယ်။

မင်းတို့က လူငယ်တွေဆိုတော့ မြင်သာအောင် ထပ်ပြောဦးမယ်။ ဒေါသစိတ်ရဲ့ မမြဲမှုကို သိလိုက်တာဟာ ပညာပါပဲ။ မဂ္ဂိုင်အနေနဲ့ ပြောရင် သမ္မာသက်ပွဲနဲ့ သမ္မာဒီဇိုင်ပေါ့။ ဒီလို ရှုလိုက်တဲ့အချိန်မှာ မိမိရဲ့စိတ်ဟာ ဒေါသစိတ်ရဲ့ မမြဲမှုပေါ်မှာ တည်ကြည့်ပြုခြင်သက်နေတယ်။ အဲဒေါသမာဓိပေါ့။ မဂ္ဂိုင်စကားနဲ့ပြောရင် သမ္မာပါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိပေါ့။

အခါလိုအမှန်ကို သိလိုက်တာနဲ့ သူအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြည့်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါ သီလပေါ့။ မဂ္ဂို အနေနဲ့ပြောရင် သမ္မာကမ္မာ မဂ္ဂိုပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ ဝစ် ခုစရိတ်တွေ၊ မိဇ္ဇာနိုင်တွေကိုလည်း ရှောင်ကြည့်ပြီးသားဖြစ်လို သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာအာနိုင်လည်း ပါတယ်လို့ မှတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒီအချက်တွေကို ကြည့်ပြီး မဟာစည်ဆရာတော် ကြီးက ဓမ္မစကြာတရားတော်မှာ ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂိုရှုစီး ပါဝင် ပုံကို အခုလိုဟောခဲ့တယ်။

ရှုသီတိုင်း ရှုသီတိုင်း သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာစ် ဆိုတဲ့ သမာစ်မဂ္ဂိုလ်သုံးပါးနှင့် သမ္မာဒီဇို့၊ သမ္မာ သက်ပွဲဆိုတဲ့ ပညာမဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး၊ နှစ်ရပ်ပေါင်း မဂ္ဂိုလ်ပါးပါးဟာ ပါဝင်နေတယ်။ ဒီမဂ္ဂိုလ်ပါးက တပေါင်းတည်း အညီ အညာတ် ရှုသီမှုကို ပြုလုပ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမဂ္ဂိုလ်ပါးပါး ကို ကာရကာမဂ္ဂိုလ်လို့ အငွကထာက အမည်ပေးထားပါတယ်။ အလုပ်သမားမဂ္ဂိုလ်တွေလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါတင်လည်း မကသေးပါဘူး။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မာ၊ သမ္မာ အာနိုင်ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ပါဝင်ပါသေးတယ်။

ပါဝင်ပုံကတော့ သီလမပျက်သောအားဖြင့် ပါဝင် ခြင်း၊ စိရတိကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် ပါဝင်ခြင်းလို့ နှစ်မျိုး စုံပါတယ်။ သီလမပျက်သောအားဖြင့် ပါဝင်ပုံကတော့ ပိဿာယောကီဟာ ဝိဿာမရှုပီကပင် သီလကို ဆောက် တည်ခဲ့တယ်။ စင်ကြော်စေခဲ့တယ်။ ရှုမှတ်နေတဲ့ အခါလည်း

အဲဒီသီလဟာ မပျက်ဘူး၊ စင်ကြယ်မြှုပင် စင်ကြယ်နေတယ်။
သာပြီးတော့ စင်ကြယ်တယ်လို့တောင် ဆိုနိုင်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် အဲဒီသီလမဂ္ဂင်သုံးပါးနဲ့တက္က ဆိုလျှင် ရှုသိတိုင်း
ရှုသိတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားနေတယ်။ အဲဒီလိုပါဝင်နေပုံကို
ဥပစ်ပစ္စာသပို့တော် မဟာသဗ္ဗာ ယတန်ကသုတ်မှာ ပြထား
ပါတယ် ... တဲ့။

က ... သူငြွေးသား မဂ်ဖိုလ်ရအောင် ရွှေ့ပွားပုံ
အကြောင်းကို နောက်အပတ်မှ ဆက်ကြရအောင်။

မြင်သီဆဲ ခထိုး မူရှင်ရှစ်ပါးသီပုံ
ဥပရိပစ္စာသပို့တော်။

မဟာသဗ္ဗာယတန်ကသုတ်၊ အတိုချုပ်မြန်မာပြန်
မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဓမ္မစကြာတရားတော်မှ
ကောက်နှုတ်ချက်

“ရဟန်းတို့ မြင်ဆဲခဏ္ဍာ မျက်စိကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ
မြင်လျှင်၊ အဆင်တို့ကို မြင်သိမှုကို မြင်တွေမှုကို၊ မြင်ခဲ့တားမှ
ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်လျှင် ယင်းမျက်စိ စသည်တို့
မတပ်မက်တော့ပေ။ မျက်စိ စသည်တို့ မတပ်မက်ဘဲ၊ မယျုံ
တွဲဘဲ မှန်ကန်စွာ သိလျက်၊ အပြစ်မြင်လျက်နေသောသူအား
(အာယတ်—ပွဲပါဒါ နက္ခနာအပစ်ယံက္ခနာ) နောင်အခါ့
ဖြစ်မည့် ဥပါဒါနက္ခနာတို့သည် ပျက်စီးသွားကြလေကုန်တော့
၏။ (မရှိတဲ့အာရုံနှင့်ဝပ်၍ ဖြစ်မည့် ဘဝသစ် ခန္ဓာတ္ထိဖြစ်

ခွင့်မရှိဘဲ ချုပ်ဖြစ်းသွားကြသည်ဟု ဆိုလို၏။) ပေါ်နောဘဝိ
ကာ စသည်ဖြင့် ပြဆိုအပ်သော တဏ္ဍာသည်လည်း ချုပ်ကင်း
သွား၏။ ယထာဘူတသုဒ္ဓိသွာသော ဟောတိ သမ္မာဒ္ဓိ =
ထိုသို့ သိမြင်သူ၏ အသိအမြင်သည် သမ္မာဒ္ဓိပင်။ ယောတ
ထာဘူ တသော သက်ပြော သွာသော ဟောတိ သမ္မာသက်ပြော
= ထိုသို့ သိမြင်သူ၏သက်ပွံသည် သမ္မာသက်ပွံပင်။ ထိုသို့
သိမြင်သူ၏ အားထုတ်မှုသည် သမ္မာဝါယမပင်။ ထိုသို့ အမှတ်
ရမှုသည် သမ္မာသတိပင်။ ထိုသို့ သိမြင်သူ၏ သမာဓိသည်
သမ္မာသမာဓိပင်။ (ပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ပန်သော ကာယကမ္မာ ဝစ်ကမ္မာ
အာနိဝါ သုပရိသုဒ္ဓိဟောတိ) ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်
အမှု၊ နှုတ်အမှုနှင့် အသက်မွေးမှုသည် တရားအားမထုတ်ဖို့
ရေးအဖို့ကပင် ကောင်းစွာစင်ကြယ်ခဲ့သည်။ (၂၀ မသာ့ယံ
အရိုယော အငြှုဂီကောမရေး ဘာဝနာပါရိသုဒ္ဓိ ကဗ္ဗာတိ) ဤဆိုခဲ့သည်
အတိုင်း ယောဂီမှာ အဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိုယ်မဂ်
သည် ဖွားစေမှု ပြည့်စုစွမ်းသို့ ရောက်လေသည်။

အဲဒါဟာ မြင်ဆဲခဏ္ဍာ သိသင့်သော တရားဝါးပါးကို
မှန်စွာသိတဲ့ ယောဂီမှာ မဂ္ဂိုလ်ရှစ်ပါး ပါဝင်ပြည့်စုံပုံကိုပြသော
ဘုရားစကားတော်ပါပဲ။ လိုရင်းလောက် ချုံးပြီး မြန်မာပြန်ပြ
လိုက်ပါတယ်။ အကျယ်သိချင်ရင်တော့ ဥပရိပဋ္ဌာသပါမြို့
တော် မဟာသြာယတန်ကသုတ်ကို ကြည့်ရုံပါပဲ။ အဲဒါမှာ
မဂ္ဂိုလ်ပါးပြည့်စုံပုံကို အငြှုကထာက အရိုယ်မဂ်ခဏဖြင့် ပြပါ
တယ်။ အဲဒါက ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ပြတယ်လို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

သြမကနည်းအားဖြင့်တော့ ဝိပဿနာခဏျုံ ပြည့်စုံပုံကို
ယူလျှင် အဲဒီစာပိုဒ်၏ မူလအခြေခံစာပိုဒ်မှာ (စက္ခာဇာခေါ်
ဘိက္ခဝေ ၁၁။ ဟန် ဟသံ ယထာ ဘူတံ) စသည်ဖြင့် ပြထားသော
စကားနှင့် တစ်သားတည်း ညီညွတ်သွားပါတယ်။

ညီညွတ်ပုံကတော့ မျက်စိအဆင်း၊ မြင်သိမှာ၊ မြင်
တွေ့မှာ၊ မြင်ခံစားမှုတို့ကို မှန်စွာသိတာဟာ ဝိပဿနာဖြင့်
သိတာပဲ။ အရိယမဂ်ကတော့ မျက်စိ စသည်ကို အာရုံ ပြပြီး
မသိဘူး၊ သိခြင်းကိစ္စပြီးရုံမျှသာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ အစိုင်းမှာ
ပြခဲ့တဲ့ မျက်စိစသည်ကို အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ ဝိပဿနာ
ခဏာမှာပင် သမ္မာဒီဇိုး အစရိုသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အပြည့်အစုံ
ပါဝင်ပုံကို ပြတယ်လို့ယူရင် ရွှေနောက် ညီညွတ်ပြီးတော့
တကယ်အလုပ်လုပ်ရတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ပွားစေပုံကို ပြခြင်း
ကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးကတော့
အဲဒီဘုရားစကားတော်နဲ့ ပြလိုရင်းက ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ပင်ဖြစ်
တယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ပြည့်စုံတဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
အရိယမဂ္ဂင်ကိုတော့ ဝိပဿနာ၏ ပန်းတိုင်အနေဖြင့်သာ
ပြတယ်လို့ သဘောကျပါတယ်။

(မဟာစည်ဆရာတော်)

သည်းခံခြင်းနှင့်အောင်မြင်ခြင်း

ဤလောက၌ ဆန်းကြယ်များပြားလှသော အာရုံတိ၊ သည်လည်းကောင်း ရာဂနိုင်စဉ်သော တင့်တယ်ဖွယ်ရာသည့် ကာမဝိတာက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ထွေးလုံးရစ်ပတ် အချင်း ချင်း ဆက်စပ်၍ နေကြလေ၏။ နွောက်ဆုံးလည့် လေကြာင့် တက်ကြလာသော မြှု။ ပုန်တိုကို မိုးကြီးသည် ရွှေသွန်းနှစ်နှင်းပစ်လိုက်နိုင်သကဲ့သို့ အရိယာသူတော်ကောင်း သည် ထိထိဆန်းကြယ်သော ကာမဝိတာက်အာရုံတိုကို ပညာ ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်ခြင်းဖြင့် မိစ္စာရိတာက်တို့သည် ပြိုမြင်းကုန်၏။

ရာဂတည်းဟူသော ကျော်ကွင်းသည်လည်းကောင်း မြှုမြို့နိုင်ခုံသော ငြောင့်တံသင်းငါးမျိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖောက်ခွဲနိုင်ခဲလှသည့်တောင်နှင့်တူသော အဝိဇ္ဇာသည်လည်းကောင်း ရှိပေ၏။ အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်းငါးမျိုး၊ ရာဂကျော်ကွင်း၊ အဝိဇ္ဇာတောင်တို့ကို ဖောက်ခွဲဖြုံဖြုံကို လျက် ရုံနိုင်စားကာ ပြုပေးပါးကိုကူးမြှောက်၏။ နိုဗ္ဗာန်

တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဘက်ဆီသို့ရောက်လေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည် မာရ်မင်း၏ အနောင်အဖွဲ့မှ လွှတ်မြှာက်လေတော့၏။
လျှပ်ပေါ်လော်လီသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယုတ်ညွှံသော
အဆွဲခင်ပွန်းတိုကို အမိုပြု၍ သံသရာတည်းဟူသော ကြီးစွာ
သော ရေအလျှပ်၍ အမျက်ထွက်ခြင်းစသော လိုင်းတံ့ထိုးတို့
လွှမ်းမိုး ဖိစီးခံရလျက် နစ်မြှုပ်ရ၏။ လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း
မရှိသော မိမိ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွား၌ လိမ္မာသောက္ကာဇွန်တို့
ကို စောင့်စည်းထားသော အဆွဲခင်ပွန်းကောင်းရှိသော ပညာ
ရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းခဲ့၏အဆုံးကို ပြုနိုင်လေ၏။

ဆင်ပြောင်ကြီးသည် စစ်မြေပြင်၌ ထိခိုက်ပုတ်ခတ်
ခြင်းကို သည်းခံလျက် တစ်ဘက်မှ ရန်သူတို့ကို ဖျက်ဆီးလေ
သက္ကဲသို့ အကြောင်ရဟန်းသည် ဆီတိုင်းရာ တောာအရပ်၌
သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ခြင်း မှက်၊ ကင်း၊ သန်းတို့
တွေ့ထိကိုက်ခဲ့မှုကို သည်းခံလျက် ကိုလေသာမာရ်စစ်သည်
တို့ကို ဖျက်ဆီးရာ၏။

(အရွင်ကောဏ္ဍညာမထော်-သောင့်သကနီပါတ်-၁)

သန်း ။ ။ အရင်အပတ်က မနောက်ကြောင့် ကာယကံဖြစ်ပုပ္ပါကို မရှိုင်
ရှုစ်ပါးနဲ့ ကိုက်ပြတာ ရှင်းသွားတာပဲ ဘုရား၊ ဒီအပတ် မနော
ကံကြောင့် ဝစ်ကံဖြစ်ပုလေးကိုပါ ရှင်းပြပါဉီးဘုရား။
နှပ် ။ ။ မောင်ညိုဆီမှာ မောင်ဖြူက ငွေတစ်သောင်းအပ်ထား
တယ်။ သူငွေလိုလို လာတောင်းတဲ့အခါ မောင်ညိုက အပ်ငွေ
ဟာ ငါးထောင်ပါလို့ လိမ္မာပြောဖြီး ငါးထောင်ပဲ ပေးလိုက်တယ်။

လိမ့်ပြောတာဟာ ဝစီဒုစရိက်ပေါ့။ ဒါ မှသားစကားဟာ သူ အလိုလိုဖြစ်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ မနောကံကြောင့် ဖြစ်ရတာ။ မောင်ဖြူရဲ့ ငွေဝါးထောင်ကို မတရားလိုချင်တဲ့ ဝိသမလောဘ ာတ် မောင်ညီရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ်။

လောဘကြောင့် မှသားပေါ်ပဲ

အဲဒီလောဘာတ်ကြောင့် မောင်ညီဟာ ငါးထောင် တည်း အပ်ထားတာပါဆိုပြီး လိမ့်ညာပြောလိုက်တာပဲ။ မောင်ညီရဲ့သန္တာနှင့်မှာ ဖြစ်နေတဲ့တယာက မောင်ညီရဲ့ ခန္ဓာကို ငါးခန္ဓာလို စွဲလမ်းထားတယ်။ မာနက ငါလို တက်ကြွနေ တယ်။ ဒီဒိုက ငါအတ္ထလို အယူမှားနေတယ်။ ဒီပပွဲတရား သုံးပါးက မောင်ညီကို အပါယ်သံသရာလည် အောင်လုပ်ပေး ပိုးမှာပဲ။ ဒီတရားသုံးပါး ပိုးစီးထားတော့ ငါ ချမ်းသာရင်ပြီးရော ဘယ်သူ ဘာဖြစ်ဖြစ်ဆိုတဲ့ ယုတ်ည့်တဲ့ အောက်တန်းစားစိတ် က အလိုလိုဝင်လာတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ငါးထောင်တည်း အပ်တာပါ ဆိုတဲ့ မှသာဝါဒကံကို လွှာယ်လွှာယ်နဲ့ ကျူးလွန်လိုက်တာပေါ့။ အပေါ် ယံ ကြည့်ရင်တော့ မောင်ညီက လိမ့်မာတာပေါ့။ သေချာ တွေးကြည့်ရင်တော့ လောဘစိတ်က လိမ့်လိုက်တာပါ။ လိမ့် ပြောချင်တဲ့ လောဘစိတ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ဒါ လောဘစိတ်ပဲလို သိပေးလိုက်ရင် လောဘစိတ်ရဲ့အပျက်ကို မြင်မှာပဲ။ သိတဲ့စိတ် ပေါ်လိုက်တာနဲ့ လိမ့်ပြောချင်တဲ့ လောဘစိတ် မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် လိမ့်လည်း မပြောဖြစ်တော့ဘူး။ အမှန်ကို

ပြောပြီး ငွေတစ်သောင်းလုံးကို ပေးလိုက်မှာပါ။ ဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် ဝိပဿနာပညာအလုပ်ကို လုပ်လိုက်တာနဲ့ သမာဓိနဲ့ သီလဟာ တစ်ခါတည်း ပါသွားကြောင်း ထင်ရှားတယ်။ လောဘစိတ်ရဲ့ မမြှုမှုကို သီလိုက်တာဟာ ပညာပဲ့။ သမ္မာဒီဇို မဂ်ဂုဏ်နဲ့ သမ္မာသက်ပွဲမဂ်ဂုဏ်ပေါ့။ ဒီလို ရူသီလိုက်တဲ့အခါ မိမိရဲ့ စိတ်ဟာ လောဘစိတ်ရဲ့ မမြှုမှုပေါ်မှာ တည်ကြည်ပြုမဲ့သက် နေတယ်။ အဲဒါ သမာဓိမဂ်ဂုဏ် သုံးပါးပေါ့။

အဲဒီလို အမှန်ကို သီလိုက်တာနဲ့ လိမ့်ညာပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြည်ပြီးသားဖြစ်သွားတယ်။ ဒါဟာ သီလမဂ်ဂုဏ်ပေါ့။ ဒီအချက်တွေကိုကြည့်ပြီး လောကကိုဒုက္ခာပေးမယ့် ကိုလေသာ တွေ မပေါ်အောင်နေတာ။ ကိုလေသာတွေပေါ်ရင် ပေါ်မှန်း သီ၊ သီပေးတာဟာ တရားရှုပွားနေတာပါပဲ လို့ မင်းတို့ကို ခဏာ ခဏာပြောနေရတာပေါ့။

သန်း ။ ။ သူငြေးသား ရဟန်းအကြောင်းကို ဆက်ပါပြီးဘုရား။
 နှင်း ။ ။ သူငြေးသားရဟန်းဟာ ဂိန်ည်းသီက္ခာပုဒ်တွေအကြောင်း တွေးပြီး အကြီးအကျယ်စိတ်ဆင်းရဲလို့ မစားနိုင် မသောက်နိုင် ဖြစ်ကာ ပိန်ချုံးလာတယ်။ တို့ပြောခဲ့တဲ့နည်းကို သူ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကလည်း မပေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ ကော်မြာသကမ္မာဌာန်းကိုပဲ ပွား များနိုင်းထားတယ်။ သတ္တုဝါတစ်ယောက်ရဲ့ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ အလိုဆန္ဒကို သီတဲ့ညာ၏ကို အာသယာန်သယညာ၏လို့ခေါ် တယ်။ ဒီညာ၏ဟာ ဘယ်သာဝကမှာမှ မရှိဘူး။

ဘုရားရှင်မှာပဲ ရှိတယ်။ ဒုံးကြောင့် သာဝကတွေဟာ

တရားကို မှန်ပြီးပြကြရတာ၊ မှန်ပြီးဟောကြရတာ။ ဝါးလုံးရှည်နဲ့ သိမ်းရမ်းရသလိုပေါ့။ ထိတဲ့လူလည်း ရှိမယ်။ မထိတဲ့လူလည်း ရှိမယ်။ ထိအတူ တိုလို ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်တွေ ဟောတာကျတော့ နာသူစရိတ်နဲ့ကိုက်ရင် တရားရမယ်၊ မကိုက်ရင် မရဘူး။ ဘုရားရှင်ကျတော့ ဘယ်သူကို ဘယ်တရားဟောရင် မဂ်ဖိုလ်ရမယ်ဆိတာ သေချာသိတယ်။

ဒုံးကြောင့် ဘုရားရှင်တရားကို နာရရင် မဂ်ဖိုလ်ရသွားကြတာချည်းပဲ။ နောက်ဘဝပါရမီဖြစ်ရုံ ဟောပေးတဲ့ တရားအနည်းငယ်လည်း ရှိပါတယ်။ ဒါမျိုးက နည်းပါတယ်။ ဘုရားရှင်တရားဟောတိုင်း တရားပြတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရာဘွားက ဘူတွေချည်းပါပဲ။ နောက်ဆုံး ဘူးငြေးသားရဟန်ဟာ လူတွေက ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။

သန်း ။ ။ စောစောက ဆရာတော်ပြောတဲ့ထဲမှာ ကော်မြာသကမ္မာန်းဆိတာ ပါသွားပါတယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုပွားရတာလဲ ဘုရား။
 နှပ် ။ ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်ကတော့ အဲဒီကော်မြာသကမ္မာန်းကို ရွှေတ်ဆိုပွားများရင်း ရဟန်းကိုစွဲပြီးသွားကြသူတွေ အများကြီးပဲကွာ။ မင်းတို့ ကြားဖူးနေတဲ့ ညီတော်မင်းနှစ်ဆိုရင် အဲဒီ ကော်မြာသကမ္မာန်းကို ပွားများရင်း ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာပဲ။ ရှုပ်ခန္ဓာကို အပုံပုံလိုက်ရင် ၃၂-ပုံပဲရှိလို့ ၃၂- ကော်မြာသလိုခေါ်တယ်။ သူက နှုတ်ကရွှေတ်ဆိုပြီး ပွားများရတယ်။ မင်းလည်း ပွားချင်ရင် ပွားရအောင် ရွှေတ်ပြုမယ်။
 ဆံပင် အမွှား ဇြိုင်သည်း လက်သည်း

သွား၊ အရေး၊ အသား၊ အကြေား၊ အရှိုး၊
ရှိုးတွင်းချုပ်ဆီ၊ အညီး၊ နှလုံး၊ အသည်း၊
အမြှေး၊ အဖျင်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အုသိမ်၊
အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဥန္တာကို၊
သည်းခြေး၊ သလိုင်း၊ ပြည်း၊ သွေး၊ ချေး၊
အဆီး၊ မျက်ရည်း၊ ဆီကြည်း၊ တံတွေး၊ နှပ်၊
အစေး၊ ကျင်ငယ်။

အဲဒါလေးကို သေချာအာရုံပြုပြီး ရွှေတ်ရတာပဲ။ ဒီ
၃၂- ကော်မြာသရဲ့ တည်ရှိပုံတွေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိပုံတွေကို
အကျယ်သိပြီးမှ ရွှေတ်ရင် ပိုပြီးထိရောက်တယ်။ အကျယ် သိ
ချင်ရင်တော့ ငါ၊ ငါးနှစ်ကျော်ကြောအောင် ရေးခဲ့ရတဲ့ ‘သညာ
သိနှင့် ပညာသီ’ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာစာအုပ်ကြီးထဲမှာ ဖတ်ကြည့်
ပေါ့။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဘုရားရှင်က အသုဘ-မတင့်တယ်
ဘူးလို့ ဟောထားတယ်။ ဒါကြောင့် နေ့စဉ်မျက်နှာသစ်၊
သွားတိုက်၊ ရေချိုး၊ သန်ခါးလိမ်း စတာတွေ လုပ်ပေး နေရ^၁
တာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ပုထုဇ္ဇာတွေကတော့ သုဘ-တင့်တယ်တယ်
လို့ပဲ ယူဆကြတယ်။ အသုဘကို မမြင်အောင် ပလိုဟောက
ပုံးတယ်တဲ့။ မြန်မာလိုပြောရရင်တော့ မတင့်တယ်မှာကို မမြင်
အောင်ပြုပြင်မှာက ပုံးထားတယ်ပေါ့။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အပေါက်
ကိုးပေါက်ရှိတယ်။ ဒီအပေါက်ကိုးပေါက်ကနေ ရုံးစရာတွေပဲ
နေ့စဉ်အန်ထွက်နေတာပါ။ ခေါင်းပေါ်က ဆံပင်ကို တင့်တယ်

တယ်လိုထင်တဲ့အတွက် တန်ဖိုးထားတဲ့အတွက် နေ့စဉ်ခေါင်း
လျှော် ဆီလိမ့်းလုပ်ပေးနေကြတာ မဟုတ်လား။

အသုဘဖြစ်ကြောင်း သက်သော

မိန်းကလေးတွေဆိုရင် လက်သည်း၊ ခြေသည်းလေး
တွေကို လက်သည်းနဲ့ ခြေသည်းနဲ့ စတဲ့အရောင်တွေ ဆိုး
ပေးနေလိုက်တာ နေ့စဉ်ပါပဲ။ အဲဒီဆံပင်တွေ၊ ခြေသည်း၊
လက်သည်းတွေဟာ တကယ်တော့ မတင့်တယ်တဲ့ အရာ
တွေပါ။ ဒီအတိုင်းတော့ မတင့်တယ်မှန်းမသိဘူး။ ဘယ်အချိန်
ကျမှ သိသလဲဆိုရင် အဲဒီဆံပင်တွေ၊ ခြေသည်းလက်သည်း
တွေကို မိမိစားပယ့် ထမင်းပန်းကန်ထဲ ရှုတ်တရက် ပစ်ထည့်
လိုက်ရင်တော့ မတင့်တယ်တာ ချက်ချင်းသိပါတယ်။

တစ်ခါတည်း ရွှေ့သွားပြီး ပန်းကန်ထဲက ထမင်းတွေကို
ဆက်မစားနိုင်တော့ဘဲ အကုန်သွန်ပစ်တော့တာ မဟုတ်လား။
ဒီအချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး စာရေးဆရာမလွန်းထားထား (ဆေး
တက္ကသိုလ်)ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတိတစ်ပုဒ် ဖတ်ဖူးတယ်။ သူကတော့
ထူးဆန်းတဲ့ အချို့အစာတ်လမ်းတစ်ခုအနေနဲ့ ရေးထားတာ
တိုကတော့ တရားတစ်ပုဒ်လိုပဲ မြင်လိုက်တယ်။

ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းကတော့ ကောင်လေးတစ်
ယောက်နဲ့ ကောင်မလေးတစ်ယောက် ချို့သူတွေ ဖြစ်သွား
ကြတယ်။ ကောင်လေး အဓိကစွဲမက်တာက ကောင်မလေးရဲ့
နက်မောင်ရှည်လျားတဲ့ ဆံပင်တွေပဲ။ သူတို့နှစ်ယောက် ချို့ဗျို့
တွေကြပြီးဆိုရင် ကောင်လေးက ကောင်မလေးရဲ့ဆံပင်တွေ

ကို သေချာကိုင်ကြည့်ပြီး အမြဲနမ်းလေ့ရှုတယ်။ ဒါကြောင့်
လည်း ကောင်မလေးဟာ ကောင်လေးနဲ့တွေ့တော့မယ်ဆိုရင်
ဆံပင်ကို သေချာလျှော်ပြီး မွေးနေအောင်လုပ်ထားရတယ်။

ကာလအတာနဲ့ကြောတော့ သူတို့ဟာ လက်ထပ်ဖို့ ဆုံး
ဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ကောင်လေးနဲ့ ကောင်လေးမဲ့ဘတွေ
နားဖောက်လာရမယ့်ရက်ကိုလည်း သတ်မှတ်လိုက်တယ်။
အဲဒီရက်မှာတော့ ကောင်မလေးက သူချုပ်သူနဲ့ ချုပ်သူရဲ့
မိဘနှစ်ပါးကို အုန်းနှီးချိခေါက်ဆွဲကောင်းကောင်း ချက်ကျွေးဖို့
စီစဉ်တယ်။ သူကိုယ်တိုင် တစ်မနက်လုံး ဝင်ချက်တယ်။ အဲဒီ
လို အုန်းနှီးချိခေါက်ဆွဲချက်ကောင်းနေတဲ့အချိန်မှာပဲ သူချုပ်သူ
နဲ့ မိဘတွေရောက်လာကြတယ်။

မိတ်ဆက်စကားပြောပြီးသွားတဲ့အခါ မိန်းကလေးက
အုန်းနှီးချိခေါက်ဆွဲ ဆက်ချက်ရအောင် မီးဖို့ချောင်ထဲ ဝင်သွား
တယ်။ ခဏနေတော့ ကောင်လေးကလည်း မယောင်မလည်
နဲ့ ကောင်မလေးရှိတဲ့ မီးဖို့ခန်းထဲကို ဝင်လိုက်သွားတယ်။
မီးဖို့ထဲရောက်တော့ လူရှင်းနေတာနဲ့ ဘာမပြော ညာ့မပြော
နောက်ကနေ သိမ်းဖက်လိုက်ပြီး ကောင်မလေးရဲ့ ဆံပင်တွေ
ကို အားရပါးရ နမ်းလိုက်တယ်။ အဲဒီလို နမ်းလိုက်တာဟာ
သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ စောင်လမ်းကြောင်းမှုကို စတင်ဖျက်သီးဖို့
လမ်းကြောင်းလိုက်သလိုဖြစ်သွားတယ်။

သန်း ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာတော်။

နှုပ် ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကောင်မလေးက အဲဒီနေ့မှာတော့

ဆံပင်ကို လျှော်မထားမိသလို အနဲ့အသက်ကောင်းအောင်
လည်း လုပ်မထားမိဘူး။ ဒါကြောင့် ဆံပင်ဟာ ဆံပင်စော်ပဲ
နံနေတာပေါ့။ ပြုပြင်မှုနဲ့ ကြိုတင်ဖွံ့မထားရတော့ မတင့်တယ်
မူ အသုသဟာ ဘွားဘွားကြီး ပေါ်သွားတာပေါ့။ ကောင်လေး
ဟာ ဆံပင်ကို နမ်းပြီးတာနဲ့ ၀၀၁ ဟင်- နဲ့လိုက်တာဆိုပြီး
မျက်နှာရှုံးမဲ့သွားတယ်။ သူလာရင် ဒီဆံပင်ကို နမ်းနေကျမှန်း
သိလျှင်နဲ့ ဆံပင်ကို ပြီးလျှော် မထားရကောင်းလားဆိုပြီး
ကောင်မလေးကို အပြစ်ပြောတယ်။

ကြဲကွာခြင်းအစ ဆံပင်က

ကောင်မလေးကလည်း အုန်းနှီးခေါ်ခြင်းဆွဲကိုယ်တိုင်
ချက်နေရတဲ့အတွက်ကြောင့် ခေါင်းလျှော်ပြီးလိမ်းနိုင်ဖို့ နေနေ
သာသာ အခုထက်ထိ ရေပင် မချိုးနိုင်သေးကြောင်း ဘုက္ခာကျ
ပြန်ပြောတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အုန်းနှီးခေါ်ခြင်းဆွဲစားဆိုနိုင်ရောက်ပြီ ဆို
ကြပါတော့။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ဖြစ်ချင်တော့ ကောင်လေး
ပထမဆုံး ပ်စားလိုက်တဲ့ အုန်းနှီးခေါ်ခြင်းဆွဲထဲမှာ ကောင်မလေး
ရဲ့ ဆံပင်တစ်ချောင်းပါသွားတယ်။

ဆာကလည်း ဆာ အုန်းနှီးခေါ်ခြင်းဆွဲကလည်း တအား
ကောင်းတော့ ကောင်လေးဟာ ပါးစပ်ထဲထည့်ပြီးတာနဲ့ တစ်ခါ
တည်း မျိုးချုလိုက်တယ်။ ကောင်မလေးရဲ့ ဆံပင်ဟာ ခေါ်ခွဲ
နဲ့အတူ ကောင်လေးရဲ့ လည်းချောင်းထဲကို အတူပါသွားတာ
ပေါ့။ မျိုးချုပြီးမှ ဆံပင်ပါမှန်းသိသွားတယ်။ ဒါနဲ့ ကမန်းကတမ်း
မိုးရာကို လုမ်းဆွဲလိုက်တဲ့အခါ ဆံပင်ချုည်အစကို ဆွဲမိလိုက်လို့

တော်သေးတာပေါ့။

ကောင်မလေး အပါအဝင်အားလုံးက မျက်စွဲမျက်နှာ
ပျက်နဲ့ ကောင်လေးကို လုမ်းကြည့်နေကြတယ်။ ကောင်လေး
ဟာ ဆံပင်ကို ဆွဲထုတ်ရင်း အပြင်ဘက်ကို ထွက်ပြီး မချိမဆန့်
အော့အန်နေတော့တယ်။ သူနှစ်သက် လုပါတယ်ဆုတဲ့ ဆံပင်
ဟာ သူစားမယ့်ပန်းကန်ထဲ ရောက်တော့ အန်ထွက်လောက်
အောင် ရွှေစရာဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုစကားများ
ပြီး စွဲစပ်ကြောင်းလမ်းပွဲကြီးတောင် ပျက်သွားရသတဲ့။ ဒါက
စပ်မိတုန်း ထိမိတဲ့ အကြောင်းအရာလေးမှာ ထည့်ပြောမိတာပါ။
က ၁၀။ သူငြေးသားရဟန်းအကြောင်းကို ဆက်မယ်။

သူငြေးသားရဟန်း လူထွက်တော့မယ့်အကြောင်းကို
အခြားရဟန်းတွေက ဘုရားရှင်ကို သွားလျောက်ကြတယ်။
ဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်က အဲဒီရဟန်းကို ခေါ်ပြီး တရားဟော
ရတာပေါ့။

သန်း ၁။ တယည့်တော် မသိလို့ ဖြတ်မေးလို့မယ်ဘုရား၊ ဘုရားရှင်ဟာ
သဗ္ဗည်းတော်လို့စိုင်ရှင်ပဲဘုရား၊ ဒီသူငြေးသားရဟန်း ကျောင်း
ရောက်စကာတည်းက တရားခေါ်ဟောလိုက်ရင် ရတာပဲဘုရား၊
ဘာဖြစ်လို့ အခုလို သူငြေးသားရဟန်းလေး ပိန်ခြောက်ပြီး
အရိုးပေါ် အရောတင်ဖြစ်တဲ့အခါကျမှ ခေါ်ပြီး တရားဟောရတာ
လဲ ဘုရား။

နှပ် ၁။ သူငြေးသား ရဟန်းရဲ့ ပါရမိ ဉာဏ်မရင့်ကျက်သေးလို့ပေါ့
ကွား၊ ဘယ်အသီးမဆို မရင့်ခင် နှနယ်တဲ့အချွေယ်မှာ ခူး

အုပ်ရင် ရင့်မှည့်မလာဘဲ ပိန်ခြောက်သွားတတ်တယ်။ ရင့်တဲ့ အချေထဲမှာ ခူးအုပ်မှသာ မှည့်လာပြီး စားလိုကောင်းတဲ့ ဘဝကို ရောက်တယ်။ ထိုအတူ ဒီဝေနေယျတွေမှာလည်း ပါရမီမရင့် သေးရင် ဘယ်သူတရားဟောဟော မကျေတ်ဘူး။

ပါရမီရင့်လို ကျေတ်ချိန်ရောက်ပြီဆိုရင်လည်း ဘယ်သူ တရားနာရ နာရ ကျေတ်သွားတတ်တယ်။ ရှုံးမှာလည်း တစ်ခါ ပြောခဲ့ပြီးပြုလိုထင်တယ်။ အရေးကြီးလို အခုတစ်ခါ ထပ်ပြီး ပြောပါလိုးမယ်။ ဥဒါန်းပါဋ္ဌာတော်မှာလာတဲ့ ဗာဟိုယဒါရိစိယ လို အမည်ရတဲ့ လူထူးလူဆန်းကြီး ပင်လယ်ထဲ ကုန်ရောင်း ကုန်ဝယ်သွားရင်း သဘော့ပျက်ပြီး ပင်လယ်ထဲမြှုပ်သွားတယ်။

ဗာဟိုယကတော့ သစ်တုံးတစ်တုံးကို တွေယ်မိတဲ့ အတွက်အသက်မသောဘဲ သူပုံရကလို အမည်ရတဲ့ ဆိုပ်ကမ်း ရွာရောက်သွားတယ်။ ကမ်းရောက်တော့ သူမှာ ဘာအဝတ် အစားမှ မရှိတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် အနားမှာတွေ့ရတဲ့ မြှုက်တွေ၊ သစ်ပြားစတွေကို အရှက်လုံရုံ ခါးပတ်ပြီး ရွာထဲမှာ ထမင်း လည်တောင်းတယ်။ ဝတ်စရာ အဝတ်မရှိလို မဝတ်တာကိုပဲ ဒီရွာသူရွာသားတွေက လောဘမရှိလို အဝတ်မဝတ်တာလို ယူဆပြီး ပိုင်းကိုးကွယ်ကြတယ်။

နောက်တိုင်းကြီးနှစ်တိုင်းကပါ လိုက်ကိုးကွယ်လို အဲဒီ နယ်ထဲမှာ ဘုန်းအကြီးဆုံး သူတော်စင်ကြီးအဖြစ် နာမည်ကြီး သွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ အရင်ဘဝက မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ မြှုပ္ပာက လူတွေကို လိမ်စားမနောဘဲ ဘုရားရှင်ရှိရာသွားပြီး

တရားနှာဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ သူဟာ ဆိုခံ့မလွယ်တဲ့ သူဝစ်
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူပိုင် ကော်ငါးကန်တွေကို စွန့်
ပစ်ပြီး ညာတွင်းချင်း ဘုရားရှင်ရိရာ သာဝတ္ထိမြို့ကိုသွားတယ်။

ပါရမိရင့်မှ တရားရ

ဗာဟိယဟာ ဆွမ်းခံကြောနေတဲ့ဘုရားရှင်ကို လမ်းမှာ
သွားတွေ့တယ်။ ပထမအကြိမ် သူကို တရားဟောဖို့ လျှောက်
ထားတယ်။ ဘုရားရှင်က တရားဟောချိန်မဟုတ်သေးဘူးဆို
ပြီး ငြင်းတယ်။ ဒုတိယအကြိမ်လျှောက်ထားတယ်။ ငြင်းတယ်။
တတိယအကြိမ် လျှောက်ထားပြီးတဲ့ အခံးကျမှ တရားဟော
ပေးလိုက်တယ်။ တရားအခံးမှာ ဗာဟိယ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါ
တယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ ရှေ့နှစ်ကြိမ် လျှောက်ထားတုန်းက
တရားဟောမပေးဘဲ ဘာဖြစ်လို့ တတိယအကြိမ် လျှောက်
ထားမှ တရားဟောပေးရတာလဲလို့ ဆန်းစစ်ကြည့်ရင် အခု
လိုတွေ့ရမယ်။

ရှေ့နှစ်ကြိမ်လျှောက်ထားစဉ်အချိန်တုန်းက ဗာဟိယ
ဟာ ဘုရားရှင်ကို ကြည့်ညိုတဲ့သွှေတွေက လွန်ကဲနေတယ်။
ပြီးတော့ ခရီးကလည်း တစ်ညွှန်လုံး လမ်းလျှောက်လာတာဆို
တော့ တအား မောပန်းနေတယ်။ ပြီးတော့ သူရဲ့ ပါရမိဟာ
မရင့်ကျက်သေးဘူး၊ ဒါကြောင့် မဟောတာ။ တတိယအကြိမ်
လျှောက်ပြီးတဲ့အချိန်ကျတော့ သူရဲ့ သွှေ့ဟာ အညီအမျှဖြစ်
သွားပြီး၊ အမောအပန်းလည်း ပြုသွားပြီး။

ပါရမိကလည်း ရင့်သွားပြီး၊ အဲဒါကြောင့် တရားဟော

ပေးတာပါ။ တရားအဆုံးမှာ ရဟန္တာလည်း ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့အချက်တစ်ချက်ကို မင်းတို့ သတိထားရမယ်။ ရွှေနှစ်ကြိမ်လျောက်ထားချိန်နဲ့ နောက်ဆုံး တတိယအကြိမ်လျောက်ထားချိန်ဟာ နာရီနဲ့တွက်ကြည့်ပယ် ဆိုရင် အလွန်ဆုံးကွာရင် သုတေသနပေါ့။ ဆိုလိုတာက ပါရမိ ရင့်ဖို့ သုံးမိန်လောက်လိုတဲ့အချိန်မှာ တရားဟောရင် ဗာဟိယ ကြီး တရားမရဘူး။ ဒါကြောင့် ပါရမိရင့်ကျက်လာအောင် တရားနာတဲ့အလုပ်၊ ရူးမှတ်တဲ့အလုပ်ကို ပုံမှန်လုပ်နေဖို့လို တယ်။ ငွေရှာသလို ရွှေလောကြီးဖို့မလိုဘူး။

ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က အဲဒီ သူငြောသားအကြောင်းရေးတဲ့ဆောင်းပါးထဲမှာ အခုလို ဖွင့်ပြထားတယ်။

မွှေ့ကြောနှစ်စုံ

အမှန်အသဖြင့် ဘရာသည် မွှောက်အရုံဖြင့် လောက ကို အမြဲတစ်းကြည့်နေတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားကြည့်တော်မူသော မျက်စီကို မွှောက်ဟူ၍ ခေါ်၏။ မွှောက်အား နှစ်လုံးရှိ၏။ မျက်စီတော်တစ်လုံးကို အသယာန်သယဉ်ဟူ၍ ဟူ၏။ အခြားသော မျက်စီတော်တစ်လုံးကို ကူးကြိုး ပရောပရိယတို့သော်ဟူ၍ ခေါ်၏။ အသယာန်သယဉ်တော်ဖြင့် ထိတိသွေးတို့၏ ဘဝအမြှင်နှင့် အနေသယ ကိုလေ သာကို ကြည့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာ တော်ကို ကြောနာရတိုး သတ္တဝါမှား ကျတ်တစ်းတင်ကြသည်

မဟုတ်။ ကျေတစ်ဆင်ထိုက်သော ပါရမီရှိမှသာ ကျေတစ်း
ဝင်နိုင်ကြ၏။ ပါရမီရှိမှလည်း တရားဓမ္မတိုက် ထိုးထွင်း၍
သိမြောင်နိုင်သော စွမ်းရည်ကို ရ၏။ ဤသည်ကို အာသယဟူ၍
ဆိုရ၏။

အာသယ၏ အနက်အရင်းမှာ အမြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်၏။
ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတစ်ဦး တစ်ယောက်
၏ ပါရမီအလျောက် မြင်နိုင်စွမ်းရည်ကို ကြည့်ပြီးမှ ထိုက်တန်
ရာတရား အသနာတော်ကို ဟောကြားတော် မူခြင်းဖြစ်၏။
အရမ်းမဲ့ ဟောကြားတော်မူသည်မဟုတ်။ ထိုနောက် မြတ်စွာ
ဘုရားသည် ဝေနေယျ၏ ကိုလေသာ အထူအပါးကိုလည်း
ကြည်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ကြည်တော်မူပြီးမှ ထိုက်တန်ရာ
တရားအသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့
ဝေနေယျတို့၏ အာသယနှင့် အနာသယနှစ်မျိုးကို မြင်နိုင်
စွမ်းသောမြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ကို အာသယာနာသယ
ဉာဏ်တော်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ နောက် ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်အနဲ
အရင့်ကိုလည်း ကြည်တော်မူ၏။ ဉာဏ်ရင့်ချိန် မရောက်သေး
ပါကလည်းတရား အသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသေး
ဘဲ ဉာဏ်ရင့်မည့် အချိန်တိုင်အောင် စောင့်တော်မူ၏။ ဤသို့
ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်အနဲအရင့်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ကို ဉာဏ်ယပရောပရိယတ္ထိဉာဏ်တော်
ဟူ၍ သိရ၏။ ဤဉာဏ်တော်နှစ်ပါးသည်ပင် ဗုဒ္ဓဓက္ခာမည်၏။
သူငြေးသားရဟန်းနှင့်ပတ်သက်လျှင် ပါရမီရှိသော်လည်း

ကူးနှင့်ရင့်ချိန်လိုသေးကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူပြီး
ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူငြေးသားရဟန်းအား သူနှင့်ထိုက်တန်
သော တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မမူသေးဘဲ
အခြားသိတ်းသုံးဖော်များကလာရောက်လျောက်ထားသည့်
အချိန်ထိ မြတ်စွာဘုရားက စောင့်တော်မနေ့ခြင်းဖြစ်၏။ မသိ၍
ဆိုင်းငံ့နေခြင်းကားမဟုတ်၊ တဲ့။

သန်း။ ။ ရှေ့မှာ ဆရာတော် ရှင်းပြခဲ့တာနဲ့ ဆရာကြီးရေးတာနဲ့
တစ်ထပ်တည်းပါပဲဘုရား။ ရှေ့မှာ ဆရာတော်က ပညာလုပ်
ရင် သမာဓိနဲ့ သီလတစ်ခါတည်းပါသွားတယ်။ တစ်နည်းအား
ဖြင့် မနောက်ကို စောင့်ထိန်းရင် ကာယက်နဲ့ ဝစ်ကံကို တစ်ခါ
တည်း ထိန်းပြီးသားဖြစ်တယ်လို့ ရှင်းပြခဲ့တယ်ဘုရား။ ဒီ
အချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ရော ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က
ဆက်ရေးထားသေးလား ဘုရား။

နှင်း။ ။ အေး . . . ရေးထားတာပေါ့။ ဒါလည်း တို့ရှင်းပြထားတာနဲ့
တစ်ထပ်တည်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ နားလည်းအောင် ရှင်းပြတဲ့အခါ
မှာ ရှင်းပြပုံလေးတော့ ကွာတာပေါ့။ ဘုရားရှင်ကလည်း
စိတ်ဆိတဲ့ သိကွာပုဒ်တစ်ခုကို ထိန်းပါ။ ကျေနှင့်တဲ့ သီလသိကွာ
ပုဒ် ကုမ္ပဏီးထောင်ကော်ကို စောင့်ထိန်း ပြီးသားဖြစ်မယ်လို့
ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘုရားရှင်
ဟောကြားပုံရယ်၊ ဆရာကြီးရဲ့ ဖွဲ့ပြပုံရယ်ကို ဆက်လေ့လာရ
အောင်။ သီပိစိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလိုပါ။

စိတ်သည်ဖြင့်နိုင်ခဲ့၏။ သိမ်မွေ့၏။ မိမိ

နှစ်သက်ရာအာရုံးကို အာရုံပြုလေ့ရှိ၏။
ပညာရှိသည် မိမိ၏စိတ်ကို စောင့်ထိန်းရ၏။
အကယ်၍သာ မိမိ၏စိတ်ကို စောင့်ထိန်းနိုင်ခဲ့သော
ထိစိတ်သည် ချမ်းသာကိုဆောင်၏။ (ဓမ္မပဒ)

သူဇွေးသားရဟန်းသည် မူလက ကော်မြာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို
စီးဖြန်းခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကော်မြာသကမ္မဋ္ဌာန်းသည်
သူဇွေးသားနှင့် မလေ့ရှိ။ သူဇွေးသားရဟန်းနှင့် အသင့်လေ့ရှိ
ဆုံး ကမ္မဏြာန်းကား စိတ္တာနုပသုနာ သတိပဋိနှင့်ဖြစ်၏။ ထို့
ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူဇွေးသားရဟန်းအား စိတ္တာနု
ပသုနာကမ္မဏြာန်းကို ပေးခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အမျို့အားဖြင့် ထို့
ကမ္မဏြာန်းသည် သူဇွေးသားရဟန်းအား သောတာပတ္တိမဂ်၍
တစ်ထိုင်တည်းသော အချိန်အတွင်း၌ပင် တည်စေတော်မူခဲ့ပါ
၏။

စိတ်ကိုပြန်မြင်က မဟုတ်လဲ

စိတ်ကို ငါဟူ၍ စွဲလမ်းနေသူများအတွက် မျက်စိသည်
အခြားအရာများကိုသာ မြင်နိုင်ပြီး မိမိကိုယ်ကိုမူ ပြန်၍မြင်
နိုင်ခြင်းမရှိသာကဲ့သို့ ထိုအတူ စိတ်သည်လည်း အခြားအာရုံများ
ကိုသာမြင်နိုင်ပြီး မိမိကိုယ်ကိုမူ ပြန်၍မြင်နိုင်ပါခဲ့။ ထိုကြောင့်
စိတ်သည် မြင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ စိတ်ကို မြင်လိုပါက
စိတ်ကို အမြင်ခဲ့တရား အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ပြုလုပ်ဖို့လို၏။
ထိုသို့မလုပ်ပါဘဲ စိတ်သည် မြင်တတ်သောတရားအဖြစ်၌သာ
ရှိနေပါက လက်ညွှေးသည် အခြားအရာဝါဘူးများကိုသာ ညွှန်ပြ

နိုင်ပြီး မိမိကိုယ်ကိုမူ ပြန်၍ မည့်နှင့်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ စိတ်သည်လည်း အခြားအရာများကိုသာ မြင်ပြီး မိမိကိုယ်ကိုမူ ပြန်၍မြင်ရန် မတတ်ကောင်းချေ။ ထိုကြောင့် စိတ်ကို မြင်တတ် သော ဓမ္မသဘောမှ အမြင်ခံဓမ္မသဘောသို့ ရောက်အောင် ရှုံးလီးစွာ အားထုတ်အပ်၏။ ထိုအခါမှသာ စိတ်သည် မိမိ မဟုတ်တော့ဘဲ သူတစ်ပါးဖြစ်သွားမည် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး ဖြစ်သွားလျှင် အာရုံတို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း မြင်၍ ပြုဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ရည်ရွယ်၍ ခန္ဓာကို သူတစ်ပါး “ပရတော” အနေဖြင့် ရှုရမည်ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓမဂ်၌ မိန့်ခြင်းဖြစ်၏။

မိမိ၏ ပျက်စီကို မိမိ၏မျက်စီဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် နိုင်သကဲ့သို့ မိမိ၏စီတ်ကိုလည်း မိမိ၏စီတ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ရ၏။ မိမိနှင့် သူတစ်ပါးကဲသွားသောအခါ မိမိက ကြည့်သူ၊ သူတစ်ပါးက အကြည့်ခံဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူပင် စိတ်တစ်ခုက ကြည့်သူ၊ စိတ်တစ်ခုက အကြည့်ခံ ဖြစ်၏။ ကြည့်သူအဖြစ် ဆောင်ရွက်သောစီတ်က မဂ္ဂိုလ်၏၊ အကြည့်ခံ အဖြစ် ဆောင်ရွက်သောစီတ်က ကမ္မဏာန်အာရုံစီတ် ဖြစ်၏။ မျက်စီက ပျက်စီကို မြင်ရှု၍လည်း ထိုအတူ အကြည့်ခံမျက်စီ က ကမ္မဏာန်အာရုံ၊ ကြည့်သူ မျက်စီက မဂ္ဂိုလ်ထို ဖြစ်ကြ၏။ ဤသိန့်မျိုးစီကဲပြားသွားရ၏။

ဤနေရာ၌ည်(မဂ္ဂိုလ်)ကိုပင် မျက်စီဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ပကတိမျက်စီသည် မိမိ၏အာရုံကို မြင်၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်သိသလို ညာ၏သည်လည်း မိမိ၏အာရုံကို ရှု၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်

သိ၏။ ထိုသို့ ပိုင်နိုင်စွာသိမှုခြင်းတေသာဖြင့် ဉာဏ်ကိုပင် မျက်စိဟု တင်စား၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ရုပါရုံသည် မြင်၍ရသလို စမ္ဗာရုံသည် လည်း မြင်၍ ရသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်။ ပိုင်ပိုင်နိုင်သိ၍ ရနိုင်ခြင်း တူမှုကိုသာ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါ၏။ တရားရှုမှုတ်ရာ၌ စက္ခာ့ဥဒ္ဓပါဒအရ ဉာဏ်ကျေပေါ်လာအောင် အားထုတ်ရ၏။ သမာဓိအား ကောင်းလာသောအခါ ဉာဏ်မျက်စိသည်ပေါ်လာ၏။ ထိုကြောင့် ဉာဏ်မျက်စိပေါ်လာအောင် သမာဓိကို ထူထောင်ရ၏။ သမာဓိအားကောင်း၍ ဉာဏ်မျက်စိပေါ်လာသောအခါ ရပ်ကိုလည်း ကြည့်၍ရ၏။ စိတ်ကိုလည်း ကြည့်၍ ရ၏။ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိသလို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ရှု၍ပိုင်ပိုင်နိုင်သိလေ၏။

ဤအဆင့်ကို ဉာဏ်ပို့ညာအဆင့်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤ အဆင့်တွင် စိတ်(မဂ္ဂင်) စိတ်အာရုံကို မြင်ပြီ။ ထိုအခါ စိတ်သည် မြင်နိုင်ခဲသည် မဟုတ်တော့။ စိတ်သည်မြင်၍ ရလေပြီ။ စိတ်ကို မြင်၍ရသဖြင့် ထိုစိတ်ကို သမာဓိအား ကောင်းသော ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ပါက စိတ်၏သိမ်မွေ့သော သဘောကိုလည်း တွေ့ရ၏။ မိမိနှစ်သက်ရာ ထိုထိအာရုံတို့၌ အာရုံပြုတတ်သော သဘောကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ဒေါသစိတ်ကလည်း ဒေါသဖြစ်လိုက်ရမှ ကျေနှစ်၏။ လောဘစိတ်ကလည်း ခွေးသေကောင် ပုပ္ပါယ်ဖြစ်စေ လောဘဖြစ်ရမှ ကျေနှစ်၏။ မောဟာစိတ်ကလည်း ထိုအတူပင်ဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ဝိပသုနာဝေါဟာရ ဖြင့် ဆိုပါက ရာဂစိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း ရာဂစိတ်ဖြစ်မှန်းသိ၏။

ဒေါသစိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း ဒေါသစိတ်ဖြစ်မှန်းသိ၏။ အခြား
ဘာစိတ်ဖြစ်ဖြစ် ထိုစိတ်ဖြစ်မှန်းသိ၏ ဟူ၍ဆိုရ၏။

ထိုဥက္ကတပရီညာအဆင့်ကို လွန်သောအခါ တိရကာ
ပရီညာအဆင့်သို့ ရောက်၏။ ထိုအဆင့်မြှုကား ရုပ်ဖြစ်စေး
နာမ်ဖြစ်စေ အားလုံး သဲခါရသဘောအရဖြစ် ပျက်ချည်းသာ
ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပျက်ကိုချည်း မြင်ရ၏။ ထိုအခါ ရုပ်နာမ်တို့သည်
လိုင်းသဖွယ် တက်လိုက် ကျလိုက်ဖြစ်သလို ဖြစ်လိုက်ပျက်
လိုက်ချည်း ဖြစ်ကြလေ၏။ ထိုနောက် လိုင်းကင်းသော ရေး
အလျဉ်သဖွယ် ဌီမိပြီးစီးဆင်းနေသကဲ့သို့ အဖြစ်မပါတော့
ဘဲ အပျက်ချည်းသာ တောက်လျောက်ပျက်နေသည့် အပျက်
အစဉ်ကိုလည်း မြင်ရ၏။ ကြည့်စိတ်(မဂ္ဂို)အားကောင်းလျှင်
အားကောင်းသလို အကြည့်ခံ အာရုံစိတ်များအားလုံး တစ်ပျက်
တည်း ပျက်နေသည်ကို မြင်ရ၏။ ဤသည်ကိုပင် ဘင်္ဂာဏ်
ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ထိုနောက် ပဟာနပရီညာ အဆင့်သည် လာ၏။
ပဟာနပရီညာဟူသည် ခန္ဓာတိ၌ စွဲနေသော ကိုလေသာများ
ကို ပယ်ခြင်းဖြစ်၏။ ပုထုဇ္ဇာဟူသမျှတို့သည် အရာရာတိုင်း၌
ငါ ... ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ စွဲကြ၏။ ငါ ... ငါလူမျိုး၊ ငါနိုင်ငံ ဟူ၍
စွဲခြင်းမျိုးလည်းပါ၏။ မိမိနှင့် ဆန္ဒကျင်ဘက်များကိုပင် ငါဖြင့်
စွဲလန်း၏။ ငါရန်သူ၊ ငါရန်သူလူမျိုး၊ ငါ ရန်သူ နိုင်ငံဟူ၍
စွဲလမ်းခြင်းမျိုးလည်းပါ၏။ ထိုကြောင့် ပုထုဇ္ဇာတို့သည် မိမိတို့
အနေဖြင့် နှစ်သက်သောအရာ၌ ဖြစ်စေ၊ မနှစ်သက်သော

အရာပြုဖြစ်စေ အရာရာတိုင်း၌ ဝါဖြင့် သိမ်းပိုက်ကြသည်ချဉ်းဖြစ်ကြ၏။ ပဟာနပရီညာ သဘောအရ အရာရာတိုင်း၌ ဝါကို ပယ်လိုက်သောအခါ သူလည်း အလိုလိုပယ်ပြီးသားဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဝါရိုက်သာ သူရှိနေခြင်းဖြစ်၏။ ငါ မရှိလျှင် သူလည်း မရှိတော့။

လောက်၌ သူ ငါ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ မရှိ။ အားလုံး ဓမ္မချဉ်းသာ ရှိလေ၏။ ဝိပသာနာဝေါဟာရအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဝါဟူသည်ကား အတွေဖြစ်၏။ သူဟူသည်ကား အတွေနိယဖြစ်၏။ ဥာဏ်၏ည်များရင့်ကျက်မှုအရ အတွေနှင့် အတွေနိယကို မြစ် ပြတ်ပယ်နှင့်သောအခါ ဘဝဒက္ခမှ လွှတ်မြောက်တော့၏။ မျက်စိနှင့် ရုပါရုရံတွေ၊ ထုံသည်ဖြစ်စေ၊ နားနှင့်သွှဲရုရံ တွေသည် ဖြစ်စေ၊ အခြား ဒွါရတစ်ခုနှင့် အခြားအာရုံတစ်ခု တွေသည် ဖြစ်စေ မည်သို့တွေ့တွေ၊ ထိသို့တွေ့ရာ၌ ရာဂလည်း မဖြစ်၊ ဒေါသလည်း မဖြစ်၊ ထိထိကိုလေသာများ မဖြစ်တော့။ ထိ အခါ မျက်စိ၊ နားစသော အာရုံတံခါးများကို တောင့်ထိန်းပြီး သဘောသို့ ရောက်တော့၏။ တံခါးတောင့် ကောင်းကောင်းကို ပြီး၊ ထိထိတံခါးမှ ကိုလေသာရန်သူများမဝင်နိုင်တော့ပြီ၊ စိတ် သည် လုံခြုံလေပြီ။ ထိအခါ ဘဝဒက္ခမှလွှတ်ပြီ။ လုံခြုံသော စိတ်သည် ချမ်းသာလေပြီ။ ချမ်းသာဟူသည် နိုဗာန်ဖြစ်၏။

သိစရာနဲ့ ပယ်စရာ

ဆရာကြီးက အထက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဆရာကြီး ရေးသမျှကို လိုရင်းချုပ်ပြောရရင် အဆင်း၊ အသံ၊

အနဲ့ အရသာ၊ အတွေ့အတိ၊ အတွေးအာရုံ ဆိုတဲ့ အတိုက် ပေတ် (၆)ပါး က မျက်စီ၊ နား၊ နာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ အခံပေတ် (၆)ပါးကို တိုက်တဲ့အခါ မြင်သိမိတ်၊ ကြားသိမိတ်၊ နံသိမိတ်၊ စားသိမိတ်၊ ထိသိမိတ်၊ တွေးကြုံသိမိတ်ဆိုတဲ့ သိတတ်တဲ့ သဘောတရား နာမ်ပေတ်တွေ ပေါ်လာမှာပဲ။

ဒီလို သိမိတ် နာမ်ပေတ်တွေမှာ နှစ်သက်စွဲမက်တဲ့ သဘော လောဘပေတ်နဲ့၊ မနှစ်သက် ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ သဘော ဒေါသပေတ်တွေ ယျဉ်မလာစေစွဲ သတိပြုနေပါ။ အဲဒီလို သတိပြုနေရင် ပိုပသုနာများပြီးသား၊ စိတ္တာနုပသုနာ သတိပြုနိုင် အားထုတ်ပြီးသားဖြစ်နေပြီလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

တကယ်တော့ အဆင်၊ အသံစတဲ့ အာရုံ (၆)ပါးဟာ ရုပ်တရားတွေပါ။ ရုပ်တရားဆိုတာ သစ္စာဖွဲ့ရင် ခုက္ခသစ္စာ ထဲပါတယ်။ ခုက္ခသစ္စာဆိုတာ အနိစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနတ္တလို သိရုံ သိရမယ့် တရားပါ။ ပယ်သတ်ရမယ့် တရားမဟုတ်ပါဘူး။ ပယ်သတ်ရမှာက သမှုဒယသစ္စာဖွဲ့ရတဲ့ တဏ္ဍာလို့ ခေါ်တဲ့ လောဘပါပဲ။ သမှုဒယသစ္စာအရ လောဘကို ကောက်ရတယ် ဆိုတာ ပဓာနနည်းအားဖြင့်ပါ။ အပပောန နည်းအားဖြင့်ဆိုရင် တော့ ကိုလေသာဆယ်ပါးလုံး ကောက်ရမှာပါ။ ဘာကြာင့် လဲဆိုတော့ ကိုလေသာဆယ်ပါးလုံးဟာ ပယ်သတ်ရမယ့် တရားချည်းဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်းဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ ပိုပသုနာရူဂ္ဂက်လေး တစ်ခုထည့်ရေးဖူးတယ်။ တစ်ခါတော့

မြောက်ဉာဏ်လာက ခွဲ့မင်တောရရှိသာမှာ တရားစခန်း
ဖွင့်နေတဲ့ အချိန်ပေါ့။ ဒီအချိန်မှာပဲ ရှိရှိသာအနီးမှာရှိတဲ့
အီမံတစ်အီမံက သီချင်းခွဲတွေကို အသံချွဲစက်ကြော့နဲ့ တင်ဖွင့်
နေတယ်။ ယောက်တွေ ရူမှတ်နေရာမှာ အနောင့်အယုက်
ဖြစ်သင့်သလောက်တော့ ဖြစ်တာပေါ့။

အဲဒီမှာတင် ကျိုယျိုးခင်မောင်က ဆရာတော်ကို
သွားလျှောက်တယ်။ “ဆရာတော် တပည့်တော် ရပ်ကွက်
လူကြီးတွေ ခေါ်ပြီး သီချင်းဖွင့်တဲ့ အီမံကိုသွားပြီး စက်ပိတ်ဆိုင်း
လိုက်မယ်” တဲ့။

သန်း။။။ ဒီတော့ ဆရာတော်က ဘာပြောသလဲ ဘုရား။

ဆရာတော်ပြောတာ ခဏထားပြီး ၀၁၁

နှစ်။။။ မင်းသာ ဆရာတော်နေရာမှာဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။

သန်း။။။ ဒီလောက် အလိုက်ကန်းဆိုး မသိတဲ့ အီမံကလူတွေကို
ပတ်ဝန်းကျင်နောင့်ယုက်မှုနဲ့ တရားစွဲခိုင်းလိုက်မယ်ဘုရား။

နှစ်။။။ ကဲ ၀၁၁ ဒီတစ်အီမံကို တရားစွဲပြီး ထောင်ချလိုက်ပါပြီတဲ့။
နောက်ထပ်တစ်အီမံက ထပ်ပြီး စက်ဖွင့်ပြန်ရင်ရော့။

သန်း။။။ နောက်ထပ်ဖွင့်ရင် အဲဒီ ထပ်ဖွင့်တဲ့ အီမံကို ထပ်တရား
စွဲမှာပေါ့ ဘုရား။

တစ်လောကလုံးနဲ့ ရုန်ဖြစ်ချင်သူ

နှစ်။။။ တရားသဘောနဲ့ မကြည့်ဘဲ မဟုတ်တာတွေတိုင်း တရား
စွဲနောက်မယ်ဆိုရင် မင်းမှာ ဘယ်လိုလုပ် တရားအားထုတ်ချိန်
ရှိတော့မှာလဲ။ တရားစွဲရင်းနဲ့ပဲ မင်းခဲ့သက်တမ်းဟာ ကုန်သွား

မှာပဲ၊ စာရေးဆရာကြီး ရွှေစကားလီးမိုးမြင့်ဆိုတာ ဘိဝံသအောင် ထားတဲ့ ဘုန်းကြီးလူထွက်ပဲ၊ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး တပည့် ပေါ့။ တစ်ရက်တော့ သူက ဆရာတော်ကိုလျောက်တယ်။

“တပည့်တော်က မဟုတ်မခံဘုရား။ တပည့်တော် အပေါ် မဟုတ်တာလုပ်လိုကတော့ ပြန်ပြောလိုက်ရမှ ပြန်လုပ် လိုက်ရမှ ကျေနပ်တယ်ဘုရား”တဲ့။ ဒီတော့ မစိုးရိမ်ဆရာ တော်ကြီးက ပြန်ပြောတယ်။

“ဟဲ မောင်စိုးမြင့် ... မဟုတ်တာနဲ့ တွေ့တိုင်းသာ ရန်ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် မင်းတစ်လောကလုံးနဲ့ လူည်းရှုံးဖြစ်ဖြစ်နေ ပေတော့။ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ လောကကြီးထဲမှာ မဟုတ် တာက များတာကိုးကျွဲ့။ မိမိသွာန်မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ချင်တယ် ဆိုရင်တော့ ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် သည်ခံရမှာပဲ”တဲ့။

အခုလည်းကြည့်၊ စက်ဖွင့်တဲ့ အိမ်ကို ရန်သွားလုပ်ချင်တဲ့ ဦးခင်မောင်ကို ရွှေ့မင်းဆရာတော်ပြန်ပြောလိုက်တာက ...
“ဒကာခင်မောင် အသံကိုပယ်ရမှာလား၊ ကိုလေသာကို ပယ်ရမှာလား” တဲ့။

သန်း။ ။ ကောင်းလိုက်တာ ဘုရား။ တပည့်တော် တော်တော် သဘောပေါက်သွားပြီ ဘုရား။ အာရုံဆိုတာ ပယ်လို ရကောင်း တဲ့ တရားမှ မဟုတ်ဘဲဘုရား။ ကိုလေသာ မဖြစ်အောင် နေဖို့သာ တပည့်တော်တို့အလုပ်ပဲ ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ဘာသာရေးစာအုပ်တွေတော့ ဖတ်ပြီး ဒုက္ခသစာနဲ့ သမုဒ္ဓယသစာတို့ရဲ့ ကိစ္စကိုတောင် ပိုင်းခြားမသိတဲ့ မြှုတ်မြို့က

ဒကာဘတစ်ယောက်ဟာ ငါ့ကို ဝေဖန်ဖူးတယ်။
 သန်း ။ ။ ဘယ်လိုဝေဖန်တာလဲ ဘုရား။
ကျောင်းများတိုင်း လောဘများသာလော
 နှပ် ။ ။ “ဦးဝေနဟာ ဝိပသုနာတရားတွေကိုသာ ဟောကြားပြသ
 နေတာ၊ လောဘ အင်မတန်ကြီးတဲ့ ဘုန်းကြီးဖြစ်တယ်။ ကိုယ်
 ပိုင်ရိပ်သာခွဲကျောင်းတွေ ထူထောင်နေတာဟာ လောဘကို
 လိုပဲ။ လောဘ ပယ်သတ်ထားသူဆုံးရင် ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း
 မထားဘဲ သပိတ်တစ်လုံး သက်န်းသုံးထည့်နဲ့ နေရမယ်တဲ့။
 ဒီလို လောဘကြီးတဲ့ ဘုန်းကြီးကို မလူ။သင့်ဘူး။ အဲဒီလို
 ကျောင်းမျိုးကို မသွားသင့်ဘူး” ဆိုပြီး အတင်းလိုက်ပြော
 တယ်။ သူစွဲပွဲချက်ကို မင်းရော ဘယ်လိုသောာရသလဲ။
 သန်း ။ ။ ဒါ သက်သက်အပြစ်ရှာတဲ့သောာပဲ ဘုရား။ ဆရာတော်
 မှာ မိန်းမကိုစွဲ ငွေကြေးကိုစွဲ တခြား ဘာမှပြောစရာ မရှိလို
 ကျောင်းခွဲဖွင့်တဲ့ ကိစ္စကို ပြောတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ် ဘုရား။
 ဆရာတော်အပေါ် မကျော်ချက်တစ်ခုရှုရှိမှာကတော့ သေချာ
 ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဆိုရင် ကောသမြို့
 ပြည်တစ်ခုတည်းမှာတင် ကုလားအာရုံတို့ ပါဝါရိကာရုံတို့ ဆိုတဲ့
 ကျောင်းတိုက်ကြီး သုံးတိုက်တောင် ရှိတာပဲဘုရား။ အီနှီးယ
 တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုရင် ကျောင်းတိုက်တွေ ဘယ်ရေတွက်နိုင်မလဲ
 ဘုရား။ ဒါဟာ သာသနာတော်အတွက် လူ။သူရှိလို့ အလုံခံ
 ရတာပဲ ဘုရား။ ဘုရားရှင်တစ်ပါးအတွက်ကတော့ ခုတင်
 တစ်လုံးစာ နေရာရှိရင် လုံလောက်နေပြီပဲ ဘုရား။

သံယာအများအတွက် အလျော့တာဆိတာ ထင်ရှားပါ
တယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်က လောဘကြီးလို့ ကျောင်းတွေ
အများကြီး အလျော့ထားတာလို့ပြောရင် အဲဒီလူ ငရဲကျမှာ
ပေါ့ဘုရား။ ပြီးတော့ ဝေဘူဆရာတော်ကြီးဆိုရင် မြို့သုံးမြို့
မှာ ရိပ်သာသုံးခဲ့တည်ထောင်ထားတာပဲ။ မိုးကုတ်ဆရာတော်
ကြီးလည်း အမရပူရမှာရော၊ မိုးကုတ်မှာရော ကျောင်းခွဲတွေ
အများကြီးပဲ ဘုရား။

မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရိပ်သာခွဲတွေ ဆိုရင်
တစ်ပြည်လုံးမှာ ရှိနေတာပဲဘုရား။ ဒါကို လောဘကြီးလို့
လို့ မပြောဘဲ ဆရာတော်ရဲ့ ရိပ်သာခွဲလေး သုံးခဲလောက်
ရှိတာကျမှု လောဘကြီးလို့လို့ ပြောတာဟာ အောက်တန်းတား
ဆန်ပါတယ် ဘုရား။ ခုပဲ ဆရာတော်ရှင်းပြီးပြီးပြီးပဲ ဘုရား။
ဒီကျောင်းကန်ရိပ်သာဆိုတာတွေက ခုက္ခသစ္စတွေပဲ ဘုရား။
ပယ်ရမယ့်တရားမှ မဟုတ်ဘဲ။ သိရမယ့် တရားပဲဟာ။

နှင့် ။ အေး ဟုတ်တယ်ကျွဲ့။ ဘူက ကျောင်းအကျိုးဆောင်အဖွဲ့
ထဲမှာ သူကိုမထည့်ရကောင်းလား ဆိုပြီး ငါအပေါ်ကို စိတ်ဆိုး
နေတာတဲ့။ ငါကျောင်းမှာ ဂေါပကအဖွဲ့လို့ သီးသန့် ဖွဲ့မထား
ဘူး။ စေတနာရှိတဲ့ လူက လာလုပ်တာပဲ။ အဲဒါကို သူက
ဂေါပကဖွဲ့တယ်ထင်ပြီး သူ မပါရကောင်းလားဆိုပြီး မကျျှ
မန်ပြစ်နေသတဲ့။ အဲဒီ စေတနာဆိုးကြောင့်ပဲ ထင်တယ်။
သူ အခု စီးပွားရေးတွေပျက်ပြီး ခုက္ခရောက်နေရှာတယ်။
လူတစ်ယောက်မှာ လောဘ သို့မဟုတ် ဒေါသ

တစ်ခုခါက အသိဉာဏ်ကို ဖုံးလွမ်းသွားပြီဆိုရင် အမှန်ကိုမဲ့မြင်တော့ဘူး၊ သူဟာ ကျောင်းအကျိုးဆောင် မခန့်ရကောင်းလား ဆိုတဲ့ ဒေါသကို အမြဲလက်ခံထားတော့ ငါအပေါ်မှာ ဘယ်လို လုပ်ပြီး အမှန်ကို မြင်နိုင်မှာလဲ။ တကယ်တော့ မြတ်မြှေနယ်က ကျောက်ဖြူတောင်ရွာ ဆိုတာ အင်မတန်ခေါင်ပြီး ခြောင်ကျွတဲ့ နေရာပါ။

ပါးပြေတိ ဝေစုခဲ့သည့်နေရာ

တို့သစ်ညီနောင် ကျောင်းတည်တဲ့နေရာဆိုရင် ဟိုး အရင်က စားပြေတွေ ဝေစုခဲ့တဲ့ နေရာပေါ့။ အရင် ဘုန်းကြီး လေးဆက်လောက်နေဖူးတယ်။ ဆွမ်းကွွမ်းကိစ္စ ခုကွဲရောက် ကြလို့ ထွက်ထွက်ပြေးကြလို့ တော့ကြီးဖြစ်ပြီး ကျွန်းခဲ့တာ။ အဲဒီကျောက်ဖြူ။တောင်ရွာက လူတွေဆိုတာ အင်မတန် ဆင်းရဲကြတာ။ လုပ်ငန်းဆိုလို့ ရော်ဘာစေးခြစ်တာ တစ်ခဲ့ရှိတယ်။

တစ်ရွာလုံးက ဆင်းရဲသားတွေကို ငါကပဲ ထောက်ပဲ ထားတာပါ။ သူတို့ရွာက ငါကို ဘာမှပြန်မလှ။နှင့်ကြဘူး။ ကျောင်းမနေနိုင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို ကျောင်းထားပေး တယ်။ အိမ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲသားတွေကို အိမ်ဝယ်လှု။တယ်။ ဆေးရုံး မတက်နိုင်တဲ့ ဆင်းရဲသားတွေကို ဆေးရုံးမှာ ခွဲစိတ် ကုသနိုင်ဖို့ငွေကြေးကူညီပေးတယ်။ ဒီအကြောင်းတွေကို ဘဝနဲ့ ရင်းရသော အတွေးအမြင်များစာအုပ်ကျမှ အကျယ်ရေး ဦးမယ်။

တစ်ရက် မြိုတ်မြို့ရဲ့ ဂုဏ်ဆောင်လေးကျွန်း ဆီမံး
စေတိတော်ကြီးမှာ ငါ ဉာဏ်ရားပွဲ သုံးဉာဏ်ဟန်ဟောရတယ်။
အဲဒီတာရားပွဲကို လာနာတဲ့ဆရာတော်တစ်ပါးဟာ တရားနာ
ပြီးတာနဲ့ ငါကို ကြည့်ညီလိုအိပြီး နောက်နွောကျတော့ သစ်ညီ
နောင်ကျောင်းကို လိုက်လာတယ်။ ငါကို တွေ့တော့ ဘာပြော
သလဲဆိုတော့ “အရှင်ဘုရားရဲ့ အရည်အချင်းမျိုးနဲ့ ဒီလို
ချောင်းလောင်ထဲမှာ မနေသင့်ဘူး။ ရန်ကုန်မှာပဲ မဖြစ်ဖြစ်
အောင် သွားနေပါ။ အရှင်ဘုရားရဲ့ ဒီလိုဟောပြောနိုင်တဲ့
အရည်အချင်းမျိုးနဲ့ဆိုရင် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ နိုင်ကျော်
ဖြစ်မယ်ဆိုတာ တပည့်တော်ပြောရဲတယ်။ တပည့်တော်
ကိုယ်တိုင်က မဟာဓာတ် နယ်လှည့်စမ္မကထိကတစ်ပါးပါ။
တော်တော်တန်တန် အဟောအပြော ကောင်းတာလောက်
နဲ့ဆိုရင် တပည့်တော် အခုလို အပင်ပန်းခံပြီး လာမပြောပါ
ဘူးတဲ့” ငါရဲ့ ဖြေရှင်းချက်ကို နောက်အပတ် ဆက်ကြတာ
ပေါ့....။

• • •

ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒ္ဒသစ္စာကို အကျိုးချုပ်အားဖြင့်
နာကားပြီးသိရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အကျိုးချုပ်အားဖြင့် သိတဲ့
သုတမယဉာဏ်ပြည့်စုံကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါ
ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို စက်ပိုင်း ဖယားပုံကြီးနှင့်တကွ
အကျိုးမသိရင် တရားအားမထုတ်ကောင်းကြောင်း ဟောနေ
ကြတဲ့ စကားဟာ ဒီအငြေကထာ၊ ဗိုကာတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့

ပဋိပတ်သာသနာဖျက်စကားလို့ မှတ်ထားကြရမယ်။

လိုရင်းကတော့ တရားအလုံးခုံဟာ အနိစ္စ၊ ဒက္ခ၊
အနတ္တချည်းပါလို့ ကြားဖူးရုံဖြင့် အရဟတ္တဖိုင်ပေါက် တရား
အားထုတ်ရန် သုတေသနမယဉ်အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံ တယ်ဆို
တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ပဋိပွဲသမျှပါ၍ကို အကျယ်မသိရင် တရား
အားမထုတ်ကောင်းဘူးလို့ ပြောဆိုတဲ့စကားဟာ ဒီစူးပြုတယာ
သံဃာသနုတ်ပါ၌တော်နဲ့လည်း ဆန့်ကျင်တယ်။ တရား အား
ထုတ်လိုတဲ့သူတွေကို တားမြစ် ဖျက်သီးတဲ့အတွက် ပဋိပတ္တိ
သာသနာဖျက်စကားပဲ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဓမ္မစကြားတရားတော်မှ)

နှမရူပ ပရီဇ္ဈာဏ်ဖြစ်ပုံ

နှမရုပ်ကွဲပုံ ဘုရားဟော့ဟ

ရပသုနာဉာဏ်ရဲ့ အခြေခံအစဖြစ်တဲ့ နာမရူပ ပရီ
ဇ္ဈာဏ်ဖြစ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီယနိကာယ်၊ သာမည့်
ဖလသုတ် နှာ(ရု) မအိမ်ပလ္လာသာ၊ မဟာသကုလုဒီယီသုတ်
နှာ(ပဝ္ဏ်) တို့ ပတ္တမြား ဥပမာဖြင့် ပြထားပါတယ်။ ပြပုံက
တော့ ဝေမျှရယာ၏ ကြောင်မျက်ရဲ့ ပတ္တမြားထဲမှာ ကြိုး
အညီ။ အဝါ၊ အနီ၊ အဖြူ။ အဝါနဲ့ တစ်ခုခုသီထားပြီး
အဲဒီကျောက်သံဃာ ပတ္တမြားကို လက်ဝါးပေါ်တင်ကြည့်ရင် မျက်စီ
ကောင်းတဲ့ သူဟာ ကျောက်က တခြား၊ ကြိုးက တခြား၊
ကွဲပြားစွာ မြင်ရတဲ့အပြင် ကျောက်ထဲမှာ ကြိုးကလေး သီထား
တာ၊ ဝင်နေတာကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာသီရတယ်။ အဲဒီလိုပဲ

ရူသိရတဲ့ ရပ်က တြေား၊ ရူသိတဲ့စိတ်ဝိဉာဏ်က တြေား
ကွဲပြားစွာ သိရတယ်။

အဲဒီဥပမာမှာ ရပ်ကိုယ်က ကျောက်နှင့်တူတယ်။ ရူသိ
တဲ့စိတ်က ကြိုးနှင့်တူတယ်။ ကြိုးက ကျောက်ထဲဝင်နေတာ
လိုပင် ရူသိတဲ့ စိတ်ဝိဉာဏ်က ရူသိစရာ ရပ်ကိုယ်ဆီသို့
ပြေးပြေး ကပ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ရပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ပိုင်းခြား
သိကြောင်း ပြထားတယ်။ အဲဒီပြုပုံကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။
အဲဒီ ပြုပုံထဲမှာ ရပ်က မည်၍ မည်မျှ စိတ်စေတာသိက်နာမ်က
မည်၍ မည်မျှလို သိကြောင်းမပါဘူး။ ရပ်ကိုယ်နှင့် စိတ်ဝိဉာဏ်
မျှ သိကြောင်းသာပါတယ်။ အဲဒီကို အထူးသတိပြုသင့်ပါ
တယ်။

(မဟာဓမ္မသရာတော်၏ ဓမ္မစကြာတရားတော်မှ)

ညွှန်မနစ်စောင့်

ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မင်းမျိုး စသူ
တိုထံသို့ နီးနီးစပ်စပ် မချုပ်းကပ်ရာ။ အကြောင်ရဟန်းသည် အရသာ၌
တပ်မက်မောလေသည်ဖြစ်၍ လူ ဒါယကာတိုထံသို့ ချုပ်းကပ်ပြားအံ့။
ထိုရဟန်းသည် သီလ စသော အကျိုးကို ပျက်ပြားစေလေ၏။

ဒါယကာတို့၏ ပူဇော်သဏ္ဌာရကို စံညွှန် ဟူ၍ မှတ်ရာ၏။
အနှုတ်ခေက်သော ငြာ့ဝှုတံသွေး ဟူ၍မှတ်ရာ၏။ ထိုပူဇော်သဏ္ဌာရမျိုး
ကို စိတ်သဘောထားမရင့်ကျက်သေးသော ရဟန်းသည် စွန့်လွှတ်နိုင်
ခဲ၏။

ခြေသံရော်ခြေသော မျာ်က်

အကြောင်ရဟန်းသည် ပုံသုက္ခသက်န်းကို ဝတ်ရုံလျက် တုန်လှပ်
ပုံးလွှုင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ လျှပ်ပေါ်လော်လည်းခြင်း ရှုံး၏။ ထိုရဟန်းသည်
ခြေသံရော်ထားသော မျာ်ကဲသို့တည်း။ အရိယာတို့၏ တံခွန်ဖြစ်
သော ထိုပုံသုက္ခသက်န်းဖြင့် မတင့်တယ်သူတည်း။

သူတစ်ပါးတို့၏ အီမိတ်ခါးဝါးဝါး ရပ်၍ ခံယူရသောဆွမ်းသည် ငါ၏ အာဟာရတည်း။ နွားကျင်ငယ်ရေသည် ငါ၏ဆေးတည်း။ သစ်ပင်ရင်းသည် ငါ၏ကျောင်းနေရာတည်း။ ဖြေမှန်တို့ လိမ်းကျောင် သော အဝတ်စုတ်သည် ငါ၏သက်နှုန်းတည်း။ ယင်းသို့လျှင် အကြင် ရဟန်းသည် ထိပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို နှစ်နှစ်ဖြောက်ဖြောက် သုံးဆောင်နိုင် ငြားအုံး။ ထိုရဟန်းသည် အရပ်လေးမျက်နှာသို့ သွားလိုက်သွားနိုင်သော စတုဒ်သာရဟန်း မည်၏။

(အရှင်မဟာကသုပ - စတ္တာသီလနိပါတ်-၁)

သန်း။ ။ ဆရာတော်ဖြေရင်းချက်ကို ဆက်ပါပြီးဘုရား။
နှုပ် ။ ။ ရဟန်းဆိုရင် ကိုယ်ကျိုးကို ဦးစားမပေးဘဲ သာသနာ အကျိုးကို ဦးစားပေးရမယ်။ လူဆိုရင် ကိုယ်ကျိုးကို ဦးစား မပေးဘဲ လောကအကျိုးကို ဦးစားပေးရမယ်။ တကယ်တော့ ရဟန်းတစ်ပါးဟာ သာသနာအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရင် မိမိ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပြီးသားဖြစ်သွားတာပါ။ လူတစ်ယောက် ဟာ လောကအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရင် မိမိ အကျိုးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပြီးသား ဖြစ်သွားတာပါ။

မင်းတို့ ငါတို့ဟာ ဘဝအဆက်ဆက် ကျင်လည်စဉ် က ဒီလောကကြီးကို ကိုယ့်အတွက်ချည်းပဲ အသုံးချခဲ့ကြ တာပါ။ မိမိကိုယ်ကိုတော့ လောကအတွက်အသုံးချဖို့ တစ်ခါမှ စိတ်မကူးခဲ့ကြသူး။ ဒါကြောင့်လည်း ဂရိုဝိုဇ္ဈ၊ သဲစုမက ဘုရားရှင်တွေ မရေးနိုင် မတွက်နိုင်အောင် ပွင့်ခဲ့ပေမယ့် မင်းတို့ ငါတို့ဟာ အခုထက်ထိ ရဟန်းမဖြစ်ကြသေးတာပေါ့။

မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချက်ထဲတာ
ဒီနှစ်နဲ့ လောဘကို အလုပ်နဲ့ လက်တွေ့ပယ်သတ်ခြင်း တစ်မျိုး
ပါပဲ။ အသာစံဖို့နဲ့ အနာခံဖို့ နှစ်မျိုး၊ ကြုံလာတဲ့အခါမှာ အသာ
စံတဲ့သက်က နေမယ်ဆိုရင် လောကကို မိမိအတွက် အသုံးချု
တာပဲ။ အနာခံတဲ့သက်ကနေမယ်ဆိုရင် မိမိကိုယ်ကို လောက
အတွက်အသုံးချုတာပဲ။ အသာစံတယ်ဆိုတာ ဒေဝဇာတ်ရဲ့
ကျင့်စဉ်ဖြစ်ပြီး၊ အနာခံတယ်ဆိုတာ ဘုရားရှင်ရဲ့ကျင့်စဉ်ပဲ။

အနာခံတဲ့နေရာမှာလည်း အကြောင်းတရားနဲ့ အကျိုး
တရား နှစ်မျိုးလုံးမှာ အနာခံမှ တကယ့်အနာခံရာရောက်
တယ်။ လောကအတွက်လည်း တကယ့်အကျိုးရှိတယ်။
နိုင်ငံရေးနဲ့ ဘာသာရေးနှစ်မျိုးလောက် နမူနာထုတ်ပြုမယ်။
နိုင်ငံရေးဘက်ကဆိုရင် ပိယက်နမ်သမ္မတကြီး ဟိုချိုးမင်းကို
ထုတ်ပြုမယ်။

ဟိုချိုးမင်းဟာ ကျူးကော်လာတဲ့ ပြင်သစ်တွေကို
ရော၊ အမေရိကန်တွေကိုပါ နှစ်ဦးလုံးကို နှစ်ပေါင်းများစွာ
ကြာအောင် အငတ်အပြတ်ခံ၊ ဒဏ်ရာ အနာတရအဖြစ်ခံပြီး
တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။

ဒါဟာ အကြောင်းတရားမှာ အနာခံတာလို့ခေါ်တယ်။
ဟော သူ သမ္မတဖြစ်တဲ့နေ့က လွှတ်လပ်ရေး ကြေညာ စာ
တမ်းဖတ်ဖို့ စင်မြှင့်ပေါ်တက်ခါနီး အချိန်ထိ သူဝတ်ထားတဲ့
ဝတ်စုံဟာ ဟောင်းနှစ်စုံတ်ပြတ်နေတဲ့ တော်လှန်ရေးကာလ
က ဝတ်စုံပဲ။ ပိယက်နမ်ပြည့်သူပြည့်သား အားလုံး ရှုံးထွက်

ရမယ့်အချိန်မှာတောင် သူမှာ ဝတ်စုံကောင်း တစ်စုံမှ မရှိဘူး၊
နောက်တော့ ဘယ်လိုမှ မသင့်တော်လို နီးစပ်သူတွေက
ဝတ်စုံတစ်စုံ ချက်ချင်းချုပ်ပြီး ထောက်ပံ့ကြတယ်။ အဲဒိုဝတ်စုံ
နဲ့ လွတ်လပ်ရေးကြညာစာတမ်းကို ဖတ်ကြားခဲ့ရတယ်။

စက်သီးနှင့် ရုံးတက်သော သမ္မတ

သူ သမ္မတတာဝန် ထမ်းဆောင်တဲ့ ကာလတစ်
လျှောက်လုံးမှာလည်း သူကိုယ်ကျိုးအတွက် ဘာမှလုပ်မသွား
ဘူး၊ အီမိမှာ နေရင် ခုံဖိန်ပဲ စီးတယ်။ သစ်ပင်ပန်းပင်တွေ
ကိုယ်တိုင်ရောလောင်းတယ်။ သမ္မတစုံအီမိမှာ နေခိုင်းပေမယ့်
မနေဘူး။ ရုံးထိုင်ချိန်လောက်ပဲ စံအီမိမှာနေတယ်။ ကျွန်တဲ့
အချိန်မှာတော့ သူအီမိသေးသေးလေးမှာပဲ နေတယ်။ သမ္မတ
ရုံးကို သွားရင် စက်သီးနှင့်ပဲသွားတယ်။

နိုင်ငံ ဆင်းရဲနေတဲ့အချိန်မှာ မလိုအပ်တဲ့နေရာမှာ
မကုန်စေချင်တဲ့အတွက် ကားမစီးတာပါ။ တရာ့နိုင်ငံက ခေါင်း
ဆောင်တွေဟာ လူကြီးနေရာရောက်တာနဲ့ သုံးလိုက်ဖြိန်း
လိုက်ကြတာ ဘယ်သူမှလိုက်မဖိတော့ဘူး၊ ယဉ်လိုက်တဲ့ မိန်းမ
တွေဆိုတာ ဘယ်နှယောက်မှန်းတောင် မသိတော့ဘူး၊ ဟိုချိုး
မင်းကတော့ နိုင်ငံကောင်းစားရေးကိုချည်း တစ်သက်လုံး မနား
တမ်းလုပ်သွားလိုက်တာ အီမိထောင်ပြုချိန်တောင် မရခဲ့ရှာဘူး၊
လူပျို့ကြီးဘာဝနဲ့ပဲ ကွယ်လွန်သွားရှာတယ်။

အဲဒါ အကျိုးတရားမှာပါ အနာခံတာပေါ့။ ဒါကြောင့်
လည်း ဟိုချိုးမင်း သေတဲ့အထိ သူတို့ပြည်သူတွေက လေးစား

ကြည်ညီနေကြတာပေါ့။ အခု ဖိယက်နမ်နိုင်ငံမှာ ဟိုချီးမင်းရဲ့ ဂူးမှုမှန်အကြီးကြီးရှုတယ်။ ဟိုချီးမင်းအလောင်းကိုလည်း မီးမသရှိဟနဲ့ ဆေးစီရင်ပြီး ဒီအတိုင်း မှန်ခေါင်းနဲ့ ထည့်ထားတယ်။ ဂူးမှုမှန်ကြီးတစ်ခုလုံး နှဲအောင် ကြည့်မယ်ဆိုရင် တစ်ရက်တောင် အချိန်ပေးရသတဲ့။

အဲဒါအကြောင်းတရား အကျိုးတရား နှစ်ခုလုံးမှာ အနာခံတဲ့အတွက် ဘုရားတစ်ဆူကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ပူဇော်ခံရတာပေါ့။ တရှို့သော နိုင်ငံက ခေါင်းဆောင်တွေကျတော့ နိုင်ငံ လွှတ်လပ်ရေးရအောင် သက်စွဲနဲ့ကျိုးပစ်း ဆောင်ရွက်တဲ့အကြောင်းတရားမှာတော့ အနာခံခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံ လွှတ်လပ်ရေးရပြီးဆိုတာနဲ့ ကိုယ်ပဲ သမ္မတ လုပ်ချင်တယ်။ ကိုယ်ပဲ ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်ချင်တယ်။

ဒီလိုလုပ်ချင်တာကာလည်း ဒီမိုကရေစီနည်းကျားများတဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရပြီး လေးနှစ်သက်တမ်း အုပ်ချုပ်မယ်ဆိုတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ သူ့အသက်သေတဲ့အထိ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်သွားချင်တာ။ ပြီးတော့ ဒီနိုင်ငံတဲ့က ရသမျှ အကုန်ထုတ်ယူသွားချင်တယ်။ အဲဒီလိုခေါင်းဆောင်မျိုးတွေဟာ အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုးတရားမှာ အနာ မခံသူလို့ မှတ်နိုင်တာပေါ့။

အဲဒီလိုခေါင်းဆောင်မျိုးတွေကျတော့ တိုင်းပြည်က လေးစားကြည်ညီ့ ပူဇော်ဖို့ဝေးရော့။ ဘယ်အချိန်မှာ ဘယ်လို သေပြီး ဘယ်လိုသရှိဟနဲ့လိုက်မှန်းတောင် မသိကြတော့ဘူး။

သူရဲ့သားသမီး ဖြေးမြစ်အစဉ်အဆက်ကလည်း ငါတို့အဖော်
တို့အဖိုးဟာ ဘယ်သူပါလို ဖွင့်တောင်မပြောရတဲ့ ဘဝမျိုးကို
ရောက်သွားကြတယ်။

ဒါက နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောတာ။ အခု
ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောမယ်။

သူတစ်ပါးအကြောင်းပြောရင် အတိအကျ မှန်ချင်မှ
မှန်မယ်။ ကိုယ့်အကြောင်း ပြောရင်တော့ အတိအကျမှန်
တယ်။ ဒါကြောင့် ငါအကြောင်းကိုပဲ ပြောပြုမယ်။ ငါဟာ
စာသင်သားဘဝကတည်းက အဆင်ရဲ အပင်ပန်းခံပြီး စာရေး
နိုင်အောင် တရားဟောနိုင်အောင် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ စာသင်
တိုက်မှာနေစဉ်အချိန်က ဥပ္ပသိန္ဓာဆိုရင် စာဝါတွေ နားတယ်။
ဒီအချိန်မှာ တချို့စာသင်သားတွေက လျောက်လည်တတ်
ကြတယ်။

ဒါကတော့ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဟောတဲ့ ဥပ္ပသိန္ဓာ
တရားပွဲကို မနက်ကနေ ညာနေထိနာတယ်။ တရားနာတယ်
ဆိုတာ တရားဟောသင်တန်းတက်နေတာပါပဲ။ ဒီအချိန်က
တောင်သာမြို့၊ ကျောင်းသစ်ကျောင်းစာသင်တိုက်မှာ စာသင်
သံယာ ရဝေ ကျော်ရှုတယ်။ ဒါပေမဲ့ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကြိုး
ဟောတဲ့ တရားပွဲကို လာနာတဲ့ ကိုယ်တော်ဆိုလို ငါ တစ်ပါး
ပဲ ရှိတယ်။

စာမေးပွဲဖြေပြီးလို နေကျောင်းပိတ်ပြီဆိုရင် စာသင်
သားတွေဟာ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ်ရွာပြန်ကြတယ်။ ဒါမှမဟုတ် သူ

တစ်ပါးရွာကို လိုက်လည်ကြတယ်။ ငါကတော့ ဘယ်မှ မသွားဘူး။ စာချေဆရာတော်တစ်ပါး ရုထားတဲ့ စာအုပ်သေတွာ့ကြီးနှစ်လုံးထဲက မရှုဇ်။ ဝတ္ထု၊ ဘာသာရေးစာအုပ်မျိုးစုံကို ဝအီနေအောင် ဖတ်တော့ မှတ်တော့တာပဲ။

ညာက်ဆိုရင်လည်း တချို့စာသင်သားတွေက ရုပ်ရှင်တို့ ပွဲတို့ကြည့်ရအောင် နီးထွက်ကြတယ်။ တို့ကတော့ ညာတရားပွဲနှုပ်ဆိုရင် ဘယ်ဆရာတော်လာဟောဟော ဆရာတော်တွေဆီ ခွင့်တောင်းပြီး သွားနာတာပဲ။

စာရေးတတ်ခြင်း အကြောင်းရင်း

နှစ်ပေါင်းများစွာ စာဖတ်လာတော့ အလိုလို စာရေးတတ်လာတယ်။ စာဖတ်တာဟော စာရေးနည်းသင်တာပါပဲ။ နှစ်ပေါင်းများစွာ တရားနာလာတော့ အလိုလိုတာရား ဟောတတ်လာတယ်။ တရားနာတာဟော တရားဟောနည်းသင်တာပါပဲ။ ရွှေပြည်သာမြို့က မန္တလေးကျောင်းတိုက်ဟာ ဓနိမိုးထရုကာကျောင်းကနေ စခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီ ငါးတွေ၊ ဓနိတွေ၊ ပျုံတွေတောင် အလှုံရှင်မရှုလို အကြွေးဝယ် ဆောက်ခဲ့ရတာပါ။ (၁၅)နှစ်နီးပါး ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်တဲ့အခါ နှစ်ထပ်တိုက် တစ်လုံး၊ သုံးထပ်တိုက် တစ်လုံး ပြီးလာတယ်။

အိပ်ခန်းနဲ့ ရေချိုးခန်းနဲ့ အိမ်သာနဲ့ ကောင်းကောင်းနေမယ်လုပ်တုန်းရှုသေးတယ်။ မြိုတ်မြို့က တရားပြုရအောင်ပဋိတော့တာပဲ။ မြိုတ်မြို့က သစ်ညီနောင် ဓမ္မရိပ်သာကျောင်းဟာလည်း ဓနိမိုးထရုကာက စခဲ့ရတာပါပဲ။ ရွှေပြည်သာမြို့က

မန္တလေးကျောင်းကြီးကို အခုလို ပြည့်ပြည့်စုစုဖြစ်လာအောင် အဆင်းရဲခံပြီး ငါ ကြီးစားခဲ့တာဟာ အကြောင်းတရားမှာ အနာခံခဲ့တာပဲ။

အခုလို ကျောင်းကန်တွေ ပြည့်စုစုလာတဲ့အခါမှာ ဒီ ကျောင်းကြီးကို ငါ ခက်ခက်ခဲ့တည်ထောင်ခဲ့ရတာ။ ငါပဲ ဖိမ့်နဲ့ နေမယ်ဆိုပြီး ဘယ်မှုမသွားဘဲ နေမယ်ဆိုရင် ငါဟာ အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုးတရားမှာ အနာ မခံသူဖြစ်သွားမှာပေါ့။ ငါဟာ အကျိုးတရားမှာလည်း အနာခံခဲ့ပါတယ်။

မန္တလေးကျောင်းတိုက်ကို လက်ထောက်ကိုယ်တော် တစ်ပါးလွှဲအပ်အချင်ချုပ်ခိုင်းထားပြီးတော့ ငါကတော့ ဘာ အဆောက်အအိမ် ကောင်းကောင်းမရှိသေးတဲ့ မြိုတ်မြို့နယ်၊ ကျောက်ဖြူတော်ရွှာက ချောင်းလောင်ထဲမှာ သွားနေပေး ခဲ့တယ်။ နာမည်ကျော် ဆရာတော်အချို့ဟာ အခုလို နာမည် ကျော်လာအောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြီးစားခဲ့ကြတယ်။

ဒါက အကြောင်းတရားမှာ အနာခံတာပေါ့။ နာမည် ကြီးလာပြီ ဆိုတဲ့အခါကျေတော့ သိန်းထောင်ကျော်တန် ကား တွေ၊ အဲယားကွန်းတွေ၊ စလောင်းတွေ၊ အောက်စက်တွေနဲ့ အကြီးအကျယ်ဖိမ့်ခံတော့တာပဲ။ အဲဒါက အကျိုးတရားကျေ တော့ အနာမခံတာပေါ့။ တို့ သိန်းထောင်ကျော်တန် ကားစီး နိုင်တယ်၊ မစီးဘူး၊ ဒုက္ခရောက်တဲ့သူတွေကို လျှောပစ်လိုက်တာ။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်းမှာပဲ သိန်းပေါင်း နှစ်ထောင်

လောက်ရှိတယ်။

တခြား နာမည်ကြီးဆရာတော်အချို့ တိုက်ခန်းထဲမှာ
အဲယားကွန်းနဲ့ မိမိခံနေတဲ့အချိန်မှာ တိုက သစ်သားကျောင်း
လေးပေါ်မှာ ဖျောခင်းပြီး စာရေးနေတယ်။ အဲယားကွန်း မပြော
နဲ့။ ပန်ကာတောင် မထားဘူး။ အဲဒါ အနာခံတာပဲပေါ့။ အခု
လည်း ငါဟာ ရန်ကုန်မှာနေရင် ကျော်ကြားထင်ရှားစို့ လွယ်ကူ
တယ်ဆိုတာ သိလျှက်နဲ့ ဘယ်သူမှ မနေချင်တဲ့ အခုလိုချောင်
ကျကျထဲမှာ လာနေပေးနေတာပါ။

ဆင်းခြောင်းနှစ်မျိုး

ငါကို ရန်ကုန်မှာနေသင့်တယ်လို့ ပြောပြနေတဲ့ ဆရာ
တော်ဟာ ရန်ကုန်မှာ ငါပိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း တစ်
ကျောင်းရှိနေတယ်ဆိုတာ မသိရှာပါဘူး။ အဲဒီကျောက်ဖြူ။
တောင်ရွာက ရွာသူရွာသားတွေဟာ ဉာဏ်တင် ဆင်းရဲတာ
မဟုတ်ဘူး။ အသိဉာဏ်ပါ ဆင်းရဲနေကြတာ။ သူတို့ဟာ
ဓာတ်သာသာပါလို့ အမည်ခံနေပေမယ့် ရတနာသုံးပါးကို
တကယ် မကြည်ညိုဘူး။ အတွင်း ၃၇ မင်း ကိုကြီးကျော်
မနဲ့လေး အစရှိတဲ့ နတ်တွေကိုပဲ ကြည်ညိုကြတယ်။

ရွာဦးကျောင်းရှိသော်လည်း နားဝင်အောင် ဆုံးမမယ့်
ဆရာတော် ကောင်းကောင်းမရှိတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်း
မရှိတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဘုန်းကြီးကို တစ်ခါမှ မကန်တော့
ဖူးတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို အဲဒီရွာမှာ တွေ့ရတယ်။
သူကိုယ်တိုင် ငါကို ပြောပြလို့သိရတာပါ။ ငါဟောတဲ့ တရား

ပွဲနာအပြီးမှာ မျက်ရည်တွေပြီး ငါကို လျောက်လို သိရတာ။
သူတို့ရွှေသူ ရွှေသားတွေ အသိဉာဏ်နည်းပုံ ပြောပြီးမယ်။

တစ်ခါကဆိုရင် အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ လင်မယားနှစ်
ယောက်မှာ တစ်ဦးတည်းသော သားလေးတစ်ယောက်ရှိ
တယ်။ တစ်ရက်တော့ သူတို့သားလေးဟာ ရောကိုတစ်ခု
ဖြစ်တယ်။ တကယ်ဆိုရင် ရောကိုဖြစ်ရင် ဆရာဝန်သွားပြုပြီး
ဆေးကုလိုက်ရင်ပျောက်တာပေါ့။ သူတို့က ဆရာဝန် သွား
မပြောဘဲ သူတို့ရွှေထဲက နတ်ကတော်တစ်ယောက်ကို သွားမေး
တယ်။ သူတို့ဆီမှာတော့ နတ်သွေးယုံလိုခေါ်တယ်။

နတ်ကတော်က သူဆီရောက်လာတဲ့ ငွေကို ဘယ်မှာ
ပြန်အထွက်ခံတော့မှာလဲ။ ဒါမိတွင်းနတ်က မကျေနှင်းလို မင်း
ညီနောင်က စိတ်ဆိုးလို လုပ်ထားတာ။ နတ်ကန္တား သုံးရက်
ပေးရင် ကလေးရောက်ပျောက်မယ်လို ပြောလိုက်သတဲ့။ အသိ
ဉာဏ်ပါ ဆင်းရဲတဲ့ လင်မယားဟာ နတ်ကတော် ပြောတာကို
တကယ်ယုံပြီး နတ်ကန္တားသုံးရက် ပေးတယ်။

သန်း ။ ။ နတ်ကန္တားသုံးရက်ပေးတယ်ဆိုရင် ငွေတော်တော်ကုန်
တယ် ဆရာတော် ဒီလင်မယားမှာ ကန္တားပွဲလုပ်ဖို့ ငွေက
ရှိရဲ့လား ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ဘယ်ရှိမှာလဲ။ ကလေးရောက်ပျောက်ချင်လိုသာ ဇွတ်
မျက်ငွေမိတ်ပြီး လုပ်နေကြတာ။ ငွေမရှိလို ဒါမိပေါင်ပြီး
နတ်ကန္တားပွဲလုပ်ကြတယ်။ နတ်ကန္တားပွဲ နှစ်ရက်လုပ်အပြီး
မှာ ပျောက်သွားတယ်။

သက်ပျောက် နတ်ကန္တား

သန်း ။ ။ ကလေးခဲ့ရောဂါ ပျောက်သွားတာလား ဘုရား၊ နတ်ကန္တား
ပွဲကလည်း စွမ်းသားပဲ။

နှပ် ။ ။ ရောဂါပျောက်တာမဟုတ်ဘူး။ အသက်ပျောက်သွားတာ။
ဖခ်ဖြစ်သူလည်း အတော်ဒေါသထွက်သွားပြီး နတ်ကန္တား
ပွဲကို ချက်ချင်းရပ်ခိုင်းတယ်။ ဟိုကလည်း ပိုက်ဆံက ယူထား
ပြီး သုံးထားပြီးသား ပြန်ပေးစရာလည်း မရှိတော့ဘူး။ ဒီတော့
သုံးရက်ပြည့်အောင် ဆက်ကမယ်လို့ တင်းခံပြီး ကလေး
အသုသကို ဂရုမစိုက်ဘဲ နတ်ပွဲကို ဆက်က နေသတဲ့။

သန်း ။ ။ တော်တော်ဆိုးပါလား ဆရာတော်။

နှပ် ။ ။ အေးလေ ၀၀၀ သူတို့ နတ်ကတော်အလုပ် ဆိုတာကိုက
လူတွေဆီက ငွေညှစ်ရတဲ့အလုပ်မဟုတ်လား။ ကောင်းတဲ့
အလုပ်လို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြောလို့ရမလဲ။ နောက်ဆုံးတော့
ဖခ်ဖြစ်သူဟာ ဒေါသကို မထိန်းတော့ဘဲ၊ နတ်ကတော်တွေ
ကိုရေား ဆိုတဲ့သူ၊ တီးတဲ့သူတွေရော အတင်းစားနဲ့ လိုက်ခုတ်
တော့တာပဲ။ အဲဒီလိုလုပ်တော့လည်း ကြောက်လိုက်ကြတာ
ဝရှန်းသန်းကား ထွက်ပြေးကြတာ တစ်ယောက်မှ မကျွန်းဘူး။
လူတွေ ခုတ်စရာမရှိတော့ ကလေးအဖော် နတ်ရုပ်တွေကို
အကုန် စားနဲ့ပိုင်းလိုက်တာ ခေါင်းနဲ့ကိုယ် အိုးစားကွဲတော့
တာပဲ။

အေး ၀၀၁ အဲဒီရွာဟာ အဲသလောက်ကို အဖြစ်ဆိုးနေ
တဲ့ရွာဗာ။ ငါဟာ အဲဒီလို ရွာမှာသွားနေပြီး ဒီရွာသူရွာသား

တွေကို ငွေကြေးသာမက အသိဉာဏ်ကိုပါ ထောက်ပံ ပေး
ခဲ့တာပါ။ ဆိုလိုတာက ဒီနယ်ကို ငါသွားနေတာဟာ ငါကိုယ်
ကျိုးအတွက်မဟုတ်ဘူး။ အများအကျိုးအတွက်ပဲ။

နောက် ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုကတော့ ငါအထက်က
အစ်မတစ်ယောက်ဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အလွန်လိုချင်တယ်။
ဒါကြောင့် အသက်ငယ်ငယ် အရွယ်ကောင်းမှာပဲ သိလရှင်
ဝတ်ပြီး တရားကို တစ်ဖိုက်မတ်မတ် အားထုတ်တယ်။ သူတို့
အားထုတ်တဲ့နည်းကတော့ တအားပင်ပန်းတယ်။ အဒါပ်
လည်း ပျက်တယ်၊ အစားလည်းပျက်တယ်။ ထိုင်ချိန်က
တအားများတယ်။ တရားနားချိန်က တစ်ရက်မှ တစ်ချိန်
လောက်ပဲ ရှိတယ်။

အဲဒီမှာတင် ငါတို့အစ်မဟာ ကူရိယာပုတ်မမျှတဲ့
အတွက် သွေးလေလည်ပတ်မှုတွေ မမှန်တော့ဘဲ ရုပ်ပိုင်း
ဆိုင်ရာ ရောဂါရော၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရောဂါပါ နှစ်ခုလုံး ဝင်ပြီး
အသက် (၂၈)နှစ်အရွယ်မှာတင် ဆုံးသွားရှာတယ်။ သူလိုချင်
တာက မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်။ သူ တကာယ်ရသွားတာက ရောဂါ
နဲ့ သေခြင်းတရား၊ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးက ယောဂါတွေ၊ တို့
အစ်မလို ရေတိမိမှာ မနှစ်စေချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိပသုနာ
နည်းပေါင်း (၁၁)နည်းကို လေ့လာ အားထုတ်ပြီး အလွယ်ကူ
ဆုံး အချမ်းသာဆုံးနည်းနဲ့ တရား ရစေချင်လို့ ဒီလိုချောင်ထဲမှာ
နေ နေတာပါ။

တို့ရိပ်သာကို ရောက်ဖို့ ကားလမ်းကနေ မိုင်ဝက်

သာသာတော့ ဝင်ရတယ်။ လမ်းကလည်း မြေလမ်းပဲပေါ့။
ကျောင်းတိုက်အသစ်တည်တယ်ဆိုတာ အလွန်ဒုက္ခများတယ်။
အကုန်လိုအပ်နေတာချည်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ အကျိုးဆောင်ဒကာ
တွေကို တို့က အလှုံခံခွင့်မပေးဘူး။ သဒ္ဓါလို လာလှု။
သလောက်နဲ့ပဲလုပ်တယ်။ ငွေမရှိရင် ဆက်မလုပ်ဘဲ ရပ်ထား
လိုက်တယ်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်လောက်ကပေါ့။ တန်သံဃရီတိုင်း တိုင်း
မျှူးရဲ့အမေဟာ တို့တရားစခန်းမှာ တရားလာဝင်တယ်။ သူ
အမေ တရားဝင်နေတဲ့ ကျောင်းဆိုတော့ တိုင်းမျှူးလည်း
အမေကို လာတွေ့ရင်း တို့ကိုလည်း ဝင်ဖူးတာပေါ့။ သိတဲ့
အတိုင်းပဲ တိုင်းမျှူးလာမယ်ဆိုတော့ ကျောင်းက အကျိုး
ဆောင်အဖွဲ့တွေက တအားစမ်းသာကြတယ်။ တိုင်းမျှူး ဆိုတာ
သူတိုင်းမှာတော့ ဘုရင်ပဲလေ။

ရဟန်းဝတ္ထရား ခြောက်ပါးက ...

မကောင်းတဲ့အပြုအမှုတွေကို တားမြှုပ်ပေးခြင်း၊
ကောင်းတဲ့လမ်းစဉ်တွေကို ညွှန်ပြပေးခြင်း၊
တရားအသစ်တွေကို ဟောကြားပေးခြင်း၊
တရားဟောင်းများကိုလည်း စင်ကြယ်အောင် ထပ်
ဟောပေးခြင်း၊
နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းတို့ကို ညွှန်ပြခြင်း၊
မေတ္တာတရားကို နေစဉ်ပွားများ ပို့သပေးခြင်းတို့ပဲ။
တိုင်းမျှူးရောက်လာတဲ့အခါမှာ စိတ်သခင်နဲ့ စိတ်ကျွန်း

ဆိုတဲ့ တရားကို ဆယ်မိနစ်အတွင်းမှာ ပြီးအောင် ဟော
ပေးလိုက်တယ်။

လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာလုံးဆုတ်ယုတ်
ပျက်စီးနေသောပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည်စိတ်ကျွန်ု။
လောကီ လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာလုံး
ကြိုးပွား တိုးတက်အောင်မြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည်
စိတ်ကျ် သခင်

ဆိုတဲ့ ဒသသနလေးကို နည်းနည်းအကျပ်ချွဲလိုက်
တာပါပဲ။ တရားဆုံးတော့ တိုင်းမျိုးက ဆရာတော် ဘာများ
လိုအပ်ပါသလဲ ဘုရားလို့ မေးတယ်။ ငါက ဘာမှမလိုအပ်
ပါဘူးလို့ ဖြေလိုက်တယ်။ ကျောင်းက အကျိုးဆောင်ဒကာ
တွေက ငါကို မကျေနပ်ကြဘူး။ ကျောင်းက တည်ထောင်ကာ
စဆိုတော့ အကုန်လိုနေတာလော့။ သူ့တို့က လိုနေတာတွေ
အကုန်ထုတ်ပြောစေချင်ဟန်တူတယ်။ ပုထိဇုံတွေဟာ အလို
လောဘနာက်လိုက်ရင်း သေသွားကြတာပါ။ အလိုဆန္ဒ
ပြည့်ဝပြီး သေသွားတဲ့ ပုထိဇုံရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ မရှိ
ပါဘူး။

ဘာမှမလိုတာ အံ့ဩစရာ

ငါက ဘာမှမလိုအပ်ပါဘူး လို့ ပြောလိုက်တဲ့အခါ
တိုင်းမျိုးဟာ တော်တော်အံ့ဩသွားတယ်။ သူ ဒုတိယအကြိမ်
ထပ်လျောက်တယ်။ “တပည့်တော် ... လိုအပ်တာကို
တကယ်လျှောင်လိုပါ ဘုရား။ ဆရာတော် လိုအပ်တဲ့အရာကို

အမိန့်ရှိပါ” တဲ့။

ဒီအကြိမ်မှာလည်း ငါက “ဘာမှမလိုအပ်ပါဘူး”လိုပဲ
ထပ်ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတစ်ကြိမ် ထပ်ပြောတာကျတော့
တရားသော့နဲ့ ဆိုင်သွားပြီ။ ဒုက္ခသစ္ာ၊ သမုဒ္ဓသစ္ာ၊
နိရားသစ္ာ၊ မဂ္ဂသစ္ာလို သစ္ာလေးပါး ရှုံးကြောင်း ရှုံးမှာ
ပြောခဲ့ပြီးပြီ။

ဒုက္ခသစ္ာအရ ခန္ဓာဝါးပါးကို ရတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တလို သိရမယ့် တရားဖြစ်တယ်။ သမုဒ္ဓသစ္ာအရ
တဏောလောဘာကို ရတယ်။ ပယ်သတ်ရမယ့်တရားဖြစ်တယ်။
နိရားသစ္ာအရ ကိုလေသာရော၊ ခန္ဓာရော ချုပ်ပြုမဲ့သွားတဲ့
သိန္တသာကို ရတယ်။ မျက်ဗျာက်ပြုရမယ့် တရားဖြစ်တယ်။
မဂ္ဂသစ္ာအရ မဂ္ဂင်ရှုံးပါးကိုရတယ်။ ပွားများရမယ့်တရား
ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ သစ္ာလေးပါးကို အလုပ်ပါအောင် မှတ်ချင်ရင်
အခုလိုမှတ်ရမယ်။

လိုချင်လျှင် ဆင်းရဲသည်

မလိုချင်လျှင် ချမ်းသာသည်

လိုချင်တာက သမုဒ္ဓသစ္ာ

ဆင်းရတာက ဒုက္ခသစ္ာ

မလိုချင်တာက မဂ္ဂသစ္ာ

ချမ်းသာတာက နိရားသစ္ာ 。。。နှိမ္ဗာန်ပဲ။

နောက်ဘဝကိုပဲ လိုချင်လိုချင်၊ ဒကာ ဒကာမ ပေါများတာ
ကိုပဲ လိုချင်လိုချင်၊ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲတွေ ကိုကွယ်

ခံရတာကိုပဲ လိုချင်လိုချင်၊ တိုက်တာမြှုပြုတွေ ပေါ်များ
တာကိုပဲ လိုချင်လိုချင်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တွေကိုပဲ လိုချင်လိုချင်၊
လိုချင်တာမှန်သစ္ာ သမုဒ္ဓယသစ္ာပဲ။ အဲဒီ သမုဒ္ဓယသစ္ာ
ကြောင့် အခုလိုလူဘဝခန္ဓာကြီး ဆင်းရဲနေရတာပေါ့။ ဒါကို
ကြည့်ပြီး လိုချင်လျှင် ဆင်းရဲသည်လို့ ပြောခဲ့တာ။

မိမိခန္ဓာအစ သူတစ်ပါး ခန္ဓာအဆုံး ၃၁ ဘုံး အကုန်
လုံးကို မဂ္ဂသစ္ာလိုပေါ်တဲ့ ဝိဟသာနာဉာဏ်နဲ့ ကြည့်လိုက်ရင်
ခန္ဓာဝါးပါး သို့မဟုတ် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကိုပဲ တွေ့တော့တယ်။
တွေ့ရတဲ့ ခန္ဓာဝါးပါးကလည်း အခုဖြစ်၊ အခု ပျက် ဆိုတော့
တစ်စက္ကန်တောင် မြှုတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ အခုလို သို့လိုက်ရင်
အခုဘဝခန္ဓာရော၊ နောင်ဘဝခန္ဓာရော မလိုချင်တော့ဘူး။

မလိုချင်မှ နိဗ္ဗာန်ရ

အဲဒီလို မလိုချင်တာဟာ မဂ္ဂသစ္ာပဲ။ မလိုချင်တဲ့
အတွက် ချမ်းသာသွားတာဟာ နိဗ္ဗာသေသစ္ာလို့ ပေါ်တဲ့
နိဗ္ဗာန်ပဲ။ သာ်ဟကျမ်းမှာ ‘ပါနတော့ တဏ္ဍာယနိက္ခနတာ—
နိဗ္ဗာနို့ ပစ္စတိ’ လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့
နိဗ္ဗာန် ဆိုတာ လိုချင်မှုက ထွက်ပြောက်သွားတာ။ တစ်နည်း
ဘာမှမလိုချင်တော့တာ နိဗ္ဗာန်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါ ကြောင့်
လိုချင်တဲ့စိတ်ကို ဆော ပယ်သတ်နိုင်ရင် ဆော ချမ်းသာတယ်။
အကြာကြီး ပယ်သတ်နိုင်ရင် အကြာကြီး ချမ်းသာတယ်။
အမြတ်ပြတ် အရဟတ္ထုမဟုနဲ့ အပြီးပယ်သတ်နိုင်ရင်တော့
သံသရာတစ်လျောက် အပြီး ချမ်းသာသွားတာပေါ့။

ဒီသဘောတရားကို သိထားလို ငါ့ရဲ့ စိတ်မှာ လိုချင်
စိတ် အပေါ်မခံဘူး။ ပေါ်ရင်လည်း ပေါ်မှန်းသိပြီး ချက်ချင်း
ပယ်သတ်ပစ်တယ်။ ဒုကြောင့် စိတ်ထဲမှာရှုတဲ့အတိုင်း ဘာမှ
အလိုမရှိပါဘူးလို ပြောလိုက်တာပဲ။ အဲဒီအခါကျတော့ တိုင်းမျှူး
ဟာ တကယ်လျှော်လာဟန်တွေတယ်။ ကျောင်းက အကျိုး
ဆောင်ကပိုယတွေဘက်လှည့်ပြီး .. ခင်များတို့ ဆရာတော်
ကတော့ ဘာမှမပြောဘူး။ ဒီတော့ ကျောင်းမှာ တကယ်လို
အပ်တာကို ခင်များတို့က ပြောကြပါလို တိုက်တွန်းတယ်။
အဲဒီတော့မှ အကျိုးဆောင်းဖိုးကြီးက အမျိုးသမီးယောဂါ
ဆောင် ဆောက်ရာမှာ လိုအပ်နေတဲ့ သစ်သုံးတန်နဲ့ ဘိုလပ်
မြေအိတ်သုံးဆယ်လိုကြောင်းပြောလိုက်လို အဲဒါ ... တိုင်းမျှူး
လည်း ပြန်သွားရော အကျိုးဆောင်ဒကာတွေက ငါ့ကို စိုင်းပြီး
အပြစ်ပြောကြတော့တာပဲ။

သန်း ။ ။ ဘာဖြစ်လိုလဲ ဆရာတော်။

နှပ် ။ ။ ငါက ကျောင်းမှာ လမ်းတွေ အဆောက်အအီတွေ၊ တယ်
လိုဖုန်းတွေ လိုအပ်နေမှန်းသိရက်နဲ့ ဘာမှ မတောင်းလို တဲ့။
ငါ သေချာပြန်ပြောလိုက်တယ်။ “ဒကာကြီးတို့ တရားပြို့
ရိုပ်သာတစ်ခု တည်ထောင်တယ်ဆိုတာ အဲဒီလောဘ၊ ဒေါသ
ဆိုတဲ့ ကိုလေသာတွေ ပယ်သတ်ဖို့ တည်ထောင်တာ။ ရိုပ်သာ
ဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ ပယ်သတ်တဲ့နေရာ၊ လောဘ၊
ဒေါသပယ်သတ်မယ့်တရားကိုပြုမယ့် ဆရာတော်က ဟိုဟာလို
ချင်၊ ဒီဟာလိုချင်ဆိုရင် ယောဂါတွေကို လောဘကုန်တဲ့

နည်းလမ်း ဘယ်လိုသွားပြုမလဲ” လို မေးလိုက်တယ်။
ရေးသင့်သော စာအုပ်တစ်အုပ်

၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ သုံးလပိုင်းက နေပြည်တော်ကို သာသနာ ရေးကိစ္စတစ်ခုနဲ့ သွားရတယ်။ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးက သံယာ တော်တွေ၊ တော်တော်စုစုညီညီလာကြတယ်။ ငါကတော့ ညာတရားပွဲဟောဖို့ကိစ္စလည်း ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ တို့စာတွေကို ဖတ်ဖူးထားကြတဲ့ သံယာတော်တွေရော၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊ တို့ဆီကို လာတွေပြီး နှုတ်ဆက်ကြတယ်။ မတ္တရာမြို့နယ်၊ ကျောက်တံတားရွာကျောင်းဆရာတော်ကဆိုရင် ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင် မရေးနိုင်တော့ဘဲ ကျွန်းခဲ့တဲ့ ဓမ္မပဒဝဏ္ဍာတွေကို ဆရာကြီးရဲ့ရေးနည်းအတိုင်း ဆက်ရေးပေးဖို့ ငါကို တောင်းဆိုတယ်။

ငါလည်း ရေးနိုင်အောင်ကြီးစားနေပါတယ်။ လွယ် တော့ မလွယ်လှဘူး၊ ရေးနိုင်မယ့် အရည်အချင်းရှုလာအောင် စောင့်ရင်းနဲ့ သေသွားမှာလည်း စိုးရသေးတယ်။ ဆင်လည်း ဆင့်အထွာ၊ ဆိတ်လည်း ဆိတ်အထွာဆိုတဲ့ စကားပုံအတိုင်း ကိုယ့်နိုယာမျှ စွမ်းအားနဲ့ မဖြစ်ဖြစ်အောင် ရေးရမှာပဲ၊ တို့ကျောင်းက ‘မေတ္တာရှင်ဘာသာယဉ်ကျေးမှုဓမ္မမဂ္ဂဇ်း’ ထုတ်တော့မယ်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ရှုစ်လပိုင်းလောက် ဆိုရင်တော့ ထွက်နိုင်မယ် ထင်ပါတယ်။ အယ်ဒီတာချုပ်ကတော့ နာမည်ကြီး ပန်းဒကာ ကိုတင်မြှင့်ပေါ့။

ဒီမဂ္ဂဇ်းမှာတော့ ဓမ္မပဒ ဝဏ္ဍာဆောင်းပါးတွေကို

အဆက်မပြတ်ရေးမယ်လို့ မှန်းထားတယ်။ ဒီဓမ္မပဒကို ဖတ်ရပြီး ဘာသာခြားကနေ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပြောင်းလာကြသူ တွေ အများကြီးပဲ။ အားလုံးကြားမျှးပြီးဖြစ်တဲ့ အီတလီ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ ဆိတာလည်း ဓမ္မပဒ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကို ဖတ်ရပြီး ဘာသာခြားကနေ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကူးပြောင်းလာသူ တစ်ယောက်ပဲ။

ဓမ္မပဒမှာ အခန်းပေါင်း ၂၆ ခန်းရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တွေ၊ ဓမ္မဝဏ္ဏပေါင်း ၃၀၅ ပုဒ်ပါတယ်။ ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်က အခန်း ၄ ခန်း၊ ဝဏ္ဏပုဒ်ရေ ၄၄ ပုဒ်ပဲ ရေးသွားနိုင်ခဲ့တယ်။ ဆရာကြီး အသက်ငယ်ငယ်နဲ့ကျယ်လွန်သွားတာဟာ ဘာသာရေး စာပေလောကအတွက် အစားထိုးမရတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ခုပဲ။

(မှတ်ချက်)။ ကလောင်နှာ၊ ကလောင်ရှင့်အားလုံး လောကအတွက်၊ သာသနာအတွက် အကျိုးများမည်အကြောင်းအရာများကို ဆောင်းပါး ဝဏ္ဏ၊ ကမျာအဖြစ် ရသမြောက်အောင် ရေးသားပြီး ပေးပို့စေလိုပါသည်။ လူကို မရွေးဘဲစာကိုသာ ရွှေးပါမည်။ ရေးသားပဲ မကောင်းသော်လည်း အကြောင်းအရာကောင်းလျှင် ပြုပြင်ပြီး မူရင်းရေးသူ၏နာမည်ဖြင့်ပင် မဂ္ဂဇင်းတွင် သုံးပေးပါမည်။

ပို့ရမည့် လိပ်စာ

အယ်ဒီတာ

မေတ္တာရှင် ဘာသာယဉ်ကျေးမှုမဂ္ဂဇင်း

မန္တလေးကျောင်းတိုက်

ချင်းတွင်းလမ်း

အမှတ်(၆)ရပ်ကွက်

ဖြို့နှီးစေတီအနီး

ရွှေပြည်သာမြို့၊ ရန်ကုန်။

တို့ဆီလာတဲ့သူတွေထဲမှာ သာသနာရေး ခုဝါကြီး

ညွှန်ချုပ် - ညွှန်မှူး စတာတွေ အစုပါပဲ။ တို့ဟာ လာသမျှ
လူတွေအားလုံးကို အချိန်ရသလောက် ဉာဏ်ဒတာရားဟော
ပေးတယ်။ အိတ်ဆောင်စာအုပ်လေးတွေကို လက်ဆောင်
ပေးတယ်။ ဝန်ကြီးလာကန်တော့တော့လည်း ဒီအတိုင်းပဲ
ဆက်ဆံသလို တို့တည်းခိုရတဲ့ စည်ပင်ရိပ်သာက လမ်း
အလုပ်သမားလေးတွေ လာကန်တော့ရင်လည်း ဒီအတိုင်း
တစ်ပုံစံတည်း ဆက်ဆံတယ်၊ မေတ္တာထားတယ်။

သန့်ရှင်းရေးအလုပ်သမားလေးတွေဆိုရင် သူတို့ရှိရာ
တို့ကိုယ်တိုင်သွားပြီး စာအုပ်လေးတွေလက်ဆောင်လိုက်
ပေးတယ်။ ကြွေလာသမျှ သံယာနဲ့ဆီလရှင်ငါးရာကျိုအတွက်
တို့ရေးထားတဲ့ မေတ္တာဖြင့် စီးပွားရာခြင်းစာအုပ် တစ်အုပ်စီ
လူ။လိုက်တယ်။ တို့နဲ့ တစ်ခန်းတည်းကျေတဲ့ မမွေကထိက
ပဟုအနေတိတရရဘဲ့တဲ့ဆိပ်ရတဲ့ မန္တလေးမြို့၊ မဟာမြိုင်စာသင်
တိုက်က အောင်မေတ္တာဆရာတော် ဦးရာဇ်နှင့် တို့ဆက်ဆံ
ပုံ ကိုကြည့်ပြီး အခုလိုပြောတယ်။

“မေတ္တာရှင်ဆိုတဲ့အတိုင်း နာမည်နဲ့လိုက်ပါတယ် ဘုရား ...”

အယ်တ် အလတ် အမြတ်မရွှေး ဘယ်သူလာလာ စာအုပ်
လက်ဆောင်ပေးတယ်။ တရားဟောပေးတယ်။ ဒီရောက်လာ
ကတည်းက လာသမျှလူတွေ၊ ရဟန်းတွေကို ဆရာတော်
ကချည်းလှုဗောဓာတော် တွေ့ရတယ်။ သူတစ်ပါးဆီက ယူတာကို
မတွေ့ရဘူး။ ဒီခုနှစ်ရက်အတွင်း ဆရာတော် လှုဗုတဲ့စာအုပ်ဖိုး
တွေ တန်ဖိုးတွက်ကြည့်ရင် ဆယ်သိန်းဖိုးထက်အောက် ကျ
မယ်မထင်ဘူး။

ပြီးတော့ ဆရာတော်ကို ဘယ်အချိန်ကြည့်လိုက်
ကြည့်လိုက် စာကြည့်တာနဲ့စာရေးတာ တစ်ခုခုကို အမြဲ
တွေ့နေရတယ်။ အလုပ်တစ်ခုကနေ အလုပ်တစ်ခုပြောင်းတာ
ကိုပဲ နားတယ်လို့ ယဉ်ဆတားဟန်တူပါတယ်။ အနီးကပ်နောက်
ကြည့်မှ အလုပ်ကြောင့်အမြင့်ကိုရောက်လာတာဆိုတာကို သေ
ချာသိရပါတယ်။ ခုနှစ်ရက်တည်း နေလိုက်ရပေမယ့် တပည့်
တော်တို့အတွက် အတူယူစရာတွေ အများကြီးရလိုက်ပါတယ်။
တပည့်တော်တို့ အလုပ်လုပ်တယ်ဆိုတာ ဆရာတော်အနား
ယူတဲ့ရက် အဆင့်လောက်ပဲ ရှိမယ်ထင်ပါတယ်” တဲ့

သန်း။ ။ အဲဒီတုန်းက ဆရာတော် ဘာအကြောင်းအရာတွေ ရေး
နေတာလဲဘူးရား။

နှစ် ။ ။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က စာပေဝါသနာရှင်တွေက စာရေး
တတ်ချင်လို့ နည်းကောင်းပေးပါဆိုပြီး စာအတန်တန်ရေး
ကြတယ်။ အဲဒီ စာပေဝါသနာရှင်တွေအတွက် ကလောင်
သစ်လမ်းညွှန်ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ရေးလိုက်တာ ဆောင်းပါး

တစ်ပုဒ်စာ အမှာစာအနေနဲ့ ရေးတာပဲ။ ကျောင်းက ရဟန်း
တစ်ပါးက သူ့ရဲ့ စာအုပ်အတွက် အမှာစာရေးပေးပါလိုတော့
တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်အနေနဲ့ အမှာစာထဲမှာ စာရေးနည်း
တွေကိုပါ ထည့်ရေးလိုက်တာ။

ရေးလိုက်တာ လျှောက်လွှာစာမျက်နှာ လေးဆယ်
ကျိုလောက် ရှိပေမယ့် အနှစ်ချုပ်ရင်တော့ ခုပြောမယ့်
လေးချက်ပဲ။ ဘယ်စာရေးရေး အခုပြာတဲ့ အချက်လေး
ချက် ပါအောင် ရေးနိုင်ရင် ဂန္ဓိဝင်မြောက်တဲ့ စာဖြစ်တာပဲ။
အဲဒါတွေက

စိတ်ဝင်စားအောင် ရေးနိုင်ရမယ့်

စာလုံးတိုင်းကို နားလည်အောင် ရေးနိုင်ရမယ့်

အနှစ်အသားပါအောင် ရေးနိုင်ရမယ့်

လိုရင်း တိုရှင်းရေးနိုင်ရမယ့်

ဆိုတာတွေပဲ။ ရာထူးရှိနဲ့ ရာထူးမဲ့၊ ဆင်းရဲသားနဲ့ လူ
ချမ်းသာကို တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံတယ်ဆိုတာ မိမိကို
လောကအတွက် အသုံးချတဲ့ သဘောလည်း ပါသလို ရာထူး
ကို မကြည့်ဘဲ လူကို လူအဖြစ်သာကြည့်တဲ့ ပြဟွှာစိုရိ အမြင်
လည်း ပါတယ်။ မိမိကို လောကအတွက် အသုံးချေချင်သူများ
အတွက် လမ်းညွှန်ချက်အတွေးအမြင်တစ်ခုကို ဆရာကြီး
ဦးရွှေအောင်က အဆွေးင်ပွဲနဲ့ ရဟန်းနှစ်ပါးလို့ အမည်ရတဲ့
ဆောင်းပါးမှာ အခုလို ဗျာဗျာပြထားတယ်။

လူလောက၌ လူဖြစ်လာရခြင်းသည် လောကကို မိမိအ

တွက် အသုံးချရန် မဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယာ လောကအတွက် အသုံးချရန်ဖြစ်၏။ လောကအတွက် မိမိကိုယ်ကို အသုံးချဖို့ ဆိုသည်မှာ လည်း မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကိစ္စနှစ်လွှာတိနိုင်မှ ဖြစ်၏။ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို စွဲနှစ်လွှာတိဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း မိမိ၌ ပြည့်စုံမှဖြစ်၏။ မိမိ၌ အကျိုးစီးပွားပြည့်စုံသူကို တောင်ထိပ်သို့ရောက်အောင် တက်ပြီးသူ ပုံစွဲအားဖြင့် ဆို၏။ တောင်ထိပ်သို့ရောက်နေပါမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖြင့်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ တောင်ထိပ်သို့တက်ခြင်းဟု သည်မှာ ပါရမီဖြည့်ခြင်း ဖြစ်၏။

ပါရမီဖြည့်ခြင်းဟုသည်မှာလည်း ကျသိတ်တိခြင်း ဒါန၊ ကိုယ်ကျွင်သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း သီလ၊ မိမိ၏လုပ်ငန်း၌သာ စိတ်ဝင်စားပြီး လာမည့်အကျိုးတရားကို မမျှော်ကိုးခြင်း နိုဗာမ၊ ခွဲလွှာလကို မလျှော့ခြင်း ဝိရိယ၊ ပညာဉာဏ် ထက်မြေက်အောင် အားထုတ်ခြင်းပညာ၊ အရာရာ၌ သည်စံ စွဲနှစ်လွှာတိနိုင်ခြင်း ခန္ဓာ သစ္စာရှိခြင်း သစ္စာ၊ မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှ သွေဖည်မသားခြင်း အစိုးရာန၊ အားလုံးကို ချစ်တတ်ခြင်း မေတ္တာ၊ ဘက်မလိုက်ခြင်း ဥပော့ဘတ္ထု ဖြစ်၏။ ယင်းဆယ်ပါးသော ပါရမီများကို ဖြည့်ကျွင် ခြင်းသည်ပင်လျှင် တောင်ထိပ်သို့ ရောက်အောင်တက်ခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း မိမိအကျိုးစီးပွားကို ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ခွဲက်ခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ တောင်ထိပ်သို့ရောက်ပါမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အပေါ်ကစီး၍ အားလုံးကို ဖြင့်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ အားလုံးကို မြင်နိုင်ခြင်း ဟုသည်မှာလည်း နိုဗာန်ကို မျက်မှာက်ပြုနိုင်သော သစ္စာဉာဏ်ကို ရခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ကယ်တင်နိုင်ရန် အားထုတ်

ခြင်းသည်ပင် လူတစ်ယောက်အနေဖြင့် ဒိမိ၏ဘဝကို လောက အတွက် အသုံးချခြင်းမည်၏။

ပရဟိတ်နောက်ခံအား

ဆရာကြီးရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ လောကအကျိုးကို တကယ် ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်ချင်ရင် ကိုလေသာ တွေ ကုန်အောင် ဂိပသုနာကို ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်။ ရှင်းအောင်ပြောရရင် ရဟန္တဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်။ လောဘ၊ ဒီနှစ်တဲ့ကိုလေသာတွေကြောင့် လောကကောင်းကျိုးကို ထိထိ ရောက်ရောက် မလုပ်နိုင်ဘဲဖြစ်နေတာ။ အနည်းဆုံး သောတာ ပန်လောက် တည်တယ်ဆိုရင်ပဲ လောကကောင်းကျိုးကို အတော်လုပ်နိုင်လာပါတယ်။

မွေးပဒေမှာလာတဲ့ ရဟန္တမထောင်ပါးအကြောင်းကို ကြည့်လေ။ ဒီအကြောင်းကို ဦးသုခက ‘ရဟန်း စားရသော ဆွမ်းတစ်နှစ်’ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ ရပ်ရှင်ရိုက်ပြီး မြန်မာ့ရပ်မြင် သံကြားက လွင့်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ဆရာကြီးက ရဟန်းတွေရဲ့ ဆွမ်းတစ်နှစ် ဒုက္ခကိုမြင်အောင်ရိုက်ပြခဲ့တာ။

ငါကတော့ ရဟန္တတစ်ပါးရဲ့ ကိုယ်ကျိုးကိုစွန်ပြီး လောကအကျိုး သည်ထိုးပုံကို မြင်အောင် ပြချင်တာ။ ဒီ မထောင်ဟာ ဘုရင့်ကျောက်သွေးဆရာအိမ်မှာ နေ့စဉ်ဆွမ်းစားကြုရ တယ်။ အဲဒီကျောက်သွေးဆရာအိမ်မှာ ကြိုးကြာတစ်ကောင် လည်း မွေးထားတယ်။ တစ်နှစ် မထောင်မြတ်ဟာ ပုံမှန်အတိုင်း ဆွမ်းစားကြုလာတယ်။ အိမ်နောက်ဖေးမှာ ကျောက်သွေး

လင်မယားနှစ်ယောက်က ချက်ကြပြတ်ကြတုန်းပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အီမံရှုံးခန်း ခင်းထားတဲ့ နေရာမှာ ထိုင်နေတယ်။

ဒီအချိန်မှာ ရှင်ဘုရင်ထံက ပတ္တဗြားတစ်ပွင့်သွေးရအောင် လာပိုတယ်။ ကျောက်သွေးသမားဟာ အီမံနောက်ဖေးက ကပျောကယာ ထွက်လာပြီး ပတ္တဗြားကို လက်ခံယူလိုက်တယ်။ သူ့ဟာ သားဝါးတွေခုတ်ထစ်ရင်း ထလာတာဆိတော့ သူ့လက်မှာ သွေးညီတွေ ပေကျံနေတယ်။ ဒီလက်နဲ့ ကိုင်လိုက်တာဆိုတော့ ပတ္တဗြားပွင့်ဟာ မသိရင် အသားတုံးလိုဖြစ်သွားတယ်။

သွေးတွေက ပေကျံသွားတာကိုး။ ကျောက်သွေးသမားဟာ ပတ္တဗြားပွင့်ကို မထောရ်ရှုံးနားက စားပွဲပေါ် ခထာတင်ထားကာ နောက်ဖေးဝင်သွားပြီး အသားကို ဆက်ခုတ်နေတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ကြိုးကြာဟာ သွေးညီနဲ့ရတဲ့အတွက် စားပွဲပေါ် ခုန်တက်လာပြီး သွေးတွေပေနေတဲ့ပတ္တဗြားပွင့်ကို အသားတစ်အမှတ်နဲ့ ကောက်မျိုးချလိုက်ပါလေရော့။ ဒါကို ရဟန္တာမထောရ်က သေချာမြင်လိုက်တယ်။

သားဝါးခုတ်ထစ်ခြင်းကိစ္စပြီးလို ကျောက်သွေးသမား အီမံရှုံးပြန်ထွက်လာတဲ့အခါကျတော့ ပတ္တဗြားပွင့်က မရှိတော့ဘူး။ အတိုချုပ်ကတော့ ကျောက်သွေးသမားဟာ မထောရ်ကို သူ့နီးစွဲပြီး ပတ္တဗြားပွင့်ပြန်တောင်းတယ်။ မထောရ်ကလည်း သူ့ မယူကြောင်းရှင်းပြတယ်။ ဒီနေရာမှာ လူသားဆိုလို မထောရ်

တစ်ပါးပဲရှိတာဆုံးတော့ ကျောက်သွေးသမားကလည်း မထောင်
ယူတာလိုပဲ အတပ်ခဲ့တယ်။

သန်း ။ ။ မထောင်က ကြိုးကြာ မျိုးချုပ်တယ်လို ဘာကြောင့်မပြော
ရတာလဲ ဘုရား။

နုပ် ။ ။ အဲဒါ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးကိုဆောင်ချင်လိုပဲ။ အဲဒီလို
ပြောလိုက်ရင် ကျောက်သွေးသမားက ကြိုးကြာကို သတ်ပြီး
ပတ္တမြားကို ထုတ်ယူတော့မှာ့။ သူစကားတစ်ခွန်းကြောင့် လူ
အသက်မပြောနဲ့ တိရိစ္ဓာန်တစ်ကောင်ရဲ့ အသက်ကိုတောင်
မသေစေချင်တာဟာ ရဟန္တာမထောင်ရဲ့ ဆန္ဒပဲ။ လောကကို
မိမိအတွက်သာ အသုံးချချင်ကြတဲ့ ပုထုဇှုံတွေအတွက်တော့
မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသေခံပြီး အသုံးချပြကြတဲ့
ရဟန္တာတွေရဲ့ အပြုအမူဟာ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေက
တာဟာ မဆန်းပါဘူး။

ကျောက်သွေးသမားရဲ့ သန္တာန်မှာ လောဘမီးကြောင့်
ထလောင်လာတဲ့ ဒေါသမီးဟာ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ကို ရောက်
နေပြီး ဒုံးကြောင့် မိန့်မဖြစ်သူကတားဆီးတာတောင် လက်မခံ
တော့ဘဲ မထောင်မြတ်ရဲ့ ခေါင်း၊ မျက်နှာ၊ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခု
လုံးအနဲ့ ရိုက်နှက်ပြီး နိုပ်စက်တော့တာပဲ။ ဒကာနိုပ်စက်တဲ့
ဒဏ်ကြောင့် မထောင်မြတ်ဟာ မြေပြင်ပေါ် ပက်လက်လန်ပြီး
လဲကျသွားရှာတယ်။ ရိုက်နှက်တဲ့ဒဏ်ကြောင့် မထောင်မြတ်ရဲ့
ခေါင်းက သွေးတွေ၊ နှာခေါင်းက ထွေက်တဲ့သွေးတွေ၊ ပါးစပ်
ကထွက်တဲ့ သွေးတွေဟာ မြေပြင်မှာအခိုင်ထွန်းနေအောင် စီး

ကျနေတယ်။ အဲဒီလို စီးကျလာတဲ့သွေးတွေကို ကြိုးကြာက
လာသောက်တယ်။ ဒီအခါမှာ ဒကာက စိတ်ဆိုးပြီး ကြိုးကြာ
ရဲရင်အုပ်ကို သိမ်းကန်လိုက်တာ ကြိုးကြာသေသွားတယ်။

ညစ္စပျောက် ငရဲရောက်

ဒကာကို မေးပြီး ကြိုးကြာသေသွားပြီဆိုတာကို သိမှ
မထောင်က ပတ္တမြားကို ကြိုးကြာ မျိုချလိုက်တာ ဖြစ်ကြောင်း
ပြောတယ်။ ဒကာဟာ သူ အမှားကြိုးမှားသွားမှန်းသိသွား
တယ်။ မထောင်ကို တောင်းပန်ကန်တော့တယ်။ မထောင်က
တော့ ခွင့်လွှတ်ရှာပါတယ်။ မထောင်က ခွင့်လွှတ်ပေမယ့်
အကုသိုလ်က ခွင့်မလွှတ်ဘူး။ မထောင်ဟာ သူ ရိုက်နှက်တဲ့
ဒဏ်ကြောင့် ရက်များ မကြာမိမှာ ပုံလွန်တော်မူတယ်။ ဒါ
ကြောင့် ဒကာသေတဲ့အခါ ငရဲကို ကျတယ်။

ဒကာက သူအပြစ်တွေကို သည်းခံစွဲ တောင်းပန်တဲ့
အခါ မထောင်က ဘာပြောသလဲဆိုတော့ ဒကာမှာ အပြစ်
မရှိပါဘူး။ ငါမှာသာ အပြစ်ရှိတာပါတဲ့။ အိမ်ထဲဝင်ပြီး နေ့စဉ်
ဆွမ်းစားကြတာကိုက ငါအပြစ်ပါတဲ့။ ဒီနေ့ ဒီအချိန်ကစပြီး
ငါခြေထောက်တွေ ကောင်းနေသူ၍ အိမ်ပေါက်ဝရပ်ပြီး ဆွမ်းစား
ပဲ စားတော့မယ်။ ဘယ်အိမ်ထဲကိုမှ ဝင်ပြီး ဆွမ်းစား မကြွေ
တော့ပါဘူးတဲ့။

“မသူတော်တွေက သူတစ်ပါးအပြစ်ကိုပဲ ရှာတယ်။
သူတော်ကောင်းတွေက ကိုယ့်အပြစ်ကိုပဲရှာတယ်။
သူတစ်ပါးအပြစ်ရှာတဲ့အတွက် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။”

ကိုယ့်အပြစ်ကိုရှာတဲ့အတွက် ကုသိလ်ဖြစ်တယ်။
 သူတစ်ပါးအပြစ်ကို ရှာရင်း သေရင်အပါယ်ကျတယ်။
 ကိုယ့်အပြစ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထကိုရှာရင်း သေရင် နိမ္မာန်
 ရောက်တယ်။ လောက ချောက်တံတား ကူးစဉ် တံတားကို
 မကြည့်ဘဲ ဘေးကိုကြည့်ကူးရင် ချောက်ထဲကျ သေတတ်
 တယ်။ သံသရာ ချောက်တံတားကူးစဉ် မိမိအပြစ် မကြည့်ဘဲ
 သူတစ်ပါးအပြစ်ကြည့်ကူးရင် အပါယ်ချောက်ထဲကို ကျတတ်
 တယ်။”

သန်း ။ ။ လူကိုမြင်တဲ့အခါ မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချဖို့
 အမြင်ဆိတာကို သဘောပေါက်ပါပြီဘုရား။ မြဟ္မာစိရိအမြင်
 နဲ့ မြင်ပုံကို ပြောပါဦး ဘုရား။

နုပ် ။ ။ အဲဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်လိုတော့ ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်ရဲ့
 အမြင်နဲ့ ငါအမြင်ဟာ တစ်ထပ်တည်းပဲ။ ဒဲကြောင့် ဓမ္မပဒ
 - အညာတရ ရဟန်းဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးထဲမှာ ဆရာကြီး ဖွင့်ပြ
 တာကို သေချာစဉ်းစားဖတ်ကြည့်ပါ။

မြတ်နီးမှန်ယာမအရ အမြင့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မြတ်နီးခြင်း
 သည် သမ္မတိသစ္ဓာအရ မှန်ကန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် အနိမ့်
 ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မြတ်နီးခြင်းမှာမူ ပရမတ္ထသစ္ဓာအရ မှန်ကန်
 လေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အနိမ့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့အားပင်
 မြတ်နီးတတ်သူများအတွက် အမြင့်ဆုံးကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မြတ်နီး
 တတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ တစ်စုံတစ်ရာ မလေ့ကျင့်ရဘဲ အလိုအ
 လျောက် ပြီးပြီးသားကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်

ပါရမီရှာထောင့်မှ ကြည်လျှင် ယောက်ရားကောင်းများအနေဖြင့်
အနိမ့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တိအား မြတ်နီးတတ်သော စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်
လာအောင် မိမိကိုယ် စိမိ လေ့ကျင့်ရေး။ အမြင့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ
အား မြတ်နီးနိုင်ရန်အတွက်မှာမူ ထိပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂဏ်ထူး
ဂိသေသနများကေပင် ဆိုင်ရာပတ်ဝန်ကျင်ပရီသတ်ကို မြတ်နီး
တတ်လာအောင် လေ့ကျင့်ပေးပေလိမ့်မည်။ မိမိတို့အနေဖြင့်
အထူးကြာ့တိကြာ့နိုင်ပြီး လေ့ကျင့်ရန်မလိုပါချေ။ ဤနိယာမ
အရပင် ဝေသုန္တရာမင်းကြီးသည် အနိမ့်ဆုံးရှစကာ ပုဂ္ဂိုလ်
အပေါ် မိမိနှင့်တာကွ မိမိ၏ သားသမီးများကိုပါ မြတ်နီးတတ်
အောင် လေ့ကျင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

အဖွားအတရား၌ ဗျူးလျှော်သော၊
ယောအတရား၌ ဘေးကြိုးပြုင်သော ရဟန်သည်
ငယ်သော သံယော်ကို လည်းကောင်း
ကြီးသော သံယော်ကိုလည်းကောင်း လောင်ပြိုက်၏။
မီးသည် ငယ်သောလောင်စာကိုလည်းကောင်း
ကြီးသောလောင်စာကို လည်းကောင်း
လောင်ပြိုက်သက္ကာသို့ပိုင်တည်း (ဓမ္မပဒ)

လူသည် ဘဝ္မာ အသက်ရှင်နေထိုင်ရေးအတွက် အလုပ်
တစ်မျိုး မဟုတ် တစ်မျိုးလုပ်ကြရ၏။ ရဟန်းဖြစ်လျှင်လည်း
ရဟန်းအလုပ်ကို လုပ်ရ၏။ လူဖြစ်လျှင်လည်း လူအလုပ်ကို
လုပ်ရ၏။ ထိုသို့လုပ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စိတ်ချမ်းသာ
ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် အသက်ရှင်နေသွားနိုင်ရန် ဖြစ်၏။ ထိုသို့

အလုပ်ကို လုပ်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လူသည် ပစာနဖြစ်၏။ လူလူချင်းဆက်ဆံရာတွင် အပွဲမာဒတရားကို အခြေခံ၍ ဆက်ဆံပါက အမြင်သည် တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ခံစားမှုသည် တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ပမာဒတရားကို အခြေခံ၍ ဆက်ဆံပါက အမြင်သည်တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ခံစားမှုသည် တစ်မျိုးဖြစ်၏။

ပမာဒတရားဟူသည် ကောင်းမှုပြုခြင်း၌ မေ့လေ့ရှိသောအကုသိလ်ဖြစ်၏။ အပွဲမာဒတရားဟူသည် ကောင်းမှုပြုခြင်း၌ မမေ့မလေ့ရှိသော ကုသိလ်ဖြစ်၏။ အာရုံသည် တစ်မျိုးတည်း၊ တစ်မျိုးတည်းသော အာရုံဟူသည်မှာ လူပင် ဖြစ်၏။ အခြေခံသည့်တရားက နှစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးက အပွဲမာဒာ၊ အခြားတစ်မျိုးက ပမာဒာ။ ထိုကြောင့် တစ်မျိုးတည်းသော လူသည်ပင် ပမာဒနှင့် အပွဲမာဒကို လိုက်၍ အမျိုးမျိုးကွဲပြား သွားရ၏။ ထိုကြောင့် တစ်ခုတည်းကိုပင် ပညာရှိထိုက အမျိုးမျိုးဆိုကြသည်ဟု၍ ဆိုရိုးပြုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အမြင်သုံးမျိုး

ထိုအမျိုးမျိုးတွင် အပွဲမာဒကို အခြေခံ၍ဖြစ်သွားသော အမျိုးမျိုးကား ကောင်းသော အမျိုးမျိုးတည်း၊ ပမာဒကို အခြေခံ၍ဖြစ်သွားသော အမျိုးမျိုးကား မကောင်းသော အမျိုးမျိုးတည်း၊ အပွဲမာဒတရားဖြင့် လူကိုကြည့်ရာတွင် လူ၌ ဘာမှမပါ။ လူသည် သူမှုလအတိုင်း လူသာဖြစ်၏။ ကေရာဇ်လည်းမဟုတ်၊ အကျဉ်းစံလည်းမဟုတ်။ ပါမောက္ခလည်းမဟုတ်၊ ကျောင်းသားလည်း မဟုတ်။ သူ့နွေးသားလည်း

မဟုတ်၊ ဆင်းရဲသားလည်းမဟုတ်၊ မြန်မာလည်း မဟုတ်၊
တရုတ်လည်းမဟုတ်။ ဤက္ခာ့မြေပေါ်တွင် မိမိ၏ မိခင်မှ
မွေးဇားလာသော လူတစ်မျိုးတည်းဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ အပွဲ
မာဒပေါ် အခြေခံရှုကြည့်ရန် အစပျို့ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ကြည့်
သောအခါ လူကို လူအတိုင်းမြင်ပါစေ။ ယောက်း မိန်းမဟု၍
ခွဲပြီး မမြင်ပါစေနောင့် ဟူ၍ ကျမ်းကန်များ၌ဆို၏။ ဤသဘောကို
နှစ်မိတ္တရားပို ဟူ၍ ဆို၏။ အပွဲမာဒတရား အခြေခံဖြင့် လူကို
ကြည့်သောအခါ လူကို လူအဖြစ်သာမြင်၏။ ကြည့်သူက
လည်း လူ၊ အကြည့်ခံသူကလည်း လူ။ ဘာခြားနားသနည်း၊
လူလူချင်း အတူတူပင်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ပြဟွှန်စိတရားသည်
ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ပြဟွှန်စိတရားဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အနုစား
အကုသိုလ် သံယောဇ္ဈားသည် ချပ်ငြိမ်း၏။ ဤအဆင့်တွင်
အခြေခံသော အပွဲမာဒတရားကား အနုစားအပွဲမာဒတရား
ဖြစ်၏။ မြင်သောမျက်စိကလည်း ပကတိမျက်စိပင် ဖြစ်၏။

ထိုနောက် ပို၍ ရင့်သော အပွဲမာဒတရားကို အခြေခံ
ပြီး လူကို ကြည့်ပြန်သောအခါ လူကို လူဟုပင် မမြင်တော့။
ရပ်နာမ်းခန္ဓာများကိုသာ ဖြင်တော့၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်း မရှိ
တော့။ သတ္တဝါဟူ၍လည်း မရှိတော့။ မူလအာရုံကတော့
လူပင်ဖြစ်၏။ အပြောင်းအလဲမရှိ။ အပွဲမာဒတရား ရင့်ကျက်
မူနှင့် ဉာဏ်အမြင်ရင့်ကျက်မှသာ ကွာ၏။ ဤအဆင့်တွင်
မြင်သောမျက်စိကား သမာဓိဉာဏ်မျက်စိ ဖြစ်၏။ ပကတိ
မျက်စိမဟုတ်တော့။ ပကတိမျက်စိမဟုတ်သော်လည်း သမာဓိ

ဉာဏ်မျက်စိသည် ပကတီမျက်စိလိုပင် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာများကို
ပြက်ပြက်ထင်ထင်မြင်ပါ၏။ တွေးခေါ်၍ မြင်ခြင်းမဟုတ်။
ထိုအဆင့်တွင်မူ ဆိုင်ရာ ကိုလေသာ သံယောဇုံများသည်
လည်း အဆင့်အလိုက် ချုပ်ပြုမြှင့်းလေ၏။

ထိုထက် ပို၍ ရင့်ကျက်သော အပွဲမာဒတရားကို
အခြေခံ၍ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာများကို ကြည့်ပြန်သောအခါ ရုပ် နာမ်
ခန္ဓာများကိုပင် မမြင်တော့။ ဖြစ်ပျက်ကိုသာ မြင်တော့၏။
ဤအဆင့်တွင်မြင်သော မျက်စိကား ဂိပသာနာဉာဏ် မျက်စိ
ဖြစ်၏။ ဂိပသာနာဉာဏ်မျက်စိသည်လည်း ပကတီ မျက်စိလို
ပင်ဖြစ်ပါ၏။ တွေးခေါ်၍ မြင်ခြင်းမဟုတ်။ ထိုအဆင့်တွင်မူ
ဆိုင်ရာ ကိုလေသာသံယောဇုံများသည်လည်း အဆင့်လိုက်
ချုပ်ပြုမြှင့်းလေ၏။

ထိုနောက် ပို၍ ရင့်ကျက်သောအပွဲမာဒတရားကို
အခြေခံ၍ ဖြစ်ပျက်ကို ကြည့်ပြန်သောအခါ ဖြစ်ပျက်ကိုပင်
မမြင်တော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်တို့၏ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော့
၏။ မြင်သောမျက်စိကား အရဟတ္ထမဂ်ဉာဏ်မျက်စိတည်း။
အရဟတ္ထမဂ်ဉာဏ်မျက်စိသည်လည်း ပကတီ မျက်စိလိုပင်
နိဗ္ဗာန်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင်မြင်ပါ၏။ မွန်းတည်ချိန် အလင်း
ရောင်းမြှင့်မြင်ခြင်းမျိုးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကိုလေသာသံယောဇုံ
ဟူသမျှသည် ကြီးသည်ဖြစ်စေ ငယ်သည်ဖြစ်စေ အကြွင်းမဲ့
ချုပ်ပြုမြှင့်းလေ၏။ ဤသည်မှာ အပွဲမာဒတရားကို အခြေခံ၍
လူကို ကြည့်ရာမှ ဖြော့ဆိုရာအဆင့်မှသည် အရဟတ္ထမဂ် အဆင့်

တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်သော ကုသိလ်တရားများ ဖြစ်ပွားလာ ပုံဖြစ်၏။

တစ်ဖန် ပမာဒတရားကို အခြေခံ၍ လူကို ကြည့်
ပြန်သောအခါ လူကို လူအဖြစ်မမြင်တော့ဘဲ ကေရာန် အဖြစ်
လည်း မြင်တတ်၏။ အကျဉ်းခံအဖြစ်လည်း မြင်တတ်၏။
သူငြေးအဖြစ်လည်း မြင်တတ်၏။ ပါမောက္ခအဖြစ်လည်း မြင်
တတ်၏။ ကျောင်းသားအဖြစ်လည်း မြင်တတ်၏။ မြန်မာ
အဖြစ်လည်း မြင်တတ်၏။ တရုတ်အဖြစ်လည်း မြင်တတ်၏။
ထိသိမြင်သောအခါ မြင်သူနှင့် အမြင်ခံရသူတို့သည် အချင်းချင်း
မတူဘဲ ကွဲပြားခြားနားသွားကြ၏။ ကွဲပြားခြားနားသွား
သည်နှင့်တစ်ပြီးမြင်နက် သူအုပ်စုနှင့် ငါးအုပ်စုသည် ဖြစ်ပေါ်လာ
၏။ ငါးအုပ်စုကို ချုစ်၏။ မြတ်နိုး၏။ အားကိုး၏။ သူအုပ်စုကို
မှန်းတီး၏။ ချုံရှာ၏။ ပျက်စီးစေလို၏။ ဤသည်မှာ ပမာဒတရား
ကို အခြေခံ၍ လူကို ကြည့်ရာမှ အဆင့်ဆင့်သော အကုသိလ်
သံယောဇ်များ ဖြစ်ပွားလာပုံကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်၏။ ဤအသနာ
တော်အရပင် အညာတရ ရဟန်းသည် ပဋိသန္ဓိဒါလေးပါးနှင့်
တကွ အရဟတ္ထဖိုလ်သို့ရောက်တော်မူသွား၏။

ကုသိလ်အကြည့်နှင့် အကုသိလ်အကြည့်

လူလောကြွှု နေရသူများသည် နေစဉ်ပင် လူများကို
ကြည့်နေရ၏။ ထိသို့ ကြည့်နေရသောအခါ အပွဲမာဒတရား
ကို အခြေခံ၍ကြည့်ပါလျှင် ပြဟ္မာစိုရာရားမှသည် အရဟတ္ထ

မိုလ်တိုင်အောင် တရားမြတ်များကို ရရှိ၏။ ပမာဒတရားကို
အခြေခံ၍ ကြည့်ပါက လောဘအုပ်စုရှိ ချစ်ခြင်း တယာ။
မြတ်နီးခြင်း မာနာ၊ အားကိုမြင်း၊ ဒီနှဲ တို့သည်လည်းကောင်း
ဒေါသအုပ်စုရှိ မှန်းတီးခြင်း၊ ဒေါသ၊ မိမိထက်သာသွားမှာကို
စိုးရှုခြင်း ကူသာ၊ မိမိ ကသာ အမြှတ်ဆောပ်းစီးရယူလိုခြင်း
မွှေ့ရှိယတို့သည် လည်းကောင်း မဖြစ်မနေပေါ်ပေါက်လာမည်
ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူကို ကြည့်ရာတွင်
အပွဲမာဒတရားကို အခြေခံ၍ ကြည့်ပါမှ မိမိသည်လည်း
ကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း ဌီမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။
မဂ်ဖိုလ်အဆင့်ကို မရအောက်မှ ဗြဟ္မာစိုးအဆင့်ကို ရလျှောပင်
ဤလောကသည် နေချင့်စွာယ်ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ ပမာဒ
တရားကို အခြေခံ၍ ကြည့်ပါမှကား ဤလောကသည် ငရဲ
လောကနှင့် သိပ်ပြီး မြားနားလှမည် မဟုတ်တဲ့။

အဲဒါ ဆရာကြီးရဲ့ စူးရှုစုံက်မြေက်တဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်ပဲ။
ဒီလို အရေးအသားမျိုးတွေဟာ တရားသိရို့နဲ့ မရေးနိုင်ဘူးကွာ။
တရားရှိမှ ရေးနိုင်တာ။ ခု ပြောခဲ့တာတွေ ပြန်ချုပ်လိုက်ရင်
အာရုံးပါး ကာမဂ္ဂဏ်တရားထဲက မထွက်နိုင်တာဟာ မာရို
နှတ်ရဲ့ တပ်မကြီးထဲက ပထမတပ်မမှာ ကျော်းသွားတာပဲကွာ။
သန်း။။ မာရ်နှတ်ရဲ့ တပ်မကြီးက ဘယ်နှုတ်ရှိသလဲ ဘုရား။
နှပ်။။ ဆယ်တပ်တောင် ရှိတယ်။ ဒီဆယ်တပ်အကျယ်ကတော့
နောက်အပတ်မှပေါ့။

မာရ်နတ်ဟူသည်

မကြုပြဟ္မာဝတ္ထုပါလိုတော်၌ ‘မာရောပါပိမာ အညာတရု ပြဟ္မာ
ပါရိသုဒ္ဓာ အန္တာဝိသိတ္ထာ’လို ရှိတဲ့အတွက် မာရ်နတ်က အခြေ
အရု ပြဟ္မာတစ်ဦးကိုယူးကပ်ပြီး လျောက်တယ်လို ဒီလို တိုက်
ရိုက်အားဖြင့် အနက်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာမာဝစရ နတ်တွေ
ဟာ ပြဟ္မာ၏ ပကတိရိုက်တော် မမြှင့်နိုင်ကြောင်း ပြဆိုထား
တဲ့ အခိုင်အမာ ကျမ်းကန်စကား ရှိနေသောကြောင့် (ဒီ၊ ၂။
၁၇၀။ မြှု ၂၂၂။) မာရော ဆိုတဲ့စကားဖြင့် အဲဒီအခြေအပဲပြဟ္မာ
၏ သန္တာန်မှာဖြစ်နိုင်တဲ့ အပိုဇာ မိစ္စာဒီဒြို စတဲ့ကိုလေသမာရ်
ကို ယူလျှင် ပိုပြီးသင့်ပါတယ်။ ငြင်းပယ်ရန်လည်း မရှိပါဘူး။
အဲဒီကိုလေသမာရ်၏ အလိုအားဖြင့် အဲဒီအခြေအရု ပြဟ္မာက
လျောက်တာကိုပင် မာရ်နတ်က ပူးကပ်ပြီး လျောက်တယ်လို
ယူပြီးတော့ အခြေအပဲပြဟ္မာတစ်ဦးကလျောက်တယ် လို ဒီလို
ပြဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယခု လူလောကမှာလည်း အပိုဇာ
မိစ္စာဒီဒြို အစရိတဲ့ ကိုလေသာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
ဘုရား၏ တရားတော်ကို မရှိမသေပြောနေတာတွေလည်း
ကိုလေသမာရ်က ပူးကပ်ပြီး ပြောဆိုတယ်လို ဆိုသင့်ပါတယ်။
အဲဒီဟာ ပါလိုပညာရှင်များ အထူးသတိပြုစရာအချက် တစ်ခု
ပါပဲ။ မာရောပါပိမာအရ မာရ်နတ်ကိုပင် ယူရင်တော့ ဒီပြဟ္မာ
နိမ္တ္တန် တစ်သုတေသနုံးကိုပင် ယုံတွေ့မရှိဘူးလို အချို့ပညာရှိများ
က ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလည်း သတိပြုဖို့ပါပဲ။
(မဟာဝည်ဆရာတော်၏ အနတ္ထ လက္ခဏာသုတ် တရားတော်မှု)

(မှတ်ချက်) မာရ်သည် သတ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်၊ ထိုမာရ်သည်
 ဒေဝပ္ပါယူမာရ် = အထက်ဆုံးနတ်ပြည်မှ မာရ်နတ်သား
 ကိုလေသာမာရ် = ကိုလေသာဆယ်ပါး
 ခန္ဓမာရ် = ခန္ဓာဝါးပါး
 မစ္စမာရ် = သေခြင်းတရား
 အဘီသသီရမာရ် = နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေသော
 ကုသိုလ်ကံနှင့် အကုသိုလ်ကံ- ဟု

တီးပျိုးရှုရာ မာရ ဟု တွေ့တိုင်း မာရနတ်ကိုချည်း မယူရ။
 မာရ် ပါးမျိုး အနက် သင့်လျော်ယုတ္တိရှုရာကို ယူရမည်ဟု
 မဟာဝည်ဆရာတော်ကြီးက ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ မာရနတ်၏
 တပ်မကြီး ဆယ်တပ် အကျယ်ကို သညာသိနှင့် ပညာသိ
 စာအုပ်ကြီး နိဒါန်းတွင် အကျယ် ရေးပြီးခဲ့ပြီ။ ဤကိုရတွင်
 သညာသိနှင့် ပညာသိစာအုပ်တွင် မရေးရသေးသောအချက်
 အချို့ကိုသာ အကျဉ်းအားဖြင့် ပြမည်။

(စာရေးသူ)

အဝေးကရောင်ကြံလော

ဤခန္ဓာကိုယ်သည် မစင်ဖြင့်ပြည့်သော သားရေအီတ်နှင့် တူ၏။
ရင့် အိုင်းအမာနှင့်တူသော သားမြှုတ်နှစ်ခုသည် အမြေဖြင့်ဖွဲ့၍
တည်၏။ ထိခန္ဓာကိုယ်၌ ကိုးမျိုးသော စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ
အရာဝတ္ထု အလျှင်တို့သည် ကိုးပေါက်သော ဒွါရတို့မှ အစဉ်
မပြတ် ယိုစီးကျေနေပေါ်၏။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံတွေး
ခွဲ၊ သလိုပ် စသည်ဖြင့် ကိုးမျိုးသော အလျှင်ရှိသည့် ခန္ဓာ
ကိုယ်သည် မကောင်းသော အနဲ့ကို ပြုတတ်၏။ ကောင်း
သောအကျင့်၏ အနောင့်အယ်က် ဘေးရန် ဖြစ်၏။ စင်ကြုယ်
ခြင်းကို အလိုခိုစုသည် မစင်ကျင်းကြီးကို အဝေးမှ ရှောင်ကြုံ
သကဲ့သို့ တရားနှင့် မွေးလျှော်လိုသူသည် ထိခန္ဓာကိုယ်ကို
ရှောင်ရှားရာ၏။ ပညာနည်းပါးကုန်သောသူတို့သည် ဤသို့
သောာရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၌ နစ်မြှုပ်ကြကုန်၏။ နားအိုကြီး
သည် ခံဆုန် နစ်မြှုပ်သကဲ့သို့ နစ်မြှုပ်ကြရလေ၏။

မြတ်အိမ်နှင့် တိုက်အိမ်

ဤလောက၌ ခြောက်သွေ့ ဆွေးမြှေ့သော မြတ်အိမ် ကျူးရှိး
အိမ်တို့ ရှိကြကုန်၏။ ယောကျားတစ်ယောက်သည် မီး
တုတ်ကို ကိုင်လျက် ထိကျိုးအိမ်၊ မြတ်အိမ်အား မီးရှိသော
လွယ်ကူစွာလောင်ကျမ်းနိုင်ပေ၏။ ကျိုးအိမ် မြတ်အိမ်၏
အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် ဖီလာ၊ မည်သည့်အရပ်
မျက်နှာမှဖြစ်စေ လွယ်ကူစွာ မီးရှိဖြောက်သီးပစ်နိုင်ပေ၏။ အုတ်၊
အင်တော်ဖို့ဖြင့် နိုင်ခဲ့စွာ တည်ဆောက်ထားသော အိမ်၊ ရေပ်
တို့လည်း ဤလောက၌ ရှိကြကုန်၏။ ထိနိုင်ခဲ့သော အိမ်၊
ရေပ်တို့ကိုမှ မီးရှိဖြောက်ရန် မလွယ်ကူပေ။ အရှေ့၊ အနောက်
တောင် မြောက် ဖီလာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့မှ ဝင်ရောက်၍
မီးတုတ်ဖြင့် ရှို့ မြှောက်သော်လည်း လွယ်ကူစွာ မီးမစွဲနိုင်ပေ။
ဤကား သိသာရန် ဥပမာ စကားတည်း။

မသိ၍ လောင်ကျမ်းခြင်း

ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို
ဖြင်လေသော ထိုအဆင်းသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာဖြစ်လျှင်
နှစ်သက်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ မဖြစ်လျှင် အမျက်ထွက်၏။
ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ယုတ်ညွှေ့သော
စိတ်ရှိလျက်နေ၏။ ကိုလေသာမှလွှတ်မြောက်သော အရဟတ္တာ
ဖိုလ်စိတ်နှင့် အရဟတ္တာဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ
မသိ။

ထိုပြင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နားဖြင့်အသံကို ကြားသော်၊ နာခေါင်း

ဖြင့် အနဲ့ကို နံသော်၊ လျှောဖြင့် အရသာကို လျှက်သော်၊ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကို တွေ့ထိသော်၊ စိတ်ဖြင့် သဘော တရားကို တွေးထင်သော နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လျှင် တပ်မက်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်မဖြစ်လျှင် အမျက်ထွက်၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင် သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ယုတ်ညွှံသောစိတ်ရှိလျှက်နေ၏။ ကိုလေသာမှ လွှတ်မြောက်သောအရ ဟတ္တုဖိုလ်စိတ်နှင့် အရဟတ္တုဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှနှစ်စွာမသိ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည် ကိုလေသာ စိုစွာတ်သူမည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မာရ်သည် ကပ်ရောက်နိုင်ပေ၏။ မျက်စီမှုလည်း ကပ်ရောက်နိုင်၏။ နား နှာခေါင်း လျှေ ကိုယ် စိတ် တို့မှုလည်း မာရ်သည် ကပ်ရောက် နိုင်ပေ၏။ မီးရှိမြှိုက်ရန် လွယ်ကူသော ခြောက်သွေ့ဆွေး မြှေ့သည့် ကျူးအိမ်၊ မြောက်အိမ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေတည်း။
သို့ မလောင်ကျေးမြှုံး

ဤလောက်၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်စီဖြင့် အဆင်းကို မြှင့်လေသော ထိုအဆင်းသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာဖြစ်လျှင် မတပ်မက်၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ မဖြစ်လျှင်လည်း အမျက်မထွက်။ ခန္ဓာကိုယ်၌ ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်သောစိတ် ဖြင့်နေရ၏။ ကိုလေသာမှ လွှတ်မြောက်သော အရဟတ္တုဖိုလ် စိတ်နှင့် အရဟတ္တုဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှနှစ်စွာသိ၏။ ထို့ပြင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နားဖြင့်အသံကို ကြားသော်၊ နားခေါင်း ဖြင့် အနဲ့ကို ရှုရှိက်သော်၊ လျှောဖြင့် အရသာကို လျှက်သော်၊ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကို တွေ့ထိသော်၊ စိတ်ဖြင့် သော့

တရားကို တွေးထင်သော် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လျှင်လည်း မတပ်
မက်။ မနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်လျှင်လည်း အမျက်မထွက်။ ခန္ဓာ
ကိုယ်၌ ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်သော စိတ်ဖြင့်
နေ၏။ ကိုလေသာမှ လွှတ်မြောက်သော အရဟတ္ထဖိလိတ်
နှင့်အရဟတ္ထဖိပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုလေသာ မစိစွာတ်သူ မည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား
မာရ်သည် မကပ်ရောက်နိုင်ပေါ်။ မျက်စီမှုလည်း မကပ်
ရောက်နိုင်။ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ်တို့မှုလည်း
မကပ်ရောက်နိုင်ပေါ်။ မီးရှိမြှိုက်ရန် ခဲယဉ်းသော အုတ်၊
အားတော် တို့ဖြင့် ထူထဲ နိုင်ခဲ့စွာ တည်ဆောက်ထားသည့်
ဒီမီ၊ ရေပိကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေတည်း။

(အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနှစ်၏ ဟောကြားချက်)

(သာဋ္ဌာယတနာသံယုတ်၊ အာသီရိသတ်၊

အဝသုတေပရီယာယသုတ်)

သန်း ။ ။ မာရ်နတ်ရဲ့ တပ်မကြီး ဆယ်တပ်ကို အမိန့်ရှိပါဘုရား။
နှပ် ။ ။ ဒီအကြာင်းက သုတ္ထနိပါတ် ပါ့၌တော်၊ ပစာနှုတ်မှာ
လာတယ်။

ကဗျာတေ ပထာ သေနာ

ဒုတိယာ အရဟို ရွှေတိုး

တတိယာ ချို့ပို့သော

စတုတ္ထိုး တုန္ထိုး ပရွှေတိုး

ပျော် ထိန် ဖို့ တော်
သွေးသိရှိ ယစွဲတိုး
သတ္တိ ပို့ကိုလွှာတော်
မကျော်ထွေ့ တော် အငြော်ဟော
လာတော် သတ္တိရော သီလော ကော်
မြို့လွှာလွှေ့ခြံ ယော ယသော
ယောစတ္တာနှင့် သမုတ္တာသော
ပရော အဝါနာတိုး

မာရ်နတ်က လူတွေတရားအလုပ် မလုပ်ဖြစ်အောင်
ဒီတပ်မကြီး ဆယ်တပ်နဲ့ တားဆီးထားတယ်။ အုံသြစရာ
ကောင်းတာက လူတွေဟာ မာရ်နတ်ရဲ့တပ်မကြီးများနဲ့ တရား
အလုပ်မလုပ်ဖြစ်အောင် အတားဆီးခံနေရသော်လည်း အတား
အဆီး ခံရမှန်းမသိကြဘူး။ ဝမ်းသာနေကြတယ်။ ပျော်နေ
ကြတယ်။

မာရ်နတ်နဲ့ တပ်မတွေဟာ ကျွေတ်နဲ့တူတယ်။ ကျွေတ်
အတွယ်ခံရတဲ့အခါ သိမ်းမွေ့တဲ့အတွက် မသိကြတာ များ
တယ်။ တွယ်လာတဲ့ကျွေတ်က သွေးတွေဝအောင် စပ်ပြီး ပြုတ်
ကျလာမှပဲ ကိုယ့်ကို ကျွေတ်တွယ်လာမှန်းသိကြတယ်။ ထိန်ည်း
တူပဲ မာရ်ရဲ့တပ်မတွေက ကိုယ့်ကို မဂ်ဖိုလ်မရအောင် တားဆီး
ပိတ်ပင်လာတာ။ သံသရာနဲ့ ခီပြီးကြာလှပဲ့။ လုံးဝမရိုပ်မိဘူး။
အခုလို ဘုရားရဲ့ တရားကို နာရမှုသာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မာရ်ရဲ့
ပထမတပ်မှာပင် ကျကြုံနေမှန်းသိကြရတယ်။ မာရ်မင်းရဲ့ ပထမ

တပ်မှာ မကျရှုံးဖို့အတွက် လယ်တီဆရာတော်က အခုလို
သတိပေးခဲ့တယ်။

ပစ္စည်းရှာအလုပ်နှင့် နေ့ပုဂ္ဂလို ရက်ဟန်
နှစ်မောင်လို အသက်ကုန်ထာယ်၊ တွက်ပုံဖြင့် မကောင်း
ခုလိုနှင့် သံသာဘွေးမှာ၊ ဓနာတွေမှာခဲ့ စကောင်း
သက်မွေးမှုစခန်းပိုအောင် ဝမ်းကိုသာနှင်ကျောင်း
လေးဆယ်ကော်အရွယ်နောင်းခါမှ
သူကြွယ်လောင်းလုပ်ချင်း
နိုက်ဖြီ ထွန်မချချင်နှင့်၊ ခြံစရာ မှားသို့ဖြစ်အင်
နှာအနိကြီး အမောသင်သလို၊ မလျှော့လျှင်
ဘဝဆုံးရှာတော့၊
အစတုန်း နှင့်အဆင်၊ လွှဲဘို့သာပြုင်း
တရားသို့ မသက်ဝင်လျင်း၊ အခက်နှင်ကြုံတွေ့ဘို့လေး။
(လယ်တီဆရာတော်)

မာရ်မင်းရဲ့ ပထမတပ်က အာရုံးပါးကားမဂ္ဂဏ်တရားပဲ။
ဒုတိယတပ်က တရားနာတဲ့အလုပ်၊ တရားရှုမှတ်တဲ့အလုပ်
မှာ မမွေ့လော်ခြင်းပဲ။ တတိယတပ်က အစားကိုင့်ပြီး တရား
အလုပ်ကို ပစ်ထားတာပဲ။ စတုတွေတပ်က တရားနာဖို့ တရားရှု
မှတ်ဖို့ ပျင်းရိုနေတာပဲ။ ပွဲမတပ်ကတော့ တရားနာတဲ့အခါ
တရားရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ငါက်မြေည်းနေတတ်တာပဲ။ ဆုံးမ
မြောက်တပ်ကတော့ တရားအလုပ်လုပ်ရင် စီးပွားရေးထိနိုက်
မှာ၊ ကျန်းမာရေးထိနိုက်မှာ၊ လူမှုရေးထိနိုက်မှာ ကြောက်ချုံနေ

တာပဲ။ သတ္တာမတပ်ကတော့ ကိုယ်အားထုတ်တဲ့ တရား အပေါ်မှာ ယုံမှား သံသယဝင်လာတာပဲ။ ဒီလို တရားနာနေလို့ ဒီလိုရှုမှတ်နေလို့ တရားက ရုမှုရပါမလား။ စတဲ့ ယုံမှားတွေး တော့မှုမျိုးပေါ့။

ကျေးဇူးကို ချေဖျက်သူ

အငြေမမြောက်တပ်ကတော့ မက္ခန့် ထဲမှုပဲ။ မက္ခန့်တာ ရှုံးက တရားပြခဲ့တဲ့ဆရာတော်တွေရဲ့ ကျေးဇူးကို ခြေဖျက် ပစ်တာ။ ထဲမှုဆိုတာက မာန့် တစ်ရိုက်းတစ်ထောင်တာပဲ။ အခု ဓမ္မပိဟာရီအရှင်ဉာဏ်၊ အရှင်ဝိစိတ္တဆိုပြီး နှစ်ပါး ပေါ် နေတယ်။ သူတို့က အရှင်ပြခဲ့တဲ့ပိုပ်ပသုနာနည်း အားလုံးမှား တယ်။ သူတို့နည်းပဲ မှန်တယ်ဆိုပြီး တရားမဝင်စာအုပ်တွေ ဖြန့်ကြတယ်။ တရားတွေ နီးဟောကြတယ်။ အခု နိုင်ငံတော် သံယူနာယကအဖွဲ့က သူတို့ရဲ့ဒါဒကိုအမွှတ်ဒါဒဖြစ် ပိုန္တယ ချုပြီးပါပြီ။

သူတို့တရားတွေကို ဟောခွင့်လည်း မပြုတော့ဘူး။ စာအုပ်ထုတ်ဖြန့်ဝေခွင့်လည်း မပြုတော့ဘူး။ ခေါင်းဆောင် အရှင်ဉာဏ်ဆိုတာ အရှင်ကလည်း သာသနာဖျက်ဆီးမှုနဲ့ ထောင်ဆယ်နှစ် ကျေပြီးပြီ။ အခုတစ်ခါကျေတော့ မလိမ့်တပတ် နည်းသုံးပြီး သက်န်းရောင်မဝတ်ဘဲ မဟာယာန တရှတ် ဘုန်းကြီးတွေလို မိုးပြာရောင်ဝတ်ရုံပြာကြီး ဝတ်ပြီးနေတယ်။

အကောင်းဆုံးကတော့ သာသနာရေးနဲ့ စိစစ်ရေး က ခွင့်ပြုချက်အမှတ်မပါတဲ့ စာအုပ်တွေကို မဖတ်တာ

အကောင်းဆုံးပဲ။ သူတို့အဖွဲ့တဲက ဦးစီစိတ္တာသိဝံသဆိုတာ
ငါးသွဲရဓမ္မစရိယပဲ။ ဘယ်နှစ်သွဲရရပါ။ ဘုရားမဖြစ်သေးသမျှ
ဘယ်သူမှ မပြည့်စုပါဘူး၊ မှားနိုင်တာပါပဲ။

သူတို့၏ အသိကို သညှာသိ၊ စာသိ၊ ဗဟိသုတသိ
လို ခေါ်တယ်။ သံသရာမှာ ထောက်ရာတည်ရာ ရအောင်
အားမကိုးလောက်သေးဘူး၊ ပညှာသိ၊ ခန္ဓာသိ၊ ပဋိဝေသိ
ကိုရောက်မှ တကယ်အားကိုးလောက်တယ်။

တရား အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်ဖို့အတွက် သံယုတ်
ပါဌိတော် မူလပဏ္ဍာသ၊ မဖွဲ့မပဏ္ဍာသ၊ ဥပရိပဏ္ဍာသ
ပါဌိတော် မြန်မာပြန်တွေကို သေချာဖတ်ထားသင့်တယ်။ နှိမ့်
ရင်တော့ ဝိသသနာတရားနဲ့ ပတ်သက်ရင် ခဏ ခဏ အလိမ့်
ခံ နေရမှာပဲ။ အချိန်ရရင်တော့ အင်္ဂါးတို့ရှင်ပါဌိတော် မြန်မာ
ပြန်ကိုပါ ဖတ်သင့်တယ်။

နိုင်ငံတော်က ထုတ်ဝေတဲ့ မြန်မာပြန်စာအပ်ကြီး
တွေက ပါဌိအရှိအတိုင်း မြန်မာပြန်ထားတော့ ဖတ်ရတာ
မချေချာဘူး၊ ထောက်တော်ကိုတော်ကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ဖတ်
ကာစမှာ ဘာဆိုလိုမှန်းမသိ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဖတ်သားကျ
လာရင်တော့ နားလည်သွားပါတယ်။ ဒါတွေဖတ်စို့ အချိန်
နည်းတယ်ဆိုရင်တော့ ဦးမောင်မောင်လေး အကျဉ်းချုပ်ပြန်တဲ့
အနှစ်ချုပ် သံယုတ္တနိကာယာ အနှစ်ချုပ်မဖွဲ့မနိကာယာ၊ အနှစ်
ချုပ်ဒီယန်ကာယာ၊ အနှစ်ချုပ်အင်္ဂါးတို့ရန်ကာယ်တို့ကို ဖတ်
ရင်အချိန်ကုန်ရော၊ ငြေကုန်ရော နှစ်မျိုးလုံး သက်သာနိုင်တယ်။

“လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ မာရ်မင်းရဲ့ ပထမတပ်ဖြစ်တဲ့ ကာမ
ဂုဏ်ကြားထဲမှာ ကျခုံးသွားကြတာက ထင်ရှားတော့ ပြော
စရာမလိုပါဘူး။ ရဟန်းဝတ်လာပြီး ကာမဂုဏ်တော်ထဲ ပုံ
တော်မူရတာကတော့ နစ်နာလှပါတယ်။

သန်း။။ ရဟန်းမှာ ကာမဂုဏ် ခံစားတာယ်ဆိုတာရှိသလားဘုရား။
နှင်း။။ ရှိတာပေါ့။ မင်းက ကာမဂုဏ်ဆိုရင် ဖိုနဲ့မ တွေ့ထိခံစား
တဲ့ ဖော်ပြားရုံတစ်ခုကိုပဲ သိနေတာကိုးကွာ။ ရဟန်းလည်း
အောက်စက်တွေနဲ့ ပိုဒီယိုကြည့်တာ။ စလောင်းတွေဖွင့်ပြီး
အတ်လမ်းတွေ ကြည့်တာဟာ အဆင်းအရသာနဲ့ အသံ
အရသာဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်တွေကို ခံစားတာပါပဲ။ အသား
ကောင်းကောင်း ဟင်းချက်စားတာယ်ဆိုတာ ရသာရုံးဆိုတဲ့
ကာမဂုဏ်ကို ခံစားတာပါပဲ။ ကားကောင်းကောင်းဝယ်ပြီး
ဆိုဖာအိဒီကြီးပေါ်ထိုင်ပြီး စီးတာ။ အိပ်ယာခင်းထူထူပေါ် အိပ်
တာ။ နှုန္တုတဲ့သာက်နှုံးအကောင်းစားကို ဝတ်တာဟာ ဖော်ပြား
ရုံ ဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားတာပါပဲ။

တရားအလုပ် ဘာမှမလုပ်လိုက်ရဘဲ စလောင်း
ကြားထဲ၊ ဆိုဖာကြားထဲ ဖိုစ်ခံရင်း ပုံးတော်မူရတယ်ဆိုရင်
တော့ မာရ်မင်းရဲ့ ပထမတပ်မှာ ကျရှုံးရတာပဲပေါ့။ မင်းတို့
လူပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ ပြောမနေနဲ့တော့။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ သံယာ
တော်ပေါင်း ခြောက်သိန်းကျော်ရှိတဲ့ထဲမှာ မာရ်မင်းရဲ့ ပထမ
တပ်ကလွတ်တဲ့ သံယာတော်ဟာ တစ်သောင်းကျော်လောက်
ပဲ ရှိမယ်။

မဟနိမိလ်အနောင့်အယ်ခု

မာရ်နတ်ရဲ့ တပ်မကြီး ဆယ်တပ်ရဲ့ အမိဘာယ်ကို
ဆရာကြီးဦးရွှေအောင် ဖွင့်ပြတာက အလုပ်စခန်းနဲ့ ပိုမိုးတယ်။
အရှင်မဟာကသာပဝတ္ထုမှာ ဆရာကြီး ဖွင့်ပြခဲ့တဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့
တပ်မကြီးဆယ်တပ်အကြောင်း လေ့လာကြည့်ရအောင်။

လောက၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်သူတိုင်း၌ အနောင့်
အယ်သည် တွေ့ဖြေဖြစ်၏။ ယင်းကို မာရ်နတ်၏ တပ်မ
ကြီး ဆယ်တပ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤဆယ်တပ်ကို သိဒ္ဓထူး
မင်းသာဆောင်းတွေ့ခဲ့၏။ ပိုပေါ်နှင့် ဘဒ္ဒိကာပိလာနှိတိလည်း
တွေ့ကြ၏။ အခြားမြှင့်မြှတ်သူ မည်သူမဆို တွေ့ကြ၏။
လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဖိမိ၏
အကျိုးစီးပွားကို စွန့်လွှာတ်သူတိုင်း တွေ့ကြ၏။ ထိုတပ်မကြီး
ဆယ်တပ်ကို နိုင်အောင်တိုက်နိုင်မှသာ အောင်ပဲကို ရနိုင်မည်
ဖြစ်၏။

ပထမတပ်မကြီးမှာ ကာမဂ္ဂထုဖြစ်၏။ ကာမဂ္ဂထု
တွင် ရာထူး ဂုဏ်သိမ်စည်းစီမံဉာဏ်တိသည် ထင်ရှားကြ
၏။ ယင်းတို့အပေါ် ငဲ့ကွက်မှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမှ
လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် မှန်မှန်ကန်ကန်ဆောင်ရွက်
ရာ ရောက်၏။ တရားအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာလည်း ရောက်
၏။ ထိုအခါမှသာ တကယ့်ဖြော်မြှတ်သူ ဖြစ်၏။ ယခု ပိုပေါ်နှင့်
ဘဒ္ဒိကာပိလာနှိတိသည် ဤတပ်မကြီးကို အောင်နိုင်သူမှား
ဖြစ်ကြလေပြီ။

ဒုတိယတပ်မကြီးမှာ မိမိလပ်ငန်း၌ ရသကို တွေ့အောင် မရှာနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ယုတ်နိမ့်သော လုပ်ငန်း၌ ဖြစ်သေ မြှင့်မြတ်သောလုပ်ငန်း၌ဖြစ်စေလုပ်ငန်း တိုင်း၌ ရသသည်ရှိ၏။ ထိုရသကို တွေ့အောင် ရှာနိုင်မှ လုပ်ငန်း၌ ပျော်မွေ့၏။ သို့မဟုတ်ပါက လုပ်ငန်း၌ စိတ် မဝင်စားနိုင်ဘဲ ပျင်းစိလာ၏။ ဤော်လာ၏။ ယခု ပိုပါလိနှင့် ဘဒ္ဒိကာပါလာနိုတိသည် တော့ထွက်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း ၌ ရသကို တွေ့အောင်ရှာနိုင်ကြ၏။ ထိုကြောင့် သူတို့သည် မာရ်နတ်၏ ဒုတိယတပ်မကြီးကိုလည်း အောင်နိုင်ကြပြီ။

အထောက်ခံမှ အောင်ပဲရ

တတိယတပ်မကြီးမှာ တော်မှုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မြှင့် မြတ်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းကို စသည်ဆိုက တည်းက စွန့်ထွေတ်ရန် စခြင်းဖြစ်၏။ သိမ်းပိုက်ရန် စခြင်း မဟုတ်။ ထိုအခါ တော်မှုတ်ခြင်းသည် မလွှဲမသွေ့ပါဝင်လာ မည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တော်မှုတ်ခြင်းကို တကယ်တမ်း လက် တွေ့ကြုံလာသောအခါ အုံမ တော့မှ သီလစောင့်နိုင်မည် ဟုသော ကြွေးကြေားသံဖြင့် လုပ်ငန်းကို စွန့်ခွာတ်တ်၏။ ယခု ပိုပါလိနှင့် ဘဒ္ဒိကာပါလာနိုတိသည် ဆွမ်းခံရာတွင် ရသမျှနှင့် ရောင့်ရွှေ့ အထောက်နိုင်သူများဖြစ်ကြ၏။ ထိုကြောင့် သူတို့သည် ဤတပ်မကြီးကိုလည်း အောင်နိုင်ကြ၏။ သူတို့ကို မဆိုထား နှင့်။ သူတို့၏နောက်လိုက် သီဟို၌(သီရိလက်) မထောင်များ သည်ပင် စတုတွေ့သောကိုယနာမတင်မို့က ကာလအားဖြင့် နှစ်နှင့်

ပယနိုင်၏။ ဤနည်ဖြင့် ပိုလဲနှင့် ဘဒ္ဒါကာပိုလာနှစ်တို့သည်
ငိုက်မျဉ်းခြင်း ထိနမီဒုကို ပယ၍ မာရ်နတ်၏ ပွဲမတပ်ကို
နှင်အောင်တိုက်ခဲ့၏။

(မှတ်ချက်)။ တရားနာရင်း၊ တရားထိုင်ရင်း ငိုက်လာလျှင်
စကြံး ထလျောက်ရသည်။ သို့မဟုတ် မျက်နှာထာစ်ရသည်။
သို့မဟုတ် နားရွက်ကို ဆွဲယမ်းရသည်။ သို့မဟုတ် ဟင်း
လင်းပြင်ရှိသော နေရာသို့သွားပြီး ကောင်းကင်မှ နက္ခတ်တာ
ရာ များကို ကြည့်ရသည်။ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ပျောက်မှ တရားကို
ဆက်ရှုမှတ်ရသည်။

အကြောက်ပယ်မှ နိမ္မာန်ရ

ဆင့်မတပ်မှာ အကြောက်ဖြစ်၏။ စတ်ဓာတ်အားငယ်သူ
များသည် ကြီးမားသော တာဝန်များကို ယူရန် ကြောက်
တတ်ကြ၏။ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ငါကို အစိက
ထားသူများသာ ကြောက်ချုံးတတ်ကြပြီး ငါကို အစိက
မထားသူများသည် မကြောက်ကြ။ အမှန်အားဖြင့် ငါရှိသည်
ထင်ပြီး ငါကို မြတ်နီးနေသမျှကာလပတ်လုံး ကြောက်နေ
မည်သာ ဖြစ်၏။ ငါမရှိဟု သိပြီး ငါကို ပယ်သတ်နိုင်သည်
နှင့်အမျှ အကြောက်ကို ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်၏။ ပိုလဲနှင့် ဘဒ္ဒါ
ကာပိုလာနှစ်တို့သည် အခက်ခဲဆုံး အရိယသစ္ာကို ရှာဖွေရှု၍
မာရ်နတ်၏ ဤဆင့်မြောက် တပ်မကြီးကိုလည်း အောင်နိုင်
ခဲ့ပါ၏။

သတ္တုမတပ်မကြီးမှာ မပြတ်သားမှ ဖစ်ကိစ္စာဖြစ်၏။

မိမိလုပ်ငန်း၌ ယုံကြည်မှုမစိုင်မြှုသများ မပြတ်သားမှုများ၊ နောက်ဆံတင်းမှုများ၊ တွေ့ဝေမှုများ၊ သံသယများရှိနေမည် သာ ဖြစ်၏။ ပြန်မှုသမီးတွင် ဘုရှုံးနောင်၏ နောင်ရှိးတိုက်ပွဲ သည် နားလည်စရာအကောင်းဆုံး ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ လောကီတိုက်ပွဲသာ ဖြစ်၏။ ထိုထက် ပြင်းထန်သော လောကုတ္တရာ တိုက်ပွဲပြုကား ပိပုလိနှင့် ဘဒ္ဒကာပိလာနိတို့ သည် မာရ်နတ်၏ ဆင့်မတပ်မကြီးကို တိုက်ရှုံး တကယ်ပင် ရွှေပြုချုပ်ချုပ်နိုင်အောင် တိုက်ခဲ့ပါ၏။

အင့်မတပ်မကြီးကား အောက်ခြေလွှတ်မှု ဖြစ်၏။
 ပါဌိုဝါဟာရအားဖြင့် မကျ၊ ထူး ဟူ၍ဖြစ်၏။ မက္ခဏ်၏ အနက် ရင်းမှာ ကျေးဇူးကန်းခြင်းဖြစ်၏။ ထူး၏ အနက်ရင်းမှာတိုင်ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်လာသောအခါ အောက် ခြေလွှတ်တတ်၏။ တစ်ချိန်က ရောင်းရင်းများအနေဖြင့် မိမိ အပေါ် ကျေးဇူးများခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင် မိမိအောက် နိမ့်ကျေနေသဖြင့်ဖြစ်၏။ မိမိ၏ အားကိုးရာ မဟုတ်တော့သဖြင့် ဖြစ်၏။ ပေးရန်း အခွင့်အရေးတောင်းခဲ့ရန်း မိမိ၏ သိက္ခာနှင့် အဆင့်ကျိုး ဟူသော အမြင်ဖြင့် ထိုသူများကို အပေါင်း အသင်း မလုပ်ချင်။ ထိုအခါ ထိုရောင်းရင်းများ၏ ကျေးဇူးကို ကန်းရတော့၏။ ဤသည်ကို မက္ခဏ်ဆို၏။ ကျေးဇူးကန်းရှုနှင့် မပြီးသော မိမိကိုယ်ကို ကျောက်တုံင်လို ထင်မှတ်လာ၏။ မည်သူ၏ ပေဖန်ချက်ကိုမှ လက်မခံ။ ဝေဖန်လျှင် တုံးပြန်မှ အနေနှင့် ဒဏ်ခတ်တော့၏။ မိမိကား ကျောက်တိုင်၊ မိမိကို

မည်သူကမှ ယိမ်းယိုင်အောင် မလုပ်နိုင်။ ဤသို့သော ခံယူ ချက်ကို ထဲနဲ့ဟန်ဆို၏။ အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲ ဤသို့အောက် ခြေလွှတ်ခြင်းကို ပိုပဲနှင့် ဘဒ္ဒါကာပိုလာနိုတို့ ပယ်နိုင်ခဲ့ပြီ။

ကျေဆုံးခြင်း၏အကြောင်းရင်း

နဝါတပ်မကြီးသည် သာယာမှန်ကန္တဖြစ်၏။ မှန် ကန်သော စိတ်ရင်း စေတနာရင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကို ဆောင် ချက်သောအခါ ယင်း၏အကျိုးတရားအနေဖြင့် ထူးခြားမှု များသည် တကယ်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါ၏။ လာသ်သပ် ပကာလည်း ပေါ်များလာတတ်၏။ ဂုဏ်သတင်းများလည်း ကျော်စောလာတတ်၏။ လေးစားမှုများကိုလည်း ရတတ်လာ ၏။ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါများလည်း ထွန်းပလာတတ်၏။ ပိတို့ ပသုဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓိ၊ ပိဋက္ခိ၊ သုခာ၊ ဉာဏ်၊ သတိ၊ သမာဓိ စသော တရားများလည်း ထူးထူးခြားခြားထာက်လာ၏။ ထိုအခါသာယာ မှု တဏ္ဍာန်ကန္တသည် ပေါ်လာတတ်၏။ ထိုသို့ပေါ်လာသော လည်း နိကန္တအနေဖြင့် ပေါ်လာခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ တရား၏ မွေ့လျော်မှု မမွောတိ အယောင်ဆောင်ပြီး ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ နိကန္တ ဟူသည်မှာ တပ်မက်တတ်၊ သာယာတတ်သော တဏ္ဍာဖြစ်၏။ ဤနေရာ၏ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ယောင် ဆောင်ခြင်းဖြစ်၏။ မူလက စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း တို့ဖြင့် ဆောင်ချက်သောကြောင့် ထူးခြားသော အကျိုးကို ပေးရာတွင် ထိုစိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းတို့ ရှုံးဆက်ပြီး မဖြစ်ပေါ်စေရန် အကုသိုလ်နိကန္တ ကုသိုလ်ယောင်ဆောင်

ပြီးဝင်လာခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကုသိုလ်ကျိုးရပ်စဲပြီး အကုသိုလ် နိကန္တိကအကျိုးပေးတော့၏။ ထိုကြောင့် ဘဝတွင် မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့ ဂုဏ်းခနဲကျိုးဖြစ်၏။ ဤ နိကန္တိသည် မာရ်နတ်၏ နေမတပ်မကြီးဖြစ်၏။

ဒေသမတပ်မကြီးမှာ မိမိက တော်ကြောင်းနှင့် အခြား သူများက မိမိလောက် မတော်ကြောင်း ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိက တော်ကြောင်း ပြောဆိုခြင်းကို အစွဲအွေးသန ဟုခေါ်၍ သူများက မိမိလောက် မတော်ကြောင်း ပြောဆိုခြင်းကို ပရ ဝမှန် ဟုဆို၏။

အဲဒီဆရာကြီးပြီးရွှေအောင်ရဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့တပ်မကြီး ဆယ်တပ်အကြောင်း ဖွင့်ဆိုချက်တွေပဲ။ တရာ့တရားပြ ဆရာ တော်များကျတော့ သူများကိုသာ တယာကို ပယ်သတ်ဖို့ အာပေါင်အာရင်းသန်သန်နဲ့ ဟောနေတာ။ သူ ကိုယ်တိုင်ကျ တော့ ဆေးလိပ်မသောက်ရမနေနိုင်၊ ကွမ်း မစားရမနေနိုင် ဖြစ်နေတယ်။ မြို့တစ်မြို့မှာ တွေ့ဖူးတယ်။ နှစ်ပါးလုံး နာမည် ကြီး တရားပြဆရာတော်တွေပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ပါးက ကွမ်းယာ စွဲနေတယ်။ တစ်ပါးက စီးကရက် စွဲနေတယ်။

ခွဲခြင်း၏အမိန့်အကြောင်း

သေချာမှတ်ထားတာပေါ့ကွာ။ ကောင်းတဲ့အလုပ် ဖြစ်ဖြစ် ဆိုးတဲ့အလုပ်ဖြစ်ဖြစ် ကြာကြာလုပ်ရင် စွဲတာပဲကွာ။ ဒီနှစ်ပါးလုံးဟာ စီးကရက်နဲ့ ကွမ်းဒဏ်ကြောင့် နှစ်ပါးလုံး လည်းချောင်းကင်ဆာရောက်ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ စီးကရက်

နဲ့ ကွမ်းကို မဖြတ်နိုင်ကြဘူး။ ဝေဒနာကနေ တရာ့ဘို့ မကူး
စေနဲ့လို့ နေ့တိုင်း ဟောနေတာလည်း သူတို့ပဲ။

ဦးကရက်ဝေဒနာနဲ့ ကွမ်းယာဝေဒနာကနေ တရာ့
ကို နေ့တိုင်းကူးနေတာလည်း သူတို့ပဲ။ ဦးကရက်တရားပြု
ဆရာတော်ကတော့ အခုပုံလွန်တော်မူသွားရှုံး။ ကွမ်းယာ
တရားပြဆရာတော်ကတော့ ကျွန်းသေးတယ်။ ခုတော့ ကွမ်း
ယာ ထပ်မံ့ားရဲတော့ဘူးလို့ ကြားရတယ်။ မြို့တစ်မြို့မှာ
လည်း ရိပ်သာဖွင့် တရားပြပြီး နာမည်ကြီးနေတဲ့ ဆရာတော်
တစ်ပါး ရှိတယ်။

တစ်ခါတော့ တစ်ဘဝသာသနာကျမ်းပြုဆရာတော်
ဦးယောသိတော့ အဲဒီဆရာတော်ရဲ့ ကျောင်းမှာ တရား သွား
ပြရတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဆရာတော် ဟောတဲ့တရားတွေကို
မြုဝတီက နေစဉ်လွင့်ပေးနေတော့ တစ်ပြည်လုံးက ဆရာတော်
ကို သိပြီး သိပ်ကြည်ညိုနေတဲ့အချိန်ပေါ့။ အဲဒီမြို့က ကျောင်း
မှာ တရားလည်းပြရော အဲဒီရိပ်သာက ကျောင်းဒါယိကာမကြီး
တစ်ယောက်က ဆရာတော် ဦးယောသိတော်ကို ကြည်ညိုပြီး
သိကွာ့ထပ်ဖို့လုပ်တယ်။

အဲဒီသတင်းကို ကြားသွားတဲ့ နယ်ခံကျောင်းထိုင်
ဆရာတော်ဟာ လူသာမစွဲရိယမီးတွေလောင်ပြီး နေထိုင်
မကောင်းဖြစ်လိုက်တာ ဆေးရုံတောင် တင်ယူရတယ်။ ဒီ
အကြောင်းကို သိသွားတဲ့ ဆရာတော်ဦးယောသိတော် သိကွာ့
ထပ်မံ့တော့ဘဲ ဒီတိုင်း ပြန်ကြခဲ့ပါသတဲ့။ ဒါဟာ ဘာကို

ပြသလဲဆိုရင် ကျောင်းထိုင်ဘူန်းကြီးဟာ တရားသာ ပြနေ
တာ။ မာရ်နှစ်ရဲ့ ပထမတပ်မကို မကျော်နိုင်သေးဘူး ဆိုတာ
ထင်ရှားတာပေါ့။

သန်း။။ သတင်းလေး ကြားတာနဲ့တောင် ဆေးရုံတက်ယူရတယ်
ဆိုတော့ တကယ်များ သိက္ခာထပ်ဖြစ်ရင် ပျုတော်မှုမယ်
ထင်တယ် ဘုရား။

နှင်း။။ သေချာတာပေါ့။

ဒေါသက -သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတာ
ကူးသောက -ကိုယ့်ထက်သာလို့ မနာလိုတာ
မ့္မာရှိယက -ကိုယ်ရသလို သူတစ်ပါးမရစေချင်တာ
ဒီသုံးမျိုးလုံးဟာ ဒေါသအုပ်စုဝင်တွေပဲ သိပ်ကြာက်စရာ
ကောင်းတယ်။ အင်မတန်လည်း ပူပြိုးတယ်။ ဘယ်လောက်
ထိ ပူပြိုးသလဲဆိုရင် နတ်တွေမှာ ဒီဒေါသ၊ ကူးသော၊ မ့္မာရှိယ
တစ်ပါးပါးဖြစ်ပေါ်ရင် ချက်ချင်းသေသွားတယ်။ နတ်တွေရဲ့
ရုပ်က နှီးညံ့တော့ တစ်ခါတည်း သေအောင် လောင်ပစ်လိုက်
တာပေါ့။ သေပြီးရင် ချက်ချင်း ငရဲထိကျသွားတယ်။ လူ
တွေကျတော့ ရုပ်တွေက ကြမ်းတစ်းတယ်။

ရောဂါဖြစ်ခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်း

ဒါကြာင့် ဒေါသတို့ ကူးသောမ့္မာရှိယတို့ ဖြစ်တဲ့
အခါ ချက်ချင်းတော့ မသေဘူး။ ဒါပေမဲ့ နှုလုံးရောဂါတို့
သွေးတိုးရောဂါတို့ ကင်ဆာရောဂါတို့ဖြစ်ကျန်ခဲ့တယ်။ သေချာ
လေ့လာကြည့်။ ဒီရောဂါသုံးမျိုးဟာ ဒေါသကြီးတဲ့ ယောက်ဗျား

တွေ၊ ပူပင်သောကများတဲ့ မိန်းမတွေမှာ အဖြစ်များတယ်။

၂၀၀၇ ခုနှစ်က သူဒွေဝိပသုနာကျင့်စဉ်ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ အလုပ်ပေး ဝိပသုနာတရား ၂၄ ညာ ရန်ကုန်မှာ ဟောတယ်။ စမ်းချောင်း ကံမြှင့်ကျောင်းမှာ သုံးညာ၊ ရွှေတိဂုံဘုရားအရေးမှုခံက မင်္ဂလာဇွဲး ဓမ္မဘရုံမှာ (၁၁)ညာ ရန်ကုန်း အနိယာ ဓမ္မဘရုံမှာ ၁၀ ညာပဲ့။ အဲဒီတရားတော်ကို မြို့နယ် ရိပ်သာတစ်ခုက ဦးပွဲင်းကြီးတစ်ပါးက ၂၄ ညာလုံး နာလုံးကိုရတယ်။

သူဟာ တရားအားထုတ်နေတာ ကြာပြီဆိုပေမယ့်အခုမှ သေသေချာချာ တရားတွေ့တယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ့။ ဒါကြောင့် သူတို့မြို့ကို တရားဟောကြွို့ ငါကိုလာပင့်တယ်။ ငါကလည်း တစ်ခါမှ မဟောမူးသေးတဲ့မြို့ဆိုတော့ ဟောပေးဖို့ လက်ခံလိုက်တယ်။ သူဟာ ဝမ်းသာအားပြန်သွားပြီး မြို့နယ်လူထုကို တင်ပြတော့ အားလုံးက ဝမ်းသာကြတယ်။ တရားပွဲကိုး အကြီးအကျယ် ကျင်းပဖို့ စီစဉ်ကြတယ်။

သူနေတဲ့ ရိပ်သာကျောင်းဝင်းကြီးထဲမှာပဲ တရားပွဲကို ကျင်းပဖို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်။ ပုံပိုးမယ့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ရပြီဆိုတော့ တရားမွဲဖြစ်ဖို့က ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း သေချာပြီလို့ သူက တွက်ထားတယ်။ သူရဲ့ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကို လျောက်ပြီးရင် ကိစ္စပြီးပြီလို့ သူက တွက်ထားတယ်။

သန်း။။။ သူ တွက်သလိုဖြစ်မလာဘူးလား ဘုရား။

နှင်း။။။ ဘယ်ဖြစ်လာမှာလဲ။ သူနေတဲ့ ရိပ်သာကျောင်းဆရာတော်

က မာရိနတ်ရဲ ပထမတပ်မမှာ ကျူးနေတဲ့သူပဲ။ သူ တရားပြုနေတဲ့ရိပ်သာကျောင်းပိုင်းထဲကို ဘယ်ဓမ္မကတိကဆရာတော် မဲ လာပြီး တရားမဟောရဘူး။ ကုန်ကုန်ပြောမယ်။ တရားဟောဆရာတော်ဆိုရင် သူကျောင်းမှာလာတောင် တည်းခွင့်မပြုနိုင်ဘူးတဲ့။ ပြီးတော့ ဆက်ပြောလိုက်သေးသတဲ့။ နောက်ကို ဒီကျောင်းပိုင်းထဲမှာ တရားပဲလုပ်ဖို့ ကြိုးစားမယ်ဆိုရင် ဦးပွဲ်ဗြိုးကိုယ်တိုင် ဒီကျောင်းက ထွက်သွားရမယ်တဲ့။

ဒီလိုဆရာတော်မျိုးကိုတော့ တရားပြုဆရာတော်လို့ မခေါ်သင့်ဘူး။ မတရားပြုဆရာတော်လို့ပဲ ခေါ်ရမယ်။ သူတရားစခန်းကိုလည်း မတရားစခန်းလို့ပဲ ခေါ်ရမယ်။ သူ ပုံစံကြည့်ရတာ ဘုရားရှင်ရှိသေးတယ် ဆိုရင်တောင် သူကျောင်းပိုင်းထဲမှာ တရားဟောခွင့်ပေးမယ် မထင်ဘူး။ ဒီလိုဆရာတော်မျိုးတွေကို ကြည့်ပြီး ဝန်းသိမြဲ၊ ခန္ဓားဆရာတော်ကြီးက အခုလိုအိုဝါဒပေးခဲ့တယ်။

မဖြစ်မနေ မွေးရမည့်ဆိုလျှင်

မွေးမည့်မွေးလျှင် ကြက်တွေ ဘဲတွေပဲ မွေးပါ။
မနာလိုစိတ်နှင့် ဝန်တိုစိတ်ကို မမွေးပါနှင့်။
အကုသိုလ်ဖြစ်တာချင်း၊ အပါယ်ကျတာချင်း
တူသော်လည်း ကြက်တွေ ဘဲတွေ မွေးတာက ကြက်ဥဘဲတွားပြီးမှ အပါယ်ကျသည်။ မနာလိုစိတ်နှင့် ဝန်တိုစိတ်ကို မွေးသူများကား ဘာမှမစားရဘဲ အပါယ်ကျရသောကြောင့်တည်း။ တဲ့။

၁၁။ မြို့တစ်မြို့မှာလည်း ဝိဟယ်နာတရား အဟောကောင်း
တဲ့ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးရှိတယ်။ သူဟာ သာသနူသန့်ရှင်း
ရေးခေတ်တုန်းက ဖိန်းမမူနဲ့ လူဝတ်လလိုက်ရတယ်။ မေ့
လောက်တဲ့အချိန်ကျတော့မှ အာဏာပိုင်ရဟန်းအချို့ကို
လာသံထိုးပြီး ဘုန်းကြိုးပြန်ဝိတယ်။ ဂိုဏ်းစွဲ ရိပ်သာစွဲကြီးတဲ့
ဒကာ၊ ဒကာမတွေကတော့ သိက္ခာသုံးပါး ရှို့ မရှိုကို မကြည့်
ကြဘူး။ သူတို့ရိပ်သာနည်းနဲ့ တရားဟော မဟောကိုပဲ ကြည့်
ကြတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီရဟန်းတဲ့ ဆရာတော်ကို စိုင်းလှာ။
လိုက်ကြတာ တိုက်တွေ၊ တာတွေကတော့ ရိပ်သာစိုင်းထဲမှာ
ပြည့်ကျပ်နေတာပဲ။ အခု သူပုံးတော်မူတော့ ရဟန္တာလို့ သူတို့
သာသာ သမုတ်ပြီး စေတီကြီးတည်ထားတယ်။ ငါက အဲဒီ
ရိပ်သာအနီးမှာ မကြောခဏတာည်းဆိုဖူးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို
လေ့လာကြည့်လိုက်တော့ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့ ဝေးရော အပါယ
လေးပါးကတောင် လွှတ်မယ်မထင်ဘူး။

သန်း။ ၁။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာတော်။

နှစ် ၁။ သူ နေတဲ့ ကျက်သရေခန်းကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
ပုပ်သိုးနေတဲ့ကိုတိမျိုးဘူးတွေ၊ မုန်ပုံးတွေ၊ ခွေးရိုးပြီး ဝတ်လို့
မရတော့တဲ့ သက်န်းတွေကို ကုန်ကာသုံးစီးတိုက်လောက်
နဲ့ ရှင်းပစ်ရသတဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာ ဟုတ် မဟုတ်ဆုံး
တာ သူဟောတဲ့တရားကို ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်လို့ မရနိုင်ဘူး။
ကိုလေသာကုန် မကုန်ကို ကြည့်ပြီးတော့ပဲ ဆုံးဖြတ်လို့

ရနိုင်တယ်။

ရဟန္တာ ဟုတ်၊ မဟုတ် တိုင်းတာနည်း

ဥပမာ ရလာတဲ့လာဘ်လာဘတွေကို မလျှောက်
မတန်းရက်နဲ့ တမက်တမော သိမ်းဆည်းနေတယ်ဆိုရင်
လောဘ ကိုလေသာအားကြိုးလို့ လို့ သတ်မှတ်နိုင်တာပေါ့။
ဘာမှမသိမ်းဆည်းဘဲ ပျံတော်မူတဲ့အထိ ရသမျှ အကုန်လှု။
ပစ်သွားတယ်ဆိုရင် လောဘကုန်လို့ သို့မဟုတ် လောဘ
ကိုလေသာ ခေါင်းပါးလို့ လို့ သတ်မှတ်နိုင်တာပေါ့။

ဒေါသဖြစ်စရာ ကြိုပါလျက် ဒေါသမဖြစ်ဘူးဆိုရင်
ဒေါသကိုလေသာကုန်နေသူ သို့မဟုတ် ဒေါသကိုလေသာ
ခေါင်းပါးသူလို့ သိနိုင်တာပေါ့။ မင်းကွန်းတိပိဋကဓရတော်
ဆိုရင် တစ်ခါက မန္တလေးမြို့က ညာတရားပွဲပင့်ထားတယ်။
အစီအစဉ်ကတော့ ဆရာတော်က မင်းကွန်းကနေ မန္တလေး
ဆိုပါကမူးဘက် စက်လေ့နဲ့ ကြိုလာရမယ်။ တရားပွဲကျင်းပ
မယ့်သူများက မန္တလေးဆိုပါကမူးကနေ ကားနဲ့ ကြိုမယ်ပေါ့။

ဆရာတော်ကြိုးလည်း ညာနေခြောက်နာရီခွဲလောက်
မန္တလေးဆိုပါကမူးလည်း ရောက်လာရော လာကြိုတဲ့ ကား
တစ်စီးမှ မရှိဘူး။ ကိစ္စတစ်စုတစ်ခုကြောင့် နောက်ကျတာ
ဖြစ်မှာပါ ဆိုပြီး ဆရာတော်ကြိုးက ဆိုပါကမူးက သစ်ပင်
အောက်က ထိုင်စောင့်ရှာတယ်။ တရားပွဲက ခုနစ်နာရီခွဲ
ဟောရမှာ ကားက ခုနစ်နာရီထိုးပြီးတဲ့အထိ ရောက်မလာဘူး။
သန်း။။ ဘာဖြစ်လို့ ကြိုတဲ့ကားက ရောက်မလာတာလဲဆရာတော်။

နှင် ။။ ဒီလိုကွဲ ... ဒီအချိန်မှာ ဆရာတော်ကြီးက ကမ္မာကျော်
တဲ့အထိ နာမည်ကြီးနေတာ အင်္ဂလန်က ငင်းနစ်ကမ္မာစံချိန်
စာအုပ်ကြီးထဲမှာ ဉာဏ်ပညာအကြီးမားဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဆိုပြီး စံချိန်
တင်ခံထားရတော့ ကမ္မာက မြန်မာဆိုတာကိုသာ မသိချင်
မသိမှာ။ မင်းဘွန်းတိပိဋကဓရရာတော်ကိုတော့ သိကြတယ်။
ဆရာတော်ဟာ တိပိဋကဓရရာတော်လည်း ဖြစ်တယ်။ ဓမ္မ^၁
ဘဏ္ဍာရှိရှိက တရားဘဏ္ဍာရှိးဆိုတဲ့ ဘွဲ့တံ့ဆိပ်ကိုလည်း
ရရှိထားတယ်။

ဒဲအပြင် နိုင်ငံတော်သံယူမဟာနာယကအကျိုး
ဆောင် ဆရာတော်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်လိုက်သေးတယ်။ ဒီလို
ဆရာတော်မျိုးဆိုတော့ တရားပွဲအကြိုအပို့ ကားလျှော့ချင်တဲ့
ဒကာတွေက သိပ်များတယ်။ သူ ကြိုမယ် ငါကြိုမယ်နဲ့ စိုင်း
ပြောကြတော့ အကျိုးဆောင်အဖွဲ့က ဘယ်သူကြိုပါလို့ သတ်
မှတ်မပေးဘဲ ခင်ဗျားတို့ အကူကူးကြိုလိုက်ပါလို့ ပေါင်းပြော
လိုက်တယ်။

ဆရာတော်ကတော့ တစ်စီးပဲစီးမှာပဲ။ ကြိုတဲ့ကား
များလေ ကောင်းလေလို့ သဘောထားလိုက်ဟန်တူတယ်။
မှန်းကြည့်ရတာ အဲဒီလို ကားကြိုဖို့ပြောထားတာက တရား
ပွဲမတိုင်ခင် လေးပါးရက်အလိုလောက်က ဖြစ်မယ်။ တော်း
ဟောမယ့်ရက် ရောက်လို့ ကြိုရမယ့်နောကျတော့ ကားပိုင်ရှင်
တွေဟာ မေ့နေကြတယ်။ တချို့ သတိရတဲ့လူကျတော့လည်း
ကိစ္စ အနည်းအပါးရှိနေတော့ ငါ မသွားလည်း ဘာမှမဖြစ်

ပါဘူး။ တခြားကားတွေ အများကြီး ရှိနေတာပဲလို ပေါ့ပေါ့
သဘောထားပြီး မသွားဘဲနေလိုက်ကြတယ်။ ဒုက္ခာ့ကြောင့် ကြို
မယ့်ကားတစ်စီမှု ရောက်မလာတာ။

ဆိုက်ကားစီးသော နိုင်ငံကျော်ဆရာတော်

နောက်ဆုံးတော့ ဆရာတော်ကြီးဟာ တရားပွဲပျက်
မှာစိုးတဲ့အတွက်ကြောင့် ဆိုက်ကားတစ်စီးငါးပြီး တရားပွဲကို
ကြွာသွားတယ်။ ကြည့်စစ်း၊ ဒေါသကိုလေသာ ဘယ်လောက်
ခေါင်းပါးလိုက်သလဲလို့ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေကျတော့ တရား
မထိုင်တာတစ်ခုတည်းကြည့်ပြီး ဘာမှ မဟုတ်လောက်ပါဘူး
ဆိုပြီး သွားအထင်မသေးလိုက်နဲ့ ခုက္ခာရောက်သွားမယ်။

တရားပွဲနဲ့ နှီးတဲ့နေရာလည်း ရောက်ရော အမှာ့င်
ထဲမှာ ဆိုက်ကားကို ရပ်ခိုင်းပြီး ပလွှင်ပေါ်တက် တရားဟော
တော့တာပဲ။ မှာ့င်ထဲမှာ ရပ်ခိုင်းတာက ဆရာတော်ကြီး
ဆိုက်ကားနဲ့ ကြွဲလာရတာပါလားလို သိရင် ပရိသတ်တွေ၊
တရားပွဲအကျိုးဆောင်တွေ စိတ်မကောင်းဖြစ်မှာ စိုးလိုတဲ့။
တခြား နာမည်ကြီး ဘုန်းကြီးတစ်ပါးပါးသာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင်
စိတ်ဆိုးပြီး တစ်ခါတည်း ပြန်ကြသွားမှာ သေချာတယ်။

အခု နာမည်ကြီးနေတဲ့ မူးကထိက တစ်ပါး အဲ
သလို ပြန်ကြသွားဖူးတယ်။ တစ်ခါတော့ အဲဒီဆရာတော်ကို
ရောဝတီတိုင်းဘာက်က ပင့်တယ်။ မော်လဖြိုင်ကျွန်းတို့ ဘုံး
ကလေးတို့ကို သွားတဲ့သဘောတွေက နှစ်မျိုး ရှိတယ်။ အစိုးရ
သဘောရယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကသဘောရယ်ပေါ့။ အစိုးရသဘော

တွေမှာတော့ အိပ်ခန်းတွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိက
သဘောတွေမှာတော့ အိပ်ခန်းက အဖြစ်လောက်ပဲပါတယ်။
ဒီဆရာတော်ကို ပင့်ဖြစ်တဲ့သဘောတွေဟာ ပုဂ္ဂလိကသဘော
ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ ဟောမယ့်မြို့ရောက်ခါမှ ငါလို ဆရာတော်
ကို ဒီလိုအခန်းမျိုးနဲ့ ပင့်ရမလားဆုံးပြီး တစ်ခါတည်း တရား
မဟောဘဲ ရန်ကုန်ကို ချက်ချင်း ပြန်သွားတယ်။

သန်း ။ ။ ဒီလောက်ပဲ ဒေါသကြီးသလား ဆရာတော်။ တရားပွဲ
ကျင်းပတဲ့ သူတွေရော၊ လာနာတဲ့ ပရိသတ်တွေပါ ဘယ်
လောက် စိတ်ဆင်းရဲသွားကြမလဲ မသိဘူး။

နှပ် ။ ။ က . . . . မင်းကျန်းဆရာတော်ကိုးအကြောင်း ပြန်ဆက်ရ^၈
အောင်။ တရားပွဲပြီးတဲ့အခါ ဆရာတော်ကိုးဟာ အမောင်
ထဲက ဆိုက်ကားနဲ့ပဲ မြစ်ဆိုပိုကို ပြန်ကြသွားတယ်။ အကျိုး
ဆောင်တွေရော၊ ပရိသတ်တွေရော ဆရာတော်ကို ကားနဲ့
ပဲ ကြလာတယ်လို့ ထင်နေကြတာတဲ့။ ဒီဖြစ်ရပ်ကိုတောင်
အတူနေ တပည့်တွေပြောလို့ သိကြရတာ။ တချို့သော စာ
သင်တိုက်ဆရာတော်ကိုးတွေဟာ ရိပ်သာဖွင့်ပြီး တရား မပြ
တာဘဲရှိတာ။ သူတို့ရဲ့ သန္တာန်ကျတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊
ကူးသာ၊ မစွဲရိုယ် စတဲ့ တရားဆိုးတွေ ကင်းနေတာကို တွေ့
ရတယ်။

တရားမပြောသော်လည်း တရားရှိသွား

ဆိုလိုတာကတော့ ရိပ်သာဖွင့်ပြီး တရားပြနေပေါ်
မယ့် ကော်ကြားမှုနဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို လိုက်ရှာနေတဲ့ ဆရာ

တော်များရှိသလို ရိုက်သာမဖွင့်ပေမယ့် တရားကို လက်တွေရှာ နေတဲ့ဆရာတော်များလည်း ရှိတယ်ဆိုတာပဲ။ မြစ်ငယ်က မြို့ ပြင်ကြီးဆရာတော်ဆိုတာ အပေါ်ယံကြည့်ရင်တော့ ပရိယတ္ထိ ဆရာတော်ပဲ။ မြို့ပြင်ကြီး သိရှိဟု အဝိပ္ပာယ်ကောက်ကျမ်း ဆိုတာ အတော်နာမည်ကြီးတယ်။

နောင်တစ်ချိန်မှာ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက် ဒကာကြီး ဖြစ်လာမယ့် ဦးသက်ရှည်က စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာလို ကျောင်းလျှပါရစေလို သွားလျှောက်တဲ့အခါ ဆရာတော် ဆုံးမ တာလေး ပြန်ကြည့် ၀၁။

“မောင်သက်ရှည် အလျှော့ဒါနပြုတဲ့အခါ ပုဂ္ဂိုလ် မျက်နှာကို မကြည့်နဲ့။ သာသနာမျက်နှာကိုကြည့်။ မင်းက ငါကို ဆရာရင်းဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ကျောင်းလာဆောက်တာ။ ငါဆီမှာ သံယာမရှိဘူး။ မင်း ကျောင်းကြီးဆောက်ပြီး ဒီအတိုင်း ပစ်ထား ရုပဲ။ မင်းအတွက် ကုသိုလ်တော့ရတယ်။ သာသနာအတွက် တော့ အကျိုးမရှိဘူး။ လျှော့ပြုဆိုမှတော့ သာသနာအတွက် သို့မဟုတ် လောကအတွက် အကျိုး အရှိခုံးနေရာကို ခွဲ့ပြီး လျှော့ရမယ်။

“မန္တလေးမြို့၊ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်မှာ တာချ စာသင် သံယာတွေက တအားများနေတယ်။ နေရာက မလုံ လောက်ဘူး။ အဲဒီမှာ ကျောင်းသွားဆောက်ပါ။ ဒါဆိုရင် ကုသိုလ်လည်း ရတယ်။ သာသနာအတွက်လည်း တကယ် အကျိုးရှိတယ်”

လောဘကို နိုင်သူများ

(မှတ်ချက်)။ ဦးသက်ရှည်ကလည်း ဆရာ၏ စကားကို
နားထောင်၏။ ဘုရားကြီးတိုက်မှာ နှစ်ထပ်ကျောင်း တစ်
ကျောင်း သွားဆောက်ခဲ့သည်။ ယခုခေတ် ဆရာရော၊ ဒကာ
ရော အတုယုဇရာအချက်ကလေးပင် ဖြစ်၏။ ဖြူဗြိုင်း
ဆရာတော်သည် ပရိယတ္ထိဆရာတော်တစ်ပါးပင် ဖြစ်၏။ သို့
သော် မိမိအား လာလျှုသောကျောင်းကို တခြားနေရာ သွား
ဆောက်ခိုင်းခြင်းမှာ လောဘကို နိုင်ထားသောကြောင့်ပင်ဖြစ်
၏။ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တို့ခြင်းတို့ ကင်းရှင်းနေသောကြောင့်
ပင် ဖြစ်၏။

ထိုဆရာတော်မျိုးကား ရိပ်သာဖွင့်ပြီး တရားမပြ
သော်လည်း တရားပြနေသော ဆရာတော်များထက်ပင်
ကြည်ညိုအပ်ပါ၏။ မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ကြီးနှင့်
မြောက်ဥက္ကလာရွှေ့မင်တောရဆရာတော်ကြီးတို့သည်လည်း
မြှုပ်ပြုးဆရာတော်ကဲ့သို့ပင် မိမိထံသို့ လာလျှုသောကျောင်း
ကို မလိုအပ်သည့်အတွက် လက်မခံဘဲ စာသင်တိုက်များသို့
သွားရောက်ဆောက်ခိုင်းကြသည်။ မင်းကွန်းစမ္မနာ့အတိုက်တွင်
ဗျားလည်းဆိုင်က ကျောင်းဆောက်ဖို့ လာလျောက်ရာ ဆရာ
တော်က မလိုအပ်သည့်အတွက် လက်မခံဘဲ မွန်လေးမြှို့၊
ရွှေ့ရေးဆောင် စာသင်တိုက်အလယ်တိုက်ကြီးကို ပြင်ဆောက်
ခိုင်းခဲ့သည်။

ရွှေ့မင်တောရဆရာတော်ကြီးအား ဝန်ကြီးတစ်ဦး

က မဖြစ်မနေ တစ်စုံတစ်ခု လျှော့ချင်သည်ဟု လျှောက်ထားရာ
ဆရာတော်က စာသင်တိုက် တစ်တိုက်တွင် ဆောက်လို့ မပြီး
ဖြစ်နေသော ဆွမ်းဘားကျောင်းကြီးကိုသာ သွားရောက်ဆောက်
နိုင်းခဲ့သည်။ ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်
ကြီးရင့်တော်မူသောအခါ တိုက်တာကိစ္စအားလုံးကို တပည့်တို့
အား အပြီးအပိုင် လွှဲအပ်ပြီးလျှင် သင့်တော်သောနေရာတွင်
တဲ့ကျောင်း၊ လေးတစ်ကျောင်း ဆောက်ပြီး တရားနှင့် နေ
တော်မူသည်။

ယခု မစိုးရိမ်တိုက်သစ် တည်ရှိသော နေရာမှာ
ယခင်က တော်ကြီးဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ထိုတော်
ကြီးထဲတွင် ကေစာရိတစ်ပါးတည်း သီတင်းသုံးပြီး တရား
အားထုတ်ရန် ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် တရား အား
ထုတ်နေသည်ကြားက ဝါသနာကြီးလှသော စာဝါကို တစ်ဝါ
နှစ်ဝါပို့ချနေရင်းပင် တိုက်တာ သံယာတွေ တိုးတက်လာပြီး
ယခုအချိန်ဆိုလျှင် စာချွဲ စာသင်သံယာတော်ပေါင်း သုံး
ထောင် နီးပါး သီတင်းသုံးသည့် နာမည်ကြီးစာသင်တိုက်ကြီး
ဖြစ်နေပေပြီ။

က . . . နောက်အပတ်ကျေရင်တော့ ပရီယဲတို့ ဆရာ
တော်ကြီးတွေရဲ့ စာသိကို ခန္ဓာသီဖြစ်အောင် တင်ပြတဲ့ တရား
ရှုကွက်လေးတွေကို ပြောပြမယ်။ သို့မဟုတ်တော်စားစရာ ကောင်း
လွန်းလို့ပါ။

အနုသယကိုလေသာမရှိဟော အယူအဆ

အနုသယကိုလေသာ ရှိကြောင်း သုတ္တန် အဘိဓမ္မာပါဒီတော်
တို့ အထင်အရှားဟောထားပါလျက် တာချိုက အနုသယကိုလေ
သာ ရယ်လို့ မရှိဘူး။ စိတ်ခွဲလမ်းလို့ ကိုလေသာတွေ ဖြစ်တာလို့
ဟောပြောနေကြသတဲ့။ အဲဒါကတော့ ဘုရားစကားကို မရှိမသော
ပြောတာပါပဲ။ စဉ်းစားကြပါ။ အရွယ်မရောက်သေးတဲ့ ကလေး
သူငယ်တွေမှာ အဖို့ အမ ကိုစွဲတွေနဲ့ စပ်ပြီး နှစ်သာက်သာယာတဲ့
ကာာမတဏ္ဍာ ထင်ရှားမဖြစ်သေးဘူး။ အဲဒါအကြောင်း မညီညွတ်
သေးလို့ မဖြစ်သေးတာပဲ။ လုံးဝ ကင်းပြိုမ်းနေတာတော့ မဟုတ်
သေးဘူး။ အဲဒီ သူငယ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့
အခါ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိသေးတာပဲ။

ဒါကြောင့် အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ မိန်းမယောက်ဘူး
အာရုံကို မြင်လျှင် မြင်ခြင်း၊ ကြားလျှင်ကြားခြင်း ရှတ်တရက်
ကာာမကိုလေသာဖြစ်လာတာတွေ များစွာပင်ရှိနေတာပဲ။ အဲဒါဟာ
စောစောက မြင်ဖူး ကြားဖူးလို့ ခွဲလမ်းထားလို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။
ချက်ချင်းဖြစ်လာတာပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်တာဟာ အဲဒီကလေးသူငယ်
များရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အနုသယကိုလေသာရှိနေလိုပါပဲ။
နောက်ပြီးတော့ တာချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံမှားမရှိ
ကြည်ညီနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာသာခြား တရားဟောဆရာတွေရဲ့
ဟောပြောချက်ကို ကြားရတဲ့အခါ ရတနာသုံးပါးနဲ့ စပ်ပြီး ယုံမှားမှု
စိတ်ကိစ္စာဖြစ်တယ်။ တာချို့ မိစ္စာဒိဋ္ဌတောင် ဖြစ်သွားသေးတယ်။
အဲဒီစိတ်ကိစ္စာနဲ့ ဒီဇိုဟာ စိတ်ခွဲလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ စောစော

ကတည်းက အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များ သန္တာန်မှာ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်ရ သေးတဲ့အတွက် ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေလို့ဖြစ်တာပဲ။ မြတ်စွာဘုရားလက် ထက်တော်က အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဲဒီဒို့နဲ့ ဝိစိကိစ္စာကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဘယ်ဆရာက ဟောလို့မှ ယုံမှုအမဖြစ်ဘူး၊ ဒီဇိုလည်း မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒါဟာ အရိယ မဂ်ဖြင့် သန္တာနာန်သယ်ကို ပယ်ပြီးဖြစ်နေလိုပါပဲ။

(မဟာဓမ္မသာတော်၏ ဓမ္မစကြောတရားတော်မှ)

သောတာပုံံးနှင့် အညွှန်အကြောက်းပုံ

ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားစရာရှိလာပြန်တယ်။ ဒီမြို့အညွှန်အကြောက်းတွေက ဓမ္မစကြော်၏တဲ့ မဂ်ဘဏ်နှင့် မယုဉ်တာကို ကင်းတယ် လို့ဆိုလိုတာလား။ အရိယမဂ်ဘဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မသိ မမြင် နိုင်အောင်၊ မနောင့်ယှက်နိုင်တာကို ကင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာ လားလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိလာပြန်တယ်။ မဂ်ဘဏ်ဆိုတာ ကိုလေ သာတို့နှင့် ယုဉ်စပ်ခြင်း လုံးဝ မရှိသောကြောင့် မယုဉ်တာကို တော့ မဆိုလိုကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ကို မသိမမြင်နိုင်အောင် မနောင့်ယှက်နိုင်တာကိုပင် ကိုလေသာ မြှုံးကင်းတယ်။ ကိုလေသာ အညွှန်အကြောက်း ကင်းတယ်လို့ ယူဆဖို့ ရှိပါတယ်။

(မဟာဓမ္မသာတော်၏ ဓမ္မစကြောတရားတော်မှ)

ကြောကြောထိုင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထက်

ကြောကြောကိုလေသာကင်းအောင် နေနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်က

တရားမြန်မြန်ရမည်။

အသိတစ်ခုကို သီရိ၏ ကိုလေသာများ ပါးမည်
လျော့မည်၊ ကုန်ခမ်းမည်ဆိုလျှင် ထိအသိသည်
အားကိုးထိုက်သော ပညာသို့ ခန္ဓာသို့ ပဋိဝေ
သိတည်။ အသိတစ်ခုကို သီရိ၏ ကိုလေသာများ
ပါးခြင်းလည်း မရှိ၊ လျော့ခြင်းလည်း မရှိ ကုန်ခြင်း
လည်း မရှိလျှင် ထိအသိသည် သံသရာအတွက် အားမှ
ကိုးထိုက်သေးသော သညာသို့ စာသို့ ဖဟာသုတ
သိသာတည်။ ဤကား သေချာသော တရားစစ်နည်းတည်။
အဆင်း၊ အသံ စသော အာရုံများသည် ပယ်သတ်ရမည့် တရားများ
မဟုတ်။ မမြှုဟုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဟုလည်းကောင်း၊
အစိုးမရဟု လည်းကောင်း သိရုံသိပေးရမည့် ဒုက္ခသစ္ာသာ
ဖြစ်၏။ ထိုအာရုံများကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာမည့်
နှစ်သက်သော လောဘနှင့် မနှစ်သက်သော ဒေါသ စသော
ကိုလေသာ ဆယ်ပါးသည်သာ ပယ်သတ်ရမည့် သမုဒ္ဒသ
သစ္ာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် အာရုံကို မကြောက်ပါနှင့်။
ကိုလေသာ ဖြစ်မှာကိုသာ ကြောက်ပါ။

မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)

သိမ်းဆည်းယော်စီးပွဲလူများ

ဤလောက၏ များစွာကုန် သောလူတို့သည် ရရှိပြီးသော ပစ္စည်းညွာကို ဖော်ပေါက်၍ မပေး မလျှောက်ကြကုန်။ လောဘတော်၍ ပစ္စည်းညွာ သိမ်းဆည်းစောင်းမှုကိုသာ ပြကြကုန်၏။ ကာမဂုဏ် တို့ကို တိုး၍ တိုး၍သာလျှင် တောင့်တာကြကုန်၏။

လူအပေါင်းတို့သည် လိုချင်တပ်မက်မှုဖြင့်သာလျှင် သေခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝသည်ဟူ၍ မရှိကြကုန်။ လောက၏ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှ မရှိသည်သာတည်း။ အလိုဆန္ဒ ပပြည့်ဝသဲသာလျှင် သေကြရ၏။

ထိုသေဆုံးသူတို့အတွက် ကျွန်ုရစ်သူဆွေမျိုး၊ မိတ်သာ်ဟတို့ သည် နိုက္ခိုးကြကုန်၏။ ပူဆွေးတမ်းတာကြကုန်၏။ သေသူသည်ကား မိမိ၏ စည်းစိမ် ဥစ္စာဟူသမျှကို စွန့်ထားခဲ့၍ အဝတ်တစ်ထည်ဖြင့် သာလျှင် သုသာန်သို့ရောက်ရ၏။ မီးတိုက်ခံရ၏။ တံကျင်ဖြင့် ထိုးဆွေ ခံရ၏။ ဆွေမျိုးမိတ်သာ်ဟ အပေါင်းတို့သည် ထိုသေဆုံးသူ၏ မိန့်အား ထားရာ ဖြစ်မလာကြကုန်။

ကျွန်ုရစ်သူ အမွှေခံတို့သည် ထိုသေသူ၏ ပစ္စည်းညွာများကို ခွဲဝေယူစောင်ကြကုန်၏။ သေသူမှာကား ကံအကြောင်းအားလျော်စွာ သာလျှင် လားရောက်ရပေ၏။ သားသမီးဖော်ပွန်းနှင့် ရွှေငွေ ညွာတို့ သည်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်အာကား ဘွဲ့ထူးရုဏ်ထူးတို့သည်လည်း

ကောင်း၊ သေသူနောက်သို့ မလိုက်ပါကြွဲလေကုန်။

အမြတ်ဆုံးပညာ

အသက်ရင်ခြင်းကို ပစ္စည်းသစ္စာဖြင့် ဝယ်၍မရနိုင်ပေး၊ ဒို့မင်းရင့်ခြင်းကိုလည်း စည်းစီမံချွေးချွေဖြင့် မပယ်ဖျောက် မပြောင်းလဲနိုင်ပေး၊ ကြွယ်ဝသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်းခဲသူတို့သည် လည်းကောင်း၊ သေခြင်းကို တွေ့ရမည်သာတည်း။ ထိုအတူ သူမှိုက်သည် လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသည်လည်းကောင်း၊ သေခြင်းကို တွေ့ရမည် သာတည်း။

သူမှိုက်သည်ကား မိုက်သည့်အပြစ်ကြောင့်သာလျှင် တုန်လှပ် ချောက်ခြားကာ သေရ၏။ သေရာသောင်စောင်း အင်းပျော်၌ အိပ်စက် လဲလော်းရလေ၏။ ပညာရှိသည်ကား သေခြင်းအတွေ့ကို တွေ့ရ သော်လည်း မတုန်လှပ်ပေး၊ ထိုကြောင့် (ဝိပဿာ)ပညာသာလျှင် ဥစ္စာထက် မြတ်၏။ ယင်းပညာဖြင့် ကိစ္စအားလုံးပြီးဆုံးရာ အရဟတ္ထိလ် ကို ရနိုင်၏။ မိုက်မဲတွေဝေသေသူသူတို့သည် ကိစ္စအားလုံး မပြီးဆုံး သေးသောကြောင့်သာလျှင် ဘဝကြီးေသ်ထို့ မကောင်းသော ယုတ်မှ မှ အကုသိုလ်ကိုပြုမိကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဘဝအဆက်ဆက် ကျင် လည်၍ အမိဝမ်းတိုက်သို့လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကသို့လည်းကောင်း ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။

သူတစ်ပါး၏ တိုက်တာ ခြိုင်းသို့ ဝင်ရောက်နီးယူသော သူအား အစောင့်တို့သည် ဖမ်းဆီးတုပ်နောင်၍ နိုပ်စက်ကုန်၏။ ထို့နီးသူအား ပိမိတ်ယုတ်မှာသောခိုးယူမှုက ညွှေးဆဲနိုင်စက်ခြင်းသာတည်း။ ထိုအတူ

မကောင်းမှုအကုသိလ်ပြုလုပ်သော သတ္တဝါအား တမလွန်လောက်၌
မိမိပြုလုပ်ခဲ့သော ထိအကုသိလ်ကပင် ညွှန်ဆဲနိုင်စက်လေ၏။

သစ်သီးကြီးငယ်၊ လူကြီးလူငယ်

မင်းကြီး ကာမဂုဏ်ပါးပါးတို့သည် ဆန်းကြယ်ထူးတွေကုန်၏။
မွေ့လော်သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ အထူးထူးအပြားပြားသော
အခြင်းအရာသဘောတို့ဖြင့် စိတ်ကို မွေ့နောက်တတ်ကုန်၏။ ထိကာမ
ဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို မြင်သောကြောင့် ငါသည် ရဟန်းပြု၏။

အို-မင်းကြီး သစ်သီးတို့သည် ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်
စေ ကြော်ကုန်သည်သာတည်း။ ထိနည်းတူပင် လူကြီးဖြစ်စေ၊ လူ
လတ်ဖြစ်စေ၊ လူငယ်ဖြစ်စေ သေကြောကုန်သည်သာတည်း။ ထို့
အကြောင်း ထိသဘောကို မြင်သောကြောင့်လည်း ငါသည် ဝဋ္ဌဆင်းခဲ့မှ
တွက်မြောက်ရာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့ခြင်းပေတည်း။

အရွင်ရှင်ပါလ

(မဏ္ဍာမပဏ္ဍာသဟပိုဒ်တော်၊ ရာဇဝါ၊ ရှင်ပါလသုတေ)

သန်း ။ ။ စာသင်တိုက်ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ တရားရှုကွက်လေးတွေ
ဆိတာကို သိပ်စိတ်ဝင်စားတယ်ဘူးရား ပြောပြပါတော့။

နှင်း ။ ။ ပထမဆုံး မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးဆိုသူရှိယအကြောင်း ပြော
ပြုမယ်။ ဆရာတော်ကြီးဟာ မာနလည်းကင်းတယ်။ ကူးသာ
မစွဲရှိယလည်းကင်းတယ်။ ပုထုဇ္ဇာတစ်ယောက် အနေနဲ့ဆို
ရင်တော့ ဒီတရားဆိုးတွေဟာ အနှုသယအနေနဲ့ ရှိနေတာပဲ။

ဒါပေမဲ့ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာနဲ့ ထိန်းကွပ်ထားတော့ စိတ်
သန္တာနှင့်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်မရတော့ဘူးပေါ့။ ဘဝအဆက်ဆက်က
ကပ်ပါလာတဲ့မာနဟာ သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။

နိုင်ငံကျော်တွေ၊ ကမ္မာကျော်တွေကို ဘယ်လောက်
အထင်ကြီးတယ်၊ စိတ်ဝင်စားတယ်ပြောပြော၊ ကိုယ့်ကိုယ်
ကို လောက်အထင်မကြီးပါဘူး။ စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ဒီ
အချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်ပညာကျိုးတစ်ကျိုးမှာ သာစက
တစ်ခု ထုတ်ပြတယ်။ အခန်းတစ်ခန်းထဲမှာ နိုင်ငံကျော်တွေ၊
ကမ္မာကျော်တွေ အကြောင်းနဲ့ မင်းအကြောင်းကို အတွေ့ပွဲစွာ
အုပ် ရေးပြီး စီချထားတယ်။ ကဲ ... မင်း စိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း
ဖြေ ... သန်းလင်းအောင်ရဲ့ အတွေ့ပွဲစွာအပါအဝင် အခြား
အတွေ့ပွဲစွာ အများကြီးထဲမှာ ဘယ်စာအုပ်ကို အရင်ယူဖတ်
မလဲ။

သန်း ။ ။ တပည့်တော်အကြောင်း ရေးထားတဲ့ စာအုပ်ပဲ အရင်ဖတ်
မှာပါ ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ဒါ အမှန်ပဲ။ ကမ္မာကျော်ဖောင်ဆရာတစ်ယောက်ဆီမှာ
ဖောင်မေးခွင့် ရှားရှားပါးပါး တစ်ခါလောက်ရမယ်ဆိုရင် မင်း
အကြောင်းကို မေးမှာလား။ တခြားကမ္မာကျော် သို့မဟုတ်
နိုင်ငံကျော်တစ်ယောက်ယောက်အကြောင်းကို မေးမှာလား။

သန်း ။ ။ ကိုယ့်အကြောင်းကိုပဲ မေးမှာပါဘုရား။

နှပ် ။ ။ အေး ... အဲဒါ မာနကိုလေသာရဲ့ စေားချက်တွေပဲ။
ဉာဏ်ထူး ပျို့ထဲမှာ အမျက်ဇော်သ ၁၄ မျိုးအကြောင်းကို

ჭွဲထားတယ်။ အဲဒီဒေါသဟာ မာနကြောင့် ဖြစ်လာတယ် ဆိတာ သေချာဖတ်ကြည့်ရင် ပေါ်တယ်။ အဲဒီ ၁၄ ပါးက-

အမျက်ကြီးရာ ဆယ့်လေးဖြာကား

- * အျမ်းသာကိပ်ပြော နှစ်အညွတ်ပါမ်နှင့်
ရုပ်နိုင်ကိုပါး ပို့ကြော်သွားကြရှင်း
သိကြော်အဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * အောက်ထက်သန်စုံ တော်ပုံဟန်ကြရှင်း
ကြုံနှုန်းအဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * ဓက်ယန်ယား နိုးလျှော့ပျေားကြရှင်း
နှိုးအဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * ရှိုးဘက်ဆွောက်ပေး ပောက်တပ်လောက်ရှင်း
ပြုသံအဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * လက်နက်ဆင်ပြော ပိုင်သင်ဆင်ကြရှင်း
မှုံးပို့အဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * အောက်ထက်ကြုံကျော် ဧည့် ဧ ဧ ကြော်ကြရှင်း
သူငွေးအဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * ဟောင့်လက်ဘဝ်တိုး အာအင်ကြိုး
ထိုးကျော် ဆင်ဆဲသားတိုး
ဟန်အားအဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
  - * မခက်ခဲတွင် အဖျက်၏။
ကြော်အဖျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။

- * ဥစ္စဝါကိုနှစ်ဦး ကျွမ်းကြန်ပုံစံ၏
ရဟန်အပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
- * ရွှေကိုပြီးသာ လေဘာဒေါက်ပြော့
မင်းသာအပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
- * ဖ-ခါ် ဒေါသာ ဆင်ရှုပေါက်ပြော့
ရိန်ဆအပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
- * ဘုန်လုပ်အား ကောင်းလျှိုက်ပျော်၍
သောကြားအပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
- * လိုက်စက်အားဝါး ယွှေ့ရှုပေါက်ပြော့
သမားအပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
- * လေကျက်နှုပ်မြော ပေဒ်အားကြော့
ပုံစံအပျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၏။
စဉ်ဆက်မှတ်သား သယ့်လေးပါးသည်။
တရားမှ မျက်ဒေါသား (မြှုပ်နည်းပါး)

ဒီသိပါဒထူးပျို့ကို လေ့လာကြည့်လိုက်ရင် မာနနဲ့ ဒေါသာ
ဟာ အဆင့်တိုင်း၊ နေရာတိုင်းမှာ ရှိနေတာတွေ့ရမယ်။ ဒီက
လေသာတွေက အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှ ပေါ်တာ။ ပေါ်ခွင့်ကြုံ
တဲ့အချိန်မှာ မပေါ်အောင် သတိထားနိုင်တာဟာ တရားကျွုံး
တာပါပဲ။ ဒုတိယကမ္မာစစ်အတွင်း မန္တာလေးမြို့ကို ဗုံးတွေ
တအားကြတော့ လူတွေရော့ ရဟန်တွေရော့ စစ်ကိုင်း
တောင်ကို ပြေးကြတယ်။

ဒီအချိန်က ရှားပင်ချောင် သီလရှင်စာသင်တိုက်မှာ

ပဋိမကျော်၊ ဦးပညီနှင့်လူထွက် ဆရာကြီးဦးလွန်းက သီလ ရှင်တွေကို ပဋိနှုန်းစာဝါပို့ချေပေးတယ်။ စစ်ကိုင်းတောင်မှာက စာသင်တိုက်တို့ ပိုပိုသာတို့ ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုး မသုံးဘူး။ ချောင်ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုးကိုပဲ သုံးတယ်။ မစိုးရိမ်ဆရာ တော်ဟာ ပဋိနှုန်းကို အလွန်ဝါသနာပါတယ်။

ပဋိနှုန်းစာဝါကို နည်းသစ်ထွင်ပြီး ပို့ချေတာ အလွန် အောင်ဖြင့်တယ်။ သက်တော်ကိုးဆယ်အချွဲယ် ရောက်တာ တောင် ဆရာဖြစ်ပဋိနှုန်းဆိုပြီး ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်တွေ၊ စာချေဆရာတော်ကြီးတွေကို ခေါ်ပြီး ပို့ချေပေးသေးတယ်။ စာချေ ကလည်း အဲသလောက်ကို ဝါသနာပါတယ်။ အခုနိုင်ငံတော် က ပထမကြီးတန်းအတွက် ထုတ်ဝေထားတဲ့ ပဋိနှုန်းအရ ကောက်ကျော်း စီစဉ်တဲ့နေရာမှာ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးက အမိကနေရာက ပါပါတယ်။

စစ်ကိုင်းချောင်မှာ ဆရာတော်ပဋိနှုန်းပို့ချေတာကို ရှားပင်ချောင်က သီလရှင်တွေက သိပ်သဘောကျတယ်။ ဒါ ကြောင့် ဆရာတော်ကို တွေ့တဲ့အခါ သီလရှင်တွေက အခုလို လျောက်တယ်။

မာနကို ခွာ့ချေသော ဆရာတော်

“တပည့်တော်များ ဆရာလွန်းသီ ပဋိနှုန်းတက်တုန်းက သည်လောက်နားမလည်ဘူးဘူးရား။ အာရ ဆရာတော် သီတက်ရမှ ပိုပြီး နားရှင်းသွားတယ်” တဲ့။

မာနကြီးချင်တဲ့သူဆိုရင် ဘဝင်မြှင့်စရာပေါ့။ ဆရာတော်ကြီး

ကတော့ မာနကိုလေသာကို ဖြစ်ခွင့်ကို မပေးဘူး။ ဤည့်
ဆရာတော်ကြီးပြန်ပြောတာလေး။

“လက်ဖက်ရည်ကြမ်းတစ်ခွက်နဲ့ ရောကါပျောက်တာမျိုး
ပေါ့။ ရွာတစ်ရွာမှာ နာတာရှည်ရောကါခွဲကပ်နေတဲ့ လူနာ
တစ်ယောက်ရှိသတဲ့။ နယ်စုံက ဆေးသမားအကျိုးတွေ
ပင့်ပြီး ဆေးကုသော်လည်း ဘယ်ဆေးဆရာရဲ့ ဆေးနဲ့မှ သူ
ရောကါက မပျောက်ဘူးတဲ့။ ဆေးဆရာတွေက တကယ့်
အစွမ်းထက်ပေါ်ဆိတဲ့ ဆေးတွေချည်း တိုက်ကြတာပဲ။

“ဒါပေမဲ့ မသက်သာဘူးလို့ ထင်နေတယ်တဲ့။ တစ်နွေက
ဖြို့က နာမည်ကြီးနေတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်နဲ့ ဆေးကု ပြန်
ရောတဲ့။ အဲဒီဆရာက ကံစပ်လို့သာ နာမည်ကြီးနေတာ။
ဘာဆေးမှ မဖော်တတ်ဘူး။ လျှက်ဆား တစ်စုံတောင် သူ
နည်းနဲ့သူ ဖြစ်အောင် ဖော်တတ်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။

“အဲဒီဆရာက နာတာရှည် ရောကါသည်ကို ဖြစ်ပုံ
အကြောင်း မေးမြန်ပြီး လက်ဖက်ရည်ကြမ်းတစ်ခွက် ဆား
နည်းနည်းထည်းတိုက်သတဲ့။ ဘာဆေးမှ ဖော်တတ်တာမှ
မဟုတ်ဘဲ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းပဲ တိုက်ရမှာပေါ့။ နောက်ရက်
ကျတော့ ရောကါသည်ဟာ ရောကါအတော် သက်သာသူး
သတဲ့။ ဒီလိုနဲ့ လက်ဖက်ရည်ချည်း ဆက်တိုက်တာ သုံးရက်
တိုက်မိတော့ ရောကါပျောက်ရောတဲ့။

“တကယ်ရောကါပျောက်တာကတော့ ရှေးက ဆေး
သမားတွေရဲ့ အစွမ်းထက်တဲ့ ဆေးတွေကြောင့် ပျောက်တာ

ပဲ။ ဒါပေမဲ့ မြို့က ဆရာက နာမည်ရချင်တော့ လက်ဖက်
ရသုကြမ်းတိုက်တာနဲ့ နာမည်ရသွားတယ်။ အခုလည်း နင်တို့
ဆရာကြီးနှင့်လွှန်းဆီ တက်ပြီးကတည်းက ပွဲနှစ်းကို နာမည်
ပြီးသွားပါ။ ငါက လက်ဖက်ရသုကြမ်း တစ်ခွက်နဲ့ အချောင်
နာမည် ရတာဟာ” ၁၁၀ တဲ့။

သန်း ။ ၁။ အုံသုစရာပါပဲ ဆရာတော်။ မာနမတက်တဲ့အပြင် ကိုယ့်
ကိုယ်ကိုတောင် နှစ်ခုလိုက်သေးတယ် ဘုရား။

နှပ် ။ ၂။ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက မယအေဝမှာ

ညီရင်း နောင်ရင်း၊ နွယ်မကင်းသား

သားချင်းပျိုးဖော်၊ အကျော်ထင်ရှား၊

ဆွေတော်များကို၊ တရားမပျက်၊

မေတ္တာဆက်၍၊ မဖျက်ဆီးမှာ၊

ဖြီးမြှောက်ပြုလော့၊ သူကို ဖြီးမြှောက်၊

ကိုယ့်ဂုဏ်မြှောက်၏။ ယွင်းဖောက်အလို့၊

ဝန်မတိနှင့်၊ သူကို ဂုဏ်နှစ့်၊

ကိုယ့်ဂုဏ်နှစ့်၏။

လို့ ပေါ်ဆိုထားတယ်။ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးဟာ
သူတစ်ပါးခဲ့ ဂုဏ်ကို ဖြို့တင်ခဲ့လို့ ဆရာတော်ကြီးခဲ့ ဂုဏ်ဟာ
လည်း အခုအချိန်ထိ မြင့်တက်နေတာပေါ့။ ရဟန္တာတွေ
ခံစားရတဲ့ နိုဗ္ဗာန်ကို တတိယနိုဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်ကြောင်း လယ်တိ
ဆရာတော်ကြီးက အနတ္တဖိပနိကျမ်းသစ်မှာ ရေးထားတယ်။
ဒီအကြောင်းအကျယ်ကိုတော့ နိရောဓ သစ္စာခန်းကျတော့

ရေးမှာပါ။

၃၁—ဘုံမှာ ခန္ဓာရော၊ ကိုလေသာရော အကုန်ချုပ်
သွားတာကို တတိယနိဗ္ဗာန်လို ဒေါ်လိုက်တာပါပဲ။ ဒီနိဗ္ဗာန်
ပျိုးကို ပုထိဖြေတွေက ဆုတောင်းထဲပါလိုသာ ဝတ္ထာရားအရ
တောင်းနေတာ တကယ်လိုချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်
တွေကို လိုချင်စိတ်ကလေး ပေါ်လာအောင် မစိုးရိမ် ဆရာ
တော်က လက်တွေဖြစ်ရပ်နဲ့ယူညီပြီး ဉာဏ်ဒပေးဖူးတယ်။

သန်း ။ ။ ။ စိတ်ဝင်စားစရာပဲ။ အမိန့်ရှိပါပြီး ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ။ ဦးတောာ ဒေါ်နိုင်တို့ဆိုတာ ဆရာတော်နဲ့ စစ်ကိုင်းမှာ
စစ်ဘေး နိုလုံးစဉ်ကတည်းက ဆရာဒကာဖြစ်လာကြတာ။ မစိုး
ရိမ်တိုက်သံဖြစ်လာမယ့် တောထဲမှာ ဆရာတော် တောရ
ဆောက်တည်တော့လည်း မမွေဒါယာဒ ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ပထမ
ဆုံးတိုက်ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လှုကြတာလည်း အခုပြော
နေတဲ့ ဦးတောာ ဒေါ်နိုင်တို့ပဲပေါ့။ သူတို့ဟာ နောင်ဘယ်
လောက်သဒ္ဓါကောင်းသလဲဆိုရင် သူတို့ လက်ရှိနေတဲ့ တိုက်
ကိုတောင် ဆရာတော်ထဲ ရောက်ချုပြီး လှုထားတယ်။

ဘဝဇာတ်မသိမ်းခြင်း၏အဓိကအကြောင်း

သူတို့သေတာနဲ့ ကျောင်းပိုင်ဖြစ်သွားပြီဆိုတဲ့ သဘော
ပဲ။ မင်းတို့ ငါတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ကိုယ့်အတွက် လိုချင်တဲ့
လောဘနဲ့ သူတစ်ပါးကို ပေးချင်တဲ့ အလောဘတို့ဟာ အမြဲ
တန်းတိုက်ပွဲဖြစ်နေတယ်။ သံသရာအစကနေ အခု အချိန်ထိ
ပေါ့။ ဘယ်သူကပဲ နိုင်သွားသလဲဆိုရင် လောဘ ကချည်းနိုင်

သွားတယ်။ အမြတ်တိုက်ပွဲမှာ လောဘကချဉ်း နိုင်သွားတဲ့
အတွက် တိုတတွေ ပေးဆပ်ရတာကတော့ ဂရိုဝါဒြုသဲစုမက
ဘုရားတွေ အဆူဆူ ပွင့်သွားပြီ။ တိုတတွေ အခုအချိန်ထိ
ဘဝေါတ်မသိမ်းရသေးတာပဲ။

ဦးတောနဲ့ ဒေါ်နိုင်တို့ဟာ အဲဒီလောဘကို အလောဘ^ဘ
ာတ်နဲ့ အနိုင်ယူနိုင်ခဲ့တဲ့ တကယ့်သူတော်ကောင်း လင်မယား
ပဲ။ လူတစ်ရာမှာ ဆိုရင် လူ၍ရတာကို ပျော်တာ တစ်ယောက်
လောက်ပဲ ရှိတယ်။ ကျိုန်တဲ့ ဥဇ္ဈ ယောက်ကတော့ သူတစ်ပါး
ဆီက ယူရတာကိုပဲ ပျော်ကြတယ်။ ဒုံးကြောင့်လည်း ချမ်းသာ
တဲ့လူက လူတစ်ရာမှာ တစ်ယောက်လောက်ပဲ ရှိတာပေါ့။
ယူရတာကို ပျော်ကြတဲ့ ဥဇ္ဈ ယောက်က လူဆင်းရဲတွေဖြစ်လာ
ကြတာပဲ။

နိုဗ္ဗာန်ကို လိုချင်အောင် ဟောသူ

တစ်ခါတော့ စစ်ကိုင်းတောင်ရှိုး စစ်ဘေးခိုလှုရင်း
ကိုတောနဲ့ မနိုင်တို့က မစိုးရို့မဲ့ဆရာတော်ဆီ သရက်သီးတွေ
လာလှုကြတယ်။ ဆရာတော်က နိုဗ္ဗာန်ရရပါလို့၏လို့ ဆု
တောင်းကြဖို့ တရားဟောတယ်။ မနိုင်က အသက် ငယ်ရွယ်
သေးတော့ နိုဗ္ဗာန် မလိုချင်သေးဘူး၊ ဒုံးကြောင့် မနိုင်က
အခုလို လျှောက်တယ်။

“တပည့်တော် နိုဗ္ဗာန်မလိုချင်သေးဘူး ဘုရား”

“ဟဲ 。。。ဘာဖြစ်လို့ နိုဗ္ဗာန်ကို မလိုချင်ရတာတုန်း”

“နိုဗ္ဗာန်မှာ ရှင်မရှို နာမ်မရှို ဆိုတော့ ဘာမှာမှ မရှိုဘဲ

တပည့်တော်မ မလိုချင်ပါဘူး"

“ဘာမှ မရှိတာ ကောင်းတာပြုဟဲ”

“ဘာမှမရိတာ ဘယ်လိုလုပ်ကောင်းမှာတုန်း ဆရာတော်”

အဲဒီလိုလျောက်နေတုန်း ဗုံးကြလေယာဉ်ပျံတွေ ဗုံးလာ
ကြလို ဗုံးနိကျင်း အသီးသီးကိုသွားပြီး အပြေးအလွှား ဗုံးနိ
ကြရတယ်။ ဗုံးကြလေယာဉ်ပျံတွေ ပြန်သွားတော့ ကျောင်း
ပေါ်မှာ လူပြန်စိမ့်ကြတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာတော်က လက်တွေ.
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မြင်အောင်ပြောပေးတာ ကြည့်။

“မိန္ဒင် ... နင် ခန်က ဘယ်သွားပုန်းနေတုန်း”

“တောင်ဘက်က ဗုံးခိုက္ခြင်းထဲမှာ ဘုရား”

“ဘာဖြစ်လို့ ပုန်းတာတုန်း”

“ဗုံးကြလေယဉ်ပုံတွေလာတော့? ဗုံးကြမှာ ကြောက်လို့
ပျော်ရား”

“ဗုံးကြလေယာဉ်ပျံ ရှိတာနဲ့ မရှိတာ ဘယ်ဟာကောင်း
သတုန်း”

“မရိတာက ကောင်းတာပြီသူရား”

“အဲသလိပ်။ မုံကြလယာ၌ပျော်တော့ မုံကြမှာ ကြောက်ရတယ်။ မရှိတော့ ကြောက်စရာမလိဘူး။ ရပ်နာမ်ရှိနေတော့ ဒုက္ခခံရမှာ ကြောက်ရတယ်။ နိဗ္ဗာန်မှာ ရပ်နာမ် မရှိတော့ ဘာဒုက္ခကိုမှ ကြောက်စရာမရှိဘူး။ ဒုက္ခအားလုံး အကုန်ဖြစ်းတယ်။ က .. နင် နိဗ္ဗာန်မလိချင်သေးဘူးလား”

“ဒီလိုခိုတော့လည်း လိုချင်ဖိုကောင်းသားပဲ ဘုရား”

“အေး ... ဆုတောင်း”

လို ဆရာတော်ကြီးက ပြောတယ်။ ဘုရားရှင်ဟောကြား
တော်မူတဲ့ တရားစတော်မှန်သမျှဟာ ကိုလေသာကို ပယ်သတ်
ဖို့ခြင်းပဲ။ အသိဓမ္မတရားတော်ဆိုတာ ကိုလေသာကိုအသေး
စိတ်ထိ ပယ်သတ်နိုင်အောင် ဟောကြားထားတာပဲ။ ဆရာ
တော်က အသိဓမ္မသင်ပေးတဲ့အခါ သင်တန်းသားတွေ လက်
တွေအသုံးချတ်တိအောင်ပါ သင်ပေးလေ့ရှိတယ်။

တစ်ခါတော့ ဆရာတော်ဟာ ဆင့်သက်ယနာတင်
ချိန် ရန်ကုန်မှာ သိတင်းသုံးရင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကထိက
ဦးလှမောင် ဦးဆောင်တဲ့ ဒကာအတော်များများကို အသိဓမ္မ^{ပို့ချပေးတယ်။} တစ်ရက် ဆရာတော်က စာပေပို့ချရင်း

ဆားငန်ခြင်းအတွက် အပြစ်ရှိသူ

“မင်းတို့ ထမင်းဖွဲ့မှာ ဟင်းတစ်ခွက် ဆားငန်နေလျှင် အသိ
ဓမ္မသဘောအရ ဘယ်သူကို အပြစ်တင်မလဲလို့ မေး လိုက်
တယ်။ ဦးလှမောင်က ...

“ထမင်းချက်တဲ့ အိမ်ရှင်မက ဆား မမြတ်းဘဲ မဆင်
မခြင် ထည့်တာမို့ အိမ်ရှင်မကို အပြစ်တင်ရမှာပါလို့”

ပြန်လျောက်တယ်။ ဒီတော့မှ ဆရာတော်က ...

“ဆားငန်တဲ့ အရသာကို သိတဲ့စိတ်က ဘယ်စိတ်လဲကွဲ”

“မို့ဂိုဏ်ပိုင်ပါ ဘုရား”

“ကုသလဝိပါက် မို့ဂိုဏ်လား၊ အကုသလဝိပါက်
မို့ဂိုဏ်လား”

“အကုသလဝိပါက်ပါဘုရား”

“အကုသလဝိပါက် ဆိတာ ကုသိုလ်အကျိုးလား၊
အကုသိုလ်အကျိုးလား”

“အကုသိုလ်အကျိုးပါ ဘုရား”

“ဒါဖြင့် ဟင်းချက်တဲ့ အီမ်ရှင်မနဲ့ မဆိုင်ပါဘူးဘွဲ့၊
ကိုယ့်အကုသိုလ်က ကိုယ့်ကိုပြန်အကျိုးပေးတာပါ” ဒါ အခါကျ
တော့မှ ဦးလှမောင်တို့ သဘောပေါ်ကျွားပြီး ဆားငန်လျှင်
မယားကို ရန်မတွေ့တော့ပါဘုရား လို့ လျှောက်ကြတယ်။

ခံက်င်းဆရာတော်ကြီးဆိတာ ပရိယတိုးဆရာတော်
ကြီးတစ်ပါးပါပဲ။ ကျောင်းသားငယ်၊ ကိုရင်ငယ်တွေကို စိတ်
ရှည်ရှည်နဲ့ မွေးမြှုပြီး သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်ပေး
ခဲ့သူပါ။ တစ်ခါတော့ ကျောင်းသားငယ် တစ်ယောက်က
သူ့ခြေထောက်ကို သေးပန်းခံရကြောင်း လာလျှောက်တယ်။
ပန်းမိတဲ့ကျောင်းသားကလည်း မတော်တဆဖြစ်ရကြောင်း
ရှင်းပြတယ်။ ကြည့် ဆရာတော်က ဂိပသုနာသဘောလေးနဲ့
ကလေးတွေကို ဆုံးမသွားတာ။

“တို့ မေးပါဦးမယ်။ မင်းဖြေဖြေဗျား။ မကျေနပ်ရင်လည်း သူ့ကို
ဒဏ်ပေးရတာပေါ့။ အဲဒီသေးဟာ ရုပ်လား၊ နာမ်လား”

“ရုပ်တရားပါ ဘုရား”

“မင်း ခြေထောက်ကရော”

“ရုပ်ပါဘုရား”

“ရုပ်ရုပ်ချင်းထိတာ မဟုတ်လား၊ ဒါရုံးစရာလား”

“ချို့စရာမဟုတ်ပါ၊ ကျေန်ပါပြီဘုရား”

“အေး ... ရပ်ရပ်ချင်းထိတာ ဘာမှအပြစ်မရှိဘူး။

ဒါကို အကြောင်းပြုး ပေါ်လာတဲ့နာမ်က နှလုံးမသွင်းတတ်ရင် အပြစ်ဖြစ်တတ်တယ်။ စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဒါပဲ”တဲ့။

သန်း။ ။ ကောင်းလိုက်တာ ဆရာတော်။ ကလေးတွေ ဆုံးမတာဆုံးပေမယ့် တပည့်တော်တို့ လူကြီးတွေအတွက်ပါ အသုံးတည့်ပါတယ် ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ငါမိတ်ဆွဲ ရဟန်းတစ်ပါးရဲ့ ဆေးလိပ်ဖြတ်ပုံလေးဟာ ဂိပသုနာသဘောလေးပါနေလို့ မင်းကို ပြောပြုချင်တယ်။ သူဟာ တစ်ချိန်က ငါတို့နဲ့မစိုးရိမ်တိုက်သစ်မှာ စာသင်ဖက်ပေါ့။ အခုတော့ မန္တာလေးမြို့၍ ချမ်းအေးသာဖြော်နှင့် ကန်ကောက်ရပ်ကွက်၊ ဓမ္မရက္ခာတကျောင်းမှာ ကျောင်းထိုင်နေတယ်။ သူဘူးအရင်းက အရှင်အဂ္ဂမွေတဲ့၊ စာရေးတဲ့ ကလောင်အမည်ကတော့ မင်းသိက္ခာ(ကန်ကောက်)တဲ့။

သူဟာ လုံးချင်းစာအုပ် သုံးအုပ် ထုတ်ပြီးပြီ။ သူ ဆေးလိပ်ဖြတ်ပုံအကြောင်းကို ရေးထားတာက တတိယ ပြောက်စာအုပ်မှာပဲ စာအုပ်နာမည်က ‘ဘယ်ကောင် ဆာတာ လဲနှင့် ဓမ္မစာစုများ’တဲ့။ သူဟာ အတွေးအခေါ် အလွန်ကောင်းတယ်။ ဒို့ထက် စာဖတ်အားကောင်းလာမယ်ဆိုရင် သူရဲ့စာ တွေလည်း ဒို့ထက် စိုကောင်းလာမှာပါ။ သူ ဆေးလိပ်ဖြတ်တဲ့ ဆောင်းပါးနာမည်ကိုက ဘယ်ကောင်ဆာတာလဲတဲ့။ လေ့လာ ကြည့်ရအောင်။

ဘယ်ကောင်ဆာတာလဲ

“ဦးပွဲင်းဝလှုချဉ်လား၊ မတွေ့ရတာလည်း ကြာဖြို့နော်”

“ဟုတ်တယ်၊ ဦးဇိုးလျည်း ဝလာလို့ ကျန်းမာရေး ဂရုစိုက် ရတယ်။ ဦးဇိုးက လေဖြတ်ဖူးတယ်လေ”

“ဘာကြောင့် ဝလာတယ်လို့များထင်လဲ။ ဦးဇိုး သတိထား မိတယ် ဆိုရင်ပေါ့ဘူရား”

“ဦးဇိုး သတိပြုမိသလို ရှိတာကတော့ ဆေးလိပ် ဖြတ်လိုက်ရာက စပြီး ဝလာတယ်လို့ ထင်တာပဲ”

“**ငြော်** ဟုတ်တယ်၊ ဦးဇိုးဝယ်ငယ်က ဆေးလိပ်သောက်တယ်နော်။ တပည့်တော် မှတ်မိပြီ”

“ဟုတ်တယ်။ ဦးဇိုး အသက် (ဂ)နှစ်ကတည်းက ဆေးလိပ်စသောက်တာပဲ”

“ဦးဇိုး ဆေးလိပ်စသောက်တာ အသက် (ဂ)နှစ် ဆိုတော့ တော်တော်ငယ်သေးတာပဲ။ ဘယ်လိုကစပြီး ဆေးလိပ်သောက်တာတိသွားတာလို့ မှတ်မိလဲ”

“ဦးဇိုး ကျောင်းသားဘဝတုန်းက ဦးဇိုးနဲ့ ဦးလေး တော်စပ်တဲ့ ဦးကုမာရဆိုတဲ့ ဦးဇိုးတော်ပါးနဲ့ အတူနေခဲ့ရတယ်။ အဲဒီ ဦးကုမာရက ဆေးလိပ်သောက်တယ်။ ဦးကုမာရက ဆေးလိပ်သောက်ပေမယ့် မီးခြံးဆောင်ထားလေ့မရှိဘူး။ သူ ဆေးလိပ်သောက်ချင်ရင် ဦးဇိုးကို ဆေးလိပ်မီးညီးချင်းလေ့ရှိတယ်။ ဦးဇိုးတို့ကျောင်းမှာ ကျောင်းနဲ့ မီးတင်းကုပ် (မီးဖို့ချောင်း)နဲ့က ဝါးသုံးပြန်ခန့်လောက်ဝေးတယ်”

“အဲဒီအခါမှာ မီးတင်းကျပ်ထဲမှာ ဆေးလိပ် မီးညွှန့်ပြီး ကျောင်းအောက်မရောက်ခင် မီးသေမသွားအောင် ဆေးလိပ် ကို ဦးစော်းက ဖွားသွားရတယ်။ အဲဒီလို ဆေးလိပ်ကို မီးမသေ အောင် ဖွားရာကနေ ဆေးလိပ်မီးခိုးနှင့် ယဉ်ပါးပြီး ဦးစော်းအသက်(ရ)နှစ်အချို့ ကျောင်းသားဘဝမှာကတည်းက ဆေးလိပ်သောက်တတ်တာကို မှတ်မိတာပဲ”

“လူကြီး မိဘတွေဟာ ကလေးသူငယ်တွေကို ဆေးလိပ် မီးညွှန့်မနိုင်သော်ဘူးဆိုတာ သင်ခန်းစာယူစရာပဲပေါ့ ဘုရား”

“ဟုတ်တယ်၊ ဆေးလိပ်သောက်ကြတဲ့ လူကြီးမိဘတွေ ဟာ ဆေးလိပ်မသောက်တတ်ကြသေးတဲ့ ကလေးသူငယ် တွေကို ဆေးလိပ်မီးညွှန့်မနိုင်သော်ဘူး၊ သတိထား ဆင်ခြင်သင့် တယ်”

“အသက်ဘယ်လောက်မှာ ဆေးလိပ်ဖြတ်လိုက်တာလဲ ဘုရား”

“အသက် ၃၀ မှာ ဆေးလိပ်ဖြတ်လိုက်တယ်”

“ဆေးလိပ်ဖြတ်ဖြစ်တဲ့အကြောင်းလေးများနှင့် ပြောပြပါး”

ဆေးလိပ်၏ဆိုးကျိုးများ

“ပြောရရင်တော့ အများကြံးပဲ။ ဆေးလိပ်မသောက်တတ်ခင် ကသာ ဆေးလိပ်ရဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကို သိမယ်ဆိုရင် ဘယ်သူမှ ဆေးလိပ်သောက်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ စကားအတိုင်းပါပဲ။ ဆေးလိပ်ကို စသောက်ရာကနေပြီး စွဲနေပေမယ့် ဆေးလိပ် မကောင်းသူးဆိုတာကိုတော့ သိနေတယ်။ အကျိုး လုံချည်

တွေ၊ ဆေးလိပ်မီးပွားပေါက်တယ်။ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ဆော့တဲ့အခါ သူများတွေလို မဆော့နိုင်ဘူး။ မောလွှယ်တယ်။ မုန့်ဖိုးငွေကို ဆေးလိပ် ဝယ်သောက်ရလို မုန့်ဝယ်မစားရဘူး။ လူတွေကြား သွားလာနေထိုင်တဲ့အခါ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်က ဆေးလိပ်စော်နံလို နှာခေါင်းရှုံးတာခံရတယ်။ မျက်နှာတွေမှာ အဆီပျံတယ်။ အဲဒီလို ဆေးလိပ်ရဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကို သိနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြတ်လိုတော့ မရသေးဘူး”

“ဟုတ်တယ် ဦးဇိုး ဆေးလိပ်သောက်တဲ့သူတွေဟာ ထမင်းစားပြီးလို ဆေးလိပ်မသောက်ရရင် မနေ့နှုန်း မထိုင်နိုင်ဘူးလို ဆိုတယ်။ နောက် မနက်အိပ်ရာကနိုးလို မျက်နှာမသစ်ခင် ဆေးလိပ်သောက်တဲ့သူတွေကို အများကြီးတွေဖူးတယ်”

“ဟုတ်ပါတယ်။ ဆေးလိပ်စွဲလို ရောက်ရတဲ့ ဒုက္ခတွေဟာ မနည်းပါဘူး။ ကျိုးမာရေးရှုထောင့်က ကြည့်ကြည့် လူမှုရေးရှုထောင့်က ကြည့်ကြည့်၊ ဘဝတိုးတက်ရေးရှုထောင့်က ကြည့်ကြည့် ဘယ်ရှုထောင့်ကြည့်လို့ လူကိုကောင်းကျိုးမပြုဘူးဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှားကို သိနိုင်ပါတယ်။ ဦးဇိုးဆိုရင် ဆေးလိပ်ကိုမဖြတ်နိုင်လို နေချင်တဲ့စာသင်တိုက်မှာ မနေခဲ့ရဘူး။ အဲဒီစာသင်တိုက်က ဆေးလိပ်မသောက်ရဘူးတဲ့”

“ဒါဖြင့် အသက် ၃၀ ကျတော့ ဘယ်လိုကြောင့် ဆေးလိပ်ပြတ်သွားရတာလဲ”

“သမ္မတအိမိန္ဒာ သမ္မတသက်ပွဲဆိုတဲ့ အတွေးအမြင်မှန်သွားလိုပဲလို ဆိုရမယ်ထင်ပါတယ်။ အသက် ၃၀ မှာ ဦးဇိုးစုံစား

မိတယ်။ ငါတို့ဟာ အတော်မိက်ကြတာပဲ။ ကျွန်းမာရေးနဲ့
ညီညွတ်အောင် တစ်နှောကို တစ်ခါလောက် ဆေးလုံးလေး
သောက်ပါဆိုတာကျတော့ မသောက်ချင်ကြဘူး၊ လူနဲ့ မတည့်
ပါဘူး၊ ကျွန်းမာရေးနဲ့ မညီညွတ်ပါဘူးဆိုတဲ့ ဆေးလိပ်ကိုကျ
တော့ အမြတ်နဲ့လုံလို သောက်နေကြတယ်”

“ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းကြောင့် ကောင်းတဲ့အကျိုးရယ်လို
လည်း တစ်ခုမှ ရှာမရဘူး။ မောလွယ်တာ၊ ကင်ဆာ ဖြစ်နိုင်
တာ၊ တိုဘိဖြစ်နိုင်တာ၊ လေဖြတ်နိုင်တာ၊ သွေးကြောကျိုး
ရောဂါဖြစ်နိုင်တာ။ ငွေကုန်တာ စတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကိုပဲ ရနိုင်
တာ။ ဒီတော့ ငါဆေးလိပ်ကို ဖြတ်ကိုဖြတ်ရမယ်လို ဆုံးဖြတ်
လိုက်တယ်”

“ဆေးလိပ်ကို ဘယ်လိုဖြတ်လိုက်သလဲ”

“တကယ်သာ အသိအမြင်မှန်သွားတဲ့သူအတွက် ဘယ်အရာ
မှ အခက်ကြီးမဟုတ်တော့ပါဘူး။ ဦးဇော်း ဆေးလိပ်ဖြတ်မယ်
လို ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်က ဆေးလိပ်ဖြတ်ထားတဲ့
သူတွေကို စုစုမံးလေ့လာတယ်။ ပထမဆုံး ဦးဇော်နဲ့ အနီးကပ်
ဆေးလိပ်ဖြတ်တာကို တွေ့လိုက်ရတာက ဦးဇော်ရဲ့ဘကြီး
ဦးဘရင်ပဲ”

“ဦးဇော်ဘကြီးဦးဘရင်လည်း ဆေးလိပ်သောက်တယ်နော်”

“ဟုတ်တယ်၊ ဘကြီးရော၊ အမေကြီးရော၊ ဦးဇော်း ဖောင်ရော
ဆေးလိပ်သောက်ကြတယ်။ ဘကြီးဆေးလိပ်သောက်ဖို့ရာ
အတွက် အမေကြီးက ဆေးလိပ်လိပ်ပေးရတယ်။ ဦးဇော်း

ဆေးလိပ်သောက်တတ်ကာစက ဆေးလိပ်ကို အလွယ်တကူရ စေခဲ့တာလည်း အမေကြီးသောက်တဲ့ ဆေးလိပ်တို့တွေပဲ။ ဘကြီးဟာ ဆေးလိပ်ကို သိပ်ကြိုက်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ညာ အိပ်ယာဝင်ရင် ခေါင်းရင်းနားမှာ ဆေးလိပ်နဲ့ မီးခြစ်ထားပြီးမှ အိပ်တယ်။ တစ်ရောနှစ်းလို့ တစ်ခါထရင် ဆေးလိပ် တစ်ခါ သောက်တယ်။ ဘကြီးအတွက် ဆေးလိပ် ပြတ်မသွားဖို့ အမေကြီးဟာ ညာစာ ထမင်းစားပြီးရင် ဆေးလိပ်လိပ်ရတယ်”

“အဲ . . . တစ်နဲ့ ညာစာထမင်းစားအပြီးမှာတော့ ဘကြီးအတွက် ဆေးလိပ်ကုန်နေတယ်။ ဆေးလိပ်သောက် တဲ့သူတွေဟာ အစာစားပြီးရင် ဆေးလိပ်မသောက်ရ မနေနိုင် အောင်ဖြစ်ကြတယ်။ ဘကြီးဟာ ထမင်းစားပြီး သောက်စရာ ဆေးလိပ်က ကုန်နေလို့ ဆေးလိပ် မသောက်ရတော့ အတော် အိုသထွက်တယ်။ ပထမတော့ ဘကြီးဟာ စိတ်တိုပြီး ဆေး လိပ် လိပ်နေတဲ့ ဗန်းတွေကို လွှေ့ပုံစံတယ်။ အမေကြီးကိုလည်း ဆူတယ်”

အစားထိုးအာရုံဖြင့် စိတ်ပြောင်းခြင်း

“အမေကြီးက မီးဖိုထဲက ထမင်းပိုင်းသိမ်းပြီး ဆေး လိပ်လိပ်ပေးပေမယ့် ဘကြီးဟာ ဆေးလိပ်ကို မသောက် တော့ဘူး။ အဲဒီမှာ ဘကြီးဟာ ဆေးလိပ်ကို စိတ်နာသွား တာပဲ။ နောက်နေ့မနက် မိုးလင်းလို့ အိပ်ယာက ထတဲ့အခါ မှာတော့ ဘကြီးက ပြောတယ်။ သူ ဆေးလိပ်ဖြတ်တော့မယ် တဲ့။ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့ ပါးစပ်ထဲကို ဆေးလိပ်အစား

မန်ကျည်းစွဲလျှော်ကို င့်ထားမယ်တဲ့”

“ဆေးလိပ်ကိုင်တဲ့ လက်ထဲကို ဆေးလိပ်အစား ပုတီး ကိုကိုင်တော့မယ်ဆိုပြီး အမေကြီးကို မန်ကျည်းစွဲလျှော် ခိုင်း တယ်။ တကယ်လည်း ဘကြီးဟာ မန်ကျည်းစွဲလျှော်ကိုင်ပြီး ပုတီးစိပ်ရင်းနဲ့ ဆေးလိပ်ပြတ်သွားခဲ့တယ်။ မန်ကျည်းစွဲလျှော် နှိမ်သူးတစ်ဘူးကုန်တော့ မန်ကျည်းစွဲလျှော်ပါ ဖြတ်လိုက် တယ်”

“ဦးဇော်ဘကြီးဟာ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့လောဘ နဲ့ဆေးလိပ်မသောက်ရလျှို့ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အောင်သကို လျှပ်တပြက် အတွင်း သိမြင်သွားတဲ့သဘောနေမှာပဲနော် ဦးဇော်”

“ဟုတ်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါဟာ ဦးဇော် ဘ နှစ်သားလောက်မှာ တွေ့လိုက်ရတဲ့ ပထမဆုံး ဆေးလိပ်ဖြတ် တဲ့သူရဲ့ အတွေ့အကြုပဲ။ နောက်တော့လည်း ဆေးလိပ်ဖြတ် တဲ့သူတွေကို ခဏ ခဏတွေ့ဖူးပါတယ်။ တချိုက ကွမ်းစားပြီး ဆေးလိပ်ကို ဖြတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကွမ်းစားပြီး ဆေးလိပ် ဖြတ်တာကိုတော့ မကြိုက်ဘူး။ ဆေးလိပ်ပြတ်သွားပေမယ့် ကွမ်းစွဲသွားကြတယ်။ ထင်းခွဲရတာ ဆင်းရဲလို့ ရေခံပဲတဲ့သူ လိုပဲ၊ ထင်းခွဲရတာ ဆင်းရဲလို့ ရေခံပဲတဲ့သူဟာ ထင်းမခွဲရလို့ ပြိုမ်းပေမယ့် ရေခံပဲရတဲ့ ဒုက္ခကတော့ ဖြစ်တာပဲ မဟုတ်လား”

“ဦးဇော်ပြောတာ မှန်ပါတယ်။ တချိုက ဆေးလိပ်ကို ကွမ်းစားပြီး ဖြတ်ပေမယ့် ဆေးလိပ်ကလည်း မပြတ်၊ ကွမ်း လည်း စွဲနဲ့ နှစ်ခုကွဲတောင် ရောက်ကြသေးတယ်”

“ဟုတ်တယ်။ အဲလိုလူက များတယ်”

“ဦးဇော်ရဲ ဆေးလိပ်ဖြတ်ပုံလေးကို ပြောပါဦး”

“ဦးဇော်ကတော့ ဆေးလိပ်ဖြတ်တာကို ပိတ်ပြီးမဖြတ်ဘူး။ ဖွင့်ပြီး ဖြတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်”

“အဲဒါ ဘာကို ပြောတာလဲ ဦးဇော်”

“ဦးဇော် စဉ်းစားတယ်။ လူတွေဟာ မလုပ်ရဆုံးတာကို လုပ်ချင်ကြတယ်။ မကိုင်ရဆုံးတာကို ကိုင်ချင်ကြတယ်။ မစားရ မသောက်ရဆုံးတာကို စားချင် သောက်ချင်ကြတယ်။ တရာ့၊ ဆေးလိပ်ဖြတ်တဲ့သူတွေဟာ ဆေးလိပ်ဖြတ်မယ်ဆုံးပြီး တော့ ဆေးလိပ်တွေ လွှင့်ပစ်၊ ချိုးပစ်၊ မီးခြစ်တွေ လွှင့်ပစ်နဲ့။ အဲဒီလို ဆေးလိပ်တွေ လွှင့်ပစ်ဆုံးပစ်လို့ ဆေးလိပ်မရှိတော့မှ ပိုပြီး သောက်ချင်ကြတယ် လို့ ဆုံးတယ်။”

“ဦးဇော် ထင်တာကတော့ အဲဒီလိုဖြစ်တာဟာ ဆေးလိပ်ဖြတ်မယ်ဆုံးတဲ့ အာရုံပေါ်မှာ အားစိုက်လွန်းပြီး အားလွန်သွားတဲ့သဘောပဲ။ အဲဒီလို ဖြတ်တာဟာ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့အာရုံကို ပိတ်ပြီး ဖြတ်တာလို့ဆုံးရမယ်”

“အာရုံကို ဖွင့်ပြီး ဖြတ်တယ်ဆုံးတာကရော ဘုရား”

“အာရုံကို ဖွင့်ပြီး ဖြတ်တယ်ဆုံးတာကတော့ ဆေးလိပ်ဖြတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ ဦးဇော်ဟာ ဆေးလိပ်တို့ မီးခြစ်တို့ကို လွှင့်မပစ်ပါဘူး။ ဆေးလိပ်တို့နဲ့ မီးခြစ်ကို ဦးဇော်ရဲ အောင်ထားပါတယ်”

“ဦးဇော်က အဆန်းပဲ။ အဲဒီလို ဆေးလိပ်တို့နဲ့ မီးခြစ်

ကို အိတ်ကပ်ထဲထည့်ထားတော့ ဆေးလိပ်သောက်ချင်စိတ်မဖြစ်တော့ဘူးလား ဦးဇိုး”

ကျိုးကြောင်းပြု ဆေးလိပ်ဖြတ်ပုံ

“ဖြစ်တာပေါ့။ မဖြစ်ဘဲ ဘယ်နေမလဲ။ အဲဒီလို ဆေးလိပ်သောက်ချင်စိတ်ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ပြောဆုံးတယ်။ ငါဟာ ဆေးလိပ်ကိုမသောက်သင့်လို့ မသောက်တာ။ ငါအတွက် ငွေကျွန်တာ၊ ကျွန်းမာရေးထိန်က်တာ၊ လူတွေကြားထဲ သွားလာတဲ့အခါ ပတ်ဝန်းကျင် စိတ် အနောင့်အယ်က်ဖြစ်စေတာ စတဲ့ မကောင်းကျိုးတွေကိုပဲ ပေးလို့ မသောက်တာ။ ဘယ်သူကို ကြောက်လို့မှ မဟုတ်ဘူး”

“သောက်စရာ ဆေးလိပ်မရှိလို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ ငါ သောက်ချင်ရင် ငါအိတ်ကပ်ထဲမှာ ဆေးလိပ်နဲ့ မီးခြစ်အဆင်သင့်ရှိတယ်။ မင်းသောက်သင့်သလား။ မသောက်သင့်သလား စဉ်းစား။ ကြောက်လို့ မရှိလို့ မသောက်တာ မဟုတ်ဘူး။ မသောက်သင့်လို့ မသောက်တာလို့ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုဆုံးမတယ်။

“ဆေးလိပ် သောက်ချင်တဲ့စိတ်ကို ပိတ်မထားဘဲ အကြောင်းအကျိုးပြဆုံးမတယ်။ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့ စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း အဲဒီလိုပဲဆုံးမတယ်”

“မလိမ့်ဘဲတဲ့လူကို အခန်းထဲ ထည့် သေ့့ခတ်ပိတ်မထားဘဲ အကြောင်းအကျိုးပြပြီး ဆုံးမသလို ဦးဇိုးကလည်း မလိမ့်ဘဲ ဆေးလိပ်သောက်ချင်စိတ်ကို ချုပ်တည်းမထားဘဲ

အကြောင်းအကျိုးပြု ဆုံးမတဲ့သဘောပဲ”

“ဟုတ်တယ်။ ဦးဇော်က ဘယ်လို ဆင်းရဲ ဒုက္ခကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မဂ္ဂိုလ်ပါးနဲ့ပဲ ကျော်လွှားရမယ်။ မဂ္ဂိုလ်ပါးဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခပြို့ကြောင်း တစ်ခုတည်းသောလမ်းစဉ်ပဲ။ ဒါဟာ ဘုရားရဲ ညွှန်ပြုမှုပဲလို ယုံတယ်။ အဲဒီမဂ္ဂိုလ်ပါးမှာ သမ္မတဖြိုနဲ့ သမ္မာသက်ပွဲဆိုတဲ့ အတွေးမျှနှစ်နဲ့ အမြှင်မှန်နှစ်ဟာ အဓိကပဲ ဆိုတာကို မဖိုတ်မသုန် ယုံတယ်”

“ဒါကြောင့် ဦးဇော်မှာ ကြိုတွေ့နေရတဲ့ ဆေးလိပ်နဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို အသိအမြှင်မှန် ဦးဆောင်တဲ့ မဂ္ဂိုလ်ပါးနည်းနဲ့ ဆေးလိပ်စွဲတဲ့စီတ်ကိုမသောက်ရလို ပိတ်မသတ်ဘဲ မသောက် သင့်လို သိမြှင်အောင် ကြိုးစားပြီး ဖြတ်တယ်”

“ဦးဇော်ရဲ့ ဆေးလိပ်ဖြတ်နည်းကို ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်းစနစ် လိုတောင် ဆိုရမယ်ထင်တယ်နော် ဦးဇော်”

“ဦးဇော်တို့ဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့ တပည့်တွေပဲ။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခနဲ့တွေကြုလာရင် ဗုဒ္ဓရဲနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းရမှာမဟုတ်လား။ ဆေးလိပ်ပြတ်သွားခြင်းရဲ့အဓိကအကြောင်းကတော့ အကြောင်းတရားကို ရှာသတ်လိုက်နိုင်လိုပဲ”

“အကြောင်းတရားကို ရှာသတ်တယ်ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာလဲ ဦးဇော်”

“အကြောင်းတရားကို ရှာသတ်တယ်ဆိုတာ ဦးဇော် ကြိုးစားပြီး ပြောကြည့်မယ်။ နားလည်တန်ကောင်းပါရဲ့”

“တပည့်တော်လည်း ကြိုးစားပြီး နားထောင်ပါမယ်

ဘုရား”

အကြောင်းတရားကို ရှာသတ်ခြင်း

“အကြောင်းတရားကို ရှာပြီး သတ်တယ်ဆိုတာ ပထမဆုံး ဦးဇော်စဉ်းစားတာက ငါဟာ ဆေးလိပ်ကို စွဲနေတယ်။ ငါစွဲနေတဲ့ ဆေးလိပ်ဟာ မကောင်းဘူးဆိုတာလည်း သိနေတယ်။ မကောင်းမှန်းလည်း သိပါရက်နဲ့ ဘာကြောင့် ဆေးလိပ်ကို သောက်နေရတာလဲ။ ဘာကြောင့် ငွေကုန်ခံပြီး ဒီဆင်းရဲခုက္ခ ကို ဖက်တွယ်နေရတာလဲ။ ဆေးလိပ်ကို ဘာကြောင့် ကြိုက်နေရတာလဲ။ ဆေးလိပ်ဆာတယ်ဆိုတာ ဘယ်ကောင်ဆာတာလဲ။ ဆေးလိပ်ဆာတာ ဘယ်ကောင်လဲဆိုတာ ပထမဆုံး ရှာလိုက်တယ်”

“မိတ်ဝင်စားပါတယ် ဦးဇော်း၊ ဆေးလိပ်ဆာတယ် ဆိုတာ ကိုယ်ခန္ဓာက ဆာတာမဟုတ်လား”

“ဆာတယ်ဆိုတာ လောဘ၊ ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဒေါသပဲ။ ဆာတယ်ဆိုတဲ့ လောဘကို ပယ်သတ်နိုင်မှ ဆင်းရဲခုက္ခက လွတ်မြောက်မှား။ ဆာတယ်ဆိုတဲ့ သောက်ချင်စိတ်၊ လောဘ ကို သတ်ဖို့ရာကလည်း ရှာတွေ့မှုဖြစ်မှား။

ဒီတော့ ဆေးလိပ် ဆာတယ်ဆိုတာ ဘယ်ကောင်ဆာတာလဲဆိုတဲ့ အချက်ကို ဦးဇော်ရှာတယ်။ အဲဒီမှာ ဆာတာတွေကို ရှာကြည့်တယ်။ ဥပမာ ထမင်းဆာတယ်၊ ရေဆာတယ်၊ ဆေးလိပ်ဆာတယ်ဆိုတာတွေ မရှိဘူးလား”

“ရှိပါတယ်ဦးဇော်း”

ဆာလောင်ခြင်းနှစ်မျိုး

“ဆာတယ်ဆိုတာကို ရှာကြည့်တော့ သဘာဝခန္ဓာ
ကိုယ်က ဆာတာနဲ့ စိတ်ကဆာတာလို့ နှစ်မျိုးတွေ့ရတယ်။
ရေဆာတယ်ဆိုကြပါစို့။ သဘာဝခန္ဓာကိုယ်က ရေဆာတယ်
ဆိုရင် အာခေါင်တွေ မြောက်လာမယ်။ ထိက်တွေ ပူးလာမယ်။
တံတွေးတွေ မျိုးမရဖြစ်လာမယ်။ ဒီလိုဖြစ်လာတာဟာ ခန္ဓာ
ကိုယ်က ရေဆာလာတာပဲ။

“ခန္ဓာကိုယ်က ရေတောင်းနေတာပဲ။ အဲဒီလို ခန္ဓာ
ကိုယ်က ဆာတာဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်က ရေလိုအပ်လို့ တောင်း
တာဆိုရင် ဖြည့်ဆည်းပေးရမှာပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်က တကယ်လို့
အပ်လို့ ရေတောင်းနေတာကို မပေါ်ဘဲ ရေကို မသောက်ဘဲ
နေမယ်ဆိုရင် အဲဒီသူ့ဟာ မငြိမ်းချမ်းနိုင်ဘူး။ ဒုက္ခတွေ့ဖို့ပဲ
ရှုတယ်။ ဟုတ်တယ်နော်”

“ဟုတ်ပါတယ် ဘူရား”

“နောက် စိတ်က ဆာတယ်ဆိုတာက ဆိုကြပါစို့။
လူတစ်ယောက်ဟာ ပထမခန္ဓာကိုယ် ရေဆာလို့ ရေအေး
အေးလေး သို့မဟုတ် အရသာ အနဲ့လေးပါတဲ့ သံပရာရည်
လေး သောက်လိုက်တယ်ဆိုပါတော့။ ခန္ဓာကိုယ် လိုအပ်
သလောက်ထိ သောက်လိုက်တယ်။ များ နှစ်ခွက် သုံးခွက်
ပေါ့။ အဲဒီလို သောက်လိုက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်က မဆာတော့
ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်ပြည့်သွားပြီ”

“ဒါပေမဲ့ ခုနက သောက်လိုက်တဲ့ ရေအေးအေး

လေး သို့မဟုတ် အရသာအနှစ်လေးပါတဲ့ သံပရာရည်လေး ရဲ့ အရသာကို စိတ်ထဲခဲ့နေပြီး ထပ်သောက်ချင်နေတာ သောက်ထားလို့ ဗိုက်ကပြည့်နေပေမယ့် စိတ်က ထပ်သောက် ချင်နေတာ။ ဒါဟာ စိတ်က ဆာတာပဲ့၊ ဗိုက်ပြည့်နေပါလျက်နဲ့ ရေအေးတာလေး၊ ချိုတာချုပ်တာလေးကို အာရုံခွဲပြီး ထပ် သောက်ချင်လို့ သောက်ရင်တော့ အကျိုးမဖြစ်တော့ဘူး။ တန်ဆေး လွန်သေးဆိုတဲ့အတိုင်း လူကို ဆင်းခဲဖို့ပဲ ဖြစ်တော့ တယ်။

“မှန်ပါတယ် ဘုရား”

“လူတစ်ယောက် ထမင်းဆာတယ်၊ ဗိုက်ထဲက တကြော်ကြော် မြေည်လာတယ်။ ခေါင်းတွေ မူးလာတယ်၊ ဗိုက်တွေနာလာတယ်၊ အားတွေယုတ်လာတယ်၊ မစားရရင် ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မလူပိနိုင်တော့ဘူး။ ဒါဟာ ခန္ဓာကိုယ်က ဆာ နေတာ။ ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်လို့ ခန္ဓာကိုယ်က တောင်းနေ တာ။ ဒါဆိုရင် ထမင်းအစာကို စားကိုစားရမယ်။

“အဲဒီလိုစားလိုက်မှ ခန္ဓာကိုယ် ဆက်လက်ရှင်သန် နိုင်မယ်။ ခန္ဓာကိုယ် ဆက်လက်ရှင်သန်မှ မိမိကောင်းကျိုး လောကကောင်းကျိုး ဆောင်ရွက်နိုင်မယ်။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ် ကို ကောင်းကျိုးပြုမယ့် ဆာမှာ အဲဒီလို ခန္ဓာကိုယ်က ဆာတာ အပြစ်မဟုတ်ဘူး။ နားလည်ပါတယ်နော်”

“နားလည်ပါတယ် ဘုရား”

“ခန္ဓာကိုယ်က ထမင်းဆာလို့ ကြုံက်သားချက်၊ ဝက်

သားချက်တွေနဲ့ စားလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်က မဆာတော့ဘူး၊ ဟင်းတွေက ကောင်းတော့ မိုက်ကို ကားသွားတာပဲ။ အသက်တောင် အတော်ရှုံးယူရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုနကစားလိုက်တဲ့ ကြောက်သားချက်နဲ့ ဝက်သားချက်က သိပ်ကောင်းတော့ မိုက်ကသာ ပြည့်ကားနေတာ။ စိတ်ကတော့ စားချင်တုန်းပဲ။

“အဲဒီလို မိုက်ပြည့်နေပါလျက်နဲ့ ကြောက်သား ဝက်သားရဲ့ အရသာအပေါ်မှာ စွဲနေတဲ့စိတ်က အာရုံက မကုန်လို သို့မဟုတ် စိတ်က ဆာနေလို ထပ်ထပ်ပြီး စားနေမယ်ဆိုရင်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို အကျိုးမပြုတော့ဘူး။ လူကို ဒုက္ခပေးတော့မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်က ဆာတာမဟုတ်ဘဲ စိတ်က ဆာတာဖြစ်လိုပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကောင်းကျိုးမပြုတဲ့ ဆာမှုလို ဆိုရမယ်။ အဲဒီလို ခန္ဓာကိုယ်ကို ကောင်းကျိုး မပြုတဲ့ စိတ်က ဆာတာဆိုရင် ပယ်ကိုပယ်ရမယ်။ သဘောပေါက်ရဲ့လား”

“ပေါက်ပါတယ ဘုရား”

“ဆေးလိပ်ဆာတာဟာ ခန္ဓာကိုယ်က ဆာတာလား။ စိတ်က ဆာတာလား ဦးဇော်ရှာတယ်။ မိခင်ဝမ်းက ထွက်လာတဲ့ ကလေးငယ်ငယ်လေးတွေဟာ သဘာဝခန္ဓာကိုယ်က အစာလိုအပ်လို ဆာတော့ ငါ့ပြီး အစာတောင်းတယ်။ မိခင်က နှဲချိတိုက်ကျွေးရတယ်။ အစာခွဲရတယ်။ ဒီတော့ အငိတိတ်သွားတယ်။ ဒါဟာ သဘာဝခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်

တာပဲ။

“ဆေးလိပ်ဆာလို့ ငိုတဲ့ကလေး ဆေးလိပ်တိုက်လို့ အငိုတိတ်သွားတဲ့ ကလေးဆိုတာမျိုး ရှိလိုလား။ သဘာဝ ခန္ဓာကိုယ်ကသာ လိုအပ်လို့ရှိရင် မွေးကတည်းက တောင်းမှာပေါ့။ အခု ငါဆေးလိပ်ဆာတာဟာ အမေမွေးကတည်းက ဆာလာတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အရွယ်ရောက်လာမှ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် ဆေးလိပ်ကို သောက်တတ်သွားတာ။ နောက်ပြီး ငါခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း ဘာမှ ကောင်းကျိုးမပြုတဲ့အပြင် ဆိုးကျိုးတွေကိုပဲ အများကြီးပေးတယ်”

“ဒီတော့ ဆေးလိပ်ဆာတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်လို့ ဆာတာမဟုတ်ဘူး။ ဆေးလိပ်ဆာလို့ သောက်လို့လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ဘာကောင်းကျိုးမှ မပေးနိုင်သလို ဘာ အာဟာရမှုလည်း ဖြစ်ပေါ်မလာဘူး။ ဆေးလိပ်ဆာ တယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ ဆေးလိပ်ပေါ့စွဲနေတဲ့ ငါရဲ့ စိတ်အစွဲက သာ ဆာတာဖြစ်တယ်။ ဆေးလိပ်ဆာတယ် ဆိုလို ဆေးလိပ်ကို မသောက်ဘဲနေလို့လည်း ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဘာမှဆုတ်ယုတ်မသွားဘူး။ ဆေးလိပ်ကို မသောက်ဘဲနေမှ ပိုတောင်ကောင်းသေးတယ်လို့ ဦးဇိုးဇိုး အဲလိုစဉ်းစားလိုက်တယ်။

“ဦးဇိုး စဉ်းစားပုံလေး ကောင်းပါတယ် ဘုရား။ လူတိုင်းလည်း အတူယူ လိုက်နာသင့်ပါတယ်”

“အတိချဲပ်ပြောရရင် ဆေးလိပ်ဆာတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်လို့ ဆာတာမဟုတ်ဘူး။ စိတ်က ဆာတာ

ဖြစ်တယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကို အကျဉ်းမြှုပူတဲ့ဆာမူလည်း မဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆိုးကျဉ်းမြှုပူတဲ့ ဆာမူသာဖြစ်တယ်။ စိတ်ဆာတယ်ဆိုတာ လောဘတရားပဲ။ ဆင်းရဲဒုက္ခက လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် သမုဒ္ဒယသစွာဆိုတဲ့ လောဘကို ပယ်ရမယ်”

“ဘယ်အရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ခန္ဓာကိုယ်ကို အကျဉ်းမပြုတဲ့စိတ်က ဆာမူဆိုတာ လောဘပဲ။ လောဘဆိုတာ ပယ်ရမယ့်တရားပဲ။ အဲဒီလောဘကို ပယ်လိုက်လိုရှိရင် သိသိသာသာကို ကောင်းလာရမှာပဲလို သိပြီး အဲဒီဆာတဲ့စိတ်ကို သမ္မာဒီဇိုင်းဆွဲ သမ္မာသက်ပွဲဆိုတဲ့ အတွေးအမြင်မှန်တဲ့ လမ်းပေါ်တင်ပေးလိုက်တာပဲ။ ဆေးလိပ်သောက်သင့် မသောက်သင့်ကို သောက်ချင်တဲ့စိတ်ကို စဉ်းစားဝေဖန်ခိုင်းလိုက်တာပါပဲ”

“ဦးဇော်းဆိုလိုတာက လောဘဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကောင်းကျိုးမပြုတဲ့ စိတ်ဆာမူကို ဆိုတဲ့သဘောပဲ။ လောဘဆိုတာ ပယ်ရမယ့်တရား၊ ပယ်ရမယ့်လောဘ ဆိုတဲ့ တရားကို ပယ်လိုက်ရင် လူသားဘဝ ဌိုမ်းချမ်းသွားရမယ်။ ပယ်ရမယ့်လောဘဆိုတဲ့တရားကို ပယ်လိုက်လို လူသားဘဝ ဌိုမ်းချမ်းမသွားဘူးဆိုရင် မှန်ကန်တဲ့ လောဘကို ပယ်မှုမဟုတ်ဘူးလို ဆိုရမယ်”

“ဆောင်းတွင်းမို့လို စောင်လိုချင်တာ စောင်ခြုံချင်တာကို လောဘဆိုပြီး ပယ်ရင် ဘဝမှာ ဌိုမ်းချမ်းသွားမှာလား၊ မြှိုမ်းချမ်းနိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် သဘာဝက လိုအပ်လို တောင်း

ဆိုလာတဲ့အရာဖြစ်လို့ မဟယ်သင့်ပါဘူး၊ လောဘဆိုတာ လူကို
ဆင်းရဲခုက္ခဖြစ်စေတဲ့ တရား၊ လောဘဆိုတာ ပယ်ရမယ့်
တရား၊ ဗျားများရမယ့်တရား၊ မဟုတ်ဘူး”

“အဲဒီ ပယ်ရမယ့်လောဘဆိုတဲ့ တရားကို ပယ်လိုက်
ရင် လူသားဘဝ ဌီမီးချမ်းသွားရမှာ၊ တိုးတက်သွားရမှာ၊
အဲဒီလို လူသားဘဝ ဌီမီးချမ်းသွားစေတဲ့ လူသားဘဝကို
တိုးတက်သွားစေတဲ့ ပယ်သတ်မှုမျိုးကို ပြုလုပ်မှုသာ မှန်ကန်
တဲ့လောဘပယ်မှုလို့ ဆိုရမယ်။ ကဲ ဦးဇုံးရဲ့ ဆေးလိပ်
ဖြတ်မှုအကြောင်း ပြောတာများသွားပြီ။ နားကြေးစိုး။ အတို
ချုပ်ပြောရရင် ဆေးလိပ်ဆာတာဟာ ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်
လို့၊ ခန္ဓာကိုယ်ကတောင်းလို့ ဆာတဲ့အဆာ မဟုတ်ဘူး။
ဆေးလိပ်ရဲ့ အရသာကို စိတ်ကစွဲလို့ အာရုံးက ဆာတဲ့အဆာ
ဖြစ်တယ်။ ဆေးလိပ်ကို သောက်လို့လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကို
အကျိုး မဖြစ်ထွန်းရုံမကဘူး၊ အကျိုးတောင် ယုတ်စေတယ်။
ဒီတော့ ငါဆေးလိပ်ကို မသောက်သင့်ဘူးလို့ စဉ်းစားဝေဖန်ပြီး
ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပါပဲ”

“ဦးဇုံးရဲ့ ဆေးလိပ်ဖြတ်ပုံအကြောင်းကို နားထောင်
ရတာ သိပ်ကို ဗဟိုသုတရပါတယ်ဦးဇုံးဇုံး”

“ခုလို ပြန်ကြားရတာလည်း ဦးဇုံးပြောရကျိုးနှင်း
တယ်လို့ ယူဆပြီး ဝစ်းသာမှုဖြစ်ရပါတယ်များ”
အဲဒီက မင်းသိက္ခာရဲ့ လောဘပယ်သတ်နည်းပဲ့။ မာရ်နတ်ရဲ့
တတိယတ်မ တော်မှုတ်မှုကို ကြော်ကြော်နိုင် ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားခဲ့

တဲ့ တောရဆရာတော်တစ်ပါးအကြောင်းကိုတော့ နောက်
အပတ်မှ ဆက်မယ်။

သောတာပတ္တီမဂ်အာရုံပြုသောနိဗ္ဗာ

ဒီနေရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ရူမြန်ခွေသာအားဖြေကထားပုံ သောတာ
ပတ္တီမဂ်ဖြင့် ဒီဇိုင်တသမ္မယုတ်စိတ်လေးခုနှင့် ဝိစိကိစ္စာ သဟ
ဂုတ်စိတ် တစ်ခုဆိုတဲ့ ဒီအကုသိုလ်စိတ် ငါခုချုပ်တဲ့အကြောင်း
ပြဆိုထားတာကို အကိုးအကား သာဓကပြုပြီးတော့ သောတာ
ပတ္တီမဂ်ဖိုလ် ခဏာ၌ ရုပ်နာမ်သရီရအားလုံး ချုပ်ပြုမ်းနေတာကို
တွေ့ရတယ်ဆိုတာကို ပစ်ပယ်ပြီး ပြောဟော ရေးသားထား
တယ်။ သူအယူအဆက သောတာပတ္တီမဂ်ဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်
ငါးခု၏ ချုပ်ပြုမ်းခြင်းကိုသာလျှင် သောတာပတ္တီမဂ်ဖိုလ်က
အာရုံပြုသိမြင်ရမယ်လို့ ယူဆထားဟန်တူပါရဲ့။

အဲဒါကတော့ အလွန် လွှဲမှားနေတဲ့ အယူအဆပါပဲ။ ဘာကြောင့်
လဲဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အကုသိုလ်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမျှ ချုပ်
ခြင်းကိုလည်းဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်တရား နာမ်တရား တစ်
စိတ်တစ်ပိုင်းမျှ ချုပ်ခြင်းကိုလည်း ဆိုတာမဟုတ်ဘူး။ အမှန်မှာ
တော့ ကိုလေသာ ကဲ့ ဝိပါက်ဆိုတဲ့ ဝဋ္ဌသုံးပါးလုံး ရုပ်နာမ်
သရီရအားလုံး ချုပ်ပြုမ်း ကင်းဆီတ်တဲ့သော့ကိုသာ နိဗ္ဗာန်
လို့ဆိုတာပဲ။

အရိယမဂ်ဖိုလ်က ဘာကို အာရုံပြုသလဲမေးရင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
ပြုတယ်လို့ ဖြေမှာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကလည်း ယခုပြောတဲ့

အတိုင်း ရုပ်နာမ်သခါရအားလုံး ချုပ်ပြုမှုးကင်းဆိတ်တဲ့သဘောပဲ။ ဒီတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြစ်ခိုက်မှာ သိစရာရော၊ သိတာရော ချုပ်ပြုမှုးကင်းဆိတ်နေတာကိုသာ တွေ့နေရတယ်ဆိုတာဟာ သဘာဝကျေတဲ့ အစစ်အမှန်တွေ့သိပဲပဲ။ သေသေချာချာသတိပြုမြို့း ကြေည့်ရှုဆင်ခြင်ရင် အဲဒီ ရူမြန်နွေ့သပါမြို့း အငြာကထား၏ အဖွင့်ခံပါရာယဏ်ဝင် အမိတသုတ်မှာပဲ ငွေ့တဲ့ ဥပရဖွေး - ဤနိဗ္ဗာန် အပြုံးစာတ်၌ ထိနာမ်ရပ် အားလုံး ချုပ်တယ်လို့ ဆိုထားတာကို ထင်ရှားတွေ့နှင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အာရုံနိဗ္ဗာန်နှင့် အထက်မဂ်များ၏ အာရုံနိဗ္ဗာန်ဟာ အတူတူပဲလား၊ ကွဲပြားပါသလားလို့ မေးရင်လည်း အတူတူပါပဲ။ မကွဲပြားပါဘူးလို့ ဖြေရမှာပဲ။ အကယ်၍ သောတာပတ္တိမဂ်က အကုသိုလ်စိတ် ငါးခု ချုပ်တာကိုသာ အာရုံပြုတယ်။ အခြားမဂ်များကလည်း သူတို့ပယ်တဲ့ အကုသိုလ်စိတ်များချုပ်တာကို အာရုံပြုတယ်ဆိုရင် မဂ်လေးပါး၏ အာရုံနိဗ္ဗာန်ဟာ လေးပါးကွဲနေမှာပေါ့။ အဲဒီလို့ မကွဲပြားပါဘူး။ တစ်ပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုကြောင်း အလွန်အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်က အကုသိုလ်စိတ်ငါးခု ချုပ်ခြင်းကိုသာ အာရုံပြုသိမြင်ရမယ်လို့ ယူဆချက်ကို အလွန် လွှဲမှားတယ်လို့ ဆိုခဲ့တာပါပဲ။

(မဟာဓည် ဆရာတော်၏ ဓမ္မစကြောတရားတော်မှ) “မည်သည့်ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းသင့်သည်။ တချို့က နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်သည်မှာလည်း တဏ္ဍာ

လောဘ ဖြစ်သည်။ ဆူမတောင်းသင့်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုစကား
သည် စာသို့ ခန္ဓာသို့ နှစ်မျိုးလုံးမရှိသောကြောင့် ပြောဆိုသော
စကားဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန် ဟူသည် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေမည့်
အကြောင်းတရား ကိုလေသာများ ကုန်ခမ်းသွားခြင်းကိုသာ
ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ သိမ်းပိုက်ဆပ်ကိုင်ထားရမည့် ဝတ္ထုပစ္စည်း
မဟုတ်ပေ။ လောဘဦးဆောင်သော ကိုလေသာများ ကုန်
ခမ်းရပါလို၏ဟု ဆူတောင်းနေသူကို လောဘကြီးသူဟု
အဘယ်မှာ ဆိုထိုက်ပါမည်နည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်ခြင်းသည်
အကုသိုလ်နှင့် ယဉ်သော လောဘမဟုတ်၊ ကုသိုလ်နှင့် ယဉ်
သောဆန္ဒသာ ဖြစ်သင့်၏။

(မြောက်ဘို့မြို့နယ်၊ ဖန်းခါးကုန်းရွာ၊
သုဒ္ဓရပသုစာရိပသာကျောင်းဆရာတော်)

ချုပ်ကြီးနှင့် စွာနစ်ကောင်

ကောသမြိုပ်ည်၊ ပေါ့သိတာရုံကျောင်အုံ သိတင်းသုံးနေထိုင်စဉ်
အရှင်အာနန္ဒာကို အရှင်ကာမဘူးက ယခုလို မေးလျှောက်၏။
“ငါရှင် မျက်စိသည် အဆင်းတို့၏ အနောင်အဖွဲ့ဖြစ်သလား။
အဆင်းတို့သည် မျက်စိ၏ အနောင်အဖွဲ့ဖြစ်သလား၊ နားသည်
အသံတို့၏အနောင်အဖွဲ့လား။ အသံတို့သည် နား၏ အနောင်
အဖွဲ့လား၊ နားခေါင်းသည် အနံတို့၏ အနောင်အဖွဲ့လား။
အနံတို့သည် နားခေါင်း၏ အနောင်အဖွဲ့လား။ လျှောသည်
အရသာတို့၏ အနောင်အဖွဲ့လား။ အရသာတို့သည် လျှော၏
အနောင်အဖွဲ့လား။ ကိုယ်သည် အတွေ့အထိတို့၏ အနောင်
အဖွဲ့လား။ အတွေ့အထိတို့သည် ကိုယ်၏ အနောင်အဖွဲ့လား။
စိတ်သည် သဘောတရားတို့၏ အနောင်အဖွဲ့လား။ သဘော
တရားတို့သည် စိတ်၏ အနောင်အဖွဲ့လား။ ငါရှင်အာနန္ဒာ
သိသာအောင် ဖြေကြားပါလော”

“ငါရှင် ကာမဘူး၊ အကျိန်ပြေကြားပါမည်။ ကောင်းစွာနာကြား
ပါလော။ ဤလောကြုံ စွားဖြူနှင့် စွားနက်နှစ်ကောင်ကို
တစ်ချောင်းတည်းသော ကြုံဖြင့် တွဲချည်ထားသည်ဆိုပါတော့၊
စွားနက်သည် စွားဖြူ၏ အနောင်အဖွဲ့တည်း။ စွားဖြူသည်
စွားနက်၏ အနောင်အဖွဲ့တည်းဟု တစ်စုံတစ်ယောက်က

ပြောကြားသည်ဆိုပါတော့။

“ထိုသူပြောကြားသော စကားသည် စင်စစ်အားဖြင့် မှားသည် သာတည်း။ နွားနက်သည် နွားဖြူ၏ အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်။ နွားဖြူသည်လည်း နွားနက်၏ အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်။ အဘယ် အရာသည် အနောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပေမည်နည်း။ ချည်ဖွဲ့ထားသော ကြိုးသည်သာလျှင် နွားဖြူနှင့် နွားနက်တို့၏ အနောင်အဖွဲ့ဖြစ် သည်။ ဟုတ်ပါသလော့။

“ငါရှင် အာနန္ဒာ ဟုတ်မှန်ပေ၏။ ဆက်လက်၍ ပြောကြားပါ ဦးလော့”

နောင်ကြိုးအစ်

ငါရှင်ကာမဘူ - ဤသပမာအတိုင်းပင်တည်း။ မျက်စိသည် အဆင်းတို့ အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်၊ အဆင်းတို့သည် မျက်စိ၏ အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို စွဲ၍ ဖြစ်သော လိုချင်စွဲမက်မူ ဆန္ဒရာဂါသည် ထိုနှစ်မျိုးလုံး၏ အနောင်အဖွဲ့မည်ပေ၏။ ထိုအတူပင် –

နား နှာခေါင်း လျှာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့သည် အသံ၊ အနဲ့ အရသာ၊ အတွေ့အထိ၊ သဘောတို့၏ အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်ကုန်။ အပြန် အလှန်အားဖြင့် အနောင်အဖွဲ့မဟုတ်ကုန်။ ထိုထိ နှစ်မျိုး နှစ်စုတို့ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော လိုချင်စွဲမက်မူ ဆန္ဒရာဂါသည် သာလျှင် ထိုထိနှစ်မျိုးနှစ်စုတို့၏ အနောင်အဖွဲ့မည်ပေ၏။
(အရှင်အာနန္ဒာ - သွားယတ္ထသံယုတ်၊ သမုဒ္ဓဝင်၊ ကာမဘူ သုတ်)

သန်း။ ။ ၁၀။ ငတ်မွတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ မာ၏နတ်ရဲ့ တတိယတပ်မကို ကျော်လွှားနိုင်တဲ့ အကြောင်းကို အမိန့်ရှိပါပြီး ဘုရား။

နှင်း ။ ။ ၁၁။ ဆရာတော်က နာမည်ကြီးမှာ ကြောက်လို ကျောင်းနာမည်တို့၊ ဘွဲ့တော်တို့၊ နေရာဌာနတို့ကို အတိအကျရေးခွင့် မပေးဘူး။ ဒုံးကြောင့် ဆရာကြိုးဦးဌေးလှိုင်ကိုယ်တိုင် ဒေသနဲ့ ပုဂ္ဂလထက် မဗ္ဗာကိုပဲ အမိကထားရေးခဲ့တာ။ ဒီတော့ကျောင်းလေးက မုံ့ရွာခရိုင် ဘုတာလင်ဖြို့နယ်အတွင်းမှာ တည်ရှိတယ်။

တော့ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်အရပ် လေးမျက်နှာမှာ ထန်းပင်နဲ့ တော်ယာကွင်းပြင်တွေပဲ ရှိတယ်။ တော့ ကျောင်းမြေလှပ်ထားတဲ့ နှစ်ကေလောက်ဟာလည်း ဘာမှစိုက်လို မရတဲ့ ကျတ်တိုးကုန်းမြေပဲ။ မကောင်းကျောင်းပို့ ဆိုတဲ့စကား အတိုင်းပဲ ပြောရမလား မသိဘူး။ စိုက်လိုပျိုးလို မရလို တော့ ကျောင်းမြေအဖြစ် လူၢထားတဲ့သဘော ထင်ပါတယ်။

ကျောင်းပိုင်းထဲမှာ အရိုင်အာဝါသကောင်းကောင်းသစ်ကြီး၊ ဝါးကြီးပင် တစ်ပင်မှ မရှိဘူး။ သန်းပင်၊ ဒဟတ်ပင်၊ ရှားပင်၊ တမာပင်နဲ့ ဆူးချုံတွေပဲရှိတယ်။ နေ့ခါရောက်ရင် ဒီအပင်တွေကလည်း အရိုးကြော်၊ လေတဟဲဟဲနဲ့ မွဲခြောက်နေတာပဲ။ ကျောင်းပိုင်းထဲမှာ တစ်ပါးနေကျောင်း သေးသေးလေးတွေနဲ့ ထန်းခွဲက်တဲ့ကြီးတစ်လုံးပဲရှိတယ်။ ထန်းခွဲက်တဲ့ကြီးက စုပေါင်း သီလယူ တရားထိုင်ကြတာပေါ့။

တော့ကျောင်းမှာ ရှိတဲ့ ရေကန်ကလည်း တစ်နှစ်မှ အများဆုံး ခုနှစ်လ၊ ရှုစ်လလောက်ပဲ ရေရှိတယ်။ ဒီတော်

မိုးလေဝသကောင်းမှ၊ မိုးလေဝသမကောင်းတဲ့ နှစ်ဆိုရင် ရေ
က အစောကြီးပြတ်သွားတတ်တယ်။ တော့ကျောင်းမှာ
ဝေယျာဝစ္စလုပ်တဲ့ ကိုရင်နှစ်ပါးနဲ့ ကပို့ယ တစ်ယောက်ပဲ
ရှုတယ်။

အဆင်းခဲ့ဆုံးနေရာ

နံနက်အရှဏ်တက်မှာ နေ့စဉ် ဆန်ပြုတ်ပဲသောက်
ကြရတယ်။ အဆီအနှစ်မရှိတဲ့ အညာဆန်နဲ့ ပြုတ်ထားတဲ့
ဆန်ပြုတ်ဆိုတော့ ကျွေတော်တော်ပေါ့။ အရည်ကတ္ထား
အဖတ်က တ္ထားပေါ့။ အဲဒီလို ကျွေတော်တော် ဆန်ပြုတ်
လေး နေ့စဉ်သောက်ရတာကိုပဲ တရားတန်ခိုးကြောင့်လို့ ပြော
ပြီး ကျေနပ်နေကြတာ။ နေ့ဆွမ်းအတွက်တော့ ဆရာတော်
ကြီးကိုယ်တိုင် ပတ္တိပိုက် ဆွမ်းခံစားတယ်။

ဆရာတော်ကြီး အသက်ကြီးလာတော့ ကိုရင်နှစ်ပါး
က ဆွမ်းခံကျွေးတယ်။ ဟင်းခွက်တွေ ဘယ်လောက်များများ
ပေါင်းလိုက်ရင် လေးခွက်ပဲရှုတယ်။ ချို့ရည်၊ ငရှတ်သီးချက်၊
ပဲကြားပြုတ်နဲ့ ငါးပီကောင်ကြောင်ပဲ့။ အဲဒီ ငါးပီကောင်ကြောင်က
ငန်လည်း တအားငန်သလို၊ နံလည်း တအားနံတယ်။ အညာ
ဒေသလို ရှားပါးတဲ့ နေရာမို့သာ စားကြတာပါ။ အောက်ပြည့်
အောက်ရွှာဆိုရင် ဒီလိုင်းပီကောင်မျိုး စားမယ်တောင် မထင်
ဘူး။

အစားအစာသာ မကောင်းတာ ရာသီဥတုကျတော့
ရော ဆိုတော့ နွေခဲဆိုရင် သေလောက်အောင် ပူးပြီး၊ ဆောင်း

ခါဆိုရင် ခိုက်ခိုက်တုန်ပြီး အီပိုလို မရလောက်အောင် အေး
တယ်။ ဒီလို ဥတုကြမ်းလို့လည်း အညှေသေက လူအများစု
ဟာ အသက်သိပ်မရည်ကြရာဘူး။ ရဟန္တာအဖြစ် ကျော်ကြား
တဲ့ ညောင်လွန်တောရသရာတော်ကြီးတို့ သိတင်းသုံးတဲ့နေ
ရာဟာလည်း ဒီပုံအတိုင်းပါပဲ။

သဘာဝက ဆုံးမခြင်း

သူတော်ကောင်းများဆိုတာ အရာရာကို ကုသိုလ်ဖြစ်
အောင် နှစ်းသွေးတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ခေါင်းပါးတဲ့ နေရာ
မျိုးကို ညောင်လွန်တောရသရာတော်ကြီးက ဘယ်လိုပြော
သလဲဆိုတော့ ...

ခေါင်းပါးသော အစာရောစာနှင့် အာရုံက်းဆီတ်သော
တော့ရိုပ်တောင်ရိုပ်က ယောဂိုတို့အား
တစ်ဝက်ဆုံးမပြီး ဖြစ်သည်။ တဲ့

ဒီနေရာမှာ မင်းတို့လို လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားကျေစရာကောင်း
တဲ့အမျိုးသားတစ်ယောက်အကြောင်းကို ပြောပြုမယ်။ တရှုံးက
သက်နိုင်သာဝတ်နေတာ မာရ်နတ်ရဲ့ ပထမတပ်မှာတင် ကျူးး
သွားတဲ့ ကိုယ်တော်တွေအများကြီးပဲ။ မြင်းခြားရိုင်း၊ တောင်သာ
မြို့နယ်နဲ့ တစ်ဆက်တည်း ညောင်ပင်သာဆွဲ ဆိုတာ ရှိတယ်။

အဲဒီကျောင်းဆရာတော်ဟာ သက်တော် ဝေလောက်
ပဲ ရှိသေးတော့ သေခြင်းတရားဆိုတာ အဝေးကြီးလို ထင်
နေရာတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသသနာတရားကို လိုက်စားဖို့ သတိ
မရရှာဘူး။ ရသမျှ လာသိလာသာတွေကို မစားရက်၊ မသောက်

ရက် ရုပြီး နှစ်ထပ်တိုက်ကျောင်းကြီးတစ်ကျောင်း ဆောက်
တယ်။ တိုက်ကျောင်းကြီးလည်း ပြီးရော ရေစက်တောင် မချုပ်
သေးဘူး။ အသည်းကင်ဆာနဲ့ ပုံတော်မူသွားတယ်။

အသည်းရှိသွားတိုင်း အသည်းကင်ဆာနဲ့ အမြဲတမ်း
သေနိုင်တယ်ဆိုတာ သံဝေါယူသင့်တယ်။ ကျွေးသော လက်
မဆန့်ခင်၊ ဆန့်သောလက် မကျွေးခင် သေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့
သံဝေါ စကားလေးကို မင်းကြားဖူးတယ် မဟုတ်လား။

သန်း ။ ။ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား။

နှစ် ။ ။ ငါဒါကာတစ်ယောက်ကတော့ ကိုယ်တွေကြံခဲ့ရတယ်လို
ဆိုရမှား။ သူက ဘိုကလေး အတိုး တစ်ရက်တော့ ရွှေပြည်
သာကနေ ဘိုကလေးကို သဘောနဲ့ ပြန်သွားတယ်။ သဘော
ကုန်းပတ်ပေါ်မှာ သူလိုပဲ အသက် ၃၀ ကျော်လောက်ရှိတဲ့
လူတစ်ယောက်နဲ့အတူ အားကစားရာနယ်ဖတ်နေကြတယ်။

ဒီအချိန်မှာ တစ်ဘက်လူဟာ ရာနယ်ဖတ်ပြီးတော့
မျက်စိရော၊ ခါးရော ညျှောင်းသွားဟန်တူတယ်။ ရာနယ်ကို
အောက် ခဏေချုပြီး ပျင်းကြောဆန့်လိုက်တယ်။ လက်နှစ်ဖက်
အပေါ်မြှောက်ပြီး ပါးစပ်ကလည်း အား ဆိုပြီး အော်လိုက်
သေးတာပေါ့။ ဒါမှ အားရတာကိုး။ အဲသလို လက်မြှောက်ပြီး
ပျင်းကျောဆန့်ရင်းပဲ ဖြတ်ဆို ရတ်တရက် သေသွားရှာတယ်။
သေတဲ့အထိ လက်က ဆန့်လျက်ပဲ”

အလောင်းကို ဒီအတိုင်းပဲ ယူသွားရတယ်။ ဘိုကလေး
ရောက်မှ စစ်ဆေးကြည့်တဲ့အခါ ဦးနောက်သွေးကြော ပြတ်

တာလို သိရတယ်။ ဦးနောက်သွေးကြောရှိသူတိုင်း ဦးနောက်
သွေးကြောပြတ်ပြီး အမြတမ်းသေနိုင်တယ်ဆိုတာကို သတိ
သံဝေယူသင့်တယ်။ တို့မြန်မာပြည် တစ်ပြည်လုံး တရား
ဟော ကြွတဲ့အခါ လေဖြတ်နေတဲ့သူတွေ၊ သီးချို့ သွေးချို့ဖြစ်
နေတဲ့သူတွေ၊ ကင်ဘာဖြစ်နေတဲ့သူတွေကို အများဆုံးတွေ့
ရတယ်။

အာဟာရအဖော်နှင့်လာသော ရောဂါများ

မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးပညာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပဟုသုတ
နည်းကြတယ်။ ဦးနောက်သွေးကြောပြတ်တယ်ဆိုတာ သွေး
တိုးရှုလိုပဲ။ ဘာကြောင့် သွေးတိုးဖြစ်ရသလဲဆို စိတ်ရယ်၊
အာဟာရရယ် နှစ်မျိုးကြောင့်လို ပြောရမယ်။ စိုးရိမ် ပူပန်စိတ်
များတဲ့သူ၊ ဒေါသကြီးတဲ့သူ နောက် ... ဆီ များများစားတဲ့သူ၊
ဒီလူတွေ သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်တာပဲ။ ဆီထဲမှာ စားအုန်းဆီဟာ
အဆိုးဆုံးပဲ။

သွေးတိုးတယ်ဆိုတာ သွေးတွေ များလာတာကို ပြော
တာမဟုတ်ဘူး၊ သွေးတွေ အကြောထဲက တိုးထွက်ရတာကို
ပြောတာ။ အသားဆီ ဝါးဆီ ဘာဆီပဲစားစား လွန်ရင်မကောင်း
ဘူး၊ အဲဒီ စားလိုက်တဲ့ဆီတွေဟာ သွေးကြောထဲမှာ အနယ်
ထိုင်သွားတယ်။ ဒီဆီတွေ ကပ်နေတော့ သွေးကြောဟာကျဉ်း
သွားတာပေါ့။

“ဒါကြောင့် သွေးဟာ ပုံမှန်စီးဆင်းလို မရတော့ဘဲ
တိုးဝိုးထွက်ပြီး စီးဆင်းနေရတယ်။ အဲဒါကိုပဲ သွေးတိုးလို

ပြောတာ။ အကြောက အဆီတွေ တအားပိတ်လာပြီး သွေးက မရမက တိုးထွက်ပြီး စီးရတဲ့အခါ ဦးနောက်လို နေရာက သွေးကြောပြတ်သွားတော့ တစ်ခါတည်း သေတာပဲ။ သွေးတိုး ရဲ့ နံပါတ်တစ် ရန်သူ့ဟာ ဆီပဲ။

နံပါတ်နှစ် ရန်သူက အင်။ အခုတော့ သွေးတိုး ကြောက်လို့ဆိုပြီး အင်သာ လျှော့တာ၊ ဆီကျတော့ တအား စားကြတာ။ ဒဲကြောင့် သွေးတိုးရောဂါတွေ တအားဖြစ်တာ။ အင်က သွေးတိုးရောဂါကို အဆီလောက် မဖြစ်မစေဘူး။ ရရှင်လူမျိုးတွေဟာ အင် အစပ် တအားစားကြတာပဲ။ အင် စားလို့သာ သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ရမယ်ဆိုရင် ရရှင်လူမျိုးတိုင်း သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ရမှာပေါ့။

အခု ရရှင်တွေမှာ တစ်ယောက်မှ သွေးတိုးရောဂါဖြစ် တာ မတွေ့ဖူးဘူး။ အကယ်၍ ရရှင်တစ်ယောက် သွေးတိုး ရောဂါဖြစ်နေတယ်ဆိုရင်လည်း မြန်မာဟင်းအတိုင်း ဆီတွေ တအားထည့်ချက်လို့ပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ရရှင်ဟင်းမှန်သမျှ ဆီ မထည့်ဘူး၊ ငါးပိန္း ဆားနဲ့ စားကောင်းအောင် ချက်တာပဲ။ ဆီးချို့။ သွေးချို့ဖြစ်တာက အချို့မှုန့်တွေ တအား စားလို့ပဲ။

တို့ကျောင်းမှာ အချို့မှုန့် လုံးဝမသုံးဘူး။ တို့မိသားစု တွေ အချို့မှုန့်လုံးလုံး မစားကြတော့ဘူး။ အချို့မှုန့်စားရင် ကလေးတွေရဲ့ မှတ်ဉာဏ်ကိုလည်း ထိခိုက်စေတယ်။ ဒဲ ကြောင့် ဆီးချို့။ သွေးချို့ရောဂါ မဖြစ်စေချင်ရင် အချို့မှုန့်ကို လုံးဝရောင်သင့်တယ်။ ကင်ဆာရောဂါဖြစ်ခြင်းရဲ့ အစိက

အကြောင်းကတော့ ရေခဲရိုက်ထားတဲ့ အသားကင်တွေ၊
အသားဟင်းတွေ အများကြီးစားကြလိုပဲ။

ဆီးချို့ရောဂါဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းရင်း

ဒါကြောင့် အသားဝါးကိုလည်း လျှော့စားသင့်တယ်။
အသားဝါးတွေ တအားစားပြီး လုပ်ရှာမှုမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်
တောသူတောင်သားထက် မြို့သူမြို့သားတွေမှာ ဆီးချို့ သွေး
ချို့ရောဂါ ပိုဖြစ်ကြောင်း တလောက ရှာနယ်တစ်စောင်မှာ
မြန်မာပြည်ဆရာဝန်များအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်တယ်။ ဒီခေတ်လူ
တွေ ဘယ်လောက်အလုပ်များများ ဘုရားရှင်ကို မမိပါဘူး။

အဲဒီလောက်အလုပ်များတဲ့ဘုရားရှင်တောင် တစ်ရက်
မှာ တစ်နာရီနဲ့ မိနစ်နှစ်ဆယ် စကြံးလျှောက်တယ်။ ဒါကြောင့်
ဘယ်သူမဆို ရောဂါကင်းပြီး ကျွန်းမာရေးကောင်းချင်ရင်
ဘုရားရှင်ရဲ့နည်းအတိုင်း တစ်ရက်မှာ တစ်နာရီနဲ့မိနစ်နှစ်ဆယ်
တော့ စကြံးလျှောက်သင့်ပါတယ်။ လမ်းပေါ် လျှောက်ချိန်
မရလည်း ကိုယ့်တိုက်ခန်းထဲ နာရီကြည့်ပြီးလျှောက်ရုံပေါ့။

စောစောက စကားကို ပြန်ဆက်ရအောင်။ တချို့က
သက်န်းဝတ်ပြီး ကာမဂုဏ်ဆိုတဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့ ပထမတပ်မှာ
ကျေဆုံးသွားရပေမယ့် တချို့ကတော့ လူ့လောကမှာ အီမီ
ထောင်သားမွှေးအလုပ်ကို လုပ်နေရပေမယ့် မာရ်နတ်ရဲ့ တပ်မ
ကြီးဆယ်တပ်လုံးကို ကျော်သွားနိုင်သူတွေလည်း ရှိတယ်။
မုဒ္ဒေလက်ထက်ကဆိုရင် သုဇ္ဈားစနမင်းကြီးဟာ တိုင်းပြည်အုပ်
ချုပ် မင်းလုပ်ရင်း မင်းဝတ်မင်းစားနဲ့ ရဟန်း ဖြစ်ပြီး ပရီနိဗ္ဗာန်စံ

သွားခဲ့တာပဲ။

စိတ္တသူကြယ်တို့၊ ဂါသာခသူဌေးတို့၊ ထေရိကာတို့ ဆိတ္တာ အာရုံဝါးပါး ကာမဂ္ဂထ်ကြားထဲမှာ နေရင်း ဟာရှန်တ် ရဲ့ တပ်မကြီး ဆယ်တပ်ကို ကျော်လွှားပြီး အနာဂတ်တည် ခဲ့ကြတာပဲ။ ကင်းဆိတ်ခြင်း သုံးမျိုးရှိတယ်။

ကာယဝိဝေက = အပေါင်းအဖော်ကလည်း ကင်းဆိတ်ပြီး နေရမယ်။ စိတ္တဝိဝေက = ကိုလေသာကလည်း ကင်းဆိတ်ပြီး နေရမယ်။ ဥပမိဝိဝေက = ရုပ်နာမ်ကလည်း ကင်းဆိတ်ပြီး နေရမယ်။

ရုပ်နာမ်က ကင်းဆိတ်နေတယ်ဆိတ္တာ ဖလသမာပတ် နဲ့ နိရောဓသမာပတ် တစ်ခုခုဝင်စားပြီး နေတာကို ပြောတာ။ ဒီသုံးခုမှာ အပေါင်းအဖော်က ကင်းဆိတ်ပြီးနေသော်လည်းပဲ ကိုလေသာက ကင်းဆိတ်ပြီးမနေရင် သိပ်အကျိုးမရှိဘူး။ အခြေအနေအရ အပေါင်းအဖော် သားမယား ဆွဲမျိုးသားချင်းတွေနဲ့ အတူနေရသော်လည်း ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ အစွဲအလမ်းတွေ ကင်းပြီးနေမယ်ဆိုရင် စိတ္တဝိဝေကဖြစ်တာပဲ။

အဲဒီလို စိတ္တဝိဝေက ဖြစ်အောင် နေနိုင်တဲ့အတွက် သူဒွေ့ခေနမင်းကြီးတို့၊ စိတ္တသူကြေယ်တို့၊ ဂါသာခသူဌေးတို့၊ ထေရိကာတို့ဟာ သားမယား ဆွဲမျိုးသားချင်းတွေကြားထဲမှာ မင်္ဂလာတ်ကိစ္စတွေ ပြီးသွားကြတာပေါ့။ ဒါကြောင့် တရားဆိတ္တာ ခန္ဓာမှာ ရှိတာလို့ သူတော်ကောင်းတွေက ပြောကြတာပေါ့။ အခုပြာမယ့် ပုဂ္ဂနိုင်အကြောင်းကို ပါရော ရေးတဲ့ မာနဝါးစိုင်ဆို

တဲ့စာအုပ်ထဲက ရတယ်။

ကံကြမှာတူသော မင်းနှစ်ပါး

ကန်တော်မင်းပန်ခြဲ့၊ တောင်ဘက်ကပ်ရက်နေရာမှာ
အုတ်ဂူတစ်ဂူရှိတယ်။ ဘယ်သူအုတ်ဂူလဲဆိုတော့ အီနှစ်ယ
နိုင်ငံရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင်ဖောရားရဲ့ အုတ်ဂူပဲ။ အီနှစ်ယ ဘုရင်
တစ်ပါးရဲ့ အုတ်ဂူဟာ ဘာဖြစ်လို့ မြန်မာပြည်ရောက်နေရ
တာလဲ လို့မေးခဲ့ရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင် သိပေါ်မင်း
ရဲ့ အုတ်ဂူဟာ အီနှစ်ယနိုင်ငံ ရတနာဂါရိမှာ ရှိနေသလိုပါပဲလို့
အကျဉ်းချုပ်ဖြေရမှာပဲ။

သန်း။ ။ တပည့်တော်တော့ ဒီအကြောင်းတွေ တစ်ခါမှ မကြားဖူး
ဘူး။ လူငယ်တွေအတွက် နည်းနည်းအကျယ်ချွဲပြောပါ
ဦးဘုရား။

နှင်း။ ။ ဒီလိုက္ခာ။ အားလုံးတွေဟာ အီနှစ်ယရော၊ မြန်မာပြည်ရော
သူတို့လက်အောက်ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့
နောက်ဆုံးဘုရင်သိပေါ်မင်းကို ဖမ်းယူပြီး အီနှစ်ယနိုင်ငံ၊ ရတနာ
ဂါရိမှာ သေတဲ့အထိ အကျယ်ချုပ်နဲ့ ထားလိုက်တယ်။ ထိုအတူ
အီနှစ်ယနိုင်ငံရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင် ဖောရားကိုလည်း ဖမ်းယူပြီး
မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်မှာ သေတဲ့အထိ အကျယ်ချုပ်နဲ့ ထား
လိုက်တာပဲ။

အခုပြောမယ့် မြန်မာအမည် ဦးဘအေး အီနှစ်ယ
အမည် အက်စိုးဘရှားပါးဟာလည်း ဖောရားဘုရင်ဟု မြန်မာ
ပြည်မှာ သေတဲ့အထိ နေသွားခဲ့တာပဲ။ ဖောရားနဲ့ အက်စိုး

ဘရူးဝါးဝန္တဟာ အီနှီယနိုင်ငံသားချင်းလည်း တူတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ သေတဲ့အထိ နေသွားတာချင်းလည်း တူတယ်။ မတူတာ တစ်ခုကတော့ ဖောရှားက အက်လိပ်တွေက ဖမ်းဆီးခဲ့ဆောင်လာလို့ မြန်မာပြည်ကိုရောက်တာ။ အက်စီဘရူးဝါးကတော့ သူကိုယ်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံကို စိတ်ဝင်စားလို့ လာခဲ့တာ။ ဒါတော့ ထူးတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၆၆ နှစ်လောက်ကပေါ့။ ဒီအချိန်က အီနှီယနိုင်ငံသားတွေ မြန်မာပြည်ကို တအားလာနေကြတဲ့အချိန်ပေါ့။ ဒီအချိန်က သူတို့သိနဲ့စာရင် မြန်မာပြည်ကအစားအသောက်ပိုပြီး ပေါ်များတာကိုး။

အက်စီဘရူးဝါးဟာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကျောင်းသား ဖတ်စာထဲမှာ ဘုရားပုထိုး တိုင်းပြည် – မြန်မာပြည်ဆိုတဲ့စာတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ပြီးကတည်းက မြန်မာပြည်ကိုလာချင်နေခဲ့တာ။ တကယ်တော့ သူတို့စုစုတကောင်းက ဘရူးဝါးလူမျိုးတွေဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေပါပဲ။ ဘရူးဝါးလူမျိုးတွေထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာပညာရှင်တွေ အများကြီး ပေါ်ထွန်ခဲ့တယ်။

စစ်ကြို့ခေတ် ကာလကတ္ထားတက္ကာသို့၍ ပါမြို့ပါမောက္ခာဟာ ဘရူးဝါးလူမျိုးတစ်ယောက်ပဲ။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာစသော ကျေမှုးဂန်များကို ရေးသားတဲ့ ဘီအာဘရူးဝါးဆုတ်တာလည်း ဘရူးဝါးလူမျိုးတစ်ယောက်ပါပဲ။ တြေားအီနှီယသားတွေ မြန်မာပြည်လာတာက စီးပွားရောဖို့ သက်သက်ပဲ။ အက်စီဘရူးဝါးကတော့ မြန်မာပြည်ကို တရားရှာဖို့

လာတာလိုပဲ ပြောရမယ်။

တကယ်တော့ သူမိဘတွေဟာ ပစ္စည်းရှိကြတယ်။
သူကသာ မြန်မာပြည်ကို စိတ်ဝင်စားလွန်းလို့ စွန့်စားပြီးလာ
ခဲ့တာပဲ။ သူ မြန်မာပြည်ထွက်လာတုန်းက အသက်၂၃ နှစ်
ပဲ ရှိသေးတယ်။ သူဟာ အင်လိပ်ကျောင်းမှာ ကိုးတန်း အထိ
အောင်ခဲ့တယ်။ ဟိုမယိုပက်သစ် ဆေးပညာစာမေးပွဲကိုလည်း
အောင်ခဲ့တဲ့အတွက် လူနာတွေကို ဆေးလည်းကျိုးငြင်တယ်။

ရန်ကုန်ရောက်စတော့ အလုပ်ကတော်တော်နဲ့ မရ
ဘူး။ နေတာကတော့ အိန္ဒိယအမျိုးသားတွေ စုပေါင်းနေ
ထိုင်တဲ့ တန်းလျားကြီးတစ်ခုမှာပေါ့။

သူဟာ ငယ်စဉ်ကတည်းက ပရပိတစိတ်ဓာတ် ရှိ
တယ်။ တန်းလျားမှာ နေထိုင်တဲ့ အိန္ဒိယအမျိုးသားတွေရဲ့
ကလေးတွေကို စာသင်ပေးတယ်။ အင်လိပ်စာမမတတ်တဲ့
အိန္ဒိယအမျိုးသားတွေရဲ့လျောက်လွှာတွေ၊ ငွေပို့လွှာတွေကို
ကူညီတဲ့အနေနဲ့ ရေးပေးတယ်။

တန်းလျားက အလုပ်သမားတွေ စေတနာရှိသ
လောက် ထောက်ပံ့တာကိုပဲ လက်ခံတယ်။ နောက်တော့
အင်လိပ်စစ်ဓာတ် ဆေးဘက်မှာ အလုပ်ရသွားတယ်။ ရရချင်း
စစ်ဓာတ်နဲ့ ကွဲတ်ခိုင်ဘက်ကိုသွားရတယ်။

ငွေကို အဓိကမထားဘဲ မေတ္တာကို အဓိကထားတဲ့
သူရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို ဆရာဝန်ကြီးတွေက လေးစားသွားတယ်။
ဒါကြောင့် အရေးကြီးတဲ့ ခွဲစိပ်ကုသရေးတွေကအစ သူကို

လုပ်ခွင့်ပေးလာတယ်။

လူသီနည်းသော လူယုတ်မှာ

ဒါကြောင့် သူဟာ ဆရာဝန်တစ်ယောက်လိုကို ကုသ
ရေးမှာ တော်လာတာ။ အဲဒီတုန်းက ပထမဆုံးရတဲ့ လခ
တစ်ရာကို တို့ပြောတို့ချုပ်မှုမသုံးဘဲ မိဘတွေဆီ ပိုပေးတယ်။
သူတ္ထနိပါတ်ပါဌိုတော် ဝသလသုတ်မှာ ဒုမ်င်းလာတဲ့မိဘတွေ
ကို လုပ်ကျွေးနိုင်စွမ်းရှိပါလျှက် လုပ်မကျွေးတဲ့ သားသမီးဟာ
လူ ယုတ်မှာသာဖြစ်တယ်လို့ ဘုရားက ဟောထားတယ်။ ဒါ
အကြောင်းကို ခေတ်လွှဲပေါ်တွေ နားလည်အောင် ချွောသံ့
တောရာ စံကျောင်းဆရာတော်ကြီးက ...

အနှစ်ဂိတ်းဝင် အစိကထားရသည့်

ပို့သနပိုးကျယ်စွာ။

လက်ဦးဆရာ ပြုလွှာအလားသို့

ဘကဝါဘုရား ဟောခဲ့တာ။

သူတို့မွေးတာ ကျေးဇူးအမြှတ်ကို

ကြွေးအထူးဆပ်စိုး နားလည်ပါ။

စွမ်းနိုင်လျှက်သား ဒုမ်င်းငြား

ပစ်ထား လူယုတ်မာ။

အဲဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓထုတ်ဟော အယုတ်သဘောက်းစေရာ။
လို့ လက်ာလေးသီပြုထားတယ်။

နောက်ဇာတ်အုပ်ကထာသုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်အဖွင့်မှာ
မိဘကိုလုပ်ကျွေးတဲ့ သားလိမ္မာသမီးလိမ္မာတွေ ခံစားရမယ့်

ကောင်းကျိုးသုံးမျိုးကိုလည်း ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီ ကောင်းကျိုး သုံးမျိုးက မိဘကိုလုပ်ကျွေးတဲ့ သားလိမ္မာသမီးလိမ္မာ တွေကို ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေက လေးစားကြတယ်။ ချိုးကျိုးကြတယ်။ သေတဲ့အခါမှာလည်း နတ်ပြည်ကို ရောက်တယ်။ ကုသလိုမရတဲ့ရောက်တွေဖြစ်ရင် နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေက ဆေးကုပေးတယ်။ ဘယ်နောရောက်ရောက် ဘေးမရောက်အောင်လည်း စောင့်ရှောက်တယ်။

ငါတို့ရဲ့ စာပေတွေ၊ တရားတွေ အောင်မြင်တဲ့ အကြောင်းများစွာထဲမှာ မိဘလုပ်ကျွေးတာဟာလည်း အကြောင်းတစ်ခုအနေဖြင့်ပါတယ်။ ငါဟာ အမေ့ကို ကျောင်းမှာ ခေါ်ထားပြီး ခြောက်နှစ်ကျော်တဲ့အထိ ပြုစု လုပ်ကျွေးခွင့်ရတယ်။ နောက်တော့ ဖြောက်တို့ ကော့သောင်းတို့မှာ ရိပ်သာခွဲတွေ ဖွင့်လို့ အဲဒီမှာသွားနေရလို့ မယ်တော်ကြီးကို အမရပူရပြန်လို့ ပေးလိုက်ရတယ်။ မမည်းတော်ကြီးကတော့ ၉၈ နှစ်အရွယ်မှာ ဆုံးတော့ တို့ကျွေးဇူးဆပ်ခွင့် မရလိုက်ဘူး။

မယ်တော်ကြီးက အသက် ၈၈ နှစ်မှာ ဆုံးတယ်။ မိဘကျွေးဇူးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းအရာ တွေကို အနှစ်ဂိတ်းဝင်ကျွေးဇူးရှင်ဆိုတဲ့စာအုပ်ကျွေးမှုအကျယ်ရေးတော့မယ်။ မိဘကို လုပ်ကျွေးတဲ့ အက်စိဘရူးပါးဟာ ရာထူးလည်း ခဏာနဲ့တက်တယ်။ နောက်တော့ လခစားလုပ်မစားချင်တာနဲ့ စစ်တပ်ကထွက်လိုက်ပြီး မုံရွာခရိုင်ချောင်းဆီးမြို့မှာ ကိုယ်ပိုင်ဆေးခန်းဖွင့်တယ်။

အက်စီဘရူးပါးတို့ စစ်တကောင်းနယ်မှာ အစွဲလာမ်
ဘာသာဝင်ရော၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရော နှစ်မျိုးလုံးရှုတယ်။ ဒီနယ်
ကို ထောဂါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ဘာကြောင့်ရောက်သွားရတာလဲ
ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာရခိုင်ဘုရင်တွေသွားပြီး စိုးမိုးခဲ့ဖူးလိုပဲ။
နောက် ချောင်းဦးသူ မရွှေစရိတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနဲ့ ဒိုင်
ထောင်ကျတယ်။ သူဟာ ဒိုင်ထောင်ဦးစီးဖြစ်တဲ့အတွက် သား
မယားကို မျက်နှာမငယ်ရအောင် လုပ်ကိုင် ကျွေးမွှေးတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူရဲ့တရားအလုပ်ကိုလည်း အလစ်ဟင်းမခံ
ဘူး၊ နှားမကြီးဟာ မြှောက်ကိုစားတဲ့အလုပ်၊ သားကို စောင့်
ရှောက်တဲ့အလုပ် နှစ်မျိုးလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် လုပ်သလိုပေါ့။
လယ်တိဆရာတော်ကြီး ဒီပန်စာအုပ်တွေကိုတော့ ဦးဘအေး
အများဆုံး ဖတ်ဖြစ်မယ်လိုတင်တယ်။ ချောင်းဦးဆိုတာက
မုံရွာနဲ့ ကပ်နေတာကိုး၊ စာဖတ်တာ၊ တရားနာတာဟာလည်း
တရားကျင့်ခြင်းတစ်မျိုးပဲ။

တရားက တရားစာအုပ်ဖတ်တာကို ဒါသညာသိ
အလုပ်တွေပါဆိုပြီး ဂိတ်ပင်တတ်တယ်။

မပိတ်ပင်ကောင်းဘူး။ ကုသိုလ်အလုပ်မှန်သမျှကို
ဂိတ်ပင်ရင် ပုညားရာယ်ဖြစ်တတ်တယ်။

ပုညားရာယ်ဆိုတာ သူတစ်ပါး ကုသိုလ်မရအောင်
အဆွဲရာယ်ပြုရောင့်ယူက်တာပေါ့။ ပြီးတော့ ပညာသိ
ဆိုတာ သညာသိုကနေတဆင့် သွားရတာ။ ချက်ချင်း
သွားလိုရတာ မဟုတ်ဘူး။ စာမဖတ်တတ်ရင် တရား

କାହେବି ॥ ତାରୁଃଫାତାଵା ତାପତିତାହା ପରିଯତ୍ତେ
ହାହାଫାବ ॥ ତିର୍ଗି ହାତପରିନ୍ଦ୍ରାଦ୍ଵୀ ଓଁତାଯ ॥
ଫାର୍ଗ୍ରାଵାପ୍ରି ॥ ଅର୍ତ୍ତର୍ପି ॥ ହିଚୁବାଦ୍ଵୀ ଲଗନ୍ତୋଗୁଡ଼
ତାଗୁଟୋ ? ତୀରକାପରିନ୍ଦ୍ରାଦ୍ଵୀଓଁତାଯ ॥
ଅଶ୍ରୀନ୍ତିତାଫ୍ଳଦ୍ଵୀ ଶ୍ରୀରାମ ଏଗନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମିଲେହାଗ୍ର
ପଯିତର୍ବେଶତାଗ୍ରିଗୁଟୋ ?
ମହାକପରିନ୍ଦ୍ରାଦ୍ଵୀ ଓଁତାଯ ॥ ତାମତିର୍ବା
ତାରୁଃଫାରଦ୍ଵୀ ଧିତିତାହା ପରିଯତ୍ତେହାହାଗ୍ର
ପଯିତାବ ॥ ହାତପରିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରି ଲଗନ୍ତମତ୍ତାବ ॥

ଆତ୍ମଗ୍ରୀଃତେ ବୁଗ ଗ୍ରୀଯିଗ୍ନିଃଗ୍ରୀ ଆଶିଗତାଃତାଯ ॥
ଆତ୍ମମନ୍ତ୍ରିତ୍ତେବୁଗ ଆତ୍ମପିଃବୁଗଃତ୍ତେବୁଗୁଟୋ ? ବୁଗତଣ୍ଠିପିଃଆଗ୍ନିଃ
ଗ୍ରୀଆଶିଗତାଃତାଯ ॥ ତାଗାଯିତୋ ? ଆମ୍ବାଃଆଗ୍ନିଃ ଲ୍ଯର୍ଣ୍ଣପ୍ରି
ଶ୍ରୀରଣ୍ଜିନୀ ଗ୍ରୀଯିଆଗ୍ନିଃପି ତଣ୍ଠିପିତାନ୍ତିଃ ପିବୁଗଃପ୍ରିଃବୁଗଃପି ॥

ତାରୁଃ ଶ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀ ତ୍ରୀଣିଃତାକନ୍ତିଃ

ତାରୁଃମନ୍ତ୍ରିବୁଗ ବୁଗରତାଗ୍ରି ବୈରିତାଯ
ତାରୁଃଶ୍ରୀବୁଗ ଲ୍ଯାରତାଗ୍ରି ବୈରିତାଯ
ତାରୁଃମନ୍ତ୍ରିବୁଗ ତି ଗୋଦିଃତାଃତ୍ରୀଲ୍ୟାତା
ତାରୁଃଶ୍ରୀବୁଗ ଲେବାଗଗୋଦିଃତାଃତ୍ରୀଲ୍ୟାତା
ତାରୁଃମନ୍ତ୍ରିବୁଗ ଲ୍ଯାଅଯାଦିଗ୍ରୀଃତ୍ରୀଲ୍ୟାତା
ତାରୁଃଶ୍ରୀବୁଗ ଲେବାଗଗୁର୍କତ୍ରୀ ଲ୍ଯାତା
ତାରୁଃମନ୍ତ୍ରିବୁଗ ଗମ୍ଭୟଃତ୍ରୀଃପେତ୍ତାଫେରାଲ୍ୟାତାଯ
ତାରୁଃଶ୍ରୀବୁଗ ତାଗାଯିଲ୍ୟିତ୍ତାଫେରାଲ୍ୟାତାଯ

တရားမရှိသူက ကျော်ကြွားတဲ့သူကိုမှ လျှော့တယ
တရားရှိသူက ဒုက္ခရောက်တဲ့သူကိုမှ လျှော့တယ
တရားမရှိသူက လျှော့တာကနည်းတယ။ မျှော်လင့်ချက်က များတယ။
တရားရှိသူက လျှော့တာကများတယ။ မျှော်လင့်ချက် ဘာမှမထားဘူး။

ဦးဘအေးက ပညာရှိဆိုတော့ ငွေရော၊ ကုသိလ်ရော
နှစ်မျိုးလုံးရှာတယ။ ပညာမဲ့တွေကတော့ သိတတ်တဲ့ အချို့
ကနေ သေတဲ့အထိ ငွေပဲရှာတယ။ ကုသိလ်ကို မရာ်ကြေဘူး။
ငွေဆိုတာ ဒီလွှာဘုံးတစ်ဘုံပဲ သုံးရတာ။ ကျွန်တဲ့ ဘယ်ဘုံမှ
သုံးလို့မရဘူး။ ကုသိလ်ကျေတော့ ဘာ ဘုံ အကုန်သုံးလို့ရတယ။
ဒီအချက်ကို ပညာတကယ်ရှိမှ သိနိုင်တယ။ ပညာမဲ့တွေ
မသိနိုင်ဘူး။ ဒီအသိဟာ သံသရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထိုးထွင်း
သိရတဲ့အသိဖြစ်လို့ ဘီအော အမောအော ပီအိပ်ချိဖြော ရပေ
မယ့် ဒီအသိမျိုးရှိချင်မှ ရှိမယ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီဘွဲ့
တွေရထားပြီး မလျှော်ရက် မတန်းရက်နဲ့ သေသွားသူတွေကို
အများကြီး တွေ့နေရလိုပါပဲ။

တရားမရှိတဲ့သူတွေ စီးပွားရှာတဲ့အခါ အမြတ်ငွေကို
အမိကထားပြီး စီးပွားရှာတယ။ တရားရှိတဲ့သူကတော့ စီးပွား
ရှာတဲ့အခါ မေတ္တာ စေတနာကို အမိကထားပြီး စီးပွားရှာ
တယ။ အမြတ်ငွေကို အမိကထားပြီး စီးပွားရှာရင် အမြတ်ငွေ
တစ်ခုပဲ ရမယ။ ကုသိလ်လည်း မရဘူး။ လုပ်ငန်းလည်း
တကယ် မအောင်မြင်ဘူး။ မေတ္တာ စေတနာကို အမိကထားပြီး
စီးပွားရှာရင် အမြတ်ငွေလည်းရတယ။ ကုသိလ်လည်းရတယ။

လုပ်ငန်းလည်း အရင်ထက် ဆယ်ဆမက အောင်မြင်တယ်။
အောင်မြင်ခြင်း၏အန္တဗျာအကြောင်း

ဦးဘအေးဟာ တရားရှိထားတဲ့ သူရဲ့
 ဆေးကုသတဲ့လုပ်ငန်းမှာ မေတ္တာစေတနာကို အမိကထား
 တယ်။ ဒုံးကြောင်း လုပ်ငန်းက တအားအောင်မြင်တယ်။
 လုပ်ငန်း အောင်မြင်တဲ့အတွက် ပုဂံက ခြောကြီးဘုရားကို
 ကမကထပြုလုပ်ပြီး ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့တယ်။ မိဘများ၊ ပေါက္ခ
 မများ အမွှေဘုရားတန်ဆောင်းတွေကိုလည်း ပြုပြင်ပေးနိုင်
 ခဲ့တယ်။ သတိပြားနှင့်အသင်းနဲ့ မန္တလေး ဘတိလိုပုံ ဘာသာ
 အသင်းတို့မှာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အိတ်စိုက်ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။

ခန္ဓာရိပါသာနဲ့ ဓမ္မာရာမကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေ ဆောက်လုပ်လှုံးအိန်းခဲ့တယ်။ ဘယ်
 လောက် သဒ္ဓါကောင်းသလဲဆိုရင် မိမိကိုယ်တိုင်နေတဲ့ အုတ်
 တိုက်ကြီးကိုတောင် ဘာသာရေးအဓမ္မးအနားတွေ ကျင်းပစ္စာ
 သာသနာ့မှုမာန်အဖြစ် လျှောထားခဲ့တယ်။ သူ သိထားတဲ့ တရား
 အသိဟာ သညာသို့ စာသို့ မဟုသုတသိမဟုတ်ဘဲ ပညာ
 သို့ ခန္ဓာသို့ ပဋိဝေဓသိဆိုတာကို သူအလုပ်က လက်တွေပြု
 နေတာပေါ့။

ဦးဘအေးဟာ ဘာသာရေးတင်မကာဘူး။ လူမှုရေး
 အလုပ်တွေမှာလည်း ရှုတန်းက ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ချောင်းဦး
 အမျိုးသားကျောင်း ကော်မတီမှာ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်
 ရွက်ခဲ့တယ်။ အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်မြောက်ရေးမှာလည်း

ကာယာအား ဉာဏာအား စနအားတွေ အကုန်ထည့်ပြီး ကူညီ
ခဲ့တယ်။ ဂျပန်လက်ထက် ဆေးဝါးနဲ့ ဆရာဝန်ရှားပါးနေချိန်မှာ
ပြည်သူ့ဆေးရုံ တာဝန်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ဆေးဝါးတွေ
လှုပြီး အခမဲ့ကုသပေးခဲ့တယ်။ ဒဿနလေးတစ်ခုရှိတယ်။

“နှီးည့်တဲ့ မို့ပွင့်ဟာ ခက်မာတဲ့ မြေပြင်ကိုဖောက်
ထွက်လာနိုင်စွမ်းရှိတယ်။ အလုံးအခဲရှာမရဘဲ
သိမ်မွေ့လှတဲ့ ရေရှိင်းလေးတွေဟာ ခက်ထန်
မာကြောလှတဲ့ ကျောက်တောင်ကျောက်စောင်း
တွေကို သုဇ္ဈာန်လေးတွေ ဖြုစ်သူ့အောင် တိုက်
စားနိုင်စွမ်းရှိတယ်။ ထိုအတူ သူတော်စင်တွေရဲ့
နှီးည့်သိမ်မွေ့တဲ့ နှလုံးသားဟာလည်း မသူတော်
တွေရဲ့ ခက်မာတဲ့ နှလုံးသားကို ပျော်ပျောင်း နှီးည့်ပြီး
သူတော်ကောင်းဖြုစ်လာစေနိုင်စွမ်း ရှိတယ်”
ဆိုတဲ့ စကားလေးပဲ။

အဲဒီဒဿနအတိုင်းပဲ ဆရာဝန်နှီးဘအေးဟာ ဘားပြီ
ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ကို လူကောင်းဘဝရောက်စေခဲ့
ဖူးတယ်။

ရီးပြကျတဲ့ မျက်ရည်

သန်း ။ ။ ဆရာဝန်နဲ့ ဘားပြနဲ့ ဘယ်လိုတွေ့တာလဲ ဘုရား။
နှပ် ။ ။ ဒီလိုက္ခာ။ တစ်ရက်တော့ တော့သားတစ်ယောက် လူနာ
လိုက်ကြည့်ဖို့ လာပင့်တယ်။ ဦးဘအေးလည်း ဆေးအိတ်
ဆွဲပြီး လိုက်သွားတာပေါ့။ တော့နှက်ထဲရောက်တဲ့အခါကျ

တော့ တဲ့တစ်လုံးထဲမှာ ဓားဆောင်ရာကြောင့် သွေးသံ တရာ့ဖြစ်
နေတဲ့ လူနာတစ်ယောက်ကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလူနာဟာ
ဓားပြခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေတယ်။ အဲမိတ်တစ်အီမီ ဓားပြသွား
တိုက်ရင်း အဲမိရှင်ခုတ်လိုက်တဲ့ ဓားချက်ထိလာတဲ့ အကြောင်း
ကို သိရတယ်။

သူဟာ ဆေးကုပေးရင် ကောင်းမလား။ မကုဘဲထား
ခဲ့ရင် ကောင်းမလားဆုံးတာကို အပြန်ပြန်အလုန်လှန် စဉ်းစား
တယ်။ နောက်တော့ အခုအချိန်မှာ ဓားပြအနေနဲ့ မြင်စရာ
မလိုဘူး။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ငါဟာ လူနာအဖြစ်ပဲ
မြင်ရမယ်ဆိုပြီး ဆေးကုသပေးလိုက်တယ်။ ဆေးကုသပြီး
တဲ့အခါ ဓားပြခေါင်းဆောင်က ငွေတွေ့ပုံပြီးတော့ ပေးတယ်။
ဦးဘအေးဟာ ငွေကို တစ်ပြားမှ မယူဘူး။

ကတိတစ်ခုကိုပဲ တောင်းတယ်။ နောက်နောင် ဓားပြ
အလုပ်ကို ဘယ်တော့မှမလုပ်တော့ပါဘူး ဆိုတဲ့ကတိပဲ။ ဓားပြ
ခေါင်းဆောင်ဟာ ဝမ်းနည်း ဝမ်းသားဖြစ်ပြီး ဦးဘအေးရဲ့ လက်
ကို ကျေစ်ကျေစ်ပါအောင်ဆုပ်ကိုင်ရင်းနဲ့ ယောက်ဥားကြီးတန်မဲ့
ငိုရှာတယ်။ ဝမ်းနည်းတာက သူ တိုက်လို့ နိုက်လို့ရတဲ့ ရွှေငွေ
တွေကို ယူငင်သုံးစွဲနေကြတဲ့ သူ့ဆွဲမျိုး မိတ်သာဂဲဟတွေဟာ
သူကို အခုလို ဘယ်သူမှ မဆုံးမဖူးဘူး။ ဒါကြောင့် ဝမ်းနည်း
တာ။

ဝမ်းသာတာက ဆေးကုသဖိုးငွေ မယူတဲ့အပြင် သူ
ဘဝကို လူကောင်းဘဝပြောင်းပေးမယ့် ကတိကိုတောင်းနေ

တဲ့ သူဘဝမှာ တစ်ခါမှုမတွေဖူးတဲ့၊ အန်စ်နာခံတဲ့ သူတော်
ကောင်းတစ်ယောက်ကို တွေ့ရလိုပဲ။ ကတိလည်း ပေးရှာပါ
တယ်။ ပေးတဲ့အတိုင်းလည်း နောင်တစ်ချိန်မှာ ဓားပြုခေါင်း
ဆောင်ဟာ ရပ်ကျိုးရွာကျိုး တကယ်ဆောင်ရွက်တဲ့ သူတော်
ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဦးဘအေးဟာ လူ
သားတွေရဲ့ ရပ်ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါကိုသာ ကုသပေးတာ
မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ ကိုလေသာရောဂါတွေကိုပါ
ကင်းပျောက်အောင် ကုသပေးသွားတယ်။

သန်း။ အဲဒါ ဘာကို ပြောတာလဲဘုရား။

န်း။ သူဟာ ဝိပသုနာကျမ်းနဲ့တကွ တက်ကျမ်းအချို့ကို ရေး
သားသွားခဲ့တာကို ပြောတာပဲ။ သူ ရေ့ခဲ့တဲ့ တက်ကျမ်း
တွေက ...

၁။ ဒိုချို့သာရေး

၂။ ပြည်သူသက်စောင့်

၃။ ကူးစက်တတ်သောရောဂါ

၄။ ဦးစွာစောင့်ရောက်နည်း

၅။ အောင်ခြင်းမဂ်လာ

၆။ သင်၏ တက်လမ်းတို့ပဲ။

ဘာသာရေးစာအုပ်တွေကတော့ ...

၇။ ကျောင်းသုံးမှုဒွေဝင်

၈။ နိဗ္ဗာန်စခန်း မဂ်ဖိုလ်လမ်း စာအုပ်တို့ပဲ။ တချို့စာအုပ်
တွေဟာ ပညာရေးဌာနမှာ ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြုလာန်းခြင်း

တောင် ခံရတယ်။ သူ့ရေးခဲ့တဲ့ စာအုပ်စာရင်းတွေကို ကြည့်
လိုက်တဲ့အခါ မြန်မာဘာသာနဲ့ ခြောက်အုပ် ဗရီလီ ဘာသာနဲ့
သုံးအုပ်၊ အင်လိုင်ဘာသာနဲ့ သုံးအုပ်ရေးသွားခဲ့ကြောင်း တွေ
ရတယ်။

ဘာသာစကားသုံးမျိုးနဲ့ရေးသော စာရေးဆာရာ

စာရေးဆရာ တစ်ဦးတည်းက ဒီလို ဘာသာစကား
သုံးမျိုးလုံးနဲ့ ရေးတယ်ဆိုတာ တော်တော်ရှားတယ်။ ရေး
နိုင်ဖို့လည်း မလွယ်ဘူး၊ ဦးဘအေး ရေးတဲ့ ဝိပဿနာ ကျပ်း
စာအုပ်ဟာ မိမိကိုယ်တွေ့၊ ဆရာကိုယ်တွေ့၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်တွေ့၊
သုံးမျိုးလုံးကိုညိုပြီးရေးထားတာဖြစ်လို့ ဝိပဿနာကို လက်
တွေ့ ပွားများနေတဲ့သူတွေရော၊ စာပေဟညာရှင်တွေရော အား
လုံးက လက်ခံချိုးကျိုးကြတယ်။ ဆရာပါရဂျာက သူ့စာအုပ်
ထဲမှာ မင်္ဂလာလိုပ်စာနဲ့ နိဗ္ဗာန်လမ်းစာအုပ်ကြိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
အခုလိုရေးထားတယ်။

ဂျွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ်လောက်က စွဲ့ဗျွန်းဆရာကြိုး
(ဦးဘအေး)နှင့် အသိအကျိုးဖြစ်ရသည်။ တစ်နွေတွင် သူ၏
“နိဗ္ဗာန်စာနဲ့ မင်္ဂလာလိုပ်စာ” စာမျက်ကိုင်ပြီး ဂျွန်းပို့ရောက်
လာသည်။ ဂျွန်းပို့သူ့စာကို ဖတ်ကြည့်သည်။ ဖတ်ကြည့်
ပြီးသောအခါ စိတ်ပါလက်ပါပင် အမှာစာရေးပေးလိုက်သည်။
ဂျွန်းပို့သည် စာအုပ်မျိုးစုံအတွက် အမှာစာ ရေးပေးချေသည်မှာ
မနည်းတော့ပြီး၊ သို့ရာတွင် အချို့အမှာစာများမှာ စိတ်မပါလှာ
ဝတ်ကြေားနေ့ကြေား သဘောလောက်သာ ရေးပေးလိုက်သည်

အမှာစာများဖြစ်သည်။

စာတွေနှင့်လက်တွေ၏ခြားနားချက်

ဆရာကြီး၏စာအုပ်အတွက် ရေးပေးသည့်အမှာစာ ကား တကယ်ပင် အူလိုက်သည်။လိုက်ရေးပေးလိုက်သည်။ အမှာစာပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအမှာစာ၏ တစ်စုံတစ်ခုကို တင်ပြ ရာတွင် စာတွေကို တင်ပြခြင်းထက် လက်တွေကို တင်ပြခြင်း က ရိုပြီးပြတ်သားသည်။ ရိုပြီး ရှင်းလင်းသည်။ ရိုပြီး နားဝင် လွယ်သည်။ စာတွေသမားသည် လုံးချာချာ ဖြစ်နေတတ် သော်လည်း လက်တွေသမားကမဲ တိတိပဲ ရှိနေတတ် သည်။ ဆရာကြီး၏ လောကုတ္ထရာအသိဉာဏ်သည် စာတွေ ထက် လက်တွေက ပိုကဲပုံရသည်။ သူစာများမှာ ကျမ်းကို တစ်စုံတစ်ရာမှ ထုတ်နှစ်ဘာသာပြန်ထားခြင်းဖြူးသက်သက် မဟုတ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်သည် လမ်းမတွင် လျောက်နေ သည် နိဗ္ဗာန်ခရီးသည်တစ်ဦး၏ ကိုယ်တွေများကို ရေးသား တင်ပြထားသည် နိဗ္ဗာန်ခရီးသူးမှတ်တမ်းသဖွယ်သာ ဖြစ် နေသည်ဟု ရေးသားထားသည်။

ဦးသာအေးဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်ခန့်ကလည်း အင်လို ဘာသာနဲ့ နောက်ဆုံးစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးသားခဲ့သေး တယ်။ စာအုပ်အမည်က The Buddhist Meditation တဲ့။ ဒီစာအုပ်အမှာစာများ ဓာဒသာသာဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီး ဖရ်ဒရ်မီလ်စတင်(အရှင်အာနန္ဒ)က အက်စီဘရူးဝါး၏ အရေးအသားသည် လွယ်ကူသည်။ ရှင်းလင်းသည်။ သူ

စာအုပ်ကို စိတ်ဓာတ်ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုကို စိတ်ပါဝင်စား
သူတိုင်း လေ့လာသင့်သည်လို ရေးထားတယ်။

ဦးဘဒေးဟာ ဒီစာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထဲတေပြီးတဲ့အခါ
ဒီစာအုပ်ကို ကမ္မာပေါ်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာပညာရှင်များနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာ
သာ အဖွဲ့အစည်းများထံ တင်ထိုတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပညာရှင်
တွေဆီက သူတို့၏ ထင်မြောင်ချက်တွေ ရေးသားပေးပို့ကြတယ်။
ဂျပန်နိုင်ငံက ဗုဒ္ဓဘာသာမြှင့်တင်ရေး ဖောင်ဒေးရှင်းအဖွဲ့
အတွင်းရေးမှူး တာကာရှိမာက ...

“ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ကြား လေ့လာမှုနှင့် လက်တွေ့အလုပ်
စန်းကို စိတ်ပါဝင်စားသူတိုင်း
တတ်သင့်ဖတ်အပ်သည် စာအုပ်ဖြစ်သည်။”

လို ထင်မြောင်ချက်ပေးခဲ့တယ်။ လန်ဒန်ဗုဒ္ဓရဟာရ^၁
နာယကဆရာတော် ဒေါက်တာသွှေ့တိသုကလည်း ..

“ ဗုဒ္ဓတရားကို စိတ်ဝင်စားရှုံးသာမက
တကယ်လက်တွေ့ကြိုးစားကြည်ချင်သည်
ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မရှိဘူးဘဲမနေနိုင်သည်
စာအုပ်ဖြစ်သည်”

လို မှတ်ချက်ချခဲ့တယ်။ ဒေါ်နှီယပြည်၊ ဗုဒ္ဓကယာရှိ
နိုင်ငံတကာ ကမ္မာန်းရိပ်သာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ
ဘိက္ခရာဇ္ဈားပါလက ...

ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘာဝနားမှုနည်းကို စိတ်ပါဝင်စားသူတိုင်း
အတွက် အကူအညီအထောက်အပံ့ပြုမည်

စာအိပ်ဖြစ်သည်။
လို သုံးသပ်ထားတယ်။

ဘုံဘေးမှ အက်-အင် ဂိုအင်ကာအမည်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးသာသာ
ပညာရင်ကြီးကလည်း

“အက်လိုပစာတတ်များအတွက် ဖွံ့ဖြိုးနှင့်ပတ်သက်၏
လမ်းညွှန်မှု ရယူရှုနှု အကူအညီများစွာဖြစ်မည်၏စာအိပ်ဖြစ်သည်။”

လို ထင်မြှင်ချက် ပေးထားတယ်။ ဦးဘအေးဟာ
ရန်ကုန်မှာ အမြဲမနေပါဘူး။ အညာချောင်းဆိုမှာပဲ နေတယ်။
အသက်လည်း ရည်ပါတယ်။ ဇွဲ နှစ်အရွယ်မှာ အူကျတဲ့
ရောဂါခွဲစိပ်ရင်းဆုံးပါးသွားရှုံးတာပါ။ ကွယ်လွန်ချိန်မှာ သား
သမီး ဤ ယောက်၊ မြေး ၁၈ ယောက်၊ မြေး ၁၂ ယောက်
ကျော်ခဲ့တယ်။

ဦးဘအေးဟာ လူတော်လောကမှာနေပေမယ့် မာရ်
နတ်ရဲ့ တပ်မကြီးဆယ်တပ်က လွှတ်ထွက်လာနိုင်သူလို ဆိုရ
မယ်။ တချို့ ယောဂါတွေကျတော့ ရိပ်သာတော့ ရောက်လာ
ပါရဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့တပ်မက မထွက်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေကြတယ်။
သန်း ။ ။ သယ်လို ယောဂါမျိုးကို ပြောတာလဲဘုရား။

နှင်း ။ ။ တစ်ခါက ရိပ်သာတစ်ခုမှာ တွေ့လိုက်ရတာ။ ယောဂါ
အမယ်ကြီးနှစ်ဦး၊ တရားတော်အားမထုတ်ရသေးဘူး၊ နေရာ
လုပ်င်း ရန်ဖြစ်နေလို ဘေးက မနည်းဖျိန်ဖြေပေးလိုက်ရတယ်။
ခန္ဓာကိုယ်မှာ တပ်မက်တဲ့တယာကို သတ်ဖို့ ရိပ်သာကို လာ
ခဲ့ပြီးကားမှ နေရာထိုင်ခင်မှာ တပ်မက်တဲ့ တယာကျတော့

လက်ခံနေပြန်တယ်။ ရှုံးနောက် မညီတော့ဘူးပေါ့။

တရားရမည် ယောဂါးအပြုအမူ

မာရ်နတ်ရဲ့ တပ်မကို ကျော်လွှန်နိုင်တဲ့ ယောဂါးအချို့
ကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ မြို့တိမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖြူ။တောင်
ရွာက သစ်ညီနောင်ဓမ္မရိပ်သာကျောင်းမှာ တရားစခန်းကျင်းပ
စဉ်ကပေါ့။ ယောဂါးအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးဟာ တရားစခန်း
ဝင်ဖို့အစွာကြီးရောက်လာပေမယ့် နေရာမည်းဘဲ သစ်ပင်
အောက်က ကွပ်ပျော်မှာ အေးအေးဆေးဆေးထိုင်နေတယ်။

ဒီအချိန်မှာ နောက်ရောက်လာတဲ့ ယောဂါးတွေဟာ
နေရာကောင်း ရချင်လို့ အပြေးအလွှား နေရာညီးနေလိုက်ကြ
တာ ဝရှိန်သုန်းကားပေါ့။ ဒါကို သတိထားမိတဲ့ ဦးပည့်တွေက
ပြောတယ်။ ဒါယိကာမကြီး အစွာကြီးကတည်းက ရောက်
နေတာ ဘာဖြစ်လို့ နေရာ မျိုးတာလဲလို့ မေးတော့ ယောဂါး
ကြီးပြန်ဖြေတာ ကြည်း။

တပည့်တော်က နေရာကောင်းကောင်းနဲ့ နေချင်လို့
တရားစခန်းဝင်တာ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား။ တရားရချင်လို့
တရားစခန်းဝင်တာပါ။ တွေား ယောဂါးတွေ ကြိုက်တဲ့ နေရာ
အကုန်ယူပြီးမှ သူတို့မကြိုက်လို့ ကျွန်ုတဲ့နေရာမှာ တပည့်
တော်မက နေမှပါ။ ကြုံတုန်း နေရာကောင်း လှူပေးလိုက်
တဲ့သဘောပေါ့ ဘုရားတဲ့။

သန်း။ ။ ။ ကြည်ညီစရာပါပဲ ဘုရား။

နှင်း။ ။ အေး ... အဲဒီလို ယောဂါးမျိုးဟာ ခဏာနဲ့ တရားရမှာ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပင်ကိုယ်စိတ်ဓာတ်ကောင်းကိုက
ကိုလေသာတစ်ဝက်ကို ပယ်သတ်ပြီးသားဖြစ်နေလိုပဲ။ တစ်ခါ
ကလည်း အဲဒီမြို့တ်ကျောင်းမှာပဲ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဒါက
တော့ ဝါတွင်းဥပုသ်န္နာမှာ ကြုံရတာ။ မြို့တ်ကျောင်းမှာက
ဥပုသ်န္နာဆိုရင် တရားနှစ်ကြိမ်ဟောတယ်။ တရား တစ်ကြိမ်
ထိုင်ရတယ်။

ကျောင်းကိုလာရန်တဲ့ အမိကရည်ရွယ်ချက်

ဒါကြောင့် မြို့တ်မြို့ပေါ်က ဥပုသ်သည်တွေဟာ မြို့နဲ့
ခုနစ်မိုင်လောက်ဝေးတဲ့ သစ်ညီနောင်ကျောင်းကို ကားတွေ၊
ဆိုင်ကယ်တွေစီးပြီး လာကြတာပဲ။ တချို့ ဥပုသ်န္နာတွေ ဆိုရင်
ဥပုသ်သည် တစ်ထောင်ကျော်လောက်ရှိတယ်။ ဥပုသ်သည်
တွေကို ကျွေးမှု ဥပုသ်ဆွမ်းအလှုံးရှင်ဆိုတာလည်း တစ်ပါ
တွင်းလုံး အပြည့်ရှိတယ်။

ဆွမ်းစားကျောင်းက သေးတော့ ဥပုသ်သည် တစ်
ထောင်ကျော်ကို သုံးကြိမ်ဆွဲပြီး ကျွေးရတယ်။ ဒီလိုအခါမျိုးမှာ
လူရဲ့သန္တာန်းမှာရှိတဲ့ အနုသယလောဘဟာ ဝိတိက္ခာမထိ
ရောက်လာတတ်တယ်။ အများစုဟာ စားရမှာချင်း အတူတူ
ပထမအကြိမ်မှာပဲ ဝင်စားချင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ပထမ
အသုတ်ထဲပါအောင် မသိမသာ ရှုံးတိုးပြီး နေရာယူတတ်ကြ
တယ်။ တစ်ခါမှာတော့ ပထမအသုတ်ထဲမှာ ပါလိုရတဲ့ ဒကာမ
တစ်ဦးဟာ လိုက်မသွားဘဲ အေးအေးဆေးဆေးပဲ ချိန်နေ
ခဲ့တယ်။ ဒုတိယအသုတ်မှာ လိုက်လို့ရလျှက်နဲ့လည်း မလိုက်

ဘ ချိန်နေခဲ့တယ်။

ဒီအခါ မနေနိုင်တဲ့ကိုယ်တော်တွေက ပထားအသုတ်မှာ လိုက်လိုရလျှက်နဲ့ ဘာလိုချိန်နေခဲ့တာလဲလို မေးတော့ ဒကာမက ပြောတယ်။ တပည့်တော်မ ကျောင်းကို လာတာ ထမင်းစားဖို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တရားနာ တရားထိုင်ဖို့ပါ။ ထမင်းက နောက်ဆုံးမှ စားရလည်း ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး၊ နောက်ဆုံး ထမင်းပြတ်သွားလို တစ်ရက်တလေ ထမင်းမစားရလည်း ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး၊ တရားနာရနိုက် အမိကပါတဲ့။

ဒီလိုယောကိုမျိုးဟာလည်း မာရ်နတ်ရဲ့တပ်မကို ကျော်လွှားလာနိုင်သူပဲ။ တရားမြန်မြန်ရမယ့် ယောကိုမျိုးပေါ့။ တချို့ တရားပြဿရာတော်တွေကျတော့ တရားဟော တရားပြဿ လုပ်နေကြတာ မာရ်နတ်ရဲ့ ပထားတပ်ကိုတောင် မကျော်နိုင်တာကို တွေ့ရတယ်။ တစ်နှောက်တော့ တို့ရိုပ်သာက အကျိုး ဆောင်တစ်ယောက်က လာလျောက်တယ်။ သူဟာ အားတဲ့ အခါ တခြားရိုပ်သာတွေသွားပြီးတော့ တရားပြဿရာတော်များကို အနီးကောင်ပြုစုတဲ့ ကိုယ် လုပ်တတ်လို တခြားရိုပ်သာတွေ အကြောင်းကိုလည်း သိနေတာပေါ့။ သူက ဘာလျောက်လဲဆိုတော့ ...

( )ရိုပ်သာက တရားပြဿရာတော်ကြီးဟာ တရားဟောတဲ့အခါ ဘယ်သူက ဘယ်ဟာကို ဘယ်လောက်ထိ ကုန်အောင်လှုပဲတဲ့အကြောင်းတွေ ထည့်ဟောပေးတယ်။ ပြီးတော့ ပရီသတ်ထဲမှာ ပါတဲ့သူငွေးအချို့ကို နာမည်ခေါ်ပြီး

ဘယ်နေရာမှာ ဘာအတွက် လျှော့မှာ မဟုတ်လား ဆိုပြီး
အရိပ်နိမိတ်ပြပြီး မေးတယ်တဲ့။ တရားပွဲပြီးတာနဲ့ အဲဒီသူ့ဖြေး
ဟာ ဆရာတော်ဟောတဲ့ဟာကို လျှော့တော့တာပဲ။ ဒုက္ခာင့်
အဲဒီရိပ်သာမှာ အစစအရာရာ ပြည့်စုတဲ့အကြောင်း လျှောက်
တယ်။

လက်ချုပ်သံနဲ့ တံတွေးပင်လယ်

သန်း။ ။ သူက ဘာသဘောနဲ့ လျှောက်တာလဲသူရား။

နှင်း။ ။ ငါကိုလည်း အဲဒီလို ဟောစေချင်လိုပေါ့။ ငါက ပြောလိုက်
တယ်။ ဒကာကြီး အဲဒီဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် မာရ်နတ်ရဲ့ ကာမ
ဆိုတဲ့ ပထမတပ်မှာတင် ကျခဲ့သွားတာလို့။ တိုက်ကြီးတာ
ကြီးတွေ ကြီးကြီးမားမားလိုချင်တယ်ဆိုတာလည်း ကာမရှုတ်
ကို လိုချင်တာနဲ့ အတူတူပဲ။ သမှုဒယသစွာကြောင့် ဒုက္ခသစွာ
ကို ရတယ်။ လိုချင်ရင် ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ အဲဒီပဲ။

ပညာမဲ့ မသူတော်တွေကတော့ တိုက်ကြီးတာကြီး
တွေ ဖြစ်လာအောင် လျှော့ချင်လာအောင် ဟောနိုင်ပါပေတယ်
ဆိုပြီး လက်ချုပ်တီးပေးကြလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ပညာရှိ သူတော်
ကောင်းတွေကတော့ ခန္ဓာမှာတပ်မက်တဲ့တယာကို ပယ်သတ်
နည်းကို ပြမယ့်ဆရာတော်ဟာ ကျောင်းကန်မှာ တပ်မက်
တဲ့ တယာကိုတောင် မပယ်သတ်နိုင်သေးပါလား ဆိုပြီး ကဲ့ရဲ့
ကြလိမ့်မယ်။

ပညာမဲ့တွေရဲ့ လက်ချုပ်သံမှာ သာယာမိရင် ပညာရှိ
တွေရဲ့ တံတွေးပင်လယ်မှာ မျောသွားတတ်တယ်လို့ ပြန်ပြော

လိုက်တယ်။ လာဘ၊ သက္ကာရဲ သိလောကဆိတာလည်း
မာရ်နတ်ရဲ နံမမြောက်တပ်မပဲ။ လာဘဆိတာ ပစ္စည်းလေး
ပါး လာဘလာဘတွေပေါ်များတာ။ သက္ကာရဆိတာ ဘွဲ့
တံဆိပ်ရလို အပူဇော်ခံရတာမျိုး။ သိလောက ဆိတာ ထင်ရှား
ကျော်ကြား အရေးပေးခံရတာမျိုးပဲ။

နံမတပ်ကို ကျော်ဖြတ်ခြင်း

အဲဒါတွေကို သာယာရင် မာရ်နတ်ရဲ နံမတပ်မှာ
ကျူးဗျားတာပဲ။ တရားပြုဆရာတော်အချို့ ဒီကိုးခုမြောက်တပ်မှာ
ကျူးဗျားပေါ်ယှဉ်၍ သာမန်ယောဂါလေးတစ်ယောက်က အဲဒိုတပ်မ
ကို ကျော်ဖြတ်သွားနိုင်တာ တွေ့ခဲ့ရတယ်။

သန်း ။ ။ အမိန့်ရှုပါည့်း ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ဒီဖြစ်ရပ်ကိုတော့ ကော့သောင်းမြို့၊ ဝေနေယျသုခ ဓမ္မ^၁
ရိပ်သာကျောင်းမှာတွေ့ခဲ့ရတာ။ တို့ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ တရားစခန်းမှန်သမျှ
အခမဲ့ချည်းပဲ။ အလူ၍ရှင်ကလည်း အမြဲပေါ်ပါတယ်။ အကယ်
၍ ယောဂါတွေအတွက် ဆွမ်းအလူ၍ရှင် မရှိရင်လည်း တို့က
လူ၍မှာပါ။ ဒီကြောင့်တို့ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ ရိပ်သာမှာ ဆင်းရဲသားတွေ
ဝင်တာ များတယ်။

ကော့သောင်းရိပ်သာမှာက အခုထက်ထိ အဆောက်
အဦးက မပြည့်စုံသေးဘူး။ နှစ်ထပ်ကျောင်းတစ်ဆောင်ရဲ့
အောက်ထပ်မှာ ယောဂါအမျိုးသမီး ခြောက်ဆယ်ကျော်
လောက် ထားရတယ်။ အဲဒီယောဂါတွေဟာ ဆင်းရဲသားတွေ
ချည်းပဲ။ တရားစခန်းသိမ်းတဲ့နေ့ရောက်ရင် ယောဂါတွေဟာ

ကိုယ်နိုင်သလောက် နိုင်ကူးမွေး စာအီတ်ထဲထည့်ပြီး
ကျိုယကတစ်ဆင့် တရားပြုဆရာတော်ကို ကန်တော့တဲ့
အလေ့အထန်တယ်။

ဖြစ်ချင်တော့ အဲဒီအဆောင်အောက်က ယောကိုတွေ
ဟာ ဆရာတော်ကို မကန်တော့နိုင်ကြဘူး၊ ဒီအချင်မှာ ၇၅၂
ငြေးလို့ အမည်ရတဲ့ ထားဝယ်သူ ယောကိုမလေးက နှမ်းပါးတဲ့
ယောကိုတွေ ဆရာကန်တော့ရဇ်အောင် တစ်ယောက် တစ်
ထောင်စီ အခန်းထဲကနေ ထုတ်ပေးနေတယ်။ ယောကိုတွေဟာ
ဝမ်းသာအားရ ဆရာတော်ကို ကန်တော့ပြီးပြန်ကြတယ်။

ယောကိုခြောက်ဆယ်ကျော် ကုန်လို့ သူ ကန်တော့
ရမယ့်အလူညွှေလည်း ရောက်ရော ၇၅၂ငြေးမှာ ကန်တော့
စရာ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှ မကျွန်တော့ဘူး။ ဒီတော့ သူ ဘာ
လုပ်သလဲဆိုတော့ ဆရာတော်ကို လက်အုပ်ချိ ကန်တော့ပြီး
ဒီတိုင်းပြန်သွားတာပေါ့။ ဒါကို မသိတဲ့ ပစ္စည်းရှိတဲ့ ယောကိုမ
ကြီးတစ်ဦးက ၇၅၂ငြေးကို ကြည့်ပြီး ဘာပြောသလဲဆိုတော့
နေနိုင်လိုက်တာ ဆရာတော်ကို နိုင်ကူးမလေးတောင် မကန်
တော့ဘူးတဲ့။

ဒီလိုပြောတဲ့ ပစ္စည်းရှိ ယောကိုမကြီး ကန်တော့တာက
ငြောက်ထောင်တည်းပါ။ သူ ဘာမှလှူမသွားဘူးလို့ ထင်တဲ့
ထားဝယ်သူမလေးက ငြောက်သောင်းကျော်တောင် လှူ။
သွားတာပါ။ ၇၅၂ငြေးကလည်း တို့ကို ဒီအကြောင်း ဘာမှ
မလျောက်ပါဘူး။ တခြားယောကိုတွေ လာလျောက်လို့ သိရ

တာပါ။ ခြောက်ထောင်လောက်လျှိုတဲ့ သူက ဂဏ်ဖော်ပြီး မျက်နှာယူနေတဲ့အချိန်မှာ ခြောက်သောင်းကျော်လျှိုတဲ့သူက ဘယ်သူမှ အသိမခံဘဲပြန်သွားပါပြီ။

ဒီဖြစ်ရပ်မှာ ခြောက်ထောင်လျှိုတဲ့ယောက်မကြီးက ကျော်ကြားချင်တဲ့အတွက် မာရ်နတ်ရဲ့ နံမတပ်မှာ ကျရှုံးသွားတယ်။ ခြောက်သောင်းကျော်လျှိုတဲ့ ယောက်မလေးကတော့ ကျော်ကြားထင်ရှားချင်တဲ့ ဆရာတော်အရေးပေးတာကို ခံချင်တဲ့ သိလောကဆိုတဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့ နံမတပ်ကို ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့တယ်။

အဟိုယောကို

တရားထိုင်ရင်းနဲ့တောင် မာရ်နတ်ရဲ့ ပထမတပ်ရဲ့ ဖျက်ဆီးမှုကို ခံရတဲ့ ယောက်အချို့ရှိသေးတယ်။

သန်း။ ။ တရားထိုင်ရင်းနဲ့တောင် မာရ်နတ်ရဲ့ ပထမတပ်က ဒီ ယောက်ကို ဘယ်လိုများ ခုက္ခလာပေးသွားတာလဲဘူရား။

နုပ် ။ ။ ဒီလိုကွာ။ တစ်ခါတော့ အသက်(၆၉)နှစ် ကျော်ကျော်လောက် ရှိတဲ့ ယောက်အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးဟာ တရားထိုင်ရင်း အဟို အဟိုနဲ့ ရယ်နေသတဲ့။ တရားပြုတဲ့ဆရာတော်က လှမ်းကြည့်ပြီး အကောင်းဘက်က တွေးလိုက်သတဲ့။ တရားတွေ့တာ ကောင်းနေလို့နေမှာ။ တရားထူးများ ရသလား မသိဘူးပေါ့။ ဒါနဲ့ တရားဖြူတ်တဲ့အခါ စောတောက ရယ်တဲ့ ယောက်ကို ခေါ်မေးကြည့်တယ်။

ယောက်မကြီးက ဘာဖြေသလဲဆိုတော့ တပည့်တော်

တရားထိုင်ရင်းနဲ့ အပျို့ဘဝကို ပြန်ရောက်သွားတယ်တဲ့။
အဲဒီအပျို့ဘဝမှာ ကောင်လေးတစ်ယောက်နဲ့ အီမိခြိုင်းထဲမှာ၊
ချိန်းတွေကြေားတယ့်။ ဘုတ္ထိ ချစ်တင်းနဲ့နှောလို့ ကောင်းနေ
တဲ့အချိန်မှာပဲ အီမိက အဖောက ဓားတစ်ချောင်း ဆွဲပြီး အီမိ
ပေါ်က ဆင်းလာသတဲ့။

အဲဒီလည်း မြှင့်လိုက်ရော သူ့ရည်းစားဟာ ကြောက်
လန့်တကြားနဲ့ အီမိခြိုင်းကို အတင်းကျဉ်တက် ပြီးတာ ကံဆိုး
ချင်တော့ သူ့ကောင်လေးရဲ့ ပုဆိုးဟာ ဝင်းထရုံမှာ ဖြုပြီး
ကျွန်းခဲ့တယ်။ ကောင်လေးက ကြောက်လွန်းအားကြီးတော့
ပုဆိုးကို ပြန်မယူရဲတော့ဘဲ မိမ္မားတိုင်း ဘမွေးဝိုင်း လက်
လွတ်ထွက်ပြီးတာကို ကြည်ပြီး သူက အဟိုနဲ့ ရယ်နေ
မိတာပါတဲ့။

သန်း ။ ။ ဟား ဟား ဟား ဟား ဖြစ်ရလေ ဘုရား တရား လာ
ထိုင်ကာမှ အပျို့ဘဝပြန်ရောက်သွားပြီး ရည်းစားနဲ့တောင်
ချိန်းတွေ့လိုက်သေးတာကိုး။

ခ်ပ်ထည်းယောဂါ

နှပ် ။ ။ အေး ၀၀၀ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဒီယောဂါမကြီးကို အဟို
ယောဂါလို့ ခေါ်ကြားတဲ့။ ဒါကြောင့် သတိမထားရင် တရား
ထိုင်ရင်းတောင် မာရ်နတ်ရဲ့ ကာမတပ်ထဲကို ကျွုံဝင်သွားတယ်
တယ်။ ဒါကို ယောဂါတိုင်း သတိထားသင့်တယ်။ နောက်
တစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ ခ်ပ်ထည်းယောဂါတဲ့။ ဘာပြုလို့ ဒီလိုခေါ်ရ^၁
သလဲဆိုတော့ ဒီယောဂါမလေးဟာ ရိုပ်သာရောက်စတော့

ဆရာမှာတဲ့အတိုင်း တိတိကျကျလိုက်နာတယ်။

ထမင်းစားပြီးတဲ့အခါ ဟင်းတုံးကို ခပ်ယူတော့မယ် ဆိုရင် စွန်းကို စကိုင်တာကာဓိုး သေချာမှတ်တယ်။ ကိုင်တယ်၊ ယူတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ နှီက်တယ် လို့ မှတ်တုန်းရှိ သေးတယ်။ ပန်းကန်ထဲက ဟင်းတုံးတွေက ကုန်သွားပြီတဲ့။ အဲဒီရက်က ယောက်မလေးဟာ ဟင်းတုံးမစားလိုက်ရဘူး။ နောက်ရက်ထမင်းပွဲလည်း ထိုင်ရော ယောက်သစ်မလေးရဲ့ မှတ်နည်းက ပြောင်းသွားတယ်။

ဆရာပေးတဲ့နည်းမဟုတ်တော့ဘူး။ သူကိုယ်ပိုင်မှတ်တဲ့နည်းပေါ့။ ဘယ်လိုမှတ်သလဲဆိုတော့ ခပ်တယ်၊ ထည့်တယ်၊ ခပ်တယ်၊ ထည့်တယ် ဆိုပြီး ငါးချက်လောက် ခပ်မြန်မှတ်ပြီး ဟင်းတုံးတွေ ကော်ထည့်လိုက်တာ ပန်းကန်ထဲက ဟင်းတုံးတွေ တစ်ခါတည်း ကုန်သွားရောတဲ့။ ဒီယောက်မလေးလည်း မာရ်နတ်ရဲ့ တတိယတပ်မမှာ ကျဆုံးသွားတာပါ။

အစားယောက်နဲ့ တရားယောက်

ယောက်တွေရဲ့ ထမင်းပိုင်းကို တစ်ခါ ကြည့်လိုက်တာနဲ့ တရားရမယ့် ယောကို မရမယ့်ယောကိုကို ချက်ချင်းခွဲ လို့ရပါတယ်။ ဆိုကြပါစို့။ ထမင်းပိုင်းမှာ ယောက်က ငါးယောက်၊ အသားတုံးက လေးတုံးဖြော်နေတယ်။ ဒီနေရာမှာ တရားမရမယ့်ယောက်က နောက်ကျရင် ဟင်းတုံးနဲ့ ဖူးစာလွှဲလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ဟင်းတုံးတစ်တုံးကို ချက်ချင်း ခပ်ပြီး ကိုယ့်

ပန်းကန်ထဲထည့်ပစ်လိုက်တယ်။

အဲဒုံးယောကိုဟာ တရားမရမယ့် ယောကိုပဲ။ တရားရမယ့်ယောကိုကျတော့ . . . သျော် ဟင်းတုံးတစ်တုံး လိုနေပါလား။ ကြိုတုန်း ဆုံးတုန်း ဒါနပါရမိဆည်းပူးလိုက်တော့မယ်။ ကျန်တဲ့ယောကိုတွေ ဟင်းတုံးနဲ့ စားရပါစေ။ ငါတော့ မစားတော့ဘူးဆိုပြီး ဟင်းရည်လေးနဲ့ပြီးလိုက်တယ်။ ဒီယောကိုဟာ လောဘကိုလေသာကို အလုပ်နဲ့ လက်တွေ့ ပယ်သတ်လိုက်တာပဲ။ ဒီယောကိုမျိုးက မြန်မြန်တရားရမယ့်။

သိန်းပေါင်းရာ့နဲ့ ရီပြီး လျူ။သော်လည်း ကျော်ကြားထင်ရှားမှုဆိုတဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့ ကိုးခုံပြောက်တပ်ကို တွန်းလှန်နိုင်တဲ့ ရန်ကန်က သူငွေးလင်မယားနှစ်ယောက် အကြောင်းကို နောက်အပတ်ကျပြောပြုမယ်။

• • •

သေသူနှင့် ရှင်သူ

သာမာဝတီမိဖုရားနှင့်မောင်းမင်းရာတို့ ကွယ်လွန်ခြင်း အကြောင်းမာဂဏ္ဍာမိဖုရားနှင့် ဆွဲမျိုးတို့ ကွယ်လွန်ခြင်းအကြောင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူသည် အသက်ရှင်နေသူ မည်ပါသနည်း။ မည်သူသည် သေသူ မည်ပါသနည်း ဟူ၍ ရဟန်းများက မြတ်စွာသုရားအား မေးလျှောက်ကြရာ မြတ်စွာသုရားက ဤသို့ဟောကြားတော်မူ၏။

မမေ့လျှော့ခြင်းသည် မသေရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောလမ်း

တည်း။ မေ့လျော့ခြင်းသည် သေမင်းထံသို့ ရောက်သော လမ်းတည်း။ မမေ့လျော့ကုန်သူတို့သည် သေသော်လည်း သေသည် မမည်ကုန်။ မေ့လျော့ကုန်သူတို့သည်သာ ရှင်နေသော်လည်း သေသည်မည်ကုန်၏။ ဤသို့သော ခြားနားမှုကို ပြက်ပြက်ထင် ထင်သိ၍ မမေ့မလျော့ခြင်း၌ တည်ရှိကုန်သော ပညာရှိတို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်း၌ ခွင့်လန်းဝါးမြောက်ကြကုန်၏။ အရိယာတို့၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော ဗျာမိပက္ခိယတရား၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထိုပညာရှိတို့သည် သမထနှင့်ပိပသုနာဘာဝနာရှိကုန်၏။ ကိုယ် စိတ်နစ်ပါးဖြင့် ပြုအပ်သော လွှဲလနှင့် အမြဲပြုးထန်သော ပိရိယ ရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့် အနောင်အဖွဲ့ကင်း၍ အတုမဲ ချမ်းသာဖြစ် သော နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ထိခဲ့စားကြရကုန်၏။ (ဓမ္မပဒ)

မရဏသုံးမျိုး

အထက်ပါဂါထာများ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ ဤသို့ဖြစ်၏။ မမေ့လျော့ခြင်းဟူသည် သတိရှိခြင်းဖြစ်၏။ မေ့လျော့ခြင်းဟူသည် သတိ မထားခြင်းဖြစ်၏။ သေခြင်းဟူသည်သုံးမျိုးရှိ၏။ ဘဝတစ်ခုမှ ဘဝတစ်ခုသို့ ပြောင်းသွားခြင်းသည် သေခြင်းမည်၏။ မြန်မာ ဝါဘာရဖြင့် ကွယ်လွန်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သေသည် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ပါ့၍ဝါဘာရဖြင့် အဖွဲ့မရဏဟူ၍ ဆိုရ၏။ နောက်တစ်မျိုးမှာ တစ်ဘာဝအတွင်း၌ပင် ခန္ဓာ အစဉ်တစ်မျိုးမှ ခန္ဓာအစဉ်တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းသွားခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသည်လည်း သေခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အေးသော ခန္ဓာ အစဉ်မှ ပူသောခန္ဓာအစဉ်သို့ ပြောင်းသွားခြင်းမျိုးဖြစ်၏။ ယင်း

ကို ပါဌိုဝီပေါ်ဟာရအားဖြင့် သန္တတိမရဏဟူ၍ ဆိုရ၏။

ခန္ဓာတိ၏ ခဏတိုင်း၊ ခဏတိုင်း ပြောင်းသွားခြင်း၊
သည်လည်း သေခြင်းပင်မည်၏။ ယင်းကို ပါဌိုဝီပေါ်ဟာဖြင့်
ခဏိကမရဏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

သတိသည် လောကိုသတိနှင့် လောကုတ္တရာ သတိ
ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ လောကိုရေးရာကိစ္စတို့၌ အစဉ်အမြဲ
ရှိခြင်းသည် လောကိုသတိမည်၏။ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့
၌ဖြစ်စေ လောကုတ္တရာရေးရာ၌ဖြစ်စေ အစဉ်အမြဲသတိရှိ
ခြင်းသည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတို့အောင်မြှင့်ခြင်း၏ ပေါ်
အကြောင်းဖြစ်၏။

သတိဟူသည် ပိုသည်မရှိ၊ လိုသည်သာ ရှိသည်ဟု
ကျမ်းကန်များ၌ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ လောကိုသတိကို
မဆိုလို။ လောကုတ္တရာရေးရာ၌မှ သတိသည် သီလကိုလည်း
အထောက်အပံ့ပြု၏။ သမာဓိကိုလည်း အထောက်အပံ့ပြု၏။
ပညာကိုလည်း အထောက်အပံ့ပြု၏။ ထိုကြောင့် သတိသည်
မဂ္ဂိုလ်ပါးလုံး သို့မဟုတ် သိက္ခာသုံးပါးလုံးကို အထောက်
အပံ့ ပြု၏။

ဝိပဿာအရာ၌ ဖိမိပြုနေကျ အာရုံများကို ပြတ်
မသွားအောင် သတိဖြင့် ထိန်းရ၏။ အာရုံပြတ်သွားခြင်း ဟူ
သည်မှာ နိုဝင်ရဏာတရားများ ဝင်လာခြင်းဖြစ်၏။ နိုဝင်ရဏာ
တရားများသည် ကုသိုလ်ဟူသမျှ အားလုံးကိုတားမြစ်၏။ ထို့
ကြောင့် နိုဝင်ရဏာတရားများဝင်မလာနိုင်စေရန် သတိဖြင့် ထိန်း

သိမ်းစောင့်ရောက်ရ၏။ ဤသို့ မိမိယူနေကျအာရုံများကို ပြတ် မသွားအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရောက်နိုင်လျှင် အတွင်း သတိ နိုင်မာလာသည်မည်၏။ အတွင်းသတိနိုင်မာလာသည်နှင့်အမျှ ပြင်ပအာရုံများကိုလည်း အလိုလိုသိလာမည် ဖြစ်၏။ ထိလျှင် လည်း ထိမှန်းသိလာ၏။ ကိုင်လျှင်လည်း ကိုင်မှန်းသိလာ၏။ စားမှုသွားမှုတို့မြတ်လည်း ထိုအတူ သိလာ၏။

ဤသို့ အတွင်း အပြင်အာရုံနှစ်မျိုးလုံးတို့၏ နိုင်ရဏာ တရားများ ဝင်မလာနိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်သောအခါ သတိ သည် ကိုယ်ကျင့် သိကွာစင်ကြယ်မှ သိလပိသုဒ္ဓိကို ထိန်းသိမ်း သည် မည်၏။ ကိုယ်ကျင့် သိကွာဖြူစင်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ်က အာရုံနောက်သို့ မလိုက်ရတော့ဘဲ အာရုံကစိတ်၌ အလိုလို ထင်လာ၏။ ထိုအခါ သတိသည် ထိမှုသွားမှုအညွှန်း ယဉ်တွဲလာသည်မည်၏။ သတိသည် သမွှန်သွှန် ယဉ်တွဲလာ ပါက ဝိရိယကလည်း ဆိုင်ရာအာရုံများကို ထောက်ပံ့လာ၏။ သမာစိကလည်း ဆိုင်ရာအာရုံများကို စုစည်းလာ၏။ ထို အဆင့်သို့ ရောက်လာပါက သတိသည် စိတ်ဓာတ်နိုင်မာ စင်ကြယ်မှ စိတ္တိပိသုဒ္ဓိကို ထိန်းသိမ်းသည်မည်၏။

သိလပိသုဒ္ဓိအရ ကိုယ်ကျင့်သိကွာလည်း ဖြူစင်မြင့် မြတ်လာပြီး စိတ္တိပိသုဒ္ဓိအရ စိတ်ဓာတ်လည်း ခိုင်မာလာ ပြီဆိုပါက ရှေ့ဆက်၍တရားအားထုတ်ပါလျှင် ကလျာဏာ ပုထုဖြုံ၊ သောတာပန်၊ သကာဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟနာဟူ၍ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်လာပြီး အတုမဲ့ချမ်းသာကို ရရှိလေတော့၏။

သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်လေတော့၏။ ဒုစရိတ်
ဟူသမျှမှ အမြစ်ပြတ်လွတ်တော့၏။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၌
အတွေလွန်ကဲမှုဟူ၍ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ သူ ဆောင်ရွက်သမျှ
သည် လောကအတွက် သူတစ်ပါးအတွက်သာဖြစ်တော့၏။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သေခြင်းကို ပိုင်းခြား၍၍ရ၏။

သောတာပန်ဖြစ်လျှင် အလွန်ဆုံး ခုနစ်ဘဝသာ
သေ၏။ ထိုနောက် နီးစွာနှစ်ကို မျက်မောက်ပြုပြီးဖြစ်သဖြင့်
မသေတော့။ အကျဉ်းအားဖြင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှသည်
မသေရာ နီးစွာနှစ်ကို မျက်မောက်ပြုပြီးဖြစ်သဖြင့် ဘဝကိုပိုင်းခြား
၍ ရသောကြောင့် သမျှတိသစ္ာအနေဖြင့် သေသည်ဟု ဆိုရ
သော်လည်း ပရိယာယ်အားဖြင့်မူ မသေသူများဖြစ်ကြ၏။

အနှစ်ပုထိုဇ်များသည် ဘဝပေါင်းမည်မျှ ကုန်မှ နီးစွာနှစ်
ကို ရောက်မည်ဟု ဘဝကိုမပိုင်းခြားနိုင်သောကြောင့် အသက်
ရှင်နေသည် ဟု ဆိုရသော်လည်း သေခြင်းသုံးမျိုးဖြင့် သေသူ
များ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုကြောင့်(သောတာပန်တည်ပြီးသော)
သာမာဝတီအုပ်စုသည် သေသော်လည်း မသေသူများဖြစ်
ကြ၏။ ဟာဂလ္လာအုပ်စုသည်(အနှစ်ပုထိုဇ်များဖြစ်သောကြောင့်)
ရှင်သော်လည်း သေသေသူများဖြစ်ကြ၏။

(ဆရာကြီး ဦးခွဲအောင်၏ သာမာဝတီဖိနိရားဆောင်းပါးမှ)

မီးတောက်နင့် မီးရောင်

ဆီမံခွဲကိုကို ရှုမြင်ပါကုန်လောာ။ ထိုဆီမံခွဲကို၏ ဆီသည် မတည် မြှုပေ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်၏။ ထိုဆီမံခွဲကို၏ မီးစာ သည်လည်းကောင်း မီးတောက်သည်လည်းကောင်း၊ မီးရောင် သည်လည်းကောင်း၊ မတည်မြှုပေ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ် ပေ၏။ အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ဆီမံခွဲကိုကြည့်ရှုလျက် ဤဆီမံခွဲကို၏ ဆီသည်လည်းကောင်း၊ မီးစာသည်လည်းကောင်း၊ မီးတောက်သည် လည်းကောင်း မတည်မြှုပေ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်ပေ၏။ ထို ဆီမံခွဲကို၏ မီးရောင်သည်ကား တည်မြှုပေ၏။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန် ခြင်း၊ မရှိဟု ဆိုငြားအဲ။ ထိုစကားသည် မှန်ကန်ပါမည်လောာ။ မမှန်ကန်သည်သာတည်း။ အကြောင်းယုတ္တိ ကင်းမဲ့သည် သာတည်း။

၅၅။ ဥပမာအတိုင်းပင် စက္ခ၊ သောတ၊ ယာန၊ ဖို့၊ ကာယ၊
မန၊ တည်းဟူသော အဇ္ဈာတိကာယတန ခြောက်ပါးတို့သည်
မတည်မြှုကုန်။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ကုန်၏။ ထိုအဇ္ဈာတိကာ
ယတန ခြောက်ပါးကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်စားရသော သုခဝေဒနာ၊
ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေကွာ ဝေဒနာတို့သည်လည်း မတည်မြှုကုန်။
ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ် ကုန်သည်သာဖြစ်၏။ တစ်ခုတစ်
ယောက်သောသူသည် အဇ္ဈာတိ ကာယတန ခြောက်ပါးတို့ကို
မတည်မြှုဟု ရှုမြင်၏။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်၏ဟု ရှုမြင်
၏။ သို့သော် ထိုအဇ္ဈာတိကာယတန ခြောက်ပါးတို့ကို စွဲ၍
ဖြစ်ပေါ်စားရသော သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေကွာ
ဝေဒနာတို့ကိုမူ တည်မြှု၏။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိဟု
ရှုမြင် ငြားအံ့။ ထိုသူ၏ ရှုမြင်ခြင်းသည် မှန်ကန်ပါမည်လောာ။
မမှန်ကန်သည်သာတည်း။ အကြောင်းယုတ္တိ ကင်းမူသည်
သာတည်း။

သစ်ပင်နှင့် အရိပ်

ရုပ၊ သုဒ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖော်ပြာ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော ဗာဟိရာယ
တန ခြောက်ပါးတို့သည် မတည်မြှုကုန်။ ပြောင်းလဲဖောက်
ပြန်တတ်ကုန်၏။ ထိုဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးကို အဇ္ဈာတိ
ဖြစ်ပေါ်စားရ သော သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေကွာ
ဝေဒနာတို့သည်လည်း မတည်မြှုကုန်။ ပြောင်းလဲဖောက်
ပြန်တတ်ကုန်သည်သာ ဖြစ်၏။ တစ်ခုတစ်ယောက်သော

သူသည် ဗာဟိရာယတနမြောက်ပါးကို မတည်ဖြေဟန့် ရှုမြင်၏။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သည်ဟန့် ရှုမြင်၏။ သို့ သော ထို့ဟာဟိရာယတန မြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခံစားရ သော သူခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေကျာဝေဒနာကိုမှု တည် မြှုပ်၏။ ပြောင်း လဲဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိ ဟန့် ရှုမြင်ပြား အဲ။ ထိုသို့ ရှုမြင်ခြင်းသည် မမှန်ကန်သည်သာတည်း။ အကြောင်းယုတ္တိကင်းမဲ့သည်သာတည်း။ ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကို ရှုကြည့်ပါလေလေ့။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ အမြစ်တို့သည် မတည်မြှုကြပေ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ် ကုန်၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်သည်လည်းကောင်း၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း မတည်မြှုကြပေ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်ကုန်၏။ တစ်စုံတစ်ယောက် သောသူသည် ထိုသစ်ပင်ကြီးကို ရှုကြည့်လျက် သစ်ပင်ကြီး၏ အမြစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပင်စည်း၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း မတည်မြှုကြကုန်။ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမရှိဟု ဆိုပြားအဲ။ ထိုသူ၏စကားသည် မှားယွင်းသကဲ့သို့တည်း။ အကြောင်းယုတ္တိ ကင်းမဲ့သကဲ့သို့တည်း။

န္တားသေကို သားရေဖြင့်ပုံးခြင်း

ကျွမ်းကျင်သော န္တားသတ်သမားသည် န္တားတစ်ကောင်ကို သတ်

သည်ဆိုငြားအဲ့။ ထိုသူသည် ထက်စွာသောသားလိုးမားဖြင့် နွား၏အရေခံကိုလို့ဖြတ်ရာ၏။ အရေခံကိုယ်ထည် ပုံသဏ္ဌာန် မပျက်စေဘဲ အသားစိုင်ကိုယ်ထည် အတွင်းပုံသဏ္ဌာန် မပျက် စေဘဲ အကြောကြား၊ အမြှေးကြား၊ အစပ်တို့ကိုသာလျှင် ကျမ်းကျင်စွာလို့ဖြတ်ရာ၏။

ထိုနောက် အရေခံကိုယ်ထည်ကို စွာထုတ်ရာ၏။ တစ်ဖန် ထို အရေခံကိုယ်ထည်ဖြင့်ပင် အသားစိုင်ကိုယ်ထည်ကို ဖုံးလျက် ဤနွားကိုကြည့်ကြလော်၊ ယခင်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပေ၏။ အရေ နှင့် ဆက်လျက် စပ်လျက်သာ ရှိပေ၏ဟု ဆိုငြားအဲ့။ ထိုသူ၏ စကားသည် မမှန်ကန်သည်သာတည်း။ အကြောင်းယုတ္တိ ကင်းမဲ့သည်သာတည်း။

ဤအရာ၏ အတွင်းဖြစ်သော အသားစိုင်ကိုယ်ထည်ဟုသည်မှာ အဇွဲ့အကြောက်သာတန်ခြောက်ပါးတို့၏ အမည်ပေတည်း၊ အပဖြစ် သော အရေကိုယ်ထည်ဟုသည်မှာ ဗာဟိုရာယတန် ခြောက် ပါးတို့၏အမည် ပေတည်း။ အကြောကြား၊ အမြှေးကြား၊ အစပ်ဟုသည်မှာ နှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်ရာဂါ၏ အမည်ပေတည်း။ ထက်စွာသော သားလိုးမားဟုသည်မှာ မြတ်သောမဂ်ပညာ၏ အမည်ပေတည်း။ မြတ်သောမဂ်ပညာသည် အကြား၌ဖြစ် သော ကိုလေသာ၊ အကြား၌ဖြစ်သော သံယောဇ္ဈာ၊ အကြား ၌ဖြစ်သောအစပ်တို့ကို လိုးဖျက်၏။ ဖြတ်တောက်၏။

(အရွင်နန္ဒကမထောင် ဥပရိပဏ္ဍာသပါဌိတော်၊
သွားယတန်၊ နန္ဒကောဝါဒသတ်)

သန်း။။ သိန်းပေါင်းရာနဲ့ချိလှ။၌ဤီး ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလိုခြင်း မရှိတဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက်အကြာင်းဆိုတာကို ဆက်ပါ၌ီး ဘုရား။

နုပ် ။။ ဦးမြှင့်နဲ့ ဒေါ်မေသင်လို့ ခေါ်တယ်။ သူတို့ဟာ နှိမ်သိတို့ နှိမ်နှိမ်တို့ နှိမ်စိုးတို့ကို စက်ဗုံစက်ရုံက ကိုယ်စားလှယ်ယူ၌ီး မြန်မာတစ်ပြည်လုံးကို လက်ကားဖြန့်တာပေါ့။ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ် လောက်က စ၌ီး ဦးမြှင့်နဲ့ ဒေါ်မေသင်ဟာ တို့တရားတွေကို နာရပြီး တကယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာတယ်။ လောကအတွက်၊ သာသနာအတွက် ကျူးဇူးများမယ့်နေရာ ကိုလည်း တကယ်လှ။တတ်လာတယ်။ တို့ခဲ့ပရဟိတလုပ်ငန်း တွေကိုလည်း အားပေးတယ်။

တို့ကျောင်းမှာ ဘာလိုသလဲဆိုတာကို သူတို့သေချာ လေ့လာတယ်။ တို့နေတဲ့ မှုံးသီမြို့နယ်၊ ဖန်းခါးကုန်းရွာ၊ သူခွှဲပိသုနာကျောင်းရိုင်းထဲမှာ သုံးထပ်ကျောင်းကြီး ဆောက် နေတာ အုတ်မြတ်ပဲရှိသေးတယ်။ ဒါကို သူတို့သိသွားတော့ ပထမတစ်ထပ်စာအတွက် ကျပ်သိန်းပေါင်း လေးရာလှုံးတယ်။ ဒါကြောင့် ပထမတစ်ထပ်တော့ ပြီးသွားပြီး။ သူတို့ ဒီလိုလှုံး တဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဒီကျောင်းကြီး မြန်မြန်ပြီးရင် ယောက် တွေ မြန်မြန်တရားနာခွင့် တရားအားထုတ်ခွင့်ရမယ်။

ဒါဆိုရင် သူတို့ သိသလို တရားတွေသိမယ်။ ဆရာ တော်ဟောတဲ့ ပြုသတဲ့ တရားတွေကို အခြားသူတွေ မြန်မြန် သိကြပါစေ၊ ကျို့ခို့ကြပါစေ ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ လှုံးကြတာပဲ။

ဒီသုံးထပ်တိုက်ကြီး ဖောင်အေးရှင်းချဖို့အတွက် သိန်းငါးရာ
လူ။တဲ့ ဒေါက်တာအောင်နိုင်နဲ့ ဒေါက်တာဒေါ်ဖြူဖြူဝင်းတို့
မိဘားစုံရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ ဦးခဲမြင်း ဒေါ်မေသင်တို့ရဲ့ ဆန္ဒဟာ တစ်ထပ်
တည်းပါပဲ။

လူသီများချင်တဲ့ လောဘ

ဒီလိုလူ။တဲ့အတွက် သူ့တို့ဟာ ဘာကမ္မည်းမှုလည်း
မထုံးနိုင်းပါဘူး၊ ဘာကျော်မှုကိုမှုလည်း မပြုနိုင်းပါဘူး၊ ဒါဟာ
ကျော်ကြားလိုခြင်းဆိုတဲ့ မာရ်နတ်ရဲ့ နဝမမြောက် တပ်မကို
ကျော်ဖြတ်နိုင်တာပဲ။ ၁၉၁ ၄၁၂၀၉ နောက တို့ပုဇွန်တောင်မြဲ
နယ်၊ ရွှေဘုန်းပွင့်ဘုရားအနီးမှာ ညာတရားပွဲဟောရတယ်။
ဒီတရားပွဲအတွက် ကားအကြိုးအပို့ တာဝန်ကို ဦးခဲမြင့်က
ယူတယ်။ သူကိုယ်တိုင် ကားမောင်းတယ်။

ဒီတော့ တရားကိုလည်း အစအဆုံး နာဖြစ်သွားတာ
ပေါ့။ အဲဒီညာက တို့ဘာ တရားဟောသလဲဆိုတော့ ပြီးသေ
မဲ့သေဆိုတဲ့တရားကို ဟောတယ်။ သံယူတ်ပါ့၌တော်၊ နကုလ
ပိတုသုတ်မှာ ဗုဒ္ဓက ကိုယ်မှာပင် နာသော်လည်း စိတ်မနာပါ
စေနဲ့ဆိုတဲ့ တရားဒေသနာအကျဉ်းကို ဟောထားတယ်။ ဒီ
ဒေသနာအကျဉ်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက နကုလပိတာ
အဘိုးကို အကျယ်ချုပြုတယ်။

သဘောတရားသာရှိသော ခန္ဓာဝါးပါးကို ငါလိုစွဲပူး
ထားရင် ခန္ဓာဝါးပါးပျက်စီးချိန်၊ သေချိန်ရောက်ပြီဆိုရင် ကိုယ်
လည်း နာတယ်။ စိတ်လည်း နာတယ်။ မဲ့သေရတယ်လို့

ဆိုလို တာပေါ့။ ဒီသဘောတရားဝါးခုကို ငါလို စွဲယူမထားဘူး
ဆိုရင် သေချိန်ရောက်တဲ့အခါ ကိုယ်သာနာတယ်၊ စိတ် မနာ
ဘူးဆိုတဲ့အကြောင်းကို လက်တွေဖြစ်ရပ်တွေနဲ့ဟောပြတယ်။

အဲဒီလို ဟောရင်းနဲ့ ပဋိသန္တနေရတဲ့ဆင်းရဲကို ဆက်
ဟောတယ်။ ပဋိသန္တနေရတဲ့ ဆင်းရဲဟောရင်းနဲ့ တို့ တာဝန်
ယူ ပြုစုစောင့်ရောက်နေတဲ့ ချောစုအကြောင်းပါ ပြောဖြစ်
သွားတယ်။ တို့ရေးတဲ့ ‘ဘဝနှင့် ရင်းရသော အတွေးအမြင်’
များ အတွဲ(၁) နိဒါန်းမှာ ချောစုအကြောင်းအကျဉ်းရေးထားပါ
တယ်။ ချောစုဆိုတာ တို့ပေးတဲ့နာမည်ပါ။ သူဟာ နယ်မြှို့
လေး တစ်မြို့က မိခင်ဝမ်းထဲသန္တတည်တယ်ပေါ့။ သူမိဘ^၁
နှစ်ပါးလုံးက ကလေးမလိုချင်တော့ ဆေးစားပြီး ဖျက်ချလိုက်
ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ချောစုရဲ ကုသိုလ်ကံကကောင်းတော့ ပျက်
မကျဘူး။ သူအမေကတော့ ပျက်ကျသွားပြီဆိုပြီး အေးအေး
ဆေးဆေးနေတာပေါ့။ ကိုယ်ဝန်က တော်တော်ကြီးရင့်လာ
တယ်။ ဗိုက်က သိပ်မပေါ်တော့ သူအမေက မရှိပ်မိဘူး။
သူရှိပ်မိတဲ့ အချိန်ကျတော့ ကိုယ်ဝန်က တအားရင့်နေပြီ။
အဲဒီတော့ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချပေးတဲ့ အာဏာ
သားမိန်းမကြီးတွေ ဆီသွားပြီး အကြမ်းနည်းနဲ့ ဖျက်ချတယ်။

သုံးလူညွှန်တစ်လူညွှန်

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အမျိုးသမီးတွေ ဒီလိုအလုပ်ကို လုံးဝ
မလုပ်သင့်ဘူး။ ဒါ လူသတ်တဲ့ ပါကာတိပါတက်ပဲ။ သိပ်
ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ အဲသလို ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတဲ့

မိန်းမတွေရဲ့ နယ်ပယ်မှာ စကားတစ်ခွန်းရှုတယ်။ သုံးလှည့်
တစ်လှည့်တဲ့။ သာနွေသားကို သုံးကြိမ်သတ်ပြီး နောက်တစ်
လှည့်ကျတော့ ကိုယ်သေရတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ချောစာမေဟာလည်း ခုလို ချောစာကို သတ်တာဟာ
လေးကြိမ်မြောက်ဖြစ်မယ်လို့ ထင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆို
တော့ ဒီတစ်လှည့်မှာ သူ့အမသေပေးရတာကိုး။ အဲဒီလို
အကြမ်းနည်းနဲ့ဖျက်တဲ့အခါ သွေးတွေလွန်ပြီး သူ့အမ သတိ
လစ်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီမြို့ကဆေးရမှာတင်တယ်။ ဆရာဝန်
က ကလေးအသက်နဲ့ လူကြီးအသက် တစ်သက်ပဲ ရတော့
မယ်။ ကြိုက်တာပြောပါ ဆိုတော့ အားလုံးက လူကြီးအသက်
တဲ့။

ဒါပေမဲ့ တကယ်ခွဲစိပ်တဲ့အခါ လူကြီးပဲ သေသွား
တယ်။ ချောစာဖြစ်လာမယ့် ကလေးမလေးက မသေဘူး။
သူတို့ဖျက်ချတဲ့ဒဏ်ကြောင့် ချောစာရဲ့ ခြေထောက်နှစ်ချောင်း
လုံးဟာ ခွဲခေါက်ပြီး ပျက်စီးသွားတယ်။

“သဘောထားသေးသီးစိတဲ့သူဟာ

သူတစ်ပါးအပြုစ်ကိုပဲ မြင်လေ့ရှုတယ်။

သဘောထားကြီးတဲ့သူကတော့

ကိုယ့်အပြုစ်ကိုပဲမြင်တယ်။

သဘောထားအပြည့်ဝဆုံးလူကတော့

ဘယ်သူကိုမဲ အပြုစ်မြင်တော့ဘူး”

ဆိုတဲ့ ဒေသနလေးအတိုင်း သဘောထားသေးသီးကြတဲ့

ချောစဲ့ ဖခင်နဲ့ အဒေါ်တွေဟာ ဒီကလေးကြောင့် မိခင် သေရတာဆိုပြီး ချောစဲကိုအပြစ်ဖိုကြတယ်။ သူတို့ အားလုံး ဂိုင်းပြီး ချောစဲကို သတ်တဲ့အပြစ်ကိုကျတော့ မမြင်ကြဘူး။ ဒုက္ခိတဖြစ်နေတဲ့ချောစဲလေးကို ဆေးရုံမှာပစ်ထားပြီး ထွက် သွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ချောစဲအဖော်အစ်မကြီးတစ်ယောက် က ဘယ်သူ မမွေးချင်ရင်နေ ငါ မွေးမယ်ဆိုပြီး ခြေပြည့်သာကို ခေါ်လာခဲ့တယ်။

ဒီဒါယိုကာမကြီးဟာ ပစ္စည်းညွာဆင်းရဲပေမယ့် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဉာဏ်ပွဲဆိုတဲ့ သူတော် ကောင်းတရားက ချမ်းသာတယ်။ သူတို့လင်မယားဟာ ခြေ ပြည့်သာမှာ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့ ခြေတောင်ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ သူ တစ်ပါးအိမ်ပိုင်းထဲမှာ တဲ့လေးထိုးပြီး နေကြတာ။ ခြိထဲက တိုက်ကို စောင့်တဲ့ ခြေစောင့်တွေပေါ့။

ချောစဲကို မွေးစားတဲ့ အဖေက ဒရဝမ်လုပ်တယ်။ ချောစဲကို မွေးစားတဲ့အမေက အိမ်တကာလှည့် အဝတ် လျှော် တယ်။ သူတို့ကလေး လေးယောက်နဲ့တောင် အနိုင် နိုင်ရှာစား နေရတဲ့ကြားထဲက ဒီဒုက္ခိတကလေးမလေးကို မွေးစားရဲတာ ဟာ တော်တော်ကို ချီးကျျှေ့ဖိုကောင်းတယ်။ တစ်နှစ်တစ်နှစ် ဆိုရင် တောင်ပေါ်အေသက မိဘမဲ့တိုင်းရင်း သားကလေးတွေ ကို ပုံချွေသာသာမိဘမဲ့ပရပိတာကျောင်း တွေမှာ လာအပ်ကြ တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆယ်ယောက်အပ်ရင် နှစ်ယောက်လောက်ပဲ လက်ခံနိုင်တယ်။

သုံးယောက်တစ်ကျောင်း

သန်း။။ ဘာဖြစ်လိုလဲ ဆရာတော်

နှင်း။။ မကျွေးနိုင်လို ထားစရာ နေစရာမရှိလိုတဲ့။ အဲဒီတော့ ကျွန်း
တဲ့ကလေးတွေက ဘာသာခြားပရဟိတကျောင်းတွေကို
ရောက်သွားကြတယ်။

ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းကို မိဘမဲ့ကလေးသုံး
ယောက်လောက်တာဝန်ယူမယ်ဆိုရင်လည်း မြန်မာပြည်မှာ
ရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာပြန်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ချောစုကို စတွေ့တာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၃)နှစ်လောက်က
ပေါ့။ အဲဒီတုန်းက တို့ကိုယ်တိုင် ဆွဲပ်းခံစားနေရတဲ့အချိန်
ပါ။ ဒါပေမဲ့ တို့မှာ ကိုယ်ပိုင်မြေ၊ ကိုယ်ပိုင်အဆောက်အအို
ရှိတယ်။ ကိုယ်ပိုင်မြေ၊ ကိုယ်ပိုင်အဆောက်အအိုမရှိတဲ့ ဒီဒကာ
မကြိုးကတောင် ဒီခုက္ခိုတာကလေးမလေးကို စောင့်ရှောက်ရင်
ပါက ပိုစောင့်ရှောက်သင့်တယ်လို ဆုံးဖြတ်ပြီး ဒီကလေးမ
လေးရဲ့ စားရေး၊ ဝတ်ရေး၊ နေရေး ကျွန်းမာရေး၊ ပညာရေး
အားလုံးကို တာဝန်ယူထောက်ပုံနေတာ အခုအချိန်ထိပေါ့။

အခုခိုရင် တို့မှာ ဘုန်းကံတက်လာတော့ ချောစု
အတွက် သိန်းလေးဆယ်ခန့်တန်တဲ့ အိမ်နဲ့ ခြိုကိုတောင် ဝယ်
ပေးပြီးပြီး။ တို့ဟာ ဘုရားသာတစ်ဆူမှ မတည်ဖူးသေးတာ။
ဒုက္ခိုရောက်နေသူတွေကို အိမ်တို့၊ ခြုံတို့ဝယ်လှုပေးတာ ၂၂
လုံးရှိပြီး။ ဒီအကြောင်းကို နာလိုက်ရတဲ့ ဒကာကြီးဦးရဲမြင့်ဟာ
တို့ရဲ့ ပရဟိတအလှုံးကို တော်တော် လေးစားအားကျောွား

ବୁଦ୍ଧତାଯି॥

ଆପଣିଅନ୍ତରାଃପବି ଯେଷାଂକୁରାଜାଲ୍ୟ॥

ତରାୟେପୁଅପ୍ରିଃ ଆପ୍ରିକୁପ ଶରୀତେବ ତଗାଯ ଲି
ଆପିତୁଥେନରାତ୍ମେଭୁବ ଲ୍ୟାପ୍ତିଅତ୍ମଗ ଶ୍ଵେପ୍ରିଃ ଚ୍ଛେଷିନ୍ଦିଃ କୁର୍ତ୍ତରା
ଲ୍ୟାପାଯି॥ ପ୍ରିଃତୋର ସୁଗ ପ୍ରେରାଲ୍ୟିଗରିଷେବେଃତାଯି॥ ତାମ୍ରାଃଫେ
ରାତ୍ମେଭୁବ ଲ୍ୟାପଣ କ୍ରିତ୍ୟାତ୍ମକ ଗମ୍ଭେନ୍ଦ୍ରିୟରେଃତାକୁ ଆଲ୍ୟ
କୁର୍ତ୍ତଭୁବିଃଲ୍ୟ ଶରୀତେବଗ୍ରହିପ ଲ୍ୟାପିଲ୍ୟିଗରିତାବା॥ ଶରୀତେବହୀ
ରେଗିପ୍ରିଃ ଆଲ୍ୟାପ୍ତିଶବ୍ଦିପିଲ୍ୟିପିତାଯିବୁରାଃତୁ॥

କିଲି ଆଲ୍ୟାମ୍ବିଃଗ୍ରହି ପିରମିତ୍ୟିଗରିତୁଅଲ୍ୟାଲ୍ୟିପୋତାଯି॥
ତିଲନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଚ୍ଛେରାର୍ଥାନ୍ତିଃ ତ୍ରୈରୁଷ ଅତିଅମରମୁରପ୍ରିଃ। କୁର୍ତ୍ତିଃତେବ
ରାତ୍ମପ୍ରିଗୁରିତାନ୍ତିରିଗୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଃ ମୂଲତାନ୍ତିଃ କୁର୍ତ୍ତିତାନ୍ତିଶେବାନ୍ଦ ଶେବାଗି
ତ୍ରୁତାତ୍ମଗ ଯେଷାଂ ରୁଦି ଗୋକୁଲେବାନ୍ଦଃପ୍ରିଃ। ଠେକ୍ଷେଯୁଷ୍ୟାତ କୁର୍ତ୍ତି
ବୁରାଃପ୍ରିଃ ଗଞ୍ଜଗୁଣ୍ଡିତ୍ୟିଗରିଗୋକୁଲାନ୍ଦଃଶେବାଗିତ୍ରୁତି ଆତ୍ମଗ ଯେଷାଂ
ରୁଦି ମୁଣିଃପ୍ରିତିଶିଖିନ୍ଦ୍ରିୟଃ ତୋନ୍ତାନ୍ତିପ୍ରିକ୍ରିଯା ବୁରାନ୍ଦ୍ରୁବୁବୁବ ଶେବାଗ
ପର୍ବିଃ ପ୍ରତିଫେତୁ ଆଲ୍ୟିତାନ୍ତିଗୋକୁଲାନ୍ଦଃ ଶେବାଗିତ୍ରୁତାତ୍ମଗ
ଯେଷାଂ ରୁଦି॥

କୁର୍ତ୍ତିଃରେଗିପ୍ରତିପିଲ୍ୟ ରହାନ୍ତିଃକୁର୍ତ୍ତିପିଃକୁ ଯେଲାଗୁର୍ଦିତାନ୍ତିପିଃ
ଆତ୍ମଗ ରୁଦି ଯେଷାଂ ଗୁର୍କିତାଗତୋର ମୁଗିତିପ୍ରତିତିତୁ ଲ୍ୟାନ୍ତା
ତ୍ୟାତ୍ମଗ ପ୍ରତିବୁଦ୍ଧିତାପି॥

ବାନ୍ଧିଃ ॥ ॥ ଶେବୋଗ ଶରୀତେବପ୍ରେରାତୁ ଗଗାଃଦେଖୁ କିମାଲ୍ୟାମ୍ବିଃଗ
ପିରମିତ୍ୟିଗରିତୁଅଲ୍ୟାପିତୋର ପିରମିତ୍ୟିଗରିତୁଅଲ୍ୟାପିତା

ရှိသေးသလား ဘုရား။

နှင် ။ ။ ရှိတာပေါ့ကျ။ ငါကောင်းစားဖို့ ငါချမ်းသာဖို့ ဆိုတဲ့ ရည်
ချယ်ချက်နဲ့ လူ၍ရင် ပါရမိမထိကိုဘူး။ အလူ၍ခံကောင်းစား
ဖို့ လောကကောင်းစားဖို့ဆိုတဲ့ ရည်ချယ်ချက်နဲ့လူ၍ရင် ပါရမိ
ထိကိုတယ်။ ပါရမိထိကိုတဲ့ ကုသိလ်ဖြစ်ဖို့အတွက် လိုအပ်တဲ့
အချက်သုံးချက်ကို ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က ပါဝေယဉ်က
အာနိုင်ကဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးမှာ အခုလိုရေးခဲ့တယ်။

အခြားသူများ၏ အပြုစ်ကို မကြည့်ရာ၊ အခြားသူများ၏
ထိထိကောင်းမှာ မကောင်းမှု ပြု၊ မပြုကိုလည်း မကြည့်ရာ၊
မိမိ၏ကောင်းမှုပြုသည်၊ မပြုသည်ကိုသာကြည့်ရာ၏။(ဓမ္မပဒ)

ဂါတာ၏ဆိုလိုရင်း အမိပ္ပါယ်အကျဉ်းမှာ ဤသိဖြစ်
၏။ မည်သူပင်ဖြစ်ဖြစ် လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို လုပ်ရာ၌ ဤ
ဂါတာပါ သွန်သင်ချက်အတိုင်း လုပ်ရ၏။ ထိုသို့လုပ်ပါက
လောကီအကျိုးများကိုသာမက အရိယသစ္ာကို သိခြင်းတိုင်
အောင်သော လောကုတ္တရာအကျိုးများကိုပါရ၏။ ပတ်ဝန်း
ကျင်တွင် ကောင်းမှုကို လုပ်သူများလည်း ရှိ၏။ မကောင်းမှုကို
လုပ်သူများလည်း ရှိ၏။ သဗ္ဗာသတ္တာ ကမ္မသုကာဆိုသည်
အတိုင်း သူတို့လုပ်သောကံက သူတို့အတွက်ဖြစ်၏။ ပိမိ
အတွက်ဖြစ်စေလိုလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်၏ခွဲဆောင်မှုကို သည်းခံ
ရ၏။ ကောင်းသောလုပ်ငန်းဖြင့်ခွဲဆောင်လျှင်လည်း သည်းခံ
ရ၏။ မကောင်းသော လုပ်ငန်းဖြင့် ခွဲဆောင်လျှင်လည်း
သည်းခံရ၏။

မြတ်သောအလုပ် မြန်မြန်ပြီးဖို့

ကောင်းသောလုပ်ငန်းဖြင့် ဆွဲဆောင်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိကို ဖြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ မကောင်းသောလုပ်ငန်းဖြင့် ဆွဲဆောင်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိကို ခြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဖြောက်ခြင်း၌လည်း အလေးထားရမည်ဟုတ်။ ခြောက်ခြင်း၌လည်း အလေးထားရမည်မဟုတ်။ ဤသို့ အလေးမထားခြင်းသည်ပင် သည်းခံခြင်း ခန္ဓိပါရမိသဘော သက်ရောက်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ဆွဲဆောင်မှုများကို အလေးမထားဘဲ၊ မိမိ၏ရည်မှန်းချက်များကို မျက်ခြေပြတ်မခံခြင်းသည် ဥပေကွာပါရမိသဘောသက်ရောက်၏။ ယင်းကိုပင် လစ်လျှော့ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ဆွဲဆောင်မှုများကို တွန်းလှန်နိုင်ခြင်းသည် သည်းခံခြင်း ခန္ဓိ၏သဘောဖြစ်၏။

မိမိ၏ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိတ်ကို ထားခြင်းသည် ဥပေကွာ၏သဘောဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သူအလုပ်ကို သူလုပ်၍ ကိုယ့်အလုပ်ကို ကိုယ်လုပ်ရမည်ဖြစ်၏။ ကိုယ့်အလုပ်ကို ကိုယ်ကမလုပ်ဘဲ သူအလုပ်၌ စိတ်ရောက်နေရမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သူအလုပ်၌ စိတ်မရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် ခန္ဓိ၏ သဘောဖြစ်၏။ ကိုယ့်အလုပ်၌သာ ကိုယ်က စိတ်ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် ဥပေကွာ၏သဘောဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ လုပ်ငန်း ဟူသမျှ၌ ဤသဘောနှစ်မျိုးကို အခြေခံအားဖြင့် လိုအပ်၏။ ဤသဘောနှစ်မျိုးကို အခြေခံ

ပြီးမှ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာအလုပ်ကို လုပ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာအလုပ်များ ဟူသည်မှာ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဟူသော ကောင်းမှုများဖြစ်၏။ အခြေခံသဘောအားဖြင့် ဒါနဟူသည် မှာ ပုံပိုးခြင်းဖြစ်၏။ သီလဟူသည်မှာ စိတ်ယုတ်မာများ ဝင် မလာနိုင်အောင် တားဆီးခြင်းဖြစ်၏။

ဘာဝနာဟူသည်မှာ ဖြူစင်သောစိတ်ကို မွေးဖြူခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် စီးပွားရေး ပညာရေး လူမှုရေး နိုင်ငံရေး အုပ်ချုပ်ရေး စသော ရေးရာအဖြာဖြာတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဒါနသဘောကိုလည်း ပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်ရ၏။ သီလ သဘောကိုလည်း ပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်ရ၏။ ဘာဝနာ သဘောကိုလည်း ပါဝင်အောင်ဆောင်ရွက်ရ၏။ ထိုသို့ ဆောင် ရွက်ရာတွင် အရေးကြီးသော ခံယူချက် တစ်မျိုးကို ထားရှုရန် လိုအပ်၏။

ထိုခံယူချက်မှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ်၊ ရာထူး ဂုဏ်သိမ်စည်းစိမ်္ဂ္ဂာန် ထင်ပေါ်ကျော်စောမျှများကို မမျှော် မှန်းဘဲ လွှတ်လပ်စင်ကုပ်သော စိတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို နေက္ခမ္မပါရမီဟူ၍ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကအတွက် အလုပ်လုပ်ရာတွင် ဘာကိုမှ မျှော်ကိုးခြင်း မရှိဘဲ စေတနာမှန်သန္ဓသန္ဓဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် နေက္ခမ္မပါရမီအကျင့်ကို ကျင့်ရာရောက်ပါ၏။ ထိုကြောင့် မိမိတို့၏ ကာယာကံမှု၊ ဝစ်ကံမှု၊ မနောကံမှုများကို လုပ်ရာ၌ သည်းခံ ခြင်း ခန့် သူအလုပ်၌ စိတ်မရောက်စေဘဲ မိမိ၏ အလုပ်၌သာ

စိတ်ရောက်ခြင်း ဥပေကွာအကျိုးကို မမျှော်ကိုးသဲ စေတနာ သန့်သန့်ကို ထားခြင်း နေကွာမွတ်ကို အခြေခံပြီးမှ ဆောင်ရွက် အပ်ပါ၏။

ပါရမီထိက်တဲ့ကုသိလ်ဖြစ်ဖို့

ဆရာကြီးဆိုလိုရင်းကတော့ ကုသိလ်ကစပြီး ဘယ် အလုပ်ကိုပဲ လုပ်လုပ် ခန္ဓာ ဥပေကွာ၊ နိကွာမ၊ ဒီသုံးချက် ပါအောင် လုပ်နိုင်ရင် ပါရမီထိက်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲ။ ဘယ် လိုနေရာမှာ လူ၍ရင် ဘယ်လိုဘွဲ့တဲ့ဆိုပို့တွေ ရသတဲ့ ဆိုတဲ့ အပြောမျိုးတွေကို သည်းခံတာ။ ပြောသူနောက် ပါမသွားတာ ဟာ ခန္ဓာရဲ့သဘောပဲ။ ဘယ်လို အနောင့်အယုက်တွေ တွေ့ တွေ့ကိုယ့်အလုပ်ကို ပြီးအောင်လုပ်နိုင်တာဟာ ဥပေကွာ ပါရမီပဲ။

မျှော်လင့်ချက်၊ တောင့်တချက်တွေကို ပယ်နိုင်တာ ဟာ နိကွာမရဲ့သဘောပဲ။ ဦးရဲမြင့်တို့ ဒေါ်မေသင်တို့ရဲ့ အလူ။ ဟာ ဒီသုံးချက်ပါတဲ့အတွက် ပါရမီထိက်တယ်။ ပါရမီ မထိက် တဲ့ ကုသိလ်ဟာ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုတော့ ပေး တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မပို့ဘူး။ ပါရမီထိက်တဲ့ကုသိလ်က လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာလည်း ပေးတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ပို့တယ်။

စစ်အတွင်း ပြေးရင်းလွှားရင်းနဲ့ မာန်နတ်ရဲ့ တပ်မ ဆယ်တပ်လုံးကိုကျော်ပြီး တရားထူးရသွားတဲ့ လူတစ်ယောက် အကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားစရာ၊ အားကျေစရာကောင်းလွန်းလို့

ပြောပြီးမယ်။ ဒီအကြောင်းအရာကို ဆရာတိုးခွဲဖော်တိုင်းက
ဘဇ္ဇာ ခန့်စ် စက်တင်ဘာလထုတ် ရူမဝဝဂ္ဂဇ်းမှာ ရေးခဲ့တာ။
သန်း။ ။ ဒီတ်ဝင်စားစရာပါလား ဆရာတော်။ တပည့်တော်တော့
ဒီအကြောင်းကို ဖတ်လည်း မဖတ်ဖူးဘူး။ ကြားလည်း မကြား
ဖူးဘူး။

တော်သလောက် မကျော်ခြင်းအကြောင်း

နှင့် ။ ။ မင်း သိတဲ့အတိုင်းပဲ။ ဆရာတိုးခွဲဖော်တိုင်းက အတွေး
အခေါ်သိပ်ကောင်းတာကျွဲ့။ ပြောတိုင်း ယုံတာမဟုတ်ဘူး။
ပြီးတော့ သူကိုယ်တိုင်လည်း စိတ္တာနှပ်သုနာသတိပြုနိုင်းကို
တကယ်ပွားများခဲ့တာ။ ဒါပေမဲ့ ဦးသာဂျမ်း တရားထူးရသွား
တယ်ဆိုတာကိုတော့ ဆရာတိုးက ရာဇ်နှင့်ပြည့်ယုံကြည်တယ်။
ဒါတင်မကသေးဘူး။ ပိဋကတ်ပါရရှိလို့ ပြောရ^၁
လောက်အောင် စာတတ်တဲ့ ဆရာတိုးဦးသန်းထွန်း (မန်း
တက္ကသိုလ်)ဟာ လက်ပဲစာတွေလေ့လာပြီး ကွန်မြှုန်းဖြစ်ဖြစ်
သွားတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပါ စွန့်ပစ်လိုက်တယ်။ သူ့အိမ်မှာ
ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်တောင် မထားရဘူး။ အားကထာ ရေးသား
ချက်အချို့ကို ကြည့်ပြီး ဗုဒ္ဓကိုတောင် မို့ချို့မျှစ်ချိုး ပြောခဲ့မိ
ဟန်တူတယ်။ အဲဒီကံတွေထိုက်လို့ သူဟာတော်သလောက်
မကျော်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဝန်ခံသွားတဲ့အကြောင်း
ငါဖတ်ဖူးတယ်။

အဲဒီဆရာတိုး ဦးသန်းထွန်းဟာ ဘာစာမှ မတတ်တဲ့
ဦးသာဂျမ်းရဲ့တရားတွေပုံအကြောင်းကို နားထောင်အပြီးမှာ ဗုဒ္ဓ

ဘာသာပြန်ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ကဲ ၁၀။ ဆရာကြီးရွှေ့ဒေါင်း ရေး
ခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြန်ဖတ်ကြည့်ရအောင်။

တရားထူးမြင်သော်းဘဏ်များ

၁၉၆၂ ခု၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ကျယ်လွန်သည့် ဦးဘဂျမ်း
သည် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ထူးခြား
ခြင်းကို လူသိနည်းလှသည်ဖြစ်၍ သူ၏ဓမ္မဖိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်
သည့် ကျွန်ုပ်က အများပြည်သူတို့သိကြပေခြင်းနှင့် မှတ်တမ်း
တင်လိုက်ရပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ၁၉၄၅ ခန့်စောက်တွင် လူထုသတ်းစာ၌
အနွေ့အကြောင်းကို ခေါင်းကြီးတစ်ပုဒ်ရေးထည့်လိုက်ရာ
ငင်းကိုဖတ်ရသောပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်သည် လူထုသတ်းစာ
တိုက်သို့ လာကြ၍ “ဒီဆောင်းပါးကို ရေးတဲ့သူ ဘယ်မှာနေ
သလဲ”ဟု ဒေါ်အမာအား မေးကြသည်ဆို၏။ ဒေါ်အမာက
ကျွန်ုပ် စားတန်းဖြုံနေကြောင်း ပြောလိုက်ရသည်ဟု ကျွန်ုပ်အား
ပြောသဖြင့် ကျွန်ုပ် မျှော်လျှက်ရှိသော်လည်း မပေါ်လာကြချေ။
ထိုလူနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်မှာ မနှိုလေးမြှို့၊ ဆန်လျှော့
အသင်းညွှန် ဦးဘာအန်းဖြစ်သည်ဟု သိရသော်လည်း အခြား
တစ်ယောက်မှာ မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်အမာကမပြော
နိုင်သဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း မသိရချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစဉ်အခါ
က လောကုတ္တရာရေးဆိုင်ရာ ခေါင်းကြီးမျိုးကို ရေးခဲ့လျှော့
တစ်ခါတစ်ရုံ တစ်ပုဒ်တလေမှုလောက် အစမ်းသော့ အနေ

နှင့် ရေးကြည့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ်က မည်ကဲ့သို့ လက်ခံကြသည်ကို သိလိုအောင် မျှော်မိခြင်းဖြစ် ရာ သူတို့ မရောက်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း ထောက်လှမ်း ခံစာမ်းခြင်း မပြုတော့ပါ။

ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာတစ်ခုမှာ ကျွန်ုပ်၏စာများနှင့် ပတ်သက်၍ ထင် မြင်ချက်တောင်းရှိုးထုံးစံမရှိ ပြောချင်သူက ပြောပါမှ စိတ်ဝင် စားစွာနှင့် နားထောင်လေ့ရှုပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်သည် ဦးဘအုန်းကို အနည်းငယ်သိကျွမ်း၍ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်တွေ့ ဆုံးမြှုပ်သော်လည်း သူကလည်း မေးမြန်းခြင်းမရှိ။ ကျွန်ုပ်က လည်းခုံစာမ်းချင်တတ်သော ဝါသနာမရှိရာဖြင့် အနတ္ထခေါင်းကြီး အကြောင်းမှာ အဆက်ပြတ်သွားခဲ့၏။

သကျသီဟဇရပ်

ဘဇ္ဇာ ခုနှစ်၊ အနှစ်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် လူထု တိုက်မှ နှုတ်ထွက်ပြီးနောက် တရားရှားခြင်းမဟုတ်။ တရားဝါသနာပါသော ရှင်လူရဟန်းစသည်များနှင့် အလျဉ်းသင့်သည့်အခါများ၌ ဆွေးနွေးလေ့ရှု၏။ ထိုနှစ်ထဲတွင် သကျသီဟ ဘုရားအတွင်း မဆွဲလေးဟိုက်ကုတ်ရှုံးအုပ်စာရေးကြီး (ပင်စင်စား) ဦးဘည့်နှင့် အုတ်ဇော်၌ သီတင်းနွေးတိုင်းတရားစမ္ပ ဆွေးနွေးကြသည်ဟု ကြားသိရသဖြင့် ဒေါ်အမာ၏ ဖောင်၊ ကျွန်ုပ်နှင့် ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်း) ဦးထင်နှင့်အတူ သွားရောက်ကြသည်။ ဇော်သို့ မှန်မှန်လာကြသည့် ပုဂ္ဂလိုဂုဏ်

ယောက်အနက် အားလုံးတို့မှာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားအစ
ရှိသော နာမည်ကျော် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကျမ်း
စာအုပ်များကို ဖတ်ရှု မှတ်သားထားကြသူများသာ ဖြစ်၍
တရားအားထုတ်ဖူးကြသည့် လက္ခဏာမရှိခြင်းကို တွေ့ရ၏။

ဤသို့ဆိုခြင်းဖြင့် တရားဓမ္မအကြောင်းကို စဉ်းစား
ဖူးကြသူများ မဟုတ်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဤခေတ်တွင်
ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်(ရိပ်သာ)များသို့ သွားရောက်
အားထုတ်ဖူးကြသည့် လက္ခဏာ မရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ဟုတ်လှသည့်မထင်ဘဲ ကျမ်းစာအုပ်များ
ဖတ်ရှုကာ တစ်ဆင့်ကမ်း ဖောက်သည့်ချိခြင်းအလုပ်နဲ့ မွေ့
လျှောက်လျက်ရှိကြသည့် တရားသမားများသည် မန္တလေးဖြူး
တွင် ပေါများလှသည်။

ရေပိသို့ လာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်တစ်ယောက်
နှစ်ယောက်တို့မှာ ဒီပန်ကျမ်းစာအုပ်များကို အတော်နှုန်းစင်
အောင် ဖတ်ထားကြ၍ သူတို့ချင်း ရှုံးဆောင်ရွေးနေးကြ
သည့်များကို ကျနိုင်လူများက ကြားနာကြခြင်းဖြစ်လေသည်။
ကျွန်ုပ်သည် ဒီပန်ကျမ်းမျိုးကို အသင့်အတင့် ဖတ်ရှုဖူးပါသော်
လည်း ထိပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးကဲ့သို့ စုံလင်နှုန်းစင်ခြင်း မရှိသည်နှင့်
တစ်စုံတစ်ရာ ဝင်၍မဟောဘဲ သူတို့၏ ပြောဟောခြင်းများကို
သာလျှင် ဗဟိုသုတအနေဖြင့် ကြားနာလျက်ရှိပါသည်။

ဦးဘဂျမ်း

တစ်ခုသောသီတင်းနေ့၌ ဝဝတုတ်တုတ်အသားဖြူဖြူ။ အသက် ၅၀-ကော်ခန့်ရှိ လူတစ်ယောက်သည် ဇရပ်သို့ ရောက်လာ၍ ပထမဗုံ ကျွန်ုပ်တိုနည်းတူ တိတ်ဆီတ်စွာ နားထောင်လျက်ရှိ၏။ ဟောပြောသူက ဟောပြော၍ အတန် ကြာလတ်သော် လူဝဝသည် တရားဓမ္မ ကိစ္စတွင် စာဖတ်ရုံနှင့် မပြီးဘဲ အားထုတ်ခြင်း၏ အရေးကြီးခြင်းအကြောင်းကို ပြော လေရာ အခြားလုမ္မား နှုတ်ဆီတ်သွားကြ၍ ကျွန်ုပ်မူကား စိတ်ဝင်စားစွာနှင့် ထိုလူကို လုမ်းကြည့်လိုက်သည်။

ထိုနောက် ကျွန်ုပ်က အနီးရှိ လူတစ်ယောက်အား မည်သူဖြစ်ပါသနည်းဟု မေးကြည့်ရာ ရောဝတီမီးသဘော့ ကုမ္ပဏီတွင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နှင့် လုပ်ခဲ့ဖူးသော ဦးဘဂျမ်း ဖြစ်သည်ဟု ပြောပြ၏။ ထိုနောက် ဦးဘဂျမ်းသည် တရား အားထုတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဉာဏ်အမြင်၏ အရေးကြီးပုံကို ပြောလေရာ ကျွန်ုပ် တိုး၍ စိတ်ဝင်စားလာသည်။

ဤသို့ဖြစ်လာခြင်းမှာ တရားအကြောင်းဆွေးနေးကြ သော အခါမျိုးတွင် စာသမားများသည် စာထဲက အခြင်းအရာ ကို ပြောပြ၍ ကမ္မားနှင့် ကမ္မားများကလည်း ကမ္မားနှင့် ကော်များကော်များ ထဲ၌ ကမ္မားနှင့်လျက်ရှိစဉ် ကိုယ်ထဲ၌ ဘယ်ကဲ့သို့ဖြစ် သည်။ စိတ်ထဲ၌ ဘယ်ပုံဖြစ်ပွားသည်။ ဝေဒနာဘယ်ပုံပေါ်၍ ဘယ်မျှလောက် အခံရခက်သည်။ သတိဘယ်ပုံလစ်သွား သည် အစရှိသော အခြင်းအရာများကိုသာ ပြောကြလေသည်။

တရားသဘာဝနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ဘက်အမြင်
မျိုး ပေါ်လာပြီး ဘယ်ကဲ့သို့ ပြောင်းပြန်သဘောမြင်လိုက်ရ
သည် အစရိုသည်တိုကို ပြောသံမကြားရဘဲ ဦးဘဂမ်း၏
စကား၌ ပြောင်းပြန်အစိုးယုံမျိုးပါလာသည်ထင်သောကြာ့င့်
ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်ကုန်၏ ပြန်ကြမည် ပြုရာတွင် ကျွန်ုပ်သည်
ဦးဘဂမ်းအနီးသို့ ချုံးကေပ်၍ အနတ္ထနှင့် ပတ်သက်သည့်စကား
အနည်းငယ်ပြောလိုက်ရာတွင် သူက ...

“သို့... ဆရာကြီးရွှေ့ဒေါင်းလား၊ ခင်ဗျားကို တွေ့ချင်လို့
လူထုတိုက်ကို သွားမေးပါသေးတယ်ဟု ပြောသဖြင့် ဦးဘအုန်း
နဲ့ လာတဲ့လူဆိုတာ ခင်ဗျားလားဟု ကျွန်ုပ်က ပြန်မေးပြီး
တစ်ခဏေချင်းတွင် အတော် ရင်းနှီးသွားကြလေသည်။

ပွဲဖတ်ခြင်း

နောက်တစ်သိတ်၌ ဦးဘဂမ်းနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ရော်
၌ တွေ့ဆုံးကြပြန်ရာ တရားဆွေးကြရာတွင် များစွာသော
ပြဿနာတို့၌ စာဖတ်သမားများက တစ်ဘက်၊ ဦးဘဂမ်းနှင့်
ကျွန်ုပ်ကတစ်ဘက်ဖြစ်နေကြခြင်းကို တွေ့ရ၏။ အယူအဆ
သဘောကဲ့လွှဲတိုင်း သူနှင့်ကျွန်ုပ်ကား သဘောတူလျက်ရှုကြ
၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သည် ဦးဘဂမ်းကို ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်
သို့ ဖိတ်ခေါ်ဆွေးကြသည့်ရာ သူက ပြောခြင်းများ၏ ကျွန်ုပ်က
တစ်ခွန်းတစ်လေများသာ ထောက်လေ့ရှု၏။

ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား သူသိထားသည့် တရားသဘာဝကို

သူတစ်ပါးအား ပြောပြီခွင့်မရသဖြင့် အလွန်ပြောဟောချင်သည်ကို ကျွန်ုပ်ရိပ်မိသဖြင့် ကျွန်ုပ်၏အသိအကြောင်းကိုမပြောဘဲ သူ၏အသိအကြောင်းကိုသာ ကျွန်ုပ်ကနိုက်၍ စုံစမ်းလေသည်။ ဤအထိကား ကျွန်ုပ်သည် တရားဓမ္မနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးဘာဂျမ်းအပေါ်တွင် ကျော်လျက် ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် သူအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်သိရရုံသာမက ကျွန်ုပ်၏ ဓမ္မဖိတ်ဆွေများအား သိပေါ်လိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဦးဘာဂျမ်းကို ပွဲထုတ်ဖို့ စိစဉ်ပါတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်၌ ညုံသိတစ်ပတ်ခြား တရားဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရန် ချိန်းဆိုပြီး မိတ်ဆွေလေးငါးယောက်ကိုလည်း ကျွန်ုပ် မိတ်ခေါ်ထားလေသည်။

တရားတောင်းခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွေးနွေးပွဲသို့ လေးငါးခြားကြောက်ယောက်လာရောက်ကြသည့်အနက် မန္တလေးမြို့ရှိ လက်ဝံသမားလူငယ်များအနက်တွင် နည်းပြဆရာကြီးအဖြစ်နှင့် ထင်ရှားလျက်ရှိ၍ ယခုအခါတွင် မန္တလေးတက္ကသိလိုပြု လက်ထောက်ကထိကဖြစ်နေသည်(ရဟန်းလူထွက်) ဦးဆန်းထွန်းတစ်ယောက်လည်း ပါဝင်သည်။ ဦးဆန်းထွန်းသည် ကျွန်ုပ်အား လက်ဝံသမာစစ်စစ်ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ဆွဲဆောင်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု နောင်အခါ၌ ကျွန်ုပ်သိရသည်။

သူသည် ရဟန်အဖြစ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘေးကို အတော်
ကြီး နှစ်ပဲအောင် လေ့လာသင်ကြားထားခဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်
သည်ဟု ကျွန်ုပ်တိသိရ၍ စာပေ(ပါဌ္ဂတော်)နှင့်ပတ်သက်သည်
ကိစ္စများ၌ မရှင်းလင်းသည်များကို သူအား မေးမြန်းရန် ကြံချွ်
ချက်ဖြင့် ကျွန်ုပ်က မိတ်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်က
မိတ်ဆွေများအား ဦးဘဂ္ဂမ်းအကြောင်းကို ပြောပြကာ မိတ်
ဆက်ပြီး ဦးဘဂ္ဂမ်းအား . . .

“ကိုင်း ဦးဘဂ္ဂမ်း၊ ခင်ဗျားအားထုတ်ခဲ့ပုံအကြောင်းကို အစက
စပြီး လုံးစေ့ပတ်စေ့ပြောပြစ်မိပါများ၊ ကျွန်ုတော်တို့အားလုံးက
ကြားနာ လိုပါတယ်”ဟု တောင်းပန်လေရာ ဦးဘဂ္ဂမ်းပြောပြ
သည်များကို သူကိုယ်တိုင်ပြောပြသည် အနေဖြင့် အောက်ပါ
အတိုင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ဘဘကိစ္စဖြင်း

ဂျပန်ခေတ်မှာတုန်းက ဗုံးရောင်ကြရင်း ကျွန်ုတော်တို့
အိမ်သားများဟာ စစ်ကိုင်းတောင်ရုံးချောင်တစ်ချောင်မှာ
နေကြတယ်ခင်ဗျာ။ တစ်နေ့သည့်တော့ ကျွန်ုတော်မိတ်ထဲမှာ
အကြောင်းချို့ဖြစ်တယ်။ ယခုလို အားနေတဲ့အနိက်မှာ အလကား
အချိန်ဖြုန်းနေမယ့်အစား ဘာသာတရားကို လေ့လာရင်
ကောင်းမယ်။ ငါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုပေ
မယ့် ငါမိဘက ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုလို ငါလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်နေ
သလား မဆိုနိုင်ဘူး။ ခရစ်ယာန်ဝါးထဲ ဝင်စားလျှင်လည်း

ခရစ်ယာန်ဖြစ်မယ်။

မွတ်စလင်ဝါးထဲဝင်စားလျှင်လည်း မွတ်စလင် ဖြစ်မယ်။ ဟိန္ဒြာဝါးထဲ ဝင်စားလျှင်လည်း ဟိန္ဒြာဖြစ်မှာနဲ့တူတယ်။ သည်တော့ ငါမှာ လိုက်လဲနက်နဲ့တဲ့ တကယ့်ယုံကြည်မှုရယ်လို ဘာမူရိပုံမရဘူး။ ဒီဘာသာတွေဟာ ဘယ်အသင်းကတကယ် မှန်ကန်တယ်လို ငါ မသိဘူး။ ကိုယ်တိုင်စုစမ်းဦးမှ တော်မယ်။ စုစမ်းတဲ့အခါမှာလည်း ငါက ဓမ္မဘာသာတ်ယောက်အနေနဲ့ စုစမ်းခဲ့လိုရှိရင် လက်ရှိဘာသာဘက်လိုက်ပြီး မဲတင်းပေးနေပါမှာပဲ။

အမှန်ကို ရောက်နိုင်မယ်မဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ကာ ငါသည် ဓမ္မဘာသာကို စွန့်ပစ်လိုက်ပြီးသည့်နေ့ကစပြီး ငါမှာ ဘာဘာသာမှ မရှိတော့ဘူး၊ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားမယ်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်ခင်ဗျ။

နည်းတောင်းခြင်း

ကောင်းပြီ။ ဒါဖြင့် ဘာသာကြီးလေးမျိုး ရှိတဲ့အနက် ဘယ်ဘာသာကို ရေးဦးစွာစုစမ်းမလဲလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပေးလိုက်တော့ ငါကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ ဓမ္မဘာသာကို ရေးဦးပထမစပြီး စုစမ်းလျှင် ကောင်းမယ်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဘယ်လို စုစမ်းမလဲတဲ့။ စဉ်းစားလိုက်တော့ ကျွန်ုတ်စာပေဆိုလို ဘာမှတ်တ်တဲ့လူတ်ယောက် မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ အရိုင်းသက်သက်ပဲ။ ဒီတော့ ကျွန်ုတ်က ကောင်းမှာရှိတဲ့ ဘုန်းတော်

ကြီးကို ချဉ်းကပ်ပြီး ...

“အရှင်ဘုရား မှုဒ္ဒသာသာမှာ အထွတ်အထိပ်ဆိတဲ့
မင်တရား ဖိလ်တရားကို တပည့်တော်အားထုတ်ချင်ပါတယ်။
နည်းလမ်းညွှန်ပြတော်မူပါအရှင်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထား
တယ်။ သည်တော့ ဘုန်းတော်ကြီးက “မင်တရားဆိတာ
အဂွန် နက်နဲ့ခက်ခဲတယ်။ ဒကာကြီးတို့လိုလောက်နဲ့ ဘယ်မှာ
ရနိုင်ပဲ့မလဲ”လို့ မိန့်တော်မူတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က-

“ရတာ မရတာကိုထားပါ ဘုရား။ တပည့်တော် အား
ထုတ်စမ်းကြည့်ချင်ပါတယ်။ ဟောပြုတော်မူပါလို့”လျှောက်ပြန်
တယ်။ ဘုန်းကြီးက “သည်တရားမျိုးဟာ တော်ရုံတန်ရုံ စဲ
သတ္တိ မျိုးနဲ့ ရနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး ဒကာကြီးလို့ အမိန့်ရှိပြန်
တော့ ကျွန်တော်က ဟောသာ ဟောတော်မူပါဘုရား။ အရှင်
ဘုရားက ဒီနေရာက မထနဲ့ ဘယ်နှုရက်ထိုင်ပြီး အားထုတ်ရ
မယ်လို့ အမိန့်ရှိပါ။ တပည့်တော်က ညျှောင်းညှာတယ် ဆိုပြီး
ထဲခဲ့လို့ ရှိရင် တပည့်တော်ကို ဓားနဲ့ခုတ်ပိုင်းပါ။ အရှင်ဘုရား
မှာ အမူမဖြစ်ရအောင် တပည့်တော်က စာရေးပြီး လက်မှတ်
ထိုးပေးထားခဲ့ပါမယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားပြန်တယ်ခင်ဗျာ။

သည်တော့လည်း ဘုန်းကြီးက အာနာပါနလိုလို
အရဟံ့ဂါဏ်တော်လိုလို လက္ခဏာရေးသုံးပါးလိုလိုနဲ့ တစ်ခု
တည်း တိတိကျကျ အာရုံပြုတတ်ဖို့ ဟောတော်မူဘဲ
သုံးလေးငါးမျိုး လျှောက်ပြီး ဟောတယ်ခင်ဗျာ။

၃၈။ ဘရားမူးခြင်း

သည်တော့ ကျွန်တော် ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ ဘန်းကြီး
ကျောင်းပေါ်က ဆင်းလာခဲ့ပြီး လူနဲ့ဝေးပေါ်ဆိုတဲ့ ဇရပ်ကြီး
တစ်ဆောင်ကို သွား၊ ထောင့်တစ်ထောင့်မှာ ထိုင်။ ဆင်းတဲ့
တော် တစ်ဆူဖက်လှည့်ပြီး စွဲစွဲပါအောင် ဖူးတယ်ခင်ပျု။
စိတ်ထဲကတော့ အရဟံရုဏ်တော်ကို ဆင်ခြင်ပါတယ်။ ရက်
ပေါင်းအတော်ကြောလာတဲ့အခါကျတော့ ဆင်းတုတော်ကို
မျက်စိမ့်တိပြီးအာရုံပြုနေရာမှ ဆင်းတုတော်ပုံသဏ္ဌာန် ပျောက်
ပြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိတဲ့ ဂေါတာမဓာတ့ခဲ့သဏ္ဌာန်တော် ပေါ်
လာပါတယ်။

နေရာဏ္ဍာနကဗလည်း ကျွန်တော်တို့ ထိုင်နေတဲ့ ဇရပ်
ကြီး မဟုတ်တော့ဘဲ သစ်ပင်တွေ တော်တော်များတဲ့ တော့
ကြီးတစ်တော့ ဖြစ်နေပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သစ်ပင်ရင်း
မှာ ထိုင်တော်မူလျက်ရှိရာမှာ တစ်ကိုယ်တော်တည်း မဟုတ်
တော့ဘဲ ရသေ့အသွင်နဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦးတို့ ရှိနေကြပါတယ်။
တစ်ဦးက ချောင်းတစ်ခုမှာ သပိတ်ကို ရေဆေးလို့ တစ်ဦး
နှစ်ဦးက တို့လိမ့်လိုဘဟိုရကိုစွဲကလေးများ ဆောင်ရွက်လို့။

နှစ်ဦးကတော့ မြတ်စွာဘုရားအနီးမှာ ထိုင်ကာ သူတို့
ချင်း စကားပြောလိုရှိပါတယ်။ သူတို့ကိုစွဲ အသီးသီးပြီးကြတဲ့
အခါကျတော့မှ ငါးဦးစလုံးဟာ မြတ်စွာဘုရားရှုံးတော်မှာ
လာပြီးထိုင်ကြပါတယ်။ သည့်နောက် ဘုရားက တရားဟောပါ
တယ်။ ဟောတဲ့အသံကိုတော့ ကျွန်တော်မကြားရပါဘူး။

သို့သော် လက်နှစ်ချောင်းကို ခဏာခဏထောင်ပြခြင်းကိုတော့
မြင်ရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်နှာတော်မှာ အမွေးတော်
တွေဟာ သူတစ်ပါးနှင့်မတူဘဲ ရှေ့ပိုင်းမှာနေပြီး နောက်ပိုင်း
ဆီသို့ တစ်ဖက်သတ်လဲလျှက်ရှိခြင်းကို ကျွန်တော် ထင်ထင်
ရှားရှားကြီး မြင်ရပါတယ်။

နှစ် ။ ။ လက်နှစ်ချောင်းကိုထောင်ပြတာက ဘယ်လိုအမိပ္ပါယ်လို့
ထင်သလဲပျော်။

ဂျမ်း ။ ။ ဓမ္မစကြာထဲမှာပါတယ် မဟုတ်လား။ ဒွေးမော်ကွေဝေဆိုတဲ့
အယုတ်တရားနှစ်ပါးအကြောင်းကို ဟောနေတယ်ထင်တာပဲ။
(ကျွန်းလည်း ဤအတိုင်းပင် တွေးမိ၍ မေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ အတွေးချင်း
တူသဖြင့် ကျွန်းလည်းသာဖို့သည်)

နှစ် ။ ။ ဒါဖြင့် ရသေ့ငါးဆိုတာလည်း ပွွာဝိုင်းဦးဖြစ်ရမှာပေါ့နော်။

ဂျမ်း ။ ။ ဟုတ်မှာပေါ့ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော် အရပ်ကြီးထဲဝင်
ထိုင်ပြီး အရဟံရှုံးတော်ကို အာရုံပြုလိုက်တဲ့အခါတိုင်း ဒီ
အဖြစ်အပျက်ဟာ ပေါ်ပေါက်လာတာကို ကျွန်တော့မျက်စိ
ထဲမှာ အခုဆရာကြီးတို့ လူစုကိုမြင်ရသလို ထင်ထင်ရှားရှား
ပိုပိုသသကြီးမြင်ရတယ်ခင်ဗျာ။ တစ်ချက်တစ်ချက်မှာ ရသေ့ကြီး
ငါးဦးထဲက တစ်ဦးဦးက ဘုရားကို မေးလျှောက်တယ်။ ဘုရား
က ပြန်ဖြေတယ်ခင်ဗျာ။

အသံတော်ကို မကြားရပေါမယ့် မြင်ရတာကတော့
သိပ်ပြီး ထင်ရှားပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဒီလိုနဲ့ချည်း နေ့ရက် အတန်
ကြာတော့ ကျွန်တော်က ဘုန်းကြီးကို လျှောက်ကြည့်တယ်

ခင်ဗျ။ ဘုန်းကြီးက အရဟံ့ဂဏ်တော်တော့ တော်လောက်ပြီ။ အာနာပါနအလုပ်ကို ကူးပြီးလုပ်စမ်းပါးလို့ ပြောတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က သူအမိန့်နဲ့ အာနာပါနအလုပ်ကို လုပ်စမ်းတယ်။ နဲ့ပေမယ့် အာရုံကောင်းကောင်း မမိဘူး။

သမာဓိလည်းကောင်းကောင်းမရဘူးခင်ဗျ။ သို့သော် ကျွန်တော်ကြီးစားပြီး ဒီလိုလုပ်နေရင်း ကျွန်တော်မျက်စိတဲ့မှာ ပါ့မြိုလိုစာတန်းတစ်ခုပေါ်လာတယ်ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်က ပါ့မြိုလည်း မတတ်။ ကျွန်တော်တွေဖူးမြင်ဖူးတဲ့ ပါ့မြိုလည်း မဟုတ်လေတော့ အမိဘာယ်ကို ကျွန်တော်မသိရဘူး။ သို့သော် ပါ့မြိုစကားလုံးကတော့ တိုတိုလေးမဲ့ ကျွန်တော်မှတ်မိတယ်။

ဆိုကာ သူမြိုင်ရသောပါ့မြိုစကားလုံးကို ရွှေတ်ဆိုပြသည်။

(ကျွန်ုပ်သည် ထိုပါ့မြိုစကားလုံးကို ယခင်က အမှတ်အသားပြုထားသော်လည်း ယခုအချိန်တွင် မေ့ပျောက်လျှက်ရှိပါသည်။)

နှင်း။။။ ဒီတော့ ခင်ဗျား ဘယ်နှယ်လုပ်သလဲဗျား။

ဂျမ်း။။။ ကျွန်တော်က ဘုန်းကြီးဆီသွားပြီး ပါ့မြိုစကားလုံးကို လျောက်ကြည့်တယ် ခင်ဗျ။ သည်တော့ ဘုန်းကြီးက ဒကာကြီးရဲ့ ပါ့မြိုစကားလုံး အမိပြုယ်ကတော့ အရင်အလုပ်အတိုင်းဆက်လုပ်ပါတဲ့လို့ မိန့်တော်မှတ်ယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်ပြန်လာခဲ့ပြီး စဉ်းစားတယ်။ အရင်က အလုပ်ဆိုတာ အရဟံ့ဂဏ်တော်ဖြစ်ရမှာပဲ။ သည်လို့ဆိုလျှင် အာနာပါနအလုပ်ကို ချထားပြီး အရဟံ့ဂဏ်တော် အလုပ်ကို ပြန်ကောက်လေမှပဲလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ မနက်ဖြန်ကျတော့ ဇာတ်ကြီးသွားပြီး

ရှေးနည်းအတိုင်း ကျွန်တော် ထိုင်တဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့
မျက်နှာတော်ဟာ ရှေးကလို ထင်ထင်ရှားရှားကြီး မပေါ်လာ
တော့ဘဲ မေးမေးမြန်မြန် ဖြစ်နေတယ် ခင်ပျ။

ဘယ်လိုပဲ ကြီးစားကြီးစား ဒီလိုပဲ ခပ်မိန်မိန်ဖြစ်နေ
တယ်။ ဒီအခါမှာ ကျွန်တော် တော်တော် စိတ်ရှုပ်သွားတယ်။
ဒါနဲ့ တစ်ခါ အာနာပါနအလုပ်ကို ပြန်ကောက်ပြန်တော့လည်း
သည်လိုပဲ သမာဓိကောင်းကောင်းမရဘူး။ ခက်ချေပြီ။ ဟိုလို
လုပ်မရာ သည်လိုလုပ်မရ ကိုယ်ပြီးသား။ ဘုရားအာရုံတောင်
လက်လွှတ်သွားချေပြီ ဆိုပြီး အများကြီး ဝမ်းနည်းသွားတယ်။
သည်လိုနဲ့တစ်ခါ အရဟံဂုဏ်တော်ကို ထပ်ပြီး အာရုံပြုပြန်
တော့ ရှေ့မှာ စာတန်း တစ်ခုပေါ်လာတယ်။

သဏ္ဌာ သခါရာ အနိစ္စာ

ယခါ ယဉ်ဆ ယသတီး

အထ နိမိနှုတ် ဒုက္ခား။

သေ မရှိ စိသုဒ္ဓယား တဲ့ခင်ပျ။ သည်ပါဉ်တော်ကိုတော့
ကျွန်တော်အရင်ကတည်းက ရဖူးတယ်။ သို့သော် အမိပိုယ်
ကိုတော့ ကောင်း ကောင်း မသိဘူး။ သို့သော် သဗ္ဗာသခါရာ
အနိစ္စာ ဆိုတာကတော့ ခပ်သိမ်းသော သခါရတရားတို့သည်
အမြဲ မရှိ ဆိုတာလောက်ကိုတော့ ကျွန်တော်နားလည်တယ်။
ဒါပေမဲ့ သခါရဆိုတာဟာ ဘာလဲလို့ ရှင်းရှင်းကြီး နားမလည်ဘဲ
နဲ့ မမြှုံးခို့နေလို့ မပြီးသေးဘူး။ ဘာမမြှုံးတာလဲ ဆိုတာကို
သိထားဦးမှကိုး ခင်ပျ။

၁၁-သခြား

သည်တော့ ကျွန်တော်က ဘုန်းကြီးကိုသွားလျှောက်
တယ်။ သခါရဆိတာသာလဲ ဘုရားလို့။ သည်တော့ ဘုန်းကြီး
က ပုညာဘိသခါရာ အပုညာဘိသခါရာ အာန္တာ ဘိသခါရပါ
ဒကာကြီးတဲ့။ ဒီလိုဆိုလည်း ကျွန်တော် နားမလည်ဘူး ခင်ဗျာ။
ကျွန်တော်က လက်ဆပ်လက်ကိုင်ပြုမှ နားလည်တတ်တဲ့
လူကိုးခင်ဗျာ။ လူ့ဘုံး နတ်ဘုံး မြေဟွာဘုံးတွေ ပြောပြနေလို့
ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာ မထင်မြင်တတ်ဘူးခင်ဗျာ။ သည်တော့
ဘုန်းကြီးက ဒကာကြီးဟာ ပါရမီခံနည်းတယ်တဲ့။ သူ့လည်းပဲ
ဘုရားဟောတရားထက်တော့ ပိုပြီး မပြတတ်ဘူးတဲ့။ ပြော
လွှတ်လိုက်ပါလေရော ခင်ဗျာ။

- နှစ် ။ ။ ခင်ဗျား မေးလျှောက်ပုံကြိုက်တယ်ဗျာ။
ဂျမ်း ။ ။ ကျွန်တော်က လူပြန်း ဆရာကြီးရဲ့။ အန္တဆိုပါတော့ဗျာ။
တိုက်ရိုက်ပြောမှ နားလည်တတ်တဲ့လူမို့ပါ။
နှစ် ။ ။ ကြိုက်တယ်ဗျာ။ ဒီလိုလူမို့လည်း တရားတွေ့ပေတာပဲဗျာ။
လောကမှာ နားမလည်သေးဆဲနဲ့ ဖြန်းသန်းပြီး နားလည်သလို
ယောင်ဝါးလုပ်နေတဲ့လူတွေက ပေါ်နေတာပဲ။ ကိုင်း ဆက်
ပါဦးဗျာ။
ဂျမ်း ။ ။ နောက်တစ်နေ့ကျတော့ ဇော်ကြီးပေါ်သွားပြီး ရေးကလိုပဲ
ထိုင်ပြန်ရော ခင်ဗျာ။ ထိုင်ပြီး အရဟံ့ဂဏ်တော်ကို အာရုံပြု
နေတုန်းမှာ ငှက်ကလေးတစ်ကောင်က တို့တိတိတို့ တို့ တိတိတို့နဲ့
မြေည်တယ်ခင်ဗျာ။ ဇော်ကြီးနားမှာ ရို့တဲ့ သစ်ပင်တစ်ပင်ပေါ်က

ဖြစ်မှာပဲ။ ကျွန်တော်က သူကို ဂရာမစိုက်ပါဘူး ဆိုပြီး ကိုယ့်အာရုံနဲ့ ကိုယ်နေပါမယ် ဆိုပေမဲ့ တော်တော်ကြာရင်း တို့တိတိ၊ တို့တိတိလုပ်ရင်းပဲ။

အသံကတော့ ဆိုးလှတဲ့အသံမဟုတ်ပါဘူး။ သာယာပါတယ်။ နှဲပေမယ့် ကျွန်တော်မှာ အာရုံများပြီး သူဆီရောက်ရောက်သွားတယ်။ တော်တော်လေး ဌိုပြီး အာရုံမိမယ်လုပ်ပြန်ရင်း သူက တို့တိတိ၊ တို့တိတိလုပ်ပြန်ရင်းပဲ ခင်ဗျာ။ ြိမ်လိုက် စိုက်လိုက် မြည်လိုက် ပျက်လိုက်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်မှာ တစ်နွေလုံး ဒုက္ခရောက်နေတော့တာပဲ။ နောက်ဆုံးကျတော့ ကျွန်တော်မိတ်တွေ ဘာတွေ ဆိုးလာတော့တာပေါ့ ခင်ဗျာ။

စိတ်ဆိုးရာကနေပြီး စိတ်ညှစ်လာပြန်တော့တယ်။ ခက်ပြီ။ ငါတော့တစ်နွေလုံး ဒုက္ခရောက်နေပြီ။ ဒီငှက်နဲ့ ငါနဲ့ဘယ့်နှယ်လုပ်ရပါမလဲလို့ ကြံရာမရဖြစ်နေတော့ တာပေါ့များ။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နွေလုံး အချိန်သာကုန်သွားတယ်။ သမာဓိတည်ဆောက်လို့ မရဘူး။ နောက်ဆုံးကျတော့ အီမ်ပြန်လာခဲ့ရပါရော ခင်ဗျာ။

နှင် ။ ။ ဘာငှက်လဲများ။

ဂျမ်း ။ ။ မဆိုနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်က ဗဟိုသုတ နည်းသားလား ခင်ဗျာ။ စာကလေးနဲ့ ကျိုးကန်းလောက်ကပိုပြီး သိတဲ့လူ မဟုတ်ဘူးခင်ဗျာ။

နှင် ။ ။ ဆက်ဦးများ။

- ဂျမ်း ။ ။ မနက်ဖြန်ကျတော့ ကျွန်တော်လာပြန်ရောခင်ဗျ။ ကိုယ့်
နေရာကျမှာ ကိုယ်ထိုင်ပြီး အာရုံပြုလိုက်ခါရှိသေး။ ဘယ်က
ရောက်လာတယ် မဆိုနိုင်ဘူး။ ငှက်ရောက်လာပြီး တွေ့တိတိ
တွေ့တိတိနဲ့ မြည်ပြန်ပါလေရော ခင်ဗျ။
- နှစ် ။ ။ အာရုံပြုတော့ ဘာကို အာရုံပြုသလဲဗျ။
- ဂျမ်း ။ ။ ကျွန်တော် ပြုနေကျ အရဟံဂုဏ်တော်ပဲဗျ။
- နှစ် ။ ။ ဟုတ်ကဲ ၀၀၀ ဒီတော့ ဘယ့်နှယ်လုပ်သလဲဗျ။
- ဂျမ်း ။ ။ ဒီငှက်နဲ့ ငါနဲ့တော့ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီရေပါမှာ မထိုင်ဘဲ
ဒီပြင်တစ်နေရာက ရေပ်တစ်ဆောင်ဆောင်မှာ သွားပြီ ထိုင်
လော့မှ တော်မယ်လို စိတ်ကူးမိတယ်။ သည်တော့လည်း
ဟိုဇေပ်ရောက်ရင် ဟိုငှက်က မြည်ဦးမှာပါပဲလို စဉ်းစားမိပြန်
တယ်။
- နှစ် ။ ။ ဦးဘဂျမ်းကိုယ့်နှုံးကလည်း လက်လျှော့ပြီး ရှာ်ထွက်
မပြေးချင်တဲ့ စွဲကရှိဟန်တူတယ်။
- ဂျမ်း ။ ။ ဟုတ်ဟန်တူပါရဲ့ ဆရာကြီးရယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က
ရေပ်မပြောင်းဘဲ ကိုယ့်ရေပ်မှာကိုယ် စွတ်ပေပြီး ထိုင်တော့
တာပဲခင်ဗျ။ ထိုင်နေရင်း ငှက်သံဟာ နားမှာ လာတိုက်ပြီး
ကျွန်တော်ကို ဒုက္ခပေးနေခြင်းဖြစ်တယ်လို ကျွန်တော် သိလိုက်
မိတယ်။ နောက်တစ်ခုကျတော့ အသံက နားမှာတိုက်တာ
ကို ငါကလည်း ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး။ သူဘာသာသူ တိုက်
နေတာကို ဘာဆိုင်လိုလိုက်ပြီး ဒုက္ခဖြစ်နေရတာလဲဆိုတဲ့
ဘာတော်ဝင်လာပြီး ...

သခါရသီလျှင် နိမ္ဒာန်ဝင်

“ဟယ 。。。ဟုတ်သားပဲ။ သူဘာသာဖြစ်နေတာကို
ငါက ဘာကြောင့်လိုက်ပြီး ကြောင့်ကျစိတ်နေရသလဲ ဆိုပြီး
တစ်ခါတည်း ကျွတ်ထွက်သွားလိုက်တာ ခင်ဗျာ။ နားတစ်ခု
တည်းတင် မကဘူး၊ မျက်စီရော၊ နာခေါင်းရော၊ ဒ္ဓရဇြာက်
ပေါက်စလုံးဟာ ဒီသဘောအတိုင်းချဉ်းပါပဲလား ဆိုတဲ့
အသိဉာဏ်ပေါ်လာပြီး တစ်ကိုယ်လုံး ပေါ့ထွက်သွားလိုက်တာ
ခင်ဗျာ။ ဖြစ်ချင်တဲ့နေရာက ဖြစ်ချင်တာဖြစ် 。。。ငါနဲ့ ဘာမှ
မဆိုင်ဘူးဆိုတဲ့ ဉာဏ်အမြင်ကြောင့် ကျွတ်ကျွတ်လွှတ်လွှတ်
ပြတ်ထွက်သွားတာပဲ ဆရာကြီးရော။ သခါရဆိုတာ ဘာလဲလို့
မေးနေလိုက်တာ။ အခုမှ သခါရကို လက်တွေ့ မြင်ရတော့
တာကိုးခင်ဗျာ။ ဒ္ဓရဇြာက်ပေါက်မှာ သခါရတွေဖြစ်နေတာ
ကိုးခင်ဗျာ။

နှပ် ။ ။ ခုနက ငှက်ကရော မြှည်သေးလားဗျာ။

ဂျမ်း ။ ။ မြှည်တယ်လေ၊ မြှည်တုန်းပါပဲ။ မြှည်စမ်းပါစေလေ။ ကျွန်း
တော်နဲ့ ဘာဆိုင်လို့လဲ ခင်ဗျာ။

နှပ် ။ ။ အသံရော ကြားတုန်းပဲလားဗျာ။

ဂျမ်း ။ ။ ကြားပါတယ်ခင်ဗျာ။

နှပ် ။ ။ နှဲ အလုပ်လုပ်လို့ ဖြစ်သေးလားဗျာ။

ဂျမ်း ။ ။ ဘာအလုပ်လုပ်ဖို့ရှိသေးသလဲ။ သခါရကို ကျွန်းတော်သိပြီ
သခါရနဲ့ မမြှောင်းကိုလည်း ကျွန်းတော်သိပြီ။ သူဘာသာ
သူ သခါရဖြစ်နေတာကိုလည်း ကျွန်းတော်သိပြီ။ ဘာလုပ်ဖို့

လိုသေးသလဲခင်ဗျာ ဟုဖြေလေသည်။ ဦးဘဂျမ်း၏ စကားကို
ကြားနာရသော လူများသည် ကျေနှစ်ပုံရကြလေရာ အကျေ
နှစ်ဆုံးနှစ်ယောက်မှာကား ကျွန်ုပ်နှင့်ကို ဆန်းထွန်းတို့ ဖြစ်ခဲ့ကြ
၏။ ကိုဆန်းထွန်းကမူ အခြားလူများ ပြန်သွားကြသည့်နောက်
၌ ကျွန်ုပ်အား ...

“ကိုဘဂျမ်းက စကားပြောတတ်လို့ အဆင်ပြေ
အောင် စီစဉ်ပြီး ပြောတာမဟုတ်ဘူး ဆရာကြီး၊ သူယ်သွယ်
ဂိုက်ဂိုက် စကားပြောတတ်တဲ့ လူတစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး၊
သူအမြင် အတွေ့အတိုင်း ရိုးရိုးကြီး ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါ
ကြောင့် ကျွန်ုပ်တော်က သူပြောတာကို သဘောကျိုး ယုံကြည်
တယ် ခင်ဗျာ”ဟု ပြောသွားလေသည်။

ထိုနောက် ကိုဆန်းထွန်းသည် ယူနိုဟဆယ်မှန့်တိုက်
သို့ မန္တလေးမြို့ပေါ်မှ ဓာတ်သာသာလူကြီးလူကောင်းများကို
ဖိတ်ခေါ်ပြီး ဝန်ခံကန်တော့ပွဲ(ကွန်မြှေနစ်ဝါဒစွန်လွှတ်ပွဲ) ပြု
လုပ်ရာတွင် ဦးဘဂျမ်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့က ငင်းအား ခွဲတယ်သည်
အထဲတွင် ပါဝင်ကြသည်ဟု ဖွင့်ဟာဝန်ခံခြင်းကို ကျွန်ုပ်က
ကြားလိုက်ရသည်။ ဦးဘဂျမ်းမှာကား ဦးဆန်းထွန်း ပွဲထုတ်သည်
အမေးအနားသို့ မတက်ခဲ့ပေ။

သဘောကျိုးများ

ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်၌ တရားဆွေးနွေးပွဲများ ရပ်စဲသွား
သောအခါတွင်လည်း ဦးဘဂျမ်းနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်ရင်းနှီး
သော မမွမ်တ်ဆွေ များဖြစ်လာကြသည်။ အားလပ်သော

အချိန်များတွင် ကျွန်ုပ်သည် သူ၏ နေအိမ်သို့လည်းကောင်း၊ သူသည် ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့လည်းကောင်း လာရောက်၍ အချိန်ကြာမြင့်စွာ တရားဓမ္မ ဆွေးနွေးကြသည်။ တရား အား ထုတ်ခြင်းအလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ နာမည်ကြီးသည့်နည်းပြ ဆရာဆုလျှင် ကျွန်ုပ်မဆွေးနွေးဖူးသည် ပုဂ္ဂိုလ်ဟန်၍ မြန်မာ ပြည်တွင် ခပ်ရှားရှားရှိလိမ့်မည်ထင်၏။

ကျွန်ုပ်ဆွေးနွေးခဲ့ဖူးသမျှသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့တွင် ဦးဘဂ္မီးကား ကျွန်ုပ်အကျေနပ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် ထံသို့ ရောက်လာ၍ တရားထူး နာကြားလိုသည်ဟု ပြောကြ သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်ုပ်သည် ဦးဘဂ္မီး၏နေအိမ်သို့ ခေါ်သွားလေ့ရှိ၏။ ထိသူတို့အနက်တွင် မန္တလေးမြှေး၊ ဓားတန်း ရပ်မှ သစ်ပွဲစားဦးသန့်နှင့် သားမောင်သန်းတင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မှ ဦးအုန်းခင်(မိမိကြိုး)တို့လည်းကောင်း ပါဝင်ကြသည်။

ထိုလူသုံးယောက်တို့ကမူ ဦးဘဂ္မီးပြောသည်များကို လိုက်လဲ စွာသဘောကျ၍ နှစ်နှစ်ကာကာယုံကြည်ပါကြောင်း နှင့် အားပါးတရ ဝန်ခံပြောဆိုကြလေသည်။ ဦးအုန်းခင်ကမူ ကျွန်ုပ်အား နည်းတောင်းပါ ဆရာကြီး ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်က နည်းကတော့ ခင်ဗျား ကြားခဲ့တဲ့ အတိုင်းပဲ။ အားထုတ်နည်း သက်သက်ရယ်လို့တော့ သူမျှမရှိဘူး။ အေရဟံရကိုတော် ကနေပြီး ငှက်သံကြားလို့ သူဘာသာပေါက်သွားတာပဲဟု မြန်ဖြေလိုက်ရပါသည်။

အကြင်းမဲ့ ယုံကြည်ခြင်း

ဒ ဌာနနေရာ၌ ဦးဘဂျီး တရားပေါက်ပုံပေါက်နည်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အတွေးအခေါ်များကို တင်ပြလိုပါသေး
သည်။ ဦးဘဂျီးသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ခြင်းကိုမူကား
ကျွန်ုပ်၌ လုံးဝသံသယမရှိခဲ့။ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၄- ခုနှစ်တွင်
မြန်မာပြည်၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ကွယ်လွန်ရစ်လိမ့်မည်
ဟူ၍ ဗုဒ္ဓက များပေါ်ပေးခဲ့သည်ဆိုအုံ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဦးဘ
ဂျီး ပင်ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တစ်ထစ်ချယ့်ကြည်သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည်
ဒေါ်ခြောမဟုတ်။ အခင်လည်း ဦးအေရာမဟုတ်။ မွေးစားသော
သားများသာ ဖြစ်သည်ဟု ယုတ္တိယုတ္တာ ဆင်ပြီး ပြောငြားအုံ။
ကျွန်ုပ်သည် ထိုသူ၏ စကားကို ယောင်ယောင်မှားမှား ဖြစ်
ကောင်းဖြစ်လိမ့်မည်။ ဦးဘဂျီး၏ အရိယာအဖြစ်ကိုမူကား
လားလားမှ ယုံမှားခြင်းရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ခဲ့။ သို့ရာတွင်
သူ၏တရားပေါက်ပုံကား ဆန်းကွယ်လှသည် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏
ထင်မြင်ချက်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရပေးမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ရမည်

ဦးဘဂျီး၌ ကိုယ်တိုင်ပေါက်ရောက်ပြီးသော နည်းပြ
ဆရာဟနှင့် မရှိခြင်းကား ထင်ရှားသည်။ သခါရကို လက်တွေ့
သိလို၍ လျောက်ထားသူအား ပုညားသိသခါရ စသည်ဖြင့်
ပြောဟောနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကတရားဖိုလ်တရားတို့၏

ကျင့်စဉ်အကြောင်းကို လက်ထပ်သင်ဖြနိုင်သည့် သမျှရိသ
ဆရာဟူ၍ မခေါ်နိုင်ခြင်းလည်း ထင်ရှားသည်။

ဦးဘဂျမ်းအားထုတ်သည်ကား အရဟံဂဏ်တော်
စီးဖြန်ခြင်းဖြစ်၍ တရားပေါက်သောအခါ၌ ငှက်သံဖြင့် ပေါက်
ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်။ အရဟံဂဏ်တော်သက်သက်
သည့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဟူ၍ မဆိုနိုင်ပါဘဲလျက်
ဦးဘဂျမ်းအနိုင် ငှက်သံဝင်လာပြီး အဘယ့်ကြောင့် တရားထူး
သိမြင်သွားရသည်ကို စဉ်းစားရပေါ်မြှင့်မည်။ စင်စစ်မှာ
ဦးဘဂျမ်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ဦးဖြစ်ဟန်တူ၏။

ဆင်းတုတော်ကို အာရုံပြုလျက်ရှိရာ ဗုဒ္ဓနင့် ပဋိဝဏ်
ငါးဦးတို့၏ သက်တော်ထင်ရှား သဏ္ဌာန်တော်များ ပေါ်လာ
ခြင်းသည် အံ့သုလောက်သည့်အချက် တစ်ခုဖြစ်၏။ သဏ္ဌာန်
ပေါ်လာရုံသာမက ဗုဒ္ဓက ဒွေမေသိကွင် စသည်ဖြင့် လက်
နှစ်ချောင်းကို ထောင်၍ပြတော်မူပုံများလည်း ပါသေး၏။
ကျွန်ုပ်၏ အထင်ကား ဦးဘဂျမ်းမြင်ရသည့် သဏ္ဌာန်တော်များ
သည် စိတ်ကူးသက်သက်မဟုတ်။

တစ်နည်းနည်းဖြင့် အဆက်ရှိ၍ သဏ္ဌာန်တော်အစစ်
အမှန်ကို ဖူးမြင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ထိုပြင်
ပါဉ်စာတန်းများ ပေါ်လာခြင်းသည်လည်း သမ္မတအေဝန်တ်
ကောင်း နတ်မြှတ်များ၏ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု
ယူဆ၏။ ငှက်ကောင်လေးသည်ပင်လျင် တကယ့်ငှက်မှ
ဟုတ်ပါလေ၏လားဟု ကျွန်ုပ် သံသယဖြစ်မိသည်။ ဤသည်

တိမှာ ကျွန်ုပ်၏ တွေးခေါ်ချက် သက်သက်သာဖြစ်၍ ဦးဘဂျမ်း ၏တရားပေါက်ခြင်းကဲ့သို့ သေချာသည်ကား မဟုတ်ပါ။

ဦးဘဂျမ်းကွယ်လွန်ခါနီနှင့် ကွယ်လွန်ပြီးစအချိန်များ တွင် အီမ်သူအီမ်သားများက အီမ်အတွင်း၌ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ် နှင့် ပုရိုဏ်များ ဝင်ထွက် သွားလာကြသယောင်ယောင် အရပ် ထဲပြုရှိသောလူများက အီမ်ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်း ဝတ်ဖြူ စင်ကြယ်နှင့် လူကြီးများ လူပ်ရှားသွားလာလျက်ရှိခြင်းကို လည်းကောင်း မြင်ကြရသည်ဟု ပြောကြရာ ဤအခြင်းအရာ မျိုးကိုမူ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်က မည်သိမျှ မဆုံးဖြတ်ဘဲ ယုလို သူများ ယုကြေလျှင်လည်း အပြုစုရှိသည်မထင်ပေ။

ဆွေးနွေးကြခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ဦးဘဂျမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ခန့်မျှ လက်ပွန်း တတီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြဖူးရာ ဤအချိန်ကာလအတောအတွင်း တစ်ယောက်၏ အမြင်များကို တစ်ယောက်အား အတွင်းကျကျ ပြောပြတတ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် အပြောသမား တစ်ယောက်ထက် အနှုက်ဘက်တွင် အားသန်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို သူက သိသည်ထက် သူအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်က ပို၍သိပုံရပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရုံတွင် ဦးဘဂျမ်းက ကျွန်ုပ်အား ကွန်ပြု၍နစ်တစ်ယောက်ထင်၍ အုံသြေသည့်လက္ခဏာမျိုး ဖော်ပြသော လည်း ကွန်မြှာနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤမှုလောက် နားဝေးပုံရ

သူတစ်ယောက်အား ကျွန်ုပ်က ရှင်းလင်းပြောပြဖို့ ဆန္ဒမရှိ
သည်နှင့် ဆိတ်ဆိတ်သာ ပြီးနေလိုက်ပါသည်။ ခွေးနေး
လျှက်ရှိကြစဉ် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် သဘောအယူ
အဆ တူကြသဖို့ ကျေနပ်လျှက်ရှိစဉ် ဦးဘာဂျမ်းက ..

“ဆရာကြီးနဲ့ ကျွန်ုပ်တော်နဲ့ အားလုံးလိုလို သဘောတူ
လျှက်သားနဲ့ ဆရာကြီးက ကွန်မြှို့နစ်ဖြစ်နေတာကို ကျွန်ုပ်
တော် အဲ သုတယ်များ” ဟု ပြောဖူးသည်များကို ကျွန်ုပ်က
ဘာမှပြန်မပြောဘဲ ပြီး၍နေခဲ့ဖူးပါသည်။

အကြောင်းမှုကား ဦးဘာဂျမ်းသည် မာက်စိပိုဒ်တည်း
ဟူသော နိုင်ငံရေးသဘောတရားနှင့် ပတ်သက်လျှင် အလျင်း
ဗဟိုသုတ ကင်းရှင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်လေရာ ဤသို့သော
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် နိုင်ငံရေး အကြောင်း ဆွေးနေးခြင်းဖြင့် အကျိုး
လည်း မရှိ၊ အရသာလည်း မရှိ ဟု ကျွန်ုပ်သိပြီးဖြစ်သော
ကြောင့်တည်း။ ဦးဘာဂျမ်းသည် ကွယ်လွန်သည့်တိုင်အောင်
ကျွန်ုပ်အား ကွန်မြှို့နစ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည် ဟူသော အစွဲ
အမှတ်အထင်အမြင် မပျောက်ဘဲ သွားရှာပေရာ ဤအထင်
ပျောက်အောင် ရှင်းပြခြင်းအားဖြင့် အကြောင်းမထူးသည့်
အဖြစ်ကို ကျွန်ုပ်သိသောကြောင့် ထင်ချင်ရာထင်စေ ဟူသော
အနေမျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်အောင့်ခံလိုက်ခြင်းပါတည်း။

(၉၂၀) စက်တင်ဘာ ၁၉၆၂/)

(မှတ်ချက်)။ ဆရာကြီးသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဘာသာရေးကို ခွဲခြား
ထားသည်။ နိုင်ငံတိုးတက်ရေးအတွက် ကွန်မြှို့နစ်ပိုဒ်ကို

သဘောကျသော်လည်း ဘာသာရေးအရ ဒေါင်ဒေါင်မြို့
ပုံခွဲသာတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားပြီး
အတွေးအမြင် ရုံးရုံးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကွန်မြှေနှစ်ဝါဒ
သည် ဆင်းရဲသားများကို အဆင်ပြုစေချင်သည်မှာ စိတ်
ကောင်းစိတ်မြတ်ဖြစ်သော်လည်း လူချမှုးသာများကို မနာလို
သောစိတ်မှာ စိတ်ဆိုးစိတ်ယုတ်ဖြစ်သည်။ ထို စိတ်ဆိုးစိတ်
ယုတ်ကြောင့် ကွန်မြှေနှစ်ဝါဒ မအောင်မြင်နိုင်ဟု ရဲရုံပြတ်သား
စွာ ရေးသားပြောဆိုခဲ့သူဖြစ်သည်။

(စာရေးသူ)

ကာမဂ္ဂတ်တရားတွေကို ချုပ်ခင်နေသမျှ အပြစ်မြင်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ ကာမဂ္ဂတ်တရားတွေရဲ့ အပြစ်ကိုမြင်လာမှ
မချုပ်ခင်မှာ။ မချုပ်ခင်မှုလည်း ကာမဂ္ဂတ်က ထွက်ချင်မှာ။
ဒါကြောင့် နောက်အပတ်မှာ ကာမဂ္ဂတ်ရဲ့ အပြစ်တွေကို
ဆက်ပြောပြုမယ်။

အချိန်ကျမှ တရားရ

အာနန္ဒာမင်းသားသည် သူ့ဆန္ဒအရ ရဟန်းပြုသည်
မဟုတ်။ လူကြီးမီသာများ၏ တာဝန်ပေးချက်အရ ရဟန်းပြု
ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူသည် မြတ်စွာဘုရားအပေါ် ဓမ္မ^၁
ရောရာအရ ကြည်ညိုသည်ထက် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာအရ တွယ်တာ
သည်က ပို၍များ၏။ သို့ရာတွင် ရှင်အာနန္ဒာသည် နောက်
ပိုင်း၌ မန္တာနိုင်ရေးမှု၏သား ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ တရားတော်ကို

နာကြားရသဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်သွားသောအခါမှသာ စမ့်
ရသကို ပို၍ ပို၍နားလည်လာ၏။

သို့ရာတွင် ရှင်အနန္တသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်
အကျွေးအဖြစ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏အရိပ်ပမာ မြတ်စွာဘုရား
နှင့်အတူ ရိုနေပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသမျှ
တရားတော်အားလုံးကို အကုန်သိမြင်တော်မူသော်လည်း
မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိရိုက် ရဟန္တာ မဖြစ်ခဲ့၊
မြတ်စွာဘုရား ပရီနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးနောက် သုံးလနှင့်
လေးရက်ကြာမှ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူ၏။

အကြာင်းအရာတို့ ပေါင်းဆုံးညီညွတ်ပါမှ အကျိုး
တရားဟူ၍ ဖြစ်လာလေရာ အကြာင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံး
ညီညွတ်ဖို့အတွက် အချိန်သည် အားတစ်ရပ်အနေဖြင့် များစွာ
အရေးကြီးလေ၏။ အမှန်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး လောက်
ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်စေ အခြားမည်သည့်တရားမျှ အချိန်
၏သြောရိပ်မှ လွှတ်မြောက်နိုင်ရှိုးမရှိချေ။ နိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင်
ကာလပ်မှတို့အနေဖြင့် အချိန်၏သြောရိပ်မှ လွှတ်မြောက်နိုင်ပါ
၏။ ထိုကြာင့် လုပ်ငန်းတစ်ခု အကောင်အထည်ပေါ်အောင်
ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အချိန်ကိုများစွာ တွက်ဆရ
ပါ၏။ အချိန်မကျွဲ လုပ်မိပါကလည်း ဥဇ္ဈာဒီဒီ
သဘော သက်ရောက်၍ မအောင်မပြုပြုဖြစ်တတ်၏။ အချိန်လွှန်မှ လုပ်
မိပါကလည်း သသတဒီဒီသဘော သက်ရောက်၍ မအောင်
မဖြင်ဖြစ်တတ်၏။ အချိန်ကိုက်လုပ်မိပါမှသာ သမ္မာဒီဒီသဘော

သက်ရောက်၍အောင်မြင်နိုင်၏။ ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးတန်ရပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ကမ္မာတစ်သိန်းတိုင်အောင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်ခဲ့သော ပါရမီရှင်လည်းဖြစ်၏။ တော်ဂါးတန်တွင် ဗဟိုသုတေသနပြုလည်း ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးရ၏။ သတိအရာတွင်လည်း ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးရ၏။ အသိပညာအရာတွင်လည်း ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးရ၏။ လုံလဝိရိယအရာတွင်လည်း ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးရ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကျေးသည့် အရာတွင်လည်း ရှင်အာနန္ဒာသည် တော်ဂါးရ၏။ ဤသာသနာတော်မြို့တော်ဂါးတန်ရသူမှာ ရှင်အာနန္ဒာတစ်ပါးတည်းသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာကား ပထမသရီယနာတင်ပွဲ၌ သံယူပစိသတ်ကသရီယနာတင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ရွေးချယ်ရလောက်အောင် အလွန်ထူးခွာနိုင်သော ပါရမီရှင်ဖြစ်၏။ အလွန်ထူးခွာပါသော်လည်း ရဟန္တဖြစ်တော်မူရှုပြုမှ ရှင်အာနန္ဒာသည် အလွန်ပင် နောက်ကျပါ၏။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် အချိန်ရှိသမျှ နောကြီး မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ဟူသမျှကိုလည်း အားလုံးကုန်သိမြင်ပါလျက်မြတ်စွာဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကာလအတွင်း ရဟန္တမဖြစ်ခြင်းမှာ ရှင်အာနန္ဒာအတွက် အုံသွေ့ဖွယ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသော်လည်း မဖြစ်ထိုက်သေး၍ မဖြစ်ခြင်းသာဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုးနိယာမအရ - အကြောင်းအဆောက်အအုံတို့ပြည့်စုံပါမှ အကျိုးတရားဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လေ

ရာ ကြံလောက်၌ မိမိ၏ ဆန္ဒရှုရုံမျှနှင့်တော့ မိမိဆန္ဒအတိုင်း
အကျိုးတရားဟူသည် ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည် မဟုတ်။

လက်သမားတစ်ယောက်သည် မည်မျှပင် တော်စေ
ကာမူ သစ်သားနှင့် အဆောက်အအီပုံစံ မရှိလျှင်ဖြစ်စေ
အဆောက်အအီပုံစံသာ ရှိပြီး သစ်သားမရှိလျှင်ဖြစ်စေ မိမိ
ဆောက်လိုသော အဆောက်အအီကို ဆောက်၍ မရကောင်း
သကဲ့သို့ပင်။ ထိုအတူ သမ္မာရမရှိဘဲ မိမိဆန္ဒရှုရုံမျှနှင့် ဘဝကို
တည်ဆောက်၍ မရကောင်း။ သမ္မာရကို အဆောက်အအုံ
ဟု၍ မြန်မာပြန်ကြ၏။ အဆောက်အအုံဟူသည်မှာ ပါရမီများ
ဘုန်းကံများ၊ ကြမ္မာများပေါ်ဖြစ်၏။ ယင်းကား အကြောင်းတရား
သဘောရှိလေ၏။ ဘဝဟူသည်မှာ ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝ
တို့ဖြစ်၏။ ယင်းကား အကျိုးတရား သဘောရှိလေ၏။ ထို
ကြောင့် သမ္မာရနှင့်ဘဝသည်လိုက်လျောညီတွေရှိရ၏။ သမ္မာရ
က ခွင့်ပြုသလောက်သာ ဘဝသည်ဖြစ်ခွင့်ရှိလေ၏။

ရှင်အာနန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူနေပြီး
မြတ်စွာဘုရား ငရှု-ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူသော တရား
ဒေသနာများအားလုံးကို နာယူရပါလျက် နာယူရသည့်အတိုင်း
လည်း သိမြင်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်
ကာလအတွင်း ရဟန္တာမဖြစ်ခြင်းမှာ အဆောက်အအီအကြောင်း
တရားဟူသော သမ္မာရများသည် အချိန်တည်းဟူသော
အင်အားစုအရ ရင့်ကျက်ချိန် မရောက်သေး၍ မရင့်ကျက်
သေးသဖို့ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးခြင်းသာ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား

ပရီနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက် သုံးလနှင့် လေးရက်လွန်မှ ရှင်အာနနာ
၏ ဘုန်းကံပါရမိတည်းဟူသော သမ္မာရများ ရင့်ကျက်ချိန်
ရောက်၍ရဟန္တဖြစ်သွားခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြောင်း
တရား သမ္မာရတိ ရင့်ကျက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အချိန်အံဝင်
ခွင့်ကျရှုမှု၊ မရှိမှုကို သိနိုင်ဖို့အတွက် သမ္မာဒီဇိုင်သောရှုဖို့သာ
လို၏။ အချိန်စောလျှင်လည်း ဥစွေးဒီဇိုင်သောဖြစ်၏။ အချိန်
နောက်ကျလျှင်လည်း သသုတာဒီဇိုင်သောဖြစ်တတ်လေ၏။
ထိုကြောင်း အချိန်ကိုကိုဖြစ်မှန်းသိဖို့အတွက် သမ္မာဒီဇိုင်သော
ကို လိုခြင်းဖြစ်၏။ သမ္မာဒီဇိုင်ဖြင့် အချိန်ကိုတွက်၍ ဆောင်ရွက်
တတ်ပါမှ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းအောင်မြင်မည်ဖြစ်၏။
(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ အာနန္တထောရပါးမှ)

ဘဝဒဏ်မှ ရန်းဖွက်ခြင်း

မင်းဒဏ်သင့်၍ တံကျင်လျှိုးခံရသောယောကုံးသည်
တံကျင်၌ သာယာခြင်းမရှိပေ။ တံကျင်မှသာယာမှုကို မရနိုင်
ပေ။ တံကျင်မှ လွှတ်မြောက်ခြင်းကိုသာအလိုကြုံပေ၏။ ထိုအတူ
ဘဝဒဏ်ဖြင့်နှစ်စက် ခံရသော အကျွန်းပို့သည် ကံတည်းဟူ
သော ဝေဒနာသည် နှစ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဘဝများစွာ သံသရာ
၌ သာယာမှုကို မရရှိခဲ့ပါ။ မီးသုံးပါးတို့ဖြင့် အလောင်အမြှောက်
ခံရသည်သာဖြစ်၍ လွှတ်မြောက်ရာကိုသာ ရှာဖိုးပါ၏။ မင်း
ဒဏ်သင့်သောသူကဲ့သို့ လွှတ်မြောက်ခြင်းကိုသာ အလိုကြုံပါ၏။

အဆိပ်ဖြေဆေး

အဆိပ်ကို စားမိသော ယောကုံးသည် အဆိပ်ဖြင့်
ပြင်းစွာနှစ်စက်ခံရ၍ အသက်ကို စောင့်ရှောက်ရန် အလိုကြုံ၏။
အဆိပ်ဖြေဆေးကိုသာ ရှာဖိုးရာ၏။ ရှာဖိုးလတ်သော် အဆိပ်
ဖြေဆေးကို တွေ့ဖြင့်ရာ၏။ အဆိပ်မှလွှတ်မြောက်ရန် အလိုကြာ
ထိုဆေးကိုသောက်ရသောကြောင့် ချမ်းသာမှုဖြစ်ရလေ၏။
ထိုအတူသာလျှင် အကျွန်းပို့သည် အဆိပ် အနှစ်စက်ခံရသူ

ကဲ့သို့ အပိုဇာတည်းဟူသော အဆိပ်ဖြင့် ပြင်းစွာ အနှစ်စက်ခံရ၍ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော အဆိပ်ဖြေဆေးကို ရှာမှုးခဲ့ပါ၏။ ထိုသို့ ရှာမှုးလတ်သော ငြောင့်အားလုံးကို နှုတ်ပယ်တတ်သောကြောင့် ဆေးအားလုံးတို့ ထက်မြှက်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတည်းဟူသော ထိုအဆိပ်ပျောက်ဆေးကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ ထိုတရားတည်းဟူသော ဆေးကို သောက်ရသောကြောင့် အဆိပ်အားလုံးကို နှုတ်ပယ်ရပါလေပြီ။ အကျွမ်းမြှင့်သည် မအိုရာ၊ မသေရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို တွေ့မြင်ရပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာသည် အချို့သော သူတို့အား ပျို့အန်ဆေးဖြစ်၍ အချို့သောသူတို့အား ဝမ်းလျောဆေးဖြစ်၏။ အချို့သောသူတို့အား လတ်တလော သေစေတတ်သည့် အဆိပ်ဖြစ်၍ အချို့သောသူတို့အား အသက်ကယ်နှုတ်ဆေးဖြစ်၏။ သာသနာတော်သည် မဂ္ဂ္ဗာန်လေးယောက်တို့အား ကိုလေသာတို့ကို အန်စေတတ်သော ဆေးဖြစ်၍ ဖလ္ဗာန်လေးယောက်တို့အား ကိုလေသာဝမ်းလျောဆေး ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုကို ရှာမှုးကုန်သောသူတို့အား နိဗ္ဗာန်ဆေးသဖွယ် ဖြစ်၏။ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သူတို့အား လတ်တလော သေစေတတ်သောအဆိပ်သဖွယ် ဖြစ်သတည်။

အရွင်ဥပါလီ
(ထေရာပဒါနပါဋ္ဌတော်၊ ဗုဒ္ဓဝင်)

နှစ် ။ ကာမဂုဏ်တရားတွေဟာ အသားမကပ်တဲ့ အရိုးနဲ့တူပုံ၊ သားတစ်နဲ့တူပုံတွေကို ပြောပြီးပြီ။ အခုတစ်ခါ ကာမဂုဏ်ဟာ မြှက်မီးရှူးနဲ့ တူပုံကို ပြောပြုမယ်။ ဘုံးကြောင့် ကာမဂုဏ်ကို မြှက်မီးရှူးနဲ့ ဥပမာပေးရသလဲဆိုတော့ လောင်ကျွမ်းတတ် ပုံချင်းတူတဲ့အတွက်ကြောင့်ပဲ။ မြှက်ခြောက်ဟာ မီးနဲ့ ထိတာနဲ့ ချက်ချင်းထလောင်တာပဲ။ မီးလောင်လွယ်တယ်လို့ ဆိုရမှာ ပေါ့။

ထိုအတူ ဝတ္ထုကာမဟာလည်း ကိုလေသာမီးနဲ့ တွေ့ရင် ချက်ချင်း ထလောင်တာပဲ။ မြှက်ခြောက်ကို လက်နဲ့ ကိုင်ပြီး မီးရှို့ရင် နောက်ဆုံးလက်ကိုပါလာပြီး လောင်တယ်။ ထိုအတူ ကာမဂုဏ်တရားတွေကို စွဲမက်နေရင် ကိုလေသာ မီးက ကိုယ့်ကို လာလောင်မှာပဲ။ ဒီလိုလောင်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘုရားရှင်က သဗ္ဗာယတနိဝင်ဘုတ်၊ သဗ္ဗာဝင်၊ အာဒိတ္ထ သုတ်မှာ အခုလိုဟောထားတယ်။

အခါတစ်ပါး၌ ဘုရားရှင်ဟာ ကယာရှာရဲ့အနီး၊ ကယာ သီသအရပ်မှာ ဥရှဝေလကသာပ စတဲ့ ရဟန်းသံယာတစ် ထောင်နဲ့အတူတကွ စံနေတော်မူတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ ရဟန်းတော်များကို အခုလိုဟောကြားတော်မူတယ်။

“ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသောတရားဟာ တပြောင်ပြောင် တော်လောင်နေတယ်။ တပြောင်ပြောင်တော်လောင် နေတဲ့ အလုံးစုံသော တရားဆိုတာ ဘာတွေလဲဆိုရင်-

“မျက်မီး နှာ၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ဟာ တပြောင်

ပြောင် တောက်လောင်နေတယ်။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနဲ့အရ
သာ၊ အတွေ့အထိ၊ ကြိုတွေ့စရာ သဘောတရားတို့ဟာ
တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေတယ်။

“မြင်သိမိတ်၊ ကြားသိမိတ်၊ နံသိမိတ်၊ စားသိမိတ်၊
ထိသိမိတ်၊ တွေ့ကြသိမိတ်တို့ဟာ တပြောင်ပြောင်တောက်
လောင်နေတယ်။

မျက်စီ၊ အဆင်း၊ မြင်သိမိတ်တို့ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း စက္ခု၊
သမ္မသယဟာ တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေတယ်။

နား၊ အသံ၊ ကြားသိမိတ်တို့ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း သောတ
သမ္မသယဟာ တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေတယ်။

နှာခေါင်း၊ အနဲ့၊ နံသိမိတ်တို့ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း ယာနသမ္မသယ
ဟာ တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေတယ်။

လျှော၊ အရသာ၊ စားသိမိတ်တို့ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း ဖို့ရှိသမ္မသယ
ဟာ တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေတယ်။

ကိုယ်၊ အတွေ့အထိ၊ ထိသိမိတ်ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း ကာယ
သမ္မသယဟာ တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေတယ်။

မိတ်၊ အတွေးအာရုံး တွေ့သိမိတ်တို့ရဲ့ ပေါင်းဆုံးခြင်း မနော
သမ္မသယဟာ တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေတယ်။

စက္ခု၊ သမ္မသယ၊ သောတ၊ သမ္မသယ၊ ယာနသမ္မသယ၊ ဖို့
သမ္မသယ၊ ကာယသမ္မသယ၊ မနောသမ္မသယကြာင့် ဖြစ်ပေါ်
လာတဲ့ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခဝေဒနာတွေဟာ
တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေကြတယ်။

“ရဟန်းတို့ ဤအတွင်းအပတာရားတွေဟာ ဘယ်မီး
ဖြင့် တောက်လောင်နေကြသလဲ။

ခဲ့မက်မူဆိုတဲ့	ရာဂမီး
အမျက်ထွက်မူဆိုတဲ့	ဒေါသမီး
တွေဝေမူဆိုတဲ့	မောဟမီး
ပန္ဒိသန္တနောမူဆိုတဲ့	ဇာတီမီး
အိမူဆိုတဲ့	ဇရာမီး
သေမူဆိုတဲ့	မရဏမီး
စိုးရိုပ်မူဆိုတဲ့	သောကမီး
ငိုကြားမူဆိုတဲ့	ပရိဒေဝမီး
ကိုယ်ဆင်းရဲမူဆိုတဲ့	ဒုက္ခမီး
စိတ်ဆင်းရဲမူဆိုတဲ့	ဒေါမနသုမီး
ပြင်းစွာပင်ပန်းမူဆိုတဲ့	ဉာပါယာသမီး

ဤ(၁၁)ပါးသော မီးတို့ဖြင့် တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေကြ
တယ်။

“ရဟန်းတို့ ဤသိမ်င်အောင်ရှုနိုင်တဲ့ အရိယာသာဝကဟာ။
မျက်စိမှာလည်း ဤီးငွေ့တယ်
အဆင်းမှာလည်း ဤီးငွေ့တယ်
မြင်သိစိတ်မှာလည်း ဤီးငွေ့တယ်
စက္ခာသမ္မသယာလည်း ဤီးငွေ့တယ်
စက္ခာသမ္မသယာကြာင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဇနာမှာလည်း ဤီးငွေ့တယ်
နားမှာလည်း ဤီးငွေ့တယ်

တွေးသီစိတ်မှာလည်း ဌီးငွေ့တယ
 မနောသမ္မသုမှာလည်း ဌီးငွေ့တယ
 မနောသမ္မသုကြော် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အနာမှာလည်း ဌီးငွေ့တယ
 ဌီးငွေ့လို့ မစွဲမက်တော့ဘူး၊ မစွဲမက်လို့ ကိုလေသာက လွှတ်
 မြောက်တယ၊ ကိုလေသာက လွှတ်မြောက်လို့ ကိုလေသာက
 လွှတ်ပြီ ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ၊ ပဋိသန္တနေမှုက်နှံပြီ
 မြင့်မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စ
 အတွက် တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ဘူး လို့ သိတယ။

အပြင်မီးနှင့် အတွင်မီး

ဒီအာဒီတ္ထသုတ်မှာ ဘုရားရှင်က အပြင်မီးနဲ့ အတွင်း
 မီးလို့ နှစ်မျိုးခွဲဟောထားတယ။ အပြင်မီးဆိုတာ ...

ရူပါရုံဆိုတဲ့ အဆင်းအမျိုးမျိုး
 သုဒ္ဓရုံဆိုတဲ့ အသံအမျိုးမျိုး
 ဂန္ဓာရုံဆိုတဲ့ အနုံအမျိုးမျိုး
 ရသာရုံဆိုတဲ့ အရသာအမျိုးမျိုး
 ဖော်ပွာရုံဆိုတဲ့ အတွေ့အတိအမျိုးမျိုး
 ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ ကြံတွေးစရာအမျိုးမျိုးတို့ပဲ။ ဒီအပြင်
 အာရုံ ခြောက်ပါးဟာ ကိုလေသာ ကာမ ဆိုတဲ့ မီးတော်ကိုကြီး
 ကို ဖြစ်ပွားစေတဲ့အတွက် ဝုတ္ထကာမလို့ ခေါ်တယ။ ဒီဝုတ္ထ
 ကာမတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ အပြင်က အတိုက်ဘတ် မီးတော်က
 တွေပေါ့။

အသံမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ကြားသိစိတ်မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 သောတသမ္မသယမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 သောတသမ္မသယကြာ့င့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာမှာလည်း
 ဤေးငွေ့တယ်
 နာခေါင်းမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 အနဲ့မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 နံသိစိတ်မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ယာနသမ္မသယမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ယာနသမ္မသယကြာ့င့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 လျှောမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 အရသာမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 စားသိစိတ်မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ဇို့သမ္မသယမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ဇို့သမ္မသယကြာ့င့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ကာယမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 အတွေ့အထိမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ထိသိစိတ်မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ကာယသမ္မသယမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 ကာယသမ္မသယကြာ့င့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 စိတ်မှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်
 အတွေးအကျိုမှာလည်း ဤေးငွေ့တယ်

အတွင်းမီး ၆ ပါး

အခံပေတ် အတွင်းမီးခြောက်မျိုးဆိုတာ

စက္ခာဆိုတဲ့ မျှက်စီမံး

သောတဆိုတဲ့ နားမီး

ယာနဆိုတဲ့ နာခေါင်းမီး

နိုဒ်ဆိုတဲ့ လျှောမီး

ကာယဆိုတဲ့ ကိုယ်မီး

မနဆိုတဲ့ စိတ်မီးတို့ပဲ။

အခံပေတ်နဲ့ အတိုက်ပေတ်ထိနိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်
ပေါ်လာတဲ့ မီးတောက်မီးလျှော်ဗီး ခြောက်မျိုးဆိုတာက ...

စက္ခာရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ မျှက်စီအသီမီး

သောတရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ နားအသီမီး

ယာနရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ နာခေါင်းအသီမီး

နိုဒရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ လျှောအသီမီး

ကာယရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ ကိုယအသီမီး

မနောရိညာ်ဗျာ်ဆိုတဲ့ စိတ်အသီမီး ... တွေပဲ။

မီးနှင့် လောင်း

လောကမှာ မီးနဲ့လောင်စာဟာ ဒြပ်တစ်ခုစီဖြစ်လို့
မီးကတြေား လောင်စာက တြေားလို့လည်း ဆိုနိုင်တယ်။
တစ်ခါ ဒီလောင်စာကပဲ မီးကို ဖြစ်စေပြန်တာဆိုတော့ မီးနဲ့
လောင်စာဟာ အတူတူပဲလို့လည်း ဆိုနိုင်ပြန်တယ်။ ဥပမာ

ပါးနှစ်ခုကို ပွတ်ရင် ပါးတွင်းက မီးထွက်လာလို ပါသည်ပင်မို့
မီးသည်ပင် ပါးလို့လည်း ဆိုနိုင်တယ်။ အဲဒီ ပါးကပဲ မီးရဲ့
လောင်စာဖြစ်လို မီးကတဗြား၊ ပါးက တဗြားလို ပြောချင်
လည်း ပြောလိုရတာပဲ။

ဒီဥပမာအတိုင်းပဲ အတွင်း အာယတန ၆ -ပါးဆိုတဲ့
ပါးနဲ့အပြင် အာယတန ၆ -ပါးဆိုတဲ့ ပါးနှစ်လုံး ပွတ်တဲ့အခါ
နှစ်သက်လျှင် လောဘ၊ မနှစ်သက်လျှင် ဒေါသဆိုတဲ့ ကိုလေ
သာမီး တစ်မျိုးမျိုးဟာ လောင်လာတာပဲ။ ပါးနှစ်လုံး ပွတ်တဲ့
အခါ ပေါ်ထွက်လာတဲ့မီးဟာ ပါးနှစ်လုံးစလုံးကို လောင်သလို
အဆင်။ အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ၊ အတွေး
အာရုံဆိုတဲ့ အတိုက်ဓာတ်နဲ့ မျက်စီ၊ နား၊ နာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊
စိတ်ဆိုတဲ့ အခံဓာတ်တို့ ပွတ်တိုက်မိတဲ့အခါ ထွက်ပေါ်လာတဲ့
လောဘမီးနဲ့ ဒေါသမီးဟာ အတိုက်ဓာတ်ကိုလည်း လောင်
တယ်။ အခံဓာတ်ကိုလည်း လောင်တယ်။

အတိုက်ဓာတ်နဲ့ အခံဓာတ်ကြောင့် ပေါ်ထွက်လာတဲ့
သိစိတ် ခြောက်မျိုးကိုလည်း လောင်တယ်
အသေခြောက်မျိုးကိုလည်း လောင်တယ်
ဒေါဒနာခြောက်မျိုးကိုလည်း လောင်တယ်
ဒါတင်မကသေးဘူး၊ ကိုလေသာမီးကို မွေးတဲ့ ပုထုဇွဲကို
လည်း လောင်တယ်။ ဒီအချက်တွေကို ထောက်ပြီး မြှုက်မီးရှုံး
ဟာ သူကိုယ်သူကိုလည်း လောင်တယ်။ ကိုင်ထားသူကိုလည်း
လောင်တယ်။ ထိုအတူ ကာမတရားဟာလည်း အတွင်း

အာယတနာ၊ အပြင်အာယတနှင့်တကွ လက်ခံသူ ပုထုဇ္ဇာ
ကိုပါ လောင်ကျွမ်းစေတတ်တယ်။ ဒီလို လောင်ကျွမ်းပုံခြင်း
တူတဲ့အတွက်ကြောင့် မြေက်မီးရှူးနဲ့တူတယ်လို့ ဗုဒ္ဓက
ဟောတော်မူခဲ့တာပေါ့။

အဆင်မီးလောင်၍ သေရပုံ

အသိတိနိပါတ်၊ မဟာသုတသောမဏာတ်မှာ အဆင်း
ဆိုတဲ့ ကာမဂ္ဂ၏မီးလောင်လို့ သေသွားရတဲ့ သုဇာတာအမည်
ရှိတဲ့ သူငြေးတစ်ယောက်အကြောင်းကို ပြထားတယ်။ ဒီ
သူငြေးသားဟာ ဗာရာဏသီပြည်မှာ နေတယ်။ တစ်ခါတော့
ဟိမဝဏ္ဏာတော်ထဲမှာနေတဲ့ ရသေ့ငါးရာဟာ ချို့ဆားမိုးပဲရန်
အလိုင်း ဗာရာဏသီပြည်ကို ကြွဲလာတယ်။ ဒီရသေ့ငါးရာကို
သုဇာတာသူငြေးက ပစ္စည်းလေးပါး တာဝန်ယူဖြိုး သူရဲ့ ဥယျာဉ်
ကြီးထဲမှာ ကျောင်းဆောက်ပေးထားတယ်။

သန်း။ ။ ၉တ်တော်တွေထဲမှာ ရသေ့တွေဟာ ချို့ဆားမိုးပဲရန် အလိုင်း
ရှာ ရွှာသို့မဟုတ် မြို့သို့ ချို့ဗုံးကပ်တဲ့အကြောင်း ခဏ ခဏပါ
တယ်။ အဲဒါ အမို့ပွားယ်အကျယ်က ဘာကိုဆိုလိုတာလဲဘူး။
နှင်း။ ။ ဒီလိုက္ခာ ရသေ့တွေဟာ တော်ကြီးမျက်မည်းထဲ နေတဲ့အပါ
သစ်ချွေက်တွေပဲ ပြုတ်စားကြတယ်။ မင်းတို့လို ဆားတွေ ဘာ
တွေလည်း ဆောင်ထားတာမဟုတ်ဘူး။ အစားဆိုတာ မသေ
အောင်စားတာ။ မသေရင်တော်ပြီလို့ သဘောထားကြတယ်။
အချို့စာတ်တို့ အင်န်စာတ်တို့ မစားရတာ ကြာတဲ့အပါ ရသေ့

တွေရဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ဖြူဖတ်ဖြူရော် ဖြစ်လာတယ်။ ဒါဟာ အချင်းစာတ်နဲ့ အင်နဲ့စာတ်လိုနေပြီလို ခန္ဓာက ပြတဲ့သဘောပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်နေပါလျှောက်နဲ့ ဒီအတိုင်းတော်ယဲမှာ ဆက်နေရင် သေသွားမယ်။ ဒုက္ခကာင့် နှစ်နှစ် တစ်ကြိမ်၊ သုံးနှစ် တစ်ကြိမ် လောက် ဖြူရှာများကို ရက်အနည်းငယ် ကြွေ့ပြီး အချင်းစာတ် တို့ အင်နဲ့စာတ်တို့ကို စားပေးကြရတယ်။ ဒါကို ပြောတာ။

သန်း ။ ။ နားလည်ပါပြီ ဘုရား။ ရှုံးဆက်ပါ။

နှပ် ။ ။ ရသေ့တဲ့ရာဟာ တစ်ခါတစ်ရုံ အနုပ်ကို ဆွမ်းခံကြတယ်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ဖွူးသပြောသီးကို အသိညာဉ်တန်ဖိုးနဲ့ယူပြီး စားကြတယ်။ ဆွမ်းစားတဲ့ အလုညွှေဆိုလျှင် သုဇာတာသူ့သူ့ အလုညွှေဆိုလျှင် သူ့တွေ့အိမ်ကို မရောက်ကြတော့ဘူး။ တစ်ရက်တော့ ဖွူးသပြောသီးစားတဲ့အလုညွှေဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့တွေ့အိမ်ကို မရောက်ကြတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် သူ့တွေ့ဟာ ရသေ့တွေကိုလည်း ဖူးတွေရင်းတရားလည်းနာရင်း ဥယျာဉ်ထဲ ရောက်သွားတယ်။ ရသေ့တွေ တွေ့တဲ့အပါ ဖူးမြင်ပြီး တရားနာတယ်။ တရားနာရင်း နေဝါဒ သွားတာကြောင့် ရသေ့တွေက ဒကာကြီးနေဝါဒသွားပြီး အိမ်ပြန်တော့လို ပြောကြတယ်။ သူ့တွေ့က မိုးချုပ်နေပြီး ဒီညာတော့ အိမ်မပြန်တော့ဘူး။ ဒီမှာပဲ အိပ်တော့မယ်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။

ပြီးတော့ ကျောင်းခန်းတွင်းမှာ ဝင်အိပ်နေတယ်။

ရသေ့တွေ သူကို ပြန်ခိုင်းတာကအမိပ္ပါယ်ရှိတယ်။ ညသန်း
ခေါင်ကျရင် သိကြားမင်းနဲ့ နတ်သမီးတွေလာမှာကို သိလို့
သူငြေးကို စွတ်ပြန်ခိုင်းနေကြတာ။

သန်း။။ ရသေ့တွေက ဒီသူငြေး နတ်သမီးတွေကို မတွေ့စေချင်တဲ့
အမိပြုံးလား ဆရာတော်။

နှင်း။။ အေး ဟုတ်တယ်။ ဆက်နားထောင် ရသေ့တွေက သူငြေး
ကို ပြန်ခိုင်းရခြင်းရဲ့ အကြောင်း ခဏာနေပြီးလာလိမ့်မယ်။
ညသန်းခေါင်ကျတော့ သိကြားမင်းနဲ့ နတ်သမီးတွေရောက်
လာကြတော့ ကျောင်းဇာပ်ကြီးတစ်ခုလုံး လင်းထိန်နေတယ်။
ဒီအချိန်မှာ တစ်ရေးနှီးလာတဲ့သူငြေးဟာ အိပ်ယာထဲကနေ
ခေါင်းထောင်ကြည့်လိုက်တော့ သိကြားမင်းနဲ့ နတ်သမီးတွေကို
မြင်သွားတယ်။

နတ်သမီးတွေကို မြင်လိုက်ရတာနဲ့ ရာဂမီးတွေ
လောင်ပြီး ကြည့်မဝ ရူမဝဖြစ်နေတယ်။ “စက္ခာရူပေန သံ
ဝါသာ ရာဂပုတ္တာ ဝိအယတီ”ဆိုတဲ့ အသနာအတိုင်း နတ်သမီး
ဆိုတဲ့ အဆင်းရပ်နဲ့ သူငြေးရဲ့စက္ခာအကြည့်ရပ်တို့ ပေါင်းဖော်
လိုက်တဲ့အခါ တပ်မက်ခြင်းဆိုတဲ့ ရာဂသားကို မွေးဖွားပေး
လိုက်တယ်။ သိကြားမင်းဟာ ရသေ့များကို ပူဇော်ပြီးတော့
သူနတ်သမီးတွေနဲ့အတူ ပြန်သွားတယ်။

သူငြေးမှာတော့ မချိမဆန့်ဖြစ်ပြီး ကျန်ခဲ့ရှာတယ်။
မိုးလင်းတော့ ညာကလာတာ ဘယ်သူတွေလဲလို့ ရသေ့တွေကို
မေးတယ်။ သူက အလွန်လှတဲ့ မိန်းမတွေလို့သာ သိလိုက်

တာ။ နတ်သမီးတွေဆိုတာ မသိဘူး၊ ဒီအခါကျမှ ရသေ့တွေ
က သိကြားမင်းနဲ့ နတ်သမီးတွေဖြစ်ကြောင်း ပြောပြတယ်။
သူငြေးဟာ ဒီမ်ားကိုတဲ့အခါ နတ်သမီးတွေရဲ့ ရုပါရုံမီး
လောင်တဲ့အတွက်ကြောင့် မအိပ်နိုင် မစားနိုင်ဖြစ်ပြီး ရက်များ
မကြာမီမှာ ကျယ်လွန်သွားရှုတယ်။

နတ်သမီးလက်ညီးမြင်ဗျာ

တို့စစ်ကိုင်းတောင်ခြေ တော့စပ်က ရှုကြီးတစ်ရှုမှာ
ရဟန်းငယ်တစ်ပါးဟာ ညာစဉ်ပြောန်းရွတ်တယ်။ ပြောန်းရွတ်ပြီး
တိုင်းလည်း အမျှပေးဝေတယ်။ တစ်ခါတော့ ပြောန်းရွတ်ပြီးလို့
အမျှပေးဝေလိုက်တဲ့အခါ ရှုအပြင်က မိန်းကလေးတစ်ယောက်
ရဲ့ သာရုခေါ်သံတစ်သံကို ကြားရတယ်။ ဒါနဲ့ ကိုယ်တော်လေး
က သာရုခေါ်တာ ဘယ်သူလဲလို့ လုမ်းမေးလိုက်တယ်။

အပြင်ဘက်က တပည့်တော် နတ်သမီးပါဘုရားဆိုတဲ့
အသံကို ပြန်ကြားလိုက်ရတော့ ကိုယ်တော်လေးက အတော်
ဝါးသာသွားတယ်။ သူက နတ်သမီးကို အပြင်မှာ တွေ့ဖူးချင်
နေတာကိုး။ ဒါနဲ့ ကိုယ်တော်က ပြောသတဲ့။ နတ်သမီး
သင်တို့တွေ လုပ်ကြောင်းကို စာတဲ့မှာ သာ သင်ခဲ့ရတယ်။
အပြင်မှာ တစ်ခါမှမမြင်ဖူးပါ။ ဒါကြောင့် တို့ မြင်ဖူးအောင်
ကိုယ်ထင်ပြပါလို့ ပြောသတဲ့။

သန်း ။ ။ နတ်သမီးက ပြောလားဘုရား။

နှင်း ။ ။ နတ်သမီးက ကိုယ်တော်ထက် စဉ်းစားညာ၏ ရှိတယ်။

ကိုယ်ထင်မပြုဘူး။ ဘာပြန်ပြောသလဲဆိုတော့ အရှင်ဘုရား
ဆန့်ကျင်ဘက်အာရုံကို မကြည့်ချင်ပါနဲ့။ အကျိုးမရှိပါဘူး လို
လျောက်လိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ကိုယ်တော်က နတ်သမီး သင်
ဘယ်တရားမလဲ။ ငါ ဝေတဲ့အမျှတွေ သာစွဲခေါ်ရလို သင့်မှာ
စည်းစီမံချမ်းသာတွေ တိုးပွားနေတယ်။ ဒီလို စည်းစီမံတိုးပွား
အောင် အမျှပေးဝေတဲ့ ငါကိုကျတော့ သူခန္ဓာကိုယ်ကို မပြ
ချင်ဘူးဆိုတော့ ဘယ်တရားမလဲလို စကားနာတိုးသတဲ့။ ဒီ
တော့ နတ်သမီးက စိတ်မကောင်း ဖြစ်သွားတယ်။

သူစေတနာကို ကိုယ်တော်က ဝေဒနာလို ထင်သွား
တာကိုး။ သူက သူကိုမြင်ပြီး ကိုယ်တော်လေး သီလပျက်
မှာစိုးလို မပြတာ။ မပြချင်လို မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လိုမှ ပြောမရ^၁
တဲ့အဆုံးကျတော့ နတ်သမီးက တစ်ထပ်လျော့တယ်။ အရှင်
ဘုရား အဲသလောက်ကြည့်ချင်ရင် ပြတော့ပြုမယ်။ ဒါပေမဲ့
တစ်ကိုယ်လုံးတော့ မပြနိုင်ဘူးတဲ့။

သန်း။ ။ နတ်သမီးကလည်း ကြည့်ချင်ပါတယ်ဆိုမှ ရေးကိုင်လိုက်
တာဘုရား။

ခုနှစ်ရက် ဆွဲဗီးမစားနိုင်ခြင်းအကြောင်း

နှပ်။ ။ အဲဒီကျတော့ ကိုယ်တော်က ခ်ေသွက်သွက်ကြီးပြန်ပြော
လိုက်တယ်။ ဟေ့ နတ်သမီး ပြချင်တာပြု၊ ဘာပြပြ ကြည့်
မယ်တဲ့။ သူကလည်း ကြည့်ချင်တဲ့ ရွှေ့က ထိုးနေတာကိုးကျ။
ဒီတော့မှ နတ်သမီးက တစ်မိုက်လောက်ရှိတဲ့ ဂူပေါက်ကနေ
လက်ညီးတစ်ချောင်း ထောင်ပြလိုက်တယ်တဲ့။ လက်ညီးလေး

က ဖျူရှိခြေစင်လို ဝင်းပါတောက်ပြောင်နေတာပဲတဲ့။

နတ်သမီးလက်ညီးရောင်ကြာင့် ရူကြီးတစ်ခုလုံး
လင်းထိန်သွားတာပဲတဲ့။ အဲဒီကိုယ်တော်ဟာ နတ်သမီး လက်
ညီးမြင်ပြီး စွဲလမ်းသွားလိုက်တာ ခုနစ်ရက်လောက်ထိ ဆွမ်း
မစားနိုင်ဘဲ အပ်ယာထဲ လဲတော့တာပဲတဲ့။ ငါ ထင်တယ်။
နတ်သမီးက တစ်ကိုယ်လုံးသာပြုလိုက်ရင် ဒီကိုယ်တော်လည်း
စောတော့ သုဇာတာသူ့ဖွေးလို အသက်ပါ စွမ့်မယ်ထင်တယ်။
ဒီတော့ မကြည့်တာဘဲ ကောင်းပါတယ်ကျား။

မမြင်ရရာ ကိုလေသာ၊ သူဟာသူ ဌီးသည်
မကြားရရာ ကိုလေသာ၊ သူဟာသူ ဌီးသည်
ဆိုတဲ့ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း
မမြင်ဖူး၊ မကြားဖူးတဲ့ အဆင်း၊ အသံကို စွဲလမ်းခြင်း မဖြစ်
တော့။ အဲဒီအာရုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုလေသာက အလိုလို
ဌီးပြီးသား ဖြစ်သွားတာပေါ့ကျား။

ရူဌီနိဒ္ဓသအငြကထာနဲ့ အပါဒါနအငြကထာတို့မှာ
ကိုလေသာမီးကြာင့် အသက်ပါ ဆုံးသွားရတဲ့ သီဟိုင်က
ဝတ္ထုတစ်ခုကို ထုတ်ပြထားတယ်။ မဟာဝိဟာရကျောင်း
တိုက်က ရဟန်းငယ်တစ်ပါးဟာ ရိုက်ကလည်းချော၊ အသံ
ကလည်းကောင်း၊ တရားဟောတာကလည်း ကောင်းတော့
သီဟိုင်မှာ တအားနာမည်ကြီးနေတာပေါ့။

တစ်ခါတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ မိမိရားကြီးနဲ့ သမီး
တော်ကိုပါ ခေါ်ပြီး ဒီကိုယ်တော်လေးရဲ့ တရားပွဲကို လာကြ

တယ်။ မင်းနဲ့ မိဖုရားဆိုတော့ သူတို့ဟာ ရှုံးခံးက နေရာရ^၁ တာပေါ့။ ဘုရင့်သမီးတော်ဟာ တရားနာရင်းနဲ့ကိုယ်တော်လေး ကို မသိမသာစိုက်စိုက်ကြည့်တယ်။ ကိုယ်တော်လေးကလည်း သူနဲ့အနီးဆုံးမှာ တရားနာနေတဲ့မင်းသမီးလေးကို အမှတ်မဲ့ခိုးကြည့်မိလိုက်တယ်။ အကြည့်ချင်းဆုံးတော့ ရင်ခုန်တာပေါ့ကျား။

အဲဒီမှာတင် ကိုယ်တော်လေးဟာ သတိလွတ်သွားပြီး တရားကို ဆက်မဟောဘဲ မင်းသမီးလေးကို စိုက်ကြည့်မဲ့တဲ့ အထိဖြစ်သွားတယ်။ မင်းကြီးဟာ ငယ်ရာက ကြီးလာတာ ဆိုတော့ သမီးတော်နဲ့ ကိုယ်တော်လေးအဖြစ်ကို ရိုင်မိတယ်။ ကိုယ်ချင်းလည်းစာဟန်တူပါရဲ့။ သူတို့နှစ်ဦး လွတ်လွတ်လပ် လပ်ဆွေးနေး တိုင်ပင်ကြပါစေ။ တင်းတိမ် (ကန့်လန့်ကာ)ကာ ပေးလိုက်ကြလို့ အမိန့်ပေးလိုက်တယ်။

ကိုယ်တော်လေး လူဝတ်လဲမယ်ဆိုရင်လည်းသော တူမယ့် သဘောထင်ပါတယ်။ တင်းတိမ်လည်း ကာပြီးရော ကိုယ်တော်လေးနဲ့ မင်းသမီးလေးဟာ တစ်ယောက် လည်ပင်း တစ်ယောက်ဖက်ပြီး ြိုင်သွားကြသတဲ့။ အတန်ကြာလို့ တင်းတိမ်ဖွဲ့ကြည့်လိုက်တော့ နှစ်ဦးလုံး ရာဂမီးလောင်ပြီး ပွဲဖက်ရင်း သေခုံးနေတာကို တွေ့ကြရတယ်။

ရင်ခုန်မိတာ သေမလို့

နှပ် ။ ။ မင်းလည်း လူငယ်တစ်ယောက်ပဲ့။ မင်းနှစ်သက်တဲ့ မိန်းကလေးကို မြင်ရရင် ရင်မခုန်သူးလား။
သန်း ။ ။ ခုန်တာပေါ့ဘုရား။ ကိုယ်ချစ်တဲ့မိန်းကလေးကို သေချာ

မြင်လိုက်ရတဲ့နေ့ဆိုရင် ထမင်းတောင် မစားချင်တော့ဘူး
ဘုရား။ အဲဒါ ဘာသဘောလဲ မသိဘူး။

နှပ် ။ ။ အေး . . . အဲဒါရှင်းပြုချင်လို့ မေးတာ။ ကိုပ်ချစ်တဲ့သူကို
မြင်ရရင် ရင်ခုန်သွားတာကိုပဲ စာရေးဆရာတွေ၊ ဒါရိုက်တာ
တွေက အချစ်လို့ တင်စားပြီး အချစ်ဝါယာတွေ ရေးကြတယ်။
အချစ်ဇာတ်ကားတွေ ရိုက်ကြတယ်။ ကြားလိုက်ဖူးပါသေး
တယ်။ ရပ်ရှင်ကား တစ်ကားနာမည်။ ဘာတဲ့ ‘ရင်ခုန်မိတာ
အချစ်လား’ တဲ့။ မင်း ကြားဖူးတယ်မဟုတ်လား။

သန်း ။ ။ ကြားဖူးတယ်ဘုရား။

နှပ် ။ ။ တကယ်တော့ ရင်ခုန်တယ်ဆိုတာ လောဘမီးက နှလုံးကို
သွားလောင်တာ။ ဒါကြောင့် နှလုံးဟာ ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲ ရုတ်တ
ရက် တအားမြန်သွားတာပဲ။ စောစောက ကိုယ်တော်လေးနဲ့
မင်းသမီးလေးဟာ ရင်ခုန်ရင်းကနေသေသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့်
ရင်ခုန် မိတာ အချစ်လားလို့ မပြောနဲ့ ရင်ခုန်မိတာ သေမလိုလို
ပြောကြ။ မသေချင်ရင်လည်း ရင်မခုန်ကြနဲ့ပေါ့ကျား။ ဒီဖြစ်ရပ်ကို
ကြည့်ပြီး ရဟနာဖြစ်အောင် အားထုတ်မယ့်ရဟန်များအတွက်
သိလေလေးမျိုးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ရေးသားချက်အချိုက် ဆရာကြီး
ဦးရွှေအောင်ရေးတဲ့ ဂေါဓကမထောင် ဆောင်းပါးထဲကနေ
ထုတ်ပြုမယ်။ သေချာစဉ်းစားပြီး ဖတ်ကွား။ သစ်ပင်တစ်ပင်ရှိ
သစ်သီးများကို ရုံးရာတွင် ရှေးပြီးစွာလေ့ခါးကို ထောင်ရက်။
လေ့ခါးပေါ်တက်ပြီး နောက်ခုံးရမည် အသီးကို ညွှန်ပြ
နိုင်းရက်။ နောက်ခုံးရက်။ နောက် မှည့်သည် မမှည့်သည်ကို

မြင်နိုင်ရန် ဟိုဘက် ဒီဘက်လှည့်ကြည့်ရ၏။ နောက်မှည့်
မမှည့်ကို ဆုံးဖြတ်ရ၏။ ဤသည်မှာ မစွဲမပဋိပဒါ၏ လုပ်ငန်း
စဉ် ဖြစ်၏။ လျေခါးထောင်ခြင်းကို သီလသီက္ခာ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း
နှင့်နိုင်းယုံ့နိုင်၏။ လျေခါးမထောင်ဘဲ သစ်သီးကို ခူး၍ ပရ^၁
သလို သီလမရှိဘဲနှင့် နိုဗာန်ချမ်းသာကို ရှာ၍ မရကောင်း
ချေ။ ထိုကြောင့် သီလသည် နိုဗာန်ကို ရှာရာ၌ လျေခါးနှင့်
တူသည်ဟု ဆိုရ၏။

သီလသီက္ခာဖြည့်ကျင့် ပြီးနောက် သမာဓိသီက္ခာကို
ဖြည့်ကျင့်ဖို့လို၏။ သမာဓိ သီက္ခာတွင် သတိ၊ သမာဓိ ဝိဇ္ဇာယ
ဟူ၍ သုံးမျိုးပါ၏။ ထိုသုံးခုတွင် ဝိရိယသည် လျေခါးကို
တက်သူရှင်းတူ၏။ သတိကား ခူးရမည့်အသီးကို ညွှန်ပြခြင်း
နှင့်တူ၏။ သမာဓိကား ခူးခြင်းနှင့်တူ၏။ အမှန်အားဖြင့်
သစ်သီးကို ခူးရာတွင် ခူးသူလည်း ရှိမှုဖြစ်၏။ ခူးတတ်အောင်
ခူးရမည့်သစ်သီး ကို ညွှန်ပြခြင်းလည်း ရှိမှုဖြစ်၏။ ခူးလည်း
ခူးမှ လိုအပ် သော သစ်သီးကို ရမည့်ဖြစ်၏။ သမာဓိသီက္ခာကို
ဖြည့် ကျင့်ပြီးနောက် ပညာသီက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ဖို့လို၏။ ပညာ
သီက္ခာတွင် သမွာသက်ပွန့် သမွာဒီပြိုတို့ နှစ်ပါး ပါဝင်၏။
သမွာသက်ပွဲဟူသည် သစ်သီးမှည့်သည် မမှည့်သည်ကို
မြင်နိုင်စေရန် ဟိုဘက် ဒီဘက်လှည့်ပြခြင်းနှင့် တူ၏။

သမွာဒီပြိုဟူသည်ကား သမွာသက်ပွဲက ဟိုဘက် ဒီ
ဘက် လှည့်ပြသည်ကို ကြည့်ရပြီးမှည့် မမှည့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့်
တူ၏။ ဤသည်မှာ သီက္ခာသုံးပါး၏ လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၏။

သိက္ခာသုံးပါးကိုပင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူ၍ ဆိုရ၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် သိလမဂ္ဂင်သုံးပါး သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါး၊ ပညာမဂ္ဂင် နှစ်ပါးတို့ ပါဝင်၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါဝင်သောကျင့်စဉ်ကို မဖွံ့ဖြိုးပဋိပဒါဒီဟူ၍ ဆိုရ၏။ မဖွံ့ဖြိုးပဏိပဒါဒီသည် ရဟန်းတို့၏ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရှာနည်းဖြစ်၏။

သိလလေးမျိုး

သိလမဂ္ဂင်တူထောင်ရာတွင် ဂေါ်မာရမထေရ်အတွက် သိလလေးပါး လုံခြုံဖို့ အရေးကြီး၏။ သိလလေးပါးကို စတု ပါရိသုဒ္ဓသိလ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ သိလလေးပါးတွင် ဘုရားယူ သံဝရသိလကိုလည်း ဂေါ်မာရမထေရ်သည် လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၏။ ဘုရားယူသံဝရသိလဟူသည်မှာ မိမိ၏ ဘုရား တို့ကို စောင့်ထိန်းသောသိလဖြစ်၏။ မြင်လျှင်မြင်သောအာရုံး ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ပေါ်ကျော်၊ မိန်းမ၊ အရာဝတ္ထုဟူ၍ မသုံးသပ်။ မြင်လျှင်မြင်ကာမျှုပ်သာ အဆုံးသုတေ၏။ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် လည်း မမြင်။ သတ္တဝါအဖြစ်လည်း မမြင်။ ပေါ်ကျော် အဖြစ် လည်း မမြင်။ မိန်းမအဖြစ်လည်း မမြင်။ အရာဝတ္ထု အဖြစ် လည်း မမြင်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ပေါ်ကျော်၊ မိန်းမ၊ အရာဝတ္ထုအဖြစ် မြင်နေလျှင် ကြိုက်နှင့် မကြိုက်သည် ပေါ်လာ မည်ဖြစ်၏။ ကြိုက်နှင့် မကြိုက်ကား ကိုလေသာ ဖြစ်ချေ၏။ ထိုအတူ ကြားလျှင်လည်း ကြားသောအာရုံး၊ နံလျှင်လည်း နံသောအာရုံး လျှက်လျှင်လည်း လျှက်သော အာရုံး ထိတွေ လျှင်လည်း ထိတွေသောအာရုံး၊ သိလျှင်လည်း သိသော

အာရုံး၏ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ယောကျား၊ ဖိန်းမ၊ အရာ ဝတ္ထုအဖြစ်မသိ။ ရုပ်နာမ်မွေသီရ အဖြစ်သာသီလေ၏။ ရုပ် နာမ်မွေသီရအဖြစ် သီလေသောကြောင့် ကြိုက်ခြင်းလည်း မဖြစ်၊ မကြိုက်ခြင်းလည်း မဖြစ်၊ ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်းတို့ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် ကိုလေသာမဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ကိုလေ သာမဖြစ်တော့လျှင် ရုပ်နာမ်ကို ရုပ်နာမ်အဖြစ်သာသီသော ယထာဘူတာညာဏ်သည် ဖြစ်လေ၏။ ယထာဘူတာညာဏ်ဟု သည်ကား ကုသိုလ်တရားတည်း။

ကူးနှုန်းသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ဆိုင်ရာ ဆိုင် ရာ အာရုံများကို မမြင်အောင်၊ မကြားအောင် စောင့်ထိန်း ခြင်းသည်ကောင်း၏။ သို့ရာတွင် အာရုံများ၏ အလယ်၌ ရှိ နေရသဖြင့် မမြင်အောင်၊ မကြားအောင် မစောင့်ထိန်းနိုင် ပါက ထိုထိအာရုံတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုအဖြစ်သို့ မရောက်ရလေအောင် မြင်လျှင်မြင်ကာမျှ၊ ကြားလျှင် ကြား ကာမျှ အဆင့်၌သာ အဆုံးသတ်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပိမိသီသော အာရုံသည် ဘာရယ်လို့ မသီခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဘာရယ်လို့ သိလိုက် သည်နှင့်တော်းခြင်နက် ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ် လာပေလိမ့်မည်။ ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်းကား ကိုလေသာ များဖြစ်ကြ၏။ ဂေါ်ကဗျာမထောရ်သည် ကူးနှုန်းသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းရာ၌ အတော်ပင် သတိထား၏။ သတိထားခြင်း ဟူသည် မမေ့လျော့ခြင်း အပွဲမာဒတရားပင် မဟုတ်ပါလော်။

ဂါမိကမထော်သည် လူမြှို့ယသံဝရသီလကို အား
စိုက်ခွန်စိုက် စောင့်ထိန်း၏။ သီလသည် မဂ္ဂိုလ်ပါးတွင်
အုတ်မြစ်ဖြစ်၏။ လော်ခါးလည်း ဖြစ်၏။ လူမြှို့ယသံဝရသီလ
ကိုသာမက ပါတီမောက္ခသံဝရသီလကိုလည်း အသက်နှင့်
ထပ်တူ စောင့်ထိန်း၏။ ပါတီမောက္ခသံဝရသီလ ဟူသည်မှာ
၂၂၇- သွယ်သော သီက္ခာပုဒ်များဖြစ်၏။ ထိုသီက္ခာပုဒ်များကို
ကျူးလွန်ခြင်းသည် သီလသီက္ခာ ဖောက်ဖျက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။
သီလသီက္ခာကို ဖောက်ဖျက်ပါက မဂ္ဂိုလ်နိုဗ္ဗာန်ရရေးဟူသော
အကျင့်မြှုတ်ကို မည်သို့လျှင် ကျင့်သုံးရာ ရောက်ပါတော့မည်
နည်း။ ထိုကြောင့် ဂါမိကမထော်သည် ၂၂၇- သွယ်သော
ပါတီမောက်လာ သီက္ခာပုဒ်တော်များကို ထိန်းသီမ်းစောင့်
ရှုံးက်ပါ၏။

ပစ္စည်းလေးပါးသည် ပန်းတိုင်မဟုတ်

နောက် တတိယမြောက် သီလရှိသေး၏၊ ယင်းသီလ
ကို ပစ္စယသူ့သီတာသီလဟူ၍ ခေါ်၏။ ရဟန်းတစ်ပါး
အနေဖြင့် မိမိရရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုများ သုံးစွဲရာ၌ အမှုမဲ့
အမှတ်မဲ့ သုံးစွဲရသည်မဟုတ်။ ရဟန်းတစ်ပါးအတွက် ပစ္စည်း
လေးပါးသည် ပန်းတိုင်မဟုတ်။ လမ်းစဉ်သာဖြစ်၏။ လမ်းစဉ်
ဆိုရာ၌ သံသရာတစ်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးဖို့ရာ တံတား သို့
မဟုတ် ဖောင်ဟူ၍ ဆိုပါကပို၍ အနက်အမို့ယ ပေါ်လွင်
ပေလိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် တံတား သို့မဟုတ် ဖောင်၌တွယ်တာ
ခြင်း မရှိရသလိုပင် ပစ္စည်းလေးပါး၌ တွယ်တာခြင်း မရှိရပေ။

တံတား သို့မဟုတ် ဖောင်မရှိလျှင် တစ်ဘက်ကမ်းသို့ကူး၍
မရကောင်းသလို ပစ္စည်းလေးပါး မရှိပါကလည်း မဂ်ဖိုလ်နိုဗာန်
ရရေး ဟူသောအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းကဲ မဖြစ်ကောင်း၊
ထိုကြောင့် ရဟန်းအတွက် ပစ္စည်းလေးပါးသည် အရေးကြီး
၏။ ပစ္စည်းလေးပါးသည် ရဟန်းအတွက် အရေးကြီးသည်
မှန်သော်လည်း ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးခွဲခြင်းက ရဟန်းအတွက်
ပို၍ အရေးကြီး၏။ ရဟန်းတစ်ပါးအနေဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါးကို
သုံးခွဲသောအခါ ပစ္စည်းလေးပါး၌ တွယ်တာမက်မောမှုမရှိဘဲ
တံတားအဖြစ် ဖောင်အဖြစ်သဘောသဖွယ်သာ ကိစ္စပြီးလျှင်
ပြီးရောအနေဖြင့် သဘောထားရ၏။ ဤသို့လည်း ဂေါ်က
မထောရ်သည် ပစ္စည်းလေးပါး၌၌ဆင်ခြင်၍ အသုံးပြု၏။ ပစ္စည်း
လေးပါးကို ဆင်ခြင်၍ သုံးနိုင်ခြင်းသည်လည်း အရေးကြီးသော
သီလသီက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဂေါ်ကမထောရ်သည် စတုတ္ထသီလကိုလည်း လုံခြုံ
အောင် ကျင့်ပါ၏။ စတုတ္ထမြောက် သီလကား အာစိဝပါရိ
သုဒ္ဓသီလပင်ဖြစ်၏။ အာစိဝပါရိသုဒ္ဓသီလဟူသည်မှာ ရဟန်း
တစ်ပါးအနေဖြင့် အသက်မွေးမြှုမှ စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်၏။
ရဟန်းတစ်ပါးအနေဖြင့် လူတို့နှင့် ဆက်ဆံရာတွင် င်ပင်လာ
အောင် မလုပ်ကောင်း၊ အထင်ကြီးလာအောင်လည်း မလုပ်
ကောင်း၊ ငင်ပင်အောင်ဖြစ်စေ အထင်ကြီးအောင်ဖြစ်စေ
လုပ်သဖြင့် ရသောဆစ္စည်းလေးပါသည် ရဟန်းတို့အား မအပ်။
ထိုကြောင့် ဂေါ်ကမထောရ်သည် အသက်မွေးမြှုမှန့် စင်၍

လည်း အာစိဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို အသက်တမျှ စောင့်ရှောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဂေါ်ပါကမထောင်သည် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ တည်းဟူသော သီလလေးပါးကို လုပ်ခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ရာ ၌ အသက်နှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်၏။ သီလလုပ်မှု သမာဓိနှင့် ပညာသို့ ရောက်အောင် တက်လျှော်းနှင့်မည် မဟုတ်ပါလော့။

တဲ့။ က - ဒီဖွင့်ဆိုချက်ကို ကြည့်ပြီး မင်းဘာတွေသော ပေါက်သွားလဲ။

သန်း။ ။ သဘောပေါက်ပါတယ်ဘုရား၊ တရားဟောတဲ့ ကိုယ်တော် လေးဟာ စတုပါရိသုဒ္ဓိလေးပါးထဲက တူးမြှေ့ယသံဝရသီလကို မထိန်းသိမ်းဘဲ မင်းသမီးကို ကြည့်တယ်။ ပြီးတော့ ပိုန်းကလေးပဲ ဆိုတဲ့ ပညှတ်နိမိတ်ပုံသဏ္ဌာန်မှာ တင်ပြီး နှစ်သက်တဲ့ လောဘမီးတွေတောက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ပုံတော်မူရတာပဲဘုရား၊ မင်းသမီးကို မကြည့်ဘဲနေ့မယ် ဆိုရင် မျက်နှာချင်းဆုံလို့ ကြည့်မိရင်လည်း အဆင်းရပ်ကို မြှင့်တာပဲလို့ ယောန်သောမန်သီကာရနဲ့ ဆင်ခြင်နိုင်မယ် ဆိုရင် ဒီလိုမဖြစ်ဘူး ဘုရား။

သောအာင်ကောင်းသော စောင်းသံ

နှပ်။ ။ အေး . . . ဟုတ်တယ်။ အဲဒီအချက်ကို သိစော်လို့ စတု ပါရိသုဒ္ဓိသီလကိုထုတ်ပြုခဲ့တာပဲ။ က - သုဒ္ဓိရုံလို့ ခေါ်တဲ့ အသံ ကြောင့် မီးလောင်သောရပုံကို ဆက်ကြောအောင်။ မယဒေဝ လက္ာသစ် (ပြဇာ) မှာ

ဂုဏ်လောင်ချစ်၊ စောင်းသံယစ်၍

ဖွံ့ဖြိုးလှစ်ထားမြှောက်၊ လေသောက်ဟင်းလင်း။

ပြုပြတင်းကာ၊ ခုန်ဆင်းထွက်လာာ၊

ပြည့်တန်ဆာလျှင်၊ မြှော်မှာလည်းကျား၊

သေဆုံးစွာတည်း . . . .

လိုစ်စိုထားတယ်။ ဒီလက်ဗာစ်ဆိုတဲ့ အတ်ကြောင်း

ကို ပြောပြမယ်။ ရှေးတုန်းက ဗာရာဏသီပြည်မှာ အလွန်

ချောမောလှယသလောက် မာနလည်းကြီးတဲ့ ပြည့်တန်ဆာမ

တစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူကို ပျော်ပါးချင်ရင် တစ်ကြိမ်အတွက်

ငွေတစ်ထောင်ပေးရတယ်။ များသောအားဖြင့် မင်း သူငွေး

အမတ်ချုပ် စတဲ့ ဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုပဲ လက်ခံတယ်။

သာမန်အရပ်သားတွေကို လက်မခံသလောက်ပဲ တဲ့။ အရပ်

သားတွေကလည်း အဲသလောက်ငွေကို မတတ်နိုင်ကြပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ဂုဏ်လအမည်ရှိတဲ့ စောင်းဆရာက ဒီပြည့်တန်ဆာမကို

အလွန်နှစ်သက်တော့ စောင်းတီးဆ ရသမျှငွေစုပြီး တစ်ထောင်

ပြည့်တဲ့အခါ ငွေတစ်ထောင်ပိုပြီး သူနဲ့ တစ်ညွှေ့ပျော်ပါးဖို့

အကြောင်းကြားလိုက်တယ်။

ပြည့်တန်ဆာမက လက်မခံရုံမကဘူး။ ဒီလိုစောင်း

သမား အယုတ်တမာကောင်က ငါလိုမိန်းမနဲ့ ပျော်ပါးချင်တယ်

ဆိုတာ ရှုက်စရာကောင်းလိုက်တာဆိုပြီး ပြက်ရယ်တောင်

ပြုလိုက်သတဲ့။ ဒီအကြောင်း စောင်းဆရာသီတဲ့အခါ ငါ့

အကြောင်းသီစောမယ်လို့ ကြိမ်းဝါးပြီး ညာမှာ ပြည့်တန်ဆာမ

အိမ်နဲ့ အနီးက အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ တံခါးပေါက်နားမှာထိုင်ပြီး

အကောင်းဆုံး သီချင်းကို ဆိုပြီး အကောင်းဆုံး လက်ကွက်နဲ့
တိုးတယ်။

ပြည့်တန်ဆာမဟာ အသံရဲ့ဆွဲဆောင်မူကြောင့် မနေ
နိုင်တော့ဘဲ စောင်းသံရှိရာ ရောက်အောင်သွားပယ် ဆိုပြီး
လေသာပြုတင်းပေါက်ကနေ တံခါးမကြိုး အမှတ်နဲ့ ဆင်းလိုက်
တာ အပေါ်ထပ်ကနေ အောက်ကို ပြုတ်ကျပြီး သေပါလေ
ရော့။ ဒါက သွှေ့ရုံကြောင့် တဏ္ဍာမီးလောင်ပြီး သေဆုံးရပုံ
ဖော့။ အခုံတစ်ခါ ကွဲ့ရုံလို့ခေါ်တဲ့ အနဲ့ကြောင့် တဏ္ဍာမီးလောင်
ပုံ အကြောင်းကို ဆက်ပြောပြီးမယ်။

အဆွဲဆောင်နိုင်ဆုံးအနဲ့

မုဒ္ဒက အရှုံးတွေ့ရပါ၌တော်၊ ကေနိပါတ်မှာ
“မိန့်မရဲ့ အနဲ့လောက် ယောက်ဗျား၏စိတ်ကိုသိမ်း
ကျွုံး ဆွဲင်နိုင်သော အခြားသော အနဲ့ကို ငါ ဘုရား
မြင်တော်မမှာ ယောက်ဗျားရဲ့ အနဲ့လောက် မိန့်မတ်
စိတ်ကို သိမ်းကျွုံးဆွဲင်နိုင်သော အခြားသောအနဲ့ကို
ငါ ဘုရားမြင်တော်မမှာ”

လို့ ဟောကြားထားတယ်။ လူတွေကတော့ အောင့်
အည်းသည်းခံနိုင်ကြလို့ ဒီအချက်ဟာ မသိသာပေါမယ့်
တိရိစ္ဓာန်တွေမှာတော့ အလွန်သိသာတယ်။ တချို့စွားထိုး
တွေဆိုရင် စွားမရဲ့ ဥတုနဲ့ကို ရှူးလိုက်မိတာနဲ့ ပကတိစိတ်
ပျောက်ပြီး အရျှေးစိတ်ပေါက်သွားတာပဲ့။ ဒါကို ရာဂုံစွာက
ရာကရှုံးလို့ခေါ်တယ်။ စွားမနောက်ကနေ မဲလိုက်နေလိုက်တာ

တစ်ခါတစ်ရံမိတ်လိုက်ရင်း ခြေစည်းနိုင်ပါးချွန်နဲ့ ထိုးမိလို့ မျက်လုံး ထွက်ကျေတာတောင် ကရာမဖိုက်ဘူး။ နွားမရဲ့နောက်ကို ဆက်လိုက်နေတာပဲ။

ဧရ-အရေးအခင်းတုန်းကပဲ့။ လိုင်မြို့နယ်၊ အမှတ်၉-ရပ်ကွက်၊ ဒိုဘီလိုင်းဆိုတာ သူခိုးကြမ်းပိုးတွေနေတာ များတယ်။ တစ်ရက်တော့ လူကြမ်းလူရမ်းတွေဟာ စီးကရက်စက်ရုံထဲဝင်ပြီး ပစ္စည်းတွေယူကြတယ်။ ဂိုထောင် ပြု၍တင်းတံခါးတွေက ပိတ်ထားတာဆိုတော့ အထဲမှာ ခပ်မောင်မောင်ပဲ့။ အဲသလို ဝင်ယူတဲ့အထဲမှာ အရွယ်မရောက်တရောက်၁၃-လေးနှစ်အရွယ်လောက် ကလေးမလေးတုစ်ယောက်လည်း ပါလာတယ်။

အနားကပ်လိုက်တာနဲ့ မိန်းမအနဲ့ဆိုတာ တန်းသိတာပဲ့။ အဲဒီမှာတင် လူယုတ်မာတစ်ကောင်ကစပြီး ကလေးမကို မတရားကျင့်တယ်။ ကလေးမလေးက အော်တော့ အော်တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီထဲဝင်နိုးနေတယ်ဆိုမှတော့ လူကောင်းဘယ်ပါမှာလဲ။ လူဆိုး သူခိုးချည်းပဲ့။ အဲဒီတော့ ဘယ်သူကမှ ကရာမဖိုက်ကြဘူး။ ပစ္စည်းများများရဖို့ပဲ ကရဖိုက်နေကြတယ်။

ဝင်မကူတဲ့အပြင် တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက်မတရားကျင့်လိုက်ကြတာ ကလေးမလေး သေသွားတယ်လို့ မြင်တွေခဲ့ရတဲ့သူတစ်ယောက်က ငဲ့ကို ပြောပြတယ်။ ကြည့်စမ်း။ တဏ္ဍာလောဘဟာ ဘယ်လောက် ကြောက်စရာကောင်းလိုက်သလဲ။ ကိုယ့်သမီးအရွယ်လောက်လေးကို

မတရား ကျင့်ရက်ကြတယ်။ တလောကလည်း ဂျာနယ်
တစ်စောင်မှာ ဖတ်လိုက်ရတယ်။ သုစတေးလျှနိုင်ငံက အပျိုး
သားကြီးတစ်ယောက်ဟာ သူ့သမီးအရင်းကို အိမ်အောက်က
မြေအောက်ခန်းထဲမှာ ပိတ်ထားတာ နှစ်ပေါင်း၂၀-လောက်
ကြာသတဲ့။

မြေအောက်ခန်းမှာ နှစ်နှစ်ဆယ်ကြာ

သန်း။။ ဘာဖြစ်လို့ အဲဒီလိုပိတ်ထားတာလဲ ဘုရား။
နှင်း။။ သမီးရဲ့ ကာမကို ဓားပြတိက်ချင်တဲ့အကြောင်းအစည်းကြောင့်
ပေါ့။ သူက သမီးအိမ်ကပျောက်သွားသယောင် သတင်းလွှင့်
ထားတယ်။ ဒီတိုက်ကြီးမှာ မြေတိုက်ခန်း အကျယ်ကြီးပါတာ
ကို သူဇ္ဈိုးကလည်း မသိဘူး။ သူက သူ့သမီးနဲ့ပေါင်းသင်းချင်
ရင် တခြားနေရာ ခရီးထွက်မယ်လို့ သူဇ္ဈိုးကို အသိပေးပြီး
ထွက်သွားတယ်။ ဉာဏ်ချိန် အိမ်နောက်ဖက်လျှို့ဝှက်တံ့ခါး
ပေါက်ကတစ်ဆင့် မြေတိုက်ခန်းထဲဝင်ပြီး သမီးကို သားမယား
အဖြစ် ပေါင်းသင်းတယ်။

ကလေးရလာတဲ့အခါ သမီးကပဲ အဝေးက လုမ်းပို့
လိုက်သလိုနဲ့ ခြိထဲမှာ စာတစ်စောင်နဲ့ ကလေးကို သူကိုယ်
တိုင် လာထားတယ်။ ပြီးတော့ မိန့်မကို အသိပေးပြီး မွေးစား
ထားလိုက်တယ်။ အဲသလိုနေလာတာ သူ့သမီးနဲ့ကို ကလေး
ဝါးယောက်လောက်အထိ ရတယ်။ နောက်ဆုံးမွေးတဲ့သား
လေး ရောက်ဖြစ်လို့ သူဇ္ဈိုးမသိအောင် ဆေးရုံတင်တယ်။
မြေတိုက်ခန်းထဲက သမီးက ကလေးကို ကိုယ်တိုင်

ပြုစုချင်တယ်။ သူက တဗြားဘူတွေသိမှာစိုးလို့ အလာမခံဘူး။
ဒါပေမဲ့ မိခင်မေတ္တာကို သူ တားဆီးလို့မရပါဘူး။ ကလေးမ
ဟာ မြေတိုက်ခန်းကို မရရအောင် ဖောက်ပြီး ကလေးရှုရာ
ဆေးရုံကိုသွားတယ်။ ရဲစခန်းမှာလည်း ဝင်ပြီး တိုက်ချက်ဖွင့်
တယ်။ အခုတော့ အဲဒီလူကြီး ထောင်နန်းစံနေရပြီ။

အမြင့်မြတ်ဆုံးနဲ့ အယုတ်ညွှံဆုံး

အကြောင့် တို့ အမြတ်မြောခဲ့တာပေါ့။
မေတ္တာ ကရဏာသာ ဦးစီးမယ်ဆိုရင် ဒီ ဘာဘုံမှာ
အမြင့်မြတ်ဆုံးဟာ လူသားပဲ။ အမြင့်မြတ်ဆုံးဘုရား
ရှင်ဟာ လူဘုံကပေါ်ထွန်းခဲ့တာ မဟုတ်လား။
တစ်ခါ လောဘ အေါသသာ ဦးစီးမယ်ဆိုရင်
ဘာ ဘုံမှာ အယုတ်ညွှံဆုံးဟာလူသားပဲ
ဘုရားရှင်ကို သေကြောင်းကြပြီး သံယာသင်းခွဲသူ
အောဇတ်နဲ့ ဂျူးလူမျိုးတွေကို သန်းနဲ့ချီသတ်ခဲ့တဲ့
ဟစ်တလာတို့ဟာ လူဘုံက ပေါ်ထွက်ခဲ့တာ
မဟုတ်လား။

မ မိတ်ပြုင်းထန်သော ဆော့ခရာရှိ

နှပ် ။ ။ ဂရိုက အတွေးအခေါ်ပညာရှိကြီးဆော့ခရာတို့ဆိုတာ မင်း
ကြားဖူးတယ် မဟုတ်လား။
သန်း ။ ။ ကြားဖူးတယ်ဘုရား၊ ဒီမိုကာရေစီလမ်းစဉ်ဆိုတာ အဲဒီ ပညာ
ရှိကြီး ဖော်ထုတ်ခဲ့တာလို့ ဖတ်ဖွူးပါတယ်။ သူဟာ တကယ့်

သူတော်စင်ကြီးပါ။ ဂရိနယ်က လူငယ်တွေ အသိပညာ
တိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ သူဘဝကို မြှုပ်နှံခဲ့တဲ့ တစ်သက်
လုံး သူကိုယ်ကျိုးတစ်ခုမှ မလုပ်ဘဲ အများအကျိုးကို လုပ်
ဆောင်သွားတယ်လို့ ဖတ်ဖူးပါတယ်။

နှပ် ။။ ဒါတင် မကသေးဘူး၊ လူသားတွေကို တန်ခိုးရှင်တစ်ဦးဦး
က ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ဆေ့ခရာတို့က လက်
မခံဘူး၊ အဲဒီလို့ ဖန်ဆင်းရင် လုတဲ့လူတွေချဉ်း ဖန်ဆင်းပါ
လား။ ဘာဖြစ်လို့ သူလို့ အရှပ်ဆိုးတဲ့သူတွေကို ဖန်ဆင်းရ
သလဲ။ သူက အရှပ်တော်တော်ဆိုးတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ သူ
တောင်းစားတွေ ဘာဖြစ်လို့ ဖန်ဆင်းရသလဲ။ သူငြေး သူကြွယ်
တွေချဉ်း ဖန်ဆင်းပါလား။ ဒေါသကြီးလို့ အရှပ်ဆိုးတာ။
မေတ္တာထားလို့ ရုပ်လှတာ။ ပေးကမ်းလို့ ချမ်းသာတာ။
မပေးကမ်းဘဲ နှုပြောခဲ့လို့ ဆင်းရဲတာ ဒီအဖြေတွေက မုန္ဒာ
သာများပဲရှိတယ်။ တခြား ဘယ်ဘာသာသာများမှ မရှိဘူး။

၁၅- ရာရနာက်ပိုင်းလောက်တုန်းကဆိုရင် ခရစ်
ယာန်ဘာသာကလည်း ကြမ်းတယ်။ သမ္မတကျမ်းစာက လာတဲ့
အတိုင်း မယုံကြည်ဘူးဆိုရင် မီးရှိုးသတ်ပစ်တာ များတယ်။
ဆေ့ခရာတို့ဟာ အများ အကျိုးဆောင်နေတဲ့ သူတစ်ယောက်
ဖြစ်သော်လည်း သူတို့ဘာသာကပြောတိုင်း မယုံတဲ့အခါ ရန်သူ
လို့ သတ်မှတ်ပြီး သော်မှတ်ပြီး သော်မှတ်ပြီး သော်မှတ်ပြီး
တဲ့အခါ ကျွန်ုပ်ဟောပြောသမျှဟာ အများတွေ ဘာဖြစ်ပါတယ်
လို့ လက်မှတ်ထိုးရင် သော်မှတ်ပြီး သော်မှတ်ပြီး တရားရုံး

ကအသိပေးတယ်။

ဆော့ခရဲတ္ထိက အသက်ထက် အမှန်တရားကို မြတ်
နိုးတယ်။ ငါဟောပြောခဲ့တာဟာ အမှန်တွေချည်းပဲ။ အမှား
မပါဘူး၊ အမှန်ကို အမှားလို့ မပြောနိုင်ဘူးဆိုပြီး သေခြင်းတရား
ကို ရဲ့စွာခံယူသွားတယ်။ အဲဒါ သူတော်စင်ကြီး ဆော့ခရဲတ္ထိက
မ, စိတ်ပြင်းထန်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဆိုရင် မင်းယဉ်ချင်မှုယုံမယ်။

သန်း။ ။ ဟုတ်ပါမလား ဆရာတော်။

နှင့် ။ သူကိုယ်တိုင်ပြောခဲ့တာကွာ။ တစ်ခါတော့ ရုပ်လက္ခဏာကို
ကြည့်ပြီး စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုဟောတဲ့ ရူပသူ့တွေရု
ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး ဂရိုကို ရောက်လာတယ်။ သူ ဟောလိုက်
ရင် မှန်တာချည်းပဲ။ မှားတဲ့အခါမရှိဘူးတဲ့။ ဆော့ခရဲတ္ထိကိုကျ
တော့ ပညာရှင်ကြီးက မဟောရဲ့ဘူးဖြစ်နေတယ်။ မဟောရဲခြင်း
အကြောင်းကို မေးကြည့်လိုက်တော့။

ဆော့ခရဲတ္ထိ ဥပမာဏရပ်က မ, စိတ် ပြင်းထန်တဲ့ရပ်တဲ့။
ဒီရပ်ရည်မျိုးရှိတဲ့ လူမှန်သမျှ မိန်းမတွေနဲ့ ရှုပ်ပွဲနေတာချည်း
သူတွေခဲ့ရတယ်။ အခါ ဆော့ခရဲတ္ထိကျတော့ ဥပမာဏရပ်က
မ'လိုက်စားတဲ့ ရှုပ်ဖြစ်နေပြီး အကျင့်အကြောက သူတော်စင်ဖြစ်
နေတော့ သူ ဘယ်လိုမှ နားမလည်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။
အဲဒါအခါကျတော့ ဆော့ခရဲတ္ထိက ဖြောင့်ချက်ပေးတယ်။

ရူပသူ့တွေရပညာရှင်ကြီး အကဲဖြတ်တာ မှန်ပါတယ်
တဲ့။ သူဟာ တကယ်ကို မ, စိတ် ပြင်းထန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
ဒီမကောင်းတဲ့စိတ်တွေကို အပေါ်မခံဘဲ ပရဟိတလုပ်ငန်းတွေ

အမြဲလုပ်ခဲ့လို့ အခုလိုသူတော်စင်ကြီးဖြစ်ခဲ့တာပါတဲ့။ ဒါ
ဆော့ခရာဖွံ့ဖြို့ရဲ့ တရားကျင့်နည်းလို့တောင် ပြောလို့ရတယ်။

ကမ္မာမှာ လူဦးရေ သန်းပေါင်း ခြောက်ထောင်ကော်
ရှိပေါ်မယ့် တူရာပေါင်းလိုက်ရင် နှစ်ယောက်ပဲရတယ်။ စိတ်ကို
ကျွန်းခံတဲ့လူနဲ့ စိတ်ကို သခင်လုပ်တဲ့လူပဲ့၊ စိတ်ဟာ မကောင်းမှု
အကုသိုလ်မှာ ပျော်တယ်ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒေသနာအရ ဘယ်
ပုထုဇွဲ ရဲ့ စိတ်ဖြစ်ဖြစ် ပို့မအပျော် အပါးလိုက်စားချင်တာပဲ။
သေရည်သေရက် သောက်ချင်တာပဲ။ နှလုံး သုံးလုံးကစပြီး
လောင်းကစားလုပ်ချင်တာပဲ။

စိတ်သခင်နဲ့ စိတ်ကျွန်

စိတ်က လုပ်ချင်တဲ့အတိုင်း လိုက်လုပ်ပြီဆိုရင် စိတ်ရဲ့
ကျွန်းဖြစ်သွားတာပဲ။ စိတ်ကို ကျွန်းခံရတဲ့ လူဟာ မကောင်းတာ
တွေချည်းလုပ်ရတော့ ပစ္စကွာဝကို ကြည့်ရင်လည်း မွဲမယ်၊
ငတ်မယ်၊ အောက်တန်းကျေမယ်၊ ထောင်တန်းကျေမယ်၊
သံသရာနဲ့ ကြည့်ရင်လည်း အပါယ်လေးပါး ကျေရတယ်။ ဒါ
တော့ စိတ်ကို ကျွန်းခံရတဲ့လူသားဟာ ပစ္စကွာသံသရာ နှစ်ဖြာ
လုံး နစ်နာဆုံးရုံးပါတယ်။ ဒါတင်ပဲလားဆိုတော့ မကသေးဘူး၊
လောကီရေးမှာလည်း ဆုံးရုံးတယ်။ လောကုတ္ထာရာရေးမှာ
လည်း ဆုံးရုံးတယ်။

စိတ်ကို သခင်လုပ်တဲ့လူကျတော့ စိတ်ကို ကောင်းတဲ့
ဘက် ကိုယ်လိုရာပြန်ခိုင်းတယ်၊ စိတ်ခိုင်းတာကို မလုပ်ဘူး။
စိတ်က အပျော်အပါး လိုက်စားချင်တယ်၊ မလိုက်စားဘူး။

ଶୀଘ୍ରାଃରେଃଗ୍ରୀ ଦୋହରୀପ୍ରିୟେକ୍ଷିଃତାଃତାଯି ॥ ଶିତ୍ତକ ଦେଵରୂପ୍
ଦେଵରକ ଦେଵାଗର୍ଜିନ୍ଦତାଯି ॥ ମଦେଵାଗର୍ଜାଃ ॥ ଆମ୍ବାଃଆକ୍ଷିଃର୍ମୀ
ମଧ୍ୟ ଆଲ୍ୟବନ୍ଦତର୍ଥାକ୍ଷିଲ୍ୟବନ୍ଦତାଯି ॥ ଶିତ୍ତକ ଲୋହିଃଗତାଃ
ତର୍ଥାକ୍ଷିଲ୍ୟବନ୍ଦତାଯି ॥ ମଧ୍ୟବନ୍ଦତାଃ ॥ ତିନ୍ଦପ୍ରିୟତାଯି ॥ ବିଦ
ଦୋହରୀଗନ୍ଧିନ୍ଦତାଯି ॥ କାଳକାମ୍ବାଃତାଯି ॥

ଆତିତୋ ? ଶିତ୍ତଗ୍ରୀଵିଶର୍ଦ୍ଦଲ୍ୟବନ୍ଦତ୍ତାଲ୍ୟବାଃହା ପଢୁଗ୍ରମ୍ଭା
କ୍ରମ୍ଭିକ୍ରମ୍ଭି ॥ ଚର୍ଚାର୍ବାମ୍ବାକ୍ରମ୍ଭିକ୍ରମ୍ଭି ଆଶର୍ଦ୍ଦାତାଫ୍କିମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦି
ତାଯି ॥ ଲୋହଗୀରେଃମ୍ବାଲମ୍ଭିଃ କ୍ରମ୍ଭାଃତାଯି ॥ ତାଃତାଗନ୍ଧିନ୍ଦତାଯି ॥
ଆବର୍ଦ୍ଦମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିତାଯି ॥ ଲୋହଗୁଡ଼ବାରେଃକ୍ଷେତ୍ରାକ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିଲମ୍ଭିଃ
କୁଳିଲ୍ୟମ୍ଭିଃତ୍ରୀ ଲ୍ୟବନ୍ଦତ୍ତାତ୍ମାଗର୍ଜାକ୍ରମ୍ଭି ରହଙ୍କ୍ଷା ପ୍ରତିରତାଯି ॥
ପଢେଗଭ୍ରତୀପ୍ରତିରତାଯି ॥ କାର୍ବାଃର୍ଦ୍ଦପ୍ରତିରତାଯି ॥ କାର୍ବାଃଆଶର୍ଦ୍ଦତ୍ତା
ଆଶିବାଚୁତୋତୋଗୋଦିମ୍ବନ୍ଦମ୍ବନ୍ଦମ୍ବନ୍ଦମ୍ବନ୍ଦ ଶିତ୍ତଗ୍ରୀ ଗୋଦିତ୍ତାହାଗନ୍ଧି
ଚର୍ଚାର୍ବାମ୍ବାକ୍ରମ୍ଭିକ୍ରମ୍ଭି ॥ ଶିର୍ଦ୍ଦମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିତାଯି ॥ ଚର୍ଚାର୍ବାମ୍ବାକ୍ରମ୍ଭିକ୍ରମ୍ଭି
ଶିତ୍ତଗ୍ରୀକ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିତାଯି ॥

ଲୋହଗୀଲୋହଗୁଡ଼ବା କ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିଲ୍ୟଃ

ଶୁଦ୍ଧିଯୁତିପୁର୍ବଗତିଃଫେଦେଵା ପୁଣିଲ୍ୟମ୍ବନ୍ଦମ୍ବନ୍ଦ
ଶିତ୍ତଗ୍ରୀକ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦି

ଲୋହଗୀଲୋହଗୁଡ଼ବା କ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିଲ୍ୟଃ

ଆବର୍ଦ୍ଦମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିତାଗନ୍ଧିଫେଦେଵା ପୁଣିଲ୍ୟମ୍ବନ୍ଦମ୍ବନ୍ଦ
ଶିତ୍ତଗ୍ରୀଵିଶ

ଶିତ୍ତଫିରିଦିଃଵମ୍ବନ୍ଦଲ୍ୟବନ୍ଦରେଵା ଶିତ୍ତଗ୍ରୀ

କ୍ରମ୍ଭିର୍ଦ୍ଦିରେଵାଚୁମ୍ବାଃଵମ୍ବନ୍ଦ

အပါယ်ဘုံသားများဖြစ်လာကြသည်။
 စိတ်ကို ကောင်းသည့်ဘက်ရောက်အောင်နိုင်သော စိတ်ကို
 သခင်လုပ်နိုင်သောသူများသည်
 နတ်ဖြူဟာများ ဖြစ်လာကြသည်။
 သို့မဟုတ်

နှစ်ဗုဒ္ဓရွှေမှုံးသာကို ခံစားရသူများဖြစ်လာကြသည်။
 သန်း ။ ၂ ။ တပည့်တော် သဘောပေါက်သွားပြီတုရား၊ ဆော့ခရာ့ဗြိုဟာ
 ပုထိုလှိုဖြစ်တဲ့အတွက် မလိုက်စားတဲ့ဘက် စိတ်သန်တယ်။
 ဒါပေမဲ့ သူက စိတ်နိုင်းတာမလုပ်ဘဲ စိတ်မလုပ်ချင်တဲ့
 ပရဟိတာအလုပ်တွေ ပေလုပ်ရင်း သူတော်စင်ကြီးတစ်ယောက်
 ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ဆော့ခရာ့ဗြိုဟာ စိတ်ရဲ့သခင်ပဲ။
 ဒီလိုခိုလိုတာ။ ဟုတ်လား ဘုရား။

နှပ် ။ ၂ ။ အေး ဟုတ်တယ်။ ထောရဂါထာ၊ ပဋိကနိပါတ်မှာ ဒီနည်းနဲ့
 ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ အရှင်ပိဋ္ဌသေနစကားကို နားထောင်ကြည့်။
ရဟန္တာတစ်ပါး၏ပြုပိုဒ်

‘ဟယ် စိတ်ယုတ်၊ သင်သည် ကာမဂုဏ်ကွန်ယက်သဖွယ်
 ဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်၌ တည်၏။ မြို့တံတိုင်း၏ မလွှယ်ပေါက်
 တံခါးငယ်များကို ကန်လန့်ထိုးပိတ်ထားခြင်းဖြင့် ဆင်တို့ကို
 တားမြှစ်သကဲ့သို့ သင့်ကိုတားမြှစ်ထားအံ့။ သင့်ကို မကောင်းမှု
 ၌ မယျှဉ်စေသောအားဖြင့် တားမြှစ်ထားပေအဲ။ တံခါးပွဲင့်ခြင်း
 ကို မရသောဆင်ကဲ့သို့ သင် စိတ်မြိုက်သည် ယခုအခါ အလိုဂျို
 တိုင်း မသွားလာနိုင်တော့ပေ။ ထိုတို့အာရုံတို့၌ ပြောင်းကာ

ချွဲကာ ပြီးသွားလျက် မကောင်းမှုပြု မွေ့လျှော်တတ်သော
သင်စိတ်ဖိုက်သည် ယခုအခါ လုညွှေလည်မွေ့လျှော်နိုင်တော့
မည် မဟုတ်ပေါ့၊ အားကောင်းသော ဆင်ဆရာသည် မယဉ်
ကျေးသော ဆင်ရိုင်းကို သူအလိုအတိုင်း မလျမ်းမသွားစေဘဲ
ပြန်လည် တုံးလျှော်ဆုတ်နှစ်စေသကဲ့သို့တည်း၊ သင် စိတ်ယုတ်
ကို သင့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေဘဲ ငါသည် ချုပ်ကိုင်ဆုတ်နှစ်
စေအဲ့တဲ့။ ဒါကြောင့် စိတ်ကို မကောင်းတာတွေ မတွေး
အောင် ထိန်းသိမ်းတာလည်း တရားကျင့်ခြင်းတစ်မျိုးလို့ မှတ်
ပေါ့။

သန်း ။ ။ တပည့်တော် နောက်တစ်မျိုးသဘောပေါ်ကိုသေးတယ်။
နှင်း ။ ။ ဘယ်လိုလဲ။

သန်း ။ ။ ဂိပသုနာသဘောအရဆိုရင် ဆော့ခရဖွံ့ဟာ အနုသယ
အနေနဲ့ ရှိနေတဲ့ ကာမဂ္ဂထဲခံစားချင်တဲ့စိတ်ကို ပရီယုဌာန
အဆင့်ကို ရောက်ခွင့်မပြုတာဘဲ ဘုရား။ စိတ်ထဲမှာ ထက္ခာ
သောင်းကျိုးတဲ့ ပရီယုဌာနအဆင့်ကို မရောက်မှတော့ ကိုယ်
နှုတ်နဲ့ ကျူးလွှန်တဲ့ ဂိတိက္ခာမအဆင့်ကို ဘယ်ရောက်တော့
မလဲဘုရား။

နှင်း ။ ။ အေး ဟုတ်တယ်။ ဒီအချက်ကို သိစေချင်လို့ ဆော့ခရဖွံ့
အကြောင်းကို ထုတ်ပြောခဲ့တာပဲ။ ကိုယ်နှုတ်တစ်ခုခုနဲ့ ကျူး
လွှန်လာတဲ့ ဂိတိက္ခာမကိုလေသာကို သိလက ပယ်သတ်ပေး
တယ်။ စိတ်ထဲမှာ ထက္ခာသောင်းကျိုးလာတဲ့ ပရီယုဌာန
ကိုလေသာကို သမာဓိက ပယ်သတ်ပေးတယ်။ အများအကျိုး

ကို အာရုံစိုက်ပြီး လုပ်နေတယ်ဆိုတာ သမမာစ် တစ်မျိုးပါပဲ။ ဒေါက်တာ အဲလဘက်ချိုက်အတို့၊ မာသာထရီအတို့ဟာ ပရဲ ဟိုတာအလုပ်ကို သေတဲ့အချိန်ထိ လုပ်သွားကြတာပဲ။

ဒါဟာ တရားစကားနှဲပြောရင် ပရီယူဌာန ကိုလေသာ ကို သမမာစ်နဲ့ သတ်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ တစ်ကဗ္ဗာ လုံးက လေးစားရတဲ့သူတော်စင်ကြီးတွေ ဖြစ်လာတာပေါ့။ စိတ်အစဉ်မှာ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ အကြောင်းတို့ကိုဆိုင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အနုသယကိုလေသာကိုတော့ ဝိပဿနာ ပညာ၊ မဂ်ပညာနဲ့ သတ်မှရတယ်။ ဂန္ဓာရုံကာမမီးလောင်တဲ့ ဆင်ကြီးတစ်ကောင်ကို ကြည့်ပြီး တော့ထွက်သွားတဲ့ အလောင်းတော်ကဒိုယမင်းအကြောင်းကို နောက်အပတ်မှာ ပြောပြုမယ်။

ရဟန္တများသည် ကုသိုလ်ကိုယယ်

တချို့က ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကုသိုလ်လည်း မရှိ။ အကုသိုလ်လည်း မရှိဆိုတာနဲ့ ကုသိုလ်ကိုလည်း ပယ်ရမယ် လို့ အလွှဲအမှားကို ယူဆပြီး ပြောတတ်ကြတယ်။ ပုထိဇာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်ကို ပယ်လိုက်ရင် အကုသိုလ်တွေချည်း မပြတ် ဖြစ်နေတော့မှာပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် မြို့ခြားတစ်ချာမှာ လူလိမ္မာ သူတော်ကောင်းတွေကို နှင့်ထုတ်လိုက်ရင် လူမိုက် တွေချည်း ကျွန်းနေသလိုဖြစ်မှာပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် အသုံးကျ တဲ့ သစ်ပင်ကြီးတွေကို ပယ်ရှင်းလိုက်ရင် အဲဒေါရာမှာ အသုံး

မကျေတဲ့မြေကိပင်၊ ဆူးပင်တွေပေါက်သလိုလည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို ကုသိုလ်ကို မဖြော ပယ်တဲ့သူမှာ အကုသိုလ် ချည်း ပြောတိဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါးသွားဖို့ပဲရှိတယ်။ လူဘဝ ကိုတောင် တစ်ဖန်ပြန်ရောက်ဖို့ ခဲယဉ်းပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါ အထူး သတိပြုကြရမယ်။ အမှန်ကတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်မရှိဘူးဆိုတာက ကုသိုလ်အမှုကိုပြုပောမယ့် အပို့ မရှိတဲ့အတွက် အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်မဖြစ်ဘဲ အကျိုး မပေးတတ်တဲ့ ကြိယာမျှဖြစ်တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်အမှုများကို ပြုကြတာပါပဲ။ ဘုရားကို အရိုအသေ ပြုကြတယ်။ ထောက်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကို အရိုအသေပြုကြတယ်။

တရားဟောကြတယ်။ တရားနာကြတယ်။ တရား နှလုံးသွင်းကြတယ်။ ဝေယျာဝစ်အလုပ်တွေကို လုပ်ကြတယ်။ ဆင်းရဲခုကွဲရောက်နေတဲ့သတ္တဝါကို တတ်နိုင်ရင် ကယ်ဆယ် ကြတယ်။ ဆွမ်းသေက်န်း စသည် ပိုနေလျှင် ပေးသင့်တဲ့သူများ အား ပေးလှုပြုကြတယ်။ သီလ သိကွာပုဒ်တွေ ရှိရှိသေသေ စောင့်ရောက်ကြတယ်။ ဒီလိုကုသိုလ် အလုပ်တွေကို ထိုက် သည့်အားလော်စွာ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သစ္စာလေးပါး ကို အကြွင်းမဲ့ သိပြီးဖြစ်နေတဲ့အတွက် အပို့ဗာက လုံးဝမရှိ တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီကုသိုလ်အမှုတွေပြုတိုင်း၊ ပြော တိုင်း၊ ကြတိုင်း အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကြိယာစိတ်တွေသာ ဖြစ်တယ်။ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ကုသိုလ်စိတ်ကတော့ မဖြစ်

တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာ ကုသိုလ်လည်း မရှိဘူး
လို့ ဆိပါတယ်။ ကုသိုလ်အမူတွေကို မလုပ်တော့ဘူးလို့ မဆို
လိုပါဘူး။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏ ပဋိစွာသမုပ္ပါဒ်တရားတော်မှ)

(မှတ်ချက်) နမောဂတ္တရားရီရိုး၌ ကုသလာ၊ ကုသလံဟံ–
ရဟန္တာသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပယ်သည်ဟုသော
တင်စားပြောသော စကားကို မချစကားထင်ပြီး ဟောကြ
ပြောကြရာမှ အများစုမှာ ပုညန္တရာယ် အကုသိုလ်များဖြစ်
ကြရသည်။ အကုသိုလ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ပယ်သတ်
သည်မှာ မှန်သော်လည်း ကုသိုလ်ကိုကား မပြုလုပ်ခြင်းအား
ဖြင့် ပယ်သတ်သည်မဟုတ်။ ကုသိုလ်မျိုးစုံကို ရဟန္တာများ
ပြုလုပ်ကြပါ၏။ သို့သော အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏ္ဍာကို အမြစ်ပြတ်
ပယ်သတ်ပြီးသား ဖြစ်သောကြောင့် နောင်ဘဝချမ်းသာကို
မယူတော့ပေါ့။ ထိုသို့ နောက်ထပ် ဘဝချမ်းသာ မယူတော့
ခြင်းကိုပင် ကုသိုလ်ကိုပယ်သည်ဟုတင်စားပြီး ဟောထားခြင်း
ဖြစ်သည်။ တန်သာရီဖြူ့၊ ဝက်ဘာတောင်ဆရာတော်ကို
အများက ရဟန္တာဟု သမုတ်ကြသည်။ ထိုဆရာတော်သည်
မွေးနောက်တိုင်း၊ ဒါန ပြုသည်။ နယ်ခံ ကိုယ်တော်တရားက
ရဟန္တာဆိတာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ပယ်ထားတာ။ ကုသိုလ်
မလုပ်သင့်ဟု ပြောသောကြောင့် ဒါနမပြုခြုံဖြစ်နေသည်ဟု
သိရသည်။ ဤစာကို ဖတ်ရပါက တားခဲ့သောသူများသည်
မိမိ ပြောတာ မှားကြောင်း ပြန်လည်တောင်းပန်ပြီး ကုသိုလ်

ကောင်းမှုပြုသင့်ကြောင်း လျောက်ထားသင့်သည်။

သူတစ်ပါးပြုမည့်ကုသိုလ်ကို မပြုဖြစ်အောင် တားမြစ်ခြင်းကို ပုညွှန်ရာယ်ဟုခေါ်သည်။ အလွန်အပြစ်ကြီးသည်။ ရန်ကုန်မှ အဘွားတစ်ယောက်သည် မိမိလည်း မလျှော့၍ သူတစ်ပါး လျှော့လျှင်လည်း မလျှော့ဖြစ်အောင် လိုက်ပြီးတားမြစ်တတ်၏။ မစွဲရှိယသည် အားသေးလျင် မိမိပစ္စည်းကုန်မှာကို နှမြောက်၏။ အားကြီးလာလျင် သူတစ်ပါးပစ္စည်းကုန်မှာကိုပင် လိုက်ပြီး နှမြောတတ်သည်။ ထိုအဘွားသေသေအခါ ပါးစင်ပပါသော ပြီတွောသွားဖြစ်ရသည်။

ပါးစင်ပပါသော ပေးဝေသောအမျှကုသိုလ်ကို သာဓ မခေါ်နိုင်သောကြောင့် ပြီတွောဘဝမှ မကွဲတ်နိုင်တော့ပေး။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် သူတစ်ပါး၏ ကုသိုလ်ကို တားမြစ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာကို ‘အတွင်းရန်သူ’ စာအုပ်၌ အကျယ်ဖတ်နိုင်ပါသည်။

ကုသိုလ်မြှုပြုခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာအားကြီးသောကြောင့်ဖြစ်သည်

အဝိဇ္ဇာရှိနေတဲ့ ပုထိဇ္ဇာတွေက အဲဒါကို အယူအဆလွှဲပြီး ဒါနာ၊ သီလ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို မလုပ်ဘဲပယ်ထားရင် အဲဒီလူတွေမှာ အချိန်ရှိသမျှ အကုသိုလ်တွေချည်းဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို အကုသိုလ်တွေချည်းဖြစ်နေရင် အဲဒီလူဟာ အပါယ်လေးပါးသွားဖို့ရာ လမ်းပွင့်နေတယ်လို့သာမှတ်ကြပေတော့။ နောက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ပြုချင်တဲ့စိတ် မရှိ

ဘူးဆိတာ အပိုစွာနည်းတဲ့ သဘောမဟုတ်ဘူး၊ အပိုစွာ အား
ကြီးတဲ့သဘောပဲ။ အပိုစွာအားကြီးတော့ မင်္ဂလာလိန့်နဲ့ ဝေး
တယ်လိုလည်း မှတ်ကြရမယ်။ အပိုစွာနည်းလာရင် နည်း
သလောက် ကုသိုလ်အမှုတွေမှာ စိတ်က သာပြီးညွတ်ကိုင်း
လာတယ်။

ဒါကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်လာရင် ပုထုဇ္ဇာတုန်းက
ထက် ကုသိုလ်ဘက်မှာ စိတ်ကသာပြီး ညွတ်ကိုင်းလာတယ်။
တတ်နိုင်သမျှ ကုသိုလ်အလုပ်ကို သာပြီး စိတ်ဝင်စားစွာနဲ့လုပ်
တယ်။ သကဒါဂါမိလည်း ထိုအတူပဲ။ အနာဂတ်လည်း ထို
အတူပဲ။ ထူးတာကတော့ အနာဂတ်က ပလိုမောဓတွေကို
ဖြတ်တောက်ပြီး ဘာဝနာအလုပ်ကို တိုးတက်လုပ်လိုတဲ့ ဆန္ဒ
သာပြီးများလာတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်က အချိန်ရ
သလောက်ဟာ ဘာဝနာအလုပ်မှာ သာပြီး စိတ်ဝင်စားနေ
တတ်တယ်။ ရဟန္တာဆိုရင်တော့ အထူးပြောစရာမရှိဘူး။
ဒါကြောင့် ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို အကုသိုလ်အလုပ်တွေလို
တမင်မပယ်ကောင်းဘူးဆိတာကို သိနားလည်ထားကြရမယ်။
(မဟာစည်ဆရာတော်၏ ပဋိစ္စသမျှပါ၍တရားတော်မှ)

(မှတ်ချက်)။ ပဋိစ္စသမျှပါ၍စက်ပိုင်းကို ဟောသူအချို့သည်
သခါရထဲမှာ ကုသိုလ်လည်းပါတယ်။ အကုသိုလ်လည်း ပါ
တယ်။ ရာန်လည်းပါတယ်။ ဒီသခါရတွေလုပ်နေသမျှ ဝိညာဉ်
လို ခေါ်တဲ့ဘာဝသစ်ဟာလာမှာ။ ဒါကြောင့် သခါရ မဖြစ်အောင်
လုပ်ကြ။ သခါရ မဖြစ်အောင် အကုသိုလ်လည်း မလုပ်နဲ့။

ကုသိုလ်လည်း မလုပ်နဲ့ဟု ဟောကြလေသောအခါ ဘုရား
ဒေသနာတော်သည် ပျက်စီးရလေတော့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
၌ ပယ်သတ်ရမည့်ဖြတ်လမ်းကို ဘုရားရှင်ကပြေားသာဖြစ်၏။

ဒေသနာပစ္စယာတဏ္ဍာ၌ တဏ္ဍာကို ပယ်သတ်ရမည်
သာ ဖြစ်၏။ သခါရဟူသည်မှာ စေတနာသာဖြစ်၏။ စေတနာ
ဟူသည် သစ္စာဖွဲ့လျှင် ဒုက္ခသစ္စာသာဖြစ်၏။ ဒုက္ခသစ္စာသည်
ပယ်သတ်ရမည်အရာမဟုတ်။ မမြှုပ်ဟု ဆင်းရဲ ဟု အမိမရဟု
သိရုံသိရမည်အရာသာဖြစ်သည်။ ဓမ္မပဒ္ဒ် လာသော ဝန်ဝါသီ
တိသော သာမဏေအလောင်းသည် အရင်ဘဝတစ်ခုက အရှင်
သာရိပုတ္တရာအား ဆွမ်းနှင့်သက်နံးကို ပေးလှုပြီး နိဗ္ဗာန်ကို
ဆုတောင်းခဲ့သည်။ ဘဝတဏ္ဍာကို အသိဉာဏ်ဖြင့် ပယ်သတ်
ပြီး လျှော့သော ထိုဒါနကုသိုလ်သည် နောက်ဘဝတွင် ခုနစ်နှစ်
သားနှင့်ရဟန္တာဖြစ်အောင် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်း
အရာ အကျယ်ကို စာရေးသူ ရေးသားသော 'ပါရမိတိက်သော
ဒါနနှင့် ပါရမိမထိက်သောဒါန' စာအုပ်တွင် ဖတ်ပါ။

အချိန်မနောင်းမီ

ဝါးပင်များ စုရုံးပေါက်ရောက်လျှက်ရှိသော ဝါးရုံကို
ကြည့်ပါလေ။ ထိတိုးရုံထည့် ဝါးပင်ငယ်လေးတစ်ပင်ပါရှိသည်
ဆိုပါတော့။ ထိတိုးပင်ငယ်ကလေးကို ဝါးရုံမှ ထုတ်ယူလိုသော်
မည်သို့ ထုတ်ယူသင့်သနည်း။ ထိတိုးပင်ကလေး အညွှန်၊
အခက်၊ အလက် မပွားစည်းမီ ထုတ်ယူမှုသာလျှင် လွယ်ကူပေ
မည်တည်း။ ကာမ၊ ဘောဂါ၊ လောကီဘောင်မှ ထွက်မြောက်
၍ အကျင့်မြတ်ကို အားထုတ်လိုသော အကြင်သူသည် လင်
မယား ဟူသော အိမ်ထောင်ပြခြင်း အနောင်အဖွဲ့မှုရှိသေးမီ
အားထုတ်ဆောက်တည်သင့်ပေါ်။

(အရွင်အာတုမ)

(ကောက နီပါတ်၊ အငွောက်)

မင်္ဂလာ၏လျေနှင့် ကိုလေသာရေ့း

အဟုန်ပြင်းသော ရေ့းနောက်သို့ မောပါလာသူ
သည် ခိုင်ခုံသောလျေကို ရရှိသည်ရှိသော် ရေ့းမှ လွတ်
မြောက်နိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို ကြည့်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆောင်
နိုင်ပေါ်။ ဤနည်းအတူပင် သံသရာတည်းဟူသော ရေး
အလုပ်၌ ငါသည် သစ္စာလေးပါးတရားမြတ်ကို အရိယာမဂ်

ဥာဏ်ဖြင့် သီပြီးဖြစ်သောကြောင့် (အရိယာမင်တည်းဟူသော လျော်ခြားဖြစ်သောကြောင့်) သံသရာရေအလျဉ်း၊ ကိုလေသာ ရေစီးအဟန်တို့မှ လွှတ်မြောက်လေပြီ။ မိမိကိုယ်ကို နိဗ္ဗာန် တည်း ဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆောင်နိုင်ပေ ဖြိုတည်း။

အရှင်အဇ္ဈာန်
(ကေကနိပါတ်၊ နံပါတ်)

မသိ၍မိုက်ခြင်း

နော်စွဲတို့သည် လျင်မြန်စွာ ကွယ်ပျောက်၍လွန်သွား ကြကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏ အသက်ဖို့တို့၏ အသက်ဖို့တို့၏ နော်စွဲတို့သို့ ချုပ်၍ပျောက်၍သွားကြရ၏။ တောင်ကျချောင်းရေ သည် ကြာမြင့်စွာ မတည်နိုင်ပေ။ ထိုအတူ သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် လျင်စွာသာလျှင် ကုန်ခမ်းခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ယင်းသို့သော သဘောတရားကို မသိသောလူမိုက်သည် မကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်ပေသေး၏။ နောင်အခါ ခံရမည့် ဆင်းခဲ့ဒဏ်ကို မသိရှာလေတကား။

အရှင်ဟေရညာကာနီ
(ခုကန်းပါတ်၊ ခုတိယဝါ)

နှင် ။ ။ ဂန္ဓာရုံကာမမီးလောင်တဲ့ဆင်ကို ကြည့်ပြီး တော့ထွက်သွားတဲ့ ဂဇိုယ်မင်းဝတ္ထုဟာ ပိဋကတ်တော်က လာတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ သောတ္ထာကိုဆိုတဲ့ လောက်ကျမ်းတစ့်ကျမ်းက

လာတယ်။ ရှူးအခါက သီရိမတီအမည်ရှိတဲ့ဖြဲ့မှာ သတ္တုတွာ
သနကာဒမကအမည်ရှိတဲ့ မင်းကြီးစိုးစံတော်မူတယ်။ ဒီမင်းကြီး
ဟာ ဆင်ဖမ်းဝါသနာပါတယ်။

ဖမ်းမိတဲ့ ဆင်တွေကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပြီး
ဆင်များနဲ့ကာစားပျော်ပါးတတ်လို ဂဇိုယ်-ဆင်ချုပ်သော မင်း
ကြီးလို့ဘွဲ့ပေးထားကြတယ်။ တစ်ရက်တော့ မှခိုးတစ်ယောက်
ဟာ အလွန်လှပတဲ့ ဆင်ကြီးတစ်ကောင်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသတဲ့။
ဘယ်လောက်လှသလဲဆိုရင် ဆင်ကြီးခဲ့ ကိုယ်က မျက်စဉ်ညို့
တောင်နဲ့ တူသတဲ့။ အစွဲယ်က ငွေရောင်ရှိသတဲ့။ ဦးကင်းက
တောင်ထွေတ်နဲ့ တူသတဲ့။

နှာမောင်းက ရောဝက်ဆင်မင်းရဲ့ နှာမောင်းနဲ့တူ
သတဲ့။ အပြီးက စာမရှိခဲ့အပြီးနဲ့ တူသတဲ့။ နှာအိုးတစ်လျောက်
မှာလည်း ခွေအဆင်းနဲ့တူတဲ့ အပြောက်များ ပါသတဲ့။ ဒီဆင်
ကြီးသတ်ပြီး အစွဲယ်ကိုရောင်းရင် ငွေကြေးအနည်းငယ်သာရ
မယ်။ မင်းကြီးကို လျောက်ထားနိုင်ရင် များစွာသော ဆူလာသိ
တွေကို ရမှာပဲလို တွေ့မိတဲ့အတွက် ဆင်ကြီးကျက်စားတဲ့
နေရာကို သေချာမှတ်သားပြီး မင်းကြီးထံ တင်လျောက်တယ်။

မင်းကြီးကလည်း အားရဝိုးသာနဲ့ မှဆိုးကို ဆူလာသိ
များစွာပေးပြီး ဆင်ကြီးကို အရဖမ်းယူတယ်။ ပြီးတော့ ဆင်
ဆရာတ်အပ်ပြီး ယဉ်ကျေးအောင် အမြန်သင်ကြားခိုင်းတယ်။
ဆင်ဆရာကလည်း အစွမ်းကုန်သင်ကြားလိုက်တာ ကိုးရက်
ခန့်နဲ့ပဲ ဆင်ကြီးဟာ လူစကား နားလည်လောက်အောင် ယဉ်

ကျေးသီမံမွှေ့တဲ့အတွက် မင်းကြီးထံ ပြန်လည် ဆက်သလိုက် တယ်။

ယဉ်ကျေးသီမံမွှေ့လာတဲ့ ဆင်ကြီးကို မြင်ရတော့ မင်းကြီးဟာ အလွန် အားရနှစ်သက်တယ်။ နက်ဖြန် တန် ဆောင်မျန်းလပြည့်နေဖြစ်တော့ ဒီဆင်ကြီးစီးပြီး မြို့ကို လှည့် မယ်၊ နက္ခတ်သဘင်ကစားမယ်လို့ အမိန့်ပေးလိုက်တယ်။ နောက်တစ်နေ့ကျတော့ စစ်သည်မှတ်ပါ အခြာရုံတွေနဲ့ ဒီ ဆင်ကြီးကို စီးပြီး မြို့ကိုလှည့်တယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ အဖိတ်နေ့သာက တော့ဆင်တွေ မင်းဥယျာဉ်ထဲဝင်ပြီး ဖျက်ဆီးကြလို့ မင်း ဥယျာဉ်တော်ဟာ ပျက်စီးသွားတယ်။

ဒီအကြောင်းကို ဥယျာဉ်မျိုးက လာအကြောင်းကြား တဲ့အတွက် မြို့ကို လှည့်လည်ရာက အပြန်မှာ နှစ်းတော်ကို မဝင်သေးဘဲ ဥယျာဉ်တော်ကို ကြည့်ရအောင် ဆင်စီးပြီး ဝင် သွားတယ်။ ဥယျာဉ်တော်ရောက်တော့ ပျက်စီးနေတဲ့ ဥယျာဉ် တော်ကြီးကို လှည့်လည်ပြီးကြည့်တယ်။ ဥယျာဉ်တော်ထဲ လာပြီး သောင်းကျွန်းကြတဲ့ ဆင်တွေထဲမှာ ဆင်မတွေလည်း ပါတယ်။ အဲဒီဆင်မတွေရဲ့ ကိုယ်အနဲ့၊ ကျင်ငယ်နဲ့ ကျင်ကြီး နဲ့တွေဟာ ဥယျာဉ်ထဲမှာ ကျွန်းနေခဲ့တယ်။

ဒီအနဲ့တွေ ရလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ ယဉ်ကျေးလှတဲ့ ဆင် ကြီးဟာ ရာဂစ်တ် ထဲကြပြီး မှန်ယိုလာတယ်။ ရှင်းရှင်း ပြော ရရင် မယားတရား ရူးသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဆင်ကြီး စိတ် ထဲမှာ ဆင်မနဲ့ ပျော်ပါးဖို့ပဲ သိတော့တယ်။ ကျွန်းတာ ဘာမှ

မသိတော့ဘူး၊ ဒါကြာ့င့် သူကျောကုန်းပေါ်က ဆင်းလီးနဲ့
မင်းကြီးကို အတင်းခါချို့ဗျာ ဆင်မတွေ ရှိရာကို အနဲ့ခံပြီး
တဟုန်တိုး ပြေးလိုက်တော့တာပဲ။

စီတိရိုင်းဝင်စေသောအနဲ့

ဆင်ကြီး ခါချုလိုက်တဲ့အခါ ဆင်းလီး လွှင့်စင်ကျေား
ပေမယ့် မင်းကြီးကတော့ သတိရှိလို လွှင့်မကျောူး၊ ဒါကြာ့င့်
ဆင်းလီးနေရာဝင်ပြီး ဆင်ကြီးကို အုပ်ထိန်းတယ်။ ဆင်ကြီး
ဟာ သူကို ချွှန်းနဲ့ ဘယ်လောက်ပေါက်ပေါက် ဂရုမစိုက်တော့
ဘူး။ ဆင်မတွေရှိရာ နောက်ကိုသာ တဟုန်တိုးပြေးလိုက်နေ
တယ်။ မင်းကြီးလည်း ထိန်းအုပ်လို မရမှန်းသိသွားတော့
အောက်ဖြုတ်မကျအောင် အတင်းတွယ်ကပ်ပြီး လိုက်သွားရ
တယ်။ တော့နက်ထဲရောက်တော့ မင်းကြီးစဉ်းစားမိသွားတယ်။
ဒီတိုင်းဆိုရင် ဒီဆင်ကြီးဟာဆင်မအတွက် တခြားဆင်ထိုးတွေ
နဲ့အသေအကြောင်း တိုက်ခိုက်ကြမှာပဲ။ အဲဒါဆိုရင် ငါပါ အချောင်
သေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုတွေးမိပြီး ရေသဖန်းပင်အောက် ဖြုတ်
အသွားမှာ ရေသဖန်းကိုင်းကို လှမ်းဆွဲပြီး ကျွန်းခဲ့တယ်။

အတော်ကြာတော့ နောက်ကလိုက်လာတဲ့ စစ်တပ်
မိုလ်ပါတွေနဲ့တွေ့ပြီး နန်းတော်ကို ပြန်သွားတယ်။ နောက်နေ့
ကျတော့ ဆင်ဆရာကိုခေါ်ပြီး ကြိမ်းမောင်းတော့တာပေါ့။ ဆင်
ကြီး မယဉ်ကျေားသေးဘဲ ယဉ်ကျေားတယ်ဆိုပြီး လိမ်းရမလား
ပေါ့။ ဒီအခါ ဆင်ဆရာက မြုတ်သောမင်းကြီး ဆင်ကြီးဟာ
ယဉ်ကျေားတာ အမှန်ပါ။ သို့သော် မ, စီတိကြာ့င့် မှန်ယစ်ပြီး

အခုလိုဖြစ်ရတာပါ။ ဒီဆင်ကြီးဟာ ဆင်မနဲ့ ပျော်ပါးပြီး မုန်ယစ်
ခြင်းပြေတဲ့အခါ ပြန်လာပါလိမ့်မယ်လို့ လျောက်ထားတယ်။

မင်းကြီးက ဆင်ဆရာရဲ့စကားကို သိပ်မယ့်ဘူး။ ဒါ
ကြောင့် မင်းပြောတဲ့အတိုင်း ဆင်ကြီးပြန်လာရင် ဆုလာဘ်
ပေးမယ်။ ပြန်မလာရင် မင်း အသက်မရှိဘူးသာ မှတ်ပော်ရော့
လို့ ပြောပြီး ဆင်ဆရာကို ချုပ်ထားလိုက်တယ်။

သန်း။ ။ ဆင်ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း ဆင်ကြီးဟာ ပြန်လာရဲ့လား
ဘူား။

နှင်း။ ။ အေး . . . ပြန်လာတယ်ကွာ။ ဒီအခါ ကတိအတိုင်း ဆင်
ဆရာကို လွှာတ်စေပြီး မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ဆင်တင်းကုပ်ကို
သွားတယ်။ ဆင်ကြီးဟာ အခုလိုကျတော့ တကယ်ယဉ်ကျေး
တဲ့ဆင်ကြီး ဖြစ်နေပြန်တယ်။ မင်းကြီးဟာ ဆင်ကြီးရဲ့ နှာ
မောင်းကို လက်နဲ့သုံးသပ်ပြီး . . .

မီးထက်ပူသော အရာ

“ဆင်ဆရာ၊ ဒီလိုဆိုတော့လည်း ဆင်ကြီးက လိမ္မာ
သားပဲ။ ဟိုတုန်းကဖြင့် သူကို ငါ ချွှန်းနဲ့ချိတ်ပြီး တအားဆွဲတာ
လုံးလုံးဆွဲလို့မရဘူး။ အဲဒီတုန်းက ဒီဆင်ကြီး ဘာဖြစ်သွားတာ
လဲ”လို့ ပေးတယ်။ ဒီတော့ ဆင်ဆရာက-

“မင်းကြီး၊ ရာဂဆိုတဲ့ တရားဟာ ပကတိထက်လှသောချွှန်း
ထက် ပိုလွှန်ပြီး ထက်ပါတယ်။

ပကတိသော မီးထက်လည်း ပိုပြီးပူပါတယ်။

မြေအဆိပ်ထက်လည်း ပိုလွှန်ပြီး ပြင်းထန်ပါတယ်။ ဒါ

ကြောင့် မင်းကြီး ချွန်းနဲ့ တအားချိတ်ဆွဲသော်လည်း မရခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်”လို လျှောက်တော့ “အခုတော့ ဘာလိုပြန်လာ
တာလဲ”လို မေးတယ်။

“သူရဲ့မဏ္ဍာန်ဆေးပါးကြောင့် ပြန်လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်”လို လျှောက်တင်တဲ့အခါ မင်းကြီးက “ဒီလိုဆို မောင်မင်းရဲ့ မဏ္ဍာန် ဆေးပါးဟာတော်တော်ထက်တာပဲ။ ငဲ့ကို လက်တွေ့ ပြစ်းပါ”လို ပြောလိုက်တယ်။ ဆင်ဆရာက “အရှင်မင်းကြီး ရှုစား တော်မူပါ”လို လျှောက်ထားပြီး အတော်ကြီးတဲ့ သံတုံးကြီး တစ်တုံးကို ရဲနေအောင် ဖီးဖုတ်တယ်။ သံတုံးကြီး ရဲရဲတောက် လာတဲ့အခါ ညျှပ်နဲ့ယူလာပြီး ဆင်ကြီးကို နှာမောင်းနဲ့ပတ်ပြီး အကိုင်ခိုင်းတယ်။

ဆင်ကြီးဟာ ဆင်ဆရာရဲ့ အမိန့်အတိုင်း ရဲရဲတောက် နေတဲ့ သံတုံးကြီးကို နှာမောင်းနဲ့ ပတ်ပြီးကိုင်ရှာတယ်။ ပူထွန်း လို ဆင်ကြီးဟာ မျက်ရည်တောင်ကျတယ်။ ဆင်ကြီးရဲ့ နှာမောင်းကို အရှင်လတ်လတ် ဖီးကင်သလိုဖြစ်ပြီး ညျှပ်နဲ့တွေ တောင် ထွက်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ဆင်ကြီးဟာ ဆင်ဆရာကို ကြောက်ရှာလို ထွက်မချခဲ့ဘဲ ဆက်ကိုင်ထားရတယ်။

မင်းကြီးဟာ ဆင်ကြီးကို တအားသနားသွားပြီး သံတုံးကြီးကို မြန်မြန်ပြန်ချစေတယ်။ ပြီးတော့ ကြီးစွာသော ထိတ်လန်ခြင်း သံဝေဂျာဏ်ကိုလည်း ရသွားတယ်။ သို့ တယားကာမ၊ ရာဂဆိုတဲ့ တရားဟာ အလွန်ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်ပါ ကလား၊ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ အလွန်ပေါ့ များပါကလား။

ဒီရာဂကို မို့ပြီး သတ္တဝါတွေဟာ သံသရာဆိတဲ့ သမုဒ္ဒရာမှာ နှစ်မျာ်ဖောက်ရတယ်။ ရာဂကိုမို့ပြီး အပါယ်လေးဘုံးမှာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီရာဂကြောင့် အဖေက သားကို သတ်တယ်။ သားက အဖေကို သတ်တယ်။

အမေက သမီးကို သတ်တယ်။ သမီးက အမေကို သတ်တယ်။ မောင်က နှမကို သတ်တယ်။ နှမက မောင်ကို သတ်တယ်။ တူက ဦးရီးကို သတ်တယ်။ ဦးရီးက တူကို သတ်တယ်။ လင်က မယားကိုသတ်တယ်။ မယားက လင်ကို သတ်တယ်။ ခွေမျိုးသားချင်းလည်း သတ်ကြတယ်။ တဝါးပြင်ပကိုလည်း သတ်ကြတယ်။

ဒီရာဂကြောင့် ဥစ္စာစပါးကို ဖျက်ဆီးကြတယ်။ အခြားအရုံအကျဉ်းအစောကို ဖျက်ဆီးကြတယ်။ ဒီရာဂကြောင့် ချမ်းသာက ဆုတ်ယုတ်ရတယ်။ ကုသိုလ်တရား ပျောက်ပျောက်ရတယ်။ သူဂတိလမ်းကြောင်း ဆိုပိတ်ရတယ်။ ဒီရာဂကြောင့် လောဘနိုင်ငံ၊ ဒေါသနိုင်ငံကိုလိုက်ကြရတယ်။ သံသရာမှာကျင်လည်ကြရတယ်။ အပါယ်လေးဘုံးကို ဖရိုဖရဲကျရောက်ရတယ်။

ဒီရာဂကြောင့် ကောင်းသောအကျင့်ပျောက်စီးရတယ်။ သမာဓိပျောက်စီးရတယ်လို့ သံဝေးဖြစ်ပြီး တောထွက်တော်မူသွားပါတယ်။

သန်ပါးအရာဘာ ငွေ့ရခြင်းအကြောင်း

သန်ပါးအနဲ့ကို မက်မောလွန်းလို့ ဒုက္ခရောက်ရတဲ့ သီလရှင်နှစ်ပါးအကြောင်းပြောပြည့်မယ်။ ဂန္ဗာရုံအနဲ့အကြောင်း

ပြောလို သတိရလာတာပါ။ လှည်းကူးမြို့နယ် မရောက်ခင်
လေးမှာ လယ်ကွက်တွေကြား လှမ်းကြည့်လိုက်ရင် တောရ^၁
ကျောင်းတစ်ကျောင်း တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ကျောင်းအလယ်မှာ
နှစ်များစွာကတည်းက တူးထားတဲ့ ရေကန်ကြီး တစ်ကန်ရှိ
တယ်။ ငွေလဲကန်လိုပဲ ခေါ်ကြသတဲ့ ဒါကြောင့် ကျောင်းကို
လည်း ငွေလဲကန်တောရကျောင်းလို ခေါ်ကြတယ်။

ရွှေပြည်သာကျောင်းမှာ လူတွေများလွန်းလို ငါ အဲဒီ
ကျောင်းသွားသွားပြီး စာရေးလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ဒုလ္လာဘဝတ်
တဲ့ သီလရှင်နှစ်ပါးရှိတယ်။ ခဏာဝတ်တာပေါ့။ သူတို့ဟာ
ခဏာဝတ်တဲ့ အချိန်လေးတောင် ရှုစ်ပါးသီလကို အပြည့်
မစောင့်ထိန်းနိုင်ဘူး၊ ခုနစ်ပါးသီလပဲ ရတယ်။

သန်း ။ ။ ဘယ်သီလ ပျက်တာလဲ ဘုရား။

နှုပ် ။ ။ မာလာဂန္ဓာဆိုတဲ့ သိကွာပုဒ်ပေါ့။ ပန်းမပန်ရဘူး၊ နှဲသာ
မလိမ့်ရဘူးလို ဆိုထားလျက်နဲ့ သူတို့နှစ်ပါးဟာ ညည်ဆို
သန်ပါး နိုးလိမ့်ပြီးမှ အိပ်ကြသတဲ့။ သူတို့နေရာက တောဆို
တော့ လျှပ်စစ်မိမရှိဘူး၊ ဖယောင်းတိုင်လေးတွေနဲ့ နေရတာ။
တစ်ရက်တော့ သူတို့ ညာမောင်မောင်သန်ပါး လိမ့်ဖို့ ပြင်နေ
ကြရင်း ရေရှာမတွေ့ဘူးဖြစ်နေတယ်။ ညာဆိုတော့ ရေကန်ဆီ
ထိလည်း ထမသွားချင်ဘူး။

ဒါနဲ့ သူတို့တဲ့နဲ့ အနီးဆုံး ဦးပွဲ့ောင်းကြီးတဲ့ထဲကို ရေ
သွားရှာတဲ့အခါ အဆင်ပြေသွားတယ်။ ဦးပွဲ့ောင်းကြီး ခပ်ထား
တဲ့ ရေပုံးတစ်ပုံးတွေ့ရတယ်။ သူတို့ဟာ ရေပုံးကို ခွဲယူလာပြီး

အဲဒီရေ့နဲ့ သနပ်ခါးသွေးလိမ်းကြတာပေါ့။ ပြီးတော့ သူတို့မှာ အကျို့တစ်ခုရှိသာတဲ့၊ သနပ်ခါးလိမ်းပြီးရင် လျှောနဲ့နီးတဲ့နေရာက သနပ်ခါးဖတ်လေးတွေကို လွှာနဲ့ လှမ်းတို့ယူပြီး စားတတ် ကြတယ်။ အရင်က အဲဒီလို တို့ယူပြီး စားရင် ခါးသက်သက် အရသာလေးမှတယ်။

ဒီတစ်ခါကျတော့ ထူးထူးခြားခြား ငန်တန်တန် အရသာ ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့ စဉ်းစားမရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ခါးရမယ့် သနပ်ခါးက ဘာလိုများ ငန်နေသလဲပေါ့။ မနက ကျမှ ဒီအဖြေက ရတယ်။ တစ်ဘက် ဦးပွဲ့ဌားတဲ့က သူတို့ဆွဲယူလာတဲ့ပူးက ဦးပွဲ့ဌားကြီး ကျင်ငယ်စွန့်တဲ့ ပူးကြီးဖြစ် နေတယ်။ သူတို့ဟာ သနပ်ခါးကို ကျင်ငယ်ရေ့နဲ့ လိမ်းလိုက် သလို ဖြစ်သွားတာပေါ့။

သန်း ။ ။ ဟား ဟား ဟား ဟား သီလရှင်တွေနှင့် ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ ဘုရား။ ဒါနဲ့ ဆရာတော်က ဒီအကြောင်းကို ဘယ်လိုလုပ် ပြီး သီလသလဲဘုရား။

နှင်း ။ ။ အဲဒီ သီလရှင်တွေကိုယ်တိုင် လာပြောပြလို့ သီရတာ။ ကဲ- ရသာရုံကာမမီးလောင်တဲ့အကြောင်းကို သွားကြပြီးစိုး။ အခုတလော ဘယ်ကိုရောက်ရောက် လေဖြတ်နေတဲ့ သူတွေ ခဏ ခဏတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို လေဖြတ်တာ၊ သွေးတိုးရောက် ကြောင့်ပဲကွာ။ သွေးတိုးရောက်ဟာ သောကကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။ အဆီအဆီမ့်တွေ တအားစားလိုလည်း ဖြစ်တယ်။ အခု မြန်မာတွေဟာ ဆီတွေတအား စားလာတယ်။

သွေးတိုး၏နံပါတ်တစ်ရန်သူ

မြေပဲဆီ၊ နှစ်ဆီကြာင့် သွေးတိုးဖြစ်တာက တော်
တော်ကြာကြာ နေရပိုးမယ်။ စားအုန်းဆီကြာင့်ဖြစ်တဲ့ သွေး
တိုးရောဂါဆိုရင်တော့ ဦးနောက်သွေးကြာပြတ်ပြီး မြန်မြန်သော
တာများတယ်။ စားအုန်းဆီတွေဟာ အမြဲခဲနေတာ။ ရောင်းခါ
နီးကျေမှ ဆီပါပါတွေကို မိုးနဲ့တိုက်ပြီး အရည်ဖြစ်မှ ရောင်းရ^၁
တာ။ မင်းတို့ စားပြီးလို ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အကြာ ထဲရောက်တာ
နဲ့ ချက်ချင်း ပြန်ခဲသွားတာပဲ။ ဒါကြာင့် စားအုန်းဆီဆိုရင်
လုံးဝကို မစားသင့်ဘူး။ သွေးတိုးရောဂါရဲ့ နံပါတ်တစ် ရန်သူ
ဟာ ဆီမျိုးစုပဲ။ ဘာဆီနဲ့မှ လူနဲ့မတည့်ဘူး။ ဒါကြာင့် သွေး
တိုးရောဂါက မဖြစ်ချင်ရင် အခုစားနေတဲ့ ဆီသုံးပုံပုံရင် နှစ်ပုံထိ
လျှော့ချသင့်တယ်။

သွေးတိုးဆိုတာ တကယ်တော့ သွေးတွေတိုးလာတာ
မဟုတ်ဘူး။ စားထားတဲ့ အဆီရောတ်တွေက များလွန်းတော့
သွေးကြာထဲမှာ ခဲပြီးချေဖြစ်ကုန်တယ်။ သွေးကြာက ကျွန်း
သွားတော့ သွေးတွေဟာ တွေန်းတိုးပြီး ထွက်ရတယ်။ သွေးဟာ
အကြာက ကျွန်းသွားတဲ့အတွက် ရိုးရိုးစီးသွားလို့မရဘဲ တိုး
ပြီး တွေန်းပြီးသွားရတဲ့အတွက် သွေးတိုးရောဂါလို ပြောတာပဲ။
သွေးတိုးသမားအတွက် နံပါတ်တစ်ရန်သူက အဆီအဆီမှု၊
နံပါတ်နှစ် ရန်သူကျေမှ အင်း။

အခုတော့ ကျွန်းမာရေးဗဟိုသုတေသနရှိကြတော့ အင်း
တော့ ရောင်ပါရဲ့။ အဆီအဆီမှုတွေကျတော့ တအားစား

နေကြတယ်။ အရှန်းနှုန်ခေါက်ဆွဲစားပြီး ဦးနောက်သွေးကြာ
ပြတ်သေတာ ခဏာခဏ ကြားဖူးနေတာပဲ။ အဲဒါအရှန်းသီးဆံ
က ညှစ်ထုတ်ထားတဲ့ အဆီးစာတ်ကြားင့် ချက်ချင်းသောရတာ
ပေါ့။ ရရှိင်လူမျိုးတွေ အဝန်အစပ် တအားစားတယ်။ ဒီပေမဲ့
သူတို့လူမျိုးမှာ သွေးတိုးရောဂါမရှိဘူး၊ ဘယ်ရှိမလဲ။ ဆီမှုမစား
ဘဲကိုး။

မကျွေးဝင်းမြင်းစာအုပ်ထဲမှာက သွေးတိုးရောဂါပျောက်
ဆေးနည်းလေးကောင်းလွန်းလို့ ပြောပြမယ်။

သန်း ။ ။ မှန်ပါ အမိန့်ရှိပါ ဘုရား။

နှပ် ။ ။ ဆင်တုံးမန္တယ်	၁ ကျပ်သား
အရှန်းနှုပြစ်	၁ ကျပ်သား
ငုန်း(ငါသီးထဲကအနှစ်)	၁ ကျပ်သား
နှစ်င်းမှူးနှစ်စစ်	၉ ကျပ်သား
ရောပြီး ပျားရည်နဲ့တေ - ညာဒီပိယာဝင် လက်ဖက်စား တစ်စွဲနှုန်းမှုန်မှုန်သောက်ရင် သွေးတိုးရောဂါ ပျောက်ပါသတဲ့။ ဒီထက်လွယ်တာကတော့ သံပုရာသီးစောင်းစောကို နေ့စဉ် ပါး စားပေးရင်လည်း သွေးတိုးကျေတယ်လို့ သူ့စာအုပ်ထဲမှာ လက် တွေဖြစ်ရပ်သုံးခဲလောက်နဲ့ ရေးထားတယ်။ အုံဗြာစရာကောင်း တာက သံပုရာစောကသာ သွေးတိုးကျေတာ၊ သံပုရာရည်က တော့ သွေးတိုးသမားနဲ့လုံးဝတည်ဘူးတဲ့ကွာ။ ဒါကြားင့် သွေး တိုးတက်ရင် သံပုရာရည်ဖျော်မတိုက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ က က လေဖြတ်တဲ့ရောဂါကြားင့် ဘဝဆုံးမှာစိုးလို့	

ဂိပသုနာတရားနဲ့ဘာမှမဆိုင်သော်လည်း အရသာအကြောင်း
နဲ့ ပတ်သက်တန်း ထည့်ပြောလိုက်တာကျ။ အခု ရသတယာ
ကို စွဲလမ်းမိတဲ့အတွက်ကြောင့် လူထွက်ရတဲ့ အထိဖြစ်သွားတဲ့
ရဟန်းတစ်ပါးအကြောင်းကို ပြောပြုမယ်။ ကေနိပါတ်၊ ဝါတ
မိဂါဇာတ်ရဲ့ ပစ္စာပြန်အတ်ကြောင်းပေါ့ကျား။

ရာဇ်ဗြိုဟ်ပြည်က သူ့ဇွဲးကြီးတစ်ဦးမှာ တိသုအမည်
ရှိတဲ့ သားတစ်ယောက်ရှိတယ်။ တစ်ဦးတည်းသောသား
ဆိုတော့ မိဘတွေက အလွန်ချုပ်တယ်။ တစ်ရက်တော့ တိသု
ဟာ ဝေါးဝန်ကျောင်းကိုသွားပြီး ဘုရားရှင်ဟောကြားတဲ့
တရားကို နာယူလိုက်ရတဲ့အခါ ကာမဂုဏ်တရားတွေကို စက်
ဆုတ်ချုပ်ရာလာပြီး ရဟန်းပြုဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ခက်တာက
မိဘခွင့်ပြုမှ ရဟန်းပြုလိုရတာ။ ဒါကြောင့် သူဟာ မိဘနှစ်ပါး
ထံ ခွင့်ပန်တယ်။ မိဘတွေကလည်း သားနဲ့မဆွဲနိုင်တော့ ခွင့်
မပြုကြဘူး။ ဒီတော့ တိသုမြှေကြီးပေါ် လျော့ချုပြီး အစာင်တံ့
တယ်။ ဆိုလိုတာက ရဟန်းဝတ်ခွင့်ရချင်ရာ မရရင် အသေ
ဆိုတဲ့ အမိုးယ်ပဲ့။ ဒီအချက်ကိုကြည့်ရင် တိသုဟာ တကယ့်
ကို ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ချင်လို့ ရဟန်းပြုတယ် ဆိုတာ
သေချာတယ်။ နောက်ဆုံး သားလေးသေမှာစီးလို့ မိဘများဟာ
ရဟန်းဝတ်ခွင့် ပေးလိုက်ရတယ်။ ရဟန်းဝတ်ပြီးတော့ တိသု
ဟာ ဘုရားရှင်နဲ့အတူ ရာဇ်ဗြိုဟ်ကနေသာဝတ္ထုပြည်၊ အတောင်
ကျောင်းကို လိုက်သွားတယ်။ အတောင်ကျောင်းရောက်တော့
သူဟာ တရားကျင့်ရုံးများကူးဘူး။ ရတင် ၁၃-ပါးကိုတောင်

ဆောက်တည်လိုက်သေးတယ်။ ရုတ်ဘူ-ပါးထဲက အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံဝတ်ဖြည့်ကျင့်တဲ့အတွက် ရှုပြပါတဲ့သောကြောင့်လို့ သာဝတ္ထိမှာ ထင်ပေါ်ကြော်ကြားတယ်။ တစ်ခါတော့ ရာဇ်ကြိုဟ်မှာ နက္ခတ်ပွဲသဘင် ကျင်းပတော့ အပျို့တွေ၊ လူပျို့တွေဟာ ဝတ်ကောင်းစားလှတွေနဲ့ ပျော်ပါးသွားလာကြတယ်။ ဒါကိုမြင်ရတဲ့ တိသုရဲအဖေနဲ့အမေဟာ သားကိုလွှမ်းဆွဲတို့ဗီး နိုက်ရှားတယ်။ ဒါကိုမြင်တဲ့ သူတို့အိမ်က အစေခံမလေးက မေးကြည့်တဲ့အခါ မိဘနှစ်ပါးက သားအကြောင်းကိုအကြောင်းစုံ ပြန်ပြောပြက်တယ်။

အလွန်ဗုံးအစေခံ

ဒီမိန်းကလေးက အတိတ်ကံအကျိုးပေးအရ အစေခံမလေးဖြစ်နေပေမယ့် အင်မတန်အဆင်းလှတယ်။ ဒါကြောင့်သူနာမည်ကို ဝဏ္ဏဒါသီလိုခံခါးကြတယ်။ မြန်မာလိုခံရင် အလှဆုံးအစေခံမလေးပေါ့။ ဒီလိုသိရတဲ့အခါ ဝဏ္ဏဒါသီက သားရဟန်းကို လူထွက်အောင် သူဖြားယောင်းမယ်။ လူထွက်လာတဲ့အခါ သူနဲ့လက်ထပ်ခွင့်ပေးပြီး ပစ္စည်းတွေအားလုံး လွှဲအပ်မလားလို့ မေးလိုက်တယ်။

သူငြေးကြီးနဲ့ သူငြေးကတော်တို့ကလည်း ကတိပြုတယ်။ သူက သာဝတ္ထိရောက်အောင် လိုက်သွားပြီး ရဟန်းဖြစ်အောင်ကျင့်နေတဲ့ ကိုယ်တော်ကို လူထွက်အောင် လုပ်မှာ။ ဒီတော့ အာရုံဝါးပါးထဲမှာ ဘယ်ကာမဂ္ဂထဲနဲ့ ဆွဲဆောင်ရမလဲဆိုတာ သိမြဲလိုလာတယ်။ ဒါကြောင့် တိသုရဟန်းဟာ လူ

ဘဝတုန်းက ဘာကို ကြိုက်တတ်သလဲလို့ မေးလိုက်တဲ့အခါ
တိသာအမေက ပြောတယ်။ အဝတ်အစားက အဲသလောက်
မဟုတ်ဘူး၊ အစားအသောက်တော့ ကောင်းကောင်းချက်မှ
ကြိုက်တယ်တဲ့။

ဒီလောက်ဆိုရပြီ။ ဒီရဟန်းကို ရသာရုံးနဲ့ ဆွဲဆောင်
ပြီး လူထွက်အောင် လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ အမှန်
ကတော့ မာရ်နတ်ရဲ့ ပထမတပ်နဲ့ ရဟန်းကိုလူထွက်အောင်
လုပ်မှာပါပဲ။ ဝဏ္ဏအိသီဟာ သာဝတ္ထိကိုလိုက်သွားပြီး တိသာ
မထောရ့ ဆွမ်းခံတဲ့လမ်းဘေးမှာ အိမ်ငှားလိုက်တယ်။ မထောရ့
ဆွမ်းခံကြုလာရင် အစတော့ ယာဂုလေးလောင်းလှုံးတယ်။
နောက် အရသာရှိတဲ့ ဆွမ်းကိုလောင်းတယ်။

ဒီလို ဆွမ်းမပြတ် မပြတ်လောင်းရင်း တော်တော်
မျက်နှာတန်းမိတဲ့အခါ အိမ်ပေါ်ပင့်ပြီး ဆွမ်းကပ်တယ်။ အိမ်
ပေါ်တက်ကြပြီ ဆိုကတည်းက အိမ်စဉ်လှည်းလည်း ဆွမ်းခံ
ကွဲတဲ့ ဓာတ်ဟာပျက်သွားပြီ။ တိသာမထောရ့ဟာ နေ့စဉ်ဆွမ်း
စားကြုရတာကို နှစ်သက်နေတယ်။ ဝဏ္ဏအိအပေါ်မှာလည်း
အကျမ်းတဝ် ခင်မင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ခင်မင်စိတ် ဝင်
လာတယ်ဆိုတာ တဏ္ဍာဝင်လာတာပဲ။ တဏ္ဍာဝင်လာပြီ ဆို
တာနဲ့ ဒီပြီနဲ့ မာနကလည်း တစ်ခါတည်း ကပ်ပြီးပါလာတယ်။
ဒီတရားသုံးပါးက သံသရာကိုချွဲထွင်တတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်
ပပွဲတရားသုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီသုံးပါးက သံသရာချွဲပုံကို
ဆရာကြီးညီးရွှေအောင်က အရှင်သာရီပုံတွေရာ ဆောင်းပါးမှာ

အခုလိုဖွင့်ပြတယ်။

တဏ္ဍာ၏သံရာနယ်ခဲ့ပြု

အမှန်အားဖြင့် ဤလောက်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာ ဝေါ်ဟန်၏ မရှိ၏၊ ဓမ္မများသာ ရှိ၏။ ဓမ္မဟူသည်မှာလည်း ရပ်နှင့် နာမ်သာဖြစ်၏။ ရပ်နှင့် နာမ်တို့သည် အကြောင်း သဘောကို ဆောင်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။ အကျိုးသဘောကို ဆောင် သည့်အခါလည်း ရှိ၏။ အကြောင်းသဘောကို ဆောင်ရာတွင် သစ္ာအမြင်အားဖြင့် တဏ္ဍာသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်၏။ တဏ္ဍာသည် အမှန်ရှိသော ရပ်နှင့်နာမ်ကို အပို့ဗော၏ မာယာ အတတ်ဖြင့် ခန္ဓာဒါမ်ဆောက်လိုက်၏။ ထိုနောက် ဒီဇိုနှင့် မာနဖြင့်ပေါင်း၍ အမှန်မရှိသော အတ္ထာကို ဖန်ဆင်းပြီး အသက် သွင်းပေးလိုက်၏။ ထိုအခါ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟန်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေဖြင့် ရှိသောအတ္ထာသည် တဏ္ဍာ အား မိမိနှင့်ဆိုင်သမျှကို သက်ရှိဖြစ်လျှင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ် ယောက်ပြီး တစ်ယောက်၊ သက်မဲ့ဖြစ်လျှင်လည်း အရာဝေါ် တစ်ခုပြီး တစ်ခုဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းရှိုင်း၏။ ယင်းကို ပါဉ္မာ ပေါ်ဟာရအားဖြင့် ပေါ်နောဖွို့ကာဟု ဆို၏။ မိမိနှင့် ဆိုင်သမျှ ကို ချုပ်စရာ နှစ်သက်စရာဖြစ်အောင် အရောင်အဆင်း ဆိုး ရှိုင်း၏။ ယင်းကို ပါဉ္မာပေါ်ဟာရဖြင့် နှိမ်ရာကဟုဆို၏။ ရောက်ရာ ရောက်ရာအေသွေး ပျော်မွေ့စရာ ဖြစ်အောင် ဖန်တီးရှိုင်း၏။ ယင်းကို ပါဉ္မာပေါ်ဟာရဖြင့် တကြား

တကြေသိနှစ်နိုဟုဆို၏။ ထိုကြောင့် တယူသဘောအရ သူ တောင်းစားသည်ပင် မိမိဘဝနှင့်မိမိပစ္စည်းများကို မြတ်နှုံးခြင်းဖြစ်၏။ နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ချစ်စရာကောင်းသူအဖြစ်မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိနေရာအေသကို နတ်ဘုန်တ်နှင့် သွေယ် ထင်မှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ တဲ့ ..

တယူ၊ မာန၊ ဒီဒို သုံးပါက သံသရာချွဲတွင်တတ်တဲ့ တရားဆိုတော့ ဒီတရားသုံးပါးကို မိမိသန္တာန်မှာ အဖြစ်မခံရင် တဖြေးဖြေးနဲ့သံသရာပြတ်သွားဖို့တာပေါ့။ ကဲ- တိသုရဟန်းအကြောင်း ပြန်ဆက်မယ်။ တိသုရဟန်းဟာ ဝဏ္ဏဒါသီအိပ် ကို နေ့စဉ်ဆွမ်းစားကြုံရတာကို ဝမ်းသာနေတယ်။ ဝဏ္ဏဒါသီ ကိုလည်း နေ့စဉ်မြင်တွေ့ချင်နေတယ်။ တစ်ရက်တော့ ဝဏ္ဏ ဒါသီဟာ မကျန်းမာချင်ယောင်ဆောင်ပြီး အိပ်ခန်းထဲ အောင်းနေတယ်။

တိသုရဟန်းဆွမ်းစားကြုံလာတဲ့အခါ “နေမကောင်းလို မထောင်ကို ဖူးချင်ပါတယ်။ အခန်းတွင်းကြပြီး အဖူးခံတော်မှုပါ”ဆိုပြီး ပင့်ခိုင်းလိုက်တယ်။ တိသုရဟန်းဟာ ဝဏ္ဏ ဒါသီကို ခင်မင်နေထဲအတွက်ကြောင့် သင့်၊ မသင့် မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘဲ ဝဏ္ဏဒါသီရဲ့ အိပ်ခန်းထဲကို ကြွားတယ်။ အိပ်ခန်းထဲရောက်မှုတော့ ဝဏ္ဏဒါသီရဲ့ ထောင်ချောက်ထဲ ဝင်မိပြီး လူထွက်ရတော့တာပေါ့။

ကြည့်စမ်း။ ရဟန္တာဖြစ်ချင်လွန်းလို အစာင်တံ့ခဲ့ ဆန္ဒပြပြီးမှ ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ရသူတစ်ယောက်ဟာ ခုတစ်ခါ ရသတယာ

ကို အကြောင်းပြုပြီး လူထွက်လိုက်ရတာ ဘယ်လောက်
သံဝေဂရစရာကောင်းသလဲ။ ဒီအကြောင်းကို ရဟန်းတော်
များက ဘုရားရှင်ကို လျောက်ထားတယ်။

သန်း ။ ။ ဘုရားရှင်က ဘယ်လိုအမိန့်ရှုသလဲဘုရား။

လေလိုမြန်တဲ့သမင်

နှပ် ။ ။ တိသုရဟန်းဟာ ရသတာဏာနောက်ကို လိုက်တာဟာ
အခါဘဝတင်မဟုတ်ဘူး။ အရင်ဘဝတစ်ခုတိန်းကလည်း ရသ
တာဏာနောက်ကို အခုလိုပဲ လိုက်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုပြီး အတိတ်ဘဝ
ကို ဆောင်တော်မူတယ်။ ရှေးအခါက ဗာရာဏာသီပြည်မှာ
မြေဟွှေတ်မင်းကြီး စိုးစံတော်မူစဉ်က ဖြစ်တယ်။ ဒီအချိန်က
လေကဲသို့ လျှပ်မြန်စွာပြီးလွှာနိုင်တဲ့ပါတီကိုသမင်တစ်ကောင်
ဟာ မင်းဥယျာဉ်ထဲမှာ အစာလာစားလေ့ရှိတယ်။

အစကတော့ ဥယျာဉ်စောင့်ကိုမြင်ရင် ထွက်ပြီး
တယ်။ နောက်တော့ ဥယျာဉ်စောင့်က မချောက်မမောင်းဘဲ
ကြည့်နေတော့ တစ်စတစ်စယဉ်ပါးလာတယ်။

တစ်ရက်တော့ ဥယျာဉ်စောင့်က သစ်သီးပန်းမန်များ
ကို ဘုရင်သွားဆက်တဲ့အခါ ဘုရင်က ဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ ဘာ
အထူးအဆန်း မြင်ရသလဲလို့မေးတော့ ပါတမိုကသမင် တစ်
ကောင်တော့ လာရောက် ကျက်စားကြောင်း ပြောသတဲ့။
ဒီတော့ မင်းကြီးက ဒီသမင်ကို ရအောင်ဖမ်းပြီး ဆက်နိုင်
မလားလို့ မေးလိုက်တယ်။

ဥယျာဉ်စောင့်က ပျားရည်လိုသလောက်ရရင် ဆက်

သနိုင်ပါကြောင်း တင်လျှောက်တော့ မင်းကြီးက ထုတ်ပေး နိုင်းလိုက်တယ်။ ပျားရည်ရတော့ ဥယျာဉ်စောင့်ဟာ သမင် ကျက်စားတဲ့နေရာက မြိုက်တွေကို ပျားရည်လူးပြီး အကဲခတ် ကြည့်တယ်။ သမင်ဟာ မြိုက်ချိုချိုစားရတော့ တခြား မသွား တော့ဘဲ ဥယျာဉ်ထဲမှာသာ ဖျော်မွေ့နေတော့တယ်။ တဖြည့် ဖြည့်း ပျားရည်လူးတဲ့မြိုက်ကို စွဲလမ်းလာလိုက်တာ သမင်ဟာ ဥယျာဉ်စောင့်လက်ထဲက ပျားရည်လူးထားတဲ့ မြိုက်ကို ယူစား တဲ့အထိ ဖြစ်လာတယ်။

ဒီအဆင့်ရောက်တော့ ဥယျာဉ်စောင့်ဟာ ဥယျာဉ်က နေ နှစ်းတော်တိုင်အောင် ဖျာများကာရံဖော်ပြီး ပျားလူးမြိုက်ကို ပြကာ ပြကာ ခေါ်လာလိုက်တာ နှစ်းတော်တွင်းထိ ရောက် သွားတယ်။ နှစ်းတော်တွင်း ရောက်လို့ အလိုဂိုဏ်တဲ့နေရာကျမှ တံခါးကိုပိတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီကျမှ သမင်ဟာ အစာင်းတာ ကိုဖြတ်ပြီး ပတ်ဝန်ကျင်ကို ကြည့်မိတယ်။ လူတွေ ဆင်ဝဲ ထောင်ချောက်ထဲရောက်နေပြီဆိုတာကိုလည်း သိသွားတဲ့ သမင်ဟာ တုန်လူပ်မြောက်ခြားပြီး ကြောက်ကြေား၊ ချုံချုံနဲ့ ဟိုပြီး ဒီပြီးနဲ့ ဖြစ်နေရာတယ်။ သမင်ရဲ့အဖြစ်ကို မြင်လိုက်ရတဲ့ မင်းကြီးဟာ ရသတာဏှာဆိုတာ အင်မတန် ဆိုးဝါးပါကလားလို့ သတိသံဝေဂရတော်မူပြီး ဂါထာ တစ် ဂါထာရွှေ့ပြီး မင်းချင်းတွေကို တရားပြုတယ်။ ဝါတမိဂာမင် ကိုလည်း တောာကို ပြန်ပို့စေတယ်။ အဲဒီဂါထာရဲ့ အမိပ္ပါယ်က

...

ଆଯୁତୀଭାଷ୍ୟ : ତାର୍ତ୍ତା

ଅଁ- ଆରିଂତ୍ରୀ ଲେବାଗାନ୍ତା ରତ୍ନତାଙ୍ଗାଲେବାଗ
ଯୁତୀଭାତ୍ତୀ ତାର୍ତ୍ତାଶ୍ଚିତ୍ତା ମର୍ତ୍ତିକ୍ଷା॥

ଆରତ୍ଵାନ୍ତ ତର୍ତ୍ତମନ୍ତ୍ରିତ୍ତ ରତ୍ନତାଙ୍ଗାଲ୍ଲା
ଫେରାତ୍ତିର୍ଦ୍ଦିନିର୍ଦ୍ଦିତ୍ତ ଆପୋ

ତର୍ତ୍ତମନ୍ତ୍ରିତ୍ତ ଆରିତିତାଙ୍ଗା
ଆର୍ଜ୍ଞାପର୍ଦ୍ଦପନ୍ଥଃ ଆପୋ ତର୍ତ୍ତମନ୍ତ୍ରିତ୍ତ

ତିର୍ତ୍ତବନ୍ଧିତାଙ୍ଗାତ୍ମୀଲେବାଗିନିମନ ଯୁତୀଭାତାଯି॥

ଯାତ୍ରିଗ୍ରହିତ୍ରିତରିତଃ॥

ତିର୍ତ୍ତଭିତିତିତିତିତା ଲ୍ଲାର୍ତ୍ତ ଆରିରିତିଆଯୋଦ୍ଧିନ୍ଦ୍ରି

ମୁଦ୍ରିତ୍ତିମୁଦ୍ରିତ୍ତୀଫେରାଗିନ୍ଦ୍ରି ରତ୍ନତିରିଗିନିମଲାକ୍ଷା॥

ତିଫେରାଗା ତର୍ତ୍ତଗ୍ରହିତ ତିର୍ତ୍ତଲକ୍ଷ୍ୟଃଲ୍ଲାପ୍ରି

ତର୍ତ୍ତବିଗିନ୍ଦ୍ରିମଲାତେତ୍ତିକ୍ଷା॥

ରତ୍ତୋ ତିର୍ତ୍ତଭିତିତିତିତା ରତ୍ନତାଙ୍ଗାନ୍ତ ଶ୍ଵରେଲାହେତ୍ତୋ

ଉଦ୍‌ଧର୍ମିତ୍ରାଦ୍ଵାରୀ ରୋତୋଦ୍ଵାରୀଗିନ୍ଦ୍ରି ଲ୍ଲିଗିନିପିତ୍ତେରିକ୍ଷାପ୍ରି॥

ତ୍ତୀ॥ ଆରୁତ୍ତାଂ ତିତିତିତିତିତାନ୍ତିତା ଶିତ୍ତାଂତିତା ତିର୍ତ୍ତଭିତିତିତିତା

ପ୍ରେତ୍ତିତ୍ତିତାପ୍ରି॥ ଆରୁତ୍ତାଂ ତିତିତିତିତିତା ଶିତ୍ତାଂତିତା ଉଦ୍‌ଧର୍ମିତ୍ରାଦ୍ଵାରୀ

ତୋଦ୍ଵାରୀ ପ୍ରେତ୍ତିତ୍ତିତାପ୍ରି॥ ଆରୁତ୍ତାଂ ତିତିତିତିତିତା ଶିତ୍ତାଂତିତା ଉଦ୍‌ଧର୍ମିତ୍ରାଦ୍ଵାରୀ

ମହୁତ୍ତିକ୍ଷା॥ ତାଃ ତ୍ତୀଆପି ରତ୍ନତାଙ୍ଗାତିଃ ମଲେବାନ୍ତିଗିଲନ୍ତିଃ

ଆରୁତ୍ତିଆରେଃଗ୍ରହିତାଯି॥ ତିର୍ତ୍ତଗ୍ରହିତ ରତ୍ନାଃର୍ତ୍ତିନିନ ରହନ୍ତିଃତେନ

ମୁଖଃ ଶ୍ଵରିତାଃପିକ୍ଷିତା ଶର୍ଦ୍ଦିତ୍ରିତ୍ରିତିତାପ୍ରି॥

ဤသည်စာဖွယ်၊ အမယ်မယ်ကို
 မြှေးရယ်မာန်ကြွှေ၊ လူပရေဆင်း၊
 ပြည့်ဖြို့ခြင်းငါး၊ မသုံးပါဘူး၊
 လေးဖြာစာတ်ဆောင်၊ ဤကိုယ်ကောင်သည်
 ရှည်အောင်တည်လျက်၊ အသက်မျှတန်း၊
 မမောပန်းငြား၊ ဘုရားသာသနာ၊
 ကျွဲ့နှစ်ဖြာကို၊ ကျွဲ့ပါနိုင်စေ
 ဝေဒနာဟောင်းသစ်၊ မဖြစ်စေရ၊
 ယာရိုက်မျှလှစ်၊ ခပ်သိမ်းပြုစ်ကို၊
 မဖြစ်လေအောင်၊ ခမ်းမြှေအောင်ပုံ၊
 သုံးဆောင်ဖို့ဝဲပါသတည်။

အဲဒီ အစာစားခါနီး ရဟန်းတော်များ ဆင်ခြင်ရတဲ့
 ပေစွဲဝေကျောာပါပြီကိုလက်းစီထားတာပေါ့။ နိဒါနဝါရီသံယုတ်
 မှာ သူ့အသားကို မဖြစ်မနေစားရတဲ့အခါ ကိုယ်ချစ်တဲ့ သား
 ငယ်ရဲ့ အသားကို စားရသလို ဆင်ခြင်ပြီး စားရမယ်လို့ ဟော
 ထားတယ်။ အဲဒီမှာ ဉာပမာပေးထားတာက လင်မယား နှစ်
 ယောက်ဟာ ခရီးကြေး ကန္တာရကိုဖြတ်ရင်း လမ်းမှာ သားငယ်
 ကို မီးဖွားတယ်။ လမ်းခရီးကြားမှာ အသက်နှစ်ချောင်း ရှင်
 ဖို့အတွက် သားငယ်ကိုသတ်ပြီး အသားကို အမဲခြားက် လုပ်
 စားပြီး ခရီးဆက်ကြတယ်။ ဒီဉာပမာမှာ မိဘနှစ်ပါးဟာ သား
 ငယ်ကို သတ်ဖို့ကြေားလည်တဲ့အခါ၊ သားကို သတ်တဲ့အခါ၊ သား
 ကလေး သေသွားတဲ့အခါ၊ သားရဲ့ကိုယ်က အသားကို လိုး

ဖြတ်ထုတ်ယူတဲ့အခါ၊ သားရဲ့ ကိုယ်က အသားကို စားတဲ့အခါ
သားငယ်ရဲ့ အသားကိုမျှချတဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာ မသက်မသာ
ဖြစ်သလို သူတစ်ပါးအသားကို စားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာလည်း
ဒီလိုစိတ်ထားနိုင်ရင် အရသာအပေါ် တပ်မက်တဲ့ ဒီးဟာ ဒိမိကို
မလောင်နိုင်တော့ဘူးပို့ဟောထားပါတယ်။ အကယ်၍ အစား
အစာအပေါ်မှာ ပုတ္တမဲ့သ ဥပမာနည်းနဲ့ မဆင်ခြင်နိုင်ရင် အာ
ဟာရေ ပဋိကုလသညာနည်းနဲ့ ဆင်ခြင်ရမယ်တဲ့။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
အငြကထားမှာ ဆယ်နည်းပြထားပါတယ်။ အဲဒါတွေက ...

- ၁။ အစာရှာသွားရသောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၂။ သိမိုးသောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၃။ သုံးဆောင်သောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၄။ အာသယအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၅။ တည်ရာအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၆။ မကျက်မကြသောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၇။ ကြောက်ပြီးသောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၈။ ပြီးစေအပ်သောအကျိုးအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၉။ ယုံစီးထွက်သောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ
  - ၁၀။ အချင်းချင်သိမ်းလိမ်းကျံသောအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံတို့ပဲ့။
- သန်း။ ၁။ နည်းနည်းတော့ချွဲပြောဦးမှပေါ့ ဆရာတော်။ ဒီလောက်နဲ့
စက်ဆုပ်ချုပ်ရှာဖွေယ်ကောင်းပုံက မထင်ရှားသေးဘူး ဘုရား။
- နှင်း။ ၁။ အကျော်ကတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်မှာ ကြည့်ပေါ့ကွား။
ဒီမှာတော့ လိုရင်းချုပ်ပြရတာပေါ့။

စက်ဆုပ်ဖွံ့ဖြိုးရှာ ရွှေပြောပုံ

ငရဲကျသူအယောက်တစ်ရာမှာ ၉၉- ယောက်ဟာ
ဝမ်းရေးရှာဖွေမှုကြောင့်ကျကြရတာ။ ရွှေထဲမွှေ့က်ထဲမှာ ကျွဲနားနဲ့
ပြိုင်ရန်းရတယ်။ ကိုယ့်အလို မလိုက်ကောင်းလားလို့ ကျွဲနား
တွေကို ရိုက်နှုက်ရတယ်။ အလုပ်က ပမ်း၊ ဝမ်းကဟာ၊ ထမင်း
ပို့က မလာသေးလို့ ငေးမျှုပ်ရတာ စက်ဆုပ်စရာပဲ။ ထိုအတူ
ရောင်းရ ဝယ်ရတာ၊ လခစားလုပ်ရတာ၊ အထက်အရာရှိ
တွေသမျှ နေရာမှာကြောက်နေရတာ၊ ဒီလို့ နေရာမျိုးကျတော့
ဘဝနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝတ္ထုလေးတွေက ဟောတဲ့ တရားထက်
တောင် သံဝေဂျာဏ်ပိုရသေးတယ်။

မင်းတို့ သံဝေဂျာအောင် ကိုချစ်ရဲ့ ဝတ္ထုတို့ပေါင်းချုပ်
ထဲက ဝမ်းစာရှာရပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သံဝေဂျာရာ ဝတ္ထုနှစ်ပုံ
ကို ထုတ်ပြမယ်။ ပထမဆုံးဝတ္ထုတို့ရဲ့ နာမည်က သူငယ်နာ
တဲ့။

သူငယ်နာ

ဘဘ

ကျူပ်ရွာကိုလွင်းသယ်။

ပြီးတော့ အဘာနဲ့ ငယ်မကိုလည်း လွင်းသယ်။

သာပေမဲ့ တစ်ခါ တစ်ခါ စဉ်းစားလိုက်မိလို့ကတော့ ခင်ဗျား
ကြီးကို ကျူပ်ဒေါသဖြစ်ရသယ်။ ကျူပ်ကို မျက်စိသူငယ်၊ မအူမလည်
နဲ့ မြို့မှာ ထားပစ်ခဲ့သာကို တွေးမိရင် ခင်ဗျားကြီးကို ကျူပ် သိပ်စိတ်

ကျောင်းစိမ်းကလေးတွေနဲ့ ကျောင်းသွားကြတာမြင်ရရင် ကျော်
သိပ်ဝမ်းနည်းသယ်။ ငိတော်ငိချင်သယ်။ ရက်စက်လိုက်တာ အဘရာ။

ကျော်ရွာကျောင်းမှာ ဒုတိယတန်း ရောက်ခါပဲရှိသေး၊ ကျောင်းက
နှုတ်ပြီး နွားကျောင်းနိုင်းလိုခိုင်း၊ မိုးခေါင်လို နွားစာတော်မရတော့တာ
မို့ နွားတွေရောင်းလိုက်ပြန်တော့ ကျောင်းပြန်နေရမလား အောင်မေ့
မိသယ်။ ကျော်ကို မန္တလေးလိုလိုက်ပြန်သယ်။ ကျော်တိမ္မမွေးခင်ကတည်း
က ရွာကထွက်သွားပြီး မြို့မှာကြီးပွားနေတဲ့ ခင်ဗျားသူငယ်ချင်း ကိုရာ
ပေါ်ရဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို ပိုပြီး အလုပ်လုပ်ရိုင်းခဲ့သယ်။

မှတ်မှတ်ရရ တစ်မြေနှစ်နှစ် နယုန်လပြည့်နေ့ကပေါ့။ အဲဒီနေ့က
အဖြစ်အပျက်တွေကို ခုထိမှတ်မိနေတုန်းပဲ။ မန္တလေးကို ပထမဆုံး
ရောက်ဖူးတဲ့နေ့ပေါ့။ အဝတ်ဟောင်းလေးနှစ်စုံ လွယ်အိတ်ထဲထည့်
လွယ်ရင်း ဟိုးငေးဒီငေးနဲ့ အဘလက်ဆွဲပြီး လိုက်လာခဲ့သာ ဘယ်က
နေ ဘယ်ကိုရောက်နေမှန်းကို မပြောတာတိပါဘူး၊ နောက်ဆုံး ပန်းတော်
ဝင် ကဖေးဆိုတဲ့ ဆိုင်ထဲကို ဝင်ခဲ့ကြသယ်။ အဘက ကျော်ကို ကိုရာ
ပေါ်ဆီမှာ ပြောဆိုအပ်နှင့်ပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်း သွားအိပ်သယ်။

နောက်တစ်နေ့ ရွာပြန်ခါနီးမှာ နှုတ်ဆက်တော့ ကျော်တာအား
ငိချင်လာသယ်။ ကျော်ကို လိမ့်လိမ့်မာမာနေဖို့ ကိုရာပေါ်စကား နား
ထောင်ဖို့ ပြောဆိုဆုံးမပြီး ဆိုင်ထဲကထွက်သွားတော့ နောက်ကနေ
ပြီးလိုက်ပြီး အဘကို ကျော်မှာလိုက်တာ သတိရသေးခဲ့လား။

“အဘ-အငယ်မကို ကျောင်းမနှုတ်နဲ့ တစ်သက်လုံး ထားပေး
လိုက်” ဆိုတာလေ ကျော်အဲဒီမနက်ပဲ ကိုရာပေါ်ရဲ့သမီး အငယ်ဆုံး

လေးကို ကျောင်းမိမိစကတ်လေးနဲ့ ကျောင်းသွားတာတွေ့လိုက် ရသယ်။ အငယ်မနဲ့ ရွယ်တူလောက်ပဲ အဘရာ။

တော်သေးတာပြောဗျာ။ ကိုရာပေါ်ဆိုင်မှာက ကျူပ်နဲ့ချယ်တူတွေ့ငါးယောက်တောင်ရှိတယ်။ တစ်ယောက်က ကျူပ်ထက်တောင် ညှက်သေး။ အဲဒြီးဆိုလို့ စားပွဲထိုးတဲ့ထဲကတစ်ယောက်။ မနက်ပိုင်း နံပြားဖိုကတစ်ယောက်၊ ပလာတာဖိုကတစ်ယောက်နဲ့ တီးဆရာ တစ်ယောက်သာပဲရှိသယ်။

ဖျော်ခုံကိုင်တဲ့ တီးဆရာကတော့ တီးသလားမမေးနဲ့ ကျူပ်တို့ ချာတိတ်ခြောက်ယောက်စလုံး နားသယ်တွေ့ကို ပူထူသွားတာပဲ။ တစ်နွေးကို တစ်ယောက်ကတော့ အနည်းဆုံးအတိုးခံရသာချည်းပဲ။ ကျူပ်ကလည်း ရောက်ကာစဆိုတော့ ပိုက်ဆံတောင်မှ လည်လည် ချယ်ချယ်တွက်တတ်သာမဟုတ်ဘူး။ လက်ဖက်ချည်ပန်းကန်ကိုလည်း တစ်ခါကိုင်ရင် နှစ်လုံးထက်ပိုမကိုင်တတ်သေးဖူးလေ။

မနက်ပိုင်းလူကျွေတဲ့ အချိန်ဆိုရင် ကျူပ်ချည်းပဲအငောက်ခံရသာ့၊ နှစ်လသုံးလလောက်ကြာတော့မှ အသားကျြဴးး ကွွမ်းကျင်လာသယ်။ ခုနှစ်လရှုစ်လလောက်ကြာလို့ အလုပ်လည်း ကွွမ်းကျင်ရော ကျူပ်အဲ သည်ဆိုင်က ထွက်ခဲ့ရသာပဲ။

အဘလူ ကိုရာပေါ်ကတော့ မဆိုပါဘူး။ သူမိန်းမက ဆိုးသယ်။ အလုပ်သမားအတော်များများနဲ့ မတည့်ဘူး။ အဲသည်ဆိုင်က ထွက်ခဲ့ရပုံ ကို ကျူပ်ပြောပြေားမယ်။ ကျူပ်ရောက်တဲ့လက ညာမနက်ထမင်းကျွေးြး လကုန်တော့ သုံးရာပေးတယ်။ နောက်ကွွမ်းကျင်လာရင် တိုးပေး မယ်လို့လည်း ပြောတယ်။

ဆိုင်က ဉာဏ်ယူနိမှာ သိမ်းတာဆိုပေမဲ့ အလုံးစုံသိမ်းပြီးတော့ ဆယ့်တစ်နာရီရောက်သွားတာပဲ။ မိုးညီးမဲ့ ပန်းကန်ဆေး၊ စားပွဲခုံတွေ သိမ်း ဆိုင်ထဲကဗျားပွဲတွေဆက်ပြီး အိပ်ဖြူပြင်ရတာနဲ့ ဆုံးတော့ ဉာဏ်းဆယ့်တစ်နာရီကျော်မှ အိပ်ရသာ။ မနက်ကျူပြန်တော့ လေးနာရီထားပြီး မီးမွှေး၊ ရေရွှေးတာည်၊ ခုံတွေပြန်ခင်းပြန်ရေား၊ လေးနာရီကစလုပ်ပါမှ ခြောက်နာရီကို စရောင်းနိုင်မှာပေါ့။ မြို့ကတော့ ခြောက်နာရီထိုးပြီး တာနဲ့လူက တဖြေးဖြေးကျလာတော့သာပဲ။

အဲသလို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ မိုးချုပ်မှအိပ်ယာဝင် မနက်အစောကြီး ထနဲ့ အိပ်ချိန်က ဘယ်လောက်ရှိမှာလဲ၊ သည်တော့ ကျူပ်တို့မှာ နေ့လည်စာ စားပြီး လူရှင်းတဲ့ အချိန်ဆိုရင် ဗိုက်တတ်လာတယ်။ လွတ်နေတဲ့ စားပွဲတစ်ခုခုမှာ သွားဆိုရင်လို့ တိုးဆရာကမြှင်ရင် လှစ်းငောက်သယ်၊ သာမှမဟုတ် ကောင်တာက ကိုရာပေါ်မိန်းမက ငင်းကိုသာခံရမယ်။

ကောင်တာဆိုတာတော့ အဘသိရဲ့လား၊ ပိုက်ခံသွားရှင်းရတဲ့ မှန်ပိုရိုလေးနောက်မှာ ထိုင်တဲ့လူကို ခေါ်တာမျှ။ ထားပါများ သာက အရေးမပါပါဘူး၊ အဲသလို ခဏာခဏာအငောက်ခံရပါများလာတော့ ကျူပ်တို့မှာ အကျင့်တစ်ခုရလာသယ်။ လမ်းသွားရှင်းလည်း ဗိုက်တတ်လာတယ်။ လက်ဖက်ရည်ပန်းကန် သယ်ရင်း သိမ်းရင်းလည်း ဗိုက်တတ်လာသယ်။

“ဖန်ဆိုမဲ့တူး” “ပဒေါင်းဝမ်း” ပါးစပ်ကတော့အော်သာပဲ။ လူက ဗိုက်ရက် တစ်နေ့တော့ ကျူပ်အဲသလို ဗိုက်ရင်းစားပွဲသိမ်းပြီးအလာမှာ ထွေးခနဲ့ ခလုတ်တိုက်ပြီး လဲလိုက်သာ၊ လက်ထဲကအချို့စုံကွဲပါရေား။ သည်တင် ကောင်တာမှာထိုင်နေတဲ့ ကိုရာပေါ်မိန်းမက ကျူပ်ကိုပေအော်

ကိုင်တုတ်သယ်၊ ကျူးမှု ထောင်းခနဲဒေါသဖြစ်သွားတာပေါ့။

တောသားပေမယ့် ဘယ်သူမှမဆဲခဲ့ဘူး၊ ဘယ်သူအဆဲမှလည်း
မခံဘူး၊ သည်ထဲမှာမပြောမဆိုနဲ့ ဖော်ခံကတီးဆရာက ရောက်လာပြီး
ကျူးမှုနားသယ်အုပ်တော့ ဘယ်ရမလဲ ကျူးမှုကပန်းကန်ကဲ့နဲ့ ခံလိုက်
တာ သူလက်ကြီးပြသွားတာပေါ့။ ဒေါသဖြစ်ဖြစ်နဲ့ ကျူးမှုကို နောက်
တစ်ချက်တီးမလိုချွဲယ်တော့ ကျူးမှုက ပြေးတဲ့ပြီး ပလာတာခုတ်တဲ့ပါး
ကောက်ကိုင်လိုက်တယ်၊ နှစ်ယောက်စလုံး ဂိုင်းဆွဲထားကြလိုပေါ့၊
နှစ်မိုင် ပွဲကြီးပွဲကောင်းပဲ။

ဂိုင်းဆွဲထားတဲ့ကြားက သူကကျူးမှုကို လှမ်းဆဲတယ်။ ကျူးမှုက
လည်းဂိုင်းချုပ်ထားတဲ့ကြားက ရွာကကိုချုစ်တီးမှုးတဲ့အခါ ကြိမ်းသလိုပြန်
ကြိမ်းပစ်လိုက်တယ်။

“မြင်းခြီးနယ်—ကုက္ကားသားကျွဲ့။ တမင်တော့ မစမ်းနဲ့ မွေးညှင်း
တစ်ပင်တောင် လေဟပ်မခံဘူး”

ပွဲလည်းပြိမ်သွားရော ကျူးမှုမှာဆက်နေလို့ မဖြစ်တော့ဘူးဆို
တာနားလည်လိုက်ပါသယ်။ ချက်ချင်းပဲ ကျူးမှုအလာတုန်းက ပါလာတဲ့
လွယ်အိတ်ထဲ အဝတ်အစားတွေထိုးထည့်ပြီး ကိုရာပေါ်မြန်းမနဲ့ စာရင်း
ရှင်းလိုက်သယ်။ လော်စရာရှိတာ လော်လိုက်ရတော့ ကျွန်ငွေကတစ်
ရုံးပါးဆယ်ပဲ့။ အရင်လတွေက စံဆောင်းထားတဲ့ လက်ကျွန်းနဲ့ ဆိုတော့
ခုနစ်ရာရှုစ်ရာလောက်ရှိမယ်၊ ကျူးမှုနဲ့ချွဲယ်တူကောင်လေးကို နှုတ်ဆက်
ပြီး ကိုရာပေါ်ပြန်မရောက်ခင် ဆိုင်ကထွက်လာခဲ့သယ်။

မန္တာလေးကို ရောက်တာရှစ်လ၊ ကိုးလကြာပြီးဆိုတော့ ကျူးမှု
လူရည်လည်နေခဲ့ပြီး၊ ကျူးမှုအလုပ်ရှာရမယ်။ ရွာပြန်လို့မဖြစ်သေးဘူး။

ကျေပြုများကျေပြုသား အလုပ်ပဲဆက်ရှာသယ်။ မခက်ပါဘူး။ မန္တလေး ဆိုတဲ့မြို့ကလူတွေက လက်ဖက်ရည်အလွန်သောက်သာ အဘရှု။ သည်တော့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေက အများကြီး၊ ကိုရာပေါ်ဆိုင်ထက် ကြီးတဲ့ဆိုင်တွေ အများကြီးရှုသယ်။

ကျေပြုပထမဆုံး မင်းမင်းကော် ဝင်ဆိုင်ပြီး လက်ဖက်ရည် သောက်သယ်၊ ကျေပြုနဲ့ရွှေယ်တူကောင်လေးတွေမှ အများကြီး၊ လက်ဖက် ရည်ဖိုးရှင်းရင်းနဲ့ လူလိုပလိုမေးကြည့်သယ်။ မလိုဘူးဆိုတော့ နောက် တစ်ဆိုင်ပြောင်းလိုက်သယ်။ မန္တလေးမှာ နာမည်ကြီးတဲ့ မင်းသီဟာ ရွှေအိမ်စည်၊ မြှေခါ့လို့၊ မှတ်ဆိတ်၊ ကောင်းထက်၊ ယူနိဆန်း၊ ပန်းသခင်၊ ဆိုင်ကြီးတွေကို တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် အလုပ်ရှာသယ်။ အဲသည်ဆိုင် ကြီးတွေတိုင်းမှာ စားပွဲထိုးမှန်သမျှ ကျေပြုတို့အရွှေယ်တွေက အများဆုံး ပဲ။ ကျေပြုထက် ငယ်သာတွေလည်း ရှုသယ်။

အဲသည်ဆိုင်ကြီးတွေရောက်ရင် ကျေပြုတို့ရွှာက အလှုထက် တောင်မှ စည်တာတွေရမယ်။ အလကားကျွဲ့နေသလားအောက်မေ့ရသယ်။ ဆိုင်တစ်ဆိုင်က ဆိုရင် တီးဆရာရဲ့ ဖျော်ချုံရွှေမှာကြိမ်လုံးကြီးတစ်လုံး ချထားသယ်။ စားပွဲထိုးတဲ့ကောင်လေးတွေက ကိုယ်မှာ တဲ့ခွက်ကို မှန်အောင်ယူရသယ်။ မှားယူရင် တီးဆရာက အဲဒီကြိမ်နဲ့ ဒေါက်ခနဲ့ခေါက်လိုက်တာပဲ။ သလိုမျိုးဆိုင်ကတော့ လခဘယ်လောက် ကောင်းကောင်းစိတ်မကူးဘူး။

တစ်ဆိုင်မှ အလုပ်က အဆင်မပြေခဲ့ဘူး။ သူလူနဲ့သူ အပြည့် ပဲ။ ဉာနေပိုင်း နေဝင်ချိန်လောက်ကျမှ မစိုးရိမ်ကောင်းတို့က် အကွား အလမ်းပေါ်က ပိတောက်ဖူးဆိုတဲ့ဆိုင်မှာ အဆင်ပြေသွားသယ်။ တစ်

နေကုန်အောင် မရှာပါဘူး။ စောစောက ကျူးပြောတဲ့ ဆိုင်ကြီးတွေ
လောက်တော့ မကြီးဘူးပေါ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုရာပေါ်ဆိုင်ထက်တော့
ကြီးသာပေါ့။

ပြီးတော့ ဆိုင်နောက်မှာ ထပ်နီးလေးနဲ့ အိမ်တစ်လုံးရှိသယ်။
အဲဒီထပ်နီးအောက်မှာက ဂျိအိတ်တွေ၊ ဆီပိပါတွေထားပြီး ထပ်နီးပေါ်
မှာတော့ ကျူးပို့ တန်းစီအိပ်ရသယ်။ အိပ်ရာအတွက် ညာတိုင်းစားပဲ့
တွေဆက်စရေမလိုဘူးပေါ့။ အိမ်ရဲ့ အနောက်အဖိတ်မှာ အလုပ်သမား
တွေအတွက် မီးဖိချောင်ရယ်၊ မီးသွေးအိတ်တွေရယ် ရှိသယ်။

အလုပ်သမားတွေကို ချက်ပြုတ်ကျွေးမွှေ့ ဒေါ်လုံးဆိုတဲ့ အဒေါ်
ကြီးတစ်ယောက်ရှိသယ်။ ဆိုင်ရှင်တွေက ဆိုင်ရဲ့ အရှေ့ဘက်က နှစ်
ထပ်တိုက်လှလှလေးတစ်လုံးမှာနေသယ်။ ဆိုင်ရှင်ဦးလှအောင် ကိုယ်
တိုင် ကောင်တာထိုင်သယ်။ ကျူးသဘောကျခုံးကတော့ ဆိုင်က
ညာနှစ်နာရီထိုးရင် ပိတ်တော့တာပဲ။

လခကတော့ ကိုရာပေါ်နဲ့ မကွာပါဘူး။ မနက်ကြိုက်တဲ့မှနဲ့
တစ်ခုခုနဲ့ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်သောက်ရသယ်။ မနက်စာ ညာစာ
ကျွေးသယ်။ တစ်နှစ်ပဲ အသားကျွေးသယ်။ တစ်နှစ်က အသီးအရွက်
ပဲ။ သာပေမယ့် ကောင်ပါသယ်။ မဆိုပါဘူး။ နေ့လယ်နှစ်နာရီမှာ
တစ်ကြိမ်၊ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်သောက်နှစ်သယ်။

သာပေမဲ့ လူက ကိုရာပေါ်ဆိုင်ထက် စည်တော့ တစ်နေကုန်
နားရသယ်တော့ မရှိလှဘူး။ တစ်နွဲတစ်နွဲ ခေါက်တွဲခေါက်ပြန်
လျောက်ရတဲ့ ခရီးကို ဆန့်လိုက်ရင် ငါးတိုင်လောက်ရှိမလား မပြော
တတ်ဘူး။ အဲသည်ဆိုင်ရောက်မှ လှဆောင်ရယ်၊ မိုးဝင်းကျော်ရယ်၊

ကျူပ်ရယ် ရင်းနှီးခဲ့ကြသယ်။ လုဆောင်ဆိတာက ကျူပ်လိုပဲ စားပွဲ
ထိုး။ သည်ကောင်ကရေစကြိန်ယ်၊ ကျောက်ဖူးရွှာသား၊ ကျူပ်နဲ့ရွှုံ
တူပဲ။

ကျူပ်နဲ့သူ ရင်းနှီးရတဲ့အကြောင်းကတော့ သည်ကောင်က ကျူပ်
နဲ့စိတ်စာတ်ချင်းတူတယ်။ သူနဲ့ကျူပ်က ပိုက်ဆံလေး စမ်းရင် ကျောင်း
ပြန်တက်ပြီး တစ်ဖက်က အလုပ်လုပ်မယ်ပေါ့။ အဲသည်လို တိုင်ပင်
ထားကြတာ ဖြစ်နိုင်လား၊ မဖြစ်နိုင်လား ကျူပ်တို့မသိဘူး၊ နားမလည်
ဘူး။ ကျုန်တဲ့စားပွဲထိုးကောင်လေးတွေတော့ ရှိတာပေါ့။ သာပေမယ့်
သည်ကောင်တွေက ပိုက်ဆံရှာဖို့သက်သက်သာ အာရုံစိုက်နေကြတဲ့
ကောင်တွေပဲ။

ပိုက်ဆံရှာမယ်၊ စမယ်၊ အရင်းအနှီးရရင် မော်ထဲလိုက်မယ်၊
သာပဲစိတ်ကူးနေတဲ့ကောင်တွေ၊ ဆိုင်ကို ကျောက်သမားတွေလာရင်
သည်ကောင်တွေဝင်ရောတော့သာပဲ။ ၆၇၅၂ မိုးဝင်းကျော်အကြောင်း
ပြောရှိုးမယ်။ သူက ဆိုင်ရှင်ဦးလှအောင်သားပူး၊ ခြောက်တန်းတောင်
ရှာက်နေပြီ။ ကျူပ်တို့နဲ့ ရွှေယ်တူရယ်။ မန္တလေးမှာ နာမည်ကိုးတဲ့
,မှတ် ၁၆ ကျောင်းမှာတက်သာ။

ကျူပ်နဲ့ လုဆောင်က မိုးဝင်းကျော်ဆီက လေးတန်းစာအုပ်တို့
ငါးစာန်းစာအုပ်တို့ကို တော်းပြီးဖတ်ကြသယ်။ မဖတ်တတ်သာ မိုးဝင်း
ကျော်ကို ပြန်မေးရတာပေါ့။ ညတိုင်းမှာဆို ကျုန်တဲ့ကောင်တွေက
တိုက်အောက်ထပ် တို့သွားကြည်နေတဲ့အခါန်မှာ ကျူပ်နဲ့လုဆောင်
က စာအုပ်ကိုယ်စိနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေကြပြီ။ ခက်သာက မိုးဝင်းကျော်
ကျြပ်တော့လည်း ကျောင်းမနေချင်ဘူးတဲ့ပဲ အဘရာ၊ မထူးဆန်းဘူး

လား။ ဉာဏ်ခန်းနှစ်နာရီကနဲ့ ရှစ်နာရီခွဲထိ ဘယ်မှ မထွက်ရဘဲ အခန်းထဲမှာ စာကျက်ရတာကို မှန်းသတဲ့ပါ။

မနက်ဆို ပြောက်နာရီထာ ဆရာမတစ်ယောက်က အီမိလာသင် ပေးသယ်။ ဉာဏ်ပိုင်းကို လေးနာရီကနဲ့ ငါးနာရီခွဲထိ အတန်းပိုင် ဆရာမဆီသွားသင်ရသယ်။ သူက လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်နေချင်သာ။ မနောရလိုစိတ်ပျက်နေတဲ့ကောင်။ တစ်ခါတစ်လေ တစ်နေကုန် ကျောင်းလစ်ပြီး နှစ်းတွင်းမှာ ရေသွားကူးတယ်။ တိဇ္ဇာနှစ်ရုံမှာ လျှောက်သွားတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ တစ်နေကုန်ကျောင်းလစ်ပြီး ဖီဒီယိုဂိမ်း သွားပစ်သယ်။

သည်ကောင်သုံးတာ တစ်နောက် တစ်ရာကျိုးလောက်ရှိမယ်။ အဘ ကျူပ် ခင်ပျားကို စောကားသာမဟုတ်ဘူး။ သွားလေသူ အမေ့ကိုလည်း ကန်တော့ပါရဲ့။ သာပေမဲ့ ကျူပ် တစ်ခါတစ်ခါတော့ တွေ့မိသယ်။ ငါ့အမေသာဆိုရင် ဦးလှအောင်နဲ့ ရခဲ့ရင်ကောင်းမှာပဲ လို့။ သာဆိုရင် ခုချိန် ကျူပ်ပြောက်တန်းကျောင်းသား ဖြစ်နေပြီပျုံ။ ဖြစ်နိုင်ရင် ကျူပ် မိုးဝင်းကျော်နဲ့ နေရာချင်းလဲလိုက်ချင်သား။ သာကြော်ကျူပ် အဘကို ပြောသာပေါ့။

ငယ်မကိုတော့ ကျူပ်လို ကျောင်းနှတ်ပြီး မဆိုင်းနဲ့။ အဘမထားနိုင်ရင် ကျူပ်ဖြစ်အောင်ထားမယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့လက ပို့လိုက်တဲ့ ငွေထောင့်ငါးရာလည်း ရသယ်မှုတ်လား။

ဂိတောက်ဖူးမှာ လုပ်သာ နည်းနည်းကြာလာတော့ ဆိုင်ကိုလာနေကျဖောက်သည်တွေနဲ့ပါ ရင်းနှီးလာသယ်။ အဲသည်ထဲမှာ ကျူပ်နဲ့ လွှေဆောင် စိတ်အဝင်စားဆုံးကတော့ ရှုံးနေ ဦးအောင်ထွေးနဲ့

ကော်ဌားသရာဦးကျော်နိုင်တို့ပဲ။ သူတို့က မနက်တိုင်း နှစ်ယောက်အတူလာသောက်လေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ စာအုပ်ကိုယ်စီဖွဲ့ တစ်ခါတစ်ခုကျတော့လည်း စကားတွေ ဖောင်အောင်ပြောပြီးပြန်ကြသာပဲ။

စနေ တန်ံနှေဆိုရင်တော့ နေ့လည်တစ်ခေါက် ထပ်လာသောက်တတ်ကြသာယ်။ သူတို့ပြောတဲ့စကားတွေက နားလည်သာလည်းရှိသာယ်။ နားမလည်သာလည်းရှိတာပဲ။ နားလည်တဲ့အခါဆိုရင် စိတ်ဝင်စားဖို့ သိပ်ကောင်းသယ်။ ပြီးတော့ အင်းလိပ်လိုတွေကလည်း ညျပ်ပြီးပြောတော့ သူတို့ကို သိပ်အားကျသာပဲ။ အဲသည်လို ပြောတတ်ချင်လိုက်သာ အသရာ။ ကျူပ်နဲ့ လုဆောင်ကလည်း လူနည်းနည်းပါးလိုကော့ သူတို့နှစ်ယောက်ကို သိချင်သာ အကုန်မေးသာပဲ။ သူတို့ကလည်း စိတ်ရှည်လက်ရှည်ရှင်းပြသယ်။

တစ်ခါတစ်လေကျတော့လည်း သူတို့က စပ်စုသယ်။ ကျူပ်နဲ့ လုဆောင်ကို မေးခွန်းတွေ လျော်ရောက်မေးသယ်။ အသက်ဘယ်လောက်ရှိပဲလဲ။ ဘယ်နှစ်တန်းထိနေခဲ့သလဲ။ မြန်မာစာချေအောင်ဖတ်တတ်ရဲ့လား။ ဘယ်နယ်က လာသလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒီဆိုင်ရောက်လာသလဲနဲ့ မေးခွန်းတွေစုံနေအောင် မေးတတ်သယ်။ ကျူပ်ကလည်း စိတ်ရှည်လက်ရှည်ဖြေလိုက်ပါသယ်။ အသက်က ဆယ့်နှစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီ။

ဒုတိယတန်းနဲ့ ကျောင်းထွက်ပြီး နားကျောင်းခဲ့ရသာယ်။ မြန်မာစာဖတ်တတ်သယ်။ ချေအောင် ဖတ်နိုင်ဖို့ ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်နေသယ်။ မြင်းခြံခရိုင်၊ ကုက္ကာရွာကလာသယ်၊ နာမည်ကဖိုးထိုးတို့။ အဲ မောင်ထိပြု။ “ကျူပ်တို့နယ်က ဖိုးခေါင်သယ်လျှော့။ ထိုက်လို့ ပျိုးလို့ မရတဲ့အပြင်

န္တားစာပါ ရှားသွားတော့ ရှိတဲ့ န္တားလေးရောင်းပစ်လိုက်ရသယ်။ သည်တော့ ကျူးမှုလည်း န္တားကျောင်းတဲ့ အလုပ်ပါပြုတ်သွားတာပေါ့။ နောက်တော့ အဘက ကျူးမှုကို သည်ဖြူးခေါ်လာပြီး ပထမ မဟာဗြိုင်ထဲကပန်းတော်ဝင်မှာ အလုပ်လုပ်ဖို့ အပ်ထားခဲ့သာ။ ကျူးမှုက ဆိုင်နဲ့ ရန်ဖြစ်ပြီးထွက်လာခဲ့သယ်။ အလုပ်လိုက်ရှာရင်း နောက်ဆုံးသည် ပိုတော်ကို ကျောက်လာခဲ့သာပဲ။

ကျောင်းဆရာတိုးကျော်နိုင်က တစ်ခုမေးသယ်။

“ဒါဖြင့် ဖိုးထိုး မန္တားလေးကို လာပြီး အလုပ်လုပ်နေရတယ်။ ကျောင်းမတက်ရဘူး။ ပညာသင်ချင်စိတ်ရှိပေမယ့် သင်ခွင့်မရဘူး။ အဲဒါ ဘာကြောင့် မင်း ဒီလိုဖြစ်သွားတာလဲဆိုတာ တွေ့မိလား”

ကျူးမှု မဆိုင်းမတွေ ဖြေလိုက်တယ်။

“အဘကြောင့်ပေါ့ ဆရာရဲ့။ အဘ ကျူးမှုကို သည်ခေါ်လာလို့ ပညာမသင်ရဘဲ သည်အလုပ်လုပ်နေရသာပေါ့”

ကျောင်းဆရာက ကျူးမှုကို စိတ်မကောင်းတဲ့မျှကိုနှာနဲ့ ကြည့်နေသယ်။ ရှုံးနော်းအောင်ထွင်းကတော့ ခေါင်းကို ဖြေးဖြေးယမ်းသယ်။ တခြားပွဲမှာ လူကျေလာသာနဲ့ ကျူးမှုလည်း သူတို့စားပွဲက ခွာခဲ့သယ်။ ရှုံးနော်းအောင်ထွင်းရဲ့ စကားသံ မသဲမကွဲတော့ ကြားလိုက်သယ်။ ဘယ်သူကို ပြောမှန်းတော့ မသိဘူး”

“ဒါ ရာဇ်တ်မှုပဲပျော်”

ကျူးမှု ကံကိုကလည်း ဆိုးပါသယ် အဘရာ့။ အချုပ်နဲ့တောင်မမျှပါဘူး။ တစ်နေ့က ဖိုးဝင်းကျော်ရယ်ပေါ့။ သူတို့က်ထဲထားတဲ့ ဆေးလိပ်ဓားနှစ်တောင့် ဖိုးလာပြီး ကျူးမှုခြင်ထောင်ထဲကို လုံးတွေးပြီး ဖွက်

ထားသယ်။ ကော်ငါးသွားတော့မှ သူကော်ပိုးအိတ်ထဲ ထည့်ယူသွားပြီး ရောင်းစားမယ်ပေါ့။ သူအဖိမ်က ပိုက်ဆံလည်း လစ်လို့ မရတော့ဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပတ်လောက်က နှစ်ရာတန် တစ်ရွက်လစ်တာ မိသွားလို့ သူအဖော်းလှအောင်က အသေရှိက်သာ။ ဒီကောင်အတော် ခံလိုက်ရသယ်။ ပိုက်ဆံ လစ်မရတော့ ရတဲ့ဟာ လစ်သာပေါ့။

ခက်သာက သူအဖိမ်က အဲသည်ဆေးလိပ်နှစ်တော့င့် ပျောက်တာ ကိုချက်ချင်းသိသွားသယ်။ ခု ချက်ချင်းပျောက်သွားသာဆိုတော့ အပြင် ကို မထွက်နိုင်သေးဘူးပေါ့။ သည်တော့ အိမ်ထဲမှာပဲရှိရမယ် ဆိုပြီး လိုက်ရှာကြတော့ နောက်ဆုံး ကျူပ်ခြင်ထောင်ထဲမှာ လုံးထွေးထည့်ထားသာ ရှာတွေ့တော့သာပေါ့။ ဆိုင်ရှင်းလှအောင်က ဘာမှ ထွေထွေထူးထူး ပြောမနေပါဘူး။ တစ်ခွန်းပဲ ပြောသယ်။

“မင်း ငါ့ဆိုင်မှာ ဆက်လုပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး”

ကျူပ် ဘာမှ ရှင်းပြုမနေတော့ပါဘူး။ ရှင်းပြုနေရင်လည်း ဟိုကောင် အသေခံရမှာ။ မိုးဝင်းကော်ကို ကျူပ်သံယောဇ္ဈိုရိသယ်။ ကျူပ်ရစရာရှိတဲ့လုပ်ခရှင်းပြီး လွယ်အိတ်တစ်လုံးနဲ့ ထွက်လာခဲ့ပြန်သယ်။ လှဆောင်ကတော့ တဖျော်တော်ကိုတော်ကိုနဲ့ မကျေမချမ်းပြောပြီး ဒေါသတွေဖြစ်နေသယ်။ နောက်ဆုံး မင်းမရှိရင် ငါလည်း မနေတော့ဘူးဆိုပြီး ကျူပ်နောက်ကို ထွေက်လိုက်လာခဲ့သယ်။

အဘ

အခု ကျူပ်တို့နှစ်ယောက် လမ်းပေါ်ရောက်နေပြီ။

ရွာပြန်ခဲ့ရမလား။ မဖြစ်သေးပါဘူးများ။ ရွာက ဘာမှ အလုပ်မဖြစ်ဘူး။

က 。。。ဘယ်ဆက်သွားရမှာလဲ။ ဘာဆက်လုပ်ကြမှာလဲ။

ကိုချစ်
(ချေအဖြူတေ၊ မတ် ၁၉၉၆)

နှင့် ။ ။ ဝမ်းစာရှာရင်း အသက်ပါစွန့်လိုက်ရတဲ့ မန်ကျည်းရွက်သည်
မလေးတစ်ယောက်အကြောင်းကို နောက်အပတ်မှ ဆက်
ရအောင်။

အဘိဓမ္မနှင့် သုတေသနီးနောက်

အဘိဓမ္မအေသနာတော် အရအားဖြင့် မြင်ဆဲ ကြား
ဆဲ နံဆဲ အရသာသီဆဲမှာ သုခလည်း မရှိဘူး။ ဒုက္ခလည်း
မရှိဘူး။ ဥပေကွာ ဝေဒနာသာရှိတယ်လို ဆိုထားပါတယ်။
ဒါပေမဲ့ သုတေသနီးအသနာများမှာတော့ ဒ္ဓါရ ၆-ပါးလုံးမှာ သုခ
ရော ဒုက္ခရော ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံး ဖြစ်ပုံကိုဟောထားပါတယ်။
မြင်နိုက် ကြားနိုက် စသည်မှာပဲ အဲဒီဝေဒနာသုံးမျိုးစလုံးကို
အမှန်အတိုင်းသိအောင်ရှုဖို ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီ မြင်
နိုက်ကြားနိုက်စသည်မှာ သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာ သဘောထင်ရှား
ပုံကို စိသုဒ္ဓမ်းမဟာနိုကာ(၃-၁၃၇-၃၂၆)မှာ ဒီလို ရှင်းပြထား
ပါတယ်။

စက္ခရိညာဉ် စသည်မှာ ဥပေကွာသာ ယျဉ်သည်ဟု
ဆိုပေမဲ့ အကုသိုလ်ဝိပါက်ကတော့ ဒုက္ခသဘောရှိတယ်။
အကုသိုလ်၏ အကျိုးဆိုရင် ကောင်းတဲ့သဘောမရှိဘူး။

ကုသိလ်အကျိုးကလည်း ဥပေါက်၊ ဆိုပေမဲ့ ကောင်းတဲ့သူခ
ဝေဒနာသဘောရှိတယ်။ ကုသိလ်၏အကျိုးဆိုရင် ကောင်းတဲ့
ချမ်းသာတဲ့ သဘောရှိတာချည်းပဲလို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။ အဲဒီ
ရှင်းပြချက်ဟာ အလွန်ပင် သင့်လျော်ပါတယ်။ လုပတင့်တယ်
တဲ့အဆင်းကို မြင်ရတဲ့အခါ မြင်ဆဲမှာပင် ချမ်းသာတဲ့ ကောင်း
တဲ့ သဘောထင်ရှားပါတယ်။

မြင်ရာမှာ ထက်ကြားရာမှာ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ အသံ
ကောင်းကို ကြားနာရတဲ့အခါ နားဝင်ချိပြီး ခံသာတယ်။ အဆိုး
ကြားရတဲ့အခါ နားထဲမှာ အလွန်ပင် အခံရခက်ပါတယ်။
အနုန်ရာမှာ အဲဒီထက် ပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။ မွေးတဲ့အနုံကို
နှစ်းရှုံးမိတဲ့အခါ နှာခေါင်းထဲမှာကို ချမ်းသာသွားတယ်။ အပုပ်နဲ့
များ နဲ့တဲ့အခါ မခံသာဘူး။ ခေါင်းကိုကိုခြင်း စသည်ကိုလည်း
ဖြစ်စေတတ်တယ်။ အဲဒီထက် စားသိတဲ့အခါ ပိုပြီးထင်ရှား
တယ်။ အရသာကောင်း စားမိတဲ့အခါ လျှောပေါ်မှာ ကောင်း
ကောင်းသွားတယ်။ ဆေးခါးကြီးစတဲ့ အရသာဆိုးကို စားမိတဲ့
အခါ အလွန်ပင် အခံရခက်ပါတယ်။ အဆိပ်ကို စားမိရင်တော့
သေသည်အထိ ဆင်းရွှေကွဲရောက်တတ်ပါတယ်။

ဒါကြာ့င့် စက္ခဝိညာဏ်စသည်မှာ ဥပေါက်နှင့်သာ
ယုဉ်တယ်လို့ ဆိုပေမယ့် အနိုးကျော်ကို ခံစားတဲ့ အကုသလ
ဝိပါက်ဥပေါက်က အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခသဘော ရှိတယ်။ ဗုံးကျော်
ကို ခံစားတဲ့ ကုသလဝိပါက်ဥပေါက်က ချမ်းသာတဲ့ သူခ
သဘောရှိတယ်။ ဒါကြာ့င့် သုတ္တန်အသနာတော်များမှာ

ဖြစ်ဆဲ စသည်၍လည်း ဝေဒနာသုံးမျိုးစလုံးကို ပြတော်မူ
တယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ နောက်တစ်နည်းကတော့ မြင်စီထိ
စသည်မှာ အော ကျတော့ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးပင် ဖြစ်နိုင်သော
ကြောင့် သုတ္တန်အေသနာတော်မှာ မြင်ဆဲ စသည်၍လည်း
ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးကို ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏
အနတ္ထလက္ခဏသုတေရားတော်မှု)

မပေါင်းသင့်သူနှင့် ပေါင်းသင့်သူ

မဟာသမုဒ္ဓရာဇ်တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်လိုသူ
သည် သေးယော သစ်သားဖောင်ဖြင့် ကူးသည်ရှိသော်
မည်သို့ ဖြစ်နိုင်လေမည်နည်း၊ ထိုသူသည် မဟာသမုဒ္ဓရာဇ်
လှိုင်းလုံးကြီးများကြားဝယ် နစ်မြှုပ် သေဆုံးရမည်သာတည်း၊
ဤလောကုံ လွှဲလမရှိသူ၊ ပျင်းရိသောသူကို အမိုသဟဲ
အပေါင်းအသင်း မပြုရာ၊ သံသရာ၌ နစ်မြှုပ်ဆုံးရှုလိမ့်မည်း၊
နိုဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် လွှဲလပိရိယ ထက်သန်သူ
ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာဇ်။

အရှင်သောမဖိတ္တ
(ခုကန်ပါတ်၊ ခုထိယဝ်)

ခေါင်းကွဲသော အိပ်ခြင်း

ကာဦးမည်သော သုသာန်တောင့်မိန်းမကြီးသည် ကိုယ်
လုံးကိုယ်ထည်ကြီးမား သန့်စွမ်းလှု၏။ မည်းနက်ပြောင်တင်း
သော အသားအရောင်ည်းရှိ၏။ ထိုသုသာန်တောင့် မိန်းမ
ကြီးသည် လူသေကောင်၏ ပေါင်နှစ်ဘက်ကိုလည်းကောင်း
လက်မောင်းနှစ်ဘက်ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်တော်ကိုလေ၏။

လူသေကောင်၏ ဦးခေါင်းကိုလည်း ရိုက်ခွဲလေ၏။ (ဖို့ရှိသော အခါ မြန်မြန်မီးလောင်ရန် ထိုသိပ္ပါလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်) လူသေ ကောင်၏ဦးခေါင်းသည် နှစ်မံးအိုးကွဲလေသကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲ့ ယို စီးသွားလေ၏။ သုသာန်စောင့်မိန်းမကြီးသည် သူဖြတ်တောက် ရိုက်ခွဲသော လူသေကောင် အစိတ်အပိုင်းများကို တစ်ဖန်ပြန် လည်၍ ဆက်စပ်လေ၏။ မူလအနေအထားအတိုင်း တည်ရှိ စေပြီးသော သူသည် အသားဖျေး ဖြန့်ခေါ်သည့်သကဲ့သို့ ခင်ကျင်းကာ ၍၍၍ကြီး ထိုင်နေလေ၏။ ကြုံသည်ကား ဥပမာတည်း။

အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မာဌာန်းကော်ကြီးကို မြင်ရ သော်လည်း ကမ္မာဌာန်းအာရုံမထင်။ ကမ္မာဌာန်းရှုခြင်း၌ မလိမ္မာ သဖြင့် မသင့်မတင့်သော အာရုံကိုသာ နှလုံးသွင်းမိ၏။ ထို ကြောင့် ကိုလေသာသည်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ပါးစည်း၏။ ပညာ နည်းသော ထိုသူသည် ဆင်းခဲခြင်းသို့ အဖန်ဖန် ဆိုက်ရောက် ရ၏။ ကိုလေသာသည်ကား ဆင်းခဲကြောင်းပေတည်းဟု သိ သောပညာရှိသည် လူသေကောင်ကဲ့သို့ ဦးခေါင်းကွဲသူဖြစ်၍ တစ်ဖန် ငါ မအိပ်တော့အုံဟု အသင့်အတင့်နှလုံးသွင်းလျက် ကိုလေသာကို နှစ်နှင်းဖျက်ဆီးပစ်ရာ၏။

အရှင်မဟာကာလ
(ဒုတိယနှစ်ပါတ်၊ ဒုတိယဝါ)

ညွှန်အချိန်ကာလသည် တိတ်ဆီတ် ဤမိသက်လှပေ ၏။ လူသံ၊ ငှက်သံတို့မှ ကင်းကုန်၏။ နက္ခတ်တာရာတို့ဖြင့်

တင့်တယ် သာယာခြင်းလည်း ရှိပေါ်။ ထိုသို့သော ညျှော်
ကာလသည် တရားထူးကို မရသေးသမျှ အိပ်စက်ရန် မဟုတ်
ပေ။ ထိုထိ ညျှော်တို့သည် တရားကို ရှုမြင်အားထုတ်ရန်သာ
လျှင် ဖြစ်ကုန်သည်တကား၊ ငါသည် ဆင်စီးလျက် စစ်မြေပြင်
သို့ ဝင်သည်ရှိသော ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ စောက်ထိုးကျေရာ
၏။ ထိုအခါ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ငါအား နှင်းခြေ၍ သတ်
သဖြင့် စစ်မြေပြင်၌ သေခြင်းသည် မြှတ်ပေသော်။ ကိုလေ
သာတို့မှ ရှုံးသည်ဖြစ်၍ ကိုလေသာ၌နှစ်မွန်းလျက် အသက်
ရှင်နေရခြင်းကား ငါအတွက် မမြှတ်သည်သာတည်း။

အရှင်သောဏပေါ်ရှိရှိယ
(ဇကနီပါတ်၊ စတုတ္ထဝါ)

နှင်း။ ၂။ ကိုချုပ်ရဲ့ ဓမ္မသံဝေဂါ ဓမ္မရသကို ဖြစ်စေတဲ့ ဒုတိယဝဏ္ဏု
က 'ကွဲရှိင်း'တဲ့။ က သံဝေဂျုက်စွဲနဲ့ ဆက်ဖတ်ကြည့်ရ
အောင်။

၁၃၁

လင်းကြက်တွန်သံက အမောင်ထုကို ထွင်းဖောက်၍ ထွက်လာ
သည်။ တစ်ဖက်သို့စောင်းလျက် နှစ်နှစ်ဖြို့ကြို့က် အိပ်မောကျနော
သည့် အမောအသက်ရှုံးသံကို မှန်မှန်ကြားနေရသည်။ ပိုန်လှိုပါးလျေသော
ခန္ဓာကိုယ်သည် အသက်ရှုံးလိုက်တိုင်း နိမ့်ချုပ်၍ မြင့်ချုပ်ဖြစ်နေသည်။
ဒီနှစ်ပိုင်းမှာ အမောရ်ရည်က ပိုကျလာသည်ဟု ထင်သည်။ ငွေရောင်
ဆံပင်တို့ကလည်း ဦးခေါင်းခွဲ့ရော်ယာတစ်ဝက်ခန့် နေရာယူထားကြ
သည်။

တကယ်ဆိုရင်တော့ အမေ အနားယူသင့်ပြီ။ သို့သော် အမေ မနားနိုင်သေးပေ။ ရှိသမျှ အားနှင့် နိုင်သမျှဝန်ကို ကြိုးစား၍ ထမ်းနေ ဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အမေနားမောည့်နောသည် မည်သည့်နေ့မျှဖြစ်ကြောင်း ဘုတ်မ ကြိုတင်နားလည်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ခါးအောက်ထိ လျှောကျ နေသော စောင်ပိုင်းကို ပခံးအထိ ဆွဲတင်ပေးလိုက်သည်။ အလင်း ရောင် မလာသေးတော့ ထမင်းထချက်ရန် စောသေးသည်။

ပြီးတော့ ဘုတ်မတို့ သားအမိန်ပေါ်ယောက်ကတော့ ဘယ်အဆိုနှင့်မှ ကျက်ကျက် အရေးမကြိုး။ မောင်လေးကိုရင်သောဘိုး ဆွမ်းမီဖို့သာ လိုသည်။ ဘုတ်မသည် အမောက်စောင်းအိပ်ရာမှ အညာင်း တစ် ချက်ဆန့်လိုက်ပြီး ပက်လက်လှန်လိုက်သည်။ မတည်ပြုမြင်သော ဘုတ်မ ၏ အတွေးတိမ်ထဲသည် အတားအဆီးမဲ့ ဟင်းလင်းပြုပြုဆိုသို့ ပျုလွှင့် သွားပြန်သည်။

အဖေသည် ဘုတ်မ ခုန်းနှစ်သမီးအချေယ်တွင် အရက် အလွန် အကျိုး သောက်ပြီး ဆုံးပါးသွားခဲ့သည်။ ဘုတ်မတို့ မောင်နှမန်ပေါ်ယောက် သည် ရွာလည်ရေးသည် ပညာမဲ့မှုဆိုးမ၏ရင်ခွင်မှာ ကြိုးပြင်းလာခဲ့ရ ပေသည်။ အဖေသည် အရပ်တကာလည်၍ ကုန်စိမ်းရောင်းရင်းဖြင့် သမီးနှင့် သားကို ကျွေးမွှေးလာခဲ့သည်။ ထိုပြင် ဘုတ်မတို့ မောင်နှမ ကို အရပ်ထိပ်ရှိ သေးမဲ့ မူလတန်းကျောင်းတွင်လည်း ပညာသင်စေ ခဲ့သည်။

ရေဘူးနဲ့ ဖိန်းမပါ ဇွဲခါမှ သိတဲ့။ ဒီအသိလောက်တော့ ဘုတ်မ ကရယ်သည်။ ဘုတ်မဘဝမှာ လေးတန်းအောင်သည်အထိ ဖိန်းတစ်ခါမှာ မစီးဘဲ ကျောင်းတက်ခဲ့ရသည်။ ဘုတ်မ အားမင်ယ်ခဲ့၊ ဆင်းရဲ

သားရုပ်ကွက်မှာရှိသည့် ဆင်းခဲသားကျောင်း . . . . ရှိ ကျောင်းသား အများစုသည် ဖိမိကဲ့သို့ပင် ကျောင်းစီမံးသောင်းဘို့ စကပ်တို့သည် အရောင်အဆင်း မရှိလှု။ ကျောင်းအကျိုကလည်း အဖြူဟု မပြောနိုင် လောက်အောင် ဉာဏ်ထေးပြီး၊ အားလုံးသည် ဘုတ်မထက် ဖိန်တစ်ရုံ ပဲသာသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ဒါတောင် တစ်ခါတစ်ရုံ ဖိမိနှင့် အဆင့် တူသွားသည်။

မောင်လေးသံခဲမှာ အဖမူးသား ပိသစ္ာ ငယ်စဉ်ကတည်းက မလိမ္မာခဲ့။ ကျောင်းတက်ချိန်တွင် လေးခွဲတစ်လက်ဖြင့် အရပ်ထဲမှာ တွေ့နေရတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်လေ ဝါးများတံတွဲချောင်းနှင့် မြစ် ဆိပ်သို့ ရောက်နေတတ်သည်။ နောက်တော့ ရွေးဝယ်နေကျ အမေ့ ဖောက်သည်များက ဂိုင်း၍ ဂိုင်း၍ ပြောကြတော့သည်။

“မစိန်း၊ ဉာဏ်းလည်း ဒီကလေးကို ဆုံးခန်းထိ ပညာသင်ပေး နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်နွဲလုံး ရွေးရောင်းနေတော့ ဆုံးမမဲ့သွဲလည်း ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီအရွယ်ကတည်းက ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းမှာ ကိုရင်ဝတ်ပေးလိုက်။ ဉာဏ်းလည်း ဒုက္ခာပြီးရော့။ ကလေးလည်း မပျက်စီးတော့ဘူး။

သို့နှင့် ဘုတ်မတို့ နေရာ နှစ်းအောင်မြေအရပ်၏ အနောက်ထို့ ရှိ မန္တာလေးမြို့၊ နာမည်ကြီး ကျောင်း တစ်ကျောင်းဖြစ်သော ဈွေအင် ပင်ကျောင်းတွင် မောင်ဖြစ်သူသံခဲသည် ကိုရင်သောဘိတာဝသို့ ကူး ပြောင်းခဲ့ပေသည်။ ဘုတ်မမှတ်မိနေပါသည်။ ထိုနွေက အမေမျာ်ရည် ကျူရှာသည်။ ဘုတ်မအတွက် တစ်ခုတော့ စိတ်သက်သာရာ ရလိုက် သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဖြစ်၍ ဘိန်ပို့မြှုပ်လိုသောကြောင့်ပင်။ သို့သော

ညအိပ်ယာဝင်ချိန်၌ သားအမိဘုံးယောက် အိပ်နေကျ ခုတင်ပေါ်တွင် မောင်လေးကို ပထမဆုံးအကြေမဲ ခွဲအိပ်ရသည့်အတွက် ဘုတ်မလည်း မျက်ရည်ကျခဲ့ရပါသည်။

ဘုတ်မ ခြောက်တန်းရောက်သည့်နှစ်မှာပင် အမေသွေးဆုံးကိုရှိ ခြုံအိပ်ယာထဲ နှစ်လကြာအောင်လဲတော့သည်။ ထူထူထောင်ထောင် ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း အရင်ကလို သန်သန်မြန်မြန်မရှိတော့။ ဘုတ်မ ကော်းထွက်လိုက်ရသည်။ ဆေးလိပ်ခုံတစ်ခုတွင် ဆေးလိပ်သင် လိုက်သေးသည်။ အမောက်နှင့်မာရေးက မကောင်းတော့။ လက်ခ ရ သည်အထိ မစောင့်နိုင်။ လတ်တလောဝင်ငွေသည်သာ အစိကဖြစ်၍ အလုပ်ထွက်လိုက်ရသည်။

မနက်စောစော ကိုင်းတန်းရွေးမှ ပေးသမျှ အသီးအရှုက်အစုံကို အမေက ယူပေးသည်။ ဘုတ်မက အရပ်ထဲလှည့်၍ ရောင်းရသည်။ အရင်းနှတ်လိုက်လျှင် ခြောက်ကျပဲ၊ ခုနစ်ကျပဲ ကျန်သည်။ အသက် ရှင်ရုံတော့ စားနှင်းသေးသည်။ နောက်တစ်နေ့အတွက် အရင်းမနှုတ် နိုင်သည့်နေ့များနှင့် ကြော်လွှဲ ခုက္ခလာရောက်ရပြန်သည်။ အမောက်နှင့်မာရေးကလည်း ပို၍ချည့်နဲ့လာသည်။ ကိုင်းတန်းရွေးကို မနက်စောစော ထသွားမည်ဆိုပြန်တော့လည်း အရွယ်ရလာသော ဘုတ်မကို အမေက စိတ်မချိန်ခဲ့။ သည်တော့ အရင်းမစိုက်ဘဲ ရှစ်ကျပဲတစ်ဆယ် ဝင် အောင် ရှာရတော့သည်။

မန်ကျည်းနှထွက်ချိန်၊ တမာနှထွက်ချိန်တွင် ဘုတ်မ ငွေ့ချင် လာသည်။ မပိုပေါ်ယုံ မပူးရတော့။ ဘုတ်မ သစ်ပင်ကောင်းကောင်း တက်တတ်သည်။ ဘယ်လောက်ကြီးတဲ့ မန်ကျည်းပင်၊ တမာပင်ဖြစ်

ပါစေ။ လွယ်လွယ်ကူကူ တက်သွားနိုင်သည်။ ကျောင်းနေစဉ်က အေးဆောင်နှင့် ပြိုင်၍ပင် အုန်းပင်တက်ခဲ့ဖူးသည်။ ဘုတ်မက အနိုင်ရမြှုပ်မဟုတ်လော်။ အေးဆောင်ကလည်း ရုံးတိုင်း ပြောလေ့ရှိသော စကားတစ်ခုန်းဖြင့် ပြန်လည်ချေပတ်သည်။

သစ်ပင်တက်သောကျွဲ့

“အုံသွေစရာပဲ။ ကျွဲ့က သစ်ပင်တက်တတ်တယ်”

“မသော”

ဘုတ်မ အတွေးနှင့်ပင် ပြီးလိုက်ဖိုသည်။ အရုဏ်ဦး၏ လျော့ရဲရဲအလင်းရောင်တန်းတို့က ဘုတ်မ၏ အတွေးတိမ်ထုကို ပါးလျော့ပျောက်ကွယ်စေခဲ့သည်။ ဒါဝိုင်ရာမှ ထု၍ ကမန်းကတမ်း မျက်နှာသစ် လိုက်သည်။ မီးလည်းနွေးရော အမေလည်း နီးတော့သည်။

“ဘုတ်မ ... အမေအိမ်သာသွားမလို ဖိနပ်ယူခဲ့ပါ၌”

“ဟုတ် လာပြီ”

အမေခုံဘိနပ်မြို့းတို့ မနေ့ကပဲ ပြတ်သွားသည်။ ဘုတ်မ စီးထားသည့်ရာသာဖိန်းကလည်း ခြောက်တန်းရောက်သည့်နှစ် ဘုတ်မဆယ့် နှစ်နှစ်သမီးက ဖိနပ်၊ ခုဘုတ်မဆယ့်ငါးနှစ်ထဲရောက်လို့ ပြည့်လုန်းနေပြီ။ ရာသာဖိနပ်ခုံသည် အပါးလွှန်၍ ဖနောင့်နေရာမရှိတော့။ သုံးနှစ်ကာလအတွင်း သဲကြီးပေါင်းများစွာနှင့်လည်း ညားခဲ့ပြီးပြီး လူသာဝရဲ့ အခင်းအကျင်းမှာ ဘုတ်မကို အသေးသိမ်းဆုံးသော ကေတ်ရုပ်အဖြစ် နေရာချထားပေးခဲ့သော ကံကြွောက် ယိုးမယ်ဖွဲ့ရုံကလွှဲ၍ ဘုတ်မ ဘာမှမတတ်နိုင်ချေ။

। ၂ ।

အရပ်ထဲရှိ လမ်းဘေးမန်ကျည်းပင်အားလုံး ဘုတ်မ ဖုတ်ပုံတင်ထားပြီးဖြစ်သည်။ အခြားမိန့်ကလေးများက ဂိတေသက်ဖူးကလေးများကို စိတ်ဝင်တစားမေ့ကြည့်နေချိန်တွင် ဘုတ်မသည် မန်ကျည်းရွက်နိုကလေးများကိုသာ တမေ့မေ့ကြည့်နေရသည်။ မန်ကျည်းရွက်နှင့် ဝါဝါကလေးများကသာ ဘုတ်မ ရင်ကိုအေးမြှုပ်နှံနိုင်ခဲ့သည်သာ။ လမ်းဘေးမန်ကျည်းပင်တွင် အရွက်နိုကလေးများ ပါးသွားပါက ရွှေက်နှင့်လိုင်လိုင်ထွက်သည်ထိ ထိုင်စောင့်နေရှု မဖြစ်။

သည်တော့ သူများခြောင်အတွင်းရှိ မန်ကျည်းပင်များကိုပါ လိုက်ကြည့်ထားရသည်။ ခြေရှင်များကလည်း တက်ခူးနိုင်သည်မဟုတ်။ သည်လိုနှင့် ရင့်ရော်ပြီး ကြော်ရမည့်အတူတူ ဘုတ်မတက်ခူးသည်မှာ တရားသည်ဟု ဘုတ်မယဉ်ဆေသည်။ သဘောကောင်းသည့် ခြေခင်းရှင်များကတော့ ဘုတ်မတက်ခူးသည်ကို ဘာမျှမပြောကြချေ။

တချိုကမူ မပြောပေမယ့် ဘုတ်မ မန်ကျည်းပင်တက်လျှင် ကြီး၊ တန်းပေါ်လှမ်းထားသည့် အဝတ်ကလေးများ ရုတ်သိမ်းသွားကြသည်။ မခံချင်စိတ်နှင့် အမေ့ကို ပြောပြတော့ အမေက ဖျောင်းဖျေသည်။

“မရှိခိုးနှီး၊ မလှစုစုံနှီးဆိုတာပေါ့ကျယ်၊ သည်းခံလိုက်ပါ၊ ကိုယ်က သူ့ခြေထဲ သွားခူးတာကိုး”

တချို့ ခြေရှင်များကတော့ တက်သွားစဉ်က ဘာမျှမပြော၊ ပြန်ဆင်းလာမှာသယ်သူခွင့်တောင်းသလဲ။ ဘယ်သူပြောတာက်သလဲ စသည်ဖြင့် သဟောက်သဟဲလုပ်ပြီး တစ်နှစ်စာ နှုတ်ယူလိုက်ကြသည်။ ရွေးကောင်းသည့်အချိန်ဆုံးလျှင် တစ်ကျပ်ခွဲစွဲးခန့်သွားရော့။ လမ်းအရှေ့

ထိပ်ရှု တိုက်တစ်တိုက်ဆိုလျှင် မန်ကျဉ်းပင်က ခြားပြင်ဘက် ဝင်းထရံ
မှာကပ်ပြီး ပေါက်သည့်အပင်။ သူတိနှင့် ဘာမူမပတ်သက်သည့် အပင်။
သို့သော် ခြိဝင်းအတွင်း မန်ကျဉ်းမှုက်ကျ၍ ဆိုကာ တက်ခွင့်မပြုခဲ့။

မရှိဘူးဆိုလျှင်တော့ သည်အပင်ကို ချွမ်ထား၍ မဖြစ်တော့။
တက်ဖြစ်အောင် တက်ရတော့သည်။ တိုက်ရှင်တို့ မမြင်သာအောင်
အပင်ကို ကွယ်၍တက်သည်။ လွယ်အိတ်တစ်လုံး အပြည့်ရသည်အထိ
အသံမတွက်အောင် ဂရုစိုက်၍ ရူးရသည်။ ပြန်အဆင်းတွင် ဖြေပြင်မှ
လူတစ်ရှင်အလိုက်ခေါ်ခါမှ မြင်သွားပြီး ခွေးနှင့် ရှူးတိုက်သောကြာ့နှင့်
မဆင်းရဲတော့ဘဲ မန်ကျဉ်းပင်ဖက်၍ အောင်ခဲ့ရဖူးသည်။

မနက်ဖြန် ကဆုန်လပြည့် ကိုရင့်ဆွမ်းဟင်းလေးတော့ လောင်း
ဦးမယ်ဟုတွေးကာ နေ့ခင်းက လက်ကျို့မန်ကျဉ်းရွှေက်များ သင်နေ
သည်။ ဆွမ်းကတော့ ရက်ပျက်မရှိလောင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဆွမ်းဟင်းက
တော့ မလောင်းနိုင်သည့်ရက်ကများသည်။ တစ်ခါတစ်ရု ကိုရင့်သပိတ်
ထဲမပင်လျှင် ဒါလေးတော့ တပည့်တော်စွန့်ပါဌီးဟု လျောက်ကာ
လွယ်ယူထားရသေးသည်။ လမ်းဘက်မှ အသံဝါဝါလေးနှင့် သီချင်း
ဆိုသံတစ်ခု ကြားလိုက်ရသည်။

“ကျွဲမ 。。。ကျွဲမ အသားညီ။”

ဒါ အေးဆောင်အသံ။ ဒီသီချင်းသံနှင့် ဘုတ်မကို စနေကျို့
ဘုတ်မက ငယ်ငယ်ကတည်းက အသားညီ၍ တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင် ရှိ
သောကြာ့နှင့် အမေက လေပါတီ၏ကျွဲမသီချင်းနှင့် မြှေ့ခဲ့သည်။ အိမ်
နှီးနားချင်းတချို့ကပင် ဘုတ်မ ဟုမခေါ်ဘဲ ကျွဲ့ဟု ခေါ်တတ်ကြသည်။
ဘုတ်မ မန်ကျဉ်းရွှေက်သင်ရာအနီးသို့ အေးဆောင် ရောက်လာသည်။

နှစ်ခန်းပတ်လည်တဲ့ရှေ့ရှိ ပါးကွပ်ပျိုတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်သော ကြောင့် နှစ်ယောက်စလုံး ဌီမှုခနဲဖြစ်သွားသည်။ အေးဆောင်ပရုံးတွင် လွယ်အီတ်တစ်လုံးပါသည်။ အလုပ်က ပြန်လာပုံရသည်။ အေးဆောင် က ရှုမှုးပိုင်းရပ်ထဲရှိ ချိုချဉ်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်သည်။

“အေးဆောင် ၁၀၀ နှင့် နက်ဖြန့် ရွှေကြောက်ယက်သွားနှုံးမှာလား”

“မသွားနိုင်ပါဘူးဟာ၊ အလုပ်ဆိုင်က အရေးကြီးလိုတဲ့ မနက် ပိုင်း သွားဆင်းရှိုးမှာ။ နှင့်ရော နက်ဖြန့်နားမှာလား”

“အလုပ်ရှင်လည်း ငါပဲ၊ အလုပ်သမားလည်း ငါပဲ၊ နားလည်းရ တယ်၊ မနားလည်း ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခြေအနေက နားခွဲ့မပေးပါဘူး ဟယ်”

စိတ်ပျက်ညွှန်းညားဖွားပြောရင်း သက်ပြင်းတစ်ချက်ပါ ချလိုက် သည်။

“ဒါကြောင့် ငါကတော့ ခကာ ခကာ ပြောနေရတာ။ နှင့်က နားမှ မဝင်ဘဲကိုး”

ဘုတ်မက ဆတ်ခနဲ မျက်တောင်းတစ်ချက်ထိုးပြီး လေသံမာမာ နှင့် မေးလိုက်သည်။

“ဒါက ဘာစကားလဲ၊ လာပြန်ပြီးလား”

“ငါ ထပ်ပြောစရာ လိုသေးလား ဘုတ်မရာ”

“ငါမှ နှင့်ကို သူငယ်ချင်းလိုပဲ ခင်တဲ့ဥစ္စာ၊ ချုစ်လိုလည်း မရဘူး”

“နှင့်ကို ငါ တကယ်ချိစာဟ ဘုတ်မရ”

“ဒီမယ် ... အေးဆောင် ငါ ဒါတွေ စိတ်မကူးဘူး။ စဉ်းစား လည်း မစဉ်းစားဘူး။ နှင့် ထပ်မပြောနဲ့။ ထပ်ပြောရင် အမေ့အော်

တိုင်လိုက်မှာပဲ”

ဘုတ်မဖြောင်းမှာကိုတော့ အေးဆောင်စီးရိမ်သည်။ ပြီးတော့ ဒေါ်စိန့်အာကိုလည်း ကြောက်သည်။ သည်အကြောင်းကို မရပ်ချင် ဘဲရပ်လိုက်ရသည်။

“**ဧည့်** ... ဒီမှာ နင့်ဖိနပ်တစ်ရုံယူလာခဲ့တယ်။ တို့အလုပ်ရှင် ရဲ့သမီးက မစီးတော့လို့ ငါတောင်းယူခဲ့တာ။ နင်လည်း ဖိနပ်မရှိဘူး ဆိုတာသိလို့”

ပြောပြောဆိုဆို လွယ်အိတ်ထဲမှာ သတင်းစာစက္ခာနှင့် ပတ်ထား သော ဖိနပ်တစ်ရုံကို ဘုတ်မအားပေးလိုက်သည်။ သားရေခံင်း၊ သား ရေကြီးနှင့် ဆင်စွယ်ရောင် ကွဲရိုင်းဖိနပ်တစ်ရုံ၊ ဘုတ်မ မန်ကျဉ်းချက် ပန်းကို သေားချလိုက်ပြီး ဖိနပ်ကိုစုံစိုက်၍ တအုံတည့် ကြည့်နေမိသည်။

“အကောင်းကြီး ရှိသေးတာပဲ။ သူတို့က မစီးတော့ဘူးလား။ အရမ်းချမ်းသာတာပဲနော်”

“အသစ်ဆိုရင်တော့ လေးငါးဆယ်လောက်ရှိတာပေါ့ဟာ။

ခုဟာက အသစ်မဟုတ်ပေမယ့် ဂွတ်စကင်းဟင်းပေါ့”

ဘုတ်မက မျက်စောင်းတစ်ချက်ထိုးရင်းက ကြီးကျယ်လိုက်တာ ဟု စိတ်ထဲတွင် ကောက်ချက်ချလိုက်သည်။ ဖိနပ်ကို လျှို့ကြည့်လိုက် သောအခါတွင်လည်း အပိုအလိုမရှိ အားလုံး အဆင်ပြေသည်။

“**ဖိနပ်ကလေးကတော့** လိုချင်တယ်ဟာ ... ငါယူလိုက်ရင် နင်က နင့်ကြိုက်လို့ ယူတယ်လို့ ထင်မှာလည်း စီးတယ်။ ရိုးရိုးသား သား သူငယ်ချင်းလို့ ခင်လိုပေးတဲ့သော့မျိုးထားပြီး ပေးဟာနော်။ အေးဆောင်”

ဘုတ်မအဖို့ ဖိနပ်ကိုလည်း လက်မလွှတ်ချင်၊ မာနကလည်း
မလျော့ချင်။ ဒါကို နားလည်သော အေးဆောင်က တစ်ဆင့်တက်ပြီး
သွေးတိုးစမ်းကြည့်သည်။

“ယူရင်တော့ ကြိုက်လိုပဲဆိုရင်ရော၊ နင် တကယ်မယူဘူးပေါ့”

အေးဆောင် အကန်းတက်လာသည်ကို ဘုတ်မနားလည်သည်။

“အေး . . . ဒါဆိုရင် ဘိနပ်ကိုယူထားပြီး လူကို မကြိုက်နိုင်ဘူး
လို့ ပြောင်ပြောင်ပြောလွှတ်လိုက်ရုံပဲ”

အေးဆောင်မျက်နှာ တစ်ချက်ရှုံးမဲ့လိုက်ရင်းက

“က က စိတ်လက်ချမ်းသာစွာ စီးတော်မူပါ။ ကွဲပါးဝတယ
ဆိုတာ ဒါပဲ”

“မသာ”

ပြောဆိုပြီး အေးဆောင်ထွက်သွားသည်။ အေးဆောင် ကျော်ပြု
ကို ကြည့်ရင်း စိတ်ထဲမှာ သနားသလိုတော့ ဖြစ်မိသည်။ ဘုတ်မရင်ထဲ
ပေါ်နေမြတ်သည်။ ဘုတ်မဘဝတွင် ပထမဆုံးစီးရမည့် ကွဲရှိုင်းဘိနပ်
တစ်ရုံ။ အေးဆောင်ကိုလည်း စိတ်ထဲမှ ကျျေးဇူးတင်နေမြတ်သည်။

। ၃ ।

နောက်တစ်န္တအိပ်ယာမှ နှီးသည်နှင့် မျက်လုံးအစုံက ခုတင်
ခြေရင်းရှု ဖိနပ်ဆီသို့ ရောက်သွားသည်။ ညာအိပ်ယာဝင်ကတည်းက
မိမြော်မြော်လင်းပါစေဟု ပဲ ဆုတောင်းနေမြတ်သည်။ ညာက အိပ်မက်ထဲတွင်
ဘုတ်မ ဆင်စွယ်ရောင်ဖိနပ်လေးကို ကိုင်ရင်း မဟာမြတ်မှန်တောင်း
တန်းထဲတွင် ရောက်နေသည်။ ဘုတ်မအနားတွင် အေးဆောင်သည်

လည်း ကတ္တိပါဒ်နှင်းတစ်ရုံကို ကိုင်လျှက်သားတွေ့ရသည်။

နှစ်ဦးသား ယုဉ်လျက် ဘုရားကန်တော့ကြသည်။ ဘုတ်မရင်ထဲ
တွင် ဖိခနဲဖြစ်သွားသည်။ ချက်ချင်းထပြီး မျက်နှာသစ်ပစ်လိုက်ရသည်။
နံနက် ခြောက်နာရိတိုးချိန်တွင် ထမင်းလည်းကျက်ပြီး ကိုရင်အတွက်
ဆွမ်းဟင်းမန်ကျည်းခွဲက်စစ် ချုပ်ချက်ကလည်း ကျက်ပြီး ကိုရင့်ကို
အမေ စောင့်လောင်းပြီး သီလယူရန် ကျောင်းသို့ တစ်ခါတည်း လိုက်
သွားမည်ဖြစ်သည်။ ကဆုန်လပြည့်ဖြစ်၍ ကျောင်းတွင် လူစုံမည်။

အမောက် သည်ဖိန်ပေးစီးလိုက်ရကောင်းမလားဟု တွေးလိုက်
သေးသည်။ အို ... အမေက လူကြီးပဲ ရာဘာဖိန်နဲ့ သွားလည်း
ဘာဖြစ်တာ မှတ်လို့။ ကျောင်းရောက်ရင် ချွောတားရမှာပဲဟု ကိုယ့်
ဘာသာကိုယ် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ လွယ်အိတ်လွယ်ပြီး ထွက်လာခဲ့
သည်။ ဆင်စွယ်ရောင် ကွဲရိုင်းဖိန်ပုန် ဘုတ်မသည် အရပ်ကို
တစ်ပတ်ပတ်လိုက်သည်။ ပြီးမှ ...

“အင်း ... သည်နှစ်အဖွဲ့ သည်တစ်ပင်ကျေန်တာပဲ”

ကျေန်တာတွေကလည်း နည်းနည်းပါးသွားပြီ”

တိုးတိုးသည်းလိုက်ပြီး လမ်းအရှေ့ထိပ်ဆီသို့ထွက်ခဲ့သည်။ တိုက်
အတွင်းမှ ကြားနိုက်နာတော်၏ ပြောန်းတိတ်ခွေသံကို ကြားရသည်။
ဘုတ်မ ထားသိကို တင်းအောင်ပြင်ဝတ်လိုက်ပြီး ဖိန်ပုံးခါးကြားထိုး
လိုက်သည်။ လူရိုင်လူခြည်ကြည့်သည်။ ခွေးနှစ်ကောင်ကတော့ ဝင်း
ထဲမှာ ဆော့နေသည်။ ဘုတ်မ သွေက်လက်စွာပင် မန်ကျည်းပင်ပေါ်
သို့ တက်သွားသည်။ ခွေးနှစ်ကောင်က မြှင့်သော်လည်း ရှူးတိုက်မည့်
သူ့မရှိ၍ မဟောင်ကြတော့။ ရွှေက်နာများဆုံးနေရာကို ကြည့်လိုက်

သည်။

ထိုကိုင်းနှင့် အနီးဆုံး ဂျဆုံးတစ်ခုတွင် အကျအနထိုင်လိုက်ပြီး ခူးတော့သည်။ လွယ်အိတ်သုံးပုံ တစ်ပုံခန့်ရသောအခါ နောက်တစ်နေရာပြောင်းရန် ဖီစီးရုပ်ရသည်။ ဦးခေါင်းအထက်ရှိ ကိုင်းတစ်ခုကို ဆွဲရင်း ထလိုက်သည်။ ဘုတ်မ ထမရဘဲဖြစ်နေသည်။ လုံချည်နှင့်လည်း ဖော်ချော်။ ဆတ်ခနဲ့ ထလိုက်သည်တွင် ခါးကြားရှိ ဖိနပ်တစ်ဖက်မှ သဲကြိုးက ကိုင်းတစ်ကိုင်းတွင် ပြု၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ပထမတွင် ကိုင်းပေါ်ချိတ်နေသေးသော်လည်း လူက ထလိုက်သဖြင့် ကိုင်းက လှုပ်ပြီး ဘိနပ်သည် အောက်သို့ကျသွားသည်။

“ဟယ်”

အမှတ်တမဲ့ အော်လိုက်မိသည်။ ဖိနပ်တစ်ဘက်သည် ဆော့နေသော ခွေးနှစ်ကောင်အနီးသို့ ဖုတ်ခနဲကျသွားသည်။ ခွေးတစ်ကောင်က ဖိနပ်ကို ကိုက်ချိပြီး လုညွှေပတ်ပြေးသောအခါ နောက်တစ်ကောင်ကပါ ပြေးလိုက်ပြီး ဖိနပ်ကို လု၍ ကိုက်သည်။ ဆင်စွယ်ရောင်ဘိနပ်ကလေး တစ်ဘက်သည် ခွေးနှစ်ကောင်ပါးစပ်ထဲတွင် ...

“ဟဲ့ခွေး ... ဟဲ့ခွေး”

ပိန်အတွက် အသက်စွန့်သူ

မန်ကျည်းပင်ပေါ်မှ ပြာပြာသလဲလှမ်းအော်လိုက်သည်။ ဖိနပ်သဲကြိုးခေါင်းပြုတ်သွားပြီကို အပင်ထက်မှ မြင်လိုက်ရသည်။ ဘုတ်မရင်ထဲတွင် စစ်ခနဲ့ ရူးရူးနှစ်နှစ်ခံတားလိုက်ရသည်။ သစ်ကိုင်းခြောက်တစ်ခုကို ချို့၍ ခွေးနှစ်ကောင်လုနေရာသို့ အော်ရင်း လုမ်းပစ်လိုက်

သည်။ အရိန်ကြောင့် ဘုတ်မခန္ဓာကိုယ်မှာ မဟန်နိုင်တော့ဘဲ ယိုင် သွားသည်။ နှင်းထားသော ကိုင်းကလည်း လူပ်ခါသွားသည်။ ဘုတ်မ ကြောက်အားလုံးအားနှင့် ခေါင်းထက်မှ ကိုင်းကို လှမ်းဆွဲလိုက်သော လည်း မမိတော့။

ဘုတ်မရင်တစ်ခုလုံး ဟာခနဲဖြစ်သွားသည်ကို ခံစားလိုက်ပြီး “အား” ဟူသော အော်သံနှင့်အတူ တစ်လောကလုံး မျှင်မည်းသွား တော့သည်။ အလင်းရောင်မဲ့သော အသံဟူသမျှ လုံးဝဆိတ်သုဉ်းနေ သော ဟင်းလင်းပြင်တွင် တုန်လူပ်ချောက်ခြားစွာဖြင့် မည်မျှ ကြာသည် ထိ လွင့်မျောနေခဲ့သည်ကို မခွင့်မှန်းနိုင်။ အလင်းမျှင်တန်း ဖွဢ့ဖြေလေး တစ်ခုက မျှက်လွှာကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာသည်။ မညီညာသော အသံလိုင်းတရှိသည် ဘုတ်မ၏ နားစည်သို့ တရာစပ်ဝင်ရောက် ရိုက် ခတ်လာသည်။

“သမီး သမီး” ဟု တွင်တွင်ခေါ်နေသောအသံ။ တစ်ချက် တစ်ချက်တွင် ဘုတ်မဟု ခေါ်လိုက်သော အေးဆောင်အသံ။ ပြီးတော့ ခွေးဟောင်သံ။ ပြီးတော့ မသဲကွဲသော လူသံများ။ မျှက်လွှာကို ရှိသမျှ ခွဲန်အားလုံးကိုထိပြီး ဖွင့်ကြည့်သည်။ မပိုစိုးဝါးသော အမေ့ရှုပ်ပုံလွှာ၊ မိမိကို ပွဲ့ထူထားသော အေးဆောင်။ ထိုနောက် မိမိကို စိုင်းထားသည် မျှက်နှာများ။ ပြင်ကွင်းအားလုံးသည် ကယ်ကိုထနေသည် ရေ မျှက်နှာပြင်ပေါ်မှ အရိပ်များကဲ့သို့ပင် အသက်ကို တင်းကျပ်စွာ အား စိုက်ရှု၍လိုက်ပြီး နှုတ်ခမ်းကို အားယူလှပ်ရှားရင်းက ...

“အ ...မေ ..ရယ်”

လေးတွဲစွာ ခေါ်လိုက်မိသည်။ မျှက်ရည်ပူတို့ စီးကျလာသော

ကြောင့် အမြင်အာရုံတိုက ပို၍ ဝါးလာသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် အား ယူလိုက်ပြီး ...

“အမောက် 。。。ပေးစီးခဲ့ 。。。မိရင်”

ပါကျဖဆုံးပါ ဘုတ်မ ကောကျိုးကျသွားသည်။ ပါးစပ်ထဲမှ ပျက်ခနဲသွေးများအန်ကျလာသည်။ ဒေါ်စိန်္တမှာ “သမီးရေ”ဟု တစ်ခွန်းသာ အော်ပြီး သတိလတ်သွားသည်။ အေးဆောင်မျက်လုံးအိမ်မှ မျက်ရည်မူများသည် ဘုတ်မ၏ပါးပြင်ပေါ်သို့ တစ်ပေါက်ပေါက်ကျလျက်။

(စာပေလုပ်သာ၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၈၈)

က 。。。ဒါက အစာရှာရတဲ့ ခုက္ခကို မြင်သာအောင် ကိုချစ်ရဲ့ လက်တွေဖြစ်ပ်ဝါးတိုလေး နှစ်ပုံးကို ထုတ်ပြလိုက်တာ။ အခုတစ်ပါ ဥစ္စာတွေကို သိပိုးသိမ်းဆည်းရခြင်းရဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းပုံကို ဆက်ရအောင်။

“တရားမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ မရှိတော့ တောင့်တတဲ့ လောဘမီးလောင်တယ်။ ရှိပြန်တော့ ကြောင့်ကျတဲ့ သောကမီးလောင်ပြန်တယ်” ဒါကြောင့် ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်း များဟာ ရှိသွားမည်အမြဲတွေကို စွန့်လွှတ်လှု။ ဒါန်းပြီး တောထွက်ကတာပေါ့”

ပုဒ္ဓလက်ထက်က တိသုဆိုတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဆိုရင် သက်နှစ်းလေးတစ်စုံရတာကို သေချာသိမ်းထားတယ်။ သွားရာလာရာ ဝတ်မယ်ဆိုတဲ့ သဘောနေမှာပေါ့။ ဟော 。。。ညာည်း ရောက်ရော ပုံတော်မူတာပဲ။ သူ သိမ်းဆည်းခဲ့တဲ့

သက်နှီးကိစ္စပြီး၊ သက်နှီးခေါက်ထဲမှာ ခုနစ်ရက် သန်းပြော ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ပြည်ခရိုင်၊ ပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်က ဓမ္မကထိက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးဆိုရင် ရေစက်ချတဲ့အခါ ပါတဲ့ အကြွေစွဲတွေ ကို စုထားတာ သောက်ရေအိုးတစ်လုံးတောက် ရသတဲ့။ အဲဒါတွေကို ဘယ်သူမှမသိအောင် ကျောင်းလော်ခါးအောက် က မြေကြီးထဲ တူးမြှုပ်ထားတယ်။

ဒါလည်း သိမ်းဆည်းရတဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ ခုက္ခ တွေပေါ့။ အဲဒီဘုန်းကြီး ပျော်မှတဲ့အခါ အဲဒီကျောင်းရိုင်းထဲ မှာ ပြောဗြို့ပြန်ဖြစ်နေတယ်။ တော်တော်နဲ့ မကျော်ဘူး။ နောက် သတ္တုရှိတဲ့ ဒကာတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့မှ အဲဒီဒကာက ကုသိလ်ပြုပြီး အမျှပေးလို ကျော်သွားတယ်။ ဒီအကြောင်း အကျယ်ကို 'မြန်မာတို့၏အသက်' စာအုပ်ထဲမှာ ရေးပြီးသားပါ။

လူတွေဆိုရင်လည်း ဉာဏ်တွေစိတ်လာရင် မီးများ လောင်မလား၊ ရေများ မျောမလား၊ မင်းကများ သိမ်းမလား၊ သူ့နိုးကများ နိုးမလား၊ သားဆိုး သမီးဆိုးကများ ဖျက်ဆီး မလားဆိုပြီး အမြှတ်မီး ပူလောင်နေရတယ်။ ၂၀၀၆- ခုနစ် လောက်က ကချင်ပြည်နယ် မြို့တော် မြစ်ကြီးနားမြို့ကြီး ရေထဲပါသွားဖူးတယ်။ လူလေးရာလောက်သေတယ်။ ရပ် ကွက်နှစ်ခုပဲ ကျေန်သတဲ့။

တို့မိတ်ဆွေ စာရေးဆရာ ပန်းဒကာကိုတင်မြင့်က မြစ်ကြီးနားမှာ နေတာမို့ ဒီအကြောင်းတွေကို သိရတာ့။ မြိုတ်မြို့ဆိုရင် မီး ခဏာခဏ လောင်တယ်။ တစ်ခါလောင်ရင်

တစ်ဖြုံလုံးနီးပါး ကုန်မှရပ်တယ်။ တစ်ခါတော့ အဲသလိုပဲ
မီးကြီးလောင်တာ ဘာမီးသတ်ကားမှ မနိုင်တော့ဘူး။ ဒီလို
အချိန်ပျူးမှာဆိုရင် ဉာဏ်ညျှော်များများ စုနိုင်လေ များများ
ပူရလေပဲ။

မိုးလျှော်တဲ့က ဒေသန

တို့နဲ့ သိတဲ့ သူငြေးမတစ်ယောက်ပိုင်တဲ့ သစ်စက်
တွေ၊ ရေခဲစက်တွေ၊ စတိုးဆိုင်တွေ အကုန် မီးထဲပါတယ်။
မီးလောင်ပြီးစ အချိန်မှာ အဲဒီဒကာမကြီး ပြောတဲ့ စကားလေး
က သိပ်ကောင်းတယ်။

သန်း ။ ။ ဘယ်လိုများ ပြောသလဲဘူး

နှင့် ။ ။ ကိုယ်ပြုထားတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ပဲ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအစစ် ဆို
တာ အခုလို ကိုယ့်စည်းစိမ်ဉာဏ်တွေ မီးလောင်ခံရမှ တကယ်
နားလည်လာတယ်ဘူး။ တပည့်တော်ပိုင်တဲ့ စက်ရုံတွေ၊
အလုပ်ရုံတွေ၊ ရေးဆိုင်တွေ၊ နေအိမ်တိုက်တာတွေ မီးလောင်
တာမြင်ရတော့ တပည့်တော်ခန္ဓာကိုယ်ကို မီးလာလောင်နေ
သလောက် ပူလောင်ဆင်းရဲရပါတယ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်
ဆောက်လျှော်ထားမိတဲ့ ကျောင်းတစ်ကျောင်းအကြောင်းလည်း
စဉ်းစားမိလိုက်ရော စိတ်ချမ်းသာပြီး ရင်ထဲကို အေးသွားတာ
ပဲဘူး။ သို့ ၀၀၀ ငါတကယ်ပိုင်တာဆိုလို ကျောင်းဆောက်
လျှော်တဲ့ ကုသိုလ်လေး တစ်ခုပါလားဆိုတာ တွေးမိတာပါ
ဘူးတဲ့။

သန်း ။ ။ ဆရာတော်ရေးတဲ့ 'လူဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အမိကရည်ရွယ်ချက်'

စာအုပ်မှာ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းနဲ့ ဘုံဆိုင်ပစ္စည်းဆိုတဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်
လေး သိပ်ကောင်းလို့ တပည့်တော် မှတ်မိနေတယ် ဘုရား။
နှစ် ။ ။ က ။ ။ မှတ်မိရင် ပြောစမ်းပါ့။

ကိုယ်တကယ်ပိုင်သောပစ္စည်းဟူသည်

သန်း ။ ။ “လျှော့ဒီန်းပြီးသောဒါနကုသိုလ်သည် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မလူ။
ရသေးသော ဥစ္စာစည်းစိမ်မှန်သမျှ ဘုံဆိုင်ပစ္စည်း လျှော့ဒီန်း
ပြီးသော ဒါနကုသိုလ်စေတနာသည် နာမ်တရားဖြစ်သော
ကြောင့် မိမေလောင်၊ ရေမမော့၊ သူနှီးမနိုး မင်းက မသိမ်းနိုင်၊
သားသမီးမဖျက်ဆီးနိုင်၊ သေသောအခါ အရိပ်ပမာ နောက်က
လိုက်၍ ဘဝတိုင်း ချမ်းသာအောင်ကောင်းကျိုးကို ဆောင်
သည်။ နိုဗ္ဗာန်သို့လည်း ထိုသည်။ ထိုကြောင့် ဒါန ကုသိုလ်သည်
ကိုယ်တကယ်ပိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ် သည်။ မလူ။ ရသေးသော
ပစ္စည်းများကို မီးလောင်နိုင်သည်။ ရေမော့နိုင်သည်။ မင်းက
သိမ်းနိုင်သည်။ သူနှီးက နီးနိုင်သည်။ သားဆိုး သမီးဆိုးက
ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ မီမံသေသောအခါ အကုန်ထားခဲ့ရသည်။
မလူ။ ရသေးသော ပစ္စည်းများကို စွဲသေလျှင် အပါယ်သို့ပင်
ကျေရသေးသည်။ ထိုကြောင့် မလူ။ ရသေးသော ဥစ္စာပစ္စည်း
မှန်သမျှ ဘုံဆိုင်ပစ္စည်း အများဆိုင်ပစ္စည်းဖြစ်သည်။”

ဆိုတဲ့ ဒေသနလေးပါ ဘုရား။ အဲဒီထဲမှာ ဆရာတော်
က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရိုပ်သာလမ်းထဲက ဓားပြတိုက်တဲ့
အမူတစ်ခုကို ထည့်ရေးထားသေးတယ်။ သူငြေားမိသားစု

တစ်စုကို ဘုပြတိက်ပြီး လူသတ်သွားတယ်။ သူငြေးရယ်၊ သူငြေးကတော်ရယ်၊ သမီးနှစ်ယောက်ရယ်၊ အစေခံမလေးရယ် ငါးယောက်လုံး ခေါင်းကိုချဉ်း သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်သွားတယ်။ သူတို့ပိုင်တဲ့ ငွေသိန်းပေါင်း လေးထောင်ပါသွားတယ်။ လက်ဝတ်ရတနာပစ္စည်း အကုန်ပါသွားတယ်။

အကယ်၍ သူတို့ဟာ ဒီသိန်းပေါင်း လေးထောင်ထဲက သိန်းပေါင်းလေးဆယ်လောက်များ လျှော့တန်းခဲ့မယ် ဆိုရင် သူတို့အတွက်ပါသွားမှာ၊ အခုတော့ တစ်ပြားမှ မလျှော့တော့ သူတို့အတွက် ဘာမှပါမသွားတော့ဘူးဆိုတဲ့ အကြောင်းလေးပါ ဘုရား။

နှပ် ॥ အေး . . . မင်းက မှတ်မိသာပဲ။ အဲဒီပစ္စည်းသိမ့်မှာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးဘုရားရှင်က အင်္ဂါးရှင်ပါဌို့တော်၊ နေကနိုပါတ်မှာ တဏ္ဍာမှုလက တရားကိုပါးဆိုတာကို ဟောထားတယ်။ လိုချင်တပ်မက်စွဲလမ်းတဲ့ တဏ္ဍာကို အကြောင်းပြု ပြီးဖြစ်ရတဲ့ ဆိုးကျိုးကိုးမျိုးလို့ ပြောရမှာပေါ့ကွာ။ အဲဒါ တွေက . . .

တဏ္ဍာမှုလက တရားကိုယီး

- ၁။ လိုချင်မှုတဏ္ဍာကို အစွဲပြုပြီး ရှာမ့်းခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၂။ ရှာမ့်းခြင်းကို အစွဲပြုပြီး ရခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၃။ ရခြင်းကို အစွဲပြုပြီး စီမံဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၄။ စီမံဆုံးဖြတ်ခြင်းကို အစွဲပြုပြီး မက်မောခြင်း ဆန္ဒရာက ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

- ၅။ မက်ဖော်မှုဆန္ဒရာဂကို အစွဲပြုပြီး ခွဲလမ်းခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်
- ၆။ ခွဲလမ်းခြင်းကို အစွဲပြုပြီး သိမ့်သိမ်းဆည်းခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်
- ၇။ သိမ်းဆည်းခြင်းကို အစွဲပြုပြီး ဝန်တိခြင်း မစွဲရှိယ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၈။ ဝန်တိခြင်းမစွဲရှိယကို အစွဲပြုပြီး စောင့်ရှောက်ရခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၉။ စောင့်ရှောက်ရခြင်းကို အစွဲပြုပြီး တုတ်ကိုင်ရခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်ရခြင်း၊ ငြင်းခုံရခြင်း၊ နင်-နင်ဆိုရခြင်း၊ ကုန်းတိကိုခြင်း၊ မှသားဆိုခြင်း စသော များစွာသော အကုသိုလ်များ ဖြစ်ပွားလာရသည် ... ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ပူးပဲ။ ဒီဒုက္ခတွေက ကင်းလွှတ်ချင်လို့ ဒါနပြုကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် သူတော်ကောင်းတွေဟာ ဒါနပြုရတာကို ပျော်ကြတာ။ ပါရမီဆိုတာ မိုးကျေခြေကိုယ်မဟုတ်ဘူး။ လုပ်ယူမှ ရတာ။ သူသူကိုယ်ကိုယ် ဘဝတစ်ခုစွဲ ဆိုတာနဲ့ လောဘက စဖြစ်တာ။ ပဋိသန္ဓုစိတ်နောက်က ချက်ချင်းလိုက်ဖြစ်တဲ့ စိတ်ဟာ ဘဝနိကန္တိက လောဘအော်တိတဲ့။ ဒါကြောင့် သူအရှိ အတိုင်းသာနေမယ်ဆိုရင် လူတိုင်းယူရင်းနဲ့ သေသွားချင်တဲ့ လူချည်းပဲ။ လူဗျာင်းနဲ့ သေသွားချင်တဲ့ လူလို့ မရှိဘူး။

လူဗျာယ်ဆိုတာ ဘဝပေါင်းများစွာက ကပ်ပါလာတဲ့ လောဘ ကို သေအောင်သတ်တာပဲ။ ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာကြီး ဦးခြေအောင်က ဗုဒ္ဓဘုရာ် အနိုင်းမဲ့ ကျော်မူရင် ကိုယ် ကျင့်မှုဒွေ့ဝင်စာအုပ်နီဒါန်းမှာ အခုလို ရေးခဲ့တယ်။

လူသည် ဘဝကို လောဘဖြင့် စတင်ခဲ့သူဖြစ်ပါ။
ယင်းလောဘကို ပါ၌ပေါ်ဟာရအားဖြင့် ဘဝနိက္ခိုက
လောဘဟူ၍ ခေါ်ပါ။

ပယ်ရမည်မွေတာ

ဘဝနိက္ခိုက လောဘ၏ အနက်မှာ ဘဝကို မြှတ်နီးသော
တက္ကာလူ၏ ဖြစ်ပါ။ ထိုကြောင့် လူသည် မိမိဘဝကို ပျက်
သုဉ်းမသုံးစေရန် လောဘဖြင့် စီစိလိုချင်သော အရာရာ
တိုင်းကို ရအောင် အားထုတ်လေပါ။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတာ
ဖြစ်ပါ။ သို့ရာတွင် ဤဓမ္မတာကား အတွေဓမ္မတာ ဖြစ်ပါ။
အတွေဓမ္မတာဖြစ်သည့်အလျောက် လူတော်လူကောင်းများ
အနေဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးရသောဓမ္မတာမဟုတ်၊ ပယ်ဖြက်
နိုင်အောင် ကြိုးစားရသော ဓမ္မတာသာဖြစ်ပါ။

မှုဒ်ပါဒအရ ဘဝကို တည်ဆောက်ရသည် မှန်ပါ။
သို့ရာတွင် ဘဝကိုတည်ဆောက်ရပါ၍ ထိုအဖြစ်တည် ဆောက်
ရသည်မဟုတ်၊ ငြမ်းအဖြစ် တည်ဆောက်ရခြင်းဖြစ်ပါ။ ငြမ်းကို
မည်မျှပင် နိုင်မှအောင် တည်ဆောက်ရစေကာမူ တစ်ခုသော
နွဲတွင် ငြမ်းကိုရွှေပြီးဆုံးပါက ထိုငြမ်းကို မလွှဲမသွေ့ဖျက်သို့
ရမည်ဖြစ်ပါ။ အခြားပါဒများအရသာ ဘဝကို ထိုအဖြစ် တည်
ဆောက်ခြင်းဖြစ်ပါ။ ဘဝကို ထိုအဖြစ်တည်ဆောက်နေသမျှ
ကာလပတ်လုံး လူသည် သံသရာမှ မလွှတ်တော့ဘဲ သံသရာ
ပဲကယ်၍ နှစ်တစ်ခါ၊ ပေါ်တစ်လှည့်ဖြင့် များနေပေလိမ့်မည်။
များနေရသမျှကာလပတ်လုံး လူသည် စံတစ်ခါ ခံတစ်လှည့်

ဖို့ သောကကို ရင်ဝယ်ပိုက်ထားရပေလိမ့်မည်။

ဆရာကြီးဆိုလိုရင်းကတော့ ဗုဒ္ဓဝါဒအရ လူဖြစ်လာတာဟာ မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချဖို့၊ တဗြားဝါဒအရရုံးရင် လူဖြစ်လာတာဟာ လောကကို မိမိအတွက် အသုံးချဖို့ပဲ။ အခု ဒီကမ္မာလောကကြီး အမြဲတမ်း ဆူမွှေက်ပူလောင်နေရတာဟာ လောကကို မိမိအတွက် အသုံးချလိုတဲ့လူတွေများနေလို့ပဲ။ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒအတိုင်း မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချလိုသူတွေ များလာမယ်ဆိုရင် ကမ္မာကြီးဟာ နေချင့်စဖွယ် အေးချမ်းလာမှာပဲ။

ဒါနပြုရှုတဲ့အမိကရည် ချယ်ချက်

မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချလိုသူများ အတွက် ဗုဒ္ဓကာလမ်းစဉ်သုံးရပ်ချထားတယ်။ အဲဒါက ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ပဲ။ ဒီသုံးပါးကို အကျယ်ချွဲလိုက်ရင် ပါရမိဆယ်ပါးဖြစ် သွားတာပဲ။ ဒါနပြုတာဟာ သံသရာအဆက်ဆက်က ပါလာတဲ့ လောဘကို ပယ်သတ်တာလည်း ဖြစ်တယ်။ မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချဖို့ လမ်းစဉ်ကို ပထမဆုံးခြေချလိုက်တာလည်း ဖြစ်တယ်။

ဒါနလေးမှ မပြုချင်တဲ့သူဟာ သီလတို့ ဘာဝနာတို့ ပြုလုပ်ဖြစ်ဖို့တော့ ပိုတောင်ဝေးပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အလုပ်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးတဲ့အလုပ်ဖြစ်စေ ကြာကြာလုပ်ရင်စွဲတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒါနပြုတဲ့အလုပ်ကို ကြာကြာလုပ်ရတယ်။ ကြာရင်စွဲသွားတာပဲ။ မလျှော့ကို မနေနိုင်တော့ဘူး။ တို့ကို တချိုက

သူတို့စိတ်နဲ့ တိုင်းကြည်ပြီး အဲသွေကြတယ်။ နာမည်ကော်
ဘုန်းကြီးတစ်ပါးသာဖြစ်နေတာ။ ကား ကောင်းကောင်းလေး
တစ်စီးတောင် မရှိဘဲကိုး။ တို့ကလည်း ဒကာ ဒကာမတွေ
လျှော့တဲ့ ချွေးနည်းစာကို စုပြီး ကားကောင်းကောင်းဝယ်စီးရတဲ့
အရသာထက် ဒုက္ခရောက်တဲ့သူကိုပုံပြီးလျှော့လိုက်ရတဲ့ ကူညီ
လိုက်ရတဲ့ အရသာ ကို ပိုကြီးက်တာကိုး။

၂၀၀၆- ခုနှစ်လောက်တိုန်းက မြိုတ်မြို့က ဦးနေဝင်းဆိုတဲ့
ဒကာကြီးက ဘုရား သာစုံချော်မယ့်အလျှော့ကို လုပ်တယ်။

သန်း။။ ဘယ်လိုအလျှော့မျိုးလဲဘုရား။

နှင်း။။ မျက်စွဲတိုင်ကျပြီး မခွဲနိုင်တဲ့ နှစ်းပါးသူတွေကို မျက်စီ
ခွဲစိုင်ကုသပေးတာပဲ။ အခက်အခဲက မြိုတ်ဆေးရုံသိကြီး မှာ
၂၄-နာရီ လျှပ်စစ်မီးမရှိသေးတာပဲ။ မြိုတ်မှာက မီးစက်နှဲပဲ
မီးပေးရတာ။ အဲဒါ လျှပ်စစ်မီးပေးတဲ့ပိုင်ရှင်ကလည်း တို့ရဲ့
တရားနာပရိသတ်တစ်ဦးဆိုတော့ သူက လူနာတွေ အတွက်
၂၄- နာရီ လျှပ်စစ်မီးပေးမယ်။ အဲဒီအတွက် ကြိုးနဲ့ မီးချောင်း
လိုတယ်။ မီးအတွက် အလျှော်ရှင်က တော်တော်နဲ့ မပေါ်ဘူး
ဖြစ်နေတယ်။

သိန်း ၆၀ အကြော်လျှက်နှင့် ဒါနပြုဘူး

ဟိုမယ် 。。。ဆေးတို့ ခွဲစိုင်ခတို့ လျှော်လူက ရှိနေပြီး
မီးချောင်းနဲ့ မီးကြိုးမရှိလို့ ဒီအလျှော်ကြိုးပျက်သွားမယ်ဆိုရင်
မျက်စီဝေအနာရှင်တွေအတွက် သိပ်နစ်နာတာပေါ့။ ဒါကြောင့်

တိုက ၂၂-သိန်းကျော် လူ။ပေးလိုက်လို့ မီးကြီးနဲ့ မီးချောင်းအဆင်ပြောသွားတယ်။ ဒီလို လူ။တော့ တချို့က ပြောတယ်။ “လူ။မှာပေါ့ အဲဒီကိုယ်တော်က ချမ်းသာတာကိုး” တဲ့။

ကိုယ့်ထက်သာတာကို 。。。သာပါတယ်ရယ်လို့ ချီးမွမ်းစကားမပြောနိုင်တာဟာ ဝဏ္ဏမဆိုရိုယ်ပဲ။ တကယ်တော့ ဒီမြို့မှာ တို့ထက် ဘုန်းကြီးတဲ့၊ တို့ထက် ပိုက်ဆံပေါ်တဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ၊ လူတွေအများကြီးပါ။ ဆိုလိုတာက ငွေရှုတိုင်းမလျှပါဘူး။ သူတော်ကောင်းစိတ်ရှိမှာ၊ သဒ္ဓိရှိမှာ လူ။တာပါ။ တကယ်တော့ တို့ ခဏေခဏ ပြောခဲ့သလိုပဲ တို့က ရှိလို လူ။တာ မဟုတ်ဘူး။ သိလိုလူ။တာ။ ဘယ်လိုသိတာလဲ ဆိုရင်အခုလိုကမ္မည်းထိုးလို့မရတဲ့ နေရာဆိုရင် လူ။ချင်တဲ့ လူမရှိဘူးဆိုတာကို သိတာ၊ သူများ မလျှုချင်မှန်း သိလို လူ။တာ။

တကယ်တော့ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဖြောက်တွေ့က တို့ရိပ်သာမှာ သုံးထပ်ယောဂါးဆောင်ကြီးဆောက်နေတာ အကြေးသိန်း ၆၀- ကျော်ရှိတယ်။ အဲဒီအကြေးကို မဆပ်သေးဘဲ မီးကြီးနဲ့ မီးချောင်းကို လူ။ပေးခဲ့တာပါ။ ပန်းကို ထုပ်တဲ့ဖက်ဟာ ပန်းနဲ့တွေ ကူးပြီး မွေးတယ်။ ငါးပိကို ထုပ်တဲ့ဖက်ဟာ ငါးပိနဲ့တွေကူးပြီး နံတယ်။ ထိုအတူ သူတော်ကောင်းကို မှိုပဲဆည်းကပ်သူဟာ သူတော်ကောင်းဆိုက အကျင့်ကောင်းတွေ ကူးပြီး ကိုယ်ပါ သူတော်ကောင်းဖြစ်လာတယ်။

မသူတော်ကို မှိုပဲဆည်းကပ်သူဟာလည်း မသူတော်ရဲ့ အကျင့်ဆိုးတွေကူးပြီး ထိုသူပါ မသူတော်ဖြစ်သွားတယ်။

ဒါကြာင့် ဗုဒ္ဓက မိမိထက် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိကျာ
သုံးပါးသာတဲ့သူကိုသာရွေးချယ်ပေါင်းသင်းရမယ်။ အကယ်၍
မိမိနေထိုင်ရာအသမှာ သိကျာသုံးပါး မိမိထက်သာတဲ့သူ မရှိရင်
တန်းတူသူကို ရှာပေါင်းရမယ်။ မိမိနေထိုင်ရာ အသမှာ သိကျာ
သုံးပါး မိမိထက်သာသူ၊ တန်းတူသူမရှိဘူးဆိုရင် တစ်ယောက်
တည်းသာ နေပါတဲ့။

မိမိအောက် သိကျာသုံးပါး အောက်ကျသူနဲ့တော့
မပေါင်းပါနဲ့တဲ့။ ဘာကြာင့်လဲဆိုတော့ ကိုယ်ပါသိကျာသုံးပါး
နှစ်မျိုးနှင့်တဲ့အတွက်ကြာင့်ပါပဲ။ မြိုတ်မြို့မှာ အခွန်းစီး
ဌာနက မောင်မျိုးသန္တနဲ့ မသော်တာဆိုတဲ့ အေးမောင်နှင့်နှစ်
ယောက် ရှုတယ်။ သူတို့ဟာ တို့ရေးတဲ့ ‘မြန်မာတို့၏အသက်’
စာအုပ်နဲ့ ‘မင်တားဖိုလ်တား အနှစ်ရာယ်များ’ စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို
ဖတ်ပြီး တို့ရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးဒကာတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။

သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တို့စကားကိုလည်း သိပ်နား
ထောင်တယ်။ တို့ဖတ်ခိုင်းတဲ့ စာအုပ်တွေဆိုရင် အကုန်
ဖတ်ဖြစ်အောင် ဖတ်တယ်။ တို့နာခိုင်းတဲ့ တြေား ဆရာတော်
တွေရဲ့ တရားခွေတွေကိုလည်း အကုန်နာတယ်။ ဒါကြာင့်
သူတို့ကိုယ်တိုင်သိရုံမကဘူး။ သူတစ်ပါးသိအောင် နားလည်
အောင် စိတ်ဝင်စားအောင် ဓမ္မဆောင်းပါးတွေကိုပါ ရေးနိုင်
လာတယ်။ မသော်တာဆိုရင် တို့ကိုယ်တိုင် ဦးစီးကျင်းပတဲ့
ဂိပသုနာဂုဏ်ရည်လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ ဆောင်းပါးပြိုင်ပွဲမှာ
စာပေနဲ့ အမြေပျော်နေတဲ့ ရဟန်းတော်အချို့ကို ကျော်ပြီး

တတိယဆု ဝါးသောင်းကျော်ကို ဆွတ်ခူးသွားတယ်။ ပထမဆုနဲ့
ဒုတိယဆုကတော့ ရဟန်းတော်နှစ်ပါးပဲ ရသွားတယ်။ ပထမ
ဆုရတဲ့ ကိုယ်တော်လေးရဲ့ ဆောင်းပါးကို အီတ်ဆောင်စာအုပ်
ထုတ်ထားပါတယ်။

သန်း ။ ။ မသော်တာရဲ့ တတိယဆုရသွားတဲ့ ဆောင်းပါးလေးကို
လည်း ဖတ်ချင်လိုက်တာဘုရား။ မိန်းကလေးတစ်ယောက်
ဖြစ်လျှက်နဲ့ ရဟန်းတော်တွေကြားထဲမှာ တတိယဆု ရတယ်
ဆိုတာ တော်တော်ကြီးစားထားလို့နေမှာ ဘုရား။

နုပ် ။ ။ ပြီးတော့ သူတို့ အိုးမောင်နှစ်နှစ်ယောက်ကို ဆရာတော်
ဖတ်ခိုင်းတဲ့ စာအုပ်တွေကိုလည်း သိချင်တယ်ဘုရား။ ဘာ
ပြောပြော ဒီစာအုပ်တွေဟာ သိက္ခာသုံးပါး တိုးတက်ဖို့သာ
မက စာရေးနည်းအတွက်ပါ အထောက်အကူပြုမယ်လို့
ထင်လိုပါ ဘုရား။

နုပ် ။ ။ အေး... ပြောပြုမယ်။ သူတို့ကို ဖတ်ခိုင်းတဲ့စာအုပ်တွေက
တို့ကိုယ်တိုင် အစဉ်အတိုင်း ဖတ်ခဲ့တဲ့စာအုပ်တွေပဲ။ အဲဒါ
တွေက ...

အရှင်ဆုံးဖတ်ရမည့် စာအုပ်များ

- ၁။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ ရတနာဂုဏ်ရည်
- ၂။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်အသိဓမ္မာ
- ၃။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ အနာဂတ်သာသနာရေး
- ၄။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်စွမ်း
- ၅။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး

- ၆။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ အခြေပြုပြဌာန်းတရားတော်
- ၇။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ တစ်ဘဝသံသရာ
- ၈။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ တစ်ဘဝသာသနာ
- ၉။ ဓမ္မာစရိယဉ်းငြွေးလှိုင်ရဲ့ ရတနာသုံးပါးကျေးဇူးကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများ
- ၁၀။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ မေတ္တာဝါဒ
- ၁၁။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ ချမ်းမြေစွာဘဝနေနည်း
- ၁၂။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ ဓမ္မဒုတပထမတွဲ
- ၁၃။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ ဓမ္မဒုတဒုတိယတွဲ
- ၁၄။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ ဓမ္မဒုတတတိယတွဲ
- ၁၅။ ဓမ္မာစရိယ ဉီးငြွေးလှိုင်ရဲ့ ရဟန်ဘန်း ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ
- ၁၆။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ ဗုဒ္ဓ သို့မဟုတ် အနှစ်းမဲ့ ကျေးဇူးရှင် ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်
- ၁၇။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ အမြင်များ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အတွေး အမြင်စာစုများ
- ၁၈။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ ဘဝအမြင်သစ် (ပါးပါးသီလအဖွင့်)
- ၁၉။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ ဓမ္မပဒ် (ဓမ္မအသုနများ)
- ၂၀။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ စာဖတ်သူများ (စာဖတ်နည်း)
- ၂၁။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ ချမ်းသာကိုရှာဖွေခြင်း (ဓမ္မစကြာ)
- ၂၂။ ဆရာကြီး ဉီးရွှေအောင်ရဲ့ အတွေးဝါဒမှ အနတ္ထဝါဒသို့ ခရီးစဉ်
- ၂၃။ ထိုးချိုင့်မြှုံတည်တောဆရာတော်ရဲ့ ယနေ့ ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ အမေးအဖြေများ (ရန်းတွဲ ၄ အုပ်)
- ၂၄။ ဓမ္မဒုတအရှင်ပညာနောတရဲ့ ဗုဒ္ဓဓမ္မ ပြသာနာများ

(၁၁ တွဲ ၁၁ အပ်)

(ယခုသုံးအုပ်နှင့် အပြီးရိုက်ထားသည်)

၂၅။ လယ်တိဒီပန်ပေါင်းချုပ် လေးတွဲ

အဲဒီတွေပဲ။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တို့နဲ့ တွေ့စက
အသက် ၃၀-ကျော် လူငယ်တွေပဲ။ ဒါပေမဲ့ စာလည်းဖတ်
တရားလည်းနာတော့ လူဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အမိကရည်ရှယ်ချက်
ဟာ ကုသိုလ်လုပ်ဖို့ဆိုတာကို တကယ်သီသွားခဲ့တယ်။ သိတဲ့
အတိုင်းလည်း သူတို့ရောက်ရာအေသမှာ လောကအတွက်၊
သာသနာအတွက် ကောင်းကျိုးတွေကို စွမ်းနိုင်သမျှ လုပ်
ဆောင်သွားတယ်။

မြိုတ်မြို့၊ ရပ်ကွက်အသီးသီးက ကိုယ်ထူးကိုယ်ထူး
ကတ္တရာလမ်းတွေ ခင်းဖြစ်အောင် နှီးဆော်ပြီးလုပ်သွားခဲ့တာ
မောင်မျိုးသန့်ပဲ့၊ တို့သို့ပြီးနောင် ကျောင်းအဝင်လမ်း ကတ္တရာ
လမ်းခင်းဖြစ်အောင်လည်း သူတို့လင်မယား ဦးဆောင်သွား
တာပဲ။ အခွန်ထမ်းတဲ့ ပြည်သူတွေ အခွန် ဆောင်ချင်အောင်
သေချာရှင်းပြတယ်။ အခွန်ဆောင်တယ်ဆိုတာ ဒါနပြခြင်းပလို့
မြိုတ်ကလူတွေ သေချာသီသွားတာ မောင်မျိုးသန့်ရဲ့ ကျေးဇူး
တွေပါတယ်။

နိုင်ငံတော်လည်း ထိုက်တန်တဲ့ အခွန်ငွေရအောင်
အခွန်ဆောင်တဲ့သူတွေလည်း ဆောင်နိုင်အောင်၊ ဆောင်
ချင်အောင် မောင်မျိုးသန့်က သူအတွက် ဘာမှ မတောင်းဘဲ
စေတနာသက်သက်နဲ့ လုပ်သွားလို့ နိုင်ငံတော်နဲ့ ပြည်သူ

နှစ်ဟင်လုံးမှာ အဆင်ပြခဲ့တယ်။ ဒီအချိန်က ဟောင်မျိုးသန့်က မြို့နယ် အခွန်းပါးဌာနမူး။ တိုင်းအခွန်းပါးဌာနမူးက ဟောင် ကျော်ခဲ့တွန်း သူလည်း တို့ရှိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းပဲ။

သူတို့၏ယောက် ကောင်းလိုက်တာ မြို့အတွက်ရော၊ နိုင်ငံအတွက်ရော၊ သာသနာအတွက်ရော သုံးဖက်လုံး ကောင်းသွားတယ်။ သူတို့က စေတနာနဲ့ လုပ်ပေးမှန်းသိတဲ့ အခါ တရားလုပ်ငန်းရှင်တွေကလည်း စေတနာသက်သက် နဲ့ ဖြေဖြေစင်စင်ပေးကြတယ်။ ဖြေဖြေစင်စင်နဲ့ ကူညီ ထောက်ပံ့ပုံမျိုး နည်းနည်းပါးပါးဆိုရင် သူတို့လက်ခံပါတယ်။

များများစားစား ပေးလာပြီဆိုရင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတို့ ပရဟိတကျောင်းတို့မှာ လျှို့ ဆက်သွယ်ပေးတယ်။ သစ်ညီနောင် ဓမ္မရှိပ်သာကျောင်းမှုပ်ဦးကြီးဟာ အခွန်ဆောင်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးက သူတို့အဆက်အသွယ်နဲ့ လာလှိုထားတာပါ။ တို့နဲ့ အရင်က မတွေ့ဖွဲ့ပါဘူး။ ဒီအချိန်က တို့ရဲ့ ရွှေပြည်သာရိပ်သာက မြေအကျယ်အဝန်းက ပေ ၄၀ - ၁၂၀ ပဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ရိပ်သာတရားစခန်း မဖွင့်နိုင်ဘူး။

ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ရောဝတီဘက်က စာဖတ်ပရိသတ်တွေ၊ တရားနာပရိသတ်တွေက ရန်ကုန်မှာ တရား စခန်း မဖွင့်ဘူးလား၊ ဆရာတော်ဆီမှာ တရားစခန်းဝင် ချင်ပါတယ် ဆိုပြီး ဖုန်းလည်း ဆက်ကြတယ်။ စာလည်း ရေးကြတယ်။ မြို့တိနဲ့ကော့သောင်းက တရားစခန်းကျတော့လည်း အဲဒီ

ဘက်က လူတွေဘယ်လာနိုင်မှာတုန်း၊ ဒါကို သိသွားတဲ့ မောင်
မျိုးသန့်နဲ့ မသော်တာတို့ဟာ မော်ဘီမြို့နယ်မှာ ရိပ်သာဖွင့်ဖို့
ကျောင်းမြေ ၁၀ ကေအတွက် ငွေသိန်း ၂၀ လျှော့တယ်။

ရှိလို့မလှ။ သိလို့လျှော့သည်

မောင်ကျော်ရတွန်းက ဝါးသိန်းလျှော့တယ်။ အခုခိုရင်
ဟိုကလှု။ ဒီကလှုနဲ့ မြေကေ ၄၀ လောက် ဖြစ်သွားပြီ။
အဆောက်အအိုတွေလည်း အတော်ပြီးနေပါပြီ။ အံ့ဩစရာ
ကောင်းတာက မောင်မျိုးသန့်တို့၊ မသော်တာတို့ဟာ တို့
အတွက် ရိပ်သာဖွင့်ဖို့ကျောင်းမြေအတွက် သိန်း ၂၀ လျှော့တယ်
ဆိတာ ရှိလို့ မဟုတ်ဘူး၊ သိလို့ လျှော့ကြတာ။

သန်း။ ။ ဘယ်လို့သိလို့ လျှော့တာလဲ ဘုရား။

နှင်း။ ။ ဒီလို့ ကမ္မာည်းထိုးလို့ မရတဲ့နေရာမျိုးဆိုရင် လျှော့ချင်တဲ့သူ
သိပ်မရှိဘူးဆိတာကို သူတို့က သိလို့ မရှိမဲ့ရှိမဲ့ကြေားက လျှော့
ကြတာ။ ဒီအချိန်က သူတို့ဟာ ဝန်ထမ်းဘဝနဲ့ တာဝန်ကျရာ
လျောက်သွားနေရတာ။ ကိုယ်ပိုင်အီမဲနဲ့ ခြုံသေချာမရှိသေး
ဘူး။ ဒါကြောင့် ဖြူးဖြူးပေါ်က ခြုံတိုက်ကို သိန်း ၉၀ ကျော်နဲ့
ဝယ်တာ အကြွေးမကျသေးဘူးလို့ သိရတယ်။

နောက် သူတို့စီးနေတဲ့ ပါပလစ်ကာ ကားလေးတစ်စီး
ကိုလည်း လိုတဲ့နေရာ သုံးရအောင်ဆိုပြီး ကျောင်းကို လျှော့ထား
ကြတယ်။ ခ ဒီကားလေးကြောင့် မော်ဘီရိပ်သာမှာ ရှိတဲ့
ယောဂီတွေ၊ သံယာတွေ၊ ဆေးရုံ ဆေးခန်းသွားတာကအစ
အဆင်ပြုသွားတာပေါ့။ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ အီမဲမှာ အနေ

များတဲ့ မသော်တာက စာပိရေးဖြစ်တယ်။

သူဟာ အရင်တုန်းက နှစ်းပါးတဲ့သူတွေကို ထောက်ပဲ ရေကောင်းမှန်မသိဘဲ တို့နဲ့ တွေ့မှ ထောက်ပဲရေကောင်းမှန်း သိလာပဲအကြောင်း နှစ်မျက်နှာဆောင်းပါးလေး တစ်ပုဒ် ရေးထားတယ်။ အဲဒါကို နောက်အပတ်ကျမှ ဆက်ပြောမယ်။

ရှုမ္ပာအချို့ စိတ်ထားပဲ

တချို့က ပေးလျှို့တဲ့အခါမှာ အလျှိုပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ အလျှို ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ လျှိုဖွယ်ဝတ္ထုတွေကို ရုပ်နာမ်သခါရအဖြစ် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္ထအဖြစ် လက္ခဏာရေးတင်ပြီး လျှိုမှ ဉာဏ် သမ္မတုတ်ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဟောကြတယ်။ အဲဒါကတော့ အငြာသာလီနိကျမ်းမှာ ဒါနနဲ့စပ်ပြီး ပြောဟောချက်ပါပဲ။ အငြာသာလီနိမှာ ပြထားတာက ပေးလျှို့ပြီးတဲ့အခါမှာ “ခယံ၊ ကိုယ့်သုတော်၊ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်လတ္ထံ့။ ဝယံ ကိုယ့်သုတော်၊ ပျက်ခြင်း၊ ပျောက်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္ထံ့”လို့ ဒီလို့ နှလုံးသွင်းပုံကို ပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပေးလျှို့ပြီးမှ နှလုံးသွင်းပုံပါ။ မလျှိုခြင်က နှလုံးသွင်းပုံလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လျှိုခဲ့မှာ နှလုံးသွင်းပုံလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို့ နှလုံးသွင်းပုံပြထားတာဟာ ဉာဏ်သမ္မတုတ်ဖြစ်ရေးအတွက် ပြတာလည်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဝနာမယကုသိုလ်ဖြစ်ရေးအတွက် ပြတာပါ။ အကယ်၍ ခယံဝယ်တင်ပြီး လျှိုမှ ဉာဏ်သမ္မတုတ်ဖြစ်တယ်ဆိုရင် သာသနာပမှာလျှိုတဲ့ အလျှို ဒါနဟူသမျှဟာ

ဥက္ကတိပုယ်ချည်း ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရပါလိမ့် မယ်။ အဲဒီလို မဆိုသင့်တာကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်တစ်ခု စဉ်းစားစရာကတော့ ဘုရားအလောင်း တော် အလှူပေးတဲ့အခါတွေမှာ ခယဝယတင်ပြီး လူကြောင်း ဘယ်မှာမှ ပြခနိချက် မရှိဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ တရား တော်တွေထဲမှာလည်း အလှူဒါနပြုတဲ့အခါ ခယဝယတင်ပြီး လူရမယ်လို့ ဘယ်မှာမှ ဟောကြားချက် မရှိဘူး။ အမှန်ရှိတာ ကတော့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တွေ မြင့်မြတ်ရင် မြင့်မြတ် သလောက် အကျိုးကြီးကြောင်း ဟောကြားချက်သာ ရှိပါ တယ်။ ဒီတော့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကိုသာ အာရုံပြပြီး စိစစ်ရွေးချယ်ဖို့လိုပါတယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရုပ်နာမ် တရားများ၊ အနီစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနတ္တ၊ သဘောမျှဟု တကယ် ထင်မြင်ပါလျှင် ဂုဏ်ရှိအလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်မဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် တန်းတူဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့ ကြည်ညိုဖွယ် မရှိတဲ့ အတွက် ဒါနကုသိုလ်လည်း ထက်သန့်ဖွယ်မရှိ အကျိုးပေး လည်း ထက်သန့်ဖွယ် မရှိဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီနောက် ခယဝယတင်ပြီး လူရင် ဝိပဿနာဖြစ် လို့ မဂ်ဖို့လ်နှင့် ပိုပြီးနီးစပ်တယ် မဟုတ်လားလို့ စောဒက တက်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဝိပဿနာအစ်ဖြစ်ရင် မဂ်ဖို့လ်နဲ့ ပိုပြီး နီးစပ်တာ မှန်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ပစ္စည်းအကုန်ခံပြီး ပေးလှူနေဖို့ မလိုပါဘူး၊ မလှူဘဲနဲ့ ဝိပဿနာချည်း သက် သက်ရှုနေရင် အဲဒီခယဝယတင်တဲ့ ဝိပဿနာအတု ထက်ပိုပြီး

မင်ဖိလ်နဲ့ နီးစပ်ပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ပေးလျှိုတယ်ဆိုတာ
ပိပသုနာရူဖို့ ရည်ရွယ်ရင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါနကုသိလ်၏
အကျိုးကို ရည်ရွယ်ပြီး ပေးလျှိုကြတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြာ့မှု မြတ်စွာဘုရားက အလျှိုဒီနပြုရာမှာ
အကျိုးကြီးမြတ်စေနိုင်တဲ့ အလျှိုခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း သံပျော်
ဒီနှံမဟုပုလဲ သံယာအားလုံးလျှင် အကျိုးကြီးသည် စသည်ဖြင့်
ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ နှင့်သွေးပုံတွေလည်း သွှေ့ပါယ ဒါန်
ဒေတိ – ကဲ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်၍ ပေးလျှိုသည် စသည်
ဖြင့် ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ ရုပ် နာစ် အနိစ္စစွဲ ဒုက္ခ အနတ္တရှုံး
လှုံရန်ဟောကြားထားတာ မရှိပါဘူး။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်မှ)

သံသရာလည်စေဆောတရား

မာလောန္တယ်၏သဘောကိုကြည့်ပါလေ။ လှမ်းမြို့ရာ သစ်ပင် ကိုပြီတွယ်လွမ်းမိုး၍ ကြီးဗျားလေ့ရှိ၏။ တဏ္ဍာသည် မာလောန္တယ် နှင့် တူလေသည်။ မေ့မေ့လျော့လျော့ လျည့်လည် နေထိုင်သော သတ္တဝါကို ပြီတွယ်လွမ်းမိုး၍ ကြီးဗျားလေ့ရှိ၏။ သစ်သီးကို အလိုက့် သော မျောက်သည် တောထဲ၌ တစ်ပင်မှ တစ်ပင်သို့ တစ်ကိုင်းမှ တစ်ကိုင်းသို့ ကူးပြောင်းပြေးသွားနေလေ၏။ ထိုအတူ တဏ္ဍာတိုး ပွားနေသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ဘဝမှုတစ်ဘဝသို့ ကူးကာပြောင်း ကာ ကျော်လည်နေရလေ၏။

အရှင်မာလုကျော်တွေ
(ဆူးနီးနီး - ၅)

မိတ်ကို ခုံမန်ညွှေဟ

သင့်အား အမျက်တေါ်သဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် ကြမ်းတမ်းသော ဓာသွားကို ဥပမာတင်၍ ရှုလော့။ အချို့ အချို့ စသော အရသာ၌ တပ်မက်မှုတဏ္ဍာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် မိမိရင်သွေးငယ်၏ အသား ကို စားသောက်ခြင်း ဥပမာတင်၍ ရှုဆင်ခြင်လော့။ သင်၏ မိတ် သည် ကာမရှုတ်အာရုံစွဲ၌ ပြေးသွားကျက်စားနေခဲ့သော် ပပါးခင်း

ကို ဝင်ရောက်မွေနောက်သည် နားဆိုအား ကြီးဖြင့် နောင်တုပ်ကာ တိုင်း၏ ချည်ထားသည်ကို ဥပမာတင်၍ ရှုဆင်ခြင်လော့။ သင်၏ စိတ်ကို သတိဟူသော ကြီးဖြင့် သမာဓိဟူသော တိုင်း၏ ဖွဲ့ချည်၍ ဆုံးမနိုပ်ကွပ်လေလော့။

အရှင်ပြဟွဒ္ဒ (ဆူးနီပါတ် - ၁၂)

နှင် ။ ။ က မသော်တာရဲ့ ဆောင်းပါးတို့လေးကို ဖတ်ကြည့်ရ အောင်။ ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်က 。。。。 ‘မေတ္တာရိပ်အောက် ဝယ်’ တဲ့။

ဤကဗ္ဗာလောက်ကြီးတွင် မေတ္တာတရားသည် အထူးပင် အရေး ကြီးလေသည်။ မေတ္တာတရားသာ မရှိတော့ပါလျှင်လည်း ဤကဗ္ဗာ လောက်ကြီး ပျက်သို့မည်မှာလည်း အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ မေတ္တာ တရား အမှန်တကာယ်ရှိလာ ပါလျှင် သူတစ်ပါးတို့၏ ကောင်းကွက်များကို အလိုလို ကြည့်တတ်လာပြီး မကောင်းကွက်များကို မကြည့်တော့ခြင်း ကြောင့် ဘုရားရှင်က အင့်တို့ရှိပါမြို့တော်တွင် ယောနီသောမန်သိကာရ (စိတ်ထားကောင်း နှလုံးသွင်းမှန်ကန်မှ) ရှိသူသည် ကုသိုလ်ချည်းသာ ဖြစ်ရသည်ဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ မေတ္တာတော်ဖြင့် ကောင်းကွက်ကို သာ ကြည့်မည့်ဆိုလျှင် စိတ်လည်း ခမဲ့သာရသလို ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါသဓာတ်ဖြင့် မကောင်းကွက်ကိုသာ ကြည့်ပါလျှင် စိတ်လည်း ဆင်းရဲရသလို အကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ရသည်။ ထိုဒေသန လေးကို အမြဲလက်ကိုင်ထားကာ ကိုယ်တွေ့ကျင့်ကြုံ အားထုတ်နေ သော ဆရာတစ်ဆူ(မေတ္တာရှင်)ကို ဘဝတွင်တွေ့ရှိခဲ့ရသည်အခါန်မှ

စတင်ကာ ကျွန်မ၏ ဘဝလေးသည် ဒေါသဓတ်အားကောင်းရာမှ အပြောင်း လဲကြီး ပြောင်းလဲခဲ့ရပါတော့သည်။ ထိုဆရာအရှင်မြတ်၏ မေတ္တာရိပ်အောက်ဝယ် ခုံလှုံးခဲ့သည့်အချိန်မှ စ၍ ဒေါသမင်းနှင့် အမြဲ စစ်ဆင်းခဲ့ရသော ကျွန်မဘဝ မလှမပလေးသည် တစစနှင့် နှုံးညွံးသိမ်းမွေ့ လာကာ မေတ္တာထားတတ်လာပါသည်။ ကရာဏာ ထားတတ်လာပါ သည်။ လောကအကျိုး သယ်ပိုးလိုစိတ်များ တိုးပွားလာပါတော့သည်။

စိတ်ထားကောင်း နှလုံးသွင်းမှန်ရှိရှိသူ မေတ္တာတရား၊ ကရာဏာ တရားအားကောင်းလွန်းသူ ဆရာအရှင်မြတ်ကြောင့်လည်း ကျွန်မမှာ မိမိမပြုဖူးသေးသော ကောင်းမှုကုသိလ်များ တိုးလာကာ စိတ်ထား ကောင်းများလည်း အတော်တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ကဆိုလျှင် ကျွန်မမှာ မလှူ၍တတ် မတန်းတတ်ဟု ပြောရမည်ထင်ပါသည်။ အကြောင်းကား ဘုရားနှင့်သံယာအရှင်မြတ်များကို လှူမှသာ အကျိုးကြီးသည်ဟု ခံယူ ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ သံသရာတစ်ခွင့်မှာ အသေများ ပော နေရားမည် ထိုအတွေးများကို ဆရာအရှင်သည် ပါရမိထိုက်သော ကုသိလ်မျိုးကို ကိုယ်တွေ့ကျင့်ပြခြင်း၊ လက်တွေ့ကျင့်စေခြင်းဖြင့် ငါ ကောင်းစားရေးမပါစေဘဲ လောကအတွက် အများအကျိုးအတွက် လိုအပ်ရာတို့ကို လှူဒါန်းစေခဲ့ပါသည်။

နေက္ခမွဲပါရမိဖြည့်နည်း

ငါအတွက် မရည်ရွယ်ဘဲ လောကအတွက် အများအတွက်ပြု လျှင် ပါရမိကုသိလ်ဖြစ်သည်။ လောကအတွက် သူ့တစ်ပါးအတွက် ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှက် မိမိအတွက် တပ်မက်ခြင်းလောဘကို အလို လိုပယ်စွန်းပြီးသားဖြစ်ရလေသည်။ ယင်းကိုပင် နေက္ခမွဲပါရမိဟု ဆိုပါ

သည်။ ပါရမိဆယ်ပါးတွင် နေကျွမ်းပါရမိသည် အရေးကြီးဆုံးဟု ဆိုရပေ မည်။ နေကျွမ်းပါရမိ ဝင်လိုက်သည်နှင့် ကောင်းမှုပြုတိုင်း သူတစ်ပါး ကောင်းစားဖို့ရန် ဦးတည်လိုက်ခြင်းကြောင့် ငါကောင်းစားရန်ဟူသော ဒီဇိုင်းလောဘကို အလိုလိုပယ်သတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားရပါသည်။

မိမိတို့ထက် ဆင်းရှုနှစ်းပါးနေသူများ အကူအညီ လိုအပ်နေသူများကို အတတ်နိုင်ခဲ့း ဂရိုက်စောင့်ရှောက် ကူညီလျှက်ရှိသော ဆရာအရှင်သည် မေတ္တာတရား ကရဏာတရား အားနည်းသေးသော ကျွန်းမကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လက်တွေ့ကျင့်သုံးစေခြင်းဖြင့် သူတော် ကောင်းဘဝ ရောက်ရှိစေရေးအတွက် နည်းမျိုးစုံဖြင့် လမ်းပြသွားသင် ပေးခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါက မြိုတ်ခြုံနှင့် ကျောက်ဖြူတောင်ရွာ အတွင်းမှ အိမ်တစ်အိမ် မီးလောင်ခဲ့သည်။ ထိုအိမ်ရှင်သည် မှဆိုးမဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် သူတွင် ရှိသူမျှ ငွေသုံးသောင်းလုံးကို ငြင်းမှဆိုးမအား အိမ်ပြန်ဆောက်ရန် ထောက်ပံ့ကူညီခဲ့သည်။ (၂၀၀၄ ဝန်းကျင်ခန်း) ကျွန်းမတို့ ဖော်မောင်နှင့်ကိုလည်း တတ်နိုင်သူမျှ လျှို့ဝှက်ခဲ့သည်။ ကျွန်းမမှာ ဆရာကို ကြည်ညို၍သာ လျှို့ဝှက်ရသည်။ ဘာဟိတ်မှ ဖြစ်မလာပါ။ ဆရာကတော့ ဝစ်းသာအားရနှင့် အေးမြှေကြည်လင်သောအပြုးတို့နှင့် ကျွန်းမကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပိမိလက်နှင့် လျှို့ဝှက်ပါသည်။ မေတ္တာ ကရဏာအားနည်းသေးသော မိမိကသာ ဘာခံစားမှုမှ မရှိသော်လည်း မေတ္တာ ကရဏာအားကောင်းလုသော ဆရာအပြုးကိုတော့ ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်ခဲ့ပါ။ ထိုအပြုးလေးမှ ခွန်အားသတ္တိများကိုတော့ ရခဲ့ပါသည်။ ထိုခွန်အားသတ္တိများသည် ယခုအချိန်တွင်တော့ မေတ္တာကရဏာ အားများ တိုးပွားလာစေကာ မိမိသည်လည်း ပိမိစွမ်းနိုင်သလောက်

နှစ်းပါးသူတို့အား ဒါနပြုတတ်နေလေပြီ။ ထိုကြောင့်သာပင် ဆရာအရှင်က ရတနာသုံးပါး၌သာမက ဆင်းခဲ့ခြမ်းပါးနေ့ သူများအပေါ်၌လည်း ပေးလျှောက်ပါက အမြှင့်မြှတ်ဆုံးပါရမိကုသိလ်မျိုးရကြောင်း လက်တွေ၊ ကျင့်သုံးစေခြင်းဖြင့် သံသရာမှ လွှတ်မြှောက်ရာနည်းလမ်းတစ်ခုကို ပြသခဲ့သည်။

ထိုမေတ္တာ ကရဏာများကို အစဉ်တန်ဖိုးထားရင်း ဆရာကျေးဇူးကို နေ့စဉ် ဦးမွှတ်ရပါသည်။ ဒါနပြုရာတွင် မိမိတို့ထက် မြင့်မြတ်သူ အား လျှောပါက ပုံဖော်သည် မည်ပါသည်။ တန်းတူသူအား လျှောပါက ကူညီသည်မည်ပါသည်။ မိမိထက် နိမ့်ကျေသူအား လျှောပါက ချို့မြှောက် သည် မည်ပါသည်။ လယ်တိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥထွေမပုဂ္ဂိုလ် ဒီပန်ထဲတွင် အကျိုးလိုလားစိတ်ဖြင့် အလျှော့ခုံပုဂ္ဂိုလ် အယုတ်အမြတ် ရွှေးချယ်မှာ၊ အကျိုးကြီးသော အလျှော့ကို ရွှေးချယ်မှုတို့သည် ပါရမီ ကုသိလ်မျိုးမဟုတ်။ အကျိုးကို အလေးမထား၊ လျှောဒိန်းမှုကိုသာ အလေးကရပြုခြင်းသည်သာလျှင် ပါရမိကုသိလ်မျိုးဖြစ်သည်ဟု မိန့်တော်မှုထားခဲ့ပါသည်။

ဒါနပြုခြင်းသည် လောကကို ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုလောကထဲတွင် ဂုဏ်ရှိ၊ ဂုဏ်မဲ့၊ လူချမ်းသာ၊ လူဆင်းခဲ့အားလုံး ပါသည်သာဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို မိမိစွမ်းအားရှိသမျှ ပုံပိုးသင့်ကြောင်းကို ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က ကုနွှေ့ပေါ်သာကအကြောင်း ဆောင်းပါးတွင် ယခုလို ရေးသားခဲ့သည်။

လောကကို ကျေးဇူးဆပ်နည်း

ဤလောက၏ လူတို့သည် ရည်မှန်းချက်ရှိသူများလည်း ရီကြောင်း။

ရည်မှန်းချက်မရှိဘဲ ပေါ့ပေါ့တန်တန်နေသူများလည်း ရှိကြ၏။ ရည်မှန်းချက်မရှိဘဲ ပေါ့ပေါ့တန်တန် နေသူများသည် သူတွေ့ဖြစ်ဖစ် ဆင်းခဲ့သား ဖြစ်ဖြစ် ရခဲ့လှစွာသော လူဘဝကို အကျိုးမဲ့ အချဉ်းနှီးဖြုန်းတီးနေသူများ ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဘဝဟူသည် မိမိအတွက် စားရရှု၊ သောက်ရရှု၊ ပျော်ရွင်ရရှုမျှသာ အနက်ရှိသည် မဟုတ်။ လူဘဝဟူသည် ထိမျှလောက်သာ အနက်ရှိသည်ဆိုပါက ရှေးခေတ်မိစ္စာဒီဒ္ဒိ (စာရိဝက)ရိုဏ်း၏ အဆိုအမိန့်ကို လိုက်နာရာ ရောက်၏။ လူဘဝဟူသည် ပျော်ရွင်စရာ ကောင်းလှသော ကစားကွင်းသဖွယ်ဖြစ်၏ ဟူ၍ စာရိဝက ရိုဏ်းသားများက ဆိုကြ၏။ လူဘဝ၏ အနှစ်သာရကား ကတည်တကတဝေးမှ မဂ်လာတရားတော်အရ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကျေးဇူးဆပ်ရန်ပင်ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သက်ရှိသက်မဲ့အားလုံး ပါဝင်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အနိုင်ကျင့်၍လည်း ရ၏။ ပုံပို့၍လည်း ရ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အနိုင်ကျင့်သူသည် သစ္စာမဲ့သူဖြစ်၏။ ကျေးဇူးမဲ့သူဖြစ်၏။ မိမိ၏ ဘဝရှင်သနနေခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်က တစ်နည်းနည်းဖြင့်ပုံပို့ပေးနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြန်လည်၍ ကျေးဇူးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိ၏။ ဤသို့ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကို မဂ်လာဟူ၍ ဆိုရ၏။ သက်ရှိပတ်ဝန်းကျင်ကို အပ်စွဲလိုက်လျှင် မိမိထက်မြတ်သူလည်း ရှိ၏။ မိမိနှင့် တန်းတူလည်း ရှိ၏။ မိမိထက်နှစ်သူလည်းရှိ၏။ ထိုသုံးသုံးလုံးပင် မိမိဘဝရှင်သနရေးအတွက် သူနည်းနှင့် သူကျေးဇူးပြုနေသူများဖြစ်ကြ၏။ ထိုကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျေးဇူးဆပ်သောအခါ မိမိထက် မြင့်မြတ်သူများကို ပူဇော်သော အားဖြင့် ဆပ်၏။ မိမိနှင့် တန်းတူမည်း ကူညီပုံပို့သောအားဖြင့်

ဆပ်ရ၏။ မိမိထက်နိမ့်ကျေသူများကို ခီးမြှောက်သောအာဖြင့် ဆပ်ရ၏။ ဤသည်မှာ သက်ရှုပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ပြန်လည်၍ ကျေးဇူးဆပ်နည်း ဖြစ်၏။

သက်မဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုမှ ပြုစုပျိုးထောင်သောအားဖြင့် ဆပ်ရ၏။ ထိုသို့ကျေးဇူးဆပ်ရာတွင် သဒ္ဓတရားနှင့်တက္က တက်တက်ကြော်
ရှိဖို့လည်းလို၏။ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ဖို့လည်း လို၏။ တရားနှင့်အညီ
အသက်မွေးဖို့လည်း လို၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမူတို့၌ မမေ့မလော့ဖို့
လည်း လို၏။ ထိုအခါ ထိုသူ၏သန္တာန်၌ စစ်မှန်သော ဥစ္စာရတနာ
သည် အရိပ်ပမာ ကောက်ကောက်ပါ၏။ ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏
ဥစ္စာရတနာရန်ပါးကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူအတွက် ကုငြေးလေးဆယ်သည်
ပြောပလောက်သော ဥစ္စာရတနာများ မဟုတ်တော့ပေ။

ဤကား ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဖွင့်ဆိုချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။
ဆရာကြီး၏ ဖွင့်ဆိုချက်အတိုင်း ကျွန်ုမတို့တွင် ဥစ္စာစည်းစိမ်ဆို၍
ခြေဝင်းတစ်ဝင်းနှင့် ကားတစ်စီးသာ ရှိပါသည်။ သို့သော် ဆရာကောင်း
ကို ရရှိခဲ့သောကြောင့် ကျွန်ုမတို့တွင် သံသရာတစ်လျှောက် သုံး၏
မကုန်နိုင်သော သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိုရီသိတ္ထဗုံး ဟူ
သော သူတော်ကောင်းဥစ္စာများကား မရေ့မတွက်နိုင်အောင် ချမ်းသာ
နေပါပြီ။ ဆရာကောင်းကို ရရှိခြင်း၊ မေတ္တာရိပ်နိုလှုခွင့် ရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်
အကန်းယုတ္တော်ဘဝမှ လွှတ်မြှောက်ခဲ့ရသော ကျွန်ုမသည် အေးမြေသော
ဆရာ့မေတ္တာရိပ်အောက်ဝယ် အစည်းရှိလှုရင်း၊ မိမိတတ်နိုင်သမျှ တတ်
စွမ်းသမျှ အများအကျိုး၊ သာသန့်အကျိုးအတွက် ကြိုးစားသွားမည်
ဟု ခိုင်မာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့်အတူ အနာကတ်ခြေလှမ်းများ

သည်လည်း လုပလာမည်မှာ သေချာပါသည်။

မေတ္တာရှင် ရွှေပြည်သာ၏တပည့်
မသော်ဘာ

ဓားပြီတွေ ဝေစုခဲ့တဲ့နေရာ

သန်း။။။ ဟာ ၀၀၀ တော်တော်ကောင်းတာပဲဘုရား။ အမျိုးသမီး

တစ်ယောက်က ဒီလို နက်နက်နဲ့ရေးနိုင်ဖို့ မလွယ်ဘူး ဘုရား၊
သူဆောင်းပါးကို ဖတ်ကြည့်ရတာ ဆရာတော် ပြုတ်မှာနေ
တုန်းက သူတစ်ပါးမလုပ်ချင်တဲ့ ပရဟိတာ အလုပ်တွေ၊ အလျှေ။
တွေ တော်တော်လုပ်ခဲ့ လူဗျားတယ် ထင်တယ်ဘုရား။

နှစ်။။။ သေချာတာပေါ့။ အဲဒီကျောက်ဖြူးတောင်ရွာဆိုတာ အရင်
က ဓားပြီတွေ ဝေစုခဲ့တဲ့နေရာပဲ။ တို့ကျောင်းတည်တဲ့ နေရာ
ဟာ ဓားပြီတွေရဲ့ အမိကကျေတဲ့ နေရာပေါ့။ အရင်က လမ်းပမ်း
ဆက်သွယ်ရေးလည်း မကောင်း၊ အလုပ်ကောင်းကောင်း
လည်း မရှိခိုတော့ ဒီရွာကလူတွေဟာ တော်တော် ဆင်းရဲကြ
တယ်။ ပြောသာပြောတာ ဒီအချိန်က ငါလည်း ဆင်းရဲတာပါပဲ။

ဒီလောက် ဘုန်းမကြီးသေးပါဘူး။ ဘုရားတန်ခိုး
တရားတန်ခိုးကြောင့်သာ အဲဒီလောက် ခေါင်တဲ့နေရာမှာ
အောင်မြင်အောင် သာသနာပြုနိုင်ခဲ့တာ။ ရွာထဲက မူလတန်း
ကျောင်း မနေ့ခိုင်တဲ့ကလေးတွေ ငါက ကျောင်းစရိတ်ဖိုက်
ထုတ်ပေးတယ်။ ရွာထဲက အဘုံးအိုး အဘွားအိုးတွေ ရောဂါဖြစ်
ရင် ငါပဲ ဆေးကုသစရိတ် ထုတ်ပေးလိုက်တယ်။ ဒေါ်စိန်ဆိုတဲ့
အဘွားတစ်ယောက်ဆိုရင် အဆုတ်တိဘိရောဂါဖြစ်ရှာတာ။

တိမှာ လနဲချိပြီး တိသိသေးဖိုးရော၊ စာတ်စာရော၊
အားသေးရော ထောက်ပံ့ပေးရတယ်။ သေးကောင်းဝါးကောင်း
နဲ့ ကုပေးတော့ သူတို့အားလုံးက သေတော့မယ်လို ထင်ထား
တဲ့ ဒေါ်စိန်ဟာ အခုအချိန်မှာတော့ ဒေါင်ဒေါင်မြည်ဖြစ်နေပြီ။
သူတို့နေရာမှာ ရော်ဘာဇားခြစ်တဲ့ အလုပ်တစ်ခုပဲ ရှိတယ်။
ဆင်းရဲတော့ ရော်ဘာဇားတွေကို ခိုးရောင်းကြတယ်။ အဲလို
နိုးရောင်းလေ ဆင်းရဲလေပဲ။

ခိုးတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်ဘဝရောက်ရောက်
ဆင်းရဲမယ်လို ဘုရားဟောက ရှိထားတာကိုး။

ဗျာစည်းစိမ် ဆင်းရဲလို အပါယ်မကျေဘူး
ကိုယ်ကျော်သီလဆင်းရဲမှ အပါယ်ကျေတာ၊
ဗျာစည်းစိမ် ဆင်းရဲလို ဘယ်ပညာရှိ
သူတော်ကောင်းမှ အထင်မသေးဘူး၊
ကိုယ်ကျော်သီလဆင်းရဲမှ အထင်သေးတာ။

ဆိုတဲ့ ဒေသနလေးကို သူတို့ရင်ထဲရောက်အောင်
သေချာ ဟောပေးရတယ်။ ဉာတရားပွဲရှိပြီဆိုရင် ငါကိုယ်တိုင်
ကားသုံးလေးစီးငှားပြီး သူတို့တစ်ရွာလုံးကို တရားနာ လိုက်
စေတယ်။ အခုတော့ ခိုးတဲ့အကျင့် တော်တော်ပျောက်သွားပြီ။
တစ်ခါကလည်း လေပြင်းတိုက်ပြီး ဆင်းရဲသား အိမ်တစ်လုံး
ပြုကျသွားတယ်။ အဲဒီဒကာမကြီးကတော့ တစ်ခုလပ်လို
ပြောရမယ်။ သူ့ယောက်ဗျားနဲ့ ကွဲနေတာကြာပြီ။

သားသမီးလေးယောက်နဲ့ ဖြစ်သလို ကုန်းရှန်းလုပ်စား

နေရာတာ။ သမီးလေးတစ်ယောက်က အပျို့ဖြစ်နေပြီ။ သူတို့ဟာ အိမ်ကိုပြန်ဆောက်နိုင်စွမ်းလည်း မရှိဘူး။ အဲဒါ ငါက အိမ်တစ်လုံးပါတဲ့ ခြေလေးတစ်ခြေဝယ်ပေးလိုက်တယ်။ ရာဘာတောထဲမှာ အဆင်ပြေသလို ဆောက်နေကြတာဆိုတော့ မြေရွှေးက မကြီးပါဘူး။ သူတို့မိသားစု ၉-ယောက် နေနှင့်ရုံး အိမ်တစ်လုံးရော၊ မြေရောမှ နှစ်သောင်းပါးထောင်ပဲ ပေးရတယ်။ ၂၀၀၂- ခုနှစ်လောက်ကဆိုတော့ ငွေတော့ အခုထက်တန်ဖိုး ရှိသေးတာပေါ့။

ငါ ဘုရားတော့ တစ်ဆူမှ မတည်ဖူးသေးဘူးကျ။ ဒါပေမဲ့ အဲသလို ခုကွေရောက်တဲ့သူတွေကို အိမ်နဲ့ ခြေဝယ်ဝယ်ပေးတာတော့ ၂၂- လုံးလောက်ရှိပြီ။ အတိအကျတော့ မှတ်မထားမိဘူး။ ၂၀၀၉- ခုနှစ်၊ လေးလပိုင်းကလည်း မန္တလေးမြို့၊ စိန်ပန်းရပ်ကွက်ထဲက တစ်ချိန်က တို့ရဲ့ ဆွမ်းအလှုံရှင် ဒကာမတစ်ယောက်ဟာ အိမ်ပေါင်ပြီး ဆုံးတော့ မလိုဖြစ်နေလို သိန်းငိုး- နဲ့ ရွှေးပေးလိုက်တယ်။

မြန်မာတွေရဲ့ မကောင်းကျင့်

ဒီလိုကူညီဖို့ ကြောရင်တော့ သေချာဆန်းစစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မြန်မာတွေရဲ့ မကောင်းတဲ့ အကျင့် တစ်ခုက အလကားသာရမယ်ဆိုရင် ရေကိုတောင်သေအာင် သောက်ချင်တဲ့ အကျင့်ရှိလိုပဲ။ ဒီဒကာမဟာကံဆိုရာတယ်။ သူယောက်ဗျားကလည်း နာတာရှည်ရောဂါရွှေပြီး အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ သူ ရွှေးရောင်းတာလေးတစ်ခုနဲ့

ထမင်းစားနောက်တာ။

သူတို့မှာ သားသမီးလေးယောက်ရှိတယ်။ ဒီသားသမီးလေးယောက်ရဲ့ ပညာရေးစာရိတ်ကလည်း ဘယ်သေးမလဲ။ ဒီကြားထဲက ကလေးနှစ်ယောက်က မကျွန်းမမာ ဖြစ်တော့ ဆေးကုလိုက်ရတာ ချေးရင်းပါပြုတ်သွားတယ်။ နောက်ထပ် ရျေးမရောင်းနိုင်ရင် ဘာနဲ့သွားစားမလဲ။ ဒီတော့ ဘု—ကျပ်တိုးနဲ့ ငွေဆယ်သိန်းချေးတယ်။ အတိုးကို အလျင်မိအောင် ဆပ်နေရတာနဲ့ စားဝတ်နေရေးကို မလောက်ချင်တော့ဘူး။

ဒီကြားထဲ အကြိုးဆုံးသားလေးက ဆယ်တန်းရောက်လာပြီဆိုတော့ ကျူးရှင်စာရိတ် ငါးသိန်းက မဖြစ်မနေ လိုလာတယ်။ နောက်ထပ် ဒီအတိုင်း ချေးလို့ မရတော့ဘူးလေ။ ဒါကြာ့င့် သူတို့အီမိန့် ခြိကိုပေါင်လိုက်ရတယ်။ အတိုးက နှစ်ဆတ်က်လာတော့ သူ့ဝင်ငွေ့နဲ့ အတိုးမှန်မှန် မသတ်နိုင်တော့ဘူး။ အတိုးသတ်ရမယ့် လကုန်ပျု—ရက်နေ့ရောက်တော့မယ်ဆိုရင် သူ နေမကောင်းတော့ဘူး။ ရင်ထဲက လှပ်လှပ်နဲ့ ဖြစ်လာတယ်။

ဒါ နှလုံးရောဂါဖြစ်ဖို့ စတာကျာ။ တစ်ခါတော့ ချေးဝယ်ပြီးပြန်အလာ အဲဒီနေ့က ပျု—ရက်နေ့ဆိုတော့ အတိုးသတ်ရမယ့်ရက်။ သူမှာ အတိုးမသတ်နိုင်တာ ရှစ်လ ကျော်သွားပြီဆိုတော့ အတိုးက အရင်ဖြစ်ပြီး ဆပ်ရမယ့် ပမာဏက ပိုများလာတာပေါ့။ သူဟာ ဒီအတိုးတွေ မဆပ်နိုင်ရင် သူတို့ အီမိလေးထိုးပေးရတော့မှာကို တွေးပြီး လမ်းဘေးမှာ သတ်

လစ်ပြီး လဲကျသွားတယ်။ မြင်တဲ့သူတွေကလည်း သူကို
ဘယ်သူမှုလာပြီး မကူညီရဲကြသူး။

သန်း ။ ။ လူတစ်ယောက်ဒုက္ခရောက်နေတာ ဘာပြုလို့ မကူညီရဲ
ကြတာလဲ ဆရာတော်။

နှပ် ။ ။ မြန်မာပြည်က တရာ့ကလည်း ဘယ်လိုဟာတွေလည်း
မသိပါဘူးကွား။ ဥပမာကွာ ကားတိုက်လို့ လူတစ်ယောက်
သတိလစ်သွားတယ် သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာ ရသွားတယ်ဆိုရင်
ရဲမလာမချင်း ဘယ်သူမှ မကူညီရဲကြသူး။ ရဲမလာခင်ကူညီ
စိရင် ထောင်များချသလားမသိဘူး။ ကူညီချင်သော်လည်း
တရာ့က အမူပတ်မှာစိုးတော့ မကူညီရဲကြသူးပေါ့။

မကူညီရဲခြင်းအကြောင်း

၂၀၀၄- ခုနှစ်လောက်က ကမာရွှေတ်ဘူးတာရုံလမ်း
ထဲမှာ ဒိုင်နာကားတစ်စီး ဘရိတ်ပေါက်ပြီး ရေးသည်အမျိုးသမီး
တစ်ယောက်ကို ခါးကနေ ဖြတ်ကြိတ်သွားတယ်။ မိုက်လို
အပျော်နေရာ ကြိတ်သွားတာဆိုတော့ အမျိုးသမီးဟာ ဒဏ်ရာ
သာရတာ။ မသေဘူး၊ ဒါကြောင့် သူဟာ ပက်လက်ကနေပြီး
ဆေးကရိုင်းကြည့်နေတဲ့သူတွေကို အော်ဟစ်ပြီး အကူအညီ
တောင်းတယ်။ သူ မသေသေပါဘူး။ သူကို ဆေးရုံပို့ပေးက
ပါလို့ အော်ပေမယ့် ဘယ်သူမှ ဆေးရုံပို့ပေးရဲကြသူး။ အမူ
ပတ်မှာစိုးတော့ ဒီတိုင်းပဲ ကြည့်နေကြတယ်။ ရဲလာအောင်
စောင့်ကြတာပေါ့။ ရဲက ကားကြိတ်မှုဖြစ်ပြီး နှစ်နာရီကျော်
လောက်ကြာမှ ရောက်လာတယ်။ အဲဒီအခိုင်မှာ အမျိုးသမီးက

သေသွားရှုပြီ။

“အကယ်၍ ဖြစ်ဖြစ်ချင်းသာ ဆေးရုံးနိုင်မယ်ဆိုရင်
ဒီအမျိုးသမီးဟာ အသက်ရှင်ခွင့်ရှုရင် ရှင်ရှိုးမယ်။ အခုလို
ကားကြိုတ်ခံရတဲ့ နေရာမှာပဲ နှစ်နာရီကျော် ရဲလာတဲ့အထိ
ပစ်ထားတော့ အသက်ရှင်ခွင့်ရှုတာတောင် မရှင်နိုင်တော့ဘူး
ပေါ့။ အခုလည်း ဒီဆွမ်းဒကာမ လမ်းသေးမှာ နှလုံးကိုထိခိုက်
ပြီး သတိလစ်လဲနေတာကို သေနေတာလို့ ထင်ပြီး အမှုပတ်မှာ
စိုးလို့ မကူညီကြတာ နေမှာပေါ့။

အဲဒီအချိန်မှ နိုးရွာချလာပြီး သူ့တစ်ကိုယ်လုံး စိန္တာ့ဘူး
မှ သတိပြန်ရလာတယ်။ လဲကျေတုန်းက ကျောက်ခဲတစ်ခဲနဲ့
နိုက်မိလို့ သူ့နှုံးကွဲသွားတယ်။ သတိပြန်ရတော့ သူ့နားမှာ
ဘယ်သူ့မှုမရှိရဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့ဘာသာအားယူ ထပြီးအိမ်ကို
ပြန်ခဲတယ်။ သူ့ဟာ သူ့ဘေးကနေ တဝါဒေါ် ဖြတ်သွားနေ
တဲ့ ကားတွေကိုကြည့်ပြီး ကားရှုံးလဲချပြီး တစ်ခါတည်း ကိစ္စ
တုံးလိုက်ရရင် ကောင်းမလားလို့ စဉ်းစားမိသွားတယ်။

ကားကြိုတ်ခံချင်သူ

ဒါကြောင့် ရှုံးဆက်မသွားတော့ဘဲ ကားလမ်းဘေး
အနီးဆုံးနေရာကို ကပ်သွားတယ်။ ဒီတစ်ခါ အရှိန်ပြင်းပြင်း
ကားတစ်စီးလာရင် ပစ်လဲချပြီး သေဖို့ သူ့ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ။
သန်း။ ။ တကယ်များ လဲချလိုက်သလားဘုရား။
နှုပ် ။ ။ အင်း ၀၀၀ မီဘေးတွောဟာ တော်တော်အဲသုတေသနကောင်း
တယ်။ သူ့ရဲ့သားသမီး လေးယောက်မျက်နှာတွေ အစီအရို

ပေါ်လာတာနဲ့ သတ်မသေဖြစ်တော့ဘူး၊ လူမမှာဖခင်နဲ့ ဒီကလေး လေးယောက် ဘယ်လိုများနေကြမလဲဆိုတာ တွေ့မိလို သူဟာသတ်သေမယ့် အစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက်တာ။ နှေရာ ပဲစွဲ၊ လဲရာသူခိုးထောင်း ဆိုတဲ့ စကားပုံအတိုင်း အတိုးသတ်ရမယ့် JJ-ရက်နဲ့ ရောက်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ သူနှုန်လုံးဟာ အသက်ရှုလို မဝတော့ဘူး။

ဒါနဲ့ပဲ နှုန်လုံးရောဂါဖြစ်လို ရန်ကုန်မှာ ဆေးသွားကုရတယ်။ သုံးလေးလလောက် ဘာအလုပ်မှ မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ သူ ဆေးရုံကလည်းဆင်းလာရော အကြော်ရှင်တွေက ရာသံပေးလာပြီး၊ ဒီဆယ်ရက်အတွင်း ဆပ်ရင်ဆပ်၊ မဆပ်ရင်ကျန်တဲ့ငွေ နည်းနည်းအမဲးပေးမယ်။ ဒါမဲ့ပေါ်က ဆင်းပေးပါဆိုတဲ့ ကြည်းချက်ပါပဲ။ ဒီအချိန်မှာ တို့ဟောတဲ့ ဖို့ဒီဒေးလေးတစ်ချပ် နာကြားရပြီး တို့ဟာ သူတို့အိမ် ငယ်စဉ်က ဆွဲမဲ့ကြခဲ့တဲ့ ကိုယ်တော်ဆိုတာ သိသွားတာ။

ဒါမဲ့သာထိုးအပ်ပြီးရင်တော့ တပည့်တော် တောင့်မခဲနိုင်တော့ဘူး။ သတ်သေဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်လို အဲဒီ ဒကာမကြီးက ငါကို နောင်တစ်ချိန်မှာ ပြောပြတယ်။ တကယ်တော့ငါ သူတို့အိမ်ကို ခွေးပေးတယ်ဆိုတာ ဒါမဲ့လူထာတင်မကပါဘူး။ အဲဒီဒကာမကြီးရဲ့ အသက်ကိုပါ ကယ်လိုက်တဲ့သဘောပါပဲ။ ကျောက်ဖြူတောင်ရွာက လူတွေအကြောင်းကိုပြန်ဆက်မယ်။

တစ်ခါ အဲဒီရွာက ဒေါ်တင်လှိုင်အမည်ရှိတဲ့ ဒကာမ

ကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ ဉားသက်လက်ခုံပေါ်မှာ အသားပို ဘု-
ကြီးတစ်ဘု ဖြစ်နေတယ်။ ဘုကြီးက ကွမ်းသီးသုံးလုံးစာ
လောက်ထိကြီးလာတော့ ဒကာမကြီးဟာ လူတော့ထဲဆိုရင်
ဥပုသ်တော် လာမတော်ရဲရှားဘူး၊ ရှုက်ရှာတာပေါ့။ ငါ တစ်ပါး
တည်းရှုတဲ့အချင် ရှာလာပြီး သီလယူရှာတယ်။ သူ့မှာ ခင်ပွန်း
လည်း မရှိတော့ဘူး။ မြေးလေးသုံးယောက်နဲ့ ရော်ဘာစေး
ခြုံစားတာ။

၂၀၂၂ ခုနှစ်လောက်က အပြင်ဆေးခန်းမှာ အဲဒီလို
အဆီကြိုတ်မျိုး ခွဲတာ သုံးသောင်းခွဲလောက် တောင်းတယ်။
ခွဲပြီးရင် တစ်လလောက် အလုပ်မလုပ်ရဘဲ နားရမယ်။ ဒီလို
နားရင် သူတို့ မြေးအဘွားလေးယောက် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး
ထမင်းစားရတော့မလဲ။ ဒီတော့ ငါမှာ သူ့အတွက် ခွဲစိပ်ခတ်
မကဘူး။ တစ်လစာထဲမင်းစရိတ်ပါ ရအောင် လေးဥပုသ်
လောက် စုရတယ်။ ဥပုသ်သီလပွဲမှာ ရတဲ့ဓမ္မပူဇာငွေလေး
စုပြီး သူ့လက်က ဘုကြီးကို ခွဲစိပ်ပေးလိုက်တယ်။ ခွဲစိပ်ခက
သုံးသောင်းခွဲ၊ သူတို့ မြေးအဘွား တစ်လစာ စားစရိတ်က
တစ်သောင်းခွဲ။ စုစုပေါင်း ငါးသောင်းလျှုံးလိုက်ရတာပေါ့။ အဲဒီ
အချိန်တုန်းက မြှုတ်ရိုပ်သာ ကျောင်းဟာ တည်ထောင်ကာစ
ဆိုတော့ လိုတဲ့နေရာချည်း ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ ငါက
ကျောင်းအတွက် ဘာမှ အကျိုးမရှိတဲ့ အဘွားတစ်ယောက်
အတွက် ငွေ့ငါးသောင်း အကုန်ခံ ဆေးကုပ်ပေးရမလားဆိုပြီး
ရိုပ်သာအကျိုးဆောင် ဒကာတစ်ယောက်က ငါ့ကို လာပြီး

ဝေဖန်တယ်။

သန်း။ ။ အဲဒီလို ဝေဖန်တော့ ဆရာတော်က ဘာပြန်ပြောလိုက် သလဲ။

နှင့် ။ အကာကြီး ဘုန်းကြီး စလျှိုကဗာတည်းက ငါ ကောင်းစားဖို့
လျှိုတာ မဟုတ်ဘူး။ အလျှိုခံကောင်းစားဖို့ လျှိုတာ။ ကောင်း
ကျိုးကို မျှော်ကိုးပြီး လျှိုတာမဟုတ်တဲ့အတွက် ဘာကောင်း
ကျိုးရသလဲဆိုတာကို လာမေးစရာကို မလိုတော့ဘူး။ ပြီးတော့
ဘုန်းကြီးက ရှိလိုလျှိုတာမဟုတ်ဘူး။ သိလို လျှိုတာ။ တခြား
ဘုရားအကာာ ကျောင်းအကာာတွေ ကို ဒီအကားမကြိုးလက်ကို
ခွဲစိပ်ပေးချင်လို့ ငွေလျှိုကြပါလို့ သွားပြောကြည့်။ ဘယ်သူမှ
လျှိုမှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို တခြားလျှိုမယ့်သူမရှိတာကို သိတဲ့
အတွက် ဘုန်းကြီးက လျှိုတာ။ မွေးရိပ်သာဖွင့်တယ်ဆိုတာ
ကိုလေသာသတ်နည်းဆောင်ပေးဖို့ပဲ။ ဒီလျှိုဒါန်းရုံးလာ
လောဘ ကိုလေသာသတ်နည်း တစ်ခုကို လက်တွေ့လုပ်ပြီး
ကာယ ကံနဲ့ တရားဟောပေးလိုက်တာပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။

သန်း။ ။ မှန်လိုက်တာ ဆရာတော်။ တပည့်တော်တို့မှုဒ္ဓဘာသာ
အများစုံလာ ဒါနပြုရခြင်းရဲ့ အမိကရည်ရွယ်ချက်ကို မသိ
ကြဘူးဘုရား။ ဂုဏ်ရှိအောင်၊ နောင်ဘဝချမ်းသာအောင်
လူသိများပြီး ကျော်ကြားအောင် ဒါနပြုတယ်လို့ပဲ ထင်နေကြ
တာဟာ သိပ်မှားတယ်ဘုရား။ ပြီးတော့ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုပဲ လျှိုမယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ သူလို ကိုယ်လို
သာမန် အညွှန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ ကူညီ ထောက်ပံ့ရမယ်

ဆိတာ သိပ်မသိသေးဘူးဘုရား။

နှင့် ။ အေး ဟုတ်တယ်။ သာမန်အညွတ်တွေအပေါ် လေးစား
ကြည်ညိုတတ်ဖို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာတိုးဦးရွှေအောင်က
ဘဇ္ဇ္ဇ်- ခုနှစ်၊ ဉာဏ်လထုတ် မြတ်ပန်းဝေစာစောင်မှာ
ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးဖူးတယ်။ ဆောင်းပါးနာမည်က အညွ
တရများအပေါ် ကြည်ညိုတတ်ခြင်းတဲ့။ ကဲ ဖတ်ကြည့်ရ
အောင်။

အညွတရများအပေါ် ကြည်ညိုတတ်ခြင်း

ပဲနိကိုသာ ဂရုစိုက်ဖို့လို၏။

ပေါင်ကိုတော့ သင်ဂရုစိုက်ဖို့မလို

သူ့ဟာသူ ဂရုစိုက်လိမ့်မည်။

ဤသို့ ရှိတ်စပါးယားက ပြောသည်ကို ဖတ်ရဖူးသည်။
ဓမ္မတာအားဖြင့် လူတို့သည် ပဲနိကို ဂရုမစိုက်ချင်ကြဘဲ ပေါင်ကို
သာ ဂရုစိုက်ချင်ကြ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာလည်း နိယာမ တစ်ခု
ပင်ဖြစ်၏။ ဤနိယာမကို သံသာရိကနိယာမဟုခေါ်၏။ သံသာရိက
နိယာမဟုသည်မှာ သံသရာ၌ ပျော်မွေ့သူတို့လိုက်နာရိုးနိယာမ
ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သံသရာ၌ ကျင်လည်သူ ဟူသမျှသည် ဤ
နိယာမကို လိုက်နာရမှ ကျေနပ်လေ့ရှိကြ၏။ သံသရာ၌ မကျင်
လည်ချင်သူများအတွက်ဆိုလျှင် ရှိတ်စပါးယား ပြောသည့်အတိုင်း
ပဲနိကိုသာ ဂရုစိုက်နိုင်လျှင် ပေါင်ကို ဂရုစိုက်ဖို့ ဘာမျှဝန်လေးသည်
မဟုတ်။ အလိုလို ဂရုစိုက်မိလျက်သားဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် လူတို့

အနေဖြင့် ဝန်လေးသော အလုပ်ကိုလုပ်ရန် ရှိတ်စပီးယားက နှီးဆောင်းဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ လူလောက်၌ဖြစ်စေ၊ အခြားလောက်၌ဖြစ်စေ မည်သည့်နေရာကိုကြည့်ကြည့် အညာတရများကို အများစုတွေ့ရတတ်၏။ မိမိတို့သည်ပင် သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် အညာတရဘဝများဖြင့်သာ ကျင်လည်ရသည်ကများ၏။ သို့ပါလျက် လူတို့သည် အညာတရများကိုမူလစ်လူ၌ရတတ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဂိသသပုဂ္ဂိုလ်များကိုဂရိုဂရိုက်ခြင်းသည် တစ်ဦးချင်းသဘောဆန်၍ မိမိအတွက်အကျိုးများ၏။ လောကအတွက် အကျိုးမများ။ အညာတရများကိုဂရိုဂရိုက်မှသာ အဖွဲ့အစည်းသဘောဆန်၍ မိမိ အတွက်လည်း အကျိုးများ၏။ လောကအတွက်လည်း အကျိုးများ၏။

သဒီသပါကံနေတိုး = မိမိပြုသောကံသည် တူသော အကျိုးကိုပေး၏ ဟူသော မှုဒ္ဓဒေသနာတော်အရဆိုလျှင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က အညာတရများကိုဂရိုဂရိုက်ပါမှ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် အညာတရဘဝများဖြင့် ကျင်လည်နေရပါက မိမိတို့ကို ဂရိုဂရိုက်သူရှိပေလိမ့်မည်။ အကျိုးပေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဂိပါကဓမ္မတာအရလည်း အညာတရများအပေါ် မိမိတို့ကံ ဂရိုဂရိုက်ပါမှ မိမိတို့ အညာတရဖြစ်သောအပါ ဂရိုဂရိုက်သူရှိပေလိမ့်မည်။

နေရာတိုင်းမှာရှိသော အလူ။

လောက၌ အညာတရများကို နေရာတိုင်း၌ တွေ့နိုင်လေရာ ယင်းတို့အပေါ် ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အခက်အခဲမရှိ။ အလွယ်တကူပင် ပြုလုပ်နိုင်၏။ ဂိသသပုဂ္ဂိုလ်များကား ရှာပါသေဖြင့် ယင်းတို့အပေါ် ကုသိုလ်

ကောင်းမှုပြုရန် ရှာရခဲက်သေး၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် နေရာတိုင်း၌ အလွယ်တက္ကရာဇ် တွေ့နိုင်သော အညာတရများ အပေါ် ကြည်ညိုစီတ်ကို မွေးမြှု၍ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုမည်ဆိုပါက ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ထူးမြှတ်သော အကျိုး အာနိသင်ကို ရရှိကြပေလိမည်။

အလှုခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ချွေးချယ်၍ လှုခြင်းသည် ပါရမီ မြောက်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်းမဟုတ်။ ပါရမီမြောက်သော လုပ်ငန်းမဟုတ်လျှင် သူလိုင်းလို အများတကာပြုနိုင်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်းမျိုးပင်ဖြစ်၏။ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး အားလုံးအပေါ်၌ ကြည်ညိုစီတ်ကို မွေးမြှု၌ ကောင်းမှုကုသိုလ် ကို လုပ်နိုင်ပါမှ ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ ပါရမီကုသိုလ် ဟူသည်မှာလည်း တကယ်မြှင့်မြတ်သူတို့၏ တကယ်မြှင့်မြတ်သောလုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ပင် ပါရမီ ဟူ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥက္ကမပုဂ္ဂိုလ်သီပနို့၍ ဆို၏။ သူဖြစ်စေ ဝါဖြစ်စေ သူလို ငါလို သာမည့်လူတို့သည် တကယ်တစ်း အကျင့်သိကွာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ်၌သာ ကြည်ညိုစီတ်ကို မွေးမြှုနိုင်၏။ အညာတရများအပေါ်၌မှ ကြည်ညိုစီတ်ကို မမွေးမြှုနိုင်ကြ။ ကြည်ညိုစီတ်ဟူသည်မှာ သဒ္ဓပြဋ္ဌာန်းသောစီတ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မမွေးမြှုနိုင်ကြသောကြောင့်ပင် အများဆူးသူလိုင်းလိုအတန်း အစားမျိုး၌ ပါဝင်နေရခြင်းဖြစ်၏။ ဝေသုန္တရာမာဏ်ကြီးကို ကြည့်လျှင် ရှုအကာလို ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌ပင် ကြည်ညိုစီတ်ကို

အလွယ်တကူမွေးမြှိုနိုင်မည်မှာ ယုံများဖွယ်ရာပင် မရှိခဲ့။
 ကြည်ညီစိတ်ရှိပါမှ ယင်းတို့အပေါ်ကောင်းမှုကုသိလ်ကို နှစ်နှစ်
 ကာကာ ပြု၍ရကောင်း၏။ အမှန်အားဖြင့် တကယ်တမ်းစစ်မှန်
 သော ချမ်းသာစစ်ကို လိုလားပါက အများသူတဲ့ သူလိုတဲ့လို
 အတန်းအစားကို ကျော်လွန်ဖို့တော့ လို၏။ အများသူတဲ့ သူ
 လို ငါလိုအတန်းအစားကိုကျော်လွန်ခြင်းဟူသည် ပါရမိရှိခြင်း
 ပင် ဖြစ်၏။ ပါရမိဟူရာ၌လည်း ပါရမိသည် အမျိုးမျိုးရှိ၏။

ဘုရားဖြစ်လိုလျှင် ဘုရားလောင်း ပါရမိရှိဖို့လို၏။
 အဂ္ဂသာဝကဖြစ်လိုလျှင် အဂ္ဂသာဝကလောင်း ပါရမိရှိဖို့လို၏။
 မဟာသာဝကဖြစ်လိုလျှင် မဟာသာဝကလောင်း ပါရမိရှိဖို့
 လို၏။ သံသရာမှ ထွက်မြောက်လိုသူဟူသမျှ ပါရမိတော့
 မလွှဲမသွေ့ ရှိဖို့လို၏။ ပါရမိဖြည့်ကျင့်ရာ ကာလအပိုင်း
 အခြားနှင့် ပါရမိဖြည့်ကျင့်မှုအထက် အနှံသာကွာခြားမည်
 ဖြစ်ပြီး ပါရမိဖြည့်ကျင့်မှုသဘောအားဖြင့် ကွာခြားမှ မရှိ။
 အရိယသစ္စညာ၌ကိုရှုံး နိုဗ္ဗာန်ကို မျက်မြောက်ပြု သူဟူသမျှ
 ပါရမိကို မိမိတို့၏ တောင့်တမှု ပထိမိအလိုက် ဖြည့်ကျင့်ရ
 သည်ချည်ဖြစ်၏။ ပါရမိကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း မရှိဘဲ အရိယသစ္စ
 ကို ထိုးထွင်း၍ သိရှိုးမရှို့။

ပါရမိဖြည့်ခြင်းအမိပါယ်

ပါရမိဖြည့်ကျင့်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိနှင့် ဆက်ဆံရသူ
 ဟူသမျှအပေါ်၌ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး ကြည်ညီ
 စိတ်ကို မွေ့ပြီး ယင်းတို့ အပေါ်ကောင်းမှုကုသိလ်ကို ပြခြင်း

ပင်ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကို ပြခြင်းဟူသည် မှာလည်း
ယင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် တတ်နိုင်သမျှ ပုံစံခြင်းဖြစ်၏။
ပါရမိသဘောအရ ယင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ပုံပိုးရာ၌
အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ ကရာဏာနှင့် ပညာရှိဖို့ပင်ဖြစ်၏။
ပညာကို ဥပါယကောသလွှာဥက္ကာ်ဟန္တလည်း ခေါ်၏။ ဥပါယ
ကောသလွှာဥက္ကာ်ဟန္တသည်မှာ ပုံပိုးမှု၌ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသော
ဥက္ကာ်ဖြစ်၏။ ယနေ့ခေတ်သုံး ဝေါဟာရဖြင့်ဆိုရလျှင် အထာ
ကိုသိသော ဥက္ကာ်ပင်တည်း။ မိမိကူညီပုံပိုးရမည့်သူ၏ အထာ
အလိုက် လိုအပ်သလိုကူညီပုံပိုးမှာသာ သူအတွက်လည်းအကျိုး
ရှိ၏။ ကူညီပုံပိုးရကျိုးလည်း နှပ်၏။

သို့မဟုတ်ပါက ခုတ်ရာတလွှဲ ရုရာတခြား ဖြစ်ပြီး
နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးမထင်ဖြစ်တတ်၏။ ထိုကြောင့် ပါရမိ
သဘောအရ အညာတရများအပေါ် ကူညီပုံပိုးရာ၌ ဥပါယ
ကောသလွှာဥက္ကာ်သည် အရေးကြီးခြင်းဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ ပတ်
ဝန်းကျင်ကိုကြည့်လိုက်လျှင် အညာတရများစွာကို တွေ့ရမည်
ဖြစ်၏။ ထိုအညာတရများအပေါ် ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြစ်အောင်
အားထုတ်ရာ၌ ရတနာသုံးပါး၏ပုံပိုးမှာကို များစွာလို၏။ ရတနာ
သုံးပါးကို ကြည်ညိုသောစိတ်မှတစ်ဆင့် အညာတရများ အပေါ်
ပြောင်းရွှေ့၍ ယူရ၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ ကြည်ညိုမှုသည်
ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌သာ အဆုံးသတ်ပြီး မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်
ရှိ အညာတရများ အပေါ်သို့ရောက်အောင် ပြောင်းရွှေ့၍ မယူ
နိုင်ဘူးဆိုပါလျှင် ထိုကြည်ညိုမှုမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏

အလိုတော်ကျ ကြည်ညီမှုမျိုးမဟုတ်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-
ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ညျဉ်၏နောက်ဆုံးယံတွင် သီဒ္ဓတ္ထ
မင်းသာသည် သဗ္ဗညာတ္ထည်တော်ကိုရှု ဘုရားအဖြစ်သို့
ရောက်တော်မူ၏။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက်
ပဋိမသတ္တာဟတွင် အဖော်လညှင်ပင်ရင်း၌ စံနေတော်မူ၏
လောက်၌ ဂါရဝတာရားကင်းမဲ့၍နေခြင်းသည် မကောင်း မိမိ
အနေဖြင့် ဂါရဝပြုရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လောက်၌ မရှိလေသော
ကြောင့် မိမိထိုးထွင်း၍ သိတော်မူထားသော ဓမ္မများကိုသာ
ဂါရဝပြု၍နေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး မြတ်စွာဘုရားသည်
နောက်ဆုံး ပရီနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည့်ကာလထိ ဓမ္မများအပ်၏
ဂါရဝပြု၍နေတော်မူသွား၏။ ဂါရဝရှိပါမှ သဒ္ဓိထက်၏။ သဒ္ဓိ
ထက်မှလည်း ဂါရဝကိုရ၏။ ထို့ကြောင့် ဂါရဝနှင့် သဒ္ဓိသည်
အချင်းချင်း မိတွယ်နေသော ပရီမတ္တခမ္မများ ဖြစ်ကြ၏။

ဂါရဝ၏ ပုံးပိုးမှဖြင့် သဒ္ဓိထက်လေသောအခါ မိမိတို့၏
ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အညာတရများအပ်၏ ပုံးပိုးရန် ဝန်လေးကြမည်
မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် မိမိတို့၏ ဘဝတန်ဖိုးသည် အညာတရ
များအပ်၏ အလေအနက်ထားမှု၏ အတိမ်အနက်အပ်၍၌
တည်၏။ ထို့ပြင် မိမိတို့က အညာတရများအပ်၏ ပုံးပိုးသည်နှင့်
အမျှ အညာတရများထံမှလည်း ကျေးဇူးသိမှ ကတည်တသည်
လည်း မိမိတို့ထံသို့ မိမိတို့က မတောင့်တပါဘဲလျက် သူအလို
အလျောက်လာမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါမှသာ လူမှုဆက်ဆံရေး
သဘောအရ ပတ်ဝန်းကျင်သည် ဌ်မိချမ်းမည်ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်း

ကျင်းမြှင်းသည်နှင့်အမျှ ဖြစ်းချမ်းသော သုခသည်လည်း
မလွှဲမသွေးပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်၏။

ဓမ္မကို ဂါရဝါမြို့နည်း

မြတ်စွာဘုရားကျင့်သုံးတော်မူသည်အတိုင်း ဓမ္မကို
ဂါရဝါမြို့လျှင် ဖိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အလိုလိုဂါရဝါ
ပြုပြီးသား ဖြစ်၏။ ဓမ္မကို ဂါရဝါပြုခြင်းဟူသည်မှာ အကုသိုလ်
ခုစရိတ်များမှ ရှောင်ကြော်ခြင်း ဖြစ်၏။ အကုသိုလ် ခုစရိတ်များမှ
ရှောင်ကြော်ခြင်းကိုပင် သီလရှိခြင်းဟူ၍ ဆိုရပေ၏။ သီလရှိ
သည်ဆိုကတည်းက ဖိမိ၏ကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်
အလိုလိုပါဝင်၏။ ဒေါ်းပြားတွင် ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက်
ပါမှုသာ ဒေါ်းစစ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သီလတွင်လည်း
မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြော်ခြင်းနှင့် ကောင်းမှုဆိုင်ရာ
ကျင့်ဝတ်များကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းနှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်ရ၏။ တစ်မျိုး
တည်းနှင့် မလုံးလောက်။ မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြော်ရုံ
သက်သက်နှင့်လည်း သီလပြည့်စုံသူမမည်။ ကောင်းမှုဆိုင်ရာ
ကျင့်ဝတ်များကို ဖြည့်ကျင့်ရုံသက်သက်နှင့်လည်း သီလပြည့်စုံ
သူ မမည်။ ခေါင်းနှင့်ပန်းနှစ်မျိုးလုံး ပြည့်စုံဖို့လို၏။

ထိုကြောင့် “ဝတ္ထုအပရို့ရောဇွာ – သီလံနပရို့ရတိ”
ကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်သမျှသီလကို ဖြည့်ရာမရောက်ဟု ဆိုခြင်း
ဖြစ်၏။ တကယ်တစ်နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်ပြည့်စုံစို့ ဆိုသည်မှာ
လည်း အညာတရများအပေါ် ကြည်ညိုစိတ်မွေးတတ်မှုဖြစ်၏။
ပဲနိကို ဂရိစိုက်လျှင် ပေါင်သည် သူဟာသူ ဂရိစိုက်လိမ့်မည်

ဟူသော ရှိတ်စပီးယား၏အဆိုအတိုင်း အညာရများအပေါ်၌
 ကြည့်ညိုစိတ်ကို မွေးမြှို့နိုင်ပါလျှင် ဝိသေသပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌
 ကြည့်ညိုစိတ်ကို အလိုလိုမွေး မြှို့ပြီးသားဖြစ်ပေလိမ့်မည်။
 တစ်ခုတစ်ရာ ဝန်လေးဖွယ် မရှိပါချေ။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည်
 လေးသချိန်င့် ကဗျာတစ်သိန်းတိုကာလပတ်လုံး ပါရမီတော်
 ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာတွင် ၂၄-ဘဝသာလျှင် သာသနာ
 တော်နှင့် ကြာကြိုက်ရ၏။ သာသနာတော်နှင့် ကြာကြိုက်နှင့်
 ဆိုသည်မှာ အလွန်ခဲယဉ်းသော အခွင့်အရေးတစ်မျိုးဖြစ်
 ကြောင်း ဤဖြစ်ရပ်များက သက်သေခံလျှက်ရှိ၏။ ယနေ့
 မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွန်းကားလျှက် ရှိ၏။
 ထိုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ကြာကြိုက်ရခြင်းတည်းဟူသော
 အခွင့်အရေးကြီးကို ရလျှက်ရှိ၏။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏
 အလိုတော်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အသုံး
 ချသင့်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အသုံးကျအောင် အသုံးချခြင်း
 ဟူသည်မှာ လောကကို ဗုဒ္ဓဘာသာမျှက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်
 အောင် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝတစ်
 လျောက် ချမ်းသာကို ရှာကြသည်မှန်၏။ ထိုကဲ့သို့ ချမ်းသာ
 ကို ရှာရှု့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချမ်းသာကိုရှာဖွေကြသူချင်း
 တူသော်လည်း အမြင်ချင်းကားမတူ။ လောကကို ဗုဒ္ဓဘာသာ
 မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပြီး ချမ်းသာကို ရှာခြင်းဖြစ်ပါက ...
 အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် စစ်မှန်သောချမ်းသာကို

ရှာဖွေ၍ ရရှိဟရှိ။ ကုသိလ်စိတ်ဖြင့်သာ

စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရှာဖွေ၍ ရရှိရှိ၏။

ဟူ၍ မြင်ပြီး ထိအမြင်ဖြင့်သာ ချမ်းသာကို ရှာပေလိမ့်
မည်။ ထိအမြင်ဖြင့် ချမ်းသာကို ရှာခြင်းဟူသည်ကား မိမိတို့
ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အညာတရများအပေါ် ကြည်ညိုစိတ်ကို ဖွေးပြီး
ထိကဲ့သို့ မွေးနိုင်အောင် ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုဆည်းကပ်
ပြီး ထိကဲ့သို့ဆည်းကပ်ရှု၍လည်း အညာတရများအပေါ် သွှေ့
နှင့် ဂါရဝကိုထားနိုင်အောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆည်း
ကပ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏ဟူ၍ သဘောပေါက်ကာ အညာတရများ
အပေါ်ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးနိုင်အောင် အားထုတ်အပ်ပါ၏။

(ဦးရွှေအောင်)

ဆရာကြီးရဲ့လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ၁၁၊ ၆၊ ၂၀၀၉
ကနေ ၁၃၊ ၆၊ ၂၀၀၉ ထိ မန္တာလေးမြို့နဲ့ မတ္ထာရာမြို့မှာ
ကာယကံမေတ္တာခေါင်းစဉ်နဲ့ တရားပွဲသုံးညာဟောပြီး ရသမျှ
ဝတ္ထာဒွေတွေကို နှဲသာမြှုပ်ရွှာနဲ့ ရောနံသာအနာကြီးရောဂါ
ဆေးရုံကို သွားလှု၍ကြမယ်။

သန်း။။ ၁။ တရားပွဲက ဘယ်နေရာတွေမှာဟောမှာလဲဘုရား၊ ပြီးတော့
ဒီအစီအစဉ် လုပ်ဖြစ်သွားတဲ့ အကြောင်းလေးကိုလည်း ပြော
ပါ၌ဦးဘုရား။

နှင့် ၁။ ပထာမန်စုရက်က မန္တာလေးမြို့၊ အီမိုတော်ရာဘုရားဝင်းထဲ
မှာ ကျင်းပမယ်။ နောက်ဆုံးရက်ကတော့ အနာကြီးဝေဒနာ
ရှင်တွေကို စုပေါင်းထားတဲ့ နှဲသာမြှုပ်ရွှာမှာ ဟောမယ်။ ၂၀၀၈

ခုနှစ်မှာ တစ်ကြမ်သွားဟောဖူးတယ်။ ဘူတိအဲဒီ နေရာကို
ရောက်နေတာ နှစ်နှစ်ဆယ်နှီးပါးရှိပြီ။ ဉာဏ်ပွဲဆိုလို ငါ
ဟောတာ တစ်သုပ္ပ နာဖူးကြရှာတယ်။ တရားနာရင်း ဝမ်းသာ
လွန်းလို မျက်ရည်တောင်ကျကြတယ်။

ပထမအခေါက်ကတော့ ငါကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပြီး
သွားတာ။ ပင်မအလုပ်ရှင်က ငါပဲပေါ့။ ပထမအခေါက်က
ငွေသားသိန်း ၄၀-ခန့် အပါအဝင်၊ စုစုပေါင်းပစ္စည်းရောပါ
၅၄-သိန်းဖိုးလောက် စုပေါင်းလုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။

လွည်းကျော်မြှို့နယ်၊ မရမ်းချောင်းရွာနဲ့ မတ္တရာမြှို့နယ်၊
နှဲသာမြှိုင်ရွာတို့ဟာ အနာကြီးဝေဒနာရှင်တွေကို စုပေါင်းထား
တဲ့ နေရာပေါ့။ ဒီနေရာတွေကို ဓမ္မသာသာဝင်တွေ လုပ်အိန်း
ထောက်ပံ့တာမရှိသောက် နည်းပါးတယ်။ ဘာသာစြားအဖွဲ့
တွေပဲ အများဆုံးသွားရောက် ထောက်ပံ့ကြတယ်။ ရေနစ်နေ
တဲ့သူဟာ ကောက်ရိုးတစ်ပင်ကိုသော်လည်း အားကိုးတကြီး
ဆွဲင်သလို စားဝတ်နေရေး ဒုက္ခုရောက်နေကြတဲ့ ဝေဒနာရှင်
တွေဟာ ဓမ္မသာသာကို မစွန့်ချင်သော်လည်း ဝမ်းရေးကြောင့်
ဘာသာစြားထဲကို ပြောင်းကြရတယ်။ အဲဒီအချက်တွေကြောင့်
ငါကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပြီး နှစ်ရွာလုံးကို လုပ်ခဲ့တာ။

ဒီနှစ်ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ယူအလုပ်ရှင်က အမေရိကန်
နှင့်၊ နယူးယောက်မြှို့က မြန်မာကျောင်းသူလေးတစ်ယောက်
ဖြစ်တဲ့ မဝေမာလွင်ပဲ။ ငါနဲ့ မနှုံလေးက ပရိသတ်တွေကတော့
သူအလုပ်ကို ပိုင်းကူညီ ထောက်ပံ့ကြတဲ့ သဘောပေါ့။ အရင်

ကတော့ နှစ်သာမြိုင်မှာ တရားပွဲတစ်ည့် ကျင်းပစ္စာ ဝေမာလွင်က
တာဝန်ယူထားတာ။

နောက်တော့ ဦးလှုစိုးတို့ ကိုဖြုံးတို့ မောင်မျိုးသန့်တို့
ရဲ့ ဂိုင်းဝန်းသီစဉ်မှုဗြောင့် အိမ်တော်ရာဘုရားမှာပါ နှစ်ည့်
တိုးသွားတာ။ အလျှောင့်ပိုရတော့ ပိုပြီး ထောက်ပံ့နိုင်တာပေါ့။
သန်း။ ၂။ ဒါနဲ့ နယူးယောက်မြိုင်မှာ ပညာသင်နေတဲ့ ဝေမာလွင်က
ဆရာတော်ကို ဘယ်လိုလုပ်သိသွားတာလဲဘုရား။

နှပ်။ ၂။ ငါဟောတဲ့ မိမိဒီတရားရွှေတွေ နာရလိုတဲ့ ကွဲ။ သူ
အကြောင်းကို 'လူဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အမိကရည်ရွယ်ချက်' စာအုပ်
ထဲမှာ တော်တော်ပြည့်စုံအောင် ရေးထားတယ်။ ဒီမှာ အကျဉ်း
ချုပ်ပြောပြုမယ်။ ဝေမာလွင်ဟာ အလုပ်လည်းလုပ်တယ်။
ကျောင်းလည်း တက်တယ်။ ခုမှ အသက် ၂၆-နှစ်ပဲ ရှိသေး
တယ်။ အလှအပကြိုက်တုန်းအရွယ်မှာ အလှအပအတွက်
ကုန်ကျေမယ့် ငွေတွေကို စုစုပေါင်း မြန်မာပြည်မှာ တစ်နှစ်တစ်ခါ
အလျှောင်းပြန်လုပ်တယ်။

သူအရင်လုပ်တဲ့ဒါနက ကုသိလ်တော့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့
လောကအတွက် အကျိုးသိပ်မရှိဘူး။ တစ်ထောင်ဘုရား
တည်တဲ့နေရာမှာ တစ်ဆူငါးသိန်းနှင့် ဆယ်ဆူလှုံးတယ်။
စုစုပေါင်း သိန်းပေါင်း ၅၀-ကုန်ကျေတာပေါ့။ အဲဒါဒါနဟာ
ကုသိလ်တော့ရတယ် လောကအတွက်တော့ သိပ်ကောင်းကျိုး
မရှိဘူး။ ဓာတ်ဘာသာတွေက တောင်ပေါ်မှာ ဘုရားအဆူ
တစ်ထောင် မပြည့် ပြည့်အောင် တည်နေကြတယ်။

ဒီအချိန်မှာတောင် အောက်ရှာက ဗုဒ္ဓဘာသာတွေမှာ
တော့ စားဝတ်နေရေးတော်တော်ခုက္ခရောက်နေကြတယ်။
ဒီခုက္ခရောက်နေတဲ့ရွာသူရွာသားတွေကို ဘာသာခြား သာ
သနာပြုတွေက လာပြီး ထောက်ပံ့ကြတယ်။ တောင်ပေါ်မှာ
ဆင်းတုအဆူ တစ်ထောင်ပြည့်လို ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ အောင်
ပွဲခံနေချိန်မှာ တောင်ခြေရှာက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ထောင်ဟာ
ဘာသာခြားထဲကို တစ်ရွာလုံး ပြောင်း သွားပါပြီ။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား
တော်တွေ တိုးလာသလောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ လျော့
လျော့သွားတာကို အကြောင်းရှာရင် မြန်မာတွေဟာ ကုသိလ်
လည်းရာ၊ အကျိုးလည်း ရှိတဲ့နေရာမှာ မလှုပါတယ်လို ဆိုတာ
တွေ့ရတယ်။

ကုသိလ်လည်းရာ၊ အကျိုးလည်းရှိတောင် လျှော့နည်း

တကယ်ခုက္ခရောက်နေသူတွေကို ထောက်ပံ့တာမျိုး
ကျတော့ ကုသိလ်လည်း ရတယ်။ အကျိုးလည်းရှိတယ်။
ပြင်ဦးလွှင်စိုးစံဘော်ဒါကျောင်းပိုင်ရှင် ဒကာကြီးက ပြင်ဦး
လွှင်ဖြို့နယ် ဆေးရုံအတွက် ဘဏ်မှာ သိန်းတစ်ထောင် အပ်
ပြီးတော့ လျှော့ထားတယ်။ ဘဏ်တိုးနဲ့ နွဲမ်းပါးသူတွေကို ဆေး
ကုပေးဖို့ပေါ့။ အဲဒီအလျှော့မျိုးကျတော့ ကုသိလ်လည်း ရာ
လောကအတွက်လည်း အကျိုးရှိ နှစ်ဖက်ရပေါ့။ မြန်မာ
တွေဟာ ကိုယ့်ချွေးနည်းစာကို လျှော့တော့မယ်ဆိုတာနဲ့
ကုသိလ်လည်းရာ၊ လောကအတွက် အကျိုးလည်းရှိတဲ့ နေရာ
ကို သေချာရွေးချယ်ပြီး လျှော့သင့်တယ်။

ငါရဲ့ဘဝတစ်လျှောက်အတွေ့အကြံအရဆိုရင်
ကမ္မည်းထိုးလို့ရတဲ့ ဒါနအများစုံဘာ ကုသိလ်
သာရပြီး လောကအတွက် အကျိုးမရှိတာ များတယ်
ကမ္မည်းထိုးလို့မရတဲ့ ဒါနမှန်သမျှကတော့
ကုသိလ်လည်းရတယ်။
လောကအတွက်အကျိုးလည်း ရှိတယ်။

ဥပမာ ပဲရူးမြို့၊ ကြောတ်ပိုင်းကျောင်းတိုက်က စာသင်
သားကိုယ်တော်လေးတွေ သူတို့ တကယ်လိုအပ်တာလေး
တွေကို ငါဆီဖုန်းဆက်တယ်။ စာရေးတယ်။ တချို့ကိုယ်
တော်လေးတွေမှာ စာချေတန်းဆိုင်ရာ စာအုပ်မဝယ်နိုင်ဘူး။
အဲဒါ ဝယ်လျှေးပေးလိုက်တယ်။ ကိုယ်တော်လေးတစ်ပါးက
တော့သေတွာက သံချေးတက်ပြီး မကောင်းတော့တာ သူက
သေတွာအလျှော့ရမှာ အားနာတော့ လက်ဆွဲအိတ်လောက်ပဲ
အလျှော့တယ်။ ငါရဲ့ ညီကို သေချာသွားကြည့်နိုင်ပြီး တကယ်
လိုနေတဲ့ သေတွာကို လျှော့တယ်။

တစ်ခါကလည်း သူတို့တိုက်က စာချေဆရာတော်
တစ်ပါး ကျောက်ကပ်ရောဂါဖြစ်ပြီး ဆေးရုံတက်ရတယ်။ စာချေ
ဘုန်ကြီးဆိုတော့ ဘယ်မှာ ပြည့်ပြည့်စုစုမှုဗျလဲ။ အဲဒါ တပည့်
ဖြစ်တဲ့စာသင်သားတစ်ပါးက တို့ဆီဖုန်းဆက်လို့ ဆေးရုံထိ
လိုက်ပြီး သုံးသိန်းလျှေးပေးလိုက်တယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်က ငါကော့
သောင်းမှာ ပထမဝါဆိုတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာ ကမ္မည်းထိုးလို့ မရတဲ့
အလျှော့တစ်ခု လျှော့တယ်။

ဒီအချိန်က မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)ဆရာတော်ဆိုတာကို ရွှေပြည်သာရယ်၊ မြိုတ်ရယ်၊ ကော့သောင်းရယ် ဒီသုံးဖြူလောက်ပဲ သိသေးတယ်။ ကျွန်တဲ့ဖြူရှာတွေက မသိကြသေးဘူး။ စာပေသမားအများစုကတော့ သိနေပါပြီ။ တို့တည်ထောင်တဲ့ ကျောင်းမှန်သမျှ ဆင်းဆင်းရဲ့ မြေကြီးက စပြီးတည်ထောင်ခဲ့ရတာချည်းပဲ။ ကော့သောင်းမှာ လူ၍တဲ့မြေက စိက်လို့ ပျိုးလို့မရတဲ့ တောင်ကုန်းတစ်ခုပဲ။ ၃၉ ပေ၊ ပေ ၄၀ ကျောင်းတစ်ဆောင်ဆောက်လောက်အောင် မြေပြန်ကို မပါဘူး၊ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ လူ၍တာကို လက်ခံပြီး ဖြစ်အောင်လုပ်ရတာပဲ။

ဒီကျောင်းတစ်ဆောင်စာဆောက်လို့ ရအောင် မြေထိုးစက်ငှားပြီး ကျောင်းတစ်နေရာစာရအောင် မြေကို အရင်ညိုရတယ်။ အဲဒီတုန်းက စုပေါင်းလူ၍ထားတဲ့ ငွေလေး ဆယ်သိန်းနဲ့ သွေ့မိုးထံရုံကာ ကျောင်းတစ်ကျောင်းကို ဒကာတွေ စိုင်းဆောက်လိုက်တာ အမိုးနဲ့အကာတော့ပြီးတယ်။ ပျော်ခ်းတဲ့ နေရာမှာ ငွေကဗြာပြတ်သွားတော့ ပေ ၄၀ မှာ ပေ ၂၀ ပဲခင်းနိုင်တယ်။ ကျွန်တဲ့ ပေ ၅၀ ကတော့ ဒီတိုင်းပဲ ထားရတယ်။ ဥပုသံသည်တွေ၊ တရားနာပရိသတ်တွေအတွက် မြေကြီးမှာ ဖျာကြမ်းပဲ ခင်းပေးထားတယ်။

တည်ထောင်ကာစ ရိပ်သာကျောင်းဆိုတော့ အလူ၍ရှင်အား လိုအပ်သလို ဝေယျာဝစ်အားလည်း လိုအပ်တယ်။ ကျောင်းစတည်ကတည်းက အခုအချိန်ထိအောင် သူများ

မလုပ်ချင်တဲ့ ဝေယျာဝစ္စတွေကို လာလုပ်ပေးတဲ့ ဒကာမကြီး
တစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူက ကလေးငါးယောက်ကို ကုန်စိမ်း
ရောင်းကျွေးတဲ့မှဆိုးမတစ်ယောက်ပါ။ ချက်ရေးပြုတ်ရေးမှာ
လိုရင်ဝင်ချက်ပြုတ်ပေးသလို ပန်းကန်ဆေးသူ မရှိရင်လည်း
သူပဲ ဆေးတယ်။ ငါသဘာအကျဆုံးကတော့ ယောဂီတွေ
တက်တဲ့ အီမ်သာတွေကို ဉာဏ်နှုတိင်း ဘယ်သူမှ မနိုင်းရဘဲ
ဆေးကြောပေးလေ့ရှိတာပဲ။

ကာယ်အားအလုပ်ရှင်

တရှိသော ဆရာတော်တွေက ဝေယျာဝစ္စလုပ်ပေး
တဲ့ ကာယ်အား အလုပ်ရှင်တွေကို ဇနအား အလုပ်ရှင်တွေ
လောက် အရေးမဆိုက်ကြဘူး။ အမှန်က ဝေယျာဝစ္စ လာလုပ်
တယ်ဆိုတာ သူတစ်နှောက် လုပ်ခရမယ့်ငွေကို လူထာနဲ့
အတူတူပါပဲ။ ဒီဒကာမကြီးဆိုရင် တရားစခန်း ခုနစ်ရက်
ဝေယျာဝစ္စလာလုပ်ရင် ဒီခုနစ်ရက်အတွင်း သူချေးရောင်းလို့ရ
မယ့်ငွေ မရတော့ဘူး။ တစ်ရက် ချေးရောင်းလို့ အမြတ်ငွေ
ငါးထောင်ရမယ်ဆိုရင် ခုနစ်ရက် မရောင်းရတော့ အမြတ်ငွေ
၃၉၀၀ပို/- သူမရတော့ဘူး။

ဒီတော့ အပေါ်ယ်အမြင်အရ သူဟာ ကာယ်အား
လူထာပေါ့။ သေချာတွေက်ကြည့်တော့ သူ ရရှိမယ့်အမြတ်
ငွေ ၃၉၀၀ပို/ လူလိုက်တာပါပဲ။ ဒီကြောင့် ကာယ်အား
လူထဲ့ နှစ်းပါးသူတွေကိုလည်း ဆရာတော်များက ကိုယ်၏

စောင်မခြင်း၊ နှုတ်၏ စောင်မခြင်း၊ ပြုသင့်ပါတယ်။ ငါက
တော့ ဝေယျာဝစ္စသမားတွေ အားတက်အောင် ပုဒ္ဓလက်
ထက်က ပါယာသီမြို့စားကြီးနဲ့ ဥတ္တရလုလင်အကြောင်း ကို
ပြောပြေလေ့ရှိတယ်။

သန်း ။ ။ ၆၅။ မှတ်ပါပြီ။ ဆရာတော် ‘အရှုံးမရှုံးသော ဒသဗုဒ္ဓ’
စာအုပ်ထဲမှာရေးခဲ့တဲ့တမလွန်ဘဝတို့၊ နတ်ဘုံတို့၊ ငရဲဘုံတို့
ကို လက်မခံတဲ့ မြို့စားကြီး မဟုတ်လားဘူရား။

နှင်း ။ ။ အေး ဟုတ်တယ်။ နောက်တော့ သူဟာ အရှင်ကုမာရ
ကသာပတရားကို နာကြောရပြီး မိစ္စာဒိမ္မာဝကလွတ်သွား
တယ်။ အဲဒီတော့မှ ဒါနကုသိုလ်ကိုပြန်ပြုတယ်။ အရပ် လေး
မျက်နှာမှာ မဏ္ဍာပ်ကြီးလေးခု ဆောက်ပြီး အဝတ်အထည်တွေ
အစားအသောက်တွေ လျှော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူကိုယ်တိုင်
မလှု။ဘူး။

ဥတ္တရဆိုတဲ့ လူငယ်လေးကို ဦးစီး ပြီး လျှော့နိုင်းတယ်။
ဝေယျာဝစ္စလုပ်ရတဲ့ ဥတ္တရလုလင်ဟာ ကိုယ့်ပစ္စည်းလို့ သဘော
ထားပြီး မကုန်သင့်တာ မကုန်အောင်၊ လျှော့ဘယ်ဝှေ့ပို့ကောင်း
အောင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လျှော့ပေးတယ်။

သူက တစ်ဆင့်ပြန်နိုင်းရင် ရတာပဲ။ မနိုင်ဘဲနဲ့ ကိုယ်
တိုင်လုပ်တယ်ဆိုတာ သူဇွဲစေတနာပဲ။ သူတို့နှစ်ဦး သက်
တမ်းကုန်လို့ သေတဲ့အခါ အလျှောင်ပါယာသီမြို့စားကြီးက
လူသက်နဲ့ဆိုရင် အနှစ်ကိုးသန်း အသက်ရှည်တဲ့ စတု
မဟာရာမြန်တ်ဘုံပဲရောက်တယ်။ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူတဲ့

ဉာဏ်ရလုလင်ကတော့ လူသက်နဲ့ဆိုရင် နှစ်ပေါင်းသုံးကုဋ္ဌး
နဲ့ အနှစ်ခြောက်သန်း အသက်ရည်တဲ့ တာဝတီသာနတ်ဘုံး
ကို ရောက်သွားတယ်။

ဝေယျာဝစ်သမားက ဘာကြောင့် အလူရှင်ထက်ပိုပြီး
အဆင့်မြင့်တဲ့ ခမ်းသာကို ရရတာလဲဆိုတော့ ဉာဏ်ရလုလင်
က လူဒါန်းတဲ့အခါမှာ

- ၁။ အရိုအသေပြုပြီး လူဒါန်းတယ်
- ၂။ မိမိလက်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လူဒါန်းတယ်
- ၃။ အလေးအမြတ်ပြုပြုပြီး လူဒါန်းတယ်
- ၄။ ပစ်ပစ်ခါခါ မပြုမူ၍ စိတ်ပါလက်ပါ ဝမ်းပန်းတသာ
လူဒါန်းတယ်။

အနိမ့်ဆုံးနတ်ပြည်ရောက်ရခြင်းအကြောင်း

ဒီအချက်လေးချက်ကြောင့်ပဲ ပါသာသီမြို့စားကြီးက
တော့ အလူရှင်ဖြစ်ပါလျက်။

- ၁။ အရိုအသေပြုပြီး လူဒါန်းခြင်း မရှိဘူး
- ၂။ မိမိလက်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လူဒါန်းခြင်း မရှိဘူး
- ၃။ အလေးအမြတ်ပြုပြီး လူဒါန်းခြင်း မရှိဘူး
- ၄။ ပစ်ပစ်ခါခါပြုပြီး စိတ်မပါတပါ ဝတ်ကြတန်းကြ
လူဒါန်းတယ်

ဒီအချက်လေးချက်ကြောင့် အနိမ့်ဆုံး နတ်ပြည်ကို
ရောက်ခဲ့ရတာပဲ။

ဒီလို အချက်လေးတွေ ပြောပြတော့ ဝေယျာဝစ္စ^၁
သမားတွေဟာ အားကြီးမာန်တက်လုပ်ကြတာပေါ့။ ဒါဟာ
နှိုတ်ရဲ့ စောင်မမူပါပဲ။ စောစောက ဒကာမကြီးဟာ ကျောင်း
ကိုသာ အလုပ်ရှိတိုင်း ဝေယျာဝစ္စလာလုပ်နေတာ သူတို့မှာ
ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့ ခြုံမရှိဘူး။ အိမ်လှာနေရတယ်။ တစ်ခါကဆို
မိုးတွေးကြီးမှာ အိမ်ရှင်က သူတို့ငှားနေတဲ့ အိမ်ကို ရောင်းပစ်
လိုက်လို့ ချက်ချင်းဆင်းပေးရတယ်။ အသိအိမ်မှာ ခဏနေပြီး
အိမ်လိုက်ရှာရတယ်။

ဒီအကြောင်းကိုလည်း သိရရော ငါလေ ဒီဒကာမကြီး
တို့ မိုးသားစဲ ပြောက်ယောက်ကို အိမ်နဲ့ ခြုံ ဝယ်လှုချင်တဲ့
သုဒ္ဓါတ်တွေ တအားဖြစ်တယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဘာသာခြား
သာသနာပြုတွေက ကော့သောင်းနယ်ကို အစုလိုက်အပြုံး
လိုက် ဆင်းပြီး သာသနာပြုကြတယ်။

သူတို့က ဆင်းခဲ့သားတွေ တကယ်လိုအပ်တဲ့ စားရေး
ဝတ်ရေးနေရေး အကုန် ကူညီတာဆိုတော့ ပုံခြံဘာသာဝင်
အတော်များများ ဘာသာခြားထဲရောက်သွားကြတယ်။ ဒီ
ဒကာမကြီးနေတဲ့ ၁- မိုင်ရွာ ထဲကိုလည်း အဲဒီသာသနာပြု
အဖွဲ့တွေရောက်နေပြီဆိုတာ ငါကြားရတယ်။

အိမ်ရောစက်ချွေ

“အကယ်၍ ဘာသာခြားသာသနာပြုအဖွဲ့တွေကသာ သူတို့မိုးသားစဲကို
လိုအပ်နေတဲ့ အိမ်နဲ့ခြုံကို ဝယ်ပေးလိုက်ရင် သူတို့မိုးသားစဲ

ခြောက်ယောက်လုံး ဘာသာခြားထဲ မဝင်ချင်လည်း ဝင်ရမှာပဲ။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်ဝန်းကျင်က တိမှာလည်း ဆင်းရဲတုန်းအချိန်ပါ။ စာအုပ်တစ်အုပ်ထုတ်နိုင်ဖို့အတွက်ငွေကို တစ်နှစ်လောက် စရာတယ်။ အဲဒီတုန်းက စာအုပ်ထုတ်ဖို့ စုစားတဲ့ ငွေလေးသို့ ခြောက်ယောက်လုံးနဲ့ ရှိ-မိုင်ထဲမှာ အိမ်နဲ့ ခြောက်ယောက်တယ်။

ခုချိန်လောက်ဆိုရင် အဲဒီဒီမိန္ဒြေခြား သိန်း ၈၀ လောက်တော့ တန်နေမှာပေါ့။ ဘာပဲပြောပြော လူသား ခြောက်ယောက် ကိုယ်ပိုင်အိမ်လေးနဲ့ သက်ဆုံးတိုင် နေနိုင်သွားတာကို တွေ့မိတိုင်း ငါ တအားဝမ်းသာတယ်။

လူတစ်ပါးကို စိတ်ချမ်းသာအောင်လုပ်ပေးရတာ လောက် စိတ်ဖြစ်ရတဲ့ အရသာမျိုးဘယ်မှာမူ ရှိမယ် မထင်ဘူး။ ယူရတဲ့ အရသာထက် ပေးရတဲ့ အရသာက ပိုကောင်းတယ်ဆိုတာကို ပေးနေကျ လူမှ သိတယ်။ ယူနေကျလူတွေ မသိနိုင်ဘူး။ လူတစ်ရာမှာ တစ်ယောက်လောက်ပဲ ချမ်းသာတယ်၊ ကျန်တဲ့ ဇူဇ် ယောက်က ဆင်းရဲတယ်။ ဘာကြောင့် လူချမ်းသာက တအားနည်းပြီး၊ လူဆင်းရဲကတအား များရသလဲဆိုရင် လူတစ်ရာမှာ တစ်ယောက်ပဲ ပေးရတဲ့ဘဝကို ပျော်ပြီး ကျန် ဇူဇ် ယောက်က ယူရတဲ့ ဘဝကို ပျော်ကြတာကို။

ဒီအတွေးအမြင်ကို တို့ဘဝနဲ့ ရင်းပြီးရခဲ့တာပါ။ အဲဒီ အချိန်က ဖြစ်ရပ်ကိုပဲ ကြည့်လေ။ တို့ဟာ အတိတ်က ဒါန

ကုသိလ်မရှိခဲ့ဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း ဆင်းရဲတဲ့မိဘဝမ်းထဲ
ရောက်ခဲ့တာပေါ့။ ဓမ္မပဒ၊ သုမနနသုတ္တန်မှာ ရဟန်း နှစ်ပါး
အကြောင်း ဘုရားဟောထားတာရှိတယ်။ ရဟန်းနှစ်ပါး ရှိ
တယ်။ တစ်ပါးက ဒါနပြုတယ်။ တစ်ပါးက မပြုဘူး။ သူတို့
နှစ်ပါး ပျော်မှုတော့ နတ်ပြည်ကို ရောက်တယ်။

နတ်ပြည်ရောက်တော့ ဒါနပြုခဲ့တဲ့ နတ်က မပြုတဲ့
နတ်ထက် အသက်ပိုရှည်တယ်။ အဆင်းပိုလှတယ်။ အခြား
အရုပိုများတယ်။ တစ်ခါ နတ်ပြည်က စုတေတော့ ဒါန ပြုတဲ့
ရဟန်းက ဘုရင့်သား သွားဖြစ်တယ်။ ဒောက် သူတို့ နှစ်ပါး
ရဟန်းပြုကြတော့လည်း ဒါနပြုခဲ့တဲ့ ရဟန်းက ပစ္စည်းလေးပါး
ပေါ်များတယ်။ ဒါနမပြုခဲ့တဲ့ ရဟန်းက ပစ္စည်းလေးပါး
ရှားပါးတယ်။

သန်း ။ ။ သံသရာတစ်လျောက်လုံး ဒါနပြုတဲ့ ရဟန်းက ဘယ်ဘဝ
ရောက်ရောက် ဒါနမပြုတဲ့ ရဟန်းထက် အစစာရာရာ သာ
တာပဲဘုရား။ ဒါဆို သူတို့က ဘယ်နေရာကျမှ တူသွားသလဲ
ဘုရား။

မသောရုံဘုန်းကံရှိသူ

နှစ် ။ ။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်မှပဲ တူသွားတယ်ကဲ့။ တို့လည်း
ဒါနမရှိခဲ့တော့ အစစာရာရာမှာ အောက်ကျတယ်။ ဒီလောက်
ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လာတယ်ဆိုတာ စာပေအလုပ်နဲ့ တရား
အလုပ်ကို မနားတမ်းကြုံးစားတာရယ်။ အခုံ ပစ္စကွာမှာ ဒါနပြု

တာရယ်၊ ဒီအကြောင်း နှစ်ပါးကြောင့် မသေစုံ ဘုန်းကံလေး ရှိလာတာ။

ဒါနမရိန္ဒေတော့ ကြံဖန်ဆင်းရရပုံ လက်တွေ့လေး နှစ်ခု လောက်ပြောပြုမယ်။ င့်ခဲ့ မကောင်းကြောင်းတွေပေါ့ကျား။ ငါက အခြေခံစာတွေကို မြင်းခြားရှိရင်၊ တောင်သာမြို့နယ်၊ ကျောင်းသုစ်ကျောင်း စာသင်တိုက်မှာ သင်ရတာ အကြီးတန်း ဖြော်ပြီးမှ မန္တလေးမစိုးရိမ်တိုက်သုစ်ကို ရောက်တာ။ တို့ ၁၉ နှစ် မပြည့်ဆုံးခဲ့ခြင်းအချိန်ကတည်းက မန္တလေးက ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်က ရဟန်အကာကြံရှာယာတယ်။

မန္တလေးမြို့က ကားတာယာကွန်ပေါင်း လုပ်တဲ့ ဦးဘုဏ်တင်ဆိုတဲ့ ဒကာကြီးတို့မိသာစုပဲ့၊ ဒကာမကြီး နာမည်တော့ မေ့သွားပြီး၊ သူတို့ဟာ သဒ္ဓါရော၊ ပစ္စည်းရော နှစ်မျိုးလုံး ရှိကြပါတယ်။ တောင်သာမြို့ပေါ်က ပစ္စည်း ရှုတဲ့ ဆွမ်း ဒကာမကြီးတစ်ဦးကလည်း တို့ကို ရဟန်းခံချင်လို့ မေးတယ်။ မန္တလေးက ဒကာပေါ်နေပြီလို့ ပြောလိုက်ရတော့တာပေါ့။

အဲဒါ တို့ ရဟန်းခံဖို့ တစ်လလောက် အလိုမှာ ဦးဘုဏ်တင်တို့ အိမ်ကြီးအဖျက်ခံရတယ်။

သန်း ။ ။ ဘယ်လိုဖြစ်လို့လ ဘုရား။

နှင်း ။ ။ ရန်ကုန် မန္တလေးကားလမ်းမကြီး အကျယ်ချွဲတဲ့ထဲမှာ ပါ သွားတာ သူတို့အများကြီး ဒုက္ခရောက်သွားတာပေါ့။ ဒါကြောင့် တို့ကို ရဟန်းခံဖို့ အစီအစဉ်ပျက်သွားတယ်။

သန်း ။ ။ ဟင် ဆရာတော်ဟာ ဒုက္ခပါလား။ ဒါဆို တောင်သာက

ဒကာမကြီးကို ပြန်မပြောဘူးလား ဘုရား။

နုပ် ॥ ၁။ ဘယ်ပြန်ပြောရဲတော့မှာလဲ။ မန္တလေးမှာ ဒကာပေါ်ပြီး
သားလို့ ပြောထားတဲ့ဟာကို။ အဲဒီမှာတင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ
တော်ရဲ့ တူနှစ်ယောက်က အရေးပေါ်ရဟန်းတစ်ခါလုပ်
လိုက်ရတယ်။

ရဟန်းဒကာနှင့် ရဟန်းတစ်ခါ

သန်း ॥ ၁။ ရဟန်းဒကာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား။

နုပ် ॥ ၂။ မဟုတ်ဘူး။ ရဟန်းတစ်ခါပဲ။ တို့စာသင်တိုက်နေတဲ့ တစ်
လျှောက်လည်း မထောက်ပဲနိုင်ကြပါဘူး။ တူ အကြီးတစ်
ယောက်ကတော့ ဆေးထုပ်လေး တစ်ထုပ်ပို့ဖူးတာ မှတ်
စီတယ်။ သူတို့မှာ ဥစ္စာမပြည့်စုလိုပဲဖြစ်မှာပေါ့လေး။ ဒါကြောင့်
တို့မစိုးရိမ်တိုက်သစ်မှာ လေးနှစ်စာသင်ခဲ့စဉ်က မိဘနှစ်ပါး
ဝယ်လျှော့တဲ့ တရုတ်တက်ထရွန်သက်နှုံးလေး တစ်စုံနဲ့ပဲ ဖြစ်
အောင် နေခဲ့ရတယ်။

အရင်းစစ်တော့ အမြှစ်မြောက ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း
နောက်ဆုံးတော့ ငါ့ရဲ့ အတိတ်က ဒါနမရှိခဲ့မှုကြောင့် အခုလို
ဖြစ်ခဲ့ရတာပဲ။

“သဘောထားသေးသိမ်တဲ့ သူဟာ သူတစ်ပါးအပြုစ်ကိုပဲ
မြင်လေ့ရှိတယ်။ သဘောထားကြီးတဲ့သူကတော့
ကိုယ့်ကိုကိုယ်ပဲ အပြုစ်မြင်တယ်။
သဘောထား အပြည့်ဝဆုံးသူကတော့
ဘယ်သူကိုမှ အပြုစ်မတင်တော့ဘူး”

ဆိတဲ့ ဒဿနအတိုင်း ကိုယ့်အပြစ်ကိုရှာဖြီး ပြုပြင်တာက
ကုသိုလ်လည်း ရတယ်။ ဘဝသံသရာမှာ တိုးတက်မှုလည်း
ဖြစ်တယ်။ သူများအပြစ်ရှာတာကတော့ အကုသိုလ် ဖြစ်တာပဲ
အဖတ်တင်တယ်။ ဘာတိုးတက်မှုမှုလည်း မရရှင်ဘူး။

ဆရာတော်ဦးဆောက်နှင့်တို့ကျတော့ ကြည့်စစ်း ...
အတိတ်က ဒါနအား သိပ်ကောင်းခဲ့တော့ ရောမသုံးထပ်
ကျောင်းကြီးနှစ်ကျောင်းဟာ တစ်နှစ်နှစ်နှစ်အတွင်း တစ်
ကျောင်းကို ဒကာတစ်ဦးတည်းနဲ့ အပြီးဆောက်သွားတာ။
အခုပစ္စပွဲနှင့်မှာလည်း ဒါနအားက သိပ်ကောင်းတာကိုဗာ၊ ဒါ
ကြောင့် ကြည့်ပါလား ဉ်စတေးလျှမှာ၊ ကိုရီးယားမှာ၊ ပြင်ဦး
လွှင်မှာ၊ ကျိုက်ထိုမှာ၊ မော်ဘီမှာ ကျောင်းခဲ့တွေဟာ ခဏ
လေးနဲ့ ဖြစ်သွားတာ နောက်လည်း ဒီထက် ဘုန်းကြီးဦးမှာ
သေချာတယ်။

တို့များမှာတော့ မော်ဘီမှာ သုံးထပ်ကျောင်းဆောက်
တာ နှစ်နှစ်ကျော်သွားပြီး ခုမှုတစ်ထပ်ပဲ ပြီးသေးတယ်။ ပြီး
တော့ ငါက ဒါနမပြုခဲ့ရုံသာမကဘူး။ သူတစ်ပါးရမယ့် လာဘ်
လာဘကိုလည်း နှောင့်ယုက်ဖျက်ဆီးခဲ့ပုံရတယ်။ မော်ဘီ
ဖန်ခါးကုန်းမှာ ငါနောမယ့်သိသားကျောင်းလေးဆောက်တော့
မယ်ဆိုတော့ ပစ္စည်းသိပ်မရှိပေမယ့် သွှေ့တရားရှိတဲ့ လင်
မယား နှစ်ယောက်က သူတို့လျှောပါရစေလို့ လျောက်တယ်။
ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ ငွေက တစ်စုတစ်ပုံတည်းမရှိဘူး။
တက္ကစိကား သုံးစီးဆောင်ထားတယ်။ အဲဒါက ရတဲ့ငွေနဲ့ လူ။

မှာ။ တစ်လကို သုံးသိန်းလျှူမယ်၊ ကျောင်းတစ်လုံးတာ ပြည့်တဲ့
အထိပေါ့။ ဒါနဲ့ တို့လည်း ဝစ်းသာသွားတယ်။ င့် ဘုန်းက
လေးကတော့ တက်လာပြီခိုပြီး အားတက်သွားတာပေါ့။ ဒါနဲ့
အလျှူဒကာ ရှိတယ်ဆိုတော့ ရသမျှ ဓမ္မပူဇာငွေလေးနဲ့
ဆောက်တော့တာပေါ့။

စကြံပတ်လမ်းပါတဲ့ ပေသုံးဆယ်ပတ်လည်ကျောင်း
ဆိုတော့ သိန်းသုံးရာ ဝန်ကျင်လောက် ကုန်တယ်။ ဆောက်
နေဆာအချိန်မှာလည်း ငွေသိန်းသုံးရာကို တစ်ခါတည်း ပုံလျှူ။
နိုင်တဲ့ သူငွေး လေးတိုးက ဆရာတော်သိတင်း သုံးမယ်
စံကျောင်းဆိုရင် သူတို့လျှူချင်တဲ့အကြောင်း လာလာ လျှောက်
ကြတယ်။ ရှုံးက ဒကာက လျှောက်ပြီးသားဆိုတော့ အလှ။
ရှင် ပေါ်ပြီးသားလို့ပဲ ပြောရတာပေါ့။

ဖုတ်မရ - ဓားမ ဆုံး ဆရာတော်

င့်ကုသိုလ်က ဘယ်လောက်နည်းသလဲဆိုရင် အလှ။
ရှင် လင်မယားရဲ့ ကားတွေဟာ အဆင်မပြေတော့ဘူး။ ပျက်
လိုပြင်ရတာတွေက များလာတော့ လေးလလောက် လျှူပြီး
ဆက်မလျှူနိုင်တော့ဘူး။ လျှူနိုင်မယ့် သူငွေးဒကာတွေကျ
တော့လည်း အလှူရှင်ပေါ်ပြီးသားလို့ ပြောထားတော့ ထပ်
မပြောချင်တော့ဘူး။ ‘နာမည်ကြီး ထမင်းတ်’ ဆိုတဲ့ စကားပုံ
ဟာ င့်အတွက်ထားခဲ့တာလို့ ထင်တယ်။

င့်မှာ မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)ဆရာတော်ရယ်လို့သာ
နာမည်ကြီးနေတာ ကိုယ်နေမယ့် သိန်းနှစ်ရာကျော်တန် တဲ့

ကျောင်းလေးတောင် တစ်ပြည်လုံးက လူ။တဲ့ မမွေးအငွေ့နဲ့
ဆောက်ရတာပါ။ 'ဖွတ်မရ စားမ ဆုံး'ဆိုတဲ့ စကားပုံလေးကို
မင်း ကြားဖူးတယ်မဟုတ်လား။

သန်း။။ စကားပုံတော့ ကြားဖူးတယ်ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ စကားပုံဖြစ်
ပေါ်လာရတဲ့အကြောင်း ဝထ္ဌကိုတော့ မကြားဖူးဘူးဘုရား
နှင့် ။။ ဒီလိုက်။ လူတစ်ယောက်ဟာ တော်တော်ကို ဆင်ခဲ့တယ်။
သူများအောင်မှာ ကပ်နေရတယ်။ သူ့ပိုင်ပစ္စည်းဆိုလိုလည်း ခါးက
နှစ်နံပါတ်ပုံဆိုတစ်ထည်နဲ့ စားမတို့တစ်ချောင်းပဲ ရှိတယ်။ သူဟာ
ထင်းခွဲပြီးတော့ ဝမ်းစာရှာရတာပေါ့။။

တစ်ရက်တော့ ရွာထိပ်ဇေပ်မှာ ဖေဒင်ဆရာ တစ်
ယောက်နဲ့ တွေ့လို့ ထင်းရောင်းရတဲ့ ငွေလေးနဲ့ ဖေဒင်မေး
တယ်။ ဖေဒင်ဆရာက ဘာသိချင်တာလဲဆိုတော့ သူ ဘယ်
တော့ချုပ်းသာမလဲဆိုတာ သိချင်တယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။
ဖေဒင်ဆရာက တွေ်ချက်ပြီးတဲ့အခါ ဒီထက် ဆင်ခဲ့ပြီးမယ်လို့
ဟောလိုက်သတဲ့။ သူတော်တော် စိတ်ပျက်သွားတယ်။ သူ့ပိုင်
တာမှ ပုံဆိုးတစ်ထည်နဲ့ စားမတို့ တစ်ချောင်းရှိတာ ဒီထက်
ဘယ်လိုလုပ် ပိုပြီးတော့ ဆင်ခဲ့ပြီးမှာလဲဆိုတာ မတွေးတတ်
အောင်ဖြစ်နေတယ်။

အဖြောက နောက်ရက်ထင်းခုတ်သွားတဲ့အခါမှ သို့ရ
တယ်။ သူထင်းခုတ်နဲ့ တော်ထဲရောက်တဲ့အခါ ဖွတ်တစ်ကောင်
တွင်းထဲပြေးဝင်သွားတာကို သူ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဖွတ်ကို
သတ်ပြီး ရောင်းရရင် ငွေမနည်းရမယ်လို့ တွေ်ပြီး ပထမဆုံး

ဖွတ်ထွက်ပြေးမယ့် အပေါက်ကို လိုက်ရှာပြီး ပိတ်လိုက်တယ်။ ဘာနဲ့ ပိတ်သလဲဆိုတော့ သူခါးက ပုဆိုးကို ချွတ်ပြီး အပေါက် ဝမှာ ထိုးပိတ်လိုက်တာ။

တောထဲမှာ သူတစ်ယောက်တည်းဆိုတော့ ဘယ်သူ ကိုမှလည်း ရှုက်စရာမလိုတော့ဘူးလေ။ အောက်ခံဘောင်း ဘီတိုတောင် မပါတော့ သူမှာ မိမ္မားတိုင်း ဘမ္မားတိုင်း ဖြစ် သွားတာပေါ့။ ဒါကို သူ ဂရမဖိုက်နိုင်ဘူး၊ သူဂရမဖိုက်တာက ဖွတ်ကို ဖော်မိဖိုပဲ။ ပြီးတာနဲ့ ဖွတ်ဝင်သွားတဲ့ အပေါက်ကနေ ဓားမတိုနဲ့ မြေကို တူးတော့တာပဲ။

ကျင်းတစ်ဝက်လောက်ထိ တူးမိတဲ့အခါ လွတ်လမ်း မဖြင့်တော့တဲ့ ဖွတ်ဟာ ဘုရင့်နောင်ထုံး နှလုံးမျှပြီး ကယ်ပေါက် ကို ပိတ်ထားတဲ့ပုဆိုးကို တအားကုန်တိုးထွက်လိုက်တာ ပွင့် သွားပြီး ပုဆိုးဟာဖွတ်ခေါင်းနဲ့ ချိတ်ပြီးပါသွားတယ်။ ဒါကို မြင်လိုက်ရတဲ့ လူဆင်းရဲ့ဟာ လက်ထဲကဓားနဲ့ ဖွတ်ကိုအားကုန် လုမ်းပေါက်လိုက်တယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဖွတ်ရော ပုဆိုးရော အနား မှာရှိတဲ့ ချောင်းကြီးထဲကိုကျသွားပြီး ရောနဲ့မျောပါသွားတယ်။ သူဓားလည်း ချောင်းထဲကျသွားတာပြန်ရှာလို့ မရတော့ဘူး။

အဲဒီတော့မှ ဖေဒင်ဆရာဟောတာ မှန်လိုက်တာလို့ သဘောပေါက်သတဲ့ သူချမ်းသာသမျှ ပုဆိုးနဲ့ဓားမတိုတောင် မရှိတော့ဘူးဆိုတော့ အရင်ကထက်ပိုဆင်းရဲမယ်ဆိုတာ မှန် သွားတာပေါ့။ အဲဒီကိုကြည့်ပြီး ‘ဖွတ်မရ ဓားမ ဆုံး’လို့ ပြော တာပေါ့။ အခုပါအဖြစ်ကလည်း ဒီဆင်းရဲသား အတိုင်းပါပဲ။

ရဟန်းဖြစ်စအချိန်ကလည်း ရဟန်းဒကာ နှစ်ဦးလုံးနဲ့ လွှဲခဲ့ရတယ်။ အခု နာမည်ကြီးဆရာတော်ဖြစ်တာတောင် ကျောင်းဒကာ လေးပါးဦးနဲ့ ကြုံဖန်ပြီး လွှဲရတယ်။

ရဟန်းမိသာပေါ့ကွာ။ လူသာဆိုရင်ပါလည်း ဒီထက်ပိုပြီး ဆင်းခဲ့ပြီးမှာပဲ။

ဆင်းခဲ့သားရဲ့ သိန်းနှစ်ထောင်အလှ။

သန်း။ ။ အဲဒီဆိုရင် ဆရာတော် ဓမ္မပူဇာ ရသမျှတွေကို ခုက္ခသည်တွေ မလျော့ဘဲနဲ့ သုံးထပ်ကျောင်းကြီး မြန်မြန်ပြီး အောင် ဆောက်ပါလာဘုရား၊ ကျောင်းအုတ်နံရဲလည်း ခတ်ပေါ့ဘုရား၊ အခုတော့ ဆရာတော်မှာရသမျှ ခုက္ခသည်တွေ သီရောက်တာက များလွှန်းနေတယ်။ ၂၀၀၈-ခုနှစ် တစ်နှစ်ထဲမှာ ဆရာတော် ခုက္ခသည်တွေကိုလှုံးတာ စုစုပေါင်း သိန်းနှစ်ထောင်ကျော်လောက် ရှိတယ်ဆို။

နှပ်။ ။ အေး။။ ဟုတ်တယ်။ ကိုယ့်မှာမပြည့်စုံဘူးဆိုပေမယ့်စားနှင့်သောက်နှင့်တယ်။ မိုးလုံလေလုံနေနှင့်တယ်။ အဲဒီလို မနေနိမ့်တဲ့ လူတွေကို တွေ့ရရင် မပေးဘဲ မကူညီဘဲနေလို့ကို မရဘူးကွာ။ ငါ ခြေပြည့်သာကျောင်းစရောက်စအချိန်က ကျောင်းမှာ ဝတ်နေတဲ့ ကိုရင်လေးနှစ်ပါးရဲ့ မူဆိုးမအမောက အရောင်းအဝယ်လုပ်ချင်လို့ ငြေချေားတယ်။ ဒီအချိန်က ငါသီကငြေချေးပြီး မဆပ်တဲ့လူတွေအတော်များလာတော့ မချေးတော့ဘူးဆိုပြီး ဘူးခံလိုက်တယ်။ အဲဒီဒကာမကြီး မျက်နှာမသာမယာနဲ့ ကျောင်းပေါ်ကဆင်းသွားတယ်။ ပြီးနောက်က

နှလုံးသားကို အနိုင်ယူရင်ခဏပဲကျ၊ နောက်ဆုံးကျရင် နှလုံး
သားကပြန်နိုင်သွားတာပဲ ညာလည်းရောက်ရော ငါ့အိပ်လို့ မရ
တော့ဘူး။

သန်။။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာတော်။

နုပ်။ ။ အဲဒီ ဒကာမကြီးလိုချင်တဲ့ အကူအညီဂိုမပေးလိုက်ရလို့ စိတ်
မကောင်းဖြစ်သွားတာပေါ့။ နောက်နွဲကျတော့ မနေနိုင်တော့
ဘူး။ ပြန်မရလည်းနေ ချေးလိုက်တော့မယ်ဆိုပြီး ကိုရင်လေး
တွေကို လိုက်ခေါ်ခိုင်းတယ်၊ ဒါပေမယ့် မမိတော့ဘူး။ အဲဒီ
ဒကာမကြီးဟာ မွန်ပြည်နယ်ကို ပြန်သွားပြီ။ သူတို့က မွန်တွေ
လေး။ ဒီကိုရင်နှစ်ပါးရဲ့ အဖေက မြန်မာ၊ အမေကမွန်။ အဖေ
က လူမှိုက်ဆိုတော့ ထောင်ထဲမှာ ဆုံးသွားတယ်။

စောစောကပြောတဲ့အမေကလည်း မွန်ပြည်နယ်ပြန်
အသွားမှာ ဟိုရောက်တော့ဆုံးရှာတာပဲ။ သူတို့မှာ မောင်
နှမ လေးယောက်ကျနိုင်ခဲ့တယ်။ အကြီးဆုံးမလေးကတော့
အိမ်ထောင်ကျပြီး သူအိုး၊ သူအိမ်နှင့်ဖြစ်ပြီး ကျန်တဲ့မောင်
လေးနှစ်ယောက်က တို့ဆီမှာ ကိုရင်ဝတ်တယ်၊ အငယ်ဆုံး
မလေးကတော့ သူအစ်မအိမ်မှာနေတယ်။ နောက်တော့ ကိုရင်
နှစ်ပါးလုံး လူတွေက်သွားတယ်။ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်း အဆင်မပြေ
ဘူးလို့သိရတယ်။ အဆိုးဆုံးက သူအစ်မကမွေးလာတဲ့ကလေး
တွေ အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါ ကိုရင်လူတွေက် ညီအစ်ကို
နဲ့အငယ်ဆုံးမလေးကို သူတို့အိမ်မှာနေတာ မကြိုက်ကြတော့
ဘူး။ ခဏခဏ ရန်လုပ်ခံရတာပေါ့။ သူတို့ အိမ်မှာကပ်နေ

ရတာဆိတော့ ဦးလေးတွေ အဖော်တွေက တူတွေ၊ တူမတွေ
ကို ပြန်ကြောက်နေရတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် အဲဒီမောင်နှမသုံး
ယောက်အတွက် ရွှေပြည်သာ၊ သံဇားရပ်ကွက်မှာ အိမ်နဲ့ခြေ
ဝယ်ပေးလိုက်တယ်။ အခုတော့ တော်တော် အဆင်ပြေနေ
ကြပြီ။

သန်း။။ ကော့သောင်းက အိမ်လှူတဲ့အကြောင်းကို ပြန်ဆက်ပါဦး
ဘုရား။

နှပ်။ မှုဆိုးမမိသားစုကို အိမ်လှူတဲ့အချိန်တုန်းက ကော့သောင်း
က ပါနေတဲ့ကျောင်းမှာ ပေ ၅၀-လောက် ပျော်မခင်းနိုင်သေးလို့
တရားနာပရိသတ်တွေ၊ ဉာဏ်သည်တွေ မြေပြင်မှာ ဖျာခင်းပြီး
တရားနာနေရတဲ့ အချိန်ပါ။ ဒါကို ထောက်ကြည့်ရင် ပါဟာ
အများထင်သလို ရှိလိုလှူတာ မဟုတ်ဘဲ၊ သိလိုလှူတာဆို
တာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာပဲ ကော့သောင်းမြို့ပေါ်က
နာမည်ကြီး စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ယောက်ဟာ ကျောင်း
ကို ရောက်လာပြီး ပါကို ကန်တော့တယ်။ သူက ပါရေးတဲ့
'မြန်မာတို့၏အသက်'ဆိုတဲ့စာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး ဘဝရော၊ စိတ်
ဓာတ်ရော ပြောင်းသွားတဲ့လူကို။ ပေ ၄၀-လောက် ရှိတဲ့
ကျောင်းကြီးမှာ ပျော်ခင်းထားတာက ပေ၂၀-တင်ဆိုတော့ သူ
က သိပ်အဲ့သွားတယ်။ သူက ဘာလို့ဆက်မခင်းတာလဲလို့
မေးတယ်။ ပါကလည်းအမှန်အတိုင်းပဲပြောလိုက်တယ်။ အလှု့။
ငွေမရှိတော့လို့ လို့ အဲဒီမှာတင် ဒီဒကာကြီးဟာ ငွေငါးသိန်း
ချက်ချင်းပြန်ယူပြီး လာလှု့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တဲ့ပေ ၅၀-

လည်း အပြီးခင်းနိုင်သွားတာပေါ့။

မွေပဒအငြကထာမှာ ကုသိုလ်ပထမဖော် ဒီဘဝမှာ
ချက်ချင်း ကောင်းကျိုးပေးဖို့အတွက် အဂါလေးချက်လိုတယ်
လို ပြထားတယ် အဲဒါတွေက ...

- ၁။ အလျှော်ပူရှိလ်သည် ဘုရားပစ္စပုစ္စီ၊ ရဟန္တတစ်ပါးပါး
ဖြစ်ရမယ်။
- ၂။ ထိပုရှိလ်တိသည် နိရောဓသမာပတ်က ထလာကာစ ဖြစ်
ရမယ်။
- ၃။ လျှေ့ဖွယ်ဝတ္ထုသည်တရားသဖြင့် ရှာထားတာဖြစ်ရမယ်။
- ၄။ စေတနာသုံးတန်လုံး ထက်သန်ကောင်းမွန်ရမယ်။
ဆိုတာတွေပဲ ဒါက ယေဘုယျ များသောအားဖြင့်ဖြစ်တတ်
တာကို ပြောတာ။ အပွက် အနည်းငယ်အားဖြင့်တော့ ဒီလေး
ချက်နဲ့မညီဘဲ ဒီဘဝမှာ ချက်ချင်းအကျိုးပေးတာတွေကို ငါ
ဘဝမှာ သုံးကြိမ်ကြုံဖူးတယ်။

သစ်ပင်တစ်ပင် ပါက်ရောက် ကြီးထွားဖို့အတွက်
မြေရယ်၊ ရေရယ်၊ မျိုးစွေရယ် သုံးမျိုးလုံးကောင်းဖို့လိုအပ်
တယ်။ ထိုအတူ ဒါနတစ်ခု ထက်သန်တဲ့ကောင်းကျိုး ပေး
ဖို့အတွက် အလျှော်သွေရယ်၊ လျှေ့ဖွယ်ဝတ္ထုရယ်၊ စေတနာရယ်
သုံးမျိုးလုံး ကောင်းဖို့လိုတယ်။ မြေ၊ ရေ၊ မျိုးစွေသုံးမျိုးမှာ
မျိုးစွေဟာအရေးကြီးဆုံးပဲ။ မြေနဲ့ရေ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်း
ကောင်း မျိုးစွေကိုးထို့ပြီးပျက်စီးနေမယ်ဆိုရင် အပင်မပေါက်
တော့ဘူး။

မျိုးစွဲနှင့်တူသော အရာ

မြေနဲ့ရေသီပိုပေါက်တောင်းပေမယ့် မျိုးစွဲကောင်းတယ်
ဆိုရင် အပင်ကတော့ပေါက်တာပဲ။ တအားမသန့်တာဘဲ ရှိ
ချင်ရှိမယ်။ ဒီအတိုင်းပဲ အလျော့ရယ်၊ လူဗြို့ဖွယ်ဝတ္ထုရယ်
စေတနာရယ် သုံးမျိုးမှာ စေတနာဟာအရေးကြီးဆုံးပဲ။
အလျော့ရယ်၊ လူဗြို့ဖွယ်ဝတ္ထုရယ် ဘယ်လောက်ပင်ကောင်း
ကောင်း စေတနာမကောင်းရင် အကျိုးပေးမကောင်းနိုင်ဘူး။
အလျော့ခဲ့နဲ့ လူဗြို့ဖွယ်ဝတ္ထုဖြော့ပေမယ့် စေတနာကောင်းရင် အကျိုး
ပေးကောင်းပါတယ်။ အခြဖြစ်ရပ်မှာ ဒီပိုမဲ့ခြုံ အလျော့ခဲ့တဲ့
မိသားစုဟာ အညာတရပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတွေမဟုတ်
ပါဘူး၊ လူဗြို့ဖွယ်ဝတ္ထုဖြစ်တဲ့ ငါဝယ်ပေးတဲ့ ဒီပိုမဲ့ခြုံဟာလည်း
သာမန်လောက်ပါပဲ၊ သိပ်အကောင်းကြီးမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့
ငါရဲ့စေတနာက အားကောင်းတယ်။ ငါကျောင်းမှာ အခင်းမရှိ
တာတောင် လစ်လျှော့ရှုံး ယျော့ခဲ့တာ။ အဲဒီလို စေတနာဆိုတဲ့
မျိုးစွဲကောင်းတဲ့အတွက် အကျိုးပေးလည်း ကောင်းခဲ့တယ်။

ရိပ်သာဖွင့်ချင်တဲ့ ငါမှာ နေရာအခက်အခဲဖြစ်နေတာ
ကို သိသွားတဲ့ ကော့သောင်းမြို့က ဒကာ၊ ဒကာမတွေက
စုပေါင်းလျှော့လိုက်ကြတာ အရင်ကျောင်းမြေနဲ့ကပ်လျက် ဆယ်
ကေ ကျော်လောက်ထပ်ရတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ငါက
လျှော့တာ လေးသိန်းငါးသောင်းဖိုးလောက်ပဲ ရှိတယ်။ ငါကို
ပြန်လျှော်ကြတာက ငွေ-သိန်းဖိုးလောက် ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်
တာကယ်လိုအပ်နေသူကိုသာ စေတနာကောင်းကောင်းနဲ့ လျှော့

ပါ။ အကျိုးပေးကောင်းပါတယ်လို ရဲကြီး ပြောရတယ်။
 စေတနာကောင်းကောင်းနဲ့ လူပါဆိုတာ ငါကောင်း
 စားဖို့ နောင်တစ်ဆိုနဲ့ ငါ ချမ်းသာဖို့ဆိုတဲ့ စိတ်လုံးလုံး မပါဘဲ
 အလျှော်လိုအပ်တဲ့အရာ ရပါစေဆိုတဲ့ စေတနာ သက်သက်နဲ့
 လူရမယ်လို ပြောတာ။ ကိုလေသာနဲ့ ခန္ဓာချုပ်တာကို နိဗ္ဗာန်လို
 ခေါ်တာ။ ကိုလေသာနဲ့ ခန္ဓာချုပ်ချင်ရင် အကြောင်းတရားဖြစ်
 တဲ့ကိုချုပ်အောင်လုပ်ရတယ်။ ဒီလိုပြောလိုက်တော့ အကုသိုလ်
 ကံကတော့ မလုပ်ဘဲနေလို ချုပ်တယ်ထားပါတော့။ ကုသိုလ်
 ကံကျတော့ ဘယ်လိုချုပ်အောင် လုပ်ရမလဲလို မေးစရာရှိ
 လာတယ်။

ကုသိုလ်ကံချုပ်အောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ဒါန၊ သီလ၊
 ဘာဝနာ ဘာကုသိုလ်မှ မလုပ်နဲ့လို ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူး၊
 ကုသိုလ်မျိုးစုံလုပ်ရမယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မထားရ
 ဘူးလို ဆိုလိုတယ်။ ဘာမျှော်လင့်ချက်မှမထားဘဲ လုပ်တဲ့
 ကုသိုလ်ကံမှန်သမျှဟာ နိဗ္ဗာန်မြန်မြန်ရောက်ဖို့ အထောက်
 အကူတွေချည်းပဲ ဖြစ်သွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်မရမိ စပ်ကြားမှာ
 လည်း လောကကောင်းစားဖို့ စိတ်နဲ့လုပ်တဲ့ ကုသိုလ်က ပို
 တောင် ကောင်းကျိုးပေးပါသေးတယ်။

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ ဒါန၊ သီလစတဲ့ ကုသိုလ်
 တွေကို လေးအချိန်ငြင်းကမ္မာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ဘာ
 ကောင်းကျိုးချမ်းသာကိုမျှ မမျှော်လင့်ဘဲလုပ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်
 ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ ဘယ်သူမှ မဖို့အောင် ဘုန်းကြီးခဲ့တာပါပဲ။

လခစားအလုပ်ဝင်လုပ်ရင် လကုန်ရင် လစာရမှာပဲ ဆုတောင်း
နေစရာမလိုဘူး။ ထိုအတူ ဒါန၊ သီလစတဲ့ ကုသိလ်ကိုလုပ်
ရင် ကောင်းကျိုးသေချာပေါက် ပေးမှာပဲ။ ဆုတောင်းနေစရာ၊
မျှော်လင့်နေစရာမလိုဘူး၊ ဒီအချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာကြီး
ဦးရွှေအောင်ရဲ့ အတွေးအမြင်လေးတစ်ခုကို ပြောပြမယ်။
ကံချုပ်အောင်လုပ်နည်းလို့ ခေါင်းစဉ်လေး တပ်ထားရအောင်။

ကံချုပ်အောင်လုပ်နည်း

ဘဝဇာတ်သိမ်းဖို့ အားထုတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဘဝ
ဇာတ်ဆရာဖြစ်သော ကံကို မည့်နှားနိုင်အောင် အားထုတ်
ခြင်းဖြစ်၏။ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတ်အရ ဘဝဖြစ်သော ကံရှိနေပါ
လျှင် သံသရာဇာတ်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် သံသရှုံး အတော့
မသတ် ကျင်လည်နေရမည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ကံကို ဘဝ
နိရောစာ ဇာတ်နိရောစောအရ ချုပ်သွားအောင် လုပ်သွားရမည်
ဖြစ်၏။ ကံကို ချုပ်သွားအောင်လုပ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဒါနကံ
သီလကံ ဘဝနာကံ တို့ကို လုပ်သမျှ ဒုက္ခဟူသောအမြင်ဖြင့်
မလုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ အမှန်ဆိုလိုသည်ကတော့
ဒါနကံကိုလည်း စွမ်းအားရှိသလောက်လုပ်ရမည်။ သို့ရာတွင်
ထိုသို့လုပ်ရာ၌ ဥပါဒါနနိရောစာ ဘဝနိရောစောအရ ဥပါဒါန
မပါဝင်အောင်လုပ်ရမည်။ ဥပါဒါနမပါဝင်တော့လျှင် ကံသည်
ချုပ်ပြီးသားဖြစ်၏။ ဥပါဒါနမပါဝင်အောင် လုပ်ရာ၌ တဏ္ဍာ
နိရောစာ ဥပါဒါနနိရောစောအရ တဏ္ဍာ မပါဝင်အောင် လုပ်

ရ၏ ဟန္တုပြစ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟန္တသမျှ
ကို မနားမနေလုပ်ရမည်။ ထိုသို့လုပ်ရာတွင် ရလတ္တံ့သော
အကျိုးဟန္တသမျှကို လုံးဝတွယ်တာခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း မရှိဘဲ
လုပ်ရမည်။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းမျိုးကိုသာ ကံကို ချုပ်သွားအောင်၊
မည့်ကြားနိုင်အောင် လုပ်ခြင်းမည်၏။ ကံချုပ်မှတော့ ဘဝ
ဇာတ်သည် ချုပ်ပြီးသားဖြစ်၏။ ဘဝဇာတ်ချုပ်လျှင် စစ်မှန်
သော ချမ်းသာသို့သွားကို ရတော့၏။ ထိုအခါ သံသရာဇ်တ်
ကောင်အဖြစ်မှလွှတ်ပြီ။ ဘဝဇာတ်များကို ဖန်တီးခြင်း၌ ကံ
သည် ကောရာဖြစ်၏။ ဘဝပြတ်လမ်းကို ဖန်တီးခြင်း၌ ဉာဏ်
သည် ကောရာဖြစ်၏။ ဘဝဇာတ်လမ်းကို ဖန်တီးရာ၌ တွေ့
မြင်သမျှ အရာရာကို မိမိအတွက်သိမ်းပိုက်၏။ ဘဝပြတ်လမ်း
ကို ဖန်တီးရာ၌ တွေ့မြင်သမျှ အရာရာကို လောကအတွက်
စွန့်လွှတ်၏။

စွန့်လွှတ်ရာ၌ ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုးဘဲ လွှတ်လွှတ်စွန့်
လွှတ်ခြင်းသာဖြစ်၏။ ဘာကိုမျှ မျော်ကိုးမှုမရှိခြင်းသည်ပင်
တဏ္ဍာကို ချုပ်အောင်လုပ်ခြင်း မည်၏။ တဏ္ဍာကိုချုပ်အောင်
လုပ်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးသည် တဏ္ဍာကို ပွားစည်း
အောင်လုပ်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးထက် အတိုင်းမသိ
ပို၍ ကြီးမား၏။ အမှန်အားဖြင့် လိုချင်၍ ရအပ်သော အကျိုး
တရား၏ ဝမ်းပိုက်ထဲ၌သောကသည် ပါဝင်လာ၏။ အဘယ့်
ကြောင့်ဆိုသော မိမိရထားသော အကျိုးတရား ဆုံးရှုံးသွား

ရမည်ကို အမြတမ်းစိုးရိမ် ပူပန်နေရသောကြောင့်ဖြစ်၏။ မလို ချင်ပါဘဲလျက် ရအပ်သော အကျိုးတရား၏ ဝမ်းပိုက်ထဲ၌ သောကသည် ပါဝင်လာခြင်း မရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော အစကတည်းက မိမိအနေဖြင့် မလိုချင်သော အကျိုးတရား လက်လွှတ်ဆုံးသွားသော်လည်း ထိုသို့ဆုံးရှုံးသွားသည့် အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်စရာ ဘာမှမရှိဘဲ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမှ လွတ် မြောက်သွားဖြင့် ဝမ်းသာစရာသာ ရှိလေသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်

(၁၉၉၂) ၅၊ မတ်လထုတ် ဓမ္မရသစာစောင်ပါ
သံသရာ ၃၁၅ဆောင် ဆောင်ပါရဲမှ)

သန်း။။ နယူးယောက်က ဝေမာလွင်အကြောင်းပြောပါဦးဘုရား။
နှင့်။။ သူဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ခြောက်လကျော်လောက်က အလုအပ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေအတွက် ကုန်ကျေမည့်ငွေကို စုတယ်။ အလုအပအဝတ်အစားနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဖြူးခြုံလို့ ရတာ မြို့ခြုံပြီး သိန်းဘွဲ့-ငါဆိုကို ပို့ပေးတယ်။ လိုအပ်တဲ့ နေရာမှာ လူဗျာပါတဲ့။ အလူ၍ငွေပို့တဲ့အချင်းက ငါဆောက်နေတဲ့ သုံးထပ်ကျောင်းဆောင်ကြီးဟာ ခုံတ်မြှစ်ပဲရှိသေးတာ ဆိုတော့ လိုတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သိန်း-ဘွဲ့ လိုချင်တဲ့စိတ်ကို ဒါ လိုချင်တဲ့စိတ်ပဲလို့ သိပြီး ပယ်သတ်လိုက်တယ်။

ပြီးတော့ ရောဝတီတိုင်း လွှာတွာ့မြို့နယ်၊ ဘေးပေါက်ရွာမှာ နာဂစ်ကြောင့် ပြီကျေသွားတဲ့ မူလတန်းကျောင်း ကို အသစ်ပြန်ဆောက်ပေးလိုက်တယ်။ ရောဝတီတိုင်းမှာ

နာဂစ်ကြောင့်ပျက်စီသွားတဲ့ စာသင်ကျောင်းပေါင်း လေး
ထောင်ကျော်ရှိတယ်။ အခုမှ နှစ်ထောင်ကျော်လောက်ပဲ
ပြန်ဆောက်နိုင်သေးတယ်။ တာဝန်သိ ရဟန်းရှင်လူတွေဟာ
ပိုင်းဝန်းကူညီလှု။ ဒါန်းသင့်တယ်။

ဒီအကြောင်းအရာ အကျယ်ကိုတော့ နောက်ထွက်
ပထဲ၊ သင်လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီလား ဆိုတဲ့ စာအုပ်ရယ်၊ ‘လူ
ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အမိကရည်ရွယ်ချက်’ ဆိုတဲ့စာအုပ်ရယ်၊ ထွက်လာ
မှ ဖတ်တော့။ ခုတစ်ခါ ဝေမာလွင်က ငါ့သိ ဖုန်းထပ်ဆက်
တယ်။ အခု ၂၀၀၉၊ ၆-လုပိုင်း တစ်ခေါက်လာပြီးရင် နောက်
တစ်နှစ်ကျော်တဲ့အထိ မြန်မာပြည်ကို လာနိုင်မှာမဟုတ်တော့
ဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်အသုံးတည့်မယ့် အမှတ်တရ
ပစ္စည်းတစ်ခုခု လှုပါရစေ။ ဆရာတော်အလိုရှိတာကို မိန့်ပါ။

မြင့်မြတ်သော ဒေါ်မြတ်သီတာ

လိုချင်လျှင် ဆင်းရဲသည်။

မလိုချင်လျှင် ချမ်းသာသည်

လိုချင်တာက သမှုဒယသစွာ။

ဆင်းရဲတာက နှုက္ခသစွာ

မလိုချင်တာက မဂ္ဂသစွာ။

ချမ်းသာတာက

နှီရောသသစွာ(နှီဗာန်)

ဆိုပြီး ငါက ခဏ ခဏဟောတာကျာ။ ကိုယ်ဟောတဲ့

အတိုင်း ကိုယ့်သစ္စာနှင့်မှာလည်း လိုချင်စိတ်မပေါ်အောင် အမြတ်များ ရရှိခဲ့ကြနေတာ။ ဒီကြောင့် ဆရာတော်တော့ ဘာမှ မလိုအပ်ဘူး။ ဝေမာလွင်လျှောင်ရင် နှဲသာမြှုင်စွာက နှစ်းပါးတဲ့ စေတနာရှင်တွေကို တတ်နိုင်သမျှ ထောက်ပံ့ပေးပါလို့ ပြော လိုက်လို့ ဒီအလျှောင်ပေါ်လာတာပဲ။ ရေ့နှဲသာဆေးရုံက ဒေါက်တာ မြတ်သီတာဆိုရင် ဒီဆေးရုံမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင် နေတာ ဆယ့်သုံးနှစ်တောင် ကျော်လာပြီ။

သန်း ။ ။ အနာကြီးရောဂါဆေးရုံဆိုရင် ဒေါက်တာအများစုက မသွား ချင်ကြဘူးလို့ ကြားဖူးတယ်။ ဒီဒေါက်တာကျေမှ ဘာလို့ အကြားကြီး နေတာတုန်းဘုရား။

နှပ် ။ ။ အမ်ဒီတီ လို့ ခေါ်တဲ့ ဆေးပေါင်းမပေါ်မိုက ဒီဆေးရုံမှာ တာဝန်ကျေတဲ့ဒေါက်တာ အချို့ဟာ ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး သူ တို့ကိုယ်တိုင် အနာကြီးရောဂါသည်ဘဝကို ရောက်သွားကြ တယ်။ နောက်တစ်ချက်က ဆေးကုနေကြတဲ့ရောဂါသည် တွေဟာ ဆင်းရုံသားတွေပဲ များတယ်။ တချို့ဆို တောင်းစားရကြတာ။ ဒီတော့ ဒီဆေးရုံမှာ တာဝန်ကျေတဲ့အခါ အောက်ဆိုက်ဝင်ငွေဆိုတာ မရှိဘူး။

ဒီကြောင့် ဒေါက်တာအများစုဟာ ရေ့နှဲသာဆေးရုံ မှာ တာဝန်ကျေမှာကို သေမလောက်ကြာက်ကြတယ်။ တချို့ ဒေါက်တာတွေများဆိုရင် မဖြစ်မနေ အထက်က အမိန့်ချုလို့ ဒီဆေးရုံရောက်လာပြီဆိုရင် လူနာတွေကို ကိုယ်တိုင်နေးတွေးစွာ ကုသပေးခြင်းမရှိဘဲ အောက်လက်ငယ်သားတွေနဲ့ လွှတ်

ထားလိုက်သတဲ့။ ဝတ်ကြတန်းကြပဲ့။ ဒီလိုနဲ့ နှစ်စွဲတော့
ပြောင်းသွားကြတာပဲ့။ ဒီအကြောင်းအရာတွေကို သိထားတဲ့
ဒေါက်တာမြတ်သီတာက သူများမလုပ်ချင်တဲ့နေရာကို ငါလုပ်
မယ်ဆိုတဲ့ အနာခံတဲ့စိတ်ပေါ်တော်နဲ့ အထက်ကို ဒီပို့ပေးဖို့ စာ
တင်ပြီး လူနာတွေကို ကိုယ်တိုင်ပြုစုကာသပေးနေတာ အခု
ဆိုရင် ၁၃-နှစ်လောက် ရှိပြီ။

ဒေါက်တာရောက်စက ဆိုရင် ဘေးကလူတွေက မေး
တယ်တဲ့။ ဒေါက်တာက ခရစ်ယာန်လား၊ ဗုဒ္ဓဘာသာလား
တဲ့။ ၆၇၅။ ဗုဒ္ဓဘာသာပါ။ ဘာဖြစ်လို့ အခုလို မေးရတာလဲ
ဆိုတော့ ဒီသေးရုံရောက်လာရင် ခရစ်ယာန် ဒေါက်တာတွေပဲ
များလို့ မေးတာပါတဲ့။ တကယ်တော့ ခရစ်တော်က တစ်ဘဝ
စာ အသေခံပြပြီး အနာခံတဲ့ကျင့်စဉ်ကို ပြခဲ့တာပါ။ ဗုဒ္ဓဘုရား
ရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့ အလောင်းတော်ဘဝမှာ ဘဝ
ပေါင်းများစွာ အသေခံပြီး အနာခံတဲ့ကျင့်စဉ်ကို ပြခဲ့တာပါ။

မဟာကပိအတ်ဆိုရင် ကြည့်ပါလား။ သူ့အခြေအရုံ
မျောက်ပေါင်းများစွာ သရက်ပင်ပေါ်မှာ ပိတ်မိနေတယ်။ ဘုရင့်
လေးသည်တော်တွေက ဂိုင်းထားကြတယ်။ ဒီအခါမှာ အသာ
စံသူဆိုရင် တစ်ကောင်တည်း ကိုယ်လွှတ်ရန်းပြေးရင် ရတယ်။
မပြေးခဲ့ဘူး။ သရက်ပင်ကနေ ချောင်းကြီးတစ်ချောင်းကို ကျော်
ပြီး တော့ရောက်အောင် အလောင်းတော် ခုန်ကူးသွားတယ်။
ပြီးတော့ နှယ်ကြီးတစ်ချောင်းကို ဖြတ်၊ ခါးမှာချည်ပြီး သရက်
ပင်ရှိရာကို ပြန်ခုန်တက်လာတယ်။

နှယ်ကြီးက တိုသွားလို သရက်ပင်ပေါ်ထိ မရောက်ဘူး၊ သရက်ကိုင်းကို လှမ်းမိရုပဲရှိတယ်။ အသက်သေတဲ့ထိ အနာခံတဲ့ အလောင်းတော်ဟာ မျောက်ပေါင်း ၅၀၀ကို သူ ကျောပေါ်ကတစ်ဆင့် နှယ်ကြီးကို တွဲလောင်းခိုပြီး ဟိုဘက်တောထဲကို ပြောကြဖို့ အမိန့်ပေးတယ်။ ဒီလောက် အနာခံနေတာကိုတောင် မကြည့်ညိုတတ်တဲ့ ဒေဝဒတ်အလောင်းမျောက်က ဘုရားအလောင်းမျောက်ရဲ့ကျောပေါ်ကို အမြိုင်ကနေ အရှိန်ခဲ့ခိုချို့မှုကူးလို မျောက်တွေလည်း ဟိုဘက်ကမ်းရောက်ရော ဘုရားအလောင်းမျောက်မင်းဟာ သေပွဲဝင်ရှာတယ်။

ဒေဝဒတ်အလောင်းမျောက်ဟာ သူ မျောက်မင်းနေရာကို လိုချင်လို ဘုရားအလောင်းမျောက်မင်းကို သေအောင်သတ်ခဲ့တာပဲ။ အတ်တော်ချေခွဲထဲမှာ အလောင်းတော် အသေခံပြီး အနာခံပြောတောက် သေချာဖတ်ကြည့် သိတယ်။

အနာခံမှ ဓမ္မတပည့်

“ခရစ်တော်က တစ်ဘဝအသေခံခဲ့တာနဲ့တောင်ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေက ဒီလောက်အနာခံနိုင်သေးရင် ဘဝပေါင်းများစွာအသေခံပြုခဲ့တဲ့ ဓမ္မရဲ့ တပည့် ဓမ္မဘာသာသာဝင်တွေဟာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေထက် ပိုပြီး အနာခံသင့်တာပေါ့”

ဝမ်းနည်းကြကွဲစရာကောင်းတာက ယနေ့ခေတ် ဓမ္မဘာသာဝင်အများစုဟာ ဓမ္မရဲ့တပည့် အမည်ခံပြီး ကျွန်ုင်

တော့ ဗုဒ္ဓနဲ့ဆန္ဒကျင်ဘက် ဒေဝဒတ်ရဲ့ အကျင့်တွေကို ကျင့် နေတာပဲ။ အမြိုးကျက် အမြိုးစား၊ ခေါင်းကျက် ခေါင်းစား၊ သာရာမှာနေမယ် ဆိုတဲ့ အကျင့်အကြံတွေဟာ ဒေဝဒတ်ရဲ့ ကျင့်စဉ်တွေပါ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ မူဝါဒကကောင်းပါလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တွေက မကောင်းကြတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်တောင် သိက္ခာကျ ရပါတယ်။

ဝန်ထမ်းအများစု ငွေများများရမယ့်နေရာကို လာဘို ထိုးပြီး စွတ်သွားနေကြတာ။ ရဟန်းအများစု လာဘိုလာဘ များများရမယ့်နေရာကိုပဲ ကျောင်းထိုင်ဖို့ကြီးစားနေကြတာ တွေဟာ အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့ အသာစံလမ်းစဉ်ပဲ။ ငွေနဲ့ လာဘို လာဘာကိုအလေးမထားဘဲ နိုင်ငံအတွက်၊ သာသနာအတွက် တကယ်လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ နေပေးတာဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့အနာခံလမ်း စဉ်ပဲ။ တော်များတွေမှာ ငယ်ဖြူကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးတွေ မရှိ တဲ့အတွက် သာသနာတော်ဟာ တစ်စ တစ်စ ဆုတ်ယုတ် လာပြီ။

ငယ်ဖြူရဟန်းတော်အများစုဟာ သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်မှာကို ဂရုမစိုက်ကြသူး။ မိမိသေတ္တာထဲ ဝတ္ထုငွေ ဆုတ်ယုတ်မှာကိုပဲ ဂရုစိုက်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း မြို့ပေါ်မှာ ကျောင်းထိုင်ဖြစ်အောင် ကြီးစားကြတယ်။ လျှောမယ့် လူမရှိရင် ဝယ်ယူကြတယ်။ မိမိအော် တော်များကိုတော့ တော့ ထွက်ကြီးတွေလက်ထဲ ဘာဖြစ်ဖြစ်ဆိုပြီး ပစ်ထားကြတယ်။ ဒီကျင့်စဉ်တွေဟာ ဘုရားနဲ့ ဆန္ဒကျင်ဘက် အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့

အသာစံတဲ့ကျင့်စဉ်ပဲ။

တောင်သာမြှုနယ်၊ ပန်းပေါင်းရွာကျောင်း ဆရာတော်
ဦးကုန်ဝံသဆိုရင် မန္တာလေးနားမှာ ကျောင်းရှိတယ်။ မနေဘူး။
ရွာကျောင်းပြန်ထိုင်ပြီး သာသနာပြုနေတာ ကိုရင် အပါး ၅၀
ကျော်ရှိတယ်။ ကျောင်းသားအယောက် နှစ်ရာကျော် ရှိ တယ်။
ပုံတော်မူခဲ့ပြုဖြစ်တဲ့ တောင်တန်းဆရာတော် ဦးညွှေမသာရ
ဆိုရင် ရန်ကုန်မြို့ပေါ်မှာ ကျောင်းနှစ်ကျောင်းတောင် ရှိတယ်။
အဲဒီကျောင်းတွေ စွဲနှင့်လုပ်လိုက်ပြီး ချင်းပြည့်နယ်နှုန်းကတောင်
တန်းတော်ကြီးထဲမှာသာသနာပြုလိုက်တာ ပုံတော်မူတဲ့ အထိ
ပါပဲ။ ဒီဆရာတော်တွေဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့အနာခံတဲ့ ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်
ကြတာပဲ။

ဒေါက်တာမြတ်သီတာ ရေနှံသာဆေးရုံကို ရောက်စ
တစ်ရက်ကပေါ့။ ရောဂါသည်အမျိုးသားကြီး တစ်ယောက်
ရဲ့လက်ကို ယုယုယယ ကိုင်ကြည့်ပြီး ဦးလေးသာက်သာရဲ့လား
လို့လည်း မေးလိုက်ရော အမျိုးသားကြီးဟာ ဘာမှပြန်မဖြေ
နိုင်ဘဲ ချံးပွဲချုပြီး ငိုရှာတယ်။

သန်း။ ။ ဘာဖြစ်လို့ ငိုတာလဲဘူးရား။

နာမ်အာဟာရ စားလိုကြ

နှစ် ။ ။ ဝမ်းသာလွန်းလို့ ငိုတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ သူတို့ကို ဦးလေး
လို့ ခေါ်တာ ဒီတစ်ခါပဲ ကြောယူးလို့တဲ့။ အရင် သူတို့ကို အနှစ်တို့
လက်ပရိစိတို့ ဒီလိုပဲ ရင့်ရင့်သီးသီးခေါ်ကြတာကိုး။ ပြောရရင်
နှံသာမြှုပ်တစ်ဆဲလုံးနဲ့ ရေနှံသာဆေးရုံက လူနာအားလုံးဟာ

ရုပ်အာဟာရရော၊ နာမ်အာဟာရရော နှစ်မျိုးလုံး သာလောင် မွတ်သိပ်နေကြတာပါ။ ၂၀၀၇-ခုနှစ်က တို့ ပထမအကြိမ်သွားလျှေားတယ်။

တို့တစ်တွေ စုပေါင်းလျှော့တဲ့ ၅၄-သိန်းသော ငွေတွေ ထက် သူတို့ကျွေးမွေးတာကို ငါနဲ့တကွ ဓမ္မမိတ်ခွေ တစ်ရာ ကျော်တို့ အားရပါးရ စားကြတာကို သူတို့က ပိုပြီး ဝမ်းသာကြတယ်။ အဲဒီအခေါက်တုန်းက ဆရာဝန်ဆရာမတွေ ချက် ကျွေးမယ့် အော်အစဉ်ကို နောက်ဆုတ်ခိုင်းပြီး ဝေဒနာရှင် ဖိသားစုတွေ ချက်ကျွေးတာကိုမှ စားတယ်ဆိုတာ ရုပ် အာဟာရအပြင် နာမ်အာဟာရကိုပါ ထောက်ပုံပေးလိုက်တဲ့ သဘောပါ။

ပြီးတော့ ဗဟိုသုတမ္မတ်ထားရမှာက နှဲသာမြှုင်မှာ ရှိတဲ့ လူတွေအားလုံးမှာ အနာကြီးရောဂါပိုးမရှိတော့ဘူး ဆိုတာပဲ။ အမ်ဖိတိလို့ခေါ်တဲ့ ဆေးပေါင်းကို သောက်ပြီး ကတည်းက သူတို့ကိုယ်မှာ ရောဂါပိုးမရှိတော့ဘူး။ အနာ ပျောက်သွားပေမယ့် အမာရွှေတ်ကျွန်းသလိုမျိုးဖြစ်နေတာကို ဆေးပညာဗဟိုသုတ မရှိဘူးတွေက တအားကြောက်နေကြတာ။ လက်လေးတွေ တို့တာ၊ နာခေါင်းချိုင့်ဝင်တာ၊ မျက်စွေ ဖွင့်မရတာတို့ဟာ ရောဂါပျောက်သွားပေမယ့် အမာရွှေတ်ကျွန်း နေတဲ့ သဘောမျိုးပါ။ သူတို့မှာ ရောဂါပိုး မရှိတော့တဲ့အတွက် သူတို့ မွေးလာတဲ့ ကလေးတွေအားလုံးက အကောင်းချုပ်းပဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ လက်ဆွဲမိတ်ဆက်လို့ သူတို့ချက်ကျွေးတာ

ကို စားလို ဘာရောက်မှ မကူးနိုင်ဘူးဆိုတာ ဆေးပညာ
ပဟုသုတေ အနေနဲ့ လူတိုင်း သိသင့်တယ်။

ပြီးတော့ အနာကြီးရောက်ဖြစ်လည်း ကြောက်စရာ
မလိုတော့ဘူး။ အမ်ဒီတီဆိုတဲ့ ဆေးပေါင်းကို ခြောက်လ
သောက်ရင် ပျောက်တာပဲ။ သိသိချင်မြန်မြန်သောက်ရင် ပိုပြီး
တော့ မြန်မြန်ပျောက်တယ်။ ငါပြောချင်တာလေးတွေက
တော်တော်စုံသွားပြီကျွဲ့။ အခုပြောခဲ့တဲ့ စာမျက်နှာ တစ်ရာ
လောက်ကို အကျဉ်းချုပ် အနှစ်ချုပ်လိုက်ရင် အခုလို
ဖြစ်လာမယ်။

အသာစံခြင်းတိအကို

အရှင်ဒေဝဒတ်တည်ထောင်ခဲ့သည်။

အသာစံခြင်းတိအကျိုးနောက်ဆုံးပန်းတိုင်သည်

အပါယ်လေးပါး၊ အသာစံခြင်းတိအကို

တည်ထောင်ခဲ့သော အရှင်ဒေဝဒတ်ကိုယ်တိုင်

ယခုအခါတွင် အဝိစိဝင်ရဲ့ကျရောက်နေပြီ ဖြစ်သည်။

အသာစံခြင်းဟူသည် ပယ်သတ်ရမည်

သမုဒ္ဓယသစ္စာတရာ့ကို သိမ်းပိုက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

အနာခံခြင်းတိအကို ဂုဒ္ဓရှင်တော်မြှတ်

တည်ထောင်တော်မူခဲ့သည်။

အနာခံခြင်းတိအကျိုးနောက်ဆုံးပန်းတိုင်သည် နိုဗ္ဗာန်

အနာခံခြင်းတိအကို တည်ထောင်ခဲ့သော

ဂုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြှတ်ကိုယ်တိုင် ယခုအခါ

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားနေဖြူဖြစ်သည်။
 အနာခံခြင်းဟူသည်ပယ်သတ်ရမည်
 သမုဒ္ဓယသစ္စာ၏ တဏ္ဍာကို
 အလုပ်ဖြင့်လက်တွေ့ ပယ်သတ်ခြင်းဖြစ်သည်။
 ဘာကိုပဲလုပ်လုပ် ငါကောင်းစားတဲ့ဘက် ဦးတည်
 သွားရင် အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့ အသာစံလမ်းစဉ်ဖြစ်သွားတာပဲ။
 ဘာပဲလုပ်လုပ် လောကလူသားတွေ ကောင်းစားတဲ့ဘက်
 ဦးတည်လိုက်ရင် ဘုရားရှင်ရဲ့ အနာခံလမ်းစဉ်ဖြစ် သွားတာပဲ။
 မင်းတို့ ငါတို့တွေဟာ ဘဝသံသရာအစကနေ အခုအချိန်တိုင်
 အောင် အသာစံတဲ့ လမ်းစဉ်နောက်ပဲ လိုက်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါ
 ကြောင့်လည်း ဂရိုဝိုမြှုသဲစုမက ဘုရားတွေ ပွင့်ခဲ့ကြပေမယ့်
 တို့တွေဟာ ခုချိန်ထိအောင် ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ကျေတ်တန်းမဝင်
 နိုင်ကြတာပေါ့။

အနာခံသူငါးဦး

ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာအများစုဟာ အသာစံသူက များ
 တယ်။ အနာခံသူက နည်းတယ်။ တစ်ခါ အနာခံသူထဲမှာ
 လည်း အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုးတရားမှာ
 အနာမခံသူကများတယ်။ အမှန်က အကြောင်းတရား အကျိုး
 တရား နှစ်မျိုးလုံးမှာ အနာခံမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ့် ပါရမိတိုက်တဲ့
 အနာခံမှုလို ဆိုတိုက်တယ်။
 သန်း။။။ အဲဒီအချက်က သိပ်နက်နဲ့တယ်ဘုရား။ တပည့်တော်တို့
 လူငယ်တွေ နားလည်အောင် လက်တွေ့သာစကလေးတွေနဲ့

ပြောပေးပါ။

နှစ် ။ ။ အေး . . . ပြောပေးမယ်။ ငါရယ်၊ ဝေမာလွင်ရယ်၊ မျိုးသန္တရယ်၊ မသော်တာရယ်၊ ဒေါက်တာမြတ်သီတာရယ် ငါမွေးတဲ့ နေရာမှာ စာကြည့်တိုက်လျှော့မယ့် ကိုဖြိုးတို့ နေးမောင်နံရယ်၊ ဒီပါးယောက်နွေ့ပေါ်ပြလိုက်ရင် မင်းသောာပေါက်သွားမယ်။ ငါဟာ စာပေရော တရားဟောမှာပါ အခုလို အောင်မြင်အောင် အသက် ၁၃-နှစ်သားကနေ စပြိုကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ရတယ်။

စာသင်သား ဘဝတုန်းကဆိုရင် အခွင့်အရေးရလို တြေားစာသင်သားတွေ ပွဲသွားကြည့်တဲ့အချိန်မှာ ငါ တရားသွားနာတယ်။ နေ့အခါ ကျောင်းပိတ်လို စာသင်သားတွေ လည်ကြပတ်ကြတဲ့အချိန်မှာ ငါက ဆရာဘုန်းကြီးတွေရဲ့ ဘီရို ထဲက စာအုပ်စာစောင်မျိုးစုံကို ဖတ်တယ်၊ မှတ်တယ်။ တချို့စာသင်သားတွေက ဉာဏ်နေ့ဆို အပြင်ထွက်သွေ့က ထွက်တယ်။ ဘာမှမလုပ်ဘဲ နားသွေ့ကနားတယ်။ တိုကတော့ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကြီးဟောတဲ့ ဉာဏ်နေ့တရားကို နာတယ်မှတ်တယ်။ တချို့က သုံးစရာ ပိုက်ဆုံးလာရင် ကက်ဆက်သေးသေးလေးတွေ၊ ရေဒီယိုလေးတွေ ဝယ်ပြီး ဖွင့်နားထောင်ကြတယ်။ ငါကတော့ ပိုက်ဆုံးနည်းနည်းရှိတာနဲ့ စာအုပ်ဝယ်ဖတ်တာပဲ့။ အဲဒါတွေကို အကြောင်းတရားမှာ အနာခံတာလို ခေါ်တယ်။ ခုချိန်မှာ စာအုပ်တွေရော တရားခွေတွေရော အောင်မြင်လာပြီ။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်လာပြီ။ ဒီအချိန်မှာ သိန်းထောင်ချို့တာနဲ့ ကားကြီးတွေ စီးမယ်ဆိုရင် စီးနိုင်ပြီ။ အယား

ကွန်းတွေ စလောင်းတွေနဲ့ ဖိမ်ခံမယ်ဆိုရင်လည်း ဖိမ်ခံလို့ရပြီ။

အဲဒီလို ဖိမ်မခံဘဲနဲ့ သစ်သားကျောင်းဆောင်လောက် ဆောက်ပြီး ဖြစ်သလိုနေတယ်။ ခရီးဝေးလမ်းကြော်းတွေ ဆိုရင် ညီတော်မောင်စိုးတင့်ဝယ်ထားတဲ့ ဟိုင်းလတ်ကားကြီးနဲ့ ကြွတယ်။ အရှင်ဆွမ်းဆိုရင် များသောအားဖြင့် ဟင်းတစ်ခွက် အများဆုံး နှစ်ခွက်လောက်ပဲ စားတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေး ခုက္ခသည်အားလုံးကို ကူညီထောက်ပံ့တယ်။ အဲဒီအကျိုးတရားမှာပါ အနာခံတာပဲ။ အခုလိုအကြောင်းတရား အကျိုးတရား နှစ်မျိုးစလုံးမှာ အနာခံမှ ပါရမီထိက်တဲ့ အနာခံမှုလို ခေါ်တယ်။

ဒီလို အောင်မြင်တဲ့ဘဝရောက်လာအောင် ငါ တစ်ယောက်တည်း အပင်ပန်းခံ ကြိုးစားခဲ့ရတာ။ ဒီအောင်မြင် မှုအကျိုးတွေကို ငါပဲ ခံစားမယ်ဆိုရင် အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုးတရားမှာ အနာမခံတာပဲ။ ဒါမျိုးက နိုင်ငံရေး မှာလည်း ရှိတာပဲ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ အကြောင်းတရား အကျိုးတရား နှစ်မျိုးလုံးမှာ အနာခံတဲ့သူပဲ။ မြန်မာပြည် လွှတ်လပ်ရေးရအောင် သူဟာ ကြိုးပမ်း အားထုတ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီအကြောင်းတရားမှာ အနာခံတာပဲ။ အခု နိုင်ငံ လွှတ်လပ်ရေးရတာလည်း သူကျေးဇူးကြောင့်ပါပဲ။ နိုင်ငံ လွှတ်လပ်ရေးရလျှင် စာရေးဆရာလုပ်မယ်လို သူဟာ အတိအလင်း ပြောထားပြီးသားပါ။ အဲဒီ အကျိုးတရားမှာပါ အနာခံတာပါ။ ဒီနိုင်ငံလွှတ်လပ်ရေးရအောင် ငါလုပ်ခဲ့တာ။ ဒီနိုင်ငံမှာ

တိပါ သေတဲ့အထိ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်၊ သိမဟုတ် သမ္မတအဖြစ်
အုပ်ချုပ်မယ်ဆိုရင် အကြောင်းတရားမှာသာအနာခံပြီး အကျိုး
တရားမှာ အနာမခံသူပါ။

ဝေမှာလွင်ဟာ အမေရိကန်မှာ ခုလိုနေထိုင် ပညာ
သင်ခွင့်ရအောင် သူမိဘများနဲ့အတူ အများကြီး၊ ကြီးစားခဲ့ရ
တာပါ။ ဒါအကြောင်းတရားမှာ အနာခံတာပါ။ ခုလို နေထိုင်
ခွင့်ရပြီး ပညာသင်ခွင့်ရပြီး ဆိုတဲ့အခါ ရသမျှငွေကြေးကို ပါ
အပင်ပန်းခံ အဆင်းရဲခလို ခုလိုငွေကြေးတွေရတာ။ တိပါ သုံး
စွဲမယ်ဆိုရင် အကြောင်းတရားမှာသာအနာခံပြီး အကျိုးတရား
မှာ အနာမခံသူပေါ့။ အခုတော့ အာရုံဝါးပါး ခံစားဖို့အတွက်
သုံးရမယ့်ငွေကိုမသုံးဘဲ မိမိအပေါ် ကျေးဇူးအများဆုံး မြန်မာ
ပြည်မှာ နှစ်စဉ်လာပြီး လူမယ်ဆိုတာ အကြောင်းတရား၊
အကျိုးတရား နှစ်မျိုးစလုံးမှာ အနာခံခြင်းပါပဲ။

ကတော်နဲ့မတူသူ

မောင်မျိုးသန့်တို့ မသော်တာတို့ဟာလည်း အခုလို
အကောက်ခွန်းစီးမျှူးဘဝရောက်လာအောင် နှစ်ပေါင်း ၂၀
လောက် ကြီးစားခဲ့ရတယ်။ ဒါ အကြောင်းတရားမှာ အနာခံ
တာပါ။ အခု အကောက်ခွန်းစီးမျှူးဖြစ်လာပြီ။ ဒီလို ဖြစ်လာ
အောင် ငါ့မှာ အချိန်တွေငွေတွေအများကြီးရင်းနှီးခဲ့ရတာ။ အခု
လို အကောက်ခွန်းစီးမျှူး ဖြစ်ချိန်မှာ ငါ့အိတ်ထဲငွေတွေရ
သလောက်ထည့်မယ်ဆိုရင် အကျိုးတရားမှာ အနာမခံတာဘဲ။
မသော်တာဆိုရင်လည်း အသက် ၃၀-ကျော်အရွယ်

ဆိုတာ လုလှပပ ဝတ်စားဆင်ယင်နေတတဲ့အရွယ်ပါ။ စိန် လက်စွဲပို့တွေ၊ ဆွဲကြီးတွေ၊ လက်ကောက်တွေနဲ့ အရာရှိ ကတော်အများစုဟာ ဒီလိုပဲနေတတဲ့ကြပါတယ်။ အခု မသော် တာကို လျမ်းကြည့်လိုက်ရင် အရာရှိကတော်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မသိနိုင်ပါဘူး၊ သာမန် မရှိမရှား အရပ်သူတစ်ယောက်ပဲလိုထင် ကြမှာပါ။ အခုတော့လင်မယား နှစ်ယောက်စလုံးဟာ ရလာ သမျှကို လောကအတွက် သာသနာအတွက် စွန့်လွှတ်လျှော့။ ဒါန်းကြတယ်ဆိုတာ အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရား နှစ် မျိုးစလုံးမှာ အနာခံကြတာပါပဲ။

ဒေါက်တာ မြတ်သီတာဆိုရင် ဆရာဝန်ဖြစ်လာအောင် အချိန်တွေ၊ ငွေ့တွေ၊ ကာယအားတွေ၊ ဉာဏာအားတွေ အများ ကြီး စိုက်ထုတ်ကြီးစားခဲ့ရတယ်။ အဲဒါအကြောင်းတရားမှာ အနားခံတာပဲ။ အခု ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်လာပြီ။ ဒီလို ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်လာအောင် ငါ ငွေ့တွေ အများကြီး စိုက်ထုတ်ခဲ့ရတယ်။ အခုလို ဆရာဝန်ဖြစ်သို့က်မှာ ငါစိုက် ထုတ်ခဲ့သမျှရဲ့ အဆတစ်ထောင်မကအောင် ပြန်ယူမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ငွေ့များများရတဲ့ နေရာပဲ ရွှေးနေမယ်ဆိုရင် အကျိုးတရားမှာ အနားခံတာပါပဲ။

အခုတော့ ဒေါက်တာမြတ်သီတာဟာ အောက်ဆိုက် ငွေ လုံးဝမရနိုင်တဲ့ ရေနှင့်သာဆေးရုံကြီးမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတယ်ဆိုတာ အကြောင်းတရား အကျိုး တရားနှစ်မျိုးလုံးမှာ အနားခံလိုက်တာပါပဲ။ ငါကို မွေးတဲ့နေရာ၊

အမရပူရဖြို့! နန်းတော်ရာစံပြက္က်သစ် ဖြူ့သူ့ဖြူ့သားတွေ
အတွက် စာကြည့်တိုက်လေး ဆောက်ပြီး ကျေးဇူးဆပ်ချင်နေ
တာ ကြာပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ သူထက် အရေးကြီးတဲ့ နေရာတွေမှာ
လူ၍ဒါန်းနေရတော့ စာကြည့်တိုက်ကို တော်တော်နဲ့ မစဖြစ်ပါ
ဘူး။

ဒီအချိန်မှာ မန္တလေးမြို့ပေါ်က အသက် ၃၀ ဝန်းကျင်
လောက်သာ ရှိုသေးတဲ့ ကိုဖြူ့နဲ့သူဖိုး မသူသူအေးတို့က
စာကြည့်တိုက်ဆိတာ လောကအတွက် သိပ်ကျေးဇူးများတယ်
ဆိတာ သေချာသိတားလို သူတို့တတ်နိုင်သမျှ လစဉ်လျှောမယ်
ဆိုပြီး လူ၍နေတာ အခုခံရင် သိန်းတစ်ရာနီးပါး ရှိုနေပြီ။
အဆောက်အဦးလည်း စနေပါပြီ။ ငါနေခဲ့တဲ့ မူလတန်း
ကျောင်းစိုင်းထဲမှာ နှစ်ထပ်ကျောင်းတစ်ကျောင်းကို ငါ ဆောက်
လူ၍တာကလည်း မပြီးသေးဘူး။ ဒါကြောင့် စာကြည့်တိုက်ကို
ငါ အားမထည့်နိုင်သေးတာ။

ဒီကိုဖြူ့တို့ လင်မယားဟာလည်း အခုလို ဖုန်း
အရောင်းအဝယ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်အောင် ငွေ၊ အဆက်
အသွယ်၊ အချိန်၊ မိတ် အများကြီး ကြီးစားခဲ့ရတယ်။ ဒါဟာ
အကြောင်းတရားမှာ အနာခံခဲ့တာပဲ့၊ အခုခံရင် လုပ်ငန်းအခြေ
အနေအရ ငွေကြေးအတော်များများနဲ့ လည်ပတ်လုပ်ကိုင်နိုင်
နေပြီ။ ငါတို့ ကြီးစားခဲ့လို ဒီအခြေအနေရောက်လာတာ။
ငါတို့ပဲ ကားကောင်းကောင်းစီးမယ်။ ငါတို့ပဲ တိုက်ကောင်း
ကောင်း ဆောက်မယ်ဆုံးရင် အကျိုးတရားမှာ အနာမခံတာပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဒေဝါင်းဆောင်းထားသူ

အခုတော့ သူတို့လင်မယားနှစ်ယောက်ဟာ သူတို့
အတွက် အာရုံခံစားမယ့် နေရာတွေကို လျှော့ချိုး စာကြည့်
တိုက်အတွက် လစဉ်လျှိုဒီန်းနေတာဟာ အကြောင်းတရား၊
အကျိုးတရားနှစ်မျိုးလုံးမှာ အနာခံလိုက်တာပါပဲ။ တစ်ခု သတိ
ထားရမှာက အကြောင်းတရားမှာသာအနာခံပြီး အကျိုးတရား
မှာ အနာမခံသူဟာ အသာစံသူနဲ့ အတူတူပဲဆိတဲ့ အချက်ပဲ။
အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုးတရားမှာ အနာ
မခံချင်သူကို ဗုဒ္ဓဘာသာဒေဝါင်းဆောင်းထားတဲ့ ဒေဝဒတ်ရဲ့
တပည့်လို့ ဆိုရမယ်။ သူတို့ဟာ ပညာတတ် လူမှိုက်တွေဖြစ်လို့
ရှိရှိလူမှိုက် အသာစံသူထက်တောင် ပိုကြောက်စရာကောင်း
တယ်။

မြန်မာပြည်သားအများစုဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဖြစ်
တဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓရဲ့တပည့်တွေပဲ။ ဗုဒ္ဓရဲ့တပည့်အမည်ခံထားရင်
ဗုဒ္ဓရဲ့လမ်းစဉ်ကိုပဲ လိုက်ရမယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့လမ်းစဉ်က အကြောင်း
တရား၊ အကျိုးတရားနှစ်ခုလုံးမှာ အနာခံတာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်ပါလို့ အမည်ခံထားပါလျက် အသာစံတဲ့လမ်းစဉ်ကို လိုက်
မယ်(သို့မဟုတ်) အကြောင်းတရားမှာသာ အနာခံပြီး အကျိုး
တရားမှာ အနာမခံသူးဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဒေဝါင်းဆောင်းထား
တဲ့ အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့ တပည့်များလို့ပဲ သတ်မှတ်ရလိမ့်မယ်
မေတ္ထာရှင်(ရွှေပြည်သူ

အကျိုးစီးပွားသုံးမျိုးယဉ်ခဲ့လျှင်

ပထမအနေဖြင့် မိသားစုအကျိုးစီးပွားရုံး ဆောင်ရွက်ရ၏။ ထို့နောက် အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားရုံး ဆောင်ရွက်ရ၏။ ထို့နောက် လူသားများ သိမဟတ် ကမ္ဘာအကျိုးစီးပွားရုံး ဆောင်ရွက်ရ၏။ အကျိုးစီးပွားသုံးမျိုးစလုံးသည် အချင်းချင်း ဖို့လျက်ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးစီးပွားသုံးမျိုးလုံးကို သူအတိုင်း အတာနှင့်သူ အလေးအမြတ်ပြုအပ်၏။ မိသားစုအကျိုးစီးပွားရုံးကွက်ကွက်ကိုသာဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော မိသားစုအကျိုးစီးပွားရုံးနောက်ကွယ်၍ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားသည်ရှိပြန်၏။ ယင်း၏နောက်ကွယ်၍ ကမ္ဘာအကျိုးစီးပွားသည်ရှိပြန်၏။ ဤသို့လျှင် (၁) မိမိ (၂) မိမိ၏အမျိုးသား (၃) ကမ္ဘာဟူ၍ ဖြစ်စဉ်များသည် မမှတာအားဖြင့် သုံးမျိုးရှိကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ အမျိုးသားသား၊ သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ မမှတာကိုကျော်လွန်ပြီး ဆောင်ရွက်၍မရ။

ထို့ကြောင့် ငါအတွက် ကွက်ကွက်လေးကိုသာ ကြည့်ပြီး ဆောင်ရွက်လျှင်လည်း မမှတာကို ကျော်လွန်ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်သောကြောင့် အောင်မြင်ရန် ခဲယဉ်း၏။ အကယ်၍ အောင်မြင်ပါကလည်း ပူပူလောင်လောင် အောင်မြင်ခြင်းမျိုးဖြစ်၍ ရေရှည်တည်တဲ့ရန် ခဲယဉ်းပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်တော့မည်ဆိုလျှင် အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားနှင့်ထိပ်တိုက်ရင်မဆိုင်ရလေအောင် ဆင်ခြင်ရ၏။ တစ်ဖန် အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်

ရွှက်တော့မည်ဆိုလျှင်လည်း ကမ္ဘာအကျိုးစီးပွားနှင့် ဆန္ဒကျင်သာက် မဖြစ်ရလေအောင် အမြဲတမ်း သတိသမ္မတ်ညာတ်ယူဉ်၍ ဆင်ခြင်အပ်၏။

ဘာသာအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်းကောင်း၊ သာသနာတော်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ထိန်ည်းအတူ ဓမ္မတာကို မကျော်လွန်သဲ ဖိမိအဆင့်၊ အမျိုးသားအဆင့်၊ ကမ္ဘာအဆင့် ဟူ၍ အဆင့်လိုက် ဆောင်ရွက်ရ၏။ ဤသို့ဆောင်ရွက်မှုလည်း ဓမ္မဝိနယ်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရာရောက်၏။ ငါမိသားစုကိစ္စ ငါကောင်းသည် ထင်သလို လုပ်မည်ဟူသောခံယူချက်မျိုး၊ မရှိကောင်းပေး၊ အကယ်၍ ထိခံယူချက်မျိုးရိုလျှင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ခံယူချက် မဟုတ်။ မတရားသဖြင့် အနိုင်ကျင့်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။

ဒကာများဘက်ကလည်း အမျိုးဘာသာ သာသနာကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ တည်ဆောက်ရာတွင် ဖိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ဓမ္မဝိနယ်ကိုသာ အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် ခံယူထားဖို့လို၏။ အကယ်၍ ဓမ္မဝိနယ်ကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် ခံယူမထားဘဲ ကွန်မြှုံးနှစ်ပါတာ၊ ဆိုရှုပ်လစ်ပါတာ၊ အရင်းရှင်ပါဒ စသည်ဖြင့် ကိုလေသာ တန်းလန်းရှိသော ပုထိုးတို့၏ ပါဒများကိုသာ အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် ခံယူပြီး အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာကို တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၌ စစ်မှန်သော ြိုင်းချမ်းမှုနှင့် စစ်မှန်သော ချမ်းမြှေ့မှုကို ရရှိရန် ခက်ခဲပါ၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကွန်မြှုံးနှစ်ပါတာ၊ ဆိုရှုပ်လစ်ပါတာ၊

အရင်းရှင်ပါဒ စသည်တို့သည် ကိုယ်ကျင့်သီကွာမြင့်မားမှု အပေါ်၌ အခြေမခံဘဲ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိပညာ ကြွယ်ဝမှုအပေါ်၌သာ အခြေခံသောကြောင့်ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သီကွာမြင့်မားမှုအပေါ်၌ အခြေမခံဘဲ ရရှိလာသော စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိပညာ ကြွယ်ဝမှုသည် အတွက် ကြီးသည်ထက်ကြီးအောင်၊ ခိုင်မာ သည်ထက် ခိုင်မာအောင်သာ တည်ဆောက်ပေးခိုင်ပါ၏။ အတွက်ကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ အတွေ့ခိုင်မာလာသည်နှင့်အမျှ ငါမိသားစု ကောင်းစားရေးသာ ပစာနဟူသော ခံယဉ်ချက်သည် ခိုင်မာလာ၏။ ထိုထက်ရင့်လျှင် ငါလူမျိုးကောင်းစား ရေးသာ ပစာနဟူသောအမြင်သည် ခိုင်မာလာ၏။ ကမ္မာ့သမိုင်းကို ကြည့်လျှင် ငါမိသားစု ကောင်းစားရေးသာ ပစာနဟူသော သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်သည်လည်း ဓမ္မတာနှင့် ဆန္ဒကျင်သော ကြောင့် ကျခံ့ခဲ့ရကြောင်း တွေ့ဖြင့်ရ၏။ လူမျိုးကောင်းစားရေး သာ ပစာနဟူသော ဖက်ဆစ်ပါဒနှင့် နာဖိုဒ်များသည်လည်း ဓမ္မတာနှင့် ဆန္ဒကျင်သောကြောင့် ကျခံ့ခဲ့ရကြောင်း တွေ့ဖြင့် ရ၏။

သီ္ပြစ်လေရာ အတွေ့အပေါ် အခြေခံသောပါဒ ဟူသမျှ သည် ဓမ္မတာနှင့် ဆန္ဒကျင်သောကြောင့် စစ်မှန်သော ဤပါးချမ်း မှုနှင့် စစ်မှန်သောချမ်းမြော်မှုကို မဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် တစ်ခုသော နေ့၊ တစ်ခုသောအချိန်တွင် မလျှော့သွေ့ ကျခံ့ပည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားသံသယ မရှိအပ်ပါချေ။ အနတ္တအပေါ် အခြေခံသော

ထေရဝါဒသည်သာလျှင် ဓမ္မတာနှင့် မဆန္ဒကျင်သောကြောင့် စစ်မှန်သော ချမ်းမြောကို ဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် ကမ္မာတည်သရွှေ တည်ရှိမည်ဖြစ်၏။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ သည်သာလျှင် စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမူနှင့် အသိကြယ်ဝမူကို ကိုယ်ကျင့်သိကွာ မြင့်မားမှုအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားသောကြောင့် အခြား ပါဒများက တည်ဆောက်ပေးသောစိတ်ဓာတ် ခိုင်မာမူနှင့် အသိပညာ ကြယ်ဝမူတိနှင့်မတူဘဲ ဓမ္မတာအရ မိမိ၏ မိသား စိုကိုလည်း ကောင်းစားစေ၏။ မိမိလူမျိုးကိုလည်း ကောင်းစား စေ၏။ ကမ္မာလောကအတွင်းရှိ လူသားအားလုံးကိုလည်း ကောင်းစားစေ၏။

ထေရဝါဒနှင့် အခြားပါဒများ၏ အစိကြေားနားချက်မှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။ ထေရဝါဒသည် ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက်၊ ဝိရိယစွမ်းရှိသလောက် ကြီးစား၍ ရလာသော အကျိုးအမြတ် ဟူသမျှကို လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ အလောဘု၍ ရသကိုရှာ၏။ အခြားပါဒများကား ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက်၊ ဝိရိယစွမ်းရှိသလောက် ကြီးစား၍ ရလာသော အကျိုးအမြတ် ဟူသမျှကို မိမိအတွက် သိမ်းပိုက်ခြင်း၊ လောဘု၍ ရသကို ရှာ၏။ ဤသို့လျှင် ပါဒနှစ်မျိုးသည် ဦးတည်ချက် ပန်းတိုင်ချင်း ခြားနား၏။

ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်
(၁၉၉၂) ရန်စတီရိလထုတ်၊ များဒီတ်ပန်းမဂ္ဂဇင်းပါ
အမျိုးဘာသာ၊ သာသနဆောင်းပါးမှ)

စာပေသုံးမျိုးနှင့် စာဖတ်နည်းသုံးမျိုး

“စာပေသည် ကွမ်းယာနှင့် တူသောစာ၊ ကြံနှင့် တူသောစာ၊ န္တားနှင့် တူသောစာဟု သုံးမျိုးရှိသည်။ ပစ္စက္ခ၊ သံသရာ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ဘာမျှအကျိုးမရှိသော အပစ်အခတ်၊ အည်းအပတ်၊ ချုပ်ကြိုက်ညားကဲ အကြောင်းအရာများကိုသာ ရေးထားသောစာအပ် မျိုးသည် အရည်ရော အဖတ်ရော ထွေးပစ်ရသည့် ကွမ်းယာနှင့် တူသောစာပေမျိုးတည်း။ ပစ္စက္ခဘာဝနှင့် လောကီအတွက်သာ အကျိုးရှိသော ဘဝပညာ ပေးစာအပ်များ တက်ကျမ်းစာအပ်များသည် အရည်ကို မျိုးခြား အဖတ်ကို ထွေးထုတ်ရသည့်ကြံနှင့်တူသော စာပေမျိုး တည်း။ ပစ္စက္ခ၊ သံသရာ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ သုတရသနစ်မျိုး လုံးပါအောင် ရေးထားသောစာအပ်မျိုးသည် အရည်ရော အဖတ်ပါ မျိုးချုပ်သည့်န္တားနှင့် တူသောစာပေမျိုးတည်း။ သက်တစ်းတို့သည် အချိန်ဖြစ်သောကြောင့် မှန်ကန်သော၊ အကျိုးရှိသော၊ စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသော အဂါသုံးချက် နှင့် ညီသော စာအပ်များကိုသာ ဦးစားပေး၍ ဖတ်သင့်သည်။

စာဖတ်နည်းသည် စာရေးဆရာ နောက်မှ လိုက်ဖတ် ခြင်း၊ စာရေးဆရာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းဖတ်ခြင်း၊ စာရေးဆရာ ကို ကျော်ဖတ်ခြင်းဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။ ထိုတွင် စာရေးဆရာ ရေးသလောက်သာ သိခြင်းသည် စာရေးဆရာနောက်မှ လိုက်ဖတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ စာရေး ဆရာ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စေတနာကိုပါ သိအောင်ဖတ်ခြင်းသည် စာရေးဆရာကို

ရင်ဘောင်တန်းဖတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မည်သည့်စာကို ဖတ်ဖတ်၊
အနတ္ထဆိုက်အောင် ဖတ်နိုင်ခြင်းသည် စာရေးဆရာကို
ကျော်၍ ဖတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနည်းဆုံး စာရေးဆရာကို
ရင်ဘောင် တန်းဖတ်နိုင်မှသာ စာဖတ်ရကျိုးနှင်ပါသည်။
မေတ္တာရှင်(ဓရပြည်သာ)

သရာတော် အရှင်ဂဝန် မေတ္တာရွင်(ရွှေပြည်သာ)

“ထုတေသနလျှပ်စီးဘဏ်မှု”

- ၁။ မျက်နှာပူဇားမကျောင် သိခေါ်ချင်
- ၂။ ယုမ္ပတ်လို ပုံအပ်မိသူများအကြောင်း(၁)
- ၃။ ယုမ္ပတ်လို ပုံအပ်မိသူများအကြောင်း(၂)
- ၄။ သရာတော်အစွမ်း အုံမခန်း
- ၅။ မေတ္တာအစွမ်း အုံမခန်း
- ၆။ သရာတော်အစွမ်း အုံမခန်း
- ၇။ စာရိတ္ထသတ္တိ
- ၈။ ပက်တာ့သိပိတ်တာ့ အန္တရာယ်များ
- ၉။ အတွင်းရန်သူ
- ၁၀။ မိဘမေတ္တာရသာစာစုများ (ပင်းဟန်းထိပ်နှင့်အတူ)
- ၁၁။ မြန်မာတို့၏အသက်
- ၁၂။ အရှင်းမရှင်းသော ဒသာန
- ၁၃။ Aprofitable Philosophy
- ၁၄။ လူငယ်များအတွက် ဂါးရိပိပသုနာ (၁+၂)
- ၁၅။ လူငယ်များအတွက် ဂါးရိပိပသုနာ (၃+၄)
- ၁၆။ လူငယ်များအတွက် ဂါးရိပိပသုနာ (၅+၆)
- ၁၇။ ပါရမီထိုက်သောဒါနနှင့် ပါရမီမထိုက်သောဒါန
- ၁၈။ ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ (၁)
- ၁၉။ ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ (၂)
- ၂၀။ ဒို့အလာ့မွှေ့သာသာနှင့်
      တကယ်ဗုဒ္ဓဘာသာ (အိတ်ဆောင်)
- ၂၁။ တကယ်ဗုဒ္ဓဘာသာသာနှင့်
      သွေးလေးပါး (အိတ်ဆောင်)
- ၂၂။ ကျောင်းအမ နတ်သမီးအလှကြီး (အိတ်ဆောင်)
- ၂၃။ စုနိလမ်းနှင့်ဆန်လမ်း (အိတ်ဆောင်)

ဆရာတော် အရှင်ရဝန် မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)၏

“ထုတ်ဝယ်ပြီးစာအုပ်များ”

- ၂၄။ အသေမြတ်ချင် သေနည်းသင် (အိတ်ဆောင်)
- ၂၅။ အတာစားရင်း မဂ်ဖိုလ်ရအောင်
ကျင့်ဆောင်ခြင်း (အိတ်ဆောင်)
- ၂၆။ မေတ္တာဖြင့် စီးပွားရာခြင်း
- ၂၇။ သညာသိန်း ဟညာသီ (သူဒွေးပသုနာကျင့်စဉ်)
- ၂၈။ ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း
- ၂၉။ မဂ်ဖိုလ်ရမည့် သမာဓိအဆင့်ဆင့်
- ၃၀။ ကိုးဆယ့်နှစ်ကွဲ့ ငိုခဲ့ရသူများအကြောင်း
- ၃၁။ ထေရဝါဒ မှတ်ကျောက်
- ၃၂။ ကာယကံမေတ္တာ(အိတ်ဆောင်)
- ၃၃။ စီတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသောစာတစ်စောင်နှင့်
အခက်ဆုံးမေခွန်းသုံးခု(အိတ်ဆောင်)
- ၃၄။ ပုံချွတ်သာသာခေါင်းဆောင်းထားသော
အရှင်ဒေဝဒတို့၏ပြည်များ
- ၃၅။ လူဖြစ်ရခြင်း၏အမိကရည်ရှယ်ချက်
- ၃၆။ ဖယောင်းတိုင်တစ်တိုင်၏အလင်းရောင်နှင့် ဒသုန် ရသ ဝဏ္ဏတိများ
- ၃၇။ သင် လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီလား
- ၃၈။ Willing to let you know before your tear has fallen down
- ၃၉။ လူငယ်များအတွက် ကိုးရိုပသုနာအတွဲ(၁)
- ၄၀။ ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ(၃)
ယခု
လူငယ်များအတွက် ကိုးရိုပသုနာ အတွဲ(၁)
ဆက်လက်ထွက်ရှိမည့်စာအုပ်
- ၄၁။ စန်ဆင်းရွင်သုံးဦး